

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam ünnepélyes megnyitása a budapesti központi tűzoltólaktanyában.

A Kún-utcai tűzoltófőparancsnokság zászló-díszbe öltöztetett épületében, folyó évi október hó 5-én délelőtt, a tűzoltóintézménnyel kapcsolatos hatóságok és intézetek vezetői, az ország tűzoltóinak vezérei és a napisajtó képviselői, nagyszámban ösz-

tűzoltótisztképző-tanfolyam megnyitására, mint annak megalkotója, személyesen vállalkozott, ezzel tanujelét adta annak a végtelen ügyszeretetnek, melyet a hazai tűzrendészet és a tűzoltóintézmény fejlesztése iránt érez.

A vezetése alatt álló minisztérium illetékes ügyosztályában ténykedő lelkes munkatársait is e helyről — hálás elismerésünk teljes melegével — köszöntjük ezen életrevaló intézmény életbelépésének hajnalán.

Scitovszky Béla belügyminiszter az országos tűzoltótisztképzőtanfolyam megnyitása után, a székesfővárosi tűzoltóság tisztelő elvonulását szemléli.

szegyülve várták Magyarországnak tűzrendészetének jelenlegi legfőbb örét, Scitovszky Béla m. kir. belügyminisztert.

A csonka magyar haza ezen legújabb intézménye ugyanis, Budapest székesfőváros áldozatkészségéből, e tűzoltószékházban lelt otthont, ahol 20 tanfolyambhallgató állandó elszállásolásban részesül; az előadói tanterem pedig szintén ez épületben nyert elhelyezést.

Amidőn pedig Ónagyméltósága ennek az eddig a nyugati kulturálmokban sem létező, új állami

Mindazok pedig, akik e megnyitás ünnepélyén elhangzott azon szavakat hallották, melyek egy testet öltött régi óhajtnak megszületését hirdették, azzal az igaz és erős hittel távoztak e helyről, hogy ily nagy megbecsülésben, amint ez alkalommal történt, a magyar tűzoltóintézmény eddig még sohasem részesült.

A megnyitási ünnepély lefolyása egyébként a következő volt:

A központi tűzoltólaktanya előcsarnokát, már a kora délelőtti órákban, a tűzoltóintézmény érde-

keltségéhez tartozó díszes társaság szállta meg. Budapest székesfőváros képviselőjében dr. Ripka Ferenc főpolgármester és Csármann Ferenc tanácsnok, a belügyminisztérium rendészeti osztályának tisztviselői kara, dr. Tomcsányi Kálmán és dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosok vezetésével, a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében báró Sztterényi Sándor h. államtitkár, és a honvédelmi minisztérium képviselőjében Sereghy László ezredes jelentek meg. Ott voltak továbbá dr. Karafiáth Jenő ny. államtitkár, a testnevelési tanács elnöke, gróf Széchényi Viktor, az orsz. tűzoltószövetség elnöke, dr. Marinovich Imre, az orsz. tűzoltószövetség alelnöke, Andréka Károly főkapitányhelyettes, dr. Körmöczy Emil igazgató-mentőfőorvos, dr. Paulikovich Elemér, a vármegyék és városok orsz. mentőegyesületének főorvosa, Schodits Lajos, az építő-felsőipariskola igazgatója, Vigh Bertalan, a villamos- és mechanikai felsőipariskola igazgatója, a tanfolyam előadói kara és még számosan.

A megérkező belügyminisztert, a laktanya bejáratánál, dr. Ripka Ferenc főpolgármester és Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, tűzoltóparancsnok fogadták.

Ezenközben a nagyszámban összegyűlt meghívottak, a szertár feletti épületszárny első emeletén levő legénységi társalgóteremben foglaltak helyet, ahol a 27 főből álló tanfolyamhallgatók, tűzoltó-díszruhába öltözött szakasza sorakozott.

A belügyminiszter rövid szemléje után a tűzoltótisztképzőtanfolyam megnyitási ünnepélye a magyar hiszekegy elmondásával kezdődött. Ezután dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos, a tanfolyam felügyelője, a belügyminiszterhez a következő beszédet intézte:

Nagyméltóságú Miniszter Úr,

Kegyelmes Uram!

Mint Nagyméltóságod jóvoltából a tűzrendészeti ügyek belügyminisztériumi intézője, a tűzoltó-tiszt tanfolyam felügyelője és a tűzoltói ügy szerény, de lelkes harcosa, a legmélyebb tisztelettel köszöntöm Nagyméltóságodat, úgyis mint legfőbb tűzrendészeti hatóságot.

Öszinte szívvel köszöntöm a körünkben megjelent kedves vendégeinket, a minisztériumok, a hatóságok, testületek igen tisztelt kiküldötteit, a tűzoltóbajtársakat és a minden közérdekű ügy felkärölására hivatott magyar sajtó érdemes képviselőit.

De hazafias érzéssel üdvözlöm a tanfolyam kiváló parancsnokát, jeles előadóit és a hallgatókat, akik hivatva vannak mindazokat az eszméket és célokat, amelyek a tanfolyamhoz fűződnek, valóra váltani.

Kegyelmes Uram! A mai nappal tűzrendészeti és tűzoltóságunk történetének új fejezetéhez érkezünk.

Nem lehet hivatásom, hogy ez alkalommal a történelmi előzményeket részletesen ismertessem; így csak a fejlődés főbb mozzanatainak kiemelésére fogok szorítkozni.

A régebbi időkből csupán azt kívánom megemlíteni, hogy a szervezés első nyomai már a XVIII. században találkoznak, a sárospataki, debreceni és soproni daáktűzoltótestületekben. A szabályozás első dokumentumait pedig Sopron város 1700-ban megjelent „Feuerordnung“-ja és József császárnak 1788-ból való tűzrendészeti rendelete, vagy az akkori terminológia szerint „rendelése“ szolgáltatták.

A fejlődés mindkét irányban tulajdonképpen csak a XIX. század második felében, az alkotmányos élet visszaállítása után vett lendületet; azt is mondhatnám, hogy ez a napjainkat megelőző hat évtized leforgása alatt következett be. Ebben az

időszakban alakultak meg a jelentősebb és külföldön is dicsőséget szerzett önkéntes és hivatásos tűzoltótestületeink egész Magyarország területén; 1871-ben alakult meg az ország különböző tűzoltótestületeit egybefoglaló Magyar Országos Tűzoltószövetség is, boldogemlékü gróf Széchényi Ödön elnöklété alatt.

E szövetség — bár most időlegesen — sajnos, területileg szűkebb keretek között, azóta is hagyományához híven teljesíti fontos hivatását. Számos üdvös rendelkezésnek, ezek között az országos tűzoltótisztképzőtanfolyam felállításának kezdeményezése is a szövetség érdeme.

Ugyanebben az időszakban létesült és fejlődött naggyá a budapesti hivatásos tűzoltóságunk is, amely köztudomás szerint a külföldön is a legjobb hírnévnek örvend; szintúgy a budapesti önkéntes tűzoltóság is.

Az utóbbi évtizedek alatt indultak virágzásnak megcsontkított hazánk nagyobb városaiban és nagyobb községeiben alakult hivatásos, illetve önkéntes tűzoltótestületek, így többek közt a szegedi, győri, debreceni, pécsi, miskolci, soproni, székesfehérvári, hódmezővásárhelyi, mezőtúri, törökszentmiklósi tűzoltóságok, amelyek mellett még meg kell emlékezniem Vas vármegye kiválóan megszervezett kötelező tűzoltóságáról is.

A tűzrendészet szabályozása terén e korszak három mozzanatát, mondhatnám eseményét kell kiemelnem.

Az első: az 1888-ból való 53.888. számú ú. n. tűzrendészeti kormányrendelet megjelenése. Ez a rendelet mind a praeventív tűzrendészet, mind a tűzoltás és a szervezés alapjait vetette meg. Az ebben foglalt rendelkezések, amelyek közül többet az újabb szabályozás is érvényben tartott, a kor kivánalmainak megfeleltek.

Az alap erős volt és az intézmény továbbépítésére is alkalmas. Az első felbuzdulás idejében a tűzoltás ügye szép fejlődésnek is indult. Idővel azonban úrrá lett a közöny, amelyen a tűzoltói intézmény lelkes híveinek legjobb szándékú törekvései és kezdeményezései is megtörttek. Az alapvető rendelkezések végrehajtása tartósan megakadt és ennek következtében nemcsak az intézmény továbbépítése is elmaradt, hanem már-már az alapot is kikezdte az idő vasfoga.

Annál nagyobb az érdeme egyes, részben már említett önkormányzati testületeinek és azok tűzoltóságai lelkes vezetőinek, hogy ebben a sivár időben, amikor az ország nagy részében a legelemibb tűzoltószerek is hiányoztak vagy teljesen használhatatlan állapotban voltak, meg tudtak küzdeni a közönnyel és tűzoltóintézményeiket még a fejlődés magas fokára is emelték.

Ezeken az állapotokon volt hivatva segíteni a minisztertanácsi felhatalmazás alapján 1925-ben 230.000 szám alatt közlött belügyminiszteri rendelet, amelynek megjelenése a tűzrendészet fejlődésének második fontos mozzanata.

Ez újabb egységes szabályozás, amely az előző rendelet több rendelkezését érvényben tartotta, az intézmény alapjait kiterjesztette, a kor kivánalmainak megfelelő újabb rendelkezéseket léptetett életbe s mind ezek, mind az előző rendelet hatályukban megtartott egyes rendelkezései végrehajtását kellő szankcióval biztosította.

Többek között a tűzoltószerek beszerzésének, a tűzoltói őrség rendszeresítésének kötelező előírásán kívül, ez a rendelet veti meg alapját egyelőre megbízás révén a vármegyei tűzrendészeti felügyelői intézménynek és ez mondja ki a szükségességét az országos tűzoltótisztképző- és a kerületi tűzoltótanfolyamok megszervezésének.

A rendelet teljes végrehajtását azonban, bár az a legjobb akaráttal és buzgalommal megindult, a szanalási időszak nehéz gazdasági viszonyai és főként a szanalással együttjáró korlátozások hirtelen megakasztották és az elé elháríthatatlannak látszó akadályokat gördítettek.

Nagyméltóságodnak hervadhatlan érdeme, hogy hivatalbalépésekor azonnal felismerve az ügy nagy horderejét és országos jelentőségét, céltudatos erélyével, amely igaz ügyben sem félúton megállást, sem félmunkát nem ismer és nem tűr, rövid idő alatt máris eltávolította az akadályok nagyobb részét és ezzel a tűzrendészet és tűzoltói intézmény fejlődésének és továbbépítésének lehetőségét megnyitotta.

Az előírt rendelkezések lelkiismeretes végrehajtása érdekében tett számos jelentős intézkedése mellett külön is ki kell emelnem, hogy Nagyméltóságod tankadatlan kitartásával az ügy sikerét még törvényhozási rendelkezéssel is biztosítani tudta. Ezt igazolja az 1927. évi V. tc.-nek eléggé meg nem becsülhető az a rendelkezése, amely szerint: „Mind-en város és község köteles a szükségleteinek megfelelő tűzrendészeti kiadásainak fedezéséről költségvetésében gondoskodni. Tűzrendészeti kiadások alatt a szükséges tűzoltófelszerelés megszerzésével, a megfelelő szerelések karbantartásával és pótlásával, végül a kellő számú tűzoltószemélyzet díjazásával járó kiadásokat kell érteni.“

Nagyméltóságod rendelkezéseinek és rendszeres ellenőrző intézkedéseinek köszönhető, hogy az utóbbi években a tűzoltói intézmény fejlődése ismét nagyobb lendületet vett.

De ezzel Nagyméltóságod nem érte be; tovább épített és eddigi nagy horderejű munkáját azzal koronázta meg, hogy 1928. évi 254.300. számú rendeletével nagy nehézségek leküzdésével megszervezte a kerületi tanfolyamokkal együtt, az országos tűzoltótisztképzőtanfolyamot, amely ime az életben is testet öltött.

Hogy mily nagy jelentősége van e rég óhajtott országos tűzoltótisztképzőtanfolyam létesítésének, amely hivatva van tűzrendészetünk helyes irányát és tűzoltóságaink szakavatott vezetését a jövőben biztosítani, azt részletesen kifejeztem talán nem is szükséges.

Elég arra rámutatnom, hogy ez a kötelező országos tanfolyam nemcsak hazánkban az első, hanem ahhoz hasonló külföldön sincs. Már is felfigyelt rá a külföld. Ezt legjobban az igazolja, hogy külföldi illetékes körök máris bejelentették az év tavaszára látogatásukat tűzoltótisztképzőtanfolyamunk és egyéb tűzoltóintézményeink tanulmányozása céljából.

Jól tudom, hogy mind a tűzrendészetünk, mind tűzoltóintézményeink teljes kifejlesztésétől még távol állunk és e tekintetben még, különösen a praeventív tűzrendészet terén, sok tennivaló vár reánk.

De most már nyugodtan tekinthetünk a jövőbe; mert meggyőződésem szerint Nagyméltóságod nagy jóakarata, a hazafias társadalom és az önkormányzati testületek megértő együttműködésével fokozatosan ezt a feladatot is meg fogja oldani.

Ezzel be is fejeztem volna a mai nap történelmi előzményeinek vázlatos ismertetését.

Ugy érzem azonban, hogy kötelességmulasztást követnék el, ha nem emlékezném meg mindazokról a tényezőkről, akik a tanfolyam előkészítő munkájában a belügyminisztériumot támogatták és ezzel érdemeket szereztek.

Mindenekelőtt meg kell emlékeznem a kereskedelmi miniszter úr Önmagyméltóságáról, aki az itt jelenlevő igen tisztelt képviselői pártoló javas-

latára lehetővé tette, hogy a tanfolyam egyes tárgyai a főfelügyelete alatt álló intézményeknél az ottani tanszerek felhasználásával legyenek előadhatók.

Meg kell említenem a Magy. Orsz. Tűzoltó Szövetséget, amely az érdemdús gróf Széchenyi Viktor elnök, a lelkes és buzgó Marinovich Imre h. államtitkár és a külföldön is jó hírnévnek örvendő Breuer Szilárd főparancsnok alelnök úr vezetése alatt tevékenyen közreműködött a tanfolyam előkészítésében.

Különösen ki kell emelnem Budapest székesfőváros közönségének, illetve vezetőinek és a Tanácsnak nagy érdemeit, mert nemcsak helyiséget bocsátottak a legnagyobb készséggel a tanfolyam rendelkezésére, de azt egyébként is a legmesszebbmenően támogatják.

Meg kell emlékeznem továbbá az elismerés hangján Szeged, Győr és Debrecen törvényhatóságú városokról is, amelyek a gyakorlati ismeretek elsajátítása végett odakerülő hallgatók elhelyezése, illetve ellátása tekintetében helyeztek jelentős kedvezményeket kilátásba.

Vallásos hitem azt sugallja, hogy ez a bár szerény emberi erővel, de a legjobb akaráttal életre hívott szép intézményünk az Uristen kegyelmével, amelyért mindenkor esdünk, nemcsak tűzrendészetünk és tűzoltóságunk, hanem azzal együtt hazánk javát is fogja szolgálni.

E szavak elhangzása után Breuer Szilárd, a tanfolyam parancsnoka, a belügyminiszterhez intézett következő jelentését adta le:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Mint a tanfolyam parancsnoka, tisztelettel jelentem, hogy nagybecsű megbízása folytán 1928 július hóban hirdettem meg a ma megnyíló I. tanfolyamot s hogy e felhívásra 31 hallgató jelentkezett. A jelentkezettek közül felvételre 28, tehát 8 fővel több, mint a kontemplált maximális létszám. E 28 hallgató közül 12 város és vármegye kiküldötte, a többi saját költségén vállalkozó. A főváros jóvoltából 20 hallgatónak szállást adhatunk. Általában jelezhetem, hogy a tanfolyam híre a szakkörökben nagy örömet váltott ki, a támogatására felkért hatóságok pedig, ú. m. a kereskedelemügyi minisztérium és az alája rendelt ipari iskolák, a főváros, a vidéki nagyobb városok (Szeged, Debrecen, Győr), továbbá a szakbeli gyárak ezt készséggel ajánlották fel.

A Nagyméltóságod által jóváhagyott tanterv felöleli a tűzoltói és tűzrendészeti ismereteken felül az összes idevágó műszaki ismereteket is, amelyeket három ipariskolában az ottani tanár urak fognak előadni. Az elmélet órák száma 290, a gyakorlati óráké 210; a hallgatók elfoglaltsága tehát a tűzbeosztáson felül napi 7—8 óra. Ezen oktatást kiegészíti még számos telep, gyár, színház stb. megtekintése és végül két hónapon át a hallgatóknak tisztiszolgálatra való beosztása Budapesten és a három vidéki városban. Az intenció az, hogy ne csak tűzoltómestereket képezzünk ki, hanem főleg tűzrendészeti szakközvegeket, mert ma a tűzrendészeti hatóságok éppen ezeket nélkülözik.

Az előadói kar nagy munkát vállalt magára, amidőn nagy lelkesedéssel az I. tanfolyamot elvállalta s azt ügyszólván szabadidejéből, a rendes foglalkozáson felül végzi; azonban készséggel vállalta ezen munkát, mert míg egyrészt saját utódait és munkatársait neveli, addig másrészt hazánk közgazdasági és közigazgatási helyzetén kíván ezúton is lendíteni. Azzal a határozott szándékkal fogunk munkához, hogy a tőlünk telhető legtöbbet nyujtsuk s reméljük, hogy nem fogunk csalódni

hallgatóink ambíciójának tartósságában és szorgalmában sem.

Kérem jelentésem kegyes tudomásulvételét.

E jelentés meghallgatása után Csármann Ferenc székesfővárosi tanácsnok, a polgármester megbízásából és annak képviselőjében, a belügyminisztert a következő szavakkal üdvözölte:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk méltóztatott bennünket megtisztelni azzal, hogy az Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam első évfolyamának megnyitásánál személyesen jelen van.

Engedje meg, hogy ez alkalomból a székesfőváros tekintetes tanácsának nevében a Polgármester Úr Öméltóságának megbízásából a legmélyebb tisztelettel, de egyben meleg szeretettel üdvözöljem a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság központi őrségének falai közt.

Nagyméltóságod szükségét érezte annak, hogy az ország területén elszórtan működő tűzoltóságok vezetésével és vezényletével megbízott tisztikarnak egységes elméleti és gyakorlati kiképzésre van szüksége, hogy fontos hivatásának mindenkor és minden körülmények között megfelelhessen. Evégből arra a bölcs elhatározásra jutott, hogy ez a kiképzés csakis egy megfelelő módon megszervezett országos tisztképzőtanfolyam felállításával érhető el.

Amikor pedig a székesfőváros tanácsát erről az elhatározásáról értesíteni méltóztatott, a tekintetes tanács átérzvéen, de egyben méltányolván a feladat fontosságát, a legnagyobb előzékenységgel sietett Nagyméltóságodnak segítségére s nemcsak erkölcsi, hanem megfelelő anyagi támogatás nyújtásával igyekezett ezen országos fontosságú kérdés megoldását minél tökéletesebbé tenni. Ebből a célból készségesen engedte át a szükséges termeket, az oktatással megbízott tiszteket, örömmel bocsátja rendelkezésre gyűjteményeit és a gyakorlati kiképzésre legmodernebb szereit s végül a szükséges anyagi támogatást.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy e pillanatban annak a jókívánságomnak adjak kifejezést, hogy a Mindenható áldása legyen ezen az új szervezeten, hogy az ország tűzoltóintézménye minél rövidebb idő alatt és minél jobban közelítse meg elméleti és gyakorlati tudásban az immár világviszonylatban is az elsők között álló fővárosi tűzoltóság derék intézményét.

Mégegyszer üdvözölöm e helyen Nagyméltóságú Urunkat.

Majd gróf Széchényi Viktor, az orsz. tűzoltószövetség elnöke szólalt fel és lendületes szavakkal pillantott vissza az orsz. szövetségnek a tűzoltótisztképzés fejlesztése irányában kifejtett fáradozására, melynek sikeres célravezetését, ezen országos tisztképzőtanfolyam létesítésével, a jelenlegi belügyminiszter Önméltóságának ügyszeretete és tetrekészsége valósított meg.

Amidőn pedig ezen fontos intézmény megteremtése alkalmából a tűzoltótisztképzőtanfolyam megalkotójának az ország tűzoltói nevében hálás köszönetét tolmácsolta, a kulturális haladás azon várható előnyére is rámutatott, hogy a szélrésza minden irányában, a vidéki városokban elhelyezkedő képzett tűzoltótisztek szaktudása — e gócpontokat környező községek tűzrendészetének fejlődésére — mily várható haladást fog eredményezni.

Most Scitovszky Béla belügyminiszter emelkedett szólásra és a tűzoltótisztképzőtanfolyam ünnepélyes megnyitását a következő szavak elmondásával eszközölte:

Tisztelt Uraim!

Tűzoltóbajtársak!

Nagyon köszönöm azokat a megleghangú üdvözlőszavakat, amelyeket a mai ünnepélyünk alkalmából hozzám intézni szívesek voltak és ezeket igaz szívvel viszonzom.

Kettős örömmel töltönek el ezek a megértő őszinte megnyilatkozások, mert azokból azt látom, hogy mindannyian, akik itt hívásunkra megjelentésükkel megtisztelték, át vannak hatva a tűzrendészet és tűzoltóság nagy fontosságától és szeretettel csüngnek a tűzoltói intézményünkre.

De ezt nem is csodálom.

A tűzrendészet ugyanis a közigazgatási jog nagy rendszerének egyik legfontosabb ága, az annak szolgálatában álló tűzoltóság pedig egyik legszámottevőbb intézményünk.

A tűzoltóság nagy fontossága különösen három szempontból nyilvánul meg: a közgazdasági, az általános emberi és a nemzeti érdekek szempontjából.

Közgazdasági szempontból azért van nagy jelentősége a tűzoltói intézménynek, mert vagyoni értékeket ment meg a tűzvész pusztításaitól, tehát a gazdasági egyetemes érdekeket szolgálja.

Hogy mily nagy gazdasági érdekek fűződnek a tűzoltósághoz és annak fejlesztéséhez, legjobban a tűzkárstatisztika adatai igazolják, amelyek szerint a legutóbbi évek hozzávetőleges tűzkára a legjobb törekvések ellenére is, sajnos, még mindig meghaladja az évi 12 millió pengőt.

A tűzoltó azonban, amikor hivatását teljesíti, nemcsak vagyoni értékeket véd, hanem sokszor — saját élete kockáztatásával — embertársai életét is menti a megsemmisüléstől, mert az életmentés, e szép testvérhivatás, a tűzoltói hivatásnak elválaszthatatlan tartozéka.

A tűzoltói intézmény tehát, mint az emberi társadalom védelmezője, általános emberi szempontból is eléggé nem értékelhető fontos szerepet tölt be.

De talán legjobban a nemzeti érdekek szolgálatában csúcsosodik ki a tűzoltói intézmény felbecsülhetetlen nagy jelentősége.

Egyrészt azért, mert amikor a magyar tűzoltó vagyont vagy életet oltalmaz, legtöbbször a nemzeti vagyont egy részét és magyar embert, tehát nemzeti értékeket ment meg az elpusztulástól; ez pedig ha valaha, úgy hazánk jelenlegi megcsonkított állapotában igazán nagy nemzeti hivatás.

A nemzet jövője szempontjából pedig e nemes hivatás jelentőségét még az is fokozza, hogy annak tökéletes betöltése az intézmény tagjaitól kivételes emberi erényeket követel meg. Krisztusi felebaráti szeretet, jellemiszilárdaság, vafegyelem, a hazafias érzéstől áthatott és egészen az önfeláldozásig felemelkedő elszánt köteletségérzet azok az erények, amelyek a hivatása magaslatán álló tűzoltói szolgálatnak előfeltételei.

Ezek oly nagy erkölcsi értékek, amelyekre hazánk újjáépítésének gigászi munkájában is elengedhetetlenül szükségünk van és így a tűzoltóság, mint ezeknek egyik legfőbb tartalékolója és fejlesztője, a szebb magyar jövő munkájában is magas tisztséget teljesít.

Ezeket a nagy szempontoktól áthatva karoltam fel nemcsak hivatali, hanem hazafiai kötelességből is a tűzrendészet és a tűzoltóság ügyét, az adott lehetőségek között és kívánom ezt az ügyet továbbra is híven szolgálni.

A most megnyíló tűzoltótisztképzőtanfolyamnak egyik legfontosabb feladata szintén az, hogy mind a tűzrendészet, mind a tűzoltás terén teljesen kiképzett oly tűzoltótiszteket adjon az országnak,

akik arra is alkalmasak, hogy a gondjaikra bízott tűzoltógenerációkat ebben a szellemben tudják tovább nevelni és irányítani.

Éppen ezért hitem szerint ez a nagyjelentőségű és egyedülálló új intézményünk is akkor fogja hivatását tökéletesen betölteni, ha a tűzoltó-tisztképzésnél az annyira szükséges nagy szaktudás fejlesztésével kapcsolatban az említett nagy erkölcsi értékű irányelvek is teljes mértékben érvényesülni fognak.

Hogy ez így lesz, aziránt nem lehet kétségem, mert erre biztosítékot nyújt a tanfolyam vezetőségének és előadóinak e nemes ügy iránt való közismert szeretete és odaadó készsége.

Amidőn még legőszintébb köszönetemet nyilvánítom mindazoknak, a tanfolyam felügyelője által felsorolt hatóságoknak, testületeknek és egyeseknek, akik a minisztériumot az előkészítés munkájában hathatósan támogatták, az országos tűzoltótisztképzőtanfolyamot megnyitották nyilvánítom és annak működésére a Mindenható áldását kérem.

*

A himnusz elénekléseivel és az előadói kar bemutatásával a tűzoltó-tisztképzőtanfolyam megnyitó ünnepélye befejezést nyert.

Ezután a központi tűzoltólaktanya berendezését és felszerelését tekintette meg. Majd a közp. laktanya őrségeinek riasztása következett, amelyek menetéhez, az előzőleg a Dologház-utcában felsorakozott kerületi tűzorségek is csatlakoztak.

Önagyméltósága előtt, a székesfővárosi tűzoltóság 22 autó- és 2 lovas-szerén — 184 főnyi tűzoltócsapat tisztelgő elvonulása — világvárosi látványul szolgált. Az I. és III. ker. autószerekkel felszerelt tűzorségei, a távoleső budai vidék tűzvédelme miatt, ezen díszmenetben nem vettek részt.

Legvégül a közp. laktanya udvarán, a közp. őrség egyik legújabb típusú autólétrájának szerelését, a Szilvay-féle poroltógépet és egyik új autófecskendőjét, vízzel táplálva, egy, két, majd hat sugárral dolgozva, mutatta be. Szintúgy a Dréger és König-féle füstkészülék is — működés közben — bemutatást nyert, amire ezen emlékezetes tűzoltónap végetért.

Szerkesztő.

Néhány adat egy Amerikában létrehozott nagyarányú kísérleti tűzről.

Irta: Dr. Anjesszky László.

A tűzvédek megfékezése eleinte tisztán alkalmi tevékenység volt, amelyben a veszedelem bekövetkezésekor, képességei szerint, mindenki résztvett. De már azok között a kezdetleges viszonyok között is ki kellett válni az olyan embereknek, akik személyes tulajdonságaik révén nagyobb eredményeket tudtak elérni a fékevesztett elemmel való küzdelem terén, mint átlagos embertársaik. Kétségtelen, hogy azok a sajátságok, amelyek ezeket a férfiakat kitüntették, eleinte csaknem kizárólag erkölcsiök voltak.

Az emberiség azonban az évszázadok lepergése folyamán előrehaladt a fejlődés útján. Életviszonyai, találmányai, technikai és társadalmi berendezése egyre bonyolultabbakká lettek. Már a klasszikus ókorban megalakulnak az első tűzoltótestületek, amelyek leveszik a közösség vállairól a tűz ellen való küzdelmet, hogy annál rendszeresebb és eredményesebb módon lehessen a tűzveszedelemmel szembeszállni. Azok között a sajátságok között, amelyekkel ezeknek az első tűzoltóknak bírniok

kellett, bizonyára még mindig a személyes bátorságnak, az önfeláldozásnak, a lélekjelenlétnek és a fegyelmezetttségnek jutott a legnagyobb szerep. Emellett azonban lassanként meg kellett jelenni egy másik követelménynek is, nevezetesen a tűzesetekre vonatkozó tapasztalatnak, tudásnak. Mielőtt tűzoltással rendszeresen foglalkozó csoportok keletkeztek, azok szükségképpen gyűjtöttek tapasztalatokat a tűzesetek lefolyásáról, bizonyos anyagokat és építkezési típusokról a tűzben vagy tűz közelében való viselkedéséről, a mesterséges beavatkozások előnyös alkalmazási módjáról és több hasonló körülményről.

Minél fejlettebb és bonyolultabb viszonyok alakultak ki, minél régebben álltak fenn az egyes tűzoltóságok, minél szélesebb látókörű és nagyobb műveltségű tisztek kerültek azoknak az élére, annál részletesebb és megbízhatóbb tapasztalati anyag halmozódott fel ezekre a tűzoltás szempontjából oly fontos kérdésekre vonatkozólag.

Ez a lassú, de üdvös fejlődés napjainkban már odáig vezetett, hogy a korszerű tűzoltás igen nagy körülméktől és nagyon sokoldalú képzettséget megkövetelő foglalkozássá vált, amelynek űzéséhez természetesen ma is kellenek az említett kiváló erkölcsi kvalitások, de ezenfelül szükséges bizonyos tudományos látókör, amely a természettudományi és technikai ismeretek széles mezejét öleli fel. Röviden úgy vélem az elmondottakat kifejezhetni, hogy a modern tűzoltótisztnek *hősnek és tudósnak* kell egyszemélyben lennie. Hősnek, hiszen hivatásának gyakorlása közben lépten-nyomon eleget kell tennie a jelzett erkölcsi követelményeknek, amelyek az átlagemberben nem lelhetők fel a szükséges arányokban; és tudósnak abban az értelemben, hogy a tüzeknél fellépő bonyolult légköri, vegyi és erőműtani jelenségeket ne csak minden részletükben ismerje, hanem a legteljesebb mértékben előre is láthassa azoknak bekövetkezését és valószínű továbbfejlődését.

Hogy az erkölcsi feltételek mennyire szükségesek, azt a nagyközönség is általában ismeri és méltányolja. Hogy a tudományos és technikai ismeretek is mennyire elengedhetetlenek, azt nem tekintheti át minden részletében a fizikában, légkörben (meteorológiában) vagy építési technikában kevésbé járatos laikus közönség. Ennek a ténynek a taglalásába azonban eme bevezető soraimban nem bocsátkozhatom, mert azt egyrészt közleményem terjedelme nem engedi meg, másrészt pedig a *Tűzrendészeti Közlöny* olvasói megkapták ennek a kérdésnek avatott tollból eredő fejtegetését. (Benedek Mihály: „Épületbeomlások tüzeseteknél.” *Tűzrendészeti Közlöny*, 1928. évf. 153. l.)

Megállapítottuk tehát, hogy a korszerű tűzoltás ma már szigorúan tudományos alapokon áll és joggal nevezhetjük azt a természettudományok egyik alkalmazásának, amely értékében és eredményeiben méltán vetekszik e tudományok egyéb áldásaival. Ámde a természettudományok általában kétféle módszerrel dolgoznak, amidőn az általuk felkutatandó jelenségeket vizsgálják; egyesek a természeti jelenségeket pusztán csak megfigyelik (mint például a csillagászat), más természettudományok viszont nemcsak a lefolyó természeti jelenségek észleléséből gyarapítják ismereteiket, hanem maguk is idéznek elő megadott és változtatható feltételek között ilyeneket, szóval *kísérleteznek*. Kétségtelen, hogy a kísérleti módszerrel dolgozó természettudományok sokkal gyorsabban lépnek előre, haladni és így az emberi közösséget is több áldásban tudják részesíteni, mint azok a tudományok, amelyek kísérleteket nem végeznek, hanem csupán

tapasztalatokra, megfigyelésekre támaszkodnak. A tisztán csak megfigyelő tudományok haladása ugyanis a szerencsés véletlenre, a kedvező észlelési alkalmak megtalálására és kiaknázására vannak utalva. A kísérletező tudományok ellenben tervszerűen idézik fel és módosítják a kutatási alkalmakat és így sokkal több és általánosabb érvényű igazságot nyomozhatnak ki.

Fölmerül ezek szerint a kérdés, vajjon a tűzoltás tana is igénybe veszi-e és ha igen, elég tág keretek között veszi-e igénybe a modern természet-tudománynak ezt a leghatalmasabb fegyverét, a kísérletet. A tűzre és a tűzoltásra vonatkozó ismeretek eleinte természetesen tisztán tapasztalatiak voltak, amennyiben azokat kizárólag a nagy tüzesetek folyamán lezajlott jelenségek észlelése szolgáltatta. Kezdetben bizonyára ez a megfigyelés sem volt szándékos és még kevésbé volt tervszerű; idővel azonban a hivatásos tűzoltóságok és a tűzrendészeti hatóságok súlyt kezdtek helyezni az ilyen tapasztalatok összegyűjtésére és a nagyobb tüzesetek lefolyásáról pontos, megbízható és szakszerű följegyzések készültek. Ilyen nagyértékű tüzesetleírások a *Tűzrendészeti Közlöny* hasábjain is nagy számban jelentek meg és minden bizonnyal sok értéket mentettek meg a tüzesetek jelenségeinek tudományos megismerése számára. Mindazonáltal fennmarad még a kérdés, vajjon mennyivel többet lehetne földeríteni azoknak az érdekes légköri és fizikai folyamatoknak a titkaiból, ha a megfigyelés mellé *rendszeres* kísérletek is szegődnének, amelyeknél előre megállapított viszonyokat lehetne felidézni és az azok között fellépő égési jelenségeket és hőhatásokat tanulmány tárgyává tenni.

Kísérleti tüzeket eddig még meglehetősen szerény mértékben hajtottak csak végre. Kétségtelen, hogy ennek oka főleg abban van, hogy éppen az ilyen működésre leghivatottabbak sem elegendő szabad idővel, sem megfelelő anyagi támogatással nem rendelkeznek ahhoz, hogy nagyobbarányú ilyen kísérleteket hajthassanak végre. Így válik érthetővé, hogy a tudásnak és a gyakorlatilag is oly hasznos ismereteknek olyan gazdag gyümölcsei leszakítatlanul maradtak és a kísérleti tüzek még aránylag csak kevés jelenségről rántották le az ismeretlenség fátyolát. Ki kell azonban ehelyett emelnem, hogy a *magyar szakférfiak ebben a tekintetben is a fejlődés élén haladtak* és több érdekes kísérlettel gazdagították tudásunkat. Legyen szabad Nagy Sándor égéstartam-kísérleteit és Szilvay Kornélnek az általa kreált poroltókészülék kipróbálására végrehajtott vizsgálatait megemlítenem.

Most vesszük hírét, hogy ilyen tudományos célú kísérleti tüzeket legújában igen nagy arányokban létesítettek Amerikában. Ott a *Bureau of Standards* tartja kezében ezeknek a nagyértékű vizsgálatoknak a fonalát.

Ez az intézmény a legnagyobb arányú amerikai tudományos intézetek egyike. Feladata a mérték-hitelesítésen és a különböző anyagvizsgálatokon kívül a legkülönbözőbb tudományos kísérletek lefolytatása, amelyek az iparnak, a közlekedésnek vagy a tűzbiztonságnak szolgálatára lehetnek. Így foglalkozik alkatrész méreteknek a kipróbálásával, gyártási eljárásoknak az ellenőrzésével, fémanyagoknak és szöveteknek az elbírálásával, építőanyagok teherbírásának a megvizsgálásával és a tűzbiztos építkezés kérdéseinek tudományos kutatásával.

A *Bureau of Standards*-nek nemcsak feladatköre, hanem fölszerelése és személyzete is amerikai arányokkal bír. Tisztviselők és mérnökök százai, a leggazdagabban berendezett fizikai laboratóriumok és a kísérletek végrehajtásához szükséges nagy pénzösszegek állnak a rendelkezésére, mert az Unió

kormányja nagy gondot fordít mindazoknak a fontos feladatoknak a megoldására, amelyeket erre a világszerte páratlan intézményre bízott.

A *Bureau of Standards* illetékes osztálya már most többek között egy olyan nagyarányú és olyan különleges kísérleti tüzet gyújtott, amelyhez hasonlóra még nem volt példa a tudományos elvek alapján való tűzoltás ügyének történetében. Nem elhagyott vagy elszigetelt helyen, hanem az amerikai főváros szívében, a washingtoni *business district* (hivatali és üzleti városrész) kellős közepén feküdt az a hatalmas palota, amelyet az amerikai kormány ennek a nagyarányú kísérletnek a végrehajtására kijelölt és egész belső berendezésével együtt feláldozott. A *National Museum* (Nemzeti Múzeum) és a postaügyek minisztériumának palotája között ugyanis néhány régebben emelt épület állott, amelyek hatalmas *kontorokat*, üzleti irodákat foglaltak magukban. Minthogy az illető telkekre az igazságügyminisztérium új felhőkarcelőjét akarták felépíteni, a kormány megszerezte a kérdéses üzleti épületek tulajdonjogát és gondoskodni óhajtott azoknak eltávolításáról. Az amerikai szellem céltudatossága, gyakorlati és nagyarányú újítások iránt való fogékonysága nyilvánult meg abban, hogy a lebontást nem a kőműves csákányára bízták, hanem egy nagyértékű és óriási arányú tudományos kísérletnek a megejtésére használták fel, amelynek úgy elméleti mint gyakorlati jelentősége igen nagynak ígérkezett. A halálraítélt épületeket ugyanis megfelelő átalakítások után tudományos műszerekkel tömték meg, azután bizonyos tanulmányozandó viszonyokat létesítettek bennük és több helyen felgyújtották. A tűz egész lefolyását a legpontosabban működő meteorológiai és fizikai műszerek segítségével követték, annak összes részleteiről gondos följegyzéseket és ábrákat (diagramokat) készítettek és a megállapított összes jelenségeket a tüzesetekre vonatkozó tudományos ismereteink gazdagítására használták fel.

A következőkben rövidesen ismertetni szándékozom azokat az adatokat, amelyeket erre az érdekes kísérleti tüzre vonatkozólag az amerikai meteorológiai folyóiratokban sikerült felkutatnom. Legyen szabad ehelyütt említenem, hogy Amerikában a tudományos irodalomnak ez az ága is rendkívül fejlett és természetesen felöleli a légkör fizikai sajátságaira vonatkozó összes ismereteinket. Ezért az ottani meteorológiai folyóiratok a kísérleti tüzekkel is örömmel foglalkoznak és helyet adnak az ott tapasztalt jelenségek szakszerű leírásának, valamint a tanulságok tudományos feldolgozásának.

A feláldozott épülettömb két nagyobb négyszögletes telekre emelt épületből állott. A főépület ötemeletes, hatalmas irodákat magába rejtő palota volt, amelynek egyik oldalpárja 21 méter, másik oldalpárja 9 méteres hosszúsággal bírt. A melléképület csupán kétemeletnyi magasságú volt és valamivel kisebb volt az alapterülete is: 125 négyzetméter. Mindegyik épület a nagyobb amerikai irodaépületek stílusában, téglából és különösebb ornamentikus díszítések nélkül volt felépítve.

A kérdéses kísérleti tűz több okból érdemel fokozott figyelmet. Először is olyan nagyméretű irodai tüzet hoztak ott mesterségesen létre, amelyhez fogható a tűzoltói gyakorlatban is csak nagyritkán fordulhat elő. A kísérleti tüzek között pedig szintén nem volt még példa irodaszerű épületek ilyen nagyarányú tüzesetének előidézésére. Különös méltánylást érdemel továbbá, hogy az égő épületesoportot több száz megbízható műszer útján megszakítás nélküli és teljesen megbízható tudományos megfigyelés alá vették, amely a lezajlott je-

lenségek összes részleteit nyilvántartotta, a kísérleti tűz létrehozásának pillanatától kezdve az épületek teljes elhamvadásáig és a visszamaradó romok természetes úton való teljes kihüléséig. Említenünk kell továbbá, hogy a kísérlet végrehajtása előtt az épület belsejében különleges viszonyokat teremtettek, amelyek bizonyos, előre kitűzött kísérleti célokra megfeleltek. Így tanulmány tárgyává tették a különböző mennyiségekben felhalmozott gyúlékony anyagoknak a befolyását, a felvonóaknak és a lépcsőházak elrendezésének hatását a tűz továbbterjedésére, a különböző építkezési módoknak a tűz fejlődésére való befolyását és számos kisebb jelentőségű részletkérdést, amelyeknek a megvizsgálására megfelelő viszonyokat hoztak létre.

(Folytatása és vége következik.)

Az automobilos tűzoltószerekről.

A T. K. 1928. évi májusi és júniusi számai közölték e tárgyról írott értekezésemet, melyhez Dittrich József főv. hiv. főtiszt szakavatott tollával egy cikksorozatban szólt hozzá. Célját tökéletesen elérte: széleskörű szakismereteinek felhasználásával, a legapróbb részletekbe is behatoló fejtegetéseivel, abszolút tárgyilagossága mellett, tökéletesen megvilágította e kérdések minden részletét.

Hogy azonban alábbi soraimmal mégis visszatérek e közleményekre, annak oka az, hogy igen t. hozzászóló bajtársam félreértvén cikkem egy sarkalatos tételét — a szivattyúk összehasonlításáról mondottakat —, azokhoz olyan megjegyzéseket fűzött, melyekkel nem értek egyet.

A félreértésre én szolgáltattam. okot; lehet, hogy fejtegetéseim zavarosak voltak, talán túlságosan röviden fejeztem ki magam és így történnhetett, hogy a feckendőkről az aggregatokra való átmenet zavaros volt.

Azt állítottam, hogy két szivattyú (természetesen csak tűzoltási célokra szolgáló) közül az a jobbik és technikailag tökéletesebbik, amely ugyanazon teljesítmény mellett kisebb önsúllyal bír s ezt a jóságot az egységnyi súlyra vonatkoztatott teljesítményi tényezővel fejeztem ki.

Célom az volt, hogy az elérhető legkisebb súlyra való törekvés jogosultságát úgy szivattyúknál mint aggregátoknál plauzibilissé tegyem.

Engedtesék meg nekem, hogy fenti, esetleg félreérthető tételt szabatosan a következőképpen formulázhassam:

„Két tűzoltófeckendő (legyenek ezek autóba beépítve és az autómotor által meghajtva) vagy két különálló motorfeckendő-aggregát (akár hordozható, akár bármilyen járműbe fixen beépítettek) közül az a jobb és tökéletesebb, mely ugyanazon teljesítmény, ugyanazon viszonyok, ugyanazon szilárdsági és dinamikai tulajdonságok mellett kisebb önsúllyal bír.

Részletesebben ugyanazon viszonyok és tulajdonságok alatt értem: ugyanazon szilárdságot, ugyanazon garantált üzemidőt, élettartamot, az egyes alkatrészek (légtelenítő készülék a szivattyúnál, gyújtás és gázosítás a motornál például) ugyanolyan tartósságát és jóságát, egyező ürtartalmú üzemanyag-tartályt, ugyanolyan szilárdságú alaplemezt stb.

Mert valahol csak nyilvánulnia kell a szerkesztés jóságának, felsőrendiségének és a szerkezeti anyagok jobb minőségének; valami kell hogy ösztönözze a tervezőt és az öntő-technikust és ez nem más, mint az önsúly csökkentése, mely azonban sohasem mehet a fentiek szerint a tartósság, szilárdság és üzembiztoság rovására.

Ezekből természetesen önként következik az, hogy az önsúlyredukció nem hajtható végre egyszerűen kisebb faj-súlyú, de csekélyebb szilárdságú anyagok felhasználásával; annak eléréséhez a szerkezetek áttervezése és speciális anyagok felhasználása szükséges.

Hogy csak egy példát említsek, képzeljük el, hogy két tervező megépít egy-egy szivattyút, melyek mindegyike 1000 liter vizet szolgáltat percenként 8 atm. mellett ugyanazon szívómélységnél és tegyük még azt is fel, hogy a szivattyúk súlya egye-tyük. Most összekapcsolják és meghajtják a szivattyúkat egy-egy motorral és ekkor kitéjük, hogy az egyik szivattyú meghajtásához 40, míg a másikéhoz csak 30 lóerő szükséges. A második szivattyú hatásfoka jobb. Minthogy pedig egy ugyanolyan gyártmányú 30 lóerős motor természetesen könnyebb, mint egy 40 lóerős, — tehát a jobb hatásfokú szivattyú és a vele kapcsolt motor, azaz aggregát összsúlya kisebb lesz. Ez a példa a tervezés jó-sága folytán előállott súlycsökkenést jellemzi.

De viszont ha egyező hatásfokú szivattyúk közül, vagy akár aggregátok közül az egyik könnyebb mint a másik, akkor ez esetben a súlymegtakarítás jobb szerkezeti anyagok felhasználásával volt elérhető.

Az ilymódon elérhető súlymegtakarítások különösen tűzoltószereknél jelentőséggel kell hogy bírjanak; kisebb megterhelésnél a szállító jármű nagyobb sebességgel haladhat célja felé, vagy fordítva, ugyanazon sebességnél több terhet, felszerelést vihet magával.

Remélem, hogy fenti fejtegetésem igen t. Dittrich bajtársam helyeslő véleményével is találkozok és azt hiszem, hogy ezek után neki sem lesz kifogása az ellen, ha fenti megállapítások ilymódon jutnak a köztudatba.

Ezúton hálás köszönetemet és elismerésemet fejezem ki igen t. Dittrich bajtársamnak szakszerű és tárgyilagossággal, mellyel szerény cikkemmel foglalkozott és ezzel alkalmat adott arra, hogy e kérdések többoldalú megvilágítása által a helyes megállapítások kikristályosodhassanak.

Antalfy István
okl. gmérnök.

Az épületek padlásfödemeinek tűz- és vízállóságáról

Írta: Benedek Mihály székesfővárosi hiv. tűzoltótiszt.

A padlással bíró épületek tetőszerkezetei, a legrégebb építkezések óta, fagerendákból ácsoltattak össze. A jelenleg épülő lakóházak és paloták fedél-széke is, a padlás berendezése, kevés kivétellel, mind faanyagból készül.

A tetőgerendázon kívül, a városi lakóházak padlástérjárdái, a lakók padlásrekeszei, a határoló faléc-falak, a gyalulatlan puhafaléc-rácsok, a szarugerendák fedését tartó lécezet vagy deszkázat, végül a padlástérben felhalmozott különböző gyúlékony tárgyak (faládák, bútorok, papírhalmazok stb.) mind jól égő anyagok, melyek egy kitérő padlástűz esetén, annak elhatalmasodásával, gazdag tápláléka gyanánt szolgálnak egy hatalmas tűzvész kifejlődésének.

A megelőző tűzrendészet kialakulásának időszaka előtt is és azóta is — legalább a városi épületek, illetve lakóházak esaposgerendákból alkotott padlásfödemeit — a padlástértől megközelítőleg tűzbiztosan elszigetelték.

Csak a kezdetleges építkezési falusi földművesházak padlásfödeme, tűzbiztonsági szempontok

ból teljesen elszigetelés nélkül való, amiért is elhatalmasodott padlástűz esetén, az égési folyamat lefelé terjedvén, a ház berendezése a csupasz falakig mindentől elpusztul.

A csaposgerenda-födémek 25—30 cm széles és 15—20 cm magas, szorosan egymáshoz ácsolt és ékelt fenyőfagerendákból vannak alkotva. Ezek felett, a padlástérben, egy 20—30 cm magas salak, homok vagy egyéb feltöltésre alkalmas, nem éghető törmelékanyagburkolat nyer elhelyezést, melyet agyagtapasztással vagy vékonylapú, ú. n. burkoló-téglákkal fednek be. Az ily felülről burkolt, illetve feltöltött csaposgerenda padlástűz, alulról, a lakott helyiség mennyezetén, megfelelő nádazással s vakolással van borítva, mely együttesen jól tartja az alatta levő helyiségek melegét. E mellett tetőtűz esetén tűzálló is — *de nem vízálló* —, mely körülmény pedig lényeges hibának bizonyul, amint a felette levő padlás lángbaborul és a kivonult tűzoltóság vízsugaraik működésbe lépnek.

Egy-egy elhatalmasodott tetőtűz pedig mindenkor komolyabb veszedelmet jelent, melyet néhány vödör vízzel elnyomni nem lehet.

A tető szerkezetének helyzete hozza magával, hogy annak égése esetén, az egymással összefüggő és csoportosan égő fedélszék gerendái, a tűz elhatárolásának percétől kezdve, külön-külön végigvezetett erős kötött sugárral oltható el célirányosan és eredményesen, míg a felhasznált vízmennyiség kétharmada a padlástérbe csurog alá és a padlásmennyezet burkolatát elárasztja.

Tetőtűz esetén, a tűzoltóság által a padlástérbe ontott víz mennyisége elsősorban azon körülménytől függ, hogy elegendő-e vízforrás áll-e rendelkezésre? Függ továbbá a működésbe hozott gépek vízszállítóképeségétől, az alkalmazott sugarak számától és üzembentartásuk időtartamától. Függ végül az égő tetőszék terjedelmétől és az-égő tetőszekasz területi méreteitől; a padláson netalán felhalmozott éghető anyagok mennyiségétől és a tetőfedés minőségétől.

Ez utóbb említett körülmény azért bír különös jelentőséggel, mivel azok a tetőfedések, melyek (mint a vörösréz és bádoglemez avagy pala) az alattuk levő padláson keletkezett tűz észrevehetőségét késleltetik és így annak elhatalmasodását elősegítik. Ezenkívül az ily tűzálló fedések az idejében fölfedezett tetőtűzeket is — a zárt padlástérben összetömörülő és emberi légzőszervek által kibíratatlan füsttömegek miatt is — a csővezetők gyors és eredményes előrenyomulása szempontjából akadályozzák.

Ezért a sugárral dolgozó tűzoltók igen sokszor a padlásbejárókban, avagy a tetőnek támasztott létrákon elfoglalt állásukat csak akkor képesek változtatni, illetve a tűz fészke irányában előrenyomulni, amikor már a zárt padlás égése nyílt tetőtűzzé fajult.

Addig pedig ontják be a vizet a padlástérbe, amelynek fölösleges tömege természetesen súlyánál és folyékony természeténél fogva, a födém feletti előbb említett feltöltés anyagába szűrődik. Ha burkoló téglaréteg is alkalmazva van, úgy a víz annak hézagain szívódik keresztül és így jut a feltöltött anyagba.

Nagyobb mennyiségű víz elárasztásával utóbb az a csaposgerendák hézagain is utat tör magának, úgyhogy néha záporos módjára ömlik az alatta levő helyiségekbe, illetve lakásokba, bútort, berendezést alaposan eláztatva, mely kártevést rendszerint a nádazott mennyezet elmálott vakolásának leomlása is fokozza.

Bizonyos fokig ugyanilyen helyzet áll elő még akkor is, ha nemcsak csaposgerenda-födémekkel ál-

lunk szemben, hanem a vastartók közti beton- vagy téglafödémről van szó. Vagyis tetőtűz esetén az oltásnál visszaverődött és lepergett vízmennyiség itt is bizonyos idő multán át fog szűrődni a téglanyagon; a hézagokon át gyorsabban, de átjut közvetlenül a vastartók mellett is.

A víz ez esetben hosszabb ideig fog utat keresni magának, mint a csaposgerenda-födémeknél. Végül az alatta levő helyiség mégis csak beázik.

Ujabb időben, amióta a tűzoltóságok motoros feeskendők hatásos sugaraival támadják a tüzeket, főként cseréppel és fazsindellyel fedett tetők égésének esetén, mivel azok a fedés csekély ellenállása miatt igen gyorsan nyílt tűzzé fajulnak és így mihamar észrevehetővé válnak, a padlásmennyezetek beázása csökkenthető. Ily viszonyok mellett most már igen gyakran látunk csaposgerendákból alkotott födémeket, melyeknél tetőtűz esetén, a tűzoltás céljaira felhasznált víznek a lakásokba való lecsurgása elmarad.

Ennek a vízkárosító jelenségnek oka abban keresendő, hogy az erőshatású motorosfeeskendő-sugarak — azok kezelését jól értő csővezetők kezében — gyors előnyomulással mellett oly rövid idő alatt alkalmasak a lángok leverésére, vagyis hogy lényegesen kevesebb víz felhasználása válik szükségessé, amiért is a sugarak beállítása oly korán eszközölhető, hogy a padlástérbe lecsurgó víz mennyisége a födém áztatásához nem elegendő.

Az ily gyors és sikeres oltásnak ilyenkor nemcsak az az előnye, hogy a be nem csurgott víztömeg az épületben és a lakások berendezésében kárt nem okoz, hanem nagy nyereséget jelent azon körülmény is, hogy ezáltal a leégett tető alatti helyiségekből a lakók kilakoltatása is fölöslegessé válik.

Gyengehatású sugarakkal és ügyetlen csővezetőkkel, még motoros feeskendők alkalmazása mellett is, ily eredmény el nem érhető. Ha a feeskendő-sugár ütőereje nem elég intenzív, annak oltó hatása is kisebb fokúnak fog mutatkozni és alkalmazása hosszabb ideig fog tartani; így több víz fog a mennyezetre lecsurogni. Az ügyetlen csővezető pedig, ha erőshatású sugarát célszerűtlenül kezeli, illetve ha azt az égő tetőszékgerendákon nem rendszeresen vezeti végig, hanem össze-vissza csapkod azzal, az oltás hatása nem fog gyorsan mutatkozni, a fölöslegesen elpazarolt víz pedig a padlásmennyezetet fogja eláztatni.

A kézi erőre berendezett gépek és a gőzfeeskendők időszakában — a vízkár okozásának kérdése szempontjából — érdekes nagy tetőtűzesetek fordultak elő Budapesten, amikor még a főváros tűzoltóságának felszerelése igen messze állott a jelenlegi autószerállományának elsőrendű teljesítőképességétől.

Két ilyen emlékezetes terméspalafedésű tetőégésnél, a Newyork-palota (1903) és az Andrassy-úti kir. Operaházzal szemben, szabadonálló MÁV nyugdíjpalota tetőtűzeinél (1909) fordult elő az az érdekes eset, hogy a több udvart körülfogó hatalmas épületszárnyak tetejének eléréséhez a tűzoltóság kellszámú és elegendő magas tolólétrával nem volt felszerelve. Ez oknál fogva a Newyork-palota tetejének égése alkalmával az épület Dohány-utcai és Miksa-utcai szárnyának túlnyomó része, a MÁV-palotának pedig a Dalszínház-utcai 35 méter hosszú szárnya — a tetőszék lángtengerének tombolása folyamán megközelíthetetlen lévén, — ez óriási tetőrészek leégtek anélkül, hogy azokat a takarítási munkálatok kezdetéig vízsugár érte volna. Ezen épületek padlástűzének elszigetelése tűzbiztosan készülvén, a tűz lefelé nem terjedhetett. Ez oknál fogva e nagyméretű tetőszerkezetek leégése után az összeomlott gerendazsarátnokokat úgyszólván csak

a takarítást eszközlő sugarak érték. Mindezen körülménynek utóbb az lett az eredménye, hogy az oltósugarak beavatkozása nélkül leégett tetőrészek alatt levő lakások szárazon maradtak, úgyhogy azok berendezését semmiféle vízkár nem érte.

Ahol azonban a huzamosabb ideig állást foglalt fecskendők sugarai működtek, ott a padlás-mennyezet és az alattuk levő lakások beázása alaposan bekövetkezett.

Ezen különös lefolyású nagy tetőtűzek eloltása után szakkörökben fel is merült az a kérdés, hogy ily tűzálló tetőfedésű, nagyméretű padlással bíró fedélszékek teljes lángbanállása esetén, nem volna-e tanácsos száraz tömlővezetékekkel bevárni a tetőszerkezet elégését és csak aztán előrenyomulni a sugarakkal, mert ezen eljárás útján a vízkár elkerülhető?

Az ily eseteknek sugarak beavatkozásának mellőzésével tervszerű támadási eljárás megkísérlése szempontjából, az általános szakfelfogás oda irányult, hogy ily viselkedést egyetlen tűzoltóság sem tanúsíthat, mert a tűz színhelyén összeverődött nép a sugarak nélkül tétlenkedő tűzoltókat meglincselné, a tűzoltóság fővezénylőjét pedig felettes hatósága állásából elmozdítaná.

Amint az eddig ismertettekből megérthető, a padlásfödémek vízállóságának kérdése — tetőtűz oltása esetén — igen fontos kérdés gyanánt lép előtérbe.

Célszerű volna ennél fogva olyan egyszerű megoldást találni, mely az eddig fennálló és ezután emelendő épületek — bármilyen anyagból készült vagy alkotandó és bármilyen szerkezetű — padlásfödémek vízátthatatlanságát biztosítaná. Vagyis kívánatos volna a padlásfödémek feletti feltöltést, mely tulajdonképpen az alatta levő helyiségek melegének fentartására szolgál, oly módon befejezni, hogy a réteg egy vízátthatatlan burkotot nyerjen.

Ennek a kivitele pedig olyképpen volna eszközölhető, hogy az eddigi padlásfödémek feltöltése legfelül egy vékony, 5—8 cm vastag, jósimítású betonréteggel boríttatnék. A padlástérben felgyülemlett vízmennyiséget pedig igen könnyen le lehet onnan vezetni olyképpen, hogy a külső főfalakon néhány kis lyuk hagyandó és a víz levezetése céljából úgynevezett esőcsurgató képezendő ki.

Ily viszonyok mellett a tűzoltóságnak a vízkár elhárítása szempontjából kifejtett hátrányos óvatossága háttérbe szorulna és több hatásos sugár alkalmazásával hamarabb elbánhatna egy-egy nagy lángokkal égő tetőtűzzel.

Ezen a padlásfödém feltöltésén alkalmazandó betonrétegek, a régen fennálló középületeken, mint múzeumok, iskolák, kórházak, továbbá áru- és bérházaknál való alkalmazása, aránylag nem nagy költséggel járna és alig kerülne többre, mint a sok helyütt alkalmazott padlásburkoló téglapadló, mely egyáltalán nem vízálló.

Ha pedig figyelembe vesszük azt a nagyarányú különbséget, mely egy ily simított betonréteg költsége és a tető leégése után előállott vízkár közt fennáll, úgy mindenesetre megkívánandó vélem ezen javaslatomnak figyelembevételét.

Az Angyalfi-féle kátrány- és vegyészeti gyár égése Budapesten.

A vegyészeti gyárakban kitört tüzek, az esetek túlnyomó részében, próbára teszik a tűzoltóságok teljesítőképességét, amennyiben az azokban felhalmozott tűzveszélyes és hevesen égő anyagok meggyűlése esetén, — a tűz elterjedése rendszerint rö-

vid percek alatt nagyobb tűzvész kifejlődését szokta eredményezni. Így történt ez folyó évi január hó 8-án a kora délutáni órákban keletkezett tüzesetnél is, amidőn a tűzoltóparancsnokságot délután 3 óra 28 perckor a IX. ker. Soroksári-út 162. sz. alatt levő gyártelepről telefon útján segítségül hívták.

A tűzoltóság rendelkező ügyeletes tisztje, ismerve azon körülményt, hogy az Angyalfi-féle kátrány- és vegyészeti gyár, a szomszédos hasonló vegyi termékek gyártásával foglalkozó Schramm Kristóf-féle gyárral együtt, a „Fegyver és Gépgyár Rt.” területébe beékelve foglal helyet, azonnal nagyobb erő kirendelése iránt intézkedett.

A vész helyére 3 ügyeletes tiszt vezetésével kivonult a közp., a VIII. és IX. ker. tűzörség és a Szilvay-féle poroltógép is. Az őrségek felvonulása időszakában a helyzet a következő volt:

A veszélybe jutott gyártelep középső részén, a kátrányfőző helyiség teljesen lángban állott és a tűz a kátránypapírral fedett deszkatetőn kitérve, a fedél 15 □-méternyi területen égett. A telep ezen 12 méter hosszú és 10 méter széles kátrányfőző helyiségében, mely a szomszédos épületektől tűzbiztosan elválasztva nem volt, négyszög alakú üstházban egy 2 méter átmérőjű főzőüst foglalt helyet, melyben a tűz kitörése előtt benzollal kevert kátrányt hevítettek. A helyiségben azonkívül szanaszét vödörökben és kannákban szintén benzol és kátrány volt elhelyezve.

Túlhevítés következtében az üst tartalma tüzet fogott, amire az égő benzol- és kátránykeverék kicsapódott és a szanaszét levő kannák és vödörök tartalmát is felgyújtva, az egész helyiséget lángborította.

A tűzhöz elsőnek érkező IX. ker. tűzörség autófecskendőjét a Soroksári-úton, a főváros határán levő utolsó tüzesapnál szerelte, ahonnan egy motorvezeték sugarával az égő épület tetejét támadta.

A VIII. ker. tűzörség ugyanezen fecskendőről szerelt motorvezetékének sugarát az égő épülettől alig néhány lépésnyire álló nafta és egyéb gyúlékony folyadékokat tartalmazó tartályok hűtésére irányította.

Az ezenközben megérkezett poroltógép az égő gyártelep kapubejáratánál foglalt állást, mivel az első percekben még fennálló veszélyre való tekintettel, azzal a szűk udvarban előbbre nyomulni nem volt tanácsos.

A poroltógép hatása azonban még a 80 méter hosszú vezeték mellett sem gyengült és annak sugara a teljesen lángban álló épület belsejébe irányított.

A porsugarat kezelő esővezető eleinte az épület ablakán át irányította az égő helyiségbe, majd a lángokat nagyjában leverve, utóbb az ajtón át való behatolással, 7—8 pernyi működés után, a tüzet annyira eloltotta, hogy ezután már a felszabadult VIII. őrség sugarával a zsarátnokok és izzó anyagok végleges eloltását könnyűszerrel elvégezhette.

Ezenközben a IX. őrség sugara az égő tetőszerkezet oltását fejezte be, melyből kb. 15 m² területnyi égett le, illetve felbontás által semmistült meg.

A szárazoltó-gép sugarának hatása jelen esetben kitűnően bevált, mert anélkül az égő épület belsejébe további két motorsugár alkalmazására lett volna szükség. Ezek szerelése pedig adott esetben nagyobb munkát és több időt vett volna igénybe, mivel a veszélyben forgó gyár közelében levő egyetlen utcai tüzesap, gyenge nyomás alatt álló vizet szállítván, még szívótömlő-táplálással is

csak két motorsugár szolgáltatására volt elegendő.

A további két sugarat a szomszédos fegyvergyár magasnyomású vízberendezéséből kellett volna szerelni. Ennek lebonyolítása természetesen körülményes és késedelemmel járó további beavatkozást igényelt volna.

A tűz eloltása után megállapítást nyert azon körülmény is, hogy ez alkalommal a portartány tartalmának csak egy harmadrésze használtatott el, úgyhogy szükség esetén a gép még kétszerannyi ideig működésben állhatott volna.

Ausch Rezső,

a szföv. hiv. tűzoltóság főtisztje.

RENDELETEK.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.

(III. folytatás.)

(5) Az *aknagyujtókat* tartalmazó tartályok fedeleit sárgarézcsavarokkal vagy ónozott facsavarokkal kell megerősíteni. A lyukakat a csavarok részére úgy a fedélen, mint az oldalakon még a megtöltés előtt előre kell megfúrni. A tartályokon „Aknagyujtók, 2. Csoport. — Ne buktasd” feliratnak kell lennie.

2. *Petárdák durranó megállító jelzők részére erős robbanó hatású durranó anyaggal.*

(1) *Petárdák* részére legalább 22 mm vastagságú, egymásba eresztékelt deszkából készült oly tömör, biztosan elzárt faladákat kell használni, melyek facsavarokkal vannak összetartva, teljesen tömörek és külső ládába vannak helyezve. A külső láda legfeljebb 0.06 m³ nagyságú lehet.

(2) A petárdákat papírszeletekbe, fűrészporba vagy gipszbe szorosan be kell ágyazni vagy más módon oly szorosan és egymástól elválasztva akként kell elhelyezni, hogy a petárdák sem egymással, sem a láda oldalával ne érintkezessenek.

(3) A fatartályokon: „Petárdák durranó megállító jelzők részére, 2. Csoport” feliratnak kell lennie.

3. *Mindenféle más löszerek.*

Az esetenként *szállításra engedélyezett löszereket* az egyes esetekben adott utasítások szerint kell csomagolni.

B) Feladás.

A 2. *Csoportba tartozó löszerekre* nézve az I. a) osztály *B)* fejezet alatt a 2. *Csoportba tartozó* lőanyagokra a robbantószerkekre nézve foglalt szabályok érvényesek.

C) Igazolványok. Fuvarlevelek.

(1) Azt, hogy a löszerek fuvarozásához szükséges-e és milyen igazolvány, a külön törvényes szabályok határozzák meg.

(2) Az 1. *b)* alatt megnevezett pillanatra gyújtószerkeknél a feladási vasút által elismert vegyészszakértőnek a fuvarlevélben igazolnia kell, hogy a robbanóanyag vasúti üzletszabályzat *B)* mellékletének I. *b)* osztály 1. *b)* pontja. alatt előírt feltételeknek megfelel. A szakértői bizonyítvány nem szükséges abban az esetben, ha az erre illetékes hatóság-

nak külön nyilatkozata esatoitatik a fuvarlevélhez, amelynek erre vonatkozó utalást kell tartalmaznia.

(3) A 2. *alatt megnevezett nem robbanó gyújtószerkeknél* a fuvarlevélnek a feladó által aláírt következő szövegű nyilatkozatot kell tartalmaznia:

„Alulírott kinyilatkoztatom, hogy az ezen fuvarlevélben megjelölt küldemény minőség és csomagolás tekintetében megfelel a vasúti üzletszabályzat *B)* mellékletében a nem robbanó gyújtószerkekre nézve előírt rendelkezéseknek.”

(4) A *petárdáknál (durranóknál)* a feladónak a fuvarlevélben ki kell nyilatkoztatnia, hogy a küldemény a vasúti üzletszabályzat *B)* mellékletében foglalt rendelkezéseknek megfelel.

(5) A 4. *alatt megnevezett kézi löfegyverekbe való töltényeknél* a fuvarlevélnek a feladó által aláírt következő szövegű nyilatkozatot kell tartalmaznia:

„Alulírott kinyilatkoztatom, hogy az ezen fuvarlevélben megjelölt küldemény minőség és csomagolás tekintetében megfelel a vasúti üzletszabályzat *B)* mellékletében a kézi löfegyverekbe való töltényekre nézve előírt rendelkezéseknek.”

(6) A 2. *Csoportba tartozó löszereknél* a feladónak a fuvarlevélben is kell nyilatkoztatnia, hogy a csomagolás a vasúti üzletszabályzat *B)* mellékletében foglalt szabályoknak megfelel.

(7) A fuvarlevélnek az 1. *Csoportba tartozó küldeményeknél*: „Az 1. *Csoportba tartozó löszer*”, a 2. *Csoportba tartozó küldeményeknél* pedig: „A 2. *Csoportba tartozó löszer*” külön megjelölést kell tartalmaznia.

D) Fuvarozási eszközök.

(1) Mindennemű löszert fedett kocsiiban kell fuvarozni. ~~Olvas~~ kocsikat azonban, amelyek áramvezető vagy feszültség alatt álló villamos vezetékeket vagy készülékeket tartalmaznak, a 2. *Csoportba tartozó löszerek* fuvarozásához nem szabad használni, tehát a villanyvilágítású kocsikat sem.

(2) A 2. *Csoportba tartozó löszerekre* nézve az I. *a)* osztály *D)* fejezet (3) bekezdésében a 2. *Csoportba tartozó* lőanyagokra és robbantószerkekre nézve foglalt rendelkezések érvényesek.

E) A fuvarozás módja.

A 2. *Csoportba tartozó összes löszerek* a gyorsárúként való fuvarozásból ki vannak zárva.

F) Rakodás.

A 2. *Csoportba tartozó löszereket* nem szabad az 1. és 2. *Csoportba tartozó* lőanyagokkal és robbantószerkekkel, sem az I. *c)*, I. *d)*, I. *e)*, II., III. és V. osztályokba tartozó tárgyakkal, sem pedig a könnyen tüzet fogó anyagokkal ugyanazon kocsiiba berakni. Egyebekben az I. *a)* osztály *F)* fejezet (3) és (4) bekezdéseiben foglalt szabályok érvényesek.

G) Egyéb szabályok.

Az I. *a)* osztály *G—K)* fejezetei alatt foglalt szabályokat a 2. *Csoportba tartozó löszerek fuvarozásánál* is be kell tartani.

(Folytatása következik.)

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához és község előljáróságához 78.391—1928. kig. szám alatt intézett rendelete, a mozgóképek nyilvános bemutatása tárgyában.

Utalással az 1928. évi 19.616. sz. körendeletre (V. H. Lap, 1928. évf. 171. oldal), közlöm, hogy a belügyminiszter úr közölte velem, hogy a

vármegye területén több ízben előfordult, hogy egyes helyeken a hatóságok nemcsak hogy nem akadályozták meg, hanem szabálytalanul elő is segítették azt, hogy egyesek (iskolán kívüli népművelési bizottságok, társadalmi egyesületek stb.) belügyminiszteri engedély nélkül nyilvános mozgóképek-előadást rendezzenek, illetve azt az előadás keretében bemutassák.

Szigorú alkalmazkodás végett nyomatékosan felhívom figyelmüket arra, hogy az érvényben levő jogszabályok szerint mozgóképeket nyilvánosan bemutatni kizárólag csak a belügyminiszteri engedélyével szabad. Semmiféle hatóság engedélye nem pótolhatja a belügyminiszteri engedélyét. A belügyminiszteri engedélyek a 8454—1920. M. E. számú rendelet, vagy a 89.127—1921. B. M. számú rendelet alapján adatnak ki. Az alsófokú hatóság kötelessége megakadályozni a mozgóképeknek engedély nélkül való bemutatását.

Budapest, 1928 december 27.

Agorasztó, alispán.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének ülése 1928 december hó 15-én. Az elnöki széket Szécshényi Viktor gróf foglalta el, aki az ülés megnyitása után a közelmúltban 76 éves korában elhunyt *Hevesi Zsigmond*nak, a budapesti önk. tűzoltótestület tb. szakaszparancsnokának és a Jász-Nagykún-Szolnok vármegye tb. felügyelőjének 50 évet meghaladó tűzoltói tevékenységét és érdemeit méltatta. Az elnökség e gyászeselet tudomásulvételével az özvegyhez részvétírat küldését határozta el.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után *Erdély Ernő* indítványára az elnök *Blasnek Húgó* előadó, székesfővárosi hiv. parancsnok 30 évet meghaladó érdemdús tűzoltói működését méltatva, nevezettnek az orsz. szövetség XXX. éves szolgálati érmét átnyújtotta.

Marinovich Imre dr. alelnök azon jelentését, hogy 1928 szeptember 8-án Hatvanban a tűzoltószékház felavatásának ünnepélyén és az ez alkalommal rendezett tűzoltóversenyen, szeptember 23-án Gyömrőn, a járási tűzoltóünnepélyen és versenyen, szeptember hó 30-án a szeghalmi önk. tűzoltótestület zászlóavatási ünnepélyén, október 7-én a biharvármegyei tűzoltószövetség által Berettyóújfaluban rendezett tűzoltóversenyen, október hó 14-én az alberti önk. tűzoltótestület zárógyakorlatán, november hó 11-én az újpesti Wolfner-gyári tűzoltótestület zárógyakorlatán és 50 éves jubileumán, november 25-én az újpesti önk. tűzoltótestület zárógyakorlatán, végül december 7-én a budapesti önkéntes mentőegyesület vezetőinek, a kir. díszéremmel való kitüntetésével alkalomával rendezett ünnepélyen az orsz. tűzoltószövetséget képviselte, az elnökség köszönettel tudomásul vette.

Vass Lajos Rudolf elnökségi előadónak a karcagi ker. tanfolyamról szóló jelentését is tudomásul vette az elnökség, valamint Esztergom város és a komárom—esztergomvármegyei tűzoltószövetségnek az 1928. évi augusztus hó 18—20-án tartott tűzoltóünnepélyei alkalmából, az orsz. szövetség részvételének megköszönéséről szóló átirata is tudomásul szolgált. Tudomásul vétetett továbbá dr. *Ronesik Jenő* előadónak az 1928. évi szeptember hó 30-án tartott tűzoltóaltiszti tanfolyamról szóló jelentése is.

Győr város polgármesterének megválasztása alkalmából a hozzá intézett üdvözlő sorokra érkezett köszönő válaszát az elnökség tudomásul vette:

szintügy tudomásul vétetett *Csepreghy Pál* előadónak azon jelentése is, hogy a váci tűzoltótestület 1928 október hó 14-én megtartott zárógyakorlatán az orsz. szövetséget képviselte.

Erdély Ernő előadó azon javaslatát, hogy az elnökség egy korábbi határozatának azon rendelkezését, mely szerint a kerületi tűzoltótanfolyamokon legalább egy előadónak mindvégig jelen kell lennie, a jövőben szigorúan hajtsa végre, az elnökség magáévá tette. Hozzájárult továbbá *Erdély* előadó azon indítványához is, hogy a jövőben rendezendő kerületi tűzoltótanfolyamok parancsnokai, annak egész tartama alatt kifejtett tevékenységükért, 400 pengő, a mellettük működő irodai segéderő pedig 200 pengő tiszteletdíjban részesüljenek. Az elnökség tudomásul vette továbbá dr. *Ronesik Jenő* előadónak *Kovácsy Árpád* várm. tűzr. felügyelő által a 230.000/1925. B. M. rendelet módosítása céljából benyújtott javaslatára vonatkozó véleményét, mely szerint annak irattárba való helyezése határozatassék el.

Papp Ferenc előadó azon bejelentése, hogy az orsz. szövetség megbízása alapján a „Tűzrendészeti Közigazgatás” kézikönyvét elkészítette, azt saját költségén kinyomatta, annak egy példányát az orsz. szövetségnek felajánlotta és a könyv terjesztésének érdekében az elnökség támogatását kéri, örvendetes tudomásul szolgált. Az elnökség egyben elhatározta, hogy e régen érzett hiánytöltő szakkönyv terjesztését elősegíti és ez ügyben annak ajánlása tárgyában a m. kir. belügyminiszterhez fölterjesztést intéz.

A m. kir. belügyminiszternek 257.266/1928. VIII. sz. alatt, a versenyekre menő tűzoltók kedvezményes vasúti utazásának tárgyában, az orsz. tűzoltószövetséghez intézett leiratát, az elnökség tudomásul vette és mivel a kedvezményt igénybevevő tűzoltók bejelentése, a jelenlegi gyakorlat szerint, körülményes és késedelmesen eszközölhető, ez ügyben úgy a m. kir. belügyminiszterhez, mint a m. kir. kereskedelmi miniszterhez újabb fölterjesztés intézése határozatott el.

Budapest székesfőváros polgármesterének azon átiratát, melyben az országos tűzoltószövetséget a m. kir. belügyminiszter 1928 augusztus 10-én kelt 257.062/1928. VII. számú leiratának közlésével arról értesíti, hogy a m. kir. belügyminiszternek ninesen kifogása az ellen, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének tagjai egyenruhájukon, az aranyhimzésű tűzoltójelvény felett alkalmazva, a sisakon, a sapkán, a zubnyonon és a köpeny balujján, a felső karon, a *Magyar Szent Korona* ábrázolatát jelvényként viseljék, az elnökség tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy ezen körülményről a vármegyék alispánjait és a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereit ezen jelvény viselésére jogosultak névsorának közlésével átirat útján értesíti. A főtitkár által bemutatott jelvényt az elnökség elfogadta, mely az igényjogosultak által az orsz. szövetség központi irodájában darabonként 6 pengőért megrendelhető.

Ezután dr. *Marinovich Imre* alelnök az orsz. tűzoltószövetségnek a m. kir. kereskedelmi miniszterhez intézett azon fölterjesztését ismertette, mely *Papp Ferenc*, *László István* és dr. *Ronesik Jenő* előadók véleménye alapján annak a lehetővé tételét célozza, hogy a tűzkárbiztosításnak általános kötelezővé tétele és államosítása kérdésében az orsz. tűzoltószövetség meghallgatására is alkalom és mód nyújtassék. Az elnökség ezen jelentés tudomásulvétele mellett dr. *Marinovich Imre* alelnököt ezen fölterjesztés figyelemmel kísérésére és annak szorgalmazására kérte fel.

Erdély Ernő előadó azon jelentését terjesztette

elő, mely szerint az 1928 július 11-én tartott elnökségi ülés, László István, Papp Ferenc és dr. Roncsik Jenő előadók közreműködésével oly javaslat elkészítésével bízta meg, melynek segítségével az orsz. tűzoltószövetség jövedelme fokozható legyen. Minthogy a kiküldött bizottság egyértelműen kialakult véleménye szerint az orsz. tűzoltószövetség anyagi helyzetén csak a m. kir. belügyminisztérium által adandó magasabb évi segély útján lehet javítani, az elnökség ezen indítványt magáévá téve, a m. kir. belügyminiszterhez 20.000 pengő évi államsegély iránti kérelmének fölterjesztését határozta el.

Antal János választmányi tag azon bejelentését, hogy választmányi tagságáról való lemondását visszavonta, az elnökség tudomásul vette.

Vida Pál előadó azon indítványát, miszerint az orsz. tűzoltószövetség a m. kir. belügyminiszterhez, a vármegyék első tisztviselői részére — oly értelmű rendelet kiadása tárgyában intézzen fölterjesztést, hogy a tűzoltótestületek által rendezett mulatságok zárórájának meghosszabbításáért fizetendő díj alól mentesíttessenek, az elnökség magáévá tette és a felterjesztés elkészítésével az irodát megbízta.

Dr. Marinovich Imre azon javaslatához, hogy az orsz. tűzoltószövetség Keresztes János titkár részére, az eddig albérletbe adott egy szoba, konyha és eselédshobából álló lakásához még egy szobát engedjen át, az elnökség nevezettnek eddigi lakbére fentartásával egyhangúan hozzájárult.

Ezután dr. *Marinovich Imre* alelnök ismertette az elnökség küldöttségének, a m. kir. belügyminiszternél eszközölt kihallgatásának eredményét, mely Erdély Ernő előadónak azon indítványa alapján ejtetett meg, hogy a törvényhatóságok újjászervezéséről szóló törvényjavaslatban felsorolt tisztviselők közé a vármegyeyi tűzrendészeti felügyelők is vétessenek fel; egyben pedig azon kérelem terjesztéséért, hogy a megszervezendő vármegyeyi tűzrendészeti felügyelői állások a IX, VIII. és a VII. fizetési osztályokba soroztassanak. A jövőben pedig, minthogy a várm. tűzr. felügyelői állásokra esakis főiskolai végzettséggel bírók alkalmazhatók, ez oknál fogva e felügyelők, valamint a törvényhatósági joggal felruházott városok tűzoltó-főparancsnokai részére — 15 évi szolgálatuk betöltése után — a VI. fizetési osztály elérése is lehetővé tétessék.

A m. kir. belügyminiszter a fent ismertett kérelmek meghallgatása után biztató kijelentést csak annyiban tett, hogy „amennyiben a kezdeményezés alulról indul meg és a szóbanforgó állások a törvényhatóságoknak jelenleg folyamatban levő tárgyalásai alatt a költségvetésbe fel fognak vétetni, úgy azokat törölni nem fogja, hogyha a szükséges fedezetről is gondoskodás történik“. Egyébként azon körülményt is hangsúlyozta, hogy „új állások szervezése körül az eddigi nehézségek még mindig fennállanak, melyek bizonyos fokig azok végleges rendezését gátolják“.

E jelentés tudomásulvétele után Erdély Ernő azon javaslatát, hogy e bejelentés figyelembevételével a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű fölterjesztés intéztesse, melyben azon ténykörülmény hangsúlyoztassék, hogy egyes törvényhatóságokban ezen felügyelői állások máris rendszeresítve és alispáni kinevezés útján betöltve vannak, mely tényről tehát kitérni úgy sem lehet. Az elnökség Erdély Ernő e javaslatát magáévá téve, a fölterjesztés elkészítésével az irodát bízta meg.

Papp Ferenc előadó azon indítványát, mely szerint a solti tűzkatasztrófa után betiltott népoktatás céljait szolgáló mozielőadások felfüggesztéséről szóló rendelet kiadatván, az illetékes miniszter-

hez olyértelmű fölterjesztés volna intézendő, mely az ily mozielőadások megtarthatásának minimális kikötéseit tartalmazná, az elnökség Breuer Szilárd alelnök hozzászólása után elfogadta és a fölterjesztés elkészítésével a javaslattevőt bízta meg.

A m. kir. belügyminiszternek 330.064/1928—VIII. számú leiratát, melyben az országos tűzoltószövetséget arról értesíti, miszerint az eddigi évi 2560 pengő államsegély részlete fejében 1500 pengőt utalványozott, az elnökség tudomásul vette.

Benda László előadó azon kérelme ügyében pedig, hogy az elnökségi ülések mindenkor szombat délután tartassanak, az elnökség úgy határozott, hogy amint a múltban, úgy a jövőben a lehetőség szerint ily irányú intézkedés fog történni.

Papp Ferenc előadó azon jelentését, mely szerint Szeged város területén levő tűzoltótestületek helyi szövetségbe tömörülve, kívánatosnak tartaná, hogyha a csongrádvármegyeyi tűzoltószövetség is, Szeged székhellyel, újból megalakulna, melynek létesítésére az orsz. tűzoltószövetség közbenjárását kéri, az elnökség azzal vette tudomásul, hogy ez ügyben tavasszal a vármegyeynél szükséges lépések meg fognak tétetni. *Papp Ferenc* előadó bejelentette továbbá azon megfigyelését is, hogy az újabb időben nagy számmal épült tanyai iskolákban az oktatáson kívül istentiszteletek, gyűlések, sőt színelőadások is tartatnak, mely épületek kijáróajtainak nagy része befelé nyílik. Kívánatos lenne tehát ezen, a netaláni menekülést hátráltató ajtóknak kifelé nyílóvá való átalakíttatását szorgalmazni. Az elnökség e kérdésben úgy határozott, hogy adatgyűjtés céljából, a hivatalos lapban közölteendő felhívás útján, ezen iskolák körzetébe tartozó tűzoltótestületeket felkéri, hogy ezen középületek airtainak viszonyait vegyék jegyzékbe és a m. orsz. tűzoltószövetség irodájának küldjék meg.

Bereg, Szatmár, Ugocsa és Zala vármegyeyi tűzoltószövetségeinek tagdíjhátralékaik ügyében az orsz. szövetséghez intézett átiratait további elintézés céljából az elnökség Breuer Szilárd alelnöknek kiadta.

Gróf Széchenyi Viktor az ülésről távozván, az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el.

A főtitkár azon bejelentésére vonatkozólag, hogy az *Éremszabályzat* elfogyott és annak új kiadása vált szükségessé, elnökség úgy határozott, hogy az 500 példányban újra kinyomassék, melybe az elnökségi tagok által viselésre jogosult, koronával díszített tűzoltói jelvényéről szóló belügyminiszteri rendelet is, szószerint felveendő. Az éremszabályzat ára, annak elkészülte után, önköltségi alapon állapítandó meg. A főtitkár bejelentése továbbá, hogy az orsz. tűzoltószövetség birtokában levő és a vármegyeyi tűzoltószövetségek részére szolgáló minta alapszabály nyomtatványai elavultak, amennyiben azok a 77.000/1922. B. M. sz. rendelet követelményeitől eltérők. Az elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy a régi minta alapszabály az említett belügyminiszteri rendelet értelmében átdolgozandó és ennek elkészítésével Demusz Lajos előadót bízta meg.

Az elnökség tudomásul vette *Benda László* előadó azon bejelentését is, hogy a Vasvármegyeyi Tűzoltó Szövetség 1929. évben ünnepli meg fennállásának 40 éves jubileumát. Végül *Vida Pál* előadónak gróf Széchenyi Ödön hamvainak hazaszállítására ügyében kifejtett tevékenységéről szóló jelentése is tudomásulvételre, mely után az elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyezőpénztárának elnökségi ülése 1928 december hó 15-én. Az elnöki széket Breuer Szilárd alelnök foglalta el. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolva-

sása és hitelesítése után a főtákar a legutóbbi ülés óta bejelentett tűzoltói szolgálatból eredő balesetet szenvedett és megbetegedett tűzoltók kérelmét ismertette. Az igényjogosultak részére — az alapszabályok értelmében, orvosszakértői vélemény alapján — rövid úton a következő segélyek utalványoztattak:

Trieber Ferenc részére (Seleste) 24 pengő, *Nagel József* részére (Vértesboglár) 56 pengő, *Földvári Károly* és *Kecze Sándor* részére (Törökszentmiklós) 20—20 pengő, *Vörös Imre* részére (Szeged) 40 pengő, *Bodorkos Jenő* részére 20 pengő, *Gergács István* részére 8 pengő és *Varga Endre* részére (Nagygyenes) 8 pengő, *Lángi János* részére (Pákozdi) 28 pengő, *Kriszán Sándor* részére (Békéssámson) 10 pengő, *Ivony István* részére (Jászárokszállás) 24 pengő, *Ebl Lajos* részére (Adony) 40 pengő, *Nagy Károly* részére (Szentgotthárd) 34 pengő, *Kohn Jenő* részére (Kisvárd) 42 pengő és *Nitsch István* részére (Lébény) 14 pengő.

Elnökség e bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette, amire elnök az ülést berekesztette.

A pest-pilis-solt-kiskúnvármegyei tűzoltószövetség közgyűlése. 1928. évi december hó 15-én tartotta, a tagtestületek képviselőinek élénk részvétele mellett, a vármegyei tűzoltószövetség őszi rendes közgyűlését, amelyen a Kiskúnfélegyházától távol levő Agoraszó Tivadar alispán elnök helyett dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyző, ügyvezető al-elnök elnökölt. A gyűlés megnyitásakor az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a vármegye nagy halottjáról, Fazekas Ágoston ny. alispán, a szövetség 12 éven át volt szeretett, érdemdús elnökének s tiszteletbeli tagjának hirtelen történt gyászos elhúnytáról. A közgyűlés egyhangúlag kimondta, hogy az elhunyt nagy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti. Boross Imre titkár ismertette ezután a jövő évi költségvetést és a vármegyei számvétség jelentését. A költségvetés elfogadása után több indítványt tárgyalt le a közgyűlés s többek hozzászólása után elhatározta többek közt azt is, hogy fölterjesztést intéz a vármegye alispánjához az iránt, hogy a községekben hiányzó tűzoltószerek sürgős beszerzésének kérdése oldassék meg s azok központosítva szereztesse be.

H I R E K

Hevesi Zsigmond, a budapesti önk. tűzoltótestület tb. szakaszparancsnoka, J.-N.-K.-Szolnok vármegye tb. tűzrendészeti felügyelője, 1928. december hó 11-én, 76 éves korában, Szolnokon elhunyt. A régi tűzoltó-gárda egyik utolsó tagja volt, aki a múlt század 70-es éveinek eleje óta megszakítás nélkül tevékenykedett a tűzoltóintézmény előbbrevitele terén. A budapesti önkéntes tűzoltótestületnek negyedszázadot meghaladó ideig kiváló és ügybuzgó működő tagja, tisztje és gyakorlómestere volt. Földi maradványait 1928. december 13-án a szolnoki városházáról nagyszámú közönség és bajtársainak tömege kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. A 254.300/1928. B. M. számú rendelet szerinti az önkéntes tűzoltótisztoknak legalább kerületi tűzoltótanfolyamot kell végezniök, hogy hivatásukat kielégítően és megfelelő szakképzettséggel tudják betölteni. Debrecen város hivatásos tűzoltóparancsnoksága, hogy lehetővé tegye a tanfolyammal még nem rendelkező önkéntes tűzoltótisztoknak a kép-

zettség megszerzését, június hó 14—18. napjain Debrecenben kerületi tűzoltótanfolyamot rendez, melynek parancsnoka dr. Roncsik Jenő tűzoltó-főparancsnok, előadói Erdély Ernő győri, Papp Ferenc szegedi tűzoltó-főparancsnokok és a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztjei lesznek. A tanfolyamra a felhívás annak idejében ki fog bocsáttatni, de már most felhívjuk olvasóink figyelmét reá.

A Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége f. évi január hó 12-én a közp. tűzoltólaktanyában, Breuer Szilárd kormányfőtanácsos elnökle alatt, választmányi ülést tartott. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után néhány megszünt tagtestület tagdíjhátralékának törlése tárgyában határozott a választmány, majd az 1929. évi tagsági díj megállapítása következett, mely a múltévi tagdíjjal azonos maradt. Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést berekesztette. Ezután *Teasdale Ottó* székesfővárosi hivatásos tűzoltófőtiszt bevezető ismertetése után *Ungár főmérnök* a tökéletesített *Thermosonus* automatikus tűzjelzőkészülékről tartotta meg gyakorlati bemutatóval kapcsolatos érdekes előadását, melyet a nagy számban megjelentek élénk figyelemmel hallgattak végig.

A magyar országos tűzoltótisztképző-tanfolyam 1929. évi I. évfolyama hallgatóinak névsora: *Démusz Endre* hiv. tűzoltótisztgyakornok (Gyula), *Dázs Sámuel* hiv. tűzoltóparancsnok (Szekszárd), *Hadházi László* adótitst (Kiskúnhalas), *Hajós Emil* orvostanhallgató (Vecsés), *Halmosy Andor* ny. főszolgabíró (Budapest), *Jarmaczky Jenő* városi gépészmérnök (Ujpest), *Jeszenszky Miklós* várm. díjnok (Szécheny), *Kanyuk József* joghallgató (Hajdudorog), *Kiss Ferenc* tűzoltóparancsnok (Kiskúnfélegyháza), *Kovácsy Árpád* várm. tűzr. felügyelő (Mátészalka), *vitész László Árpád* orvostanhallgató (Budapest), *Lukács Zoltán* m. hivatalnok (Budapest), *Miakich Ernő* m. hivatalnok (Budapest), *Milassin László* iparos (Pécs), *Mózes László* hiv. tűzoltótiszt (Zalaegerszeg), *Pethő János* szolgabíró (Budapest), *Schilzong József* joghallgató (Cegléd), *Schneider Ede* műszaki hivatalnok (Magyaróvár), *Szabó Dezső* hiv. tűzoltótisztgyakornok (Győr), *Szilágyi Miklós* hiv. tűzoltótisztgyakornok (Hódmezővásárhely), *Szücs Ernő* m. hivatalnok (Mezőtúr), *Tolnay István* gépészmérnök (Balassagyarmat), *Török István* hiv. tűzoltótisztgyakornok (Budapest), *Varga Győző* műszaki hivatalnok (Budapest), ifj. *Vecsera Antal* m. hivatalnok (Zalaegerszeg), *Véniss Sándor* leventeoktató (Veszprém), *Zsuffa József* hiv. tűzoltótisztgyakornok (Cegléd).

Budapest székesfőváros tűzoltóságának felszerelése, az 1927. évi költségvetés terhére, az 1928. évben a következő új autószerekkel gyarapodott. Megrendelés útján beszerezett: 1. Egy 100 lóerős Mávag—Benz—Mercedes kompresszoros, 6 személyes tisztí autó, melynek hátsó rekeszében egy 400 literes Mátrai-féle turbínaszivattyú-agregát nyert elhelyezést. 2. Egy drb 70 lóerős Mávag—Benz—Mercedes autó mentőszerkoesi. 3. Két drb 70—70 lóerős Mávag—Benz—Mercedes, Magirus rendszerű 30 méteres autó-tolólétra, melyek mindenike egy-egy 1000 literes turbínafecskendővel van ellátva. 4. Hat drb 70 lóerős Mávag—Benz—Mercedes, Teudloff—Dittrich-féle 1500 literes turbínaszivattyúval ellátott autófecskendő. 5. Egy drb 45 lóerős Mávag—Benz—Mercedes, 600—1000 literes Teudloff—Dittrich gyártmányú, turbínás szivattyúval bíró autófecskendő. 6. Egy drb 70 lóerős Mávag—Benz—Mercedes-féle személyszállításra és vontatásra berendezett teherautó. Ezen újabb autószerkek beszerzése által

a fővárosi tűzoltóság autószerkeinek száma 31-re emelkedett, melyekhez még az 1928. évi költségvetés terhére megrendelés alá kerül 1 autótöltőlétra, 2 autófecskeendő és egy új főparancsnoki szolgálati autó. E szerkek beállításával a fővárosi tűzoltóság összes szerkeinek automobilizálása befejezést nyer, úgyhogy ezután csak két gőzfecskeendő, a svábhegyi felállítást alatt álló tűzörtség és a III-ik ker. örség egy-egy vészvonatszerű szere marad tartalékban, lófogató vontatásra berendezve. Így az önkéntes tűzörtség is 1928 november hó 16-ika óta az egyik 2600 literes „Fiat” autófecskeendővel teljesít szolgálatot. A közelmúltban a Szilvay-féle szárzaporoltó-gép, a Mátyás gyárban eredeti szerkezetéhez képest másodikban átalakítva, ismét a központi tűzoltólaktanya szertárában nyert elhelyezést. E gép szerkezetileg is egyszerűsítve, jelenleg 1200 kgr-mal könnyebb, mint eredetileg volt. Végül egy 80 kgr. súlyú, 500 vattos, benzinnel motoros, hordozható világító-agregát is beszerzés alatt áll, mely éjjeli mentési munkálatoknál, balesetknél és nagyobb területen végzendő takarítási munkálatok terepének megvilágítására fog szolgálni. A fővárosi tűzoltóságának nyomótömlő készlete jelenleg 23.000 m. Összes autószerkei működés közben 1850 lóerőt fejtenek ki; autófecskeendőinek együttes vízszállító-képessége percenként 34.000 liter, azaz 34 köbméter. Benzinfogyasztása pedig percenként 555 kgr. A szolgálatban álló 300 fővárosi tűzoltó, autófecskeendői által szállított 34 köbméternyi vízzel fejenként és percenként egy-egy 110 literes, 12 légkörnyomású sugarat képes szolgáltatni.

Eladó tűzoltószerkek:

- 1 drb legénységi szerkocsi,
- 1 „ mozdonyfecskeendő előkocsival,
- 1 „ kocsifecskeendő,
- 15 „ horoglétra,
- 4 „ peróleumfáklya,
- 1 „ kétkerekű Walser-féle mozdonyfecskeendő,
- 3 „ orsómotolla

jutányosan eladó; közelebbi felvilágosítással szolgál a Ganz-Danubiusi Rt. (Kőbánya, X, 31. sz.) anyagkezeléségre.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapasabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskeendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskeendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskeendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-28

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tűzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel készséggel szolgál a magyarországi terakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁGOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST, VIII. SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Telefon: J. 463-92 és J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walszer Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémmöntőde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések

SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vigszínház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítséget

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!
Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézimozgató szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I. Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműk • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyárak!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontatásra berendezett kis
mórtécskendői megtekinthetők
lenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RESZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi és benzinmotoros tűzoltófecskendők, automobil benzinmotoros tűzfecskendők és automobil utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A tűzoltóisztképzés fejlődése hazánkban.

Az immáron 60 éves magyar tűzoltó-intézmény nélkülözhetetlen működésének és fejlesztésének szükséges voltát, az 1867-ik évi kiegyezés óta, a felelős minisztériumok állandóan élénk figyelemmel kísérték.

A parlamentben pedig az állami költségvetés tárgyalásának keretében, amidőn az ország nagyarányú tűzkár-statisztikájának bejelentése is szönyegre került, a tűzrendészeti kérdések körül is igen sűrűn, élénk vitatkozások hangzottak el.

A magyar kormány mindenkor belügyminiszterei nemcsak ily alkalommal, de máskor is, csaknem kivétel nélkül mindannyian — a tűzrendészet fejlesztése érdekében — értékes nyilatkozatokat bocsátottak világgá. Érdemes intézkedések is történtek e téren, melyek ezen elhanyagolt és csaknem kivétel nélkül a társadalmi úton kezelt és ápolat tűzoltó-intézmény felvirágoztatását célozták.

E kor kiváló úttörőinek érdemeit a legfelső hatóságok vezetői mindenkor elismerték és kellőképp méltányolták. A bátor és a lángtengerrel szembeszálló, halál-megvetéssel küzdő tűzoltót pedig minden kor közvéleménye nagy megbecsülésben részesítette, amikor is a tűzoltótisztek jártak legelől a vész viharában és személyes hősi viselkedésük különös tekintélynek örvendett.

Ezidő tájt és még hosszú időn át a tűzoltó-tisztképzés kizárólag gyakorlati téren folyt. A kezdetleges rendszerben alkotott gyakorlati szabályzatokon és ezen kor tűzoltószereit és eszközeit ismertető kis terjedelmű nyomtatványokon kívül, magasabb színvonalú tűzoltói szakirodalomnak híre-hamva sem volt.

Kezdetben az alakuló magyar önkéntes tűzoltóságok egyrészét a budapesti önkéntes tűzoltótestület tisztjei, mint gyakorló mesterek képezték ki. Ugyan e testület utóbb 1890-ben, az országos tűzoltótanfolyam megszervezése által, a mostani országos tűzoltó-tisztképző-tanfolyam alapkövét rakta le azáltal, hogy az időközben fejlődésnek indult elméleti tűzoltói szaktudást is oktatás tárgyává téve, a tűzoltó-tisztképzést új alapokra fektette.

Az évről-évre megismételt országos tűzoltó szaktanfolyam utóbb (1903.) az orsz. tűzoltószö-

vetség rendezése alá kerülve, a későbbi kerületi tűzoltó-tanfolyamokkal együtt, ezek előadói karának vezetése alatt, a régi csapáson haladva igyekezett a tűzoltói szaktudást terjeszteni. És ez úttörők fáradozása nem is veszett kárba, mivel e tanfolyamok végzettei közül számosan a hazai tűzoltó-intézmény hasznos és neves vezéreivé váltak idővel.

Am évtizedek multával, a kezdetleges tűzoltói szakismeretek csometéje, hatalmas törzsű és terebélyes koronájú fává fejlődött, úgyhogy ma már más régen kialakult tudományok művelői is most már, a hivatásának magaslatán álló tűzoltótisztet, nemcsak a tűzvész bátor harcósának tekintik, hanem tudományos készültségű, öntudatos szakembernek ismerik el. Mert a tűzoltói szaktudás is csoportos ismeretekből alakult ki, mely főként a műszaki tudományok felhasználásával, különleges és tapasztalati, illetve kísérleti alapon létesült és folytonos fejlődés alatt áll.

Igen találóan hangzik, a tudományos értékű közleményei útján lapunk lelkes munkatársa, Dr. Aujezsky László meteorológus, a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi 1-ső számában megjelent cikkének azon meghatározása, hogy „a modern tűzoltótisztnak hősnak és tudósnek kell egy személyben lennie”.

Ennek a két fogalomnak párosítása szokatlannak és első pillanatra ellentmondónak látszik lenni, mivel a közfelfogás a tudósokat békés, otthonülő és minden zűrzavart kerülő egyéneknek tartotta eddig. Pedig a tudománynak és kultúrhaladásnak más téren is voltak és vannak rettenthetetlen hősei, a világkutatók, a sarkutazók, a levegő meghódítói, stb., akik nem egyszer életüket áldozták fel a tudás előbbrevitelének oltárán.

Mindezek mellett azonban a régi tűzoltó erényeket is be kell kapcsolni, a jövő tűzoltótiszt nemzedék nevelésébe, mert szobatudósokkal nem lehet veszélyes tűzveszedelmeket leküzdeni.

A hőles éleslátásnak ezirányú útmutatása sugárzik ki Seitovszky belügyminiszternek, a tűzoltó-tisztképző-tanfolyam megnyitása alkalmával elhangzott szavaiból, midőn értékes kijelentései során azt mondá, hogy: „a tűzoltó, amikor a hivatását teljesíti, nemcsak vagyoni értékeket véd, hanem sokszor saját élete kockáztatásával, embertársai életét is menti a megsemmisüléstől; mert az életmentés, e testvérhivatás, a tűzoltóhivatásnak elválaszthatatlan tartozéka.”

Önagyméltóságának e kijelentése, a régi tűzoltói önfeláldozó bátorságra emlékeztette az új tisztképző-tanfolyam hallgatóit. A tűzoltókba oltandó kivételes erények hangsúlyozása pedig akként szólt, hogy „a nemzet jövője szempontjából pedig e nemes hivatás jelentőségét még az is fokozza, hogy annak tökéletes betöltése az intézmény tagjaitól kivételes emberi erényeket követel meg. Krisztusi felebaráti szeretet, jellemeszűrdség, vasfegyelem, a hazafias érzéstől áthatott és egészen az — azok az erények, amelyek a hivatása maguslatán önfeláldozásig felemelkedő elszánt kötelességérzet álló tűzoltói szolgálatnak előfeltételei.”

Amidőn pedig a tűzoltói szaktudás elsajátításának fontosságát hangoztatva, arra hívta fel a jelen voltak figyelmét, hogy ... „ez a nagyjelentőségű és egyedül álló intézményünk akkor fogja hivatását tökéletesen betölteni, ha a tűzoltótisztképzésnél az annyira szükséges nagy szaktudás fejlesztésével kapcsolatban, az említett nagy erkölcsi értékű irányelvek is teljes mértékben érvényesülni fognak”, ezen kijelentése által oly elismerés érte a magyar tűzoltó-intézményt, amilyenre a multakban eddig példa nem volt.

Azzal pedig, hogy ezen állami jellegű, országos tűzoltótisztképző-tanfolyam létesítésével ajándékozta meg a tűzoltóársadalmat, az eddigi alkotásai mellett egy újabb kulturális intézmény megszületése fűződik nevéhez.

Szerkesztő.

Néhány adat egy Amerikában létrehozott nagyarányú kísérleti tűzről.

Írta: Dr. Aujeszky László.

(Folytatás és vége).

A nagyarányú kísérleti tűz fontosabb előkészületei 3 csoportba voltak sorozhatók. Mindenekelőtt történtek olyan intézkedések, amelyek tűzoltóilag kevésbé kedvező viszonyokat voltak hivatva teremteni. Fokozni igyekeztek a kérdéses épületek tűzveszélyes voltát, hogy rövid idő letelte alatt hatalmas tüzeset, fejlődhessék ki és az olyanok uralkodó állapotokat lehessen behatóan tanulmányozni. Az előzetes intézkedéseknek egy második csoportja arra irányult, hogy a tüzeseteknél minél több különleges kérdést lehessen megvizsgálni és minél több részletkérdésre nézve lehessen kísérleti tanulmányokat végezni. Az idevágó előkészületek tehát nem a veszedelemnek a fokozására törekedtek, hanem csupán bizonyos érdekes fizikai viszonyoknak a megteremtését tűzték ki célul, amely viszonyok közt a tüzeset lefolyásának tanulmányozása különösen érdekesnek és tanulságosnak ígérkezett. Végül voltak olyan előkészületei is ennek a nagyarányú kísérleti tűznek, amelyeket nem a meteorológiai és fizikai tanulmányok érdekében kellett megejteni, hanem pusztán amiatt, hogy a kísérleti objektum egy világváros kellős közepén foglalt helyet és így ilyen nagyarányú tüzesetnek a felidézése előtt bizonyos óvatossági intézkedések voltak szükségesek.

A tűz keletkezésének és fejlődésének támogatása végett megtett előkészületek egyik legfőbb mozzanata abban állott, hogy az épületben 150 tonna súlyú épületfatorgácsot helyeztek el, amely teljesen száraz állapotban volt. Ezt az óriási mennyiségű könnyen gyulladó és gyorsan égő anyagot meglehetősen egyenletesen osztották el az épületben. Emellett csaknem érintetlenül hagyták az épület eredeti berendezését is, amennyiben a ese-

kélyebb értékű, régi divatú irodaberendezési tárgyakat mind meghagyták az azelőtt elfoglalt helyükön, belsejükbe értéktelen íráskötegeket és levelezéseket helyeztek el, a könyvespolcokra meg nem kezdett üzleti könyveket, az asztalokra olesőbb írókészleteket tettek, a falakra naptárakat, térképeket és nyomomatokat függesztettek. Nagy mértékben járult hozzá a tűzveszélyesség növeléséhez az az intézkedés is, hogy a feláldozandó két épületet megfosztották tetőszerkezetétől. A tetőzetek lehordatása természetesen növelte az épület tűzveszedelmességét, amennyiben a boltozat nélkül maradt liftaknak és lépcsőházak jobb alkalmat nyujthattak a kitoró tűz tovaterjedésére. A felgyújtás pillanatában tehát a két épület dúsan meg volt rakva száraz, gyúlékony és gyorsan elhamvadó faanyaggal, a padlásterek felfelé teljesen szabadon állottak, a felvonóakadák és lépcsőcsarnokok pedig boltozat nélkül meredtek a magasba.

Az előkészületek második csoportját a kísérlet tudományos kiaknázása érdekében fogantatosították. Amilyen nagyarányú volt az amerikai kincstár áldozatkészsége a kiszemelt épület felajánlásánál és amilyen nagy arányokban az épület veszélyességét végrehajtották, éppen olyan széles keretek között láttak hozzá az előkészített nagyszzerű kísérlet tudományos kiaknázásához. Ez a munka kizárólag a Bureau of Standards specialista mérnökeire hármlott, akik a tűzbiztos építkezésnek minden kérdésében szakképzettséggel bírtak és a tudományos megfigyeléseket a legnagyobb gondossággal és részletességgel hajtották végre. Minthogy az elpusztításra ítélt épületekben, sőt azoknak közelében sem lehetett a tüzeset lefolyása alatt tartózkodni, azért természetes, hogy a végrehajtandó összes fizikai és légkörtani méréseket olyan műszerekre kellett bízni, amelyek a mért adatokat azonnal fel is jegyzik. Az ilyen öníró (regisztráló) műszereknek egyébként is megvan az az előnyös sajátosságuk, hogy nem egyes időpontokban tudjuk meg az általuk vizsgált mennyiségnek (pl. a hőmérsékletnek) az értékét — mint a közönséges, leolvasásra szánt műszereken —, hanem annak alakulását állandóan és megszakítás nélkül nyomon követik és följegyzéseik révén teljesen hibátlanul folytonosan és leolvasási hibáktól mentesen mérik meg és jegyzik fel a megvizsgálandó jelenségeket, azért a modern meteorológiában és fizikában már úgyszólván kizárólag csak ilyeneket alkalmaznak. A kísérleti tűz megvizsgáláshoz azonban természetesen azért is szükség volt ilyen elektromosan regisztráló hőmérőkre, mert a műszerek közvetlen leolvasása nem is lett volna lehetséges. A hőmérők személyes leolvasása nemcsak azért volt kérésztülvihetetlen, mert az égő és rombaduló épületben az észlelők nem tartózkodhattak, hanem azért is, mert a műszereket nemcsak a levegőben, hanem az épület bútorzatának belsejében, sőt a pillérek és oszlopok e célra készült üregeiben is elhelyezték, vagyis olyan helyeken, ahol azok egyébként sem lettek volna hozzáférhetők.

A kísérlet egyik célja ugyanis az volt, hogy az épület összes részeiben mutatkozó hőhatásokat a legnagyobb részletességgel tanulmány tárgyává tegyék. Nemesak azt a feladatot tűzték maguk elé, hogy a legkülönbözőbb pontokon elhelyezett és legváltozatosabb anyagokból készült tárgyaknak az elért legmagasabb hőmérsékletét megtudják — ami már önmagában is rendkívül érdekes és még meglehetősen kevésbé ismert kutatási terület —, hanem arra is törekedtek, hogy minden egyes ilyen tárgynak a felhevülését az idő folyamán követni lehessen. Eszerint azt is vizsgálták, hogy a hőmérséklet

az egyes tárgyakra meghatározott mélységében mikor kezd növekedni, milyen rohamosan emelkedik, a tűz fejlődésének melyik stádiumában éri el a legrohamosabb fölmelegedést, mikor következik be az illető ponton a legmagasabb hőfok, ez a legmagasabb temperatúra megmarad-e ott bizonyos ideig, avagy azonnal megkezdődik-e a hőmérséklet esökkenése, és amikor a lehülés megindul, akkor minő törvények szerint, milyen sebességgel történik az és mennyi idő elteltével tekinthető befejezettnek a vizsgált tárgy teljes kihülése.

Mindezekre a kérdésekre azáltal sikerült a kísérlet rendezőinek választ szerezniök, hogy az épület megvizsgálandó pontjain termoelemeket állítottak fel. Ezeket a finom hőmérsékletmutatókat helyezték el a szobák padlóján, a falakon a legkülönbözőbb magasságokban. Ilyeneket tettek a bútorokba, ilyeneket építettek be a falakba és ilyen műszereket illesztettek be magába a gyújtogatóhoz szánt faforgács-halmazokba is. A termoelemek vezetékdrótjai védő vascsövekbe voltak beágyazva, amelyek az épületből kivezettek. A vezetékvezetőkön belül még száz méternél nagyobb távolságra futottak és ebben a biztos távolságban egy kis téglapületbe torkollottak. Ebben a kis épületben volt a kísérlet irányítóinak a székhelye. Az elektromosvezetékek végén ott voltak az írószerkezetek, amelyek az égő épületek belsejében uralkodó hőmérsékleti viszonyokat híven följegyezték. Ezeknek a segítségével azután olyan megbízható és részletes képet lehetett alkotni az épületek belsejében lévő levegőnek, valamint az ott elhelyezett tárgyakra a fizikai állapotáról, aminővel még abban az esetben sem rendelkezhetek volna, ha magában az épületben állítottak volna föl megfigyelőket. Ezeknek a távolban író elektromosműszereknek köszönjük, hogy teljesen szabatos adatokat lehetett nyerni nemcsak arról, hogy a hatalmas tűz egyes jelenségei milyen sorrendben és arányokban következtek egymásra, hanem meg lehetett állapítani a legszabatosabban még azt az időpontot is, amikor az egyes nevezetesebb fordulatok bekövetkeztek.

A két épületben összesen 105 ilyen hőmérsékletmutató műszert helyeztek el, amelyeknek a tűz lefolyása alatt mért adatait tudományos vizsgálatnak lehetett alávetni. Sajnálattal tapasztaltam, hogy ezeknek a rendkívül érdekes adatoknak a túlnyomó részét eddig még — legalább is részről felkutatható helyen — nem tették közzé.

A tudományos célból tett előkészületek közé tartozik egy sereg olyan intézkedés is, amely különleges viszonyokat igyekezett teremteni, hogy azokból következtetéseket vonhasson le a gyakorlati tűzrendészet javára. Így nagy gondot fordítottak az épület belső berendezésére. Minthogy az épület eredetileg is üzleti irodákat foglalt magában, a legfőbb cél az volt, minden részletében felkutatni azokat a jelenségeket, amelyek ilyen nagy kontorépületeknek az égésénél bekövetkezhetnek. Ezért utánozták a legnagyobb hűséggel az irodáknak a belső berendezését, amiként arról fentebb már megemlékeztünk. Végeztek ezenkívül speciális tanulmányokat is, főleg arra vonatkozólag, hogy a különböző úgynevezett tűzbiztos szekrények (*safe*-ek) mennyire tudnak ellenállani az ilyen nagyarányú irodai tűznek.

A leírandó kísérleti tüzeset előkészületei közt voltak végül olyanok is, amelyeket tisztán a nagyvárosi környezet vagy a végrehajtandó kísérlet veszélyes volta miatt kellett megtenni. Így gondolni kellett arra, minő következményekkel járna, ha az amerikai főváros legfényesebb és leggazdagabb részében, felbecsülhetetlen művészeti kincsek és elképzelhetetlenül nagy anyagi értékek közepette

fekvő kísérleti objektumokról a tűz tovább terjedne a környezetre. Nagy tűzoltói készség vonult tehát ki még a kísérleti tűz megindítása előtt; 160 főnyi legénység 17 szerrel. Hogy utóbbiak minő szerek voltak, arról a meteorológiai folyóiratok — amelyek ezek a részletek természetszerűleg nem érdekeltek közvetlenül —, sajnos, nem emlékeznek meg; de egy célzából azt vélem kiolvashatni, hogy az amerikai nagyvárosokban elterjedt „tűzoltói tornyok” is erősen képviselve voltak közöttük. Ki kell azonban emelnem, hogy a kivonult tűzoltóságnak tartózkodnia kellett attól, hogy a kísérleti tűz lezajlását a legesekélyebb beavatkozással is megzavarja. Jelenlétének kizárólag az volt a célja, hogy amennyiben a tűz valamilyen valószínűtlen és előre nem látott véletlen következtében áttérjedne a kísérleti területre valamely szomszédos más objektumra is, akkor azonnal erélyes beavatkozással meg lehessen akadályozni, nemcsak valamely katasztrófának a bekövetkezését, hanem a legkisebb anyagi kárnak a létrejöttét is. A tűzoltóságnak a feladata azonban annyira szigorúan az elmondottakra volt korlátozva, hogy a kivonult készenlétnek még a kísérleti épületek elhamvadása után fölmerülő takarítási munkálatokat sem volt szabad végrehajtania, hanem be kellett várnia a romoknak természetes úton való lassú kihülését. A tűzoltók tehát az egész folyamatnak csak olyan tétlen szemlélői voltak, mint az odagyülemlött 3000 lelket számláló tömeg; természetesen azzal a különbséggel, hogy ők szakértelemmel és több hasznos tanulságnak a megszerzésével követték a történeteket, mint a többi szemlélő. Az óvatossági intézkedések közé tartozott természetesen a közlekedésnek megfelelő szabályozása és a szükséges számú policemennek (rendőröknek) a kivezenylése. Érdemes mellékesen megjegyezni, hogy a kivonult rendőrlégénységnek a száma csak amerikai fogalmak szerint volt jelentékeny, mert a készülő nagy látványossághoz mindössze 30 főnyi rendőrcsapatot küldöttek ki, akik a nagy tömeg fékmentését teljesen kielégítően tudták elvégezni.

Miután az eddig elmondottakban ismertettük azokat az előkészületeket, amelyeket ennek a nagyarányú kísérleti tűznek a gondos végrehajtása és a tudományos kizsákmányolása érdekében megtettek, immár áttérhetünk azoknak az adatoknak a bemutatására, amelyeket magának a tüzesetnek a lefolyására nézve sikerült egybegyűjtenünk. A kísérleti tűz lefolyásának ismertetésénél — amennyiben a rendelkezésemre álló adatokból azt megengedi — természetesen követni igyekeztem azokat az alapvető elveket, amelyeket dr. Balogh Dezső főorvos egyik kitűnő értekezésében a gyakorlatban előforduló tüzesetek szakszerű leírása számára felállított. („A tüzesetek szakszerű ismertetésének irányelvei.” Tűzrendészeti Közlöny, 1928. évfolyam, 23—26 l.)

A feláldozott épületcsoport méreteiről és annak technikai szerkezetéről már az előbeocsátottakban beszámoltam, tűzoltói beavatkozások viszont egyáltalában és elvből nem történtek. Feladatomból tehát mindössze azoknak a főbb mozzanatoknak és számadatoknak az ismertetésére zsugorodik össze, amelyek a kísérleti tűz fejlődésének egyes állomásait képviselik. A kísérleti tűz felgyújtása egyszerre öt különböző helyen történt és a tűz az épületekben csaknem egyenletesen elosztott száraz gyújtóanyag segítségével csakhamar hatalmas méreteket öltött. (A tűz közlésére benzinnel itatott forgácsot használtak) Tíz perceel később a két épület összes emeleti lángokban állottak. Újabb öt perc elteltével az egyes emeletk tartó gerendái — amelyek ezekben a régi épületekben az Amerikában egyébként is elterjedt szokásnak megfelelően — fából készül-

tek, szintén kezdtek a lángok martalékaivá lenni. *Huszonhárom perccel* a kísérlet kezdete után egy egyébként erősen megterhelt padozat inogni kezd és megtörténik az első emeletbeomlás. Ekkor már az épület több pontjában 1100 C. fokos hőmérsékletet jelentenek az elektromos jelzőműszerek. *A huszonkilencedik percben* a nagyobbik épület homlokfalának jelentékeny része ledől és kizuhan az útestre. *Negyven perccel* a tűz kitörése után beállnak a legmagasabb hőmérsékletek, amelyek az *ezernégyszáz C. fokos hőséget* is meghaladják. Közben a falbeomlások egyre ismétlődnek, amíg a *negyvenhetedik percben* az épületek összes oldalfalai is a romok között hevernek. A beomlások nyilván az elért hatalmas hőhatásoknak tulajdonítandók, amelyek a falak anyagát már nagyon is tetemes kitérítésre kényszerítették. Meg kell említenünk, hogy a falakat előzőleg erős drótkötelkekkel fonták át, amelyektől azt remélték, hogy a beomlásokat, ha nem is megakadályozni, de legalább késleltetni fogják. Érdekes körülmény, hogy a leomló falak minden egyes esetben kifelé, az utcára zuhantak és sohasem az égő épületnek a belsejébe. Ez a jelenség bizonyára az egyenlőtlen hőhatásoknak tulajdonítható.

Az utolsó falak leomlásával a tüzeset lényegileg befejezést is nyert és a gazdag tudományos eredmények az elektromosműszerek feljegyző lapjain, valamint a folyamatot ellenőrző szakértők jegyzőkönyveiben pihentek. Hátra volt azonban még egy igen érdekes tudományos kísérlet, nevezetesen a rendkívül áthévílt épületelemek természetes kihülésének tanulmányozása. Említettük, hogy a kísérletezők tervei értelmében semmiféle mesterséges tüzoltói beavatkozásnak nem volt szabad megtörténnie, így még a romoknak hűtővízzel való öntözésére sem kerülhetett sor. *Negyven órába tellett*, amíg a természetes úton való kihülés annyira előrehaladt, hogy a romok mélyébe be lehetett hatolni és az épületben elhelyezett fémtárgyak sorsát föl lehetett kutatni.

Ezek volnának azok az adatok, amelyeket erről a nevezetes és arányaiban példa nélkül álló kísérleti tüzről sikerült egybegyűjtenem. Tudatában vagyok annak, hogy az előadott anyag távolról sem meríti ki a kérdéses kísérlet lefolyását és annak tanulságait sem meteorológiai, sem általános fizikai, sem technikai, legkevésbé pedig tudományos tüzoltói szempontból, mert hiszen éppen a számszerű följegyzések ma még nem hozzáférhetők. Ugy véltem azonban, hogy már az itt közölt adatok is érdekelni fogják a tüzoltás ügyének barátait, annyival is inkább, mert a bemutatott adatok amerikai meteorológiai folyóiratok hasábjain jelentek meg, amelyek a hazai tüzoltóközönségnek nem kerülnek az olvasóasztalára.

Automatikus tűzjelző berendezések.

A. Budapesti Tüzoltó Testületek Szövetségének 1929. évi január hó 12-én tartott felolvasó estélyén előadta:

Ungár Aladár okl. gépészmérnök.

A tűzjelzőkészülék fontossága a tűzvédelem terén az utóbbi időben mindinkább előtérbe nyomul.

A tűzjelző célja, hogy a tüzet keletkezésekor jelezze, amikor azt még úgynevezett laikus beavatkozással el lehet fojtani. Ez a jelzés történhetik — már amennyire berendezésről van szó — manuálisan, amikor a felügyelettel megbízott őr, éjjeli őr, tűzör a tüzet a füstől vagy felesapódó lángról észreveszi és valamilyen nyomógombos berendezés-

sel jelt ad a felügyeleti közegnek, vagy a tűzörtségnek. Ezek a berendezések, grafikus jelzéssel és a jelzés helyét megadó berendezéssel ellátva — elég komplikáltak lehetnek.

A manuális tűzjelzés csak ott lehetséges, illetve csak ott működhet hatályosan, ahol állandó őrség, éjjeli őr, tűzörtség van és ahol a helyiségek, amelyek ilyen tűzvédelem szempontjából fontosak, nyitva vannak és hozzáférhetők. Ahol ez a körülmény nincsen meg, ahol a helyiségek zárva vannak, vagy nincsen megfelelő őrség, éjjeli őrök — pld. múzeumokban, képtárakban, irattárakban, zárt raktárakban — ott a manuális tűzjelzés nem kielégítő, miután a tűz füstjéről, szagáról, esetleg csak olyan későn vehető észre, ha egyáltalában észreveszik, hogy a laikus beavatkozás nem elég és a tűz nagy értékvesztéseket okoz, mielőtt megfékezhető volna. *Ilyen esetekben alkalmazandó az automatikus tűzjelző berendezés, melynek lényege az, hogy a tüzet a készülék észreveszi és önműködőleg jelzi a felügyeleti közegnek vagy tűzörtségnek.*

Ilyen automatikus tűzjelző berendezés, a legkülönbözőbb elvek szerint megszerkesztve, az utóbbi években nagyon sokféle került piacra, azonban az összeseket két főcsoportra lehet osztani:

1. az állandó hőmérsékletre beállított készülékek csoportjára és
2. a hőmérsékletváltozást jelző készülékek csoportjára.

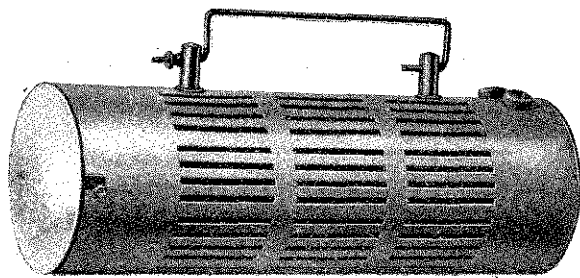
Az első csoportba tartozó készülékek egy csengő áramkörből állnak, amelybe a gombnyomással érintkező helyett egy kis szerkezet van beiktatva, amelynek főalkatrésze egy nagy kiterjedési együtthatóval bíró fémrúd. Ez a fémrúd úgy van méretezve, hogy 50, 60 vagy 70 foknál — úgy, amint a készülék beállítása történik — olyan hosszváltozást szenved, hogy a vége hozzáér egy kontaktushoz, zárja az áramkört és a csengő megszólal. Természetesen ezek a készülékek mindenféle biztonsági berendezéssel fel vannak szerelve, hogy a készülék hibáit is jelezzék.

Ezen az alapelven dolgoznak az úgynevezett *Sprinklerek*, amelyek szintén automatikusan tűzjelzők, de tüzoltó-készülékkel is kombinálva vannak. Ezeknél egy könnyen olvadó fémdugó bizonyos hőmérsékletnél kiolvad és megnyitja a vízszugár útját, amely a helyiséget elárasztja vízzel és így a tüzet eloltja.

Ezeknek az állandó hőfokra beállított készülékeknek, — nem szólva a *Sprinklerekről*, amelyeknek más a feladatuk, — az a hátrányuk, hogy nem alkalmazkodnak a helyiség hőmérsékletéhez. Tehát télen, amikor pl. a raktárhelyiségekben — ahol egész mínusz 20°-ig leszáll a hőmérséklet — tűz támad, amíg mínusz 20°-tól plusz 60°-ig felmelegszik a levegő, a tűz elterjedése olyan méreteket ölthet, hogy az már a jelzés után nem fojtható el. Alaosnyra pedig azért nem lehet venni ezt a hőmérsékletet, mert akkor esetleg, ha a helyiséget fűtik, az ezáltal előálló hőmérséklet emelkedése már működésbe hozhatja e berendezést.

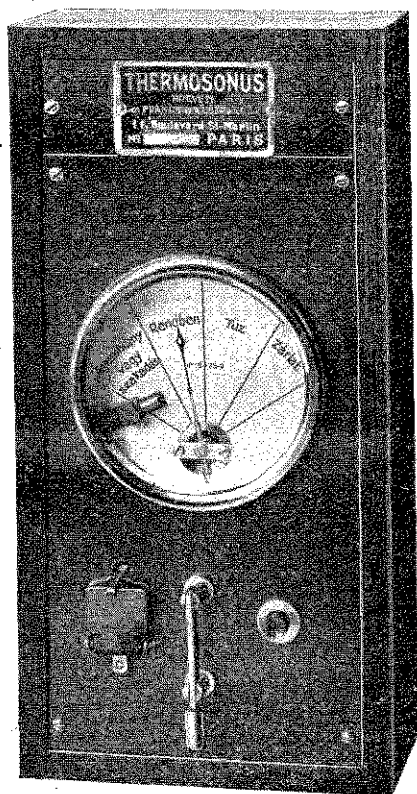
A készülékek említett másik csoportja, amely ezt a hibát kiküszöböli, a hőmérséklet-változásra van beállítva, vagyis azt jelzi, hogy a hőmérséklet egy helyiségben gyorsabban növekszik, mint rendes viszonyok között; tehát, amikor a nap melegíti, vagy amikor kályhafűtés vagy gőzfűtés miatt emelkedik a hőmérséklet. Ezen készülékeknél tehát mindegy, hogy a helyiségben milyen a hőmérséklet, amikor a tűz keletkezik, mert nem az *abszolút hőmérsékletet* veszik fel, hanem csak a *hőmérséklet-változást*.

A „Thermosonus” automatikus tűzjelző a készülékek ezen csoportjába tartozik és ennek a csoportnak egyik legkiforrottabb tagja.

A Thermosonus felvevőkészüléke.

A „Thermosonus” tűzjelzőkészülék két főalkatrészből áll. Az egyik az úgynevezett felvevő készülék, a másik a jelzőkészülék.

A Thermosonus jelzőkészüléke.

A felvevő készülék (avertisseur) a berendezésnek azon eleme, amely a fentemlített hőmérsékletváltozást felveszi és ha annak mértéke a beállított mértéknél nagyobb, akkor a jelzőkészüléket működétteti.

A felvevő készülék egy egész vékonyfalú rézhengerből áll, amely egyik oldalán egy kis zárt membrán dobozzal közlekedik, a másik oldalán pedig egy csavarral szabályozható kis nyílással bír. A hengerben mindig olyan hőmérsékletű levegő van, mint a környezet hőmérséklete.

Ha a környező levegő hőmérséklete emelkedik, ezt a vékony falú rézhenger a belsejében levő levegőhöz továbbítja és az kiterjed. Már most, ha ez a hőmérséklet-emelkedés, illetve a levegő kiterjedése gyorsabban történik, mint ahogy azt a kis nyílás kibocsátani képes, akkor ez a többletlevégő a membrán falára nyomást gyakorol és azt kiduzzasztja. Látjuk tehát, hogy a szabályozó csavar

állításával a membránnak működését szabályozni lehet.

A membránhoz csatlakozik egy kis karrendszer, amely áttételek útján egy kis platinatűt egy higanyval telt edénybe süllyeszt. Ha a platinatű az edénybe bemerül, akkor a készüléken keresztül a villamos áramkör záródik.

Ha csak az volna a célunk, hogy a készülék tűz esetén csengessen, akkor ezt a készüléket egy közönséges csengővezetékbe lehetne kapcsolni. Az automatikus tűzjelzőkészülékkel szemben azonban más követelményeket is támasztunk.

Előfordulhat az az eset, hogy a kis platinatű belemerül a higanyba, de a csengő még sem szólal meg, mert nincs a berendezésben áram, vagy valahol megszakadt a vezeték. Ezeket a hiányokat is jelezni kell a készüléknek.

(Folytatása és vége következik.)

Hozzászólás „A tűzoltóversenyek problémája” című közleményekhez.

Írta: Labiner Gyula,

a rákospalotai tűzoltóság főparancsnoka.

Az 1928. évi Tűzrendészeti Közlöny 11. és 12-ik számában igen érdekes és megszívlelendő cikk jelent meg a tűzoltóversenyek problémájáról. Mindkét közlemény igen érdekesen tárgyalja a felvetett problémával kapcsolatos kérdéseket, rámutat a versenyrendezés hibáira, a verseny-, illetve bírálóbizottság működésének egyes mozzanataira, megjelöli nagyjából azokat a módozatokat is, amelyek szerint a tűzoltóversenyek megrendezők volnának. Megállapítja, hogy a jelenlegi rendszer mellett a versenyek iránti érdeklődés bizonyos mértékben megcsökkent, a versenyző legénység bizalmatlanul viselkedik a vezénylővel szemben, a vezénylő a bírálók iránt, mert igen gyakran a megérdemelt helyezéstől elesik az egyébként legjobb versenyző csapat s ezt a titkos pontozás rovására írják. Egy szóval tényként leszögezik, hogy a versenyek eredményei nem mindig reálisak s ezt a Szövetség nem nézheti ölvetett kézzel. Ezekkel a megállapításokkal minden szakember egyetért, mert ez tényleg így is van.

Szerény véleményem csak a bírálatok titkosága kérdésében tér el. Én a versenyek bírálásánál más módot, mint a titkos pontozást nem tudok elképzelni. Tessék csak elgondolni, hogy mi történnék abban az esetben, ha a hibapontokat azonnal tudtul adná a bíráló. Olyan zsidvásár, káosz, feleselés, fegyelmezetlenség stb. alakulna ki, ami igazán nem kívánatos és a verseny síma és komoly lebonyolítását veszélyeztetné. A verseny eredményének kihirdetése előtt azonban föltétlenül szükségesnek tartom a hibák és észlelt egyéb fontos körülményeket a csapatokkal vagy vezénylőkkel közölni.

Legyen szabad megemlítenem azt, hogy a testnevelési törvény életbelépte után egyik cikkemben felvettem azt az eszmét, amely szerint a levétéket bizonyos kortól kezdve tűzoltóképzésben kell részesíteni s az így alakult csapat kiegészítő részét képezné az önkéntes tűzoltótestületeknek. Igen sokan kacagva fogadták ezt az elgondolásmat és mi történt, az, hogy ma már igen sok helyen kiválóan képzett levente-tűzoltócsapatok működnek, amelyek a részükre rendezett tűzoltóversenyeken néhányszor bemutatták, hogy tűzvész esetén reájuk számítani lehet. Jóslásom tehát száz százalékgig bevált.

Most újból felvetek egy olyan ideát, amely a megemlített közleményekből hiányzik s amely szerintem a tűzoltóversenyek célját fokozott mértékben elősegítené, komolyságát emelné, mert ne feledjük el, hogy a tűzoltóversenyek nemcsak helyi, hanem egyetemes országos tűzvédelmi érdekeket szolgálnak, tehát mindent el kell követni, hogy minél több jól kiképzett, tetterős és önbizalommal rendelkező tűzoltóság álljon rendelkezésre. A versenyek pedig igen alkalmasak ezen cél elérésére.

Mit kell tehát tenni? Azt, hogy kötelezővé kell tenni a tűzoltóversenyek rendezését. Első hallásra talán különös kívánságnak látszik. Nézzünk azonban mélyebben a kérdés lényegébe és rájövünk, hogy a megoldás nem is olyan nehéz.

Minden járás alakítsa meg a járási tűzoltószövetséget, amely a vármegyei tűzoltószövetség égisze alatt működne. A járási szövetség — amelynek minden önkéntes testület tagja — minden évben, más-más testület székhelyén tartaná meg a versenyt. Ha a járás területén város is van, az ott működő önkéntes testület vagy testületek is bevonandók ezen keretbe. A járási versenyeken első (esetleg második is) díjat nyert csapat kötelezendő lenne a vármegyei tűzoltószövetség által kétévenként mindenkor más-más járási székhelyen kötelezőleg megrendezendő versenyein résztvenni.

Itt önként felvetődik az a fontos kérdés, hogyan lehet ezt megoldani, amikor a testületek teljesen le vannak rongyolódva és a ninestelenség olymértvű, hogy a kötelező évenkénti versenyek költségeit semmiképpen sem tudják fedezni, a működő tagoktól pedig — akik rendszerint mind kisiparosokból, munkásokból és kis tisztviselőkből kerülnek ki — igazán nem lehet kívánni, hogy ezeket a kiadásokat maguk fedezzék. A kérdés generális megoldását úgy képzem, hogy a községi előljárásságok vegyenek fel községi költségvetéseikbe a tűzrendészeti kiadások csoportjának alrovatában 100—200 pengőt, illetve amennyit a testületek e címen hitelt érdemlően igazolnak.

Köztudomású, hogy az évenként tartott járási és egyéb tanítói kongresszusokon való részvétel alkalmával a tanítók napidíjait és utazási költségeit a községek fizetik, kérdelem, miért ne viselhetnék ezt az elsőrendű helyi és országos érdekeket szolgáló versenyeknek készkiadásait is? Ilyen minimális költségtérítést megállapító községi határozatot a felettes hatóság is szívesen megerősít. Ha a községek netalán ilyen értelmű határozat meghozatalától idegenkednének, módjában van az alispánnak a szükséges fedezetet a községi költségvetésükbe saját hatáskörében beállítani.

Hogy a versenyek kötelező behozatala mit jelentene erkölcsi és gyakorlati szempontból, az néhány év alatt egész nagyságában jelentkezni fog. Én meglepően kitűnő eredményt remélek, különösen, ha hozzáfűzöm még azt is, hogy a járási versenyeken a bírálóbizottság csak idegen járás tűzoltótisztjeiből lenne megalakítandó és a vármegyei versenyeken ugyancsak teljesen érdektelenekből állana a bírálóbizottság, ami mindenestre megnyugtatóna a most még háborgó olyan testületeket, amelyek a zsűri helytelen ítélezései miatt estek el a jól megérdemelt helyezésektől s ezért kedvüket veszítve nem vesznek részt a versenyeken.

Felvetett gondolatom megoldása nagy előkészületet nem igényel s amennyiben azt az országos szövetség magáévá teszi, a tűzoltóversenyek jelzett módon való lebonyolításának kérdése a lehető legrövidebb időn belül megvalósítható.

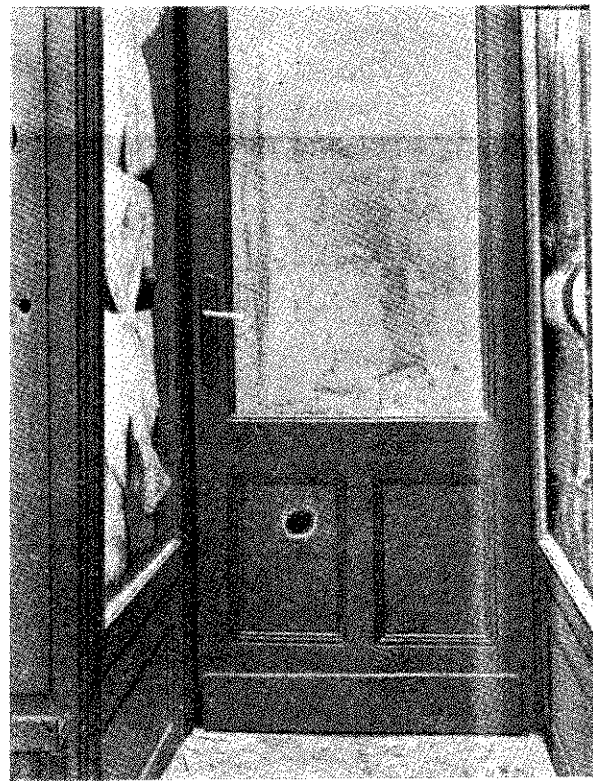
A Szilvay-féle poroltógép sikere egy budapesti divatárüzet égésénél.

Folyó évi január hó 23-án, este 8 óra 30 perckor a központi tűzörségre — nyilvános telefon útján — a VII. ker., Dob-utca 24 szám alól boltitüzet jeleztek, melyhez a VI. ker. tűzörség, a tisztiautó és a Szilvay-féle poroltógép rendeltetett ki.

A tűzoltóság megérkeztekor az utcára nyíló 3.5 méter széles, 6.5 méter hosszú és 4 méter magas zárt divatáru üzlethelyiségben, egy fenyőfából készült 3 méter magas áruállvány, a rajta elhelyezett divateikkokkal telt papírdobozokkal együtt — lánggal égett. Az említett papírdobozokban nyakkendők, harisnyák és vatelinanyagok voltak felhalmozva. Zárt tüzről lévén szó, az üzlethelyiség sűrű füsttel volt feltöltve.

Az elsőnek a vész helyére érkezett VI. ker. tűzörség, a legközelebbi utcai tűzesapról két egységes tömlővezeték fektetett. Ezek közül az egyik száraz tömlővezeték sugáresővel látatott el, mellyel az örség csővezetője az égő üzlet ajtaja mellett foglalt állást. A másik tömlővezeték, az időközben megérkezett poroltógép hűtőkészülékéhez kapcsolatott.

Miközben a VI-ik örség csővezetője, a száraz tömlővezeték sugáresővel a kezében tartalékban állt, a tűzhöz érkezett ügyeletes tűzoltótisztek, az üzlet faajtáján egy 5 cm átmérőjű kerek lyukat vágattak, melyen át a szárazoltógép tömlővezetékéhez kapcsolt sugáresővének 23 mm átmérőjű lövőkéje az üzlethelyiségbe vezetett.

Az égő divatáru üzlet zárt bejárati ajtaja, a poroltókészülék sugáresővének bevezetésére készített kerek nyílással.

Ezután a működésbe hozott szárazporoltógép, körülbelül 6 percig oltogázt és háromszor fél-fél-percig tartó ideig, oltóport lökésszerűen bocsátott az égő bolthelyiségbe.

A gép működésének megszüntetése után a tűzoltók az ajtót felfeszítették, amire egy tiszt és a szárazoltóvezeték csővezetője, Dréger-féle oxigénes füstalareccal és 2 Totál-készülékkel a kézben, az üzlethelyiségbe hatoltak, hogy az esetleg még izzó

vagy égő tárgyak végleges eloltását eszközölkék. További oltásra azonban már nem volt szükség, mert az üzletben tűz avagy parázs többé található nem volt. Az égő bolthelyiség hőmérséklete ekkor már teljesen normális (15° C) volt, amennyiben a poroltókészülék hűtőhatását is érvényesítette.

Ezalatt a szárazoltógép tömlője, a légszállító berendezésre szolgáló nyílásra kapcsolatotott át, amely után az égett üzlethelyiség kiszellőztetése céljából abba percenként 6—8 m³ külső friss levegő szállítása eszközöltetett. A szellőzés céljából a gép 5 percig működött, amire a felfrissített levegőjű üzlethelyiségbe most már füstkészülék nélkül is be lehetett hatolni.

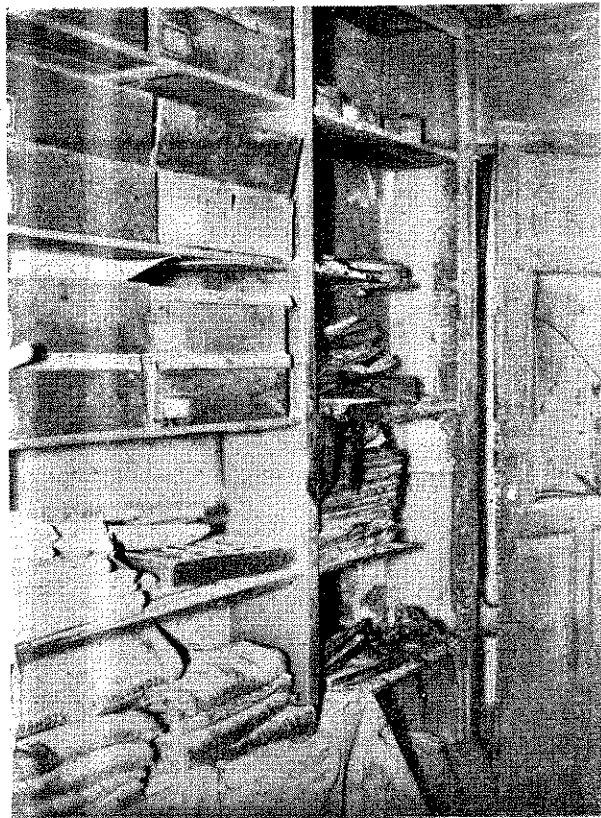
A benyomult tűzoltók ekkor a bolt berendezését a következő állapotban levőnek találták:

1. A tűz teljesen el volt oltva. A további takarítási munkálatokhoz egy csepp vízre sem volt szükség.

2. A zsarátnok, a hamú és az égett tárgyak teljesen le voltak hűtve.

3. A félig vagy negyedrézsig égett dobozok belsőjében levő áru sem volt már átmelegedve.

4. A sértetlen dobozok külső felülete, valamint a függönyökkel eltakart és a szekrényekben tartott áru is, körülbelül 1 mm vastagságú rétegben, a gáz által odaszállított oltóporral voltak belepve, ami által a még tüzet nem fogott anyagok impregnálása is eszközöltetett.

A divataru üzlet megégett állványának és a rajta levő papírdobozoknak állapota a tűz eloltása után.

A következő napon megejtett tűzvizsgálat alkalmával, úgy e bizottság tagjai, mint a biztosító intézetek jelen volt szakértői által is megállapítást nyert azon körülmény, hogy az égő üzlethelyiségbe vezetett gáz- avagy oltópor, a megmentett legkényesebb áruknak a legcsekélyebb mértékben sem ártott; mert a porlepte áruk egyszerű megrázása által, az oltópor azokról lepergett és értékvesztéség

nélkül, további elárúsításra alkalmasak maradtak. Megállapítást nyert végül azon körülmény is, hogy e boltitűz, a lángbaborult faállványhoz közel vezetett izzó kályhaacsó útján keletkezett.

Dr. Balogh Dezső

A berlini Schönlein strassei gyártelep tűzkatasztrófája.

Sauer okl. mérnök, építkezési tanácsos közleménye a berlini „Feuerschutz” című tűzoltó szaklap 1929. évi 1-ső számából.

1928 december 18-án, d. e. háromnegyed 11 órakor a berlini tűzoltóságot csaknem egyidejűleg, nyilvános és tűzjelzőtelefon útján a Schönlein-strasse 5 szám alatt levő ipartelepről segítségül hívták, mivel a IV. emelet magas és különféle üzemekkel megrakott gyárépületben tűz keletkezett.

Az épület földszintje egy kerékpár és varrógép vállalat raktárhelyiségei gyanánt szolgált; az I-ső emeleten egy rádiógyár műhelyei, a II. és III-ik emeleten asztalosműhelyek foglaltak helyet és végül a IV-ik emeleten egy zongoragyár volt elhelyezve.

E gyárépület két udvar között fekszik, melyek annak párhuzamosan fekvő szárnyai alatt átvezető két aluljáró által, az utcával nyernek összeköttetést. Ennek emeleti helyiségeibe egyetlen egy ú. n. lebegő (egyoldalt befalazott) gránitkőből készült lépcső vezetett fel. E lépcsőházból az egyes emelet-soron a műhelyekbe vezető nyílások hullámlemez vasajtókkal voltak ellátva.

A gyárépülethez egy lakásokkal bíró és ugyanolyan magasságú szárnyépület csatlakozott, mely azzal az első emeleten egy vasajtóval ellátott nyílás útján állott összeköttetésben. A IV-ik emeleti munkateremből egy külön lépcső vezetett fel a gyárépület lapostetejére.

Az egyes emeletek közötti mennyezetek (födémek) fagerendás ú. n. pórfödémek voltak, melyek alulról hullámlemez vasbádoggal voltak borítva. Egyedül a pincefödém volt tűzbiztosan építve. Az ablakok pedig kivétel nélkül keskeny beosztású kovacsoltvasból készített rácsoszerűek voltak, tehát emberi kibúváásra alkalmatlanok, csupán egyes nyithatórészei voltak valamivel szélesebbek, ahol szintén igen nehezen lehetett kibújni.

A második udvaron egy alacsony istálló és fűvázás fészker foglalt helyet.

A két elsőnek megjelent tűzörség odaérkeztekor a helyzet a következő volt:

Az I-ső emelet jobbszárnyában hatalmas tűz tombolt, melynek lángjai az ablakokon kiesapva, egészen a tetőig nyúltak. Az egész épületet teljesen áthatolhatatlan sűrű füst lepte el, mely minden ablakon sűrű gomolygában tódult kifelé.

A tűz által veszélyeztetett lépcsőházon át, a felső helyiségekben rekedt, nagyobb számú női és férfi munkás menekülési útja a lángok elötörésének első perciben el volt vágva. Ezek a munkások az épület I-ső és II-ik emeletén, az I. számú udvar felől a keskeny nyitható ablaknyílásokon át, nagynehezen kibújva és a párkányokon állva, a vasablakkeretekbe kapaszkodtak. A III. és IV-ik emeleten levő munkások, akik elől a lefelé való szabadulás útja szintén el volt vágva, a már említett és a IV-ik emeletről a lapostetőre vezető lépcsőn menekültek fel a tetőre, ahonnan a szomszédos épületek tetejéről megmentettek.

Az első emeletről, ahol a tűz keletkezett, a

rádiógyár jónéhány alkalmazottjának még a tűz kitörésekor sikerült a lépcsőházon át az udvarra menekülni. Am ezek közül igen sokan súlyos égési sebeket szenvedtek, és a tűzoltóság megérkezése előtt magánjárműveken a legközelebbi kórházba szállítottak.

Ezenkívül a tűzoltóság megérkezése előtt még a második emeletről egy férfi munkás ugrott le és az udvar kövezetén súlyosan sérült állapotban került el.

Az ablakkeretekben kapaszkodó és a párkányon szorongó munkások közül két ugróponyvába való ugrás útján hat nő és két férfi menekült meg. Az utcai kapubejárón át az első udvarba hozott motoros tololétra segítségével pedig a második emeletről, további két férfit sikerült biztonságba helyezni. Ezek közül az egyik az ablakrácson kibújva, annak keskeny nyílásába szorult, úgyhogy e súlyos helyzetéből a tűzoltóság csak a rács kivésésével tudta kimenteni.

Az épület további részében pedig az első emeleten a már említett és a lakással összeköttetésben lévő vasajtón át egy nő menekült át. Minthogy azonban e lakás többi ajtaja zárva volt, a megszorult nő egy harmadik ugróponyvába való ugrás útján menekült meg. Ezután e három ugróponyvával és a tololétrával hamarosan még négy különböző helyen több életmentés történt, mely alkalmalmmal a megmentettek közül néhányan égési vagy más sérüléseket szenvedtek.

A tűzjelzéskor azonnal 8 kerületi őrség, több mentő- és tömlőkocsi vonult a tűz színhelyére. Az oltási munkálatok végzése azonban nagy nehézségekbe ütközött, mivel a munkásoknak mentésével elfoglalt tűzoltóság kezdetben az oltáshoz nem foghatott, mely idő alatt a tűz erősen elharapódzott és a felsőbb emeletekre terjedt fel.

Az első sugárnak az épület belsejébe történt behatolása alkalmával, a gránitlépcső leomlott, úgyhogy a lépcsőházon át való támadást be kellett szüntetni és az oltást csak az udvar felől, az ablakokon át, valamint a tololétráról és a szomszédos épületek tetejéről lehetett eszközölni. A szomszédos házak közül a Bockstrasse 24—25. sz. ház teteje is a tűz által veszélyeztetve lévén, annak védelmét egy tűzország végezte. Ugyanekkor a vész helyére még két újabb őrség rendeltetett ki, amelyek segítségével a III. és IV. emeleten az égő gyárépület és a hozzáépített lakóépület közötti fal áttörése útján a belső oltási munkálatok is megkezdhetők voltak.

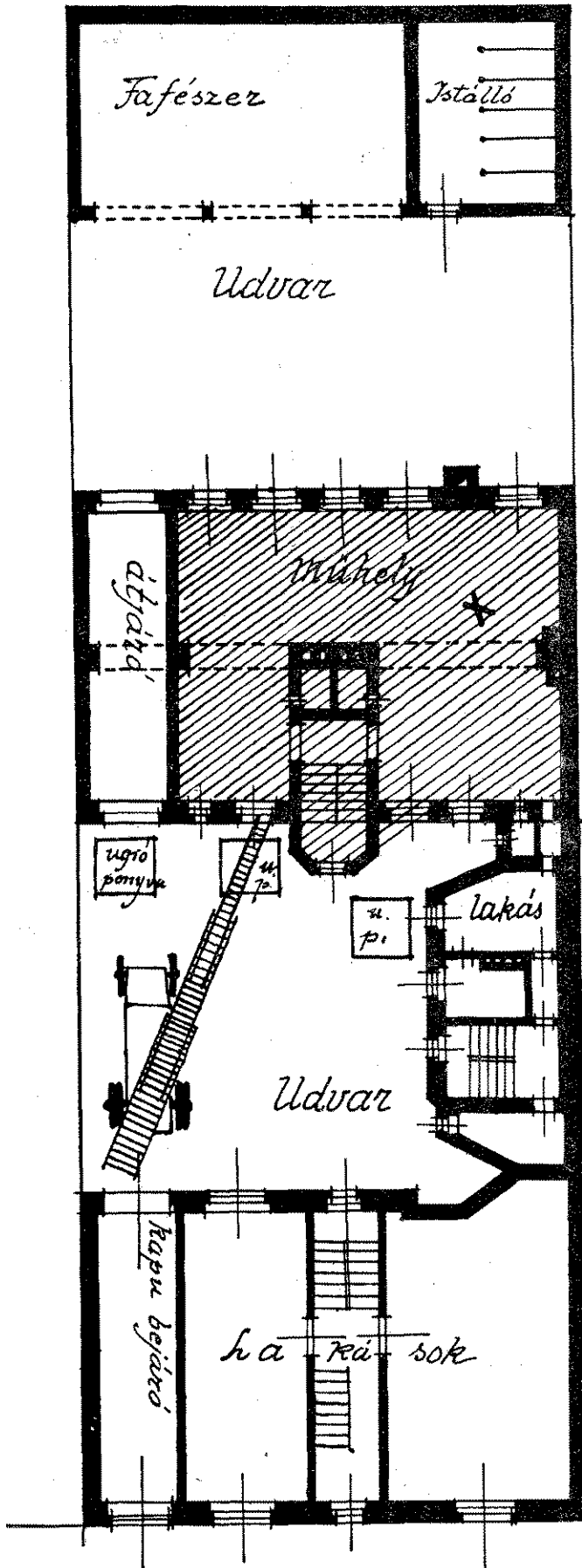
Az oltási műveletek folyamán 18 sugár állott működésben, melyek alkalmazása mellett sem lehetett megakadályozni egyes műhelyhelyiségeknek teljes kiégését. A csatlakozó épületrészek azonban mind megmentettek. A tűz lokalizálása d. u. 1 órakor sikerült; míg a takarítási munkálatok másnap estig eltartottak.

A tűzkatasztrófa egész tartama alatt 32 személy súlyosan megsérült és a legközelebbi kórházba szállítottatott. Ezek közül négy, később a kórházban meghalt.

A tűz, mely a már említett első emeleti helyiségben, a rádió-üzem jobbszárnyában tört ki, az egyik munkásnő vétkes gondatlansága folytán keletkezett, akinek kezében egy celluloidlemez, anyag kezelés folytán meggyulladt, melyet nevezett a közelben álló több métermázsát kitevő és zsákokban csomagolt celluloid anyag közé dobva, elmenekült. Mi sem természetesebb, mint hogy a zsákokban elhelyezett celluloid azonnal lángba borult.

Innen magyarázható meg azon körülmény is, hogy a tűz a nyitva hagyott vasajtókon és a lépcsőházon át oly rohamosan a felsőbb emeletekre terjedhetett és a nagy hő a lépcsőt azonnal megrepesztette.

A tűzkatasztrófa pedig azért volt képes oly nagy méretűvé fejlődni, mert az első emeleten meg nem engedett nagy mennyiségű celluloid volt elraktározva és feldolgozás alatt állott, vala-

A berlini Schönleinstrassei gyártelep tűzkatasztrófájának tereprajza.

Jelmagyarázat: X a tűz keletkezési helye.
u. p. ugróponyva.

mint azon körülmény is, hogy menekülésre alkalmas több lépcsőház nem állott rendelkezésre.

E katasztrófából azon tanulság meríthető, hogy nemcsak a tűzbiztonsági követelmények szigorítandók meg, hanem ily üzemek pedáns és gyakori ellenőrzése is eszközöndő, hogy ilyen súlyos rendellenességek elő ne fordulhassanak és teljesen kiküszöbölhetők legyenek.

Németből fordította: *Benedek Mihály.*

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 247.963/1929—VIII. B. M. számú körrendelete, a tűzkárookra vonatkozó adatszolgáltatás tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A tűzkárookra vonatkozó adatszolgáltatás tárgyában az 53.888/888. B. M. sz. rendelet módosításképpen 129.813/1924. B. M. sz. alatt kiadott körrendelet részletesen előírja, hogy a tűzkárjelentések másolatának felterjesztésén kívül mikor kell a belügyminiszterhez távirati jelentést is tenni.

Az utóbb idézett körrendelet részbeni megváltoztatásával elrendelem, hogy ezután a tűzkárjelentés másolatának felterjesztését minden esetben mellőzni kell, távirati jelentést pedig a következő esetekben kell tenni:

1. 10.000 pengőt meghaladó tűzkár esetén;
2. olyan tüzesetekről, amelyeknél — tekintet nélkül a kár összegére — emberélet is áldozatul esett és
3. erdőégésekről.

Ez a rendelkezésem természetesen nem vonatkozik a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal részére történő adatszolgáltatás kötelezettségre, ahová tehát — a tűzkár statisztikai pontossága céljából — a tűzkárjelentést és tűzkárszámlálólapot ezután is minden egyes tüzesetről meg kell küldeni.

Felhívom Alispán (Polgármester) urat, hogy az alsófokú hatóságokat e rendeletem pontos végrehajtására, haladéktalanul utasítsa.

Budapest, 1929 január hó 19-én.

Dr. Scitovszky s. k.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 330.908/1928. VIII. számú körrendelete Papp Ferenc, szegedi tűzoltóparancsnok, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség előadója „Tűzrendészeti Közigazgatási” szakkönyvének ajánlása tárgyában.

Papp Ferenc szegedi tűzoltóparancsnok, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi előadója „Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve” címen könyvet írt, amely a magyar tűzrendészeti szakirodalomnak legértékesebb és legterjedelmesebb alkotása. A mű négy részből áll. Az első részben a tűzrendészetet érintő törvények és törvényes rendelkezések gyűjteménye, csoportosítása és magyarázata található, a második rész a kémiényseprői ipart, a harmadik az ipartelepek általános tűzrendészeti kérdéseit, a telepengedélyezési eljárást és a gyárvizsgálatokat, végül a negyedik rész a tűzveszélyes üzemeket külön-külön tárgyalja.

Ezt a hatalmas anyagot a szerző nagy lelkiismeretességgel állította egybe és könnyen áttekinthető módon foglalta rendszerbe. Ennek folytán a mű a magyar tűzrendészet fejlesztése és országosan egységes kezelése szempontjából nagy szolgálatakat tesz és nélkülözhetetlen segédkönyv-

ként szolgálhat az első- és másodfokú tűzrendészeti hatóságok, azok szakértői, a tűzrendészet kezelésére hivatott községek s az összes tűzoltóságok részére.

A szakmunkának közérdekű voltánál fogva azt Alispán (Polgármester) úrnak legmelegebben ajánlom támogatásába, és felkérem arra összes alárendelt hatóságai, valamint a községek (városok) és érdekelt intézetek figyelmét felhívni szíveskedjék.

Egyúttal kijelentem, hogy nem emelek kifogást az ellen, ha a könyvet a vármegyék, városok és községek e célra igénybe vehető költségvetési hitelük terhére rendelik meg.

A 480 oldalnyi terjedelmű munka ára fűzve 20 P, vászonkötésben 22 P. Megrendelhető a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 38 szám).

Budapesten, 1929. évi január hó 26-án.

Dr. Scitovszky s. k.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjéhez (Budapest székesfőváros polgármesteréhez is) intézett 300.780/1928. B. M. számú körrendelete, kézitűzoltókészülékek beszerzése tárgyában.

A kereskedelemügyi miniszter úr közlése szerint hivatalos próbák beigazolták, hogy a hazai gyártmányú kézi tűzoltókészülékek a külföldi gyártmányúakkal mindenben teljesen egyenértékűek.

Figyelmeztetem ennél fogva Alispán (Polgármester) urat, hogy ilyenmű szükségleteknek beszerzése esetén a hazai gyártmányú kézi tűzoltókészülékeket előállító, illetve az azokat forgalombahozó cégeket ajánlattételre fel kell szólítani. Tájékoztásul közlöm, hogy kézi tűzoltókészülékek gyártásával hazánkban ezidő szerint a következő cégek foglalkoznak: *Hirmand Ferenc* fémárugyára (Pax), Budapest, VII. Csányi-utca 7—9 sz., *Kropsch Günther* (Heday), Budapest, VIII. Scitovszky-tér 2 szám, *Magyar Fém- és Lámpaárugyár részvénytársaság* (Optimus), Budapest, X. Gergely-utca 27. sz., *Magyar Minimax rt.* (Minimax), Budapest, VI. Rózsa-u. 85 sz., *Mátrai Antal és Társa* tűzoltószergyár (Champion), Budapest, VI. Teréz-körút 33 sz., *Lajcsi és Biró* műszaki és bányász cég (Total), Budapest, V. Vígsház-u. 5 sz.

(Csak a vármegyei törvényhatóságok első tisztviselőjének)

Felhívom Alispán urat, hogy e rendeletben foglaltak betartására a törvényhatóság területén fekvő r. t. várost (városokat) és községeket is megfelelően utasítsa.

Budapest, 1928. évi december hó 23-án.

A miniszter rendeletéből:

Janda s. k.,
miniszteri o. tanácsos.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (IV. folytatás.)

I. c) GYUJTÓSZEREK ÉS TÜZIJÁTÉKSZEREK.

Csak a következő gyújtószerek és tüzijátékszerek fuvarozhatók:

1. *Gyújtók, gyújtósinórok.*

a) Közönséges gyufák és dörzsölés vagy súrlódás által gyuló másféle gyújtók.

b) Pyrotechnikai gyújtó pálcácskák, mint:

bengáli gyufák, aranyeső pálcák, virágosó pálcák, esodagyertyák és effélék.

- c) Feketelőporgyújtózsínórok (gyújtózsínórok, amelyek csekély átmérőjű feketelőporbéllel ellátott, vékony és tömör tömlőből állanak) [más feketelőpor-gyújtózsínórokat — gyorsan égő gyújtózsínórokat — illetőleg lásd I. b) osztály 1. a) pontja alatt.]

2. *Pyrotechnikai játékszerek, gyújtószalagok.*

- a) Durranóbombonok, virágkártyák, kollódiumpapírból és hasonlókból készült oly táblácskák, melyek igen csekély mennyiségű kollódiumpapírt vagy kiesiny durranó ezüstszemet tartalmaznak.

- b) Durranóborsók, durranógránátok és durranó ezüstöt tartalmazó hasonló cikkek. Ezekből a cikkekből 1.000 darab 1 g durranó ezüstenél többet nem tartalmazhat.

- c) Konfettibombák, Boskóhengerek, kotillongyümölcsök és az olyan hasonló cikkek, melyek a gyapotgolyócska, konfetti s efféle veszélytelen tartalom kilövelése céljából kollódiungyapottból való csekély töltést tartalmaznak.

- d) Gyújtólemezeeskék (amorcek), gyújtószalagok, paraffingyújtószalagok, durranódugaszok („riasztó patronok”, „Schreckschussmunition”, „Knallkorke”), melyek klórsavas káliumból, salétromból, csekély mennyiségű phosphorból, továbbá antimon-sulfidból, kénből, tejeukorból, ultramarinból, ragasztószerekből (dextrin, mézga) vagy effélékből álló durranó anyagot tartalmaznak. Ezer darab ilyen gyújtólabdaes összesen legfeljebb 7,5 gramm durranó anyagot tartalmazhat. Egy durranó dugasz gyújtóanyaga legfeljebb 0,08 gr. lehet. A gyújtóanyag felületének a dugaszban lévő furat felső szélétől legalább 5 mm-re távol kell esni. A dugaszoknak, ha a gyújtóanyag nincs papírlapocskák közé szorosan helyezve vagy nincs papíryanagból készült tömör, kemény tálcákba beágyazva, oly tömöreknek és likacsmenteseknek kell lenniök, hogy a folyékony gyújtóanyag át ne szívároghasson. A gyújtóanyagoknak egy réteg parafaporral és arra öntött csekély paraffinnal le kell fedve lennie. A papírlapocskák közt lévő anyag lezárásánál az olyan rásajtolt kartongyűrű is elégséges, mely az anyagot szorosan tartja. A parafaporral és paraffinnal való lefodás helyett a dugasz nyílásának rásajtolt és szorosan ráragasztott papírlapocskák által való elzárása is elégséges.

3. *Tűzijátékszerek.*

- a) Művészi tűzijátékszerek, mint rakéták, római gyertyák, szökőkútak, tűzkerek, napok és effélék.

- b) Kisebb és szalón tűzijátékszerek, mint békák, firecrackerek, tűzszórók, ezüst- és aranyesők és kézben elégethető hasonló tűzijátékszerek.

- c) Bengáli tűzek, bengáli fáklyák, signal blue-lightsok és effélék.

A tűzijátékszerek összetételére nézve következők mérvadók:

(1) A tűzijátékszereknek olyanoknak kell lenniök, hogy jelentékeny robbantó hatást elő ne idézhessenek és nem szabad oly keverékeket tartalmazniök, melyek önmaguktól vagy dörzsölés, nyomás vagy ütés folytán könnyen meggyulladnak.

Meg van engedve:

- a) a nitráttöltésekben és a bengáli magnezium-fáklyáknál legfeljebb 3% magneziumpor hozzáadása,

- b) a tűzijátékszerekbe beágyazott igen kiesiny

világítótestecskékben legfeljebb 40%-nyi chlorsavas káliumot tartalmazó chlorsavas sókeverékek,

- c) papírhüvelyekbe zárt süvítő esőveceskék, melyek pikrinsavas magneziat és chlorsavas sót tartalmaznak. Ezeknek a süvítőesőveceskéknek azonban nem szabad lökés, ütés vagy gyújtás által durranthatóknak lenniök.

Sárga phosphort, cinkport, magneziumport vagy chlorsavas sókat tartalmazó más keverékek nincsenek megengedve.

(2) Az a) és b) alatt megnevezett tűzijátékszereknek főképpen lisztes lőporból kell állaniök, melyek szénnel, fémporral (öntöttvas, öntöttacélpor), alumíniumesillámmal, ólomgeléttel vagy sajtoló állapotban levő más ásványporral van keverve. Az egyes tűzijátékszerek szemcsés fekete lőporból legfeljebb 30 g-t tartalmazhatnak.

4. *Jelzési tűzijáték*, mint ágyúdörej és effélék, melyek zsineggel átkötött és enyvezett papírhüvelyből állanak. A papírhüvely gyújtózsínórral ellátott. de detonáló gyújtó nélküli, legfeljebb 75 g szemcsés lőport tartalmazhat.

(Folytatása következik.)

Komárom és Esztergom közig. egyelőre egy. vármegyék alispánjának Komárom sz. kir. város polgármesteréhez, valamennyi község előljáróságához és a vármegye tűzrendészeti felügyelőjéhez intézett 16.836/1928 ai számú rendelete a „Tűzrendészeti Közlöny” szaklap előfizetése tárgyában.

Félszázada annak, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megindította a „Tűzrendészeti Közlöny” című szaklapot. Ezalatt a félszázad alatt, mind a tűzrendészeti hatóságok, mind a tűzoltóságok tiszta képet kaptak az ország időszerű tűzrendészeti kérdéseiről, ezenfelül a szaklap, főként az utolsó időben a nagyobb tüzesetekről közölt szakszerű leírásai folytán, a tűzoltóságoknak gyakorlati tanácsokkal is szolgált.

Nem kétséges, hogy e szaklap — multjának megfelelően — a jövőben is hathatósan előmozdítja azokat az országos érdekeket, melyek a jó tűzrendészethez s annak fejlesztéséhez fűződnek.

Ezen szempontok figyelembevételével a m. kir. Belügyminiszter úrnak 329.750/1928. sz. rendelete alapján felhívom Címet, intézkedjék aziránt, hogy ezen szaklap a község (város) tűzoltósága részére megrendeltessék. A lap előfizetési ára változatlanul évi 6 P, melyet vagy postautalványon, vagy az 57.454. sz. csekkszámára kell a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség címére (Budapest, VII, Rákóczi-út 38) megküldeni.

A vármegye tűzrendészeti felügyelőjét pedig felhívom, hogy a lap előfizetését s a tűzoltóságok könyvtára részére leendő megőrzését ellenőrizze s annak megtörténtéről hozzám március 3-ig tegyen jelentést.

Esztergom, 1929 január 4-én.

Palkovics s. k.,
alispán.

Komárom és Esztergom közig. egyelőre egy. vármegyék alispánjának Komárom sz. kir. város polgármesteréhez, valamennyi község előljáróságához és a vármegye tűzrendészeti felügyelőjéhez intézett 17.201/1928. ai számú rendelete a tűzoltók baleset biztosítása tárgyában.

A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 11. §-ának utolsó bekezdése szerint minden község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóságának tagjait a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztáránál baleset ellen biztosítani köteles.

tásának, hanem egész fennállását is csupán azon csekély összegből tudja biztosítani, mely tagsági díjak címén folyik be, különösen azon idő óta, hogy országunk megeseonkításával elvesztettük tagjaink nagy részét is.

Mint hogy pedig a tűzoltóságok nélkülözhetetlen érdeke, hogy központi szervük, az országos tűzoltószövetség fennállása biztosítsák, saját érdekük ellen vétenek, ha az országos szövetségbe tagul nem jelentkeznek és a tagdíjhányadot be nem küldik. Ahol a vármegyei szövetség nem életképes, hanyag, vagy meg sem alakult, ott a testületek közvetlenül vehetik fel az érintkezést az országos szövetséggel, közvetlenül léphetnek be tagul, közvetlen fizetik be a tagsági díjat; de mindenesetre leghelyesebben járnak el akkor, ha tömörülnek, illetve felrázzák álmából a szunnyadó vármegyei tűzoltószövetséget. Annyi tűzoltóság minden vármegyében akad, hogy a szövetséget megalakíthassák és a szervezés munkáját megkezdhessék.

Az országos szövetség ez év nyarán tartja nagygyűlését, melyen *tagsági jogait csak azon testület érvényesítheti*, mely itt tagul be van jelentve és tagsági díjjal hátralékban nincsen. *Szolgálati érdemeket csak oly testület igényelhet*, mely tagsági díjait rendezte. *A segélyszönpénztárnak is csak oly testület lehet tagja*, mely már tagja az illető vármegyei, vagy az országos szövetségnek!

Ujólág felhívjuk tehát a vármegyei szövetségeket *tagtestületeik mielőbbi és pontos bejelentésére*, valamint a *tagdíjhányadnak beküldésére*, a vármegyei szövetségen kívül levő testületeket (tűzoltóságokat) pedig a közvetlen csatlakozásra. Minden erre vonatkozó kérdésre készséggel ad felvilágosítást az orsz. tűzoltószövetség központi irodája.

Az eddigi tagbejelentések közül nélkülözzük a vármegye területén levő *gyári- és magántűzoltóságokat*, holott intézményünk azok nélkül nem lehet teljes; ezek is bejelentendők és hareosaink sorába bevonandók, mert intézményünket csak egyesült erővel tehetjük nagygyá!

Budapest, 1929 február hó 10-én.

Bajtársi üdvözlettel

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Elnöksége:

Nagy Sándor s. k.,
főtítká.

Breuer Szilárd s. k.,
kormányfőtanácsos,
ügyv. alelnök.

Felhívás az összes Tűzoltóparancsnok urakhoz!

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az utóbbi időben csonka hazánk területén több tanyai iskolát építtetett. Ezen iskolák tantermeit több helyen istentiszteletek tartására, népnevelési célokra, sőt műkedvelői színi előadások tartására is felhasználják.

A megelőző tűzrendészet követelményeinek szempontjából nagy veszélyt rejt magában azon körülmény, ha ily épületek helyiségeinek kijáróajtai megfelelő szélességgel nem bírnak és befelé nyílnak.

Ez oknál fogva felkérjük a t. Tűzoltóparancsnok urakat, hogy a körzetükben épült, vagy építkezés alatt álló ily iskolák kijáróajtáinak viszonyait megfigyelés tárgyává tenni szíveskedjenek. Ahol pedig azt tapasztalják, miszerint ezen iskolaépületek termeinek aajtái *nem elegendő szélességek és befelé nyílnak*, úgy ezen körülményről az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségét írásbeli jelentés útján értesítsék, hogy ezen adatok alapján e rendellenességek megszüntetése céljából,

illetékes helyen megfelelő javaslatát előterjeszthesse.

Budapest, 1929 január 25.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Elnöksége:

Nagy Sándor s. k.,
főtítká.

Breuer Szilárd s. k.,
kormányfőtanácsos,
ügyv. alelnök.

A budapesti tűzoltótestületek szövetsége folyó évi február hó 16-án megtartott felolvasó estélye alkalmával lapunk munkatársa, *Malcsiner Károly*, a Ganz—Danubius vasúti kocsigyár tűzoltóságának parancsnoka, a *gyári tűzoltóságokról* szóló érdekesítő felolvasását tartotta meg, melyet a nagyszámban megjelent érdeklődők mindvégig élénk figyelemmel hallgattak végig. *Rosta Géza* orsz. tűzoltószövetségi előadó szakszerű hozzászólása és *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos elismerő szavai után — e tünulságos felolvasó-estély véget ért.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Ulzinger József* őrmester, *Kubinyi Béla* őrmester, *Pitzmann Károly* őrmester, *Zahorán János* őrmester, *Géber Károly* szakaszvezető, *Bod László* csövezető, *Budai Géza* segédcsovezető, *Endrödi Mihály* tűzoltó (Budapest hiv. tűzoltóság), *Sipos Imre* és *Medgyesi István* őrparancsnokok, *Révai Samu* csövezető (Magyar ruggyantagyár Budapest).

Dr. Füzesséry Zoltán

a Sátoraljaújhelyi Önkéntes Tűzoltó Testület elnöke, folyó évi febr. hó 16-án elhunyt. A tűzoltói intézmény e lelkes barátjának elmúlása nemesak a város közönségének, de a vezető nélkül maradt tűzoltóinak is pótolhatatlan veszteségül szolgál. Nyugodjék békével!

nozdroviczki Nozdroviczky László

a kisvárdai önkéntes tűzoltótestület hosszú éveken át volt parancsnoka, folyó évi február hó 8-án elhunyt. Tisztelet emlékének!

Leiszner József

a kisvárdai önkéntes tűzoltótestület királyi díszéremmel kitüntetett szakaszparancsnoka, folyó évi január hó 31-én, 83 éves korában elhunyt. Nyugodjék békével!

Hegyregigazítás. A Tűzrendészeti Közlöny 1929. évi 1-ső számában „az országos tűzoltótiszt-képző-tanfolyam megnyitása a budapesti központi tűzoltólaktanyában” közölt cikkben — ezen ünnepély időpontja — sajtóhiba következtében *folyó évi január 5-én* helyett, október 5-én megtörténtek van feltüntetve. Ezen téves időbeli meghatározást cenzellel helyesbítjük. *Szerk.*

Nemzetközi tűzoltókongresszust és kiállítást rendez a francia szövetség folyó évi június 21-től július 7-ig terjedő időben, melynek egyik célzata a háború miatt felbomlott nemzetközi tűzoltószövetség feltámasztása is. A Párisban lefolyó kongresszus keretében terveznek egy tűzoltóhetet és különböző felolvasásokat, bemutatásokat is. A kiállítás csoportjai a következők: 1. történelmi, irodalmi; 2. tűz. robbanás megelőzése; 3. gyári tűzrendészet; 4. készülékek az első beavatkozáshoz; 5. tűzoltó-

szerek; 6. tűzoltói berendezések; 7. mentőszerek és berendezések; 8. új találmányok; 9. építési szerkezetek; 10. a közönség szakszerű kioktatása; 11. nagyobb intézmények külön kiállításai. Felvilágosítást ad G. Wattzemez parancsnok (Páris, Avenue Alexandre III).

Járásai tűzrendészeti felügyelői kinevezések. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánja Jubász Imrének 1927. évben bekövetkezett elhúnyta óta üresedésben lévő monori járási tűzrendészeti felügyelői állásra Prikel Kálmán községi főjegyző, önkéntes tűzoltóparancsnok, albertyi lakost nevezte ki. Ennek folytán Dr. Dabasi Ödön vm. tb. főorvos, vármegyei tűzrendészeti felügyelőt a monori járásban ideiglenesen végzett járási tűzrendészeti felügyelői működésének elvégzése alól ezen minőségében is végzett önzetlen és buzgó szolgálatának teljes elismerése mellett felmentette. — A vármegye alispánja továbbá Németh Tibor pomázi lakost egészségi állapotára figyelemmel, a járási tűzrendészeti felügyelői állásnak viselése alól felmentette és a pomázi járás tűzrendészeti felügyelőjévé Dósa István gyári tűzoltóparancsnok, pomázi lakost nevezte ki.

Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyamon, annak megnyitása óta, úgy az elméleti, mint a gyakorlati oktatás serényen folyik. A tanfolyam hallgatóinak napi 8 órai elfoglaltsága, azok meglehetősen megterhelésével jár; az ezidőtájt uralkodó hideg időjárás pedig a gyakorlati kiképzés nehézségeit fokozta. Az időközben fellépett influenza járvány miatt, néhány tanfolyamhallgató ágyának esett, mely körülmény azonban a tanfolyam menetét nem zavarta meg. A tanfolyam parancsnokának és előadói karának fáradozása, valamint a hallgatók ügyszeretete, szorgalma és igyekezete, vállalkozásuk sikerét előre láthatólag biztosítani fogja.

Fagyási balesetek. A budapesti hivatásos tűzoltóság folyó évi február hó 10-én, az ezidőtájt uralkodó —30°-os hideg miatt sokat szenvedett, mivel e napon a székesfőváros területén 19 tüzeset fordult elő. E szokatlan hideg időjárás következtében, különösen a február 11-ére virradó éjjel, a III. kerület kültekén előfordult gyárégés alkalmával 6 tűzoltó fülein és kezein fagyási sérüléseket szenvedtek el, mely esetek közül 4 súlyosabb természetű és szolgálatképtelenséget okozó volt. A megsérült tűzoltók említett környéki testrészein, a II-od fokú égési sérülésekhez hasonlóan, a bántalmazott tájék megduzzadása mellett, azon kisebb-nagyobb terjedelmű hólyagok képződtek. A fennállott nagy hideg mellett ezen balesetek előidézéséhez, a nyitott üléseken helyet foglaló tűzoltóknak, a sebesen haladó autószeréken való tűzhöz vonulása és hazatérése is hozzájárult. Dr. Balogh.

A hevesi önkéntes tűzoltó egyesület 1929 január hó 20-án megtartott tisztújító közgyűlésén parancsnokká választották: Bázsó Tivadar földbirtokos, h. parancsnokká: Besenyei József kéményseprőmester, alparancsnokká: Harangi István köszörűmester és Bíró József m. kir. állampénztári tiszt, mentő alparancsnokká: Mlinkó Lajos joghallgató, szertárnokká: Besenyei Gusztáv kerékgyártó, ügyészé: Dr. Dobsa László ügyvéd, orvosá: Dr. Petrik Nándor, végül Ibi Lajos volt szertárnok, Molnár Kálmán volt helyettes parancsnok és Borbély Zsigmond volt osztályparancsnok, az egyesület volt működő tagjai, tiszteletbeli tagokká választották.

Istállótűz Tápióságbon. 1928 december 24-én, 17 órakor a tűzoltókiürt éles hangja zavarta meg a karácsonyfa alatti szent áhitatot, majd meg-

kondultak a harangok, hogy öröm és boldogság helyett veszélyt és pusztulást hirdessenek. A Jézuska szerepe közbe kapta a parancsnok a telefon-értesítést, hogy a község északnyugati részén cca 1½ km távolban egy gazdánál tűz van. Egy perc múlva valószínűleg hasonló szerepekben találta a parancsnoki síp hangja a többi bajtársakat, kik ennek ellenére pillanatok alatt jelentek meg a szertárnál, úgyhogy mire az előfogatok előkerültek, már mind az öt szer kivonulásra készen állott.

17 óra 8 perckor indult el az első feckendő a parancsnokkal és 5 tűzoltóval. Sajnos, a csonttá fagyott rettenetes göröngyös úton eleinte csak lépésben haladhatott, majd átérve a homokos részre mehetett át vágatába s ezért csak 17 óra 15 perckor érkezhetett meg a helyszínére.

Egy udvarban szabadon álló és mélyen benyúló 25 m. hosszú lakóház falai közt, annak hátsó szárnyát istálló és a mellette levő kocsiszín foglalta el.

Megérkezésükor lángban állott az istálló belseje, az istálló padlása helyenkint már kitörő lángokkal, a kocsiszín tetejét képező szalma tüzet fogott és tüzet fogott az épületnek az istállóval szomszédos deszka tűzfala, valamint a tűzfal két eresze a gerincig.

Az elsőnek érkező feckendő (100 mm egységes) 2 sugárra szerelt a kapu előtt. Az első sugár az istálló belsejének és padlásának direkt támadására rendeltetett, míg a 2-ik sugár a lakóháznak utcai tűzfalán át a tető alá vezényeltetett, hogy a tűznek az épület padlására való hatolását megakadályozza. Ez időre az épület padlásában a láng már a gerinc alatt, majd az utcai tűzfalig végigszaladt.

A második feckendő (80 mm nyomó) egy sugara a nyugati szomszéd udvarán át szintén az istálló, a kocsiszín és épület direkt oltására rendeltetett. Minden igyekezet odairányult, hogy a kitörni akaró tűz a tető alá nyomassék. Ezen igyekezetben nagy akadályul szolgált az óriási számban összegyűlt tömeg fegyelmességtelensége, mely a régi szokásokhoz híven mindent le- és szétrombolni akart. A légnagyobb erőfeszítés akadályozta csak meg, hogy az épület tetejét, tűzfalát (az utcait), le ne bontsa és a házból mindent ki ne hordjon. Az istállótetőnek lebontását sajnos, már nem lehetett megakadályozni.

Az istállótűznek leverése után az első feckendő első sugara a belső tűzfalon át felhatolt az épület padlására, szembehaladva a második sugárral, miáltal az ott kezdő tüzet gyorsan leoltották.

Az ismertetett támadással 18 órakor a tűz el volt oltva s már csak a takarítási munkák maradtak hátra, mit a lakosság végzett el felügyelet mellett.

19 órakor az utolsó őrség is bevonult.

Az oltási eredmény a következő volt: A kocsiszín épségben megmaradt, mert alig egy villányi szalma égett el a tetejét képező szalmából. Az istálló épségben maradt, mert csak a szalma és takarmány égett. A tető zsupja ledobott, a szarufák ellenben használhatók. Az épület belső felén a tűzfal és madárdeszkek (régikorhadtt fenyődeszka) elégett, úgy szintén a szegély zsup. A tetőn végig a gerinc cca 1 m szélesen a zsup részben elégett, részben lebontott. A tető többi része mint a szarufák, stb. épségben megmaradtak. Az épületpadlason levő gabona, hús- és bútor megmaradt. Szobákból a hurokódás megakadályoztatott, így minden épségben maradt. Lényeges vízkár nem volt. Állatok kimentettek.

Idő: szélesend, ködös, —8° C. Oltásban résztvett: 2 tiszt, 19 tűzoltó, 2 fecskendő, 3 lajt és 1 szerkocsi. Elhasznált tömlő: 7×15—.

Vízszerezés: a lajtok által cca 500 m-re lévő patakából és vödörrel a szomszédos kutakból, melyekből a víz hamar kiapadt. Fogatok: kirendelt előfogatok, melyek elegendő számban állottak rendelkezésre.

Akadály: igen rossz út, téli idő miatt a lajtok üresek voltak, de a vödörök addig pótolták a hiányt. Főleg pedig a lakosság összegyűlt tömege, mely egyrészt tömegével akadályozta a szabad munkát, másrészt éjszánkül akart nekifogni a rombolásnak.

Az újonnan felállított telefon már megmutatta nagy hasznát, amikor az elég távolban lévő tűzről gyorsan kapott pontos értesítést a tűzoltóság. Sajnos, megint meg kell állapítanom, hogy ez az előny a nap 24 órájának csak egyharmadán áll fent, mert hivatalos óra csak 8 órán át van.

Kárösszeg cca 200 P, mely biztosítás által megtérült.

Sebesülés: egy tűzoltó az átázott ruha és hideg miatt meghűlt 4 tűzoltó szűrési sebet kapott, mit a villával mászkáló és hadonászó emberek okoztak.

A tűz keletkezésének oka: a gazda gyerekei az istállóban a szalmaágy felett függő petróleumlámpát leütötték. Ettől meggyult az ágy, majd az alomszalma s a takarmányozó nyíláson át felhúzódt a padlásra.

Ezekben kívántam ismertetni a tűz lefolyását, mely megint csak beigazolta a gyakran támadott tűzoltóság fontosságát. *Kelecsényi Tibor par.*

Eladó tűzoltószerek:

- 1 drb legénységi szerkocsi,
- 1 „ mozdonyfecskendő előkocsival,
- 1 „ kocsifecskendő,
- 15 „ horoglétra,
- 4 „ petróleumfáklya,
- 1 „ kétkerekű Walser-féle mozdonyfecskendő,
- 3 „ orsómotolla

jutányosan eladó; közelebbi felvilágosítással szolgál a Ganz-Danubius Rt. anyagkezelősége. (Budapest, X, Kőbányai-út 31. szám.)

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtáskára, ny. f. v. h. v. f. t. s. z. t.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtáskára, Papp Ferenc h. v. f. par. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő h. v. f. par. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás h. v. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. h. v. f. t. s. z. t., Vágó Zoltán budapesti önk. h. v. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Tűzrendészet I—VII. füzet 6.—; Alapaszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Credo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50, Gregorovits László: Tűzrendészet kézikönyve 2.—; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsek útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáráóság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsek útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsek útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

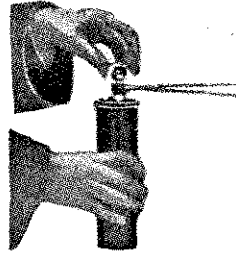
GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. ■ Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI ■ Telefon T. 222-26

"TOTAL" a tűzoltókész- lékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petróleum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 6. Tel.: T. 277-99

HEDAG A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜ- LÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ.

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYŰTÁCS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémműtőde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel

mindennemű villamos tűz-
jelző-készülékeket és
berendezéseket gyárák,
községek és városok számára

MOTORFECSKENDŐK

SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

kézifecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vigszínház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítségét

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

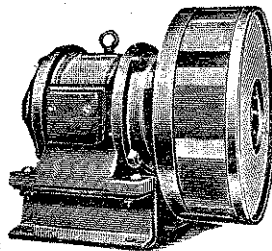
a szirénával!

Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK

Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézim meghajtású szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:

Jausz Testvérek

Általános Műszaki R.-T.

Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON” (Ezeiött Deckert és Homolka) **Budapest, I., Fehérvári-út 70.**
 Magyar Villamossági Részvénytársaság
 A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója
 Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
 Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
 Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
 Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
 A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánszolgákkal, Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
 Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
 Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebbi és leghíresebb autófecske- és különleges tűzoltóautó-gyárai !!

DAIMLER-BENZ A.-G. Különleges tűzoltófecske- és kézi vontatásra berendezett kis motorfecske- és motorkocsik gyártója, a fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
 BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.
 BUDAPEST, VIII., BLAHA LÚJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett **DABEG** Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET
 védőgáznélküli fűzetre gyorsan és jutányosan szállít
 Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeket,
 mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST
 Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 940—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
 Fecskeinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08 (REICHEL ÉS HEISZLER) Budapest, X., Neszlopi-u. 1 Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinnemű motoros tűzoltófecske- és autómobil benzinnemű motoros tűzfecske- és autómobil utcalocsoló-kocsik, tűzoltószivattyúk, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkzárlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belsőügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A téli tűzoltógyakorlatozás kérdése.

Az elmúlt kemény tél sok helyen próbára tette tűzoltóságaink teljesítőképességét, mivel más lanyha esztendőkhöz viszonyítva képest, sokkal több tüzeset fordult elő az év elején, mint máskor.

A tartós nagy hideg miatt ugyanis fokozottabb fűtési és egyéb tüzelési viszonyok állottak elő, mely körülmény több tüzeset keletkezésének alkalmául szolgált.

Amint e lap ezévi februári számában ismertette, a budapesti tűzoltóság a leghidegebb napon, február 10-én, —30 C fok mellett, 19 tüzeset oltását végezte, miközben a csapat tagjai közt számos fagyási baleset fordult elő. Szintúgy a vidéken is, a tűzoltóságoknak szokatlanul több tüzesettel kellett főlvenni a harcot, amint az más, enyhébb téli időjárás alatt történt.

E jelenségek észlelése közben mindenesetre ismételtlen fölmerül az a kérdés, vajjon nem-e kellemes egyszerű már szakítani azzal a — különösen az önkéntes és a gyári tűzoltóságok egy részénél fentartott — hagyományos rendszerrel, hogy mielőtt az első hó leesik, némileg ünnepélyesebb formában megtartott zárógyakorlattal, a további gyakorlati kiképzés folytatása, a kikeletig szüneteljen?

A működő tűzoltóságoknak azon berendezkedése tehát, hogy télen csak fedett, meleg helyiségben ápolják a tűzoltói eszmét és az elméleti oktatásban való részvételük által, szolgálati kötelezettségüket kimeríthetnek tekintésük, tűzoltószereiket pedig tavaszig pihentessék, — talán mégsem ismerhető el célszerű eljárásnak.

A városok hivatásos tűzoltóságai e kérdés fellett régen napirendre tértek azért, hogy télen a gyakorlatozásnak csak bizonyos ágait szüntették be. Így főként a horoglétra-mászást, melynek gyakorlása kemény fagyban veszélyes, mert a nagy hidegtől meggémberedett kezű tűzoltók ilyenkor könnyen lezuhanhatnak.

Az egyéb szerygyakorlatozás pedig, talán a nagy hóeséseket és a túlhideg néhány napot kivéve, zavartalanul folyik tovább. A hivatásos tűzoltóságoknak télen, a laktanya udvarában való gyakorlatozása ugyanis nemcsak azért bír fontossággal, hogy a tűzoltók ne ölhetett kézzel várják a tél elmúlását, hanem hogy minden eshetőségre készen, állandóan teljesen kiképezett állapotban töltsék el a permanens szolgálati idejüket és hogy téli tűzvész esetén is szokva legyenek a hideg időjárás nehézségeihez. Enélkül ugyanis tettekkészséget és kitartást a sza-

badban, hideg időjárástól elszokott tűzoltóktól várni nem lehet. Ezenkívül a zord időjárástól húzódozó tűzoltók nagy része, egy hideg téli éjszakai tüzeset oltása folyamán, illetve azután is, minden valószínűség szerint megbetegszik, amely körülmény a csapatnak valamely újabb tűzveszedelemmel szemben való teljesítőképességét alaposan lefokozza.

Az országos tűzoltótisztképző tanfolyam hallgatói is, folyó évi január hó 7-ike óta, a hideg időjárás mellett is, hetenként hat napon át, 2 + 1, összesen 3—3 órán át tűzoltói gyakorlatot végeznek, mely — kivéve a túlnagyi hideget és a havazásokat, amikorra a fedett, fűtött szertár helyiségében történt a gyakorlatozás — állandóan a központi tűzoltólaktanya udvarán folyt le.

Hogy a legtöbb vidéki önkéntes tűzoltóság a téli évszakban a tűzoltói szerygyakorlatozást beszünteti és annak a hideg időjárás időszakában való folytatásától húzódozik, ezen körülménynek három főoka van.

A tűzoltóságok ezirányú eljárásának első oka abban leli magyarázatát, hogy faluhelyen a katasztrofális tüzesetek túlnyomó részben a száraz nyári időszakban dűlnak. Ez oknál fogva megérthetőnek mutatkozik a tűzoltói gyakorlatok beszüntetésének az az indokolása, hogy télen úgy sincsen tűz.

A tűzoltói gyakorlatoknak a téli hidegben való beszüntetése másodsorban kényelmi okokra vezethető vissza, mert mi tűrés-tagadás, dermesztő fagyban, a szabad ég alatt, szakaszban, rövidebb-hosszabb ideig álldogálni, közben fagyos kezekkel szerelési teendőket végezni és mindvégig dideregni, nem tartozik a különösebb élvezetek közé. Ezért sok önkéntes tűzoltó nem is jelennek meg ily fázós természetű gyakorlaton.

A téli tűzoltói gyakorlatoktól való húzódozásnak a harmadik, talán legfontosabb oka abban a körülményben leli magyarázatát, hogy igen sok vidéki önkéntes tűzoltóságnak, nem is említve a kötelezetteket, nincsen megfelelő téli egyenruházata.

Igen sok testület ugyanis szűkös anyagi helyzeténél fogva — az őszi nyári egyenruházaton kívül — képtelen működő tagjait téli öltözettel és meleg felsőkabáttal ellátni.

Ily viszonyok mellett nem is lehet kívánni a téli hidegben való gyakorlatok megtartását, mivel nyári vászonruhában a szabadban való huzamosabb tartózkodás a tűzoltók alapos meghűlését és ennek nyomában azok veszélyes megbetegedését eredményezheti.

Mi történik azonban ily csapattal akkor, hogyha kemény téli időben — mint az ideai volt — mégis tűz talál kitörni a községben, amely jelenség nem tartozik a lehetetlenségek közé?

Az ily tűzoltóság ekkor mégis kénytelen a vész helyére sietni és a tűz eloltását végezni. A csapat egy része ekkor vagy otthon marad, vagy pedig a saját téli polgári ruháját kénytelen magára öltetni; a felszerelési tárgyak közül ekkor legfeljebb a sisakot és baltát csatolja fel.

A hosszú téli hónapok alatt aztán a gyakorlatozástól elszokott csapat nemcsak a tűzoltószerekkel való szabályszerű bánást felejtí el, de fegyvelmezettisége is meglazul, mert a fegyelemre való szoktatást és annak fentartását csapatgyakorlatozás nélkül elképzelni nem lehet.

Ezért szükséges tehát — ha mindjárt csökkent mérvben is — a téli tűzoltói gyakorlatozás fenntartása. Ahol pedig a téli egyenruha akadályozza a tűzoltókat a gyakorlótéren való működéstől, ott a testület vezetőségének mindent el kell követni az iránt, hogy ezen hátrányos helyzet megváltozzék.

A jelenlegi kedvező viszonyok mellett ugyanis, amidőn a m. kir. belügyminisztérium a tűzoltóintézmény legmesszebbmenő felvirágoztatásán fáradozik, a hatóságoknak és a társadalomnak karöltve kell arra törekedni, hogy a tűzoltóságok ne csak tűzoltószerekkel és eszközökkel, de kellő egyéni felszereléssel és egyenruhával is elláttassanak, mert ruhátlan tűzoltóktól nem lehet egyszerűen és tetterekességet várni, ha netalán a vész órája beköszönt.

Szerkesztő.

Mlinkó István emlékezete.

— Halálának ötödik évfordulója alkalmából —

Szöllőssy Alfréd dr. belügyminiszteri titkár, a magyar tűzrendészet ügyének lelkes munkása, a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1924 júniusi számában (34. lap) ezt írta *Mlinkó Istvánról*, aki Heves vármegye tűzrendészeti felügyelője, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi előadója volt s 1924 március 31-én halt meg pár pere alatt:

„Nehezen akarjuk elhinni, hogy a te neved máris gyászkeretbe került, hiszen tetteiben gazdag életednek még csak verőfényes delén voltál. Reád nemcsak Dobó híres városa volt büszke, hol életednek javarésze áldásos eseményekben kristályosodott ki; nemcsak a tekintetes vármegye bizalma állított tűzrendészete egyik legfőbb óréül: büszkének vagyunk Reád mi, az egész ország tűzoltótársadalma is, melynek hűséges szószólója, érdekeinek előmozdítója voltál.

Neked egyik legszebb hivatást rendelt e földön az Alkotó: a természet legmostohább gyermekeit megtanítani a beszédre, visszaadni őket az igazi életnek: a társadalom hasznos tagjaivá nevelni a legszerencsétlenebb ember-bimbókat. Jóságos atyja voltál e gyermekeknek, legjobb barátja tanártársaidnak és a tűzoltóknak, kik benned a szív és lélek magasztos példáját szerették. Szép tulajdonaid csakhamar kiemelték a közkatonák sorából és nagy-rabecsülésünk szerény jutalmául az Országos Szövetség előadója és vármegyéd tűzrendészeti felügyelője lettél.

Híven megtartottad és követted a tűzoltók jelmondatát: „Mindent a közért, semmit magunkért!“ Kitarotán és szeretettel dolgoztál mindenkor, akár a tűzveszélyben megszorult embertársaidról, akár megyei, akár országos tűzoltóügyekről volt szó. Ott voltál mindenütt, ahol lelkesedésre, segítségre és munkára volt szükség, ahol a Haza javát szolgálni lehetett. A munka gyönyörűség volt Neked s örö-

mődöt áldásos gyümölcseiben nyerted. Bizonyosság erre a Te Káptalan-utcai virágos, meleg otthonod, hol susogva emlegetnek a vén gesztenyefák; bizonyosság a vármegye minden községe, hol áldásos működésed nyomai látszanak; bizonyosság a sok egyesület, amelynek önzetlen híve és szeretett tagja voltál.

Aki így működött, aki nevét oly sokfelé írta be a szívekbe — nem halt meg. Emléked él és élni fog, míg tanítványaid hálásan emlegetnek, sőt élni fog, míg magyar tűzoltó lesz.

Porhüvelyedet a hant fedi, de munkásságodat és nevedet elmúlhatatlanul hirdetik tetteid.“

*

Az „Egri Népujság“ 1924. évi április 2-iki (77.) száma Mlinkó István temetéséről írván, ezzel kezdi híradását:

„Gyűjthet valaki milliőkat, százmilliőkat, milliárdokat: roppant vagyona mégsem jelenti azt, hogy közbecsülést is szerzett... S ha meghal, rendezhetnek neki ragyogó temetést, pompásat, fényeset: a fény és pompa csak kíváncsiakat vonz temetésére, — ámdé résztvevő, fájó szívek százai, ezrei nem kísérik utolsó útján...“

Mlinkó István ravatalát nem százak, hanem ezrek állották körül. Földi maradványait is nem százak kísérték ki a temetőbe, hanem sok-sok ezren. És mindannyian fájó szívvel, sajnó lélekkel...“

Majd így folytatja a megható cikk: „Igy ment sok-sok ezer gyászoló kíséretével örök nyugvóhelyére egy valódi ember, egy igaz ember, egy munkás ember, akinek váratlan elhunyta csak az elvetemült lelket nem érinthette döbbenetesen.“

A temetés leírásának befejező szavai pedig a következők: „Mégis szép dolog szépen élni; szép és érdemes a közügyeket önzetlenül szolgálni.“

*

Mlinkó István 1872 augusztus 6-án született Vácán, régi nemesi családból. Elemi és középiskolai tanulmányait ugyanott végezte, majd az esztergomi primási tanítóképző növendéke lett s húszéves korában — 1892-ben — ugyanott nyert tanítói oklevelet.

Mint fiatal tanító szülővárosának római katolikus népiskolájánál kapott alkalmazást s ott működött két esztendeig, 1894 november 8-ig. Ekkor lépett a siket-néma-oktatás magasztos szolgálatába s ugyanekkor a váci (legrégebbi enemű) intézetnél gyakorikoskodott 1895 tavaszáig. 1895 március 21-én már Kolozsvárra kap helyettes tanári megbízatást s három hónapig tartó működése után ismét Vácra rendeli vissza a közokt. minisztérium 1895 június 21-én. Egy év múlva — 1896 június 13-án — megszerzi a siketnéma-intézet tanári oklevelet s mint rendes tanár működik a váci intézetnél öt éven át.

1901 júniusában magasabb munkakörű megbízatást nyer s Egerbe rendelik a hevesvármegyei siketnéma-intézet megszervezésére. Nagy és érdemes munkásságot fejt ki az új intézet megalapozásában és fejlesztésében. Nagy munkabírásiának, lelkesedésének, rokonszenves egyéniségének minden jótulajdonosságát fölhasználva, viszi dűlőre ennek az intézetnek ügyét, amelyet majdnem egy negyedszázadon át vezet mint igazgatót.

A népes és szépen fejlődő intézetnek minden erkölcsi tényezője megvolt már tíz esztendő alatt, csak egyenesen a saját céljaira épült hajléka hiányzott. Sikerkült odavinnie intézetének ügyét, hogy már az új épület terveiben is gyönyörködhetett. Ugy volt, hogy hamarosan hozzákezdének az építéshez, mikor kitört a világháború, amely azután — mint anyai más szépek és jónak sírásója lett — elodázta az egri intézet építését is. Nemes törekvéseit szinte derékban törte ketté a világegés. Mindamellert, reményét föl nem adva, vezette tovább in-

tézetét 1924 március 30-án bekövetkezett hirtelen haláláig. A siketnémák hevesmegyei intézetének gyönyörű barokk-épülete immár áll és benépesült, de az első tervezőnek csak emléke és nemes szelleme él falai között; ő maga künn pihen az egri Fájdalmas Szűzről nevezett temetőben...

Mellőzve itt azt a társadalmi munkásság, köznevelődési, hazafiás és társadalmi működést, amelyet ez a jeles bajtársunk áldásos életének folyamán kifejtett, itt csak mint tűzoltóról kívánok róla megemlékezni.

Mint fiatal tanító tett fogadalmat a *Váci Önkéntes Tűzoltó Testületben* 1894 április 10-én s félévig mint szivattyús, azután mint mászó teljesített szolgálatot. Négy év múlva — 1898 augusztus 14-én mászó-osztályparancsnok s egy esztendővel később — 1899 szeptember 1-én — titkára lesz egyesületének, míg 1900 május 20-án szakaszparancsnoka.

Váci működésének akkor szakad vége, mikor 1901-ben Egerbe költözik s ekkor hálás anyaegyesülete örökös tiszteletbeli szakaszparancsnokká választja; viszont hamarosan belép az *Egri Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület* működő tagjai közé még ugyanez év november 18-án s már a következő (1902) esztendő februári éves közgyűlés *alparancsnokká* választja Mlinkó Istvánt. Ily minőségben sem működik soká, mert bajtársai — felismervén tudását, lelkesedését és munkakedvét — 1903. évi február 1-én tartott közgyűlésükön már *parancsnokká* választják. Ebben a tisztségében is fáradhatatlan munkásságot fejt ki s az egri egyesület jegyzőkönyveiben lépten-nyomon találkozunk olyan határozatokkal, amelyek az ő érdemeiről szólnak és kiemelik esodálately buzsalmát, lelkesedését, amely időről időre megnyilvánul egy-egy vármegyei tanfolyam, katonák tűzoltói kiképzése vagy tanítójelöltek oktatása körül. Természetes, hogy ezek mellett állandóan nagy gondot fordít saját csapatának nevelésére, tűzoltói kiképzésére. Érdemesnek tartom ideiktatni egyik ilyen elismerésnek pár sorát a következőkben: „... Az elismerés és köszönet annyi-val inkább kelt jóleső érzést a választmány tagjaiban, mert ez a kitüntetés az Egri Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesületnek általában tisztelt és szeretett parancsnokát, Mlinkó István urat éri, aki időt és fáradságot nem kímélve, nem ismervé, mindenkor kötelességén felül iparkodott és iparkodik a tűzoltás ügyét előmozdítani s ismeretét általánossá tenni.”

Mlinkó István 1905 márciusáig vezette az egri tűzoltóságot mint parancsnok, amikor is megvált e tisztségétől s hálás bajtársai *tiszteletbeli parancsnokká* választották, hogy ezzel is kifejezzék a személyéhez való ragaszkodásukat. Ez időtájt már inkább a vármegyei tűzoltó-szövetség kebelében fejt ki érdemes munkásságot s mint az *egri járás tűzrendészeti felügyelője*, éveken át buzgólkodik a községek tűzoltóságainak fejlesztése érdekében. Nagy szünidejében sokszor három-négy hetet tölt a községekben s maga oktatja a tűzoltókat, képezi ki őket sokszor szinte emberfölötti türelemmel és kitartással. Ezt a nagy munkásságot kívánta azután jutalmazni a Hevesvármegyei Tűzoltó Szövetség, midőn Gyöngyösön, 1908 szeptember 8-án tartott közgyűlésén jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította neki „a tűzrendészet terén kifejtett tevékenységéért”.

Ugyancsak enemű érdemeit jutalmazta a Hevesvármegyei Tűzoltó Szövetség, midőn „... azon kiváló érdemeknek elismeréseképpen, melyeket... vármegyénk tűzrendészetének fejlesztésé, különösen a szakképzés körül kifejtett... tiszteletbeli vármegyei tűzrendészeti felügyelővé” nevezte ki a választmány javaslatára Heves vármegye alispánja.

Mikor pedig *Jászberényi Miklós* vármegyei tűzrend. felügyelő lelkes tűzoltószíve megszünt dobogni, általános elhatározással és lelkesedéssel Mlinkó István lett az utódja. Sajnos, ily minőségben nem tehetett sokat ügyünknek. Hisz vármegyei felügyelőségének ideje alatt az egész világ lángokban állott s bizony csekély jelentőségűvé zsugorodott a mi ügyünk is, mint annyi más fontos közéleti tényező.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség a forradalmak után rögtön munkába állott s ugyanott vette föl a fonalat, ahol a háború utolsó évében el ejtette. Ekkor az Országos Szövetség választmányja — 1920 november 7-én tartott gyűlésében — elnökségi taggá választotta és ezt megismételte 1923 szeptember 9-én.

Az Országos Szövetség kebelében már nem tudott kellő munkát kifejtetni, mert betegsége mindinkább elhatalmasodott s mi, akik láttuk hervadását, bánatos részvétellel gondoltunk a bekövetkezőtö végre. Mindamellett nem gondoltuk, hogy olyan hamar be is következik és sírjánál könnyes szemmel állottunk egy szép vöröfényes áprilisi délutánon. *Dallos Iván* dr. egri tűzoltóparancsnok mint a tűzoltók atyjától, *Szöke Benedek* jár. tűzrendészeti felügyelő pedig a vármegyei tűzoltóságok nevében búcsúzott a megyei tűzoltók tanítójától.

Ekkor a tűzoltóság kürtöse imához fúvott... Azután következett a... lefűvás.

Mlinkó István a... ottmaradt, emlékéit azonban elhoztuk s hogy szívünkben rejtve most is őrizük. Bizonyosság rá ez a kis megemlékezés.

Breznay Imre,
Hevesvárm. tűzrendészeti felügyelője.

Néhány adat pánccelszekerényeknek nagy tüzek alkalmával való viselkedésére.

Egy régebbi közleményemben szerencsém volt folyóiratunk olvasóinak beszámolni azokról a szép, nagyarányú kísérletekről, amelyeket az Amerikai Egyesült Államokban a tüzeseteknél lejártszódó fizikai folyamatok feltárása érdekében végrehajtottak. E sorokban ezeknek a vizsgálatoknak egy speciális ágát óhajtjuk ismertetni, amely megítélésünk szerint szintén érdekes és figyelmet érdemlő tanulságokat adott bizonyos fizikai folyamatokról, amelyek a különlegesen nagy tüzesetek alkalmával fellépnek.

Említett sorainkban előadtuk, hogy az amerikaiak egyik legnagyobb arányú ilyen mesterséges tüzkísérlete egy nagy washingtoni irodapalotának a felgyújtásában állott, amely valósággal az amerikai főváros szívében, a nemzeti múzeum és a postaügyi minisztérium közvetlen közelében foglalt helyet. Annakidején vázoltuk az illető épület méreteit és a kérdéses tüzesetnek a lefolyását; az alábbiakban tehát ismerteknek tételezzük fel az ott közölt adatokat és azokat néhány részlettel egészítjük ki.

Természetes, hogy amidőn az amerikai kormány *Treasury Department*-je (pénzügyminisztériuma) annak a jelentős értéket képviselő épületnek a belső berendezéssel együtt való feláldozására határozta el magát, akkor ennek a nagyarányú kísérletnek a minél alaposabb és tanulságosabb kiaknázásáról is gondoskodás történt. Igyekeztek tehát a készülő nagyarányú tüznél a lehető legváltozatosabb viszonyokat előteremteni és a tüzeset legkülönbözőbb részletkérdéseire nézve is adatokat gyűjteni. Az egyik ilyen megvizsgált részletkérdés már most az volt, hogy *nagyon nagy tüzesetek alkalmával vajjon mennyire bizonyulnak megbízhatóknak a különböző rendszerű pánccelszekerények.*

Az amerikaiaknak ilyen kérdések iránt való

érelklődését akkor méltányoljuk igazán, ha szemünk előtt tartjuk az ottani speciális viszonyokat. Ne feledjük mindenekelőtt, hogy az emberiség kezében lévő ingó vagyonnak csaknem a fele (akár tényleges valószínűben, akár értékpapírok vagy kötelezvények alakjában) az Egyesült Államok felhőkarcóinak safe-jeiben pihen. Ezenfelül az amerikai nagyvárosok még a legutóbbi évtizedekben is olyan nagyarányú, hatalmas városrészeket elpusztító tűzkatasztrófáknak voltak a tanúi, amiket az Óvilág nagyobb központjai már századok óta nem ismernek. (Például *Rochester* pusztulása 1904-ben és *Berkeley* égése 1921-ben.) Végül vegyük figyelembe azt a jelentékeny veszélyességi momentumot, amelyet egyrészt a tengerentúli államokban dívó könnyelmű építkezés, másrészt a modern preventív tűzrendészet parancsainak meg nem hallgatása és végül az amerikai népességnek a tűzveszedelemmel szemben való hirhedt közömbössége hozott létre. (Egyébként csupa olyan mozzanat, amelyet többek között *Vágó Zoltán* fordításából is jól ismernek a folyóirat olvasói.)

Az elmondottak érthetővé teszik, hogy az amerikaiak miért ragadták meg a kínálkozó kivételes alkalmat, hogy a nagyfontosságú és nagyértékű iratok megőrzésére hivatott páncélszekrényeknek a nagy tüzek alkalmával való viselkedését is részletes kísérleti tanulmány tárgyává tegyék. Bárha bennünket, európaiakat a felsorakoztatott mozzanatok kevésbé kényszerítenek arra, hogy a fölvetett kérdéssel foglalkozzunk, azért kétségtelen, hogy a *tűzbiztos elhelyezés problémája nálunk is elsőrendűen fontos gyakorlati kérdés, amely a hatóságok és a magánvállalatok okmány- és vagyonkezelését egyaránt kell hogy foglalkoztassa*. Mivel pedig a tűz összes hatásainak tudományos feltárása egyébként is fontos tűzoltói érdek, azért úgy véltük, hogy a Tűzrendészeti Közlöny olvasóközönsége számára nem lesz érdektelen, ha beszámolunk az amerikaiak ilyen irányú eredményeiről és ha megemlíttjük azokat a tanulságokat is, amelyeket a légkör fizikájának kutatója (a meteorológus) ezekből a kísérletekből meríthet.

*

A *Bureau of Standards* a kérdéses alkalommal a legkülönbözőbb fajtájú páncélszekrényeket helyeztette el a felgyújtandó épületben, hogy az egyes típusoknak a tűz lefolyása alatt való viselkedését megfigyelhesse és összehasonlítás tárgyává tehesse. A legfontosabb kérdések, amelyekre választ vártak, a páncélszekrények viselkedését illetőleg a kísérletekből a következők voltak:

Mindenekelőtt meg óhajtották vizsgálni, vajjon a nehezebb páncélszekrények milyen körülmények között maradhatnak meg a veszélyeztetett épületben eredetileg elfoglalt helyükön és a tüzesetek minő alakulása alkalmával kell attól tartanunk, hogy azok a helyiségek padozatát átszakítják. Keresték tehát, hogy az épület egyes emeleteinek mennyezete milyen körülmények között veszt a tűz dühöngése folytán teherbíró képességéből annyit, hogy a legnehezebb fajtájú páncélszekrényeket többé már nem képes hordozni, hanem az illető emeletnek a súly alatt való leszakadása következik be.

A másik kérdés, amelynek eldöntéséhez a washingtoni kísérlet hozzájárult, arra vonatkozott, hogy a páncélszekrények vajjon ilyen rendkívüli körülmények között is tűzbiztosaknak nevezhetők-e, amikor szokatlanul nagy tüzeset minden irányban teljesen akadálytalanul, a legceskélyebb mesterséges ellenállás vagy korlátozás nélkül tör ki és garázdálkodik. Jogosan feltételezhetjük ugyanis, hogy ilyen szélsőségesen kedvezőtlen viszonyok között aligha bízhatunk többé ezeknek a rendes körülmények közt nagyvonalú értékes berendezéseknek a „tűzbiztosságá-

ban”, hanem azzal kell számolni, hogy a páncélszekrények rekeszei megsérülnek, vagy a bennük elhelyezett értékek egyébként szenvednek kárt.

A harmadik kérdés az volt, hogy amennyiben megtörténnék, hogy egy ilyen veszélyesen épített irodaépület a lángok martaléka lesz és a tűzoltói beavatkozás valamilyen ok folytán esakis a tűznek nyílt tűzzé fajulása után válnék lehetségessé, akkor mit lehet még megtenni a vállalat safe-jeiben őrzött értékeknek a megmentése érdekében?

A negyedik kérdés, amelyre felvilágosítást vártak, arra vonatkozott, hogy egy ilyen természetű, igen nagyarányú tüzeset után miként történik az égő épületben volt safe-eknek a kihűlése és mennyi időt vesz igénybe, amíg ez a természetes úton való kihűlés annyira előrehalad, hogy a páncélszekrényeket meg lehet közelíteni és a visszamaradt romok közül ki lehet mozdítani.

Mind a négy kérdést illetően értékes gyakorlati válaszokhoz juttatott a kérdéses kísérlet, amely válaszok egymással összefonódnak és a safe-eknek ilyen alkalommal való viselkedéséről igen figyelemreméltó képet adtak. Ennek a képnak a főbb vonásait óhajtuk az alábbiakban vázolni.

Ami mindenekelőtt az első kérdést illeti, a páncélszekrények által való fődém-átszakítás veszedelméről a következő képet sikerült kapni: A rendelkezésre álló legnehezebb páncél-safe-eket az épület legfelső (ötödik) emeletén helyezték el, hogy az épület teherbíró képességének megcsappanása mentől gyorsabban megnyilvánulhasson. Ezeknek súlya 3000 amerikai fontra rúgott. A kisebb páncélszekrények az alacsonyabb emeleteken nyertek elhelyezést. A páncélszekrényekbe a rendes tartalmukat utánzó papiroskötegeket helyeztek, helyet kaptak azonban bennük különböző meteorológiai műszerek is, amelyek a szekrény belsejébe zárt levegő állapotának megvizsgálására szolgáltak. A páncélszekrények belsejében nyert elhelyezést az az elektromosberendezés is, amely pontosan jelezte az időpontot, amikor a páncélszekrény megingott és az átszakított padlózatot keresztül a mélységbe zuhant. *Húszonhárom perccel* az épület felgyújtása után már bekövetkezett a legfelső emelet beszakadása; ekkor azonban az épület számos pontján már 1000 Celsius fokot meghaladó hőmérsékletet jegyeztek fel a meteorológiai önjelző műszerek. *Harmáncnyolc perccel* a tűz kitoréása után a legutolsó safe is már a talajon hevert és körülbelül tíz perccel később az épület kiégése is befejeződött.

Az elmondottakból már gyanítható, hogy a felvetett második kérdésre a kísérletek nem adtak nagyon biztató választ. Hiszen már egyedül a több emeletnyi magasságból való lezuhanás is olyan károkat okozott több safe-ben, hogy ezeket a berendezéseket ilyen nagy katasztrófa alkalmával igen bajos volna teljesen tűzbiztosaknak nyilvánítani. A kísérleti tűz alkalmával azonban még sokkal súlyosabb ártalmak is érték a safe-eket, olyanok, amelyek már nem is csupán az emeleten elhelyezett páncélszekrények számára képviselnek veszedelmet. A lezuhanás csak a páncélszekrényeknek egy részét tette tönkre, viszont ennél még több kárt okozott a magas hőmérséklet. A tűzfészekben (nyilván még mielőtt a teljesen nyílt tűz kifejlődött volna) olyan nagy volt a hőség, hogy a lezárt páncélrekeszekben robbanásszerű repedések keletkeztek. Valószínűnek látszik továbbá, hogy a páncélszekrények legnagyobb része nem is a tulajdonképpeni tűzvész folyamán esett áldozatul a magas hőmérsékleteknek, hanem csak jelentékenyen későbbben. A tűz kialakása idején ugyanis a safe-ek valamennyien az épület romjaiba voltak beágyazva és még több órával a tűz megszűnése után is vörös-izzóak voltak. Ebben

a nagyon áthevült környezetben a páncélszekrények biztossága még nagyobb megpróbáltatásnak volt kitéve, mint az aránylag rövid ideig dühöngött épülettűz tartama alatt. Nem csodálhatjuk ezek után, hogy a kísérletnél használt safe-ek egyike sem állta ki ezt a rendkívül súlyos próbát és a bennük elhelyezett — ezáltal természetesen teljesen értéktelen — íráskötegek nem menekedtek meg az elpusztulástól.

Szükségesnek tartom külön is kiemelni, hogy a safe-eknek a kísérleti tűz alkalmával való be nem válását korántsem szabad úgy értelmezni, hogy ezek a tűzbiztos elhelyezésnek ne volnának igen kitűnő eszközei. Mindenekelőtt nem szabad elfelejteni, hogy az elhelyezendő értéktárgyak vagy íráskönyvek egyébként már a legkisebb arányú szobatűznek is áldozatul eshetnének, ami ellen a páncélrekeszek teljes biztosságú védelmet nyújtanak. A tüzesetek túlnyomó része zárt tűzként keletkezik és meg is marad zárt tűznek. Minden ilyen alkalommal az összes éghető bútordarabok bizonyos fokú veszedelemben forognak, a páncélszekrényekben ellenben teljesen biztos, tűzmentes sziget áll a rendelkezésünkre. Végül kétségtelen, hogy a páncélrekeszek a legnagyobb tüzesetek túlnyomó részénél szintén igen kitűnő szolgálatokat tesznek és csak kivételesen kedvezőtlen viszonyok között fenyegeti a bennük elhelyezett tárgyakat is veszedelem. Annyira kedvezőtlen viszonyok pedig, mint amilyen a kérdéses kísérleti tüzeset alkalmával előfordultak, olyanok a valóságban szinte sohasem léphetnek fel. A kísérleti tűznek ilyen túlzottan kedvezőtlen sajátossága volt, hogy a safe-eket tartalmazó favázás téglalapú épület valósággal tele volt zsúfolva különböző éghető anyagokkal, amelyek egyszerre öt helyen fogtak tüzet. Az épületet eleve megfosztották tetőzetétől, hogy mentől kedvezőbb feltételeket teremtsenek a tűz rohamos kifejlődéséhez. A valóságban nehezen elképzelhető körülmény volt az is, hogy a tűz teljesen tűzoltói beavatkozás nélkül folyt le, ami nagyobb kereskedelmi központokban és általában ott, ahol bárminemű nagyobb értékek vannak felhalmozva, aligha következhetik be, illetőleg legföljebb teljesen abnormális viszonyok között (háborúban vagy forradalmak idején) fordulhat elő. Külön ki kell emelnünk, hogy a tűzoltóság nemesak hogy a tűz garázdálkodását nem akadályozta meg, hanem még a takarítási munkálatokat sem végezte el. Az utóbb említett körülménynek különleges jelentősége van, mert — miként már említettük — a páncélszekrények legnagyobb része nem magánál a tüzesetnél sérült meg, hanem utólag a romok között való hosszúságos heverése alkalmával esett áldozatul a bár esőkenő, de huzamosabb időn keresztül érvényesült jelentékeny hőhatásoknak. A páncélszekrényeket ugyanis csupán mintegy *negyven órával* a tulajdonképpeni tüzeset lezajlása után hozták ki a romok közül, mert azokat — minthogy vízzel való hűtést elvből nem végeztek — korábban magas hőfokuk folytán nem lehetett megközelíteni.

Az elmondottakat mérlegelve, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a páncélszekrények tűzbiztosságában mindaddig nyugodtan megbízhatunk, amíg különösen szerencsétlen és valószínűtlen véletlenek egymásra nem halmozódnak. Az utóbbi, nagyon ritka esetekben a páncélszekrények már megszűnnek kielégítő ottalmat képviselni, de még ez alkalommal is az elérhető legkevésbé veszélyes menedékhelyet jelentik, ahová értékes vagy féltett javainkat elhelyezhetjük.

A felvetett harmadik kérdés az volt, vajjon mit tehet a bármily ok folytán elkésve érkező tűzoltóság avégből, hogy a páncélszekrényeket, illetőleg azok értékes tartalmát sérülés ne érhesse. Azt a legrosszabb esetet feltételezve, hogy a tűzörség vala-

milyen rendkívüli ok következtében csak az elhamvadás után érné el a kiégett épületet, az ismertetett eredményekből a következő tanulságok kínálkoznak: Mint már jeleztük, a safe-ek biztossága nem a tűz dühöngése alatt, hanem akkor van a legnagyobb veszedelemben, amikor azok már izzó romok közé vannak, esetleg mélyen is, betemetve. Ez a veszedelem akkor is fönnáll, ha a safe-ek nem a kérdéses épület emeletén vagy földszintjén, hanem pincékben, szuterénekben voltak elhelyezve. Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy a tűzörség megérkezése még elkésve is a legnagyobb haszonnal jár, még akkor is, ha az értékeket tartalmazó épület akkor már romokban hever. Mert a fölhevült törmeléknek vízzel való lehűtése, az izzó vagy esetleg részben még égő környezet sürgős eltávolítása és általában a takarítási munkálatok ilyenkor még megmenthetik a páncélrekeszek épségét, noha néhány óra múlva a bennük foglalt értékek már a pusztulás martalékaivá lettek volna.

A negyedik kérdésre, amelyet tettünk, már az eddig elmondottakba belefotunk a választ és így csak azt óhajtjuk újból kiemelni, hogy a romokban található fémtárgyak milyen feltűnően hosszú ideig megőrizhetik magas hőmérsékletüket, ha azoknak lehűtéséről mesterséges beavatkozás útján nem gondoskodunk.

Az említett főeredmények voltak azok, amelyeket az amerikai páncélszekrény-megbízhatósági vizsgálatok tanulságaiból a légköri fizika (meteorológia) szempontjából legérdekesebbeknek láttunk. Ezeket abban a reményben vetettük papírra, hogy esetleg a tűzoltó-technika szakemberei is érdeklődéssel fognak rájuk tekinteni és velük az érdekelteknek is szolgálatára lehetünk.

Aujeszky László dr.,

a m. k. orsz. Meteorológiai Intézet adjunktusa.

Automatikus tűzjelző-berendezések.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének 1929. évi január hó 12-én tartott felolvasó estélyén előadta:

Ungár Aladár okl. gépészmérnök.

(Folytatás és vége.)

Ezeket a jelzéseket az úgynevezett *jelző-készülék* közvetíti.

A *jelző-készülék* egy galvanométerből áll, amellyel tudvalevőleg az áramerősséget lehet mérni. Mérési beosztás helyett azonban a számlapja négy mezőre van osztva. Ezen mezők felírása sorrendben:

Aramhiány: szakadás.

Rendben.

Tűz.

Zárlat.

Hogy a berendezés hiányát jelezze a készülék, az egész berendezést egy úgynevezett nyugalmi áram járja át, vagyis ha a készülék nem jelez tüzet, egy kis árammennyiség, a mi esetünkben 12 milliampére, halad át a vezetéseken. Ez a 12 milliampére nyugalmi áramnál galvanométer-mutatóját a „Rendben” felírású mezőre állítja, ami azt jelzi, hogy a berendezés rendben van.

A jelző-készülék egy négyszögletes doboz. Ebben van elhelyezve a galvanométer és ehhez csatlakozik a vezeték, amely a helyiségekbe vezet, ahol a felvevő-készülékeket el akarjuk helyezni. Ez a vezeték egy 300 ohm-os ellenállással van zárva, amely ellenállás úgy van megválasztva, hogy rajta és az egész vezetéken keresztül 12 milliampére erősítő áram haladjon át.

A vezetékbe 1—15 felvevő-készülék kapcsolható párhuzamosan, amint az izzólámpákat szokás kapcsolni. Már most, ha valamelyik felvevő-készü-

lék tüzet jelez, vagyis a platinatű a higanyba belemerül, akkor az áram ezen a felvevő-készüléken keresztül záródik és crössége körülbelül megduplázódik. Ez a záródás még nem rövidzárlat, mert a készülékbe még mindig egy körülbelül 150 ohm-os ellenállás van bekötve. Mindenesetre az áram erősebb lesz és a galvanométer tűje a harmadik mezőbe áll be, amely pirosra van festve és a tüzet jelenti. Ugyanekkor erősebb áram halad át a jelző-készülékben elhelyezett úgynevezett *solezoidon* is. Ez egy tekerccsel ellátott vasmag-vezeték, melynek vasmagját az áram mágnessé teszi; az egy kis kart ránt magához és felszabadít egy eső tárcsát, amely súlyánál fogva leesik. Az eső tárcsa leesésekor zárja a tüzjelző-csengő áramkört, amely működésbe jövén, csengetni kezd és a látható jelzés mellett egy hallható jelzést eredményez. Ez a jelzés előáll, ha akármelyik felvevő-készülék platinatűje merül is a higanyba, vagyis ha egyszerre több helyiségben keletkezik is a tűz. A tüzjelző-csengő addig csenget, míg az eső tárcsát vissza nem állítják, tehát amíg valaki a folytonos csengetést meg nem hallja.

Természetes, hogy a jelzőkészüléket olyan helyiségbe kell felállítani, ahol állandóan tartózkodik valaki. A jelző-berendezés távolsága a felvevő-készülékektől akár több száz méterre is terjedhet.

Most még két hibaforrása lehet a berendezésnek. A jelzőkészüléknek mindkét hibaforrást jeleznie kell.

A berendezés áramforrását száraz telep szolgáltatja, amelynek feszültsége 4.5 volt. Az egyik hibaforrást azon körülmény szolgáltathatja, hogy a készülék működéséhez szükséges ezen száraz elemek kimerülnek, vagy hogy a száraz elemektől jövő vezeték, vagy a felvevő-készülékekhez menő vezeték megszakad. Mindkét esetben csökken, illetve megszűnik a vezetékben az áram és a galvanométer tűje visszaugrik a nullára. Ezen a helyen egy külön áramkört zár egy külön kis száraz teleppel és megszólaltat egy kisebb, úgynevezett hibajelentő csengőt. Ez esetben könnyű megtalálni a szakadás helyét, vagy könnyű a száraz elemeket frisssekkel kicserélni. A száraz elemek élettartama, tekintve éppen a kis áramfogyasztást, körülbelül egy év.

A másik hibaforrás pedig abban nyilvánulhat, hogy a felvevő-készülékhez menő vezetéken *rövidzárlat* keletkezik. Ez esetben még nagyobb áramerősség megy át a galvanométeren és ennek tűje az utolsó mezőre mutat, melynek felírása „*Rövidzárlat*“. Így tehát minden eshetőségnél jelzi a berendezés, hogy rendben van-e vagy nincs?

A készüléken van egy gomb, amely a fölvevőkhöz menő vezetékét épúgy zárja, mint a tüzjelző-készülék tűz esetén. Annak benyomásakor tehát ugyanaz a jelzés történik, mintha tűz tört volna ki, vagyis ezzel a gombbal mesterségesen lehet tüzet jelezni. Ezzel a tüzjelző-gombbal előírás szerint mindennap, meghatározott időben ellenőrizhető a berendezés, hogy működése megfelelő-e?

Természetesen a tüzjelző-berendezésnek olyanoknak kell lenni, hogy a *tűz helyét* is ismertesse, ne hogy azt keresni kelljen. A „*Thermosonus*“ készülék ennek a követelménynek a következőképp tesz eleget: A védendő épületet, helyiségeket felosztják olyan csoportokra, amelyek tüzjelzés szempontjából könnyen áttekinthetők, például kis épületnél 1—1 emelet és földszint, nagyobb épületnél az emeletek jobb- és balszárnya, vagy egymásmelletti 2—3 helyiség. Ezek a csoportok egy-egy külön áramkört képeznek és a bennük levő fölvevők egy-egy külön jelző-szekrényhez vezetnek.

Ezek a kis jelző-szekrények egymás mellé szerelhetők és amelyik jelző-szekrény mutatója jelez, annak az áramköréhez tartozó helyiségben keletke-

zett a tűz. Természetesen a tüzjelző-, hibajelző-csengő és száraz telep az egész berendezésre közös. Minden jelző-szekrényhez 1—15 fölvevő-készülék kapcsolható. Természetesen minden helyiségbe, annak legmagasabb pontjára, egy külön fölvevő szerelendő. 300—600 m³-ig elég egy fölvevő. A két határérték aszerint választandó, amint a helyiség magasságmérlete és a raktározott áru tűzveszélyes volta megkívánja. Ha a helyiség nagyobb, akkor egyenletesen elosztva több fölvevő alkalmazandó.

A fentiekől eltérő egyéb elvek szerint is készülhetnek tüzjelző-berendezések, amelyek azonban vagy kevésbé érzékenyek, vagy túl komplikáltak.

A jelző-készülékek is a legkülönbözőbb megoldásban szerepelhetnek és a *Thermosonus* galvanométerikus jelzője helyett alkalmazható higany-relais vagy elektromágneses-relais; mindkettőnek működéséhez azonban nagyobb áramerősség szükséges és így a berendezés költségesebb és komplikáltabb.

A készülék érzékenységét jellemzi, hogy egy 300 m³ űrtartalmú helyiségben egy fölvevő-készülék esetén a sarokban meggyújtott borszesz láng vagy egy ujságlap meggyújtásából származó tűz a jelző-készüléket 15—20 mp alatt működésbe hozza.

A „*Thermosonus*“ készülék még egy további biztonsági berendezéssel is el van látva. Ugyanis elképzelhető, hogy a tűz lappangva keletkezik és a helyiség hőmérséklete olyan lassan emelkedik, hogy a fölvevő-készülék nem jön működésbe és a fölvevőben levő levegő-túlnyomásnak ideje van a kis nyíláson keresztül kiegyenlítődni. Hogy a tüzet a készülék ez esetben is jelezze, egy állandó hőmérsékletre beállított szerkezettel van kombinálva. A membrán karrendszerén egy spirálrúgó egy ellensúllyal tart egyensúlyt. Az ellensúlyban 55°-nál olvadó úgynevezett wood-fém van beöntve. Ha a helyiség hőmérséklete 55°-ig emelkedik, akkor ez a könnyű fém kiolvad és a spirálrúgó a platinatűt a higanyba nyomja és ezzel az áramkör záródik.

Fentiekből látható, hogy a „*Thermosonus*“ tüzjelző-berendezés egy rendkívül egyszerű, igen kevés alkatrészből álló szerkezet, amelyek mindegyikének működése igen könnyen ellenőrizhető; nincs rongálódásnak alávetve és hivatva van annak a fontos feladatnak megfelelni, amelyet egy megbízható automatikus tüzjelző-készüléktől várni lehet.

A berlini tűzoltóság taktikai beavatkozásának méltatása a Schönleinstrasse-i gyártelep tűzkatasztrófánál.

Irta: *Benedek Mihály*, székesfehérvári hivatásos tűzoltótiszt.

A Tűzrendészeti Közlöny folyó évi 2. számában e veszedelmes természetű tüzeset lefolyása és a berlini tűzoltóság életmentési műveleteinek sikeres alkalmazása, valamint a tűzvész megfékezésének körülményei egy helybeli berlini szaklap eredeti szakcikke fordításának keretében ismertette.

A háromnegyed évszázadot meghaladó idő óta működő, hatalmas létszámú és legmodernebb felszerelésű berlini tűzoltóság ez alkalommal is beigazolta, hogy tettekre-készsége, szakszerű beavatkozási képessége a mai haladott kor követelményeinek megfelelő és a világvárosok első ilyen intézményeinek egyikeként ismerhető el.

E katasztrófális tüzeset alkalmával eszközölt életmentési műveletei pedig elsőrendű teljesítménynek minősíthetők, amennyiben az égő épületből menekülni képtelen 11 személyt a biztos tűzhaláltól megmentenie sikerült.

A cikkíró beismerése szerint azonban, e veszedelmes tüzeset lefolyásának ismertetéséből azon körülmény is kiderült, hogy bár a tűzjelzés első perceiben nyolc kerületnek tűzörsége vonult a vész helyére, „az oltási munkálatok végzése mégis nagy nehézségekbe ütközött, mivel a munkások mentésével elfoglalt tűzoltóság kezdetben az oltáshoz nem foghatott, mely idő alatt a tűz erősen elharapódzott és a felső emeletekre terjedt föl. Majd az oltás megkezdésekor a tüzeset színhelyére még két kerületi tűzörség rendeltetett ki“ ...

E szokatlannak tetsző jelenségek felett elmélkedve, úgy véljük, hogy jelen esetben a vész helyére vonult berlini tűzoltóságot bizonyos fokú meglepetés érte, amidőn a tűzhöz érkezése első perceiben, látva e szörnyű nehéz helyzetet, azonnal folytatólagos nagy erő kirendelése iránt nem intézkedett.

A központi tűzörség telefon-, illetve táviradászobai kirendeltsége is, valószínűleg az első riasztás után közvetlenül, bizonyára tudomást szerzett azon körülményről, hogy a tűzvész helyén sok munkás élete forog veszélyben. Ez esetben a főörségről is további nagyobb számú kerületi tűzörség azonnali kirendeléséről lehetett volna gondoskodni, különös tekintettel azon körülményre, hogy bőven maradt még honnan segítséget küldeni.

A berlini tűzoltóság ugyanis jelenleg 46 tiszt vezetése mellett 2000 hivatásos és 2000 éjjel-nappal szolgálatot teljesítő önkéntes tűzoltóból áll és 350 autószerrel van ellátva.

Az a körülmény pedig, hogy a további szükséges nagy erőt e nagykiterjedésű világáros távolabbi körzetéből kellett volna mozgósítani, jelen esetben nagyobb késést nem okozott volna, amikor a 60 kilométeres sebességgel haladó autószerkek — a város bármely pontjáról is — néhány perc alatt a vész helyére érkezhettek volna.

A tűzoltóság nehéz helyzete jelen esetben mindenestre méltánylandó, mivel tömeges életmentés eszközlését kevés tűzoltóval végezni képtelenség, mert három ugróponyva feszítéséhez körülbelül 120 ember szükséges. E célra pedig a tűz színhelyére csődült férfilakosság felhasználása, még annak nélküli vállalkozása esetén sem lehet megfelelő. Ilyenkor ugyanis a ponyvatartás kioktatására idő nincs, ezért kellett minden jelenvolt tűzoltónak az életmentés körül segídezni. Jelen esetben tehát az a régen kialakult taktikai elv, hogy az életmentési műveletekkel egyidejűleg a tűznek erős hatású sugarakkal való megtámadása, illetve visszazorítása, különösen az életveszélyben forgók körül — a fent ismertetett okoknál fogva — alkalmazást nem nyerhetett.

Oly kisebb gyárvárosban, ahol a tűzoltóságnak tűzvész alkalmával szükségessé vált tömeges életmentések eszközlése esetén nem áll módjában további nagy erőt az eset színhelyére vonultatni, hogy az életmentéssel elfoglalt őrsegek mellett a sugarakkal való támadást is megindíthatná, ott mindenestre természetesnek mutatkozik, hogy a vész helyén küzködő tűzoltói erőnek az az egyetlen és kizárólagos feladata, hogy, a tűz tovaterjedésének mellőzése árán is, csak a megmentendő emberesort biztonságba való helyezésén fáradozzék.

Ahol azonban további mozgósítható tartalék-őrsegek állanak rendelkezésre, ily kivételes esetben azoknak segítségül való kirendelése által legalább is addig az ideig, míg a vész helyére érkezett első őrsegek az életmentést befejezik, a tűz erőlyes megtámadására mindenestre felhasználandók, ha t. i. az életmentés sürgőssége és rövid idejű lefolyása mellett ez keresztülvihető.

Egyébként is a tapasztalat azt igazolja, hogy a tüzeseteknél szükségessé vált életmentési művele-

tekkel egyidejűleg megindított erőshatású és azonnal alkalmazható sugarakkal — a tűz terjedésének visszazorítása által — a veszélyben forgók biztonságba való helyezésének nehézségei igen gyakran könnyebb szerrel végezhetők, sőt a tűz gyorsan eszközölt eloltásával néha a veszélyes mentési műveletek (pl. ugróponyva útján) fölöslegessé válnak.

Az 1926 december hó elején lezajlott budapesti Kossuth Lajos-utcai filmraktár égése, melynek lefolyása a Tűzrendészeti Közlöny 1926. évi 12. számában szakszerűen ismertetve volt, bizonyosságul szolgáljon azon körülménynek, hogy a fővárosi tűzoltóság megérkezésekor azonnal üzembehelyezett motorfeeszkendők tűz sugarának erőlyes beavatkozása hamarabb elbánt az egész négyemeletes ház udvari részét lángbaborító tűzzel, mielőtt az igen nagy nehézségek árán tíz személy megmentésének, kötéleeresztés stb. útján folyamatba helyezett műveletére sor került volna.

Ugyanis e filmraktár égése alkalmával, kezdetben az épület melléklépcsőjének járhatatlanná válása, majd leomlása következtében, a még idejében a legfelsőbb emelet elszigetelt hátsó udvari lakásába felszorult lakók helyzete, azok megmentése szempontjából különleges nehéz helyzet elé állította a fővárosi tűzoltóságot. Míg ugyanis Berlinben ezek egy része, az égő épület lapos tetejére menekülve — a szomszédos házak tetején át biztonságba hozhatók voltak, a többiek pedig részben az udvarban felállított tololétra segítségével megközelíthetők voltak, részben az udvaron kifeszített három ugróponyvába ugorhattak, addig a budapesti Kossuth Lajos-utcai filmraktár égésénél a veszélyben forgó épület hátsó szárnya IV. emeletének légudvari erkélyén fenszorult tíz személyt a szomszédságból megközelíteni nem lehetett, mivel azt a mögötte lévő Vármegyey-utcai kétemeletes, vagyis jóval alacsonyabb ház tűzfala határolta. E szomszédos lakóépület meredek tetőgerincéről pedig a kérdéses IV. emeleti erkélyre létrát támasztani nem lehetett. A kétlépcsőnyi keskeny légudvarban létrát, mentőtömlőt, avagy ugróponyvat alkalmazni szintén nem lehetett, amiért is a megmentendőkhöz való férközés egyetlen módja az égő épület hátsószárnyának tetejéről leeresztett mentőkötelek segítségével való beavatkozás volt. Ennek eszközlése miatt a kérdéses erkélyre ledobott és a padláson megrögzített mentőkötélen legalább három tűzoltónak kellett volna a megmentendőkhöz leereszkedni és onnan azokat egyenként, a hónaljukon átkötött mentőkötél segítségével, *mások mentése kötélen* módszer szerint, a légudvar földszintjére lebocsátani.

Mialatt azonban ezen mentési műveletek folytak, sőt azon stádiumba jutottak, hogy a kérdéses tűzfalról már a kötelek ledobattak, majd a kéményfejek és járdapallók vastartóira fölerősítették, az udvaron működő motorikus sugarak nemesak a felgyújtott magasabb emeleti lakások tűzét, de az égő filmraktár lángjait is oly sikerrel verték le, hogy a fenszorult lakóknak ezen körülményes, kötéleeresztés útján való megmentése tárgytalanná vált. Ezután már ugyanis a leszakadt melléklépcsőház felett fektetett padlókon át mindannyian a IV. emeleti utcai lakás helyiségein keresztülvezetve, az épületben maradt fölépcsőn a biztos földszintre jutottak le.

Nem tűnik ki a berlini eset leírásából, hogy az ottani tűz mérve kilátást nyújtott-e arra, hogy az kellő számú sugárral visszazorítható lett volna? Valószínűnek tartom azonban, hogy a vezénylet ezt is megkísérelte s miután ott eredményt nem várhatott, a sokféle és több ponton egyidejűleg szükségessé vált életmentésre fektette a fősúlyt, már

azért is, mert bizonyára az első perekben a helyzet teljesen áttekinthető sem lehetett.

A fent ismertetett észrevételeimmel csupán esetelnül igyekeztem azokat a körülményeket és nehézségeket, melyek egy-egy rohamosan fejlődő és terjedő tűzvész alkalmával életveszélybe jutott embertársaink megmentése körül többek közt fölmerülhetnek.

Megvilágítani igyekeztem azokat a pillanatnyi nehéz helyzeteket, melyeknél a leggyakorlottabb és nagy tapasztalatokkal bíró tűzoltóságok is néha nagy megpróbáltatásoknak néznek elébe.

Végül pedig esetleges félreértések elkerülése végett szükségesnek tartom megemlékezni azon körülményről, hogy távol áll tőlem a gondolata is annak, hogy szigorú kritikát szándékoztam volna gyakorolni a berlini tűzoltóság kiváló taktikai beavatkozása felett; hiszen csak csodálattal és megilletődéssel tekintek fel e hatalmas korporációra, annak kiváló szervezetségére, berendezésére és a német alaposságot bizonyító tűzoltói teljesítményeire.

A gyári tűzoltóságokról.

Irta és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: *Malosiner Károly*, a budapesti Ganz-Danubius vágógyár tűzoltóságának parancsnoka.

A gyári tűzoltóságok általánosságban igen keveset szoktak hallatni magukról, aminek okát többféle körülmény teheti indokolttá.

De a legtöbb ok mégis csak a nemtörődömségben keresendő.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségében tömörült gyári tűzoltóságok elég tekintélyes számmal vannak képviselve, általánosságban a testületeket képviselő és a Szövetséggel érintkező bajtárs urak, majdnem kivétel nélkül a tűzoltóságuk irányításán kívül műszaki vagy egyéb vezető pozíciót töltenek be.

Nem tételezhető fel tehát, hogy a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségében tömörült gyárak és ipartelepek tűzoltóintézményeinek vezető egyéniségei ne volnának abban a helyzetben — a tudásnak és értelemnek azon a fokán —, hogy maguk között felváltva, a féli hónapokban különböző, a tűzoltóságot érdeklő és a tűzoltósági kérdésekkel kapcsolatos ismertetéseket fel ne tudnék sorolni egy-egy felolvasás keretében.

A gyárak és ipartelepek alakulására, fejlődésére, tűzbiztonsági berendezéseire, a szolgálatok besztására, felszereléseire, a tűzoltóságtól megkívánt egyéb teendők elvégzése, egyéni felszerelése, javadalmazások stb.-re vonatkozó szokások és intézkedések általánosságban oly sokféleképpen vannak meg-alapozva, illetve hagyománykép bevezetve, hogy azoknak magunk közötti feltárása és ismertetése folytán kialakulhatna egy oly egységes rendszer, melynek ismerete alapján lehetségessé válhatna egy egyöntetű elbírálása és megrögzítése mindazon kérdéseknek, melyek a haladással karöltve kell hogy lépést tartsanak.

E kérdés nem mai keletű s minthogy ezideig nem rendeztetett, kimondottan a nemtörődömségen múltott.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete ez ügynek rendezése céljából elegendő tett: sajnos azonban az érdekelt felek részvétlensége miatt e kérdést rendeznie nem sikerült.

Az erre vonatkozó átiratot annakidején minden olyan vállalat kézhez vette, amelyek a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének

illetve a Gyáriparosok Országos Egyesületének tagja.

Az átirat egyébként a következőket foglalta magában:

„T. Cím!

Gyári tűzoltóság.

A gyári tűzoltóság szervezetében az alkalmazott hivatásos és önkéntes tűzoltók szolgálatában, kezelésében, díjazásában hiányzik az egységesség.

Több konkrét esetről kifolyólag célszerűnek látjuk azt, hogy gyári tűzoltósággal rendelkező vállalataink egy közös megbeszélés alapján igyekezzenek a gyári tűzoltóságok díjazásának stb. kérdését közös alapra helyezni.

Tisztelettel kérjük tehát az egyesületünk kötelekébe tartozó azon vállalatokat, amelyek gyárukban tűzoltótisztület (akár hivatásos, akár önkéntes) felett rendelkeznek, hogy a közös ügynek megbeszélése céljából egyesületünk helyiségében megjelenni szíveskedjenek.

Mint a vonatkozó átirat is bizonyítja, a gyári tűzoltóság egyöntetű elbírálásának kérdése nem rejt magában olyan veszedelmeket, mint az egyesek feltételezik, mert hiszen olyan illetékes fórum is kívánatosnak tartotta e kérdés rendezését, amely a fegyelem és szolgálati köteleességtudás fontosságának jelentőségével teljesen tisztában van.

Tény az, hogy nem minden parancsnokságnak volt közvetlen tudomása ezen átiratról; de azok, akik tudtak róla, sem tartották fontosnak e tárgyaláson való megjelenést.

Ezen közömbös viselkedés eredményezte azután azt, hogy a rendezéseket csupán azok a testületek tették magukévá, amelyek képviselőivel a megállapodások megtárgyaltattak.

Köztudomású, hogy a gyári és ipartelepek tűzoltóságainak, ha azok önkéntes alapon is állanak, elég erős és nehéz a szolgálatuk. A gyárak és ipartelepek tűz- és vagyonbiztonsági érdekeiket úgy szolván ezen intézményre bízzák s a legtöbb helyen a belső fegyelem is ennek segítségével van fenntartva.

Felolvasásomnak főtárgya egyébként a Ganz-gyár történetének, továbbá a Ganz-gyári tűzoltóságok eddigi működésének nagy vonásokban való ismertetése, az eddig történt fontosabb felszerelési és berendezési átalakulások nagyban való változása, a tűzoltói és gyárrendőri szolgálat, az adódó tűzések főbb okai, az éjjeli örök bekapcsolódása a tűzoltói szolgálatba és a gyári tűzoltóságot érintő általános kérdések.

(Folytatása következik.)

Kétemeletes lakóház tetejének égése a kecskeméti Széchenyi-téren.

Irta: *Kónya Imre*, a kecskeméti hív. tűzoltóság parancsnoka.

F. évi febr. hó 11-én éjjel 10 óra 18 perckor egy bérkoecsis fogatával együtt azzal a hírrel hajtott be a tűzoltóság udvarára, hogy a Széchenyi-tér és a Kada-park sarkán levő Tóth-patika fölött ég a tető. A szolgálatban levő őrpáncsnok, hallva a bérkoecsis kiabálását, nem várta be a figyelő-őr jelentését, hanem az őrséget azonnal riasztotta. Két és fél perc múlva a készenlétes csapat egy motorfecskendővel (I. sz.), egy 120 mm-es mozdonyfecskendővel (II. sz.), egy szerkoecsisval és ezen szereken elhelyezett 15 tűzoltóval a vész helyére vonult.

A kivonult őrségnek nem kellett nagy utat megtenni, mert a tűz színhelye, a róm. kat. egyház tulajdonát képező kétemeletes bérház, a tűzoltólak-tanyától 280 lépésnyire fekszik.

A veszélyben forgó épület tetőszéke magas kiépítésű volt, mely a sárgerendázatától a tetőgerincig 9 méter magas padlástért alkotott. Ezen L alakban elterülő lakóház Széchényi-tér felé eső homlokzata 53 méter, a Koda-park felé eső szárnya 20 méter hosszú. A Széchényi-tér felé nyíló kapu bejárata egy hosszú, keskeny udvarba vezet, melynek hátsó balsarkában a melléklépeső foglal helyet.

Az épület nagyméretű padlástere tűzbiztos falal sehol elválasztva nem volt és ahol a tűz kitört, annak szélessége 12 méternyi.

E hatalmas tető cseréppel lévén fedve, a padlástérben lappangó égés mihamar nyílt tűzzé fajult, úgy hogy a tűzoltóság kivonulása percében, már a Kada-parki épületszárny tetőzetén, az éj sötétjében nagy világosságot terjesztő hatalmas lángok törtek elő.

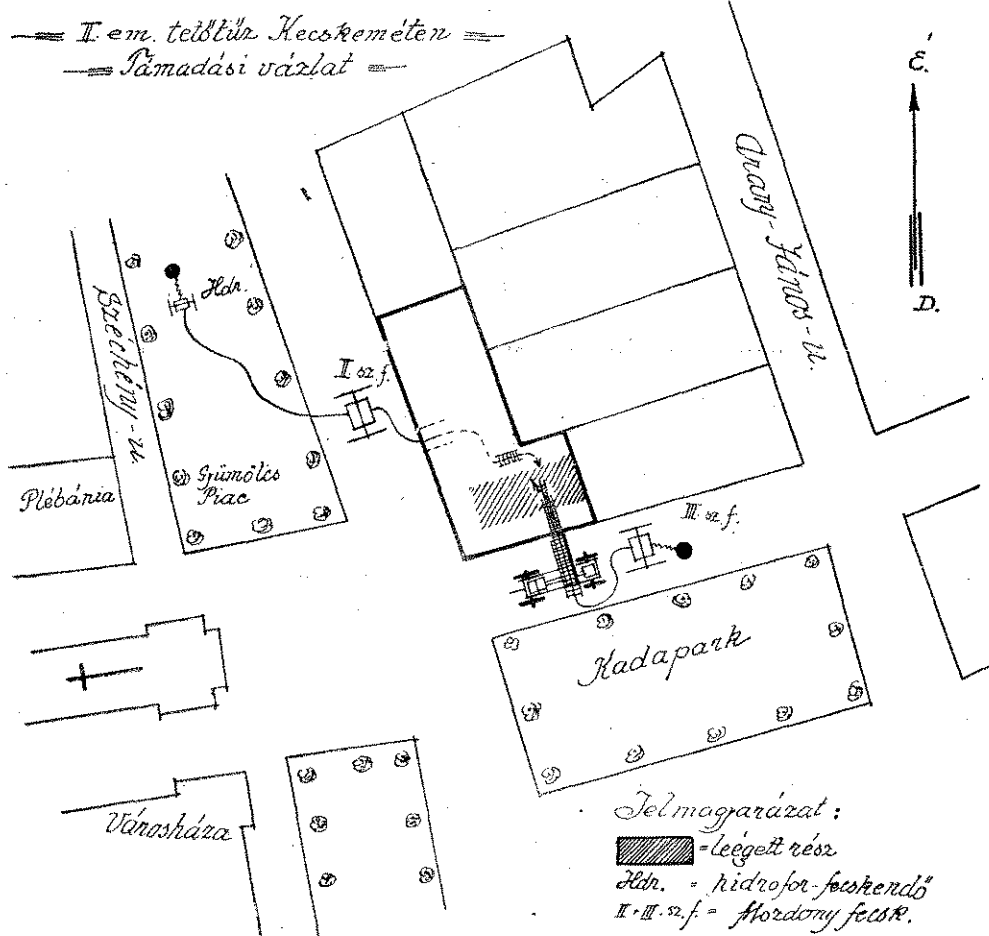
Amint az őrség megérkezett, azonnal az az utasítás adatott ki, hogy az I. számú motorfeeskendő elől kifogott lovakkal a forgatható gépezetes tolétra a vész helyére szállítandó, ami két perc alatt megtörtént.

Vízforrásul két ásott kút vize szolgált, amelyek mindegyike öntöttvas fedővel volt letakarva.

A hőmérő ez órában — 28 C fokot mutatott, amiért is az erősen lefagyott, hóval takart kútfedők felnyitása hosszas időt, a motorfeeskendőnél (I. sz.) 16 percet vett igénybe.

Az első támadási terv az volt, hogy az égő épület előtti bővizű kútból a kihúzott tolétráról — a tetőn esákányokkal — a kibontott nyíláson át behatoló csővezető egy erőteljes motorsugárral foglal állást. A II. számú, 120 mm hengerbőségű feeskendő pedig az épület nagytemplom felőli kapuja előtt szerelve, az időközben kihozott, szintén 120 mm hengerbőségű hidroforsű feeskendővel (Hidr.) a gyümölcspiacon levő kútból szállított vízzel fog táplálni. A kapu előtt szerelt feeskendő ily módon nyomás alatt levő vízzel ellátván, annak sugara az udvar felől — a hátsó lépcsőn való felhatolással — a padlástérben tomboló tűzre fog irányíttatni.

Az eredeti támadási tervet azonban módosítani kellett, mert a fűtött szertárból a vész helyére szállított motorfeeskendő hűtőkészülékében levő víz — az alatt a 16 perc alatt, amíg a tűzoltóknak a fagyos hóval betakart kútfedőt felnyitni sikerült — befagyott, úgy hogy a motor éppen a legkritikusabb percekben felmondta a szolgálatot.

A motorfeeskendőt félreállítva, utasítás adatott a III. számú, 140 mm. hengerbőségű feeskendő kiszállítására, amely a kihúzott tolétrán való felhatolás mellett pótolta a motorfeeskendő sugarát.

Ezenközben a kivonult tűzország a színházból odasiető helyettes parancsnokkal és három tűzoltóval, valamint az időközben megérkezett hat szabadnapos tűzoltóval, tehát tíz fővel megerősödött. A három kézierőre berendezett feeskendőhöz szükséges, megfelelő nyomóerőt biztosítani, vagyis a kétemeletes épület oltásához feltétlenül kívánt erőteljes sugarakat elérni azonban csak akkor lehetett, amikor a tűz kitörése után egy óra múlva a lakosságból összeverődött csekélyszámú nyomólegénységet

a Ferenc József-laktanyából érkezett egy század katonaság váltotta le.

Időközben az iránt is történt intézkedés, hogy a tűzhöz a városi autogarázsban elhelyezett, tűzoltási célokra is igénybe vehető locsolóautók is a vész helyére szállíttassanak. E cél elérése azonban kivihetetlenül vált, mert a locsolóautók egyike szétszedett állapotban javítás alatt állott, a másik pedig egy nem fűthető mellékhelyiségben szintén befagyott állapotban, helyéről elmozdítható sem volt.

Tekintettel a nagy hidegre és a közbejött, előre nem látható akadályokra, a tűzoltóság mégis derekas munkát végzett, mert a nagy, 734 □-méternyi tetőnek csak egy kis része, 107 □-méternyi tetőrész

égett le, míg 627 □-méternyi tetőzet teljes épségben megmentetett. Az ilymódon előállott tűzkár 12.000 pengőre rúg, amely összeg csak részben térül meg, mivel a bérház egész tetőzete csekély 12.000 pengőre volt biztosítva.

A tűzoltóság fáradozását és az ismertett kedvező eredmény elérését mindenestre megkönnyítette azon körülmény, hogy a tetőtűz lefolyása alatt teljes szélesend uralkodott.

Meg kell még említenem, hogy a tűz oltása közben a gépezetes tolólétráról karvastagságú, megszámlálhatatlan sokaságú jégesap esüngött le, ezért a létra visszaszerezése csak nagy nehézség árán sikerült. Így is a tolólétráról másnap letakarított jég lemért súlya 120 kg volt.

A szomszédság e tüzesetnél védelemre nem szorult, mivel a tető égése folyamán teljes szélesend uralkodott; a tőszomszédságban levő kétemeletes Népbank palotáját pedig megbízható tűzfal határolja.

A kifáradt tűzörség éjjel után 1 óra 2 perckor vonult be, tehát a kétemeletes tetőtűzet — a takarítási munkálatok beszámításával — a tűzoltóság 3 óra 20 perc alatt oltotta el.

A felhasznált nyomótömlők hossza 440 méter volt.

Eltekintve apróbb zúzódásoktól, elesésektől, komolyabb baleset nem történt; csupán négy tűzoltó füle fagyott le, akik orvosi kezelés alá kerültek.

Keeskemét városában — sajnos — éjjeli telefonszolgálat nincsen, de a postafőnökség, külön díjazásért, a tűzoltóságot a parancsnok lakásával éjjel is összekötve tartja. Sajátságos véletlen folytán a telefon ezúttal nem működött, amiért is e kétemeletes tetőtűzről a parancsnok értesíthető nem volt.

A megejtett vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a tűzet a padláson lévő vízrezervoárok vascsöveibe befagyott víz kiolvasztásával foglalatostkodó három szerelő gondatlansága idézte elő akként, hogy a forrasztók valamelyikéből szikra került a víztartányokat körülvevő deszkák hézagait kitöltő fűrészpor közé.

RENDELETEK.

A m. kir. Belügyminiszter 249.793/1929—VIII. B. M. sz. rendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam és a kerületi tűzoltó-tanfolyamok fegyelmi szabályzata tárgyában.

A Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam és a kerületi tűzoltói tanfolyamok felállításáról, szervezéséről és szabályzatáról szóló 254.300—1928. B. M. sz. rendeletben foglaltak alapján a tanfolyamok fegyelmi szabályzatát a következőkben állapítom meg:

I. A Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző

Tanfolyamra nézve:

1. §. A Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam hallgatói a legszigorúbb fegyelem alatt állanak. A hallgatók nemcsak a kiadott rendelkezéseknek, utasításoknak és parancsoknak tartoznak pontosan eleget tenni, hanem a tanfolyam tartama alatt magánéletükben is tűzoltótiszthez méltó magatartást kötelesek tanúsítani.

2. §. A hallgatók közvetlen fegyelmi hatósága a tanfolyam parancsnoka. A gyakorlati ismeretek elsajátítása végett az egyes vidéki városok tűzoltó-

ságaihoz vezényelt hallgatók e vezénylésük tartama alatt a tanfolyam parancsnoka által megbízott tűzoltó-főparancsnok felügyelete alatt állanak.

3. §. Fegyelmi büntetések: a) kihallgatáson megintés; b) napiparancsban megdorgálás; c) a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 5. §-ának d) pontja alapján a tanfolyamról való kizárás.

4. §. A 3. § a) és b) pontjában meghatározott fegyelmi büntetéseket kisebb szabálytalanságok és fegyelemsértések esetén kell alkalmazni és ez a tanfolyam parancsnokának kizárólagos hatáskörébe tartozik. A tanfolyamról való kizárást súlyos fegyelemsértés, a tűzoltótiszthez nem méltó botránys magaviselet esetén és akkor kell alkalmazni, ha a hallgatóra nézve a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9. §-ának f) pontjában megállapított előfeltétel időközben megszűnik. A kizárás tárgyában a tanfolyam parancsnokának az előadók meghallgatásával, illetve azok javaslatára tett indokolt előterjesztése alapján a tanfolyam felügyelője végérvényesen határoz. A hallgató kizárásáról a kiküldő önkormányzati közigazgatási testületet is értesíteni kell.

II. A kerületi tűzoltói tanfolyamra nézve:

5. §. A kerületi tűzoltói tanfolyam hallgatói szigorú fegyelem alatt állanak és ezek közvetlen fegyelmi hatósága a tanfolyam parancsnoka.

6. §. Kisebbszabálytalanságok vagy fegyelemsértések esetén a parancsnok a hallgatót vagy kihallgatáson megintja, avagy napiparancsban megdorgálja. Súlyos fegyelemsértés, tűzoltóhoz nem illő botránys magaviselet esetén és akkor, ha a hallgatóra nézve a büntetlen előélet előfeltétele megszűnik, a hallgatót a tanfolyamról ki kell zárni. A kizárás tárgyában a parancsnok indokolt előterjesztésére a kerületi tanfolyam felügyelője végérvényesen határoz.

7. §. E rendelet azonnal hatályba lép.

Budapesten, 1929 március hó 6-án.

Dr. Scitovszky s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának, valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város polgármesteréhez és a községi előljárásságokhoz intézett 10.583/1929. kig. számú rendelete a vármegyei tűzoltószövetség részére 1929. évre járó hozzájárulási és tagdíjak befizetése tárgyában.

Az alábbiakban járasonként és községenként (városenként) közlöm a vármegyei tűzrendészeti pótszabályrendelet 1. §-a értelmében a községi pótdadó kivetésénél alapul szolgáló egyenes állami adóalapon kivetett azon az 1929. évre járó hozzájárulási összegeket, amelyek a községek és városok pénztárát terhelik, de közlöm egyben a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek 3320/1926. számú határozata alapján megállapított úgy az önkéntes, mint a hivatásos, valamint a kötelezett és a gyári tűzoltóságoknak 1929. évre szóló testületi tagdíjait is.

Ami a hozzájárulási díjak kivetésénél figyelembe vett állami adóalapot illeti, az az általános kereseti adó leghagyása mellett egyébként teljesen megfelel az 1929. évre szóló vármegyei hozzájárulás megállapításánál figyelembe vett és a kir. pénzügyigazgatóság által rendelkezésre bocsátott állami adónemeknek.

Azon községek hozzájárulási díja, amelyeknek állami adóalapja 13.600 pengőt nem éri el, az előző

évhez képest 13 pengő 60 fillérben állapított meg.

Felhívom a községi előljáráóságokat és a városok polgármestereit, hogy az alábbi kimutatás 2. hasábjában kimutatott hozzájárulási összeget, egyben azonban a 3. és 4. hasáb valamelyikében kitüntetett testületi tagdíjat is a Vármegyei Tűzoltó Szövetségnek a postatakarékpénztárnál nyitott 35.272. számú csekkszámlája javára a V. H. Lap képesán egyidejűleg megküldött befizetési lapon mielőbb, de legkésőbb 30 nap alatt fizessék be.

A kimutatás 6. hasábjában a múltévi hátralék és a múltévi túlfizetés mutattatott ki.

Felhívom az érdekelt 4 községet, hogy a folyó évi tagdíjak mellett a múlt évi hátralékot is rendezzék, míg az előző évi túlfizetés olyképp veendő figyelembe, hogy a 6. hasábjában kimutatott túlfizetés az 5. hasábjának „összesen” összegéből levonandó és csak a különbözeti összeg fizetendő be.

Amennyiben a V. H. Laphoz csatolt befizetési lap esetleg elkallódnék, a befizetés „biankó” befizetési lapon, illetve átutalással is eszközölhető, ez esetben azonban a Vármegyei Tűzoltó Szövetség, mint csekkszámlatulajdonos, nemkülönben a csekkszámla száma pontosan megjelölendő.

A tagdíjak befizetése más csekkszámlára nem teljesíthető, az ebből előállható hátrányok a pénzbeküldőre hárulnak.

A községi előljáráóságok a befizetés megtörténtét a járás főszolgabírájához jelentsek be, míg a járások főszolgabírái ezen rendeletem foganatosításának ellenőrzése mellett a beérkezett községi jelentések alapján, adott határidőig, minden további sürgetés bevéárása nélkül, járásonként összefoglaló jelentést tegyenek.

A polgármester urak jelentései ugyanezen időpontig közvetlenül hozzám terjesztendők fel.

Ezen hozzájárulási díjak a háztartás-alap számadási főkönyvének vonatkozó rovatán egyidejűleg előirandók.

Végül megjegyzem, hogy mindennemű felvilágosítás a Szövetség titkárától, Boros Imre vezetésű főjegyzőtől kérendő.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése 1929 március hó 9-én. Az elnöki széket gróf Széchenyi Viktor foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után Vadai Sándornak, a Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltó Testület paranesnoksának és az Országos Tűzoltó Szövetség számvizsgálóbizottsága elnökének, folyó évi február hó 23-án történt elhalálozásáról kegyveltes szavakkal emlékezett meg. Az elnökség ez alkalomból a testület paranesnokságához részvétírat intézését határozta el.

Bejelentetett továbbá, hogy Csermák-Wartek Reginald kereskedelmi tanácsos, a csehországi német tűzoltószövetség tiszteletbeli elnöke és számos külföldi tűzoltószövetség tiszteletbeli tagja, folyó évi március hó 4-én Csehországban, Teplitz-Schönauban elhunyt. Az elnökség e bejelentés tudomásulvétele mellett a Prágában székelő Csehországi Német Tűzoltó Szövetséghez részvétírat intézését határozta el.

Az 1928 december hó 15-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, észrevétel nélkül tudomásulvéttetett.

Az elnökség Vadai Sándor orsz. szöv. számvizsgálóbizottsági elnök elhúnytaival a csonkává vált számvizsgálóbizottságba dr. vitéz (Stanek) Sárosy Ferenc póttag behívását határozta el; egyben a számvizsgálóbizottság elnökének megválasztására pedig a bizottság tagjait felkéri.

Ezután Erdély Ernő előadó szólalt fel a tűzoltóintézményt ért azon sérelem tárgyában, hogy a tárgyalás alatt levő közigazgatási törvényjavaslatban megnevezett, szervezett tisztviselői állások sorából a vármegyei tűzrendészeti felügyelők kihagyatnak, ami által a jelenlegi tűzoltótisztképző tanfolyam hallgatóinak jövője bizonytalanra vált. Ez oknál fogva azon javaslatot terjesztette elő, hogy a m. kir. belügyminiszterhez ez ügyben felirat intéztessek, a törvényhatóságok pedig külön-külön, a 230.000—1925. B. M. sz. rendeletben előírt várm. tűzr. felügyelői és hiv. tűzoltótisztai állások betöltése iránt megkerestessenek. Az elnökség ezen indítványt egyhangúlag elfogadta.

A folyó évben megtartandó nagygyűlés helyének és idejének megállapítása tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy Nyíregyháza város vezetősége által tanusított bizonytalan magatartása miatt, e kérdés végleges eldöntését folyó évi április hó 1-e után tartandó elnökségi ülésig elhalasztotta.

Zemplén vármegye alispánjának azon átiratát, mely szerint a vármegyei tűzoltószövetség újjáalakítása iránt a szükséges intézkedéseket elrendelte, az elnökség tudomásul vette. Színtügy tudomásulvéttetett dr. Óvári Ferenc felsőházi tag, volt orsz. szöv. alelnök távirata, melyben az orsz. szövetséget, a tisztképző tanfolyam megnyitása alkalmából üdvözölte.

Dr. Roncsik Jenő előadónak, a debreceni hivatásos tűzoltóság főparanesnoksága által ez év nyarán Debrecenben tartandó 14 napos kerületi tanfolyamának bejelentését az elnökség tudomásul vette.

László István előadónak pedig a Komárom—Esztergom vármegyei tűzoltószövetség által folyó évi május hó 30-tól június hó 2-ig Nagyigmádon rendezendő tűzoltóaltiszti tanfolyam bejelentése is tudomásul vétetett.

Főtítkár ismertette Erdélyi Mihály színházi rendező és író aziránti megkeresését, melyben az általa írt „Lángok hőse” című színdarabját, (melynek ára 2 pengő) az elnökség pártfogásába ajánlja, egyben az előadásokból befolyó összeg 10%-át az orsz. szöv. segélyzönpénztára javára felajánlotta. Elnökség e kérelemnek és ajánlatnak helyt adva, a könyv beszerzési helyének megjelölésével, annak a hivatalos lapban való hirdetését elhatározta.

Ezután az elnökség a folyó évi június hó 21-től július hó 7-ig Párisban tartandó tűzoltókiállításal egybekötött nemzetközi tűzotókongresszus kérdésével foglalkozott, melyre az orsz. szövetség is meghívást nyert. Breuer Szilárd alelnök által a meghívó magyar szövegének ismertetése után, Dr. Roncsik Jenő előadó azon javaslatát terjesztette elő, miszerint a francia, illetve nemzetközi tűzoltóünnepélyen néhány elnökségi tag részvételének lehetővé tétele szempontjából a m. kir. belügyminiszterhez anyagi támogatás szolgáltatása céljából kérelem intéztessek. Az elnökség 100 frank bejelentési díj utalványozása mellett, Dr. Roncsik Jenő javaslatát határozattá emelte.

Elnökség Papp Ferenc előadó azon kijelentését, hogy a Tűzrendészeti Közigazgatás kézikönyvé-

nek terjesztése körül visszaélések nem fognak előfordulni — tudomásul vette.

Az elnökség tudomásul vette a Jász-Nagykún-Szolnok vármegyei tűzoltószövetség azon átiratát is, hogy a Társadalmi Egyesületek Országos Szövetségéhez csatlakozott. Ezen mozgalom ügyében az elnökség további intézkedésre alapot nem talált, mivel az orsz. tűzoltószövetség már 1927. év óta tagja a Társadalmi Egyesületek Országos Szövetségének.

Gróf Széchenyi Viktor elnök az ülésről távozván, az elnöki széket Breuer Szilárd ügyvezető alnök foglalta el.

Ezután megvitatás tárgyát képezte azon körülmény, hogy a „Tűzrendészet” I. füzeté elfogyott, míg a II. és III. füzetből már csak kevés példány áll rendelkezésre. Elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy az I. füzet újbóli megírására Erdély Ernő előadót kérte fel, a II. és III. füzet át dolgozása és kiadása iránt később fog intézkedni.

Papp Ferenc előadó azon javaslatát, hogy a tűzoltótaktikai feladatoknak, ábrákkal és helyszíni rajzokkal ellátott és azok gyakorlati megoldását ismertető szakkönyv adassék ki, mely a „Tűzrendészet” III-ik füzetének (Taktika), illetve a „Gyakorlati Szabályzat” kiegészítésül szolgálna, az elnökség magáévá tette és annak elkészítésével Erdély Ernő előadót bízta meg.

Főtitkár azon bejelentését, hogy az „Éremszabályzat” nyomtatott új kiadása 1000 példányban elkészült, az elnökség tudomásul vette és annak darabonkénti eladási árát 60 fillérben állapította meg.

Végül az elnökség Blasnek Hugó előadó azon indítványához is hozzájárult, miszerint a jövőben az elnökségi ülések meghívóin, a tárgysorozat is fel legyen tüntetve. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzöpenztárának 1929 március hó 9-én tartott elnökségi ülése. Az elnöki széket Breuer Szilárd alnök foglalta el. A múlt év december hó 15-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után; főtitkár azon balesetet szenvedett, vagy megbetegedett tűzoltók igényét ismertette, akik részére az alapszabályok értelmében és szakorvosi vélemény alapján a múlt ülés óta segély folyósítottatott. Eszerint *Dorn Antal* tűzoltóparancsnok (Csurgó) 40 pengő, *Vojkovic Imre* tűzoltó (Tardany) 24 pengő, *vitéz Kovács Károly* szakaszparancsnok (Pap) 84 pengő, *Prekop Sándor* tűzoltó (Tápióság) 36 pengő és *Kiss Géza* tűzoltó (Monostorapáti) 30 pengő segélyben részesültek. Bejelentett továbbá, hogy *Csankó Károly* bátai tűzoltó és *Zemcsik Mátyas* kúnágotai tűzoltó részére, — igényjogosultságuk hiányában — segély nem volt folyósítható.

Elnök azon bejelentését, hogy a segélyzöpenztár forgalmának nagymérvű felszaporodása miatt egy irodai segéderő beállítására okvetlen szükség van, az elnökség tudomásul vette; az ideiglenes irodai alkalmazott felvételével és illetményének megállapításával az ügyvezetőséget megbízta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter, a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett tevékenység jutalmazására alapított díszéremet, újabban a Duna—Száva—Adria vasúttársaság műhelytűzoltósága kebeléből, *Magera Antal* parancsnok, nyug. felügyelő részére adományozta.

Vadai Sándor

a Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltótötestület parancsnoka, nyug. községi jegyző, az Orsz. Tűzoltó Szövetség elnökségének. a Jász-Nagykún-Szolnok vármegyei tűzoltószövetség választmányának tagja, tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelő, életének 48-ik évében, folyó évi február hó 23-án elhunyt. Izzó úgyszeretetérel közismert bajtársunk időelötti elmúlásával a magyar tűzoltó intézményt érzékeny veszteség érte. Fanatikusan rajongó önkéntes tűzoltó volt, akit édesatyjától örökölt tűzoltói lelkesedése emelt testületének élére, melynek utolsó leheletéig mintaszerű vezetője volt. Díszes temetése a helybeli református templomban, folyó évi február hó 25-én, gyászbeszéd kíséretében folyt le, ahonnan a város közönsége és tűzoltó bajtársainak tömege kísérte utolsó útjára. Nyugodjék békével.

Budapest székesfőváros polgármestere folyó évi február hó 18-án kelt 16416/1929—I. számú határozatával *Breuer Szilárd* tűzoltóparancsnoknak, a tanácsi III. ügyosztály hozzájárulásával tett előterjesztésére *Dittrich József* tűzoltófőtisztet, a tűzoltóparancsnok és állandó helyettesének akadályoztatása esetén való helyettesítésével megbízta.

Az Esztergomi Önkéntes Tűzoltótötestület múlt évben, 60 éves jubileuma alkalmával tartott díszközgyűlésén, a jelenlevő *József főherceg* öfenségét *fővédnökévé* választotta. Mint értesülünk, a díszközgyűlés ezen határozatáról, a testület elnöksége valódi kutyabőrön egy igen szép okiratot készített, amelyet a parancsnokság, a gyengélkedő polgármester helyett *László István* városi tanácsnok, elnökségi tagunk vezetése alatt kihallgatáson nyújtott át Ő Fenségének. A díszokmány régi, díszes magyar betűkkel írott szövege, díszes, magyar motívumú keretbe volt foglalva, melynek egyik sarkán a város címere, a másik sarkán a tűzoltójelvény látható, a szöveg első kezdőbetűje előtt pedig Szent Florián festett képe látható. A Fenséges úr, kinck megboldogult felejtethetetlen édesatyja is fővédnöke volt már a testületnek, s kit így már régebbi szálak fűznek az ezer éves multra visszatekintő szabad királyi város nemes közönségéhez és önkéntes tűzoltótötestületéhez, az ő általánosan ismert szeretetteljes modorával igen kegyesen fogadta a küldött-ség tagjait s velük hosszasán elbeszélgetett.

A Solti Önkéntes Tűzoltótötestület és az ottani népművelési bizottság folyó évi február hó 24-én közös ünnepélyt rendezett a következő műsorral:

I. A „Solti Önkéntes Tűzoltótötestület” díszközgyűlése.

1. A gyűlés megnyitása. A legénység előléptetését elbíráló zsűri megalakítása.
2. A tűzoltószerkek és a tűzoltóság történetének rövid ismertetése.
3. A legénység elméleti vizsgáztatása.
4. A vidéki tüzesetek szakszerű leírásának szükségessége és szabályai.
5. A legénység elméleti vizsgázásának eredménykihirdetése.
6. Kinevezések.
7. Ő méltósága gróf Teleki Sándor úr, díszelnök nevére tett alapítvány alapító levelének kihirdetése.

II. D. u. fél 3 órai kezdettel ifjúsági előadás a kissolti állami elemi iskolában.

Az ünnepélyre Agoraszó Tivadar, Pest-Pilis-Solt-Kiskún-vármegye alispánja, Plattthy György országgyűlési képviselő s többen gépkoesin elindultak, azonban Tass község határában az úttestet elborító hó miatt kénytelenek voltak visszafordulni.

A „Hedag” kézi tűzoltókészülékek bemutatása. Folyó évi március hó 2-án, délelőtt 9 órakor mutatta be a Központi Vásáresarnok alatti dunaparton Kropsch Günther cég, a „Hedag” kézi tűzoltókészülék vezérképiselete (Budapest, VIII, Seitovszky-tér 2. Tel. J. 406—39) kézi tűzoltókészülékeit. A bemutató oltási próba Dittlich József, székesfővárosi tűzoltófőtiszt úr vezetésével — ki a Tűzoltófőparancsnokság képviselőjében volt jelen — eszközöltetett. Továbbá résztvett a tűzoltótiszt-képző tanfolyam 28 hallgatója. Bemutatásra került egy 10 literes új „Hedag” *vízoltókészülék* és a „Hedag” *gázoltókészülék*. Elsőnek egy 10 literes „Hedag” vízoltókészülék demonstráltatott. Ez a készülék legújabb típusa azon tűzoltókészülékeknek, amelyek vízzel oltanak és nyomást létesítő tölténnyel vannak ellátva. A készülék anyaga ölmözött vaslemez, melynek külső és belső oldala beégetett védőfestékkel van bevonva, hogy a rozsdásodás ellen véde legyen és 20 atm. nyomásra van felülvizsgálva. A víztöltésnél tiszta vizet alkalmaz. Súlyja 15 kg és súlyelosztásánál fogva egy kézzel könnyen kezelhető. A nyomás létesítése céljából sem nátron, sem kénsav nem szükséges, miután egy, az összes államokban szabadalmazott nyomást fejlesztő tölténnyel van ellátva. A készülék 1 m³ fenyőfadorong-máglyát fagyapottal kitömve, 2 pernyi égés után 1 perc alatt teljesen eloltott.

A cég állítása szerint a „Hedag” fagyó hozzáadásával nemcsak minusz 30° C-ig fagyállóvá tehető, hanem az oltóhatás is hatszorosára emelhető. Ezen készüléknél az oltóanyag kiszivárgása, kikristályosodása, vagy a vaslemeznek rozsdásodása ki van zárva. Jó eredményt mutatott a „Hedag” gázoltókészülék, melynek anyaga húzott sárgaréz, duplán nikkelezve, egy speciális szeleppel és manométerrel ellátva. Ez utóbbi állandó kontrollt képez a készülék üzemképességéről. Nagyobb mennyiségű olajjal és benzinnel leöntött rongyhalmaz; 2 m² területen földre öntött benzin; nagyobb mennyiségű film; 2 kg karbid és 1/2 kg elektrom-fémforgács külön-külön gyújtott meg és minden egyes oltásnál a készülék másodpercek alatt igazolta oltóhatását. A gázoltókészülék különös előnye, hogy kis méreteinél és súlyánál, valamint egyszerű szerkezeténél fogva minden hozzáférés nélkül bárki által könnyen kezelhető. Az oltóanyag semmiféle oltási kárt még a legkényesebb anyagon (mint pl. selyem, írott papírok, bőr, szövet, festmények, élelmiszer, stb.) sem hagy. A cég állítása szerint a keletkező gázok az emberi szervezetre teljesen ártalmatlanok.

Budapest az 1928. év folyamán 902 tüzeset jelentetett be a tűzoltóságnál, amelyek közül 460 káreset is volt. Minőség szerint volt: gyárégés 13, raktár 22, gépház 4, műhely 33, színpadi 1, tető 40, kémény 255, padlás 12, szoba 110, bolti 49, pinee 53, istálló, erdő 12, fű 36, kátrány 12, kazal 2, bódé 19, gerenda 68, villamos berendezés 18, autó 32, film 8, míg a többi eset kisebb számmal többféle minőségű eset között oszlott meg. Nappal volt 514, éjjel 388. A működési időtartam 509 esetben volt 1 órán aluli, 298 esetben 2 órán aluli, 80 esetben 3 órán aluli, 23 esetben 4 órán aluli, 6 esetben 5 órán aluli, 3 esetben 6 órán aluli és 3 esetben 6 órán felüli. A tűznél megsérült 6 lakó és 38 tűzoltó, bennégett 4 lakó. A tűz keletkezési oka: vigyázatlanság 172, gondatlanság 52, hanyagság 253, hibás szerkezet 205, kéményszikra 66, öngyulás 34, gyújtogatás 7, ismeretlen 113, vaklárma volt 427 esetben. Balesetnél műszaki segílyt nyújtott a tűzoltóság 97 esetben.

A Bagi Önkéntes Tűzoltótestület a folyó évi február hó 3-án megtartott rendes évi közgyűlésén, a szabályszerű tárgysorozat lefolytatása során, védnökké *Gulyás Ferenc* esperes-plébános, díszelnökké

Cserhádi János kántortanító, tiszteletbeli taggá *Drávay János* községi bíró, parancsnokká *Tóth Péter* testületi alparancsnok és főtitkárrá *Bálint György* tb. parancsnok választottak meg.

A Tápiai Önkéntes Tűzoltótestület folyó évi március hó 3-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen a község számos előkelősége élén gróf Szirmay Sándor díszelnökkel és a lakosság nagy számban megjelent. A „Magyar Hiszekegy” elmondása után a parancsnok felolvasta az évi jelentést, mely szerint a testületnek ezidőszereint 26 alapító, 111 pártoló és 25 működő tagja van. A testület az elmúlt évben is nagy súlyt helyezett a megelőző tűzrendészet kezelésére. Számontartja a község számottevő kútjait. A megvizsgált 63 közül — sajnos — csak egy I. osztályú volt. Állandóan vizsgálja a kémények állapotát és a kéményseprő munkáját. Összeírta a sárkéményeket. Berakodás miatt 250 helyszíni szemlét és nyáron 48 éjjeli tűzörseget tartott, míg előadásokra 15 órseget szolgáltatott. Gyakorlat 30 tartatott. Tüzeset egy fordult elő és pedig december 24-én este. Pénztári bevétel 1235.81 P, kiadás 1213.39 P volt. Leltári vagyon 5380.34 P, az összeletár értéke 11.550.74 P. A jelentés után Pamen József plébános köszönte meg a község nevében a tűzoltók munkáját, kérve a lakosságot, hogy támogassa szeretettel a komoly munkát végző tűzoltókat. Utána gróf Szirmay Sándor díszelnök fejezte ki magas elismerését a testület működése iránt és örömeinek adott kifejezést, hogy az alakuláskor sokak által hangoztatott baljóslatok nem következtek be; ellenkezőleg, a testület fennállása óta úgy a községben, mint azon kívül csak dicsőséget és örömet hozott falujának. A beszédek hatása alatt sokan léptek be a tagok sorába, míg a rögtöni adományozás eredménye 100 P volt.

SZABOLCS VÁRMEGYE ALISPÁNJA

7476/1929. K.

Pályázati hirdetés.

Nyíregyháza r. t. városnál újrászervezés folytán üresedésben lévő s a IX. fizetési osztályba sorolt *szorozott tűzoltóparancsnoki állásra*, továbbá a nyugdíjazás folytán üresedésben lévő X. fizetési osztályba sorolt kerületi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az alábbiak szerint felszerelt pályázati kérelmeiket hivatalomnál 1929. évi április hó 11-ik napján déli 12 óráig annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

A pályázati kérelemhez eredetiben, vagy hitelesített másolatban a következő okiratokat kell csatolni:

1. A születési anyakönyvi kivonatot.
2. A magyar honosságot igazoló hatósági bizonyítványt, esetleg a magyar állampolgárságra vonatkozó igény szabályszerű bejelentését (opció) igazoló okmányt.
3. A képesítést igazoló okiratokat.
4. A hatósági orvosi bizonyítványt, az egészségi állapot igazolására.
5. A fedhetetlen előéletet, valamint a proletárdiktatura és esetleges megszállás alatti magatartást igazoló hatósági bizonyítványt.
6. Az eddigi szolgálatot igazoló okiratokat.

Nyíregyháza r. t. város szolgálatában álló, rendszeres állást betöltő pályázóknak a felsorolt okiratokat nem kell bemutatniuk.

Az illetmények az 1927. évi V. t.-e. értelmében az illető fizetési osztály A) csoport 3. fokozatának megfelelő fizetésben, a IV. lakpénz osztály szerinti

lakáspénzben és esetleg családi pótlékban folyósítatnak. A város képviselőtestülete Kgy: 24480/1927. szám alatt a vármegyei törvényhatóság által Bgy: 947, K:25307/1927. szám alatt jóváhagyott pótlékményt állapított meg, mely ezidőszereint kormányhatósági jóváhagyás alatt áll.

A választás hatálya a legközelebbi általános tisztújításig tart.

Minősítési kellék az 1883. évi I. t.-c., illetve az 1912. évi LVIII. t.-c.-ben megállapított képzettség. Az építésztechnói állásra kizárólag építésztechnói oklevél képesít. A *tűzoltóparancsnoki állásra nézve a 230.000/1925. B. M. számú körrendelet 14. §-ában előírt képzettség szükséges.* Az orvosi állásnál a tisztí orvosi képesítés igazolása nem szükséges. A megválasztandó kerületi orvos a rendes magángyakorlaton kívül más állandó vagy rendszeres megbízatást nem vállalhat.

A választást 1929. évi április hó 13. napjának d. e. 10 órára e célra egybehívandó képviselőtestületi közgyűlésben fogom megtartani.

Nyíregyháza, 1929. március 6-án.

Mikecz s. k.
alispán.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adj. unetusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Káthona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **SZAKKÖNYVEK** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Uj tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **TÜZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT** 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőncím: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors. biztos. olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petroleum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vízszínház-u. 6. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁGOS TÜZKEKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R. T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levelezim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezérképviseletek: „Orbis” Műszaki R. T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel

mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSKENDŐK

SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ-SZERKEZETTEL

kézifecskendők, tűzoltószerkek és tűzoltósági egyéni felszerelések

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták

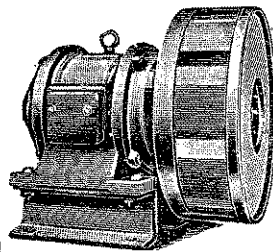
Budapest, V., Bátor Acél-utca 3 (a Vízszínház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítséget

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!

Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és közimeghajtású szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉN SAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:

Jausz Testvérek
Általános Műszaki R. T.

Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára**FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA****KUN SÁNDOR, BUDAPEST**

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánpótlásokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérművek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecske- és
különleges tűzoltóautó-gyára!!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecske- és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecske- és motorkocsik
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélkülüzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeket,mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeket, automobillal benzinmotoros tűzfecskeket és automobillal utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyat

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57464 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeletével.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Az 1929. évi párisi nemzetközi tűzoltó-kiállítás és kongresszus.

A Francia Tűzoltók Nemzeti Szövetsége, a Kutatások és Feltalálások Nemzeti Hivatalával karöltve, folyó évi június hó 21-től július 7-ig Párisban nemzetközi tűzoltókiállítást rendez, amelyen való részvételre szóló, francianyelvű felhívások a világ minden számottevő tűzrendészeti érdekeltségének megküldettek.

A magyar tűzoltóságokat is ezúttal az a megfeszítettség érte, miszerint *Pouderoux* ezredes, a párisi tűzoltóezred parancsnokának nevében, *Wattremer*, a tűzoltókiállítás főtitkára, volt párisi tűzoltó-főtiszt, a francia nemzeti szövetség műszaki tanácsa által kiadott „Tűzoltók Lapja” igazgatója által szétküldött meghívók útján, a rendezendő kiállítás megtekintésére hivattak fel.

E kiállítás szervezőbizottsága azonkívül a nevesebb tűzoltóságok főparancsnokaihoz intézett ezen megkeresésében a meghívottak képessége mérvének megfelelő támogatását kéri. Így különösen a tűzrendészeti kiállítás részére, birtokukban levő, műzeális értékű gyűjtemények, ritkaságok, okmányok stb. kölcsönzése iránti kérelmét hangsúlyozza, egyben azok épségben való visszaszolgáltatásáért jótállást vállal.

A francia nyelven, szívélyes hangon írt, személyre szóló körlevél, a meghívó tartalmának összefoglalásául, a következő bizalmas szavakkal záródik: „Egyszóval, kedves bajtársam, szaktudásodra, jóakaratedra és a közös ügy iránti odaadó érdeklődésedre való hivatkozással fordulok hozzád, hogy hozd el te is a magad építőkövét a nagy műhöz és valamennyien kivétel nélkül résztvegyünk ebben a valóban humánus munkában, a népeknek a tűzvédelem szempontjából oly szükséges nevelése és egy oly iparág fejlesztése érdekében, mely valóban a közjónak céljait szolgálja.”

E nemzetközi tűzoltókiállítás mérve, lapunk más helyén leközölt ismertetés szerint, nagyszabásúnak ígérkezik, mely a francia nemzetnek a multakból ismert rátermettségből kifolyólag, minden bizonnyal a gazdag tárgysorozatnak megfelelően sikerülni is fog.

A világ jelenlegi első helyen álló német tűzoltószergyárak részt fognak-e e kiállításon venni, erre nézve értesüléseink nincsenek. A véres világháború szülte politikai ellentétek e tekintetben miképpen fognak érvényesülni, illetve az üzleti érdek mellőzni

fogja-e a nemzetek közt fennálló feszült viszonyt, e kérdést a jövő fogja eldönteni.

Hazai tűzoltószergyárosaink szándékoznak-e gyártmányaikat kiállítani, illetve hogy arányban áll-e az óriási szállítási költség azzal az erkölcsi haszonnal, mely ily irányú vállalkozásukból származnék, e kérdésre csak az érdekeltek tudnának válaszolni.

Egy új, a tűzoltás terén korszakalkotó találmánynak, a *Szilvay*-féle poroltógépnek Párisban való kiállítása mindenesetre reális vállalkozásnak bizonyulna, mert a szolgálatba állított és némi módosításon átesett ezen gép jelenleg már a magyar fővárosban előforduló zárt tüzeket, egyiket a másik után, egy csepp víz alkalmazása nélkül, sikerrel fojtja el. Ugy tudjuk, hogy a Magyar Állami Vas-és Gépgyár, ahol e gép napvilágot látott, egy, e kiállításra szánt újabb s javított poroltógép elkészítésén fáradozik.

A párisi nemzetközi tűzoltókiállítás keretein belül, a világháború miatt megszűnt „Nemzetközi Tűzoltó Szövetség” is, újabb zászlóbontás útján, megalakulását, illetve ez alkalommal megtartandó kongresszusát jelentette be és az egyes országok tűzoltószövetségeit, 100 frank tagsági díj beküldésére szóló felhívással, csatlakozásra szólította fel.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség, mely ennek a nemzetközi tűzoltószövetségnek 14 éven át tagja volt és 1904. évben vendégül látta az akkor Budapesten tartott nemzetközi tűzoltókongresszus tagjait, ezúttal szintén csatlakozásra szólított fel.

Pedig a mult év folyamán Prágában, e nemzetközi tűzoltószövetség feltámasztása iránt, kísérletek történtek már, melyre a magyar tűzoltók meghívást nem nyertek. Ugy látszik, hogy annak a régi keretekben való megszervezése ez alkalommal nem sikerült, mivel a cseh rendezőbizottság erre alkalmatlannak bizonyult, mely sikertelenséghez mindenestre hozzájárult az a körülmény is, hogy a világháború után kialakult ellentétes politikai felfogás is oka volt a nemzetközi tűzoltószövetség talpraállítása kudarcának.

A párisi rendezőbizottság mindenesetre figyelmesebb, mint a prágai volt. Erre enged következtetni *Breuer Szilárd* főparancsnokhoz intézett levél, mely alább következik.

E sorokat francia nyelven, kézírással, a kiállítás főtitkára írta. És ha annak záradékában mondott szavak őszintén is voltak gondolva, úgy csak azt kívánjuk, hogy minden francia ugyanazt érezze.

„Budapest Tűzoltó Főparanesnokának.

Paranesnok Ur!

Pouderoux ezredeshez intézett levelére válaszul, van szerencsém a tárgysorozatot mellékelve, a tűzoltókiállításra vonatkozó eddigi intézkedéseket közölni:

A tűzoltókiállítás június 27-től július 7-ig fog tartani; ennek keretében fog megtartani:

1. A nemzetközi kongresszus;
2. az anyagkiállítás próbákkal, kísérletekkel;
3. testületek ünnepélye a Tuillériákban;
4. tűzoltóhét;
5. műszaki tanácskozás és megbeszélés.

Számítunk arra, hogy Ön a *nemes hazájabeli* tűzoltótisztek, műszaki hozzáértők és tervezők körében ügyünket terjeszteni fogja.

Fogadja Főparanesnok Ur legőszintébb nagybecsülésemet.

Páris, 1929 január 23.

Waltremez, s. k.

Minden nemzetközi szakkiállítás és kongresszus, mely a világ minden részéből összesereglett hozzáértők tanácskozásával van egybekötve, a szaktudás és az ismeretek előbbrevitelét szolgálják.

A most hirdetett párisi nemzetközi tűzoltókiállítás és kongresszus is ilyennek ígérkezik.

Hazai tűzoltótiszteink számosan készülnek megjelenni ott, amennyiben szíves fogadtatásban részesülnek. És ezt a bajtársias viselkedést el is várjuk a francia tűzoltóktól, abból a magasabb felfogásból kiindulva, hogy „a tűzoltó az embert csak barátjának ismeri; ellensége csak egy van — és ez a tűz”.

Szerkesztő.

A „Thermosonus” önműködő tűzjelző megbízhatóságának méltatása.

Irta: Hlavács Kornél ny. miniszteri tanácsos, bíró.

Az önműködő tűzjelző kérdése olyan téma, amely minden vérbeli tűzoltó figyelmét ébren tartja. Hiszen az az ideális állapot, ha a tűzveszedelmet leső tűzörtség az első percekben pontos értesülést kap, kivonulhat és a tüzet elnyomhatja, amikor nemcsak a veszedelembe került épületet, hanem még az első égő tárgyakat magában foglaló helyiséget is megmentheti.

Régóta foglalkoznak is a szaktechnikusok ilyen önműködő tűzjelző megszerkesztésével. Sok szabadalom látott már napvilágot. Mindig újabb és tökéletesebb szerkezettel és formában jelenik meg. De hogyha nyakunkba vesszük a várost — már mint a fő- és székvárost értem, mert az ország többi városában minden fáradtság hiábavaló volna — napokig és napokig vándorolhatnánk középületeinkben, nagy közraktárainkban, magánraktárainkban, áruházakban, múzeumokban vagy gyártelepeken, de önműködő tűzjelző készüléket csak elvétve találhatnánk. Akkor is szerencse ha ki nem sül, hogy próbára van ott.

Nem értem önműködő tűzjelző alatt az önműködő tűzoltózuhanynak, a *sprinkler*-berendezésnek kiegészítő részét képező harangjelzőket. E harangok mint tűzjelzők másodrendű fontosságúak és másodrendű tökéletességűek is. A sprinklernél az önműködő tűzoltás a feladat és a magától, vagy helyesebben a hőségtől megnyíló zuhanyrózsa és a vízszállító berendezés tökéletességére fektetik a fősúlyt. A *sprinkler*-harang — mint a gyakorlatból tudjuk —

sokszor megszólal, amikor nincs joga, vagyis, ha nincsen tűz és talán még többször felmondja a szolgálatot — amikor jelzőpróbát tartanak.

A tűzoltókészülék tehát nem *tűzjelző*. Legalább elsősorban nem az. Példig sok helyen többet ér a gyors tűzjelzés, mint az emberi felügyelet és irányítás nélkül megnyíló és többé el nem záródó víz-zuhanyag. Múzeumokban, irodákban, ahol pótolhatatlan tárgyak pusztulhatnak el, de üzletekben is a víz épügy tönkretéhet mindent, mint a tűz, ha hamarosan el nem oltják, vagy meg nem fojtják.

Ez magyarázza a meg nem szűnő igyekezetet, hogy lehető tökéletes önműködő tűzjelzőkészülék szerkesztessék, amely a sprinklert minél nagyobb téren nélkülözhetővé teszi. Minden szakember szívesen látja tehát az Országos Iparegyesület volt érdemes igazgatójának, *Dr. Soltész Adolf*nak fáradhatatlan küzdelmét, amikor készülékét, a *Thermosonus* tűzjelzőt, népszerűvé tenni és elterjeszteni igyekszik.

A *Thermosonus* az eddig megejtett próbákban valóban kifogástalanul, sőt igen nehéz feladatok elé állítva is megiepo szabatossággal és gyorsasággal működött. Az összesereglett szakemberek egyetlen kishittí vagy kételkedő megjegyzéssel sem fogadták az előttük megnyilvánuló eredményt, amely minden várakozást felülmúlt. Pedig amikor a próba alatt a szakértők során végigtekintettünk, meggyőződünk, hogy nagyon szigorú figyelemmel mérlegelték mindent, vajjon az önműködő tűzjelző elé tűzött feltételek teljes kielégítést nyernek-e?

Az önműködő tűzjelző megbízhatósága és éelszerűsége szempontjából bőségesen szabhatunk feltételeket:

Hallható és látható jelzést adjon.

1. ha valamelyik helyiségben a hőmérsék hirtelen felszökik, tehát a szokásosnál rohamosabban emelkedik, vagyis valami a helyiségben *lángra* kap;
2. ha ott a hőmérsék lassankint bizonyos határon túlemlkedik, a *lappangó tűz* a levegőt felmelegíti;
3. ha észrevehető jelentékeny hőemelkedés nélkül valami ég és *füstöt* képez;
4. ha a tűzjelzőkészülék vagy *vezetéke valahol megsérül* és ezzel használhatatlanná válik;
5. ha a *jelzőáram forrása kimerült* és így tűz esetén a készüléket mozgásba már nem hozhatja;
6. a veszélybe jutott helyiséget pontosan jelölje meg, hogy a *tűzfészek* keresése hiábavaló időpocsékolással ne járjon;
7. a helyiség *szellőzési* rendszerétől vagy szellőzöttségétől független, megbízható legyen;
8. minden jelzése *félreérthetetlen* legyen, hogy hamis tűzilárma ne támadhasson, viszont tűz esetén senki se gyanakodjék készülékhibára;
9. *kezelése könnyű* legyen;
10. ne legyen *drága*.

A feltételsorozat tehát igen tekintélyes tűzparanesolat, amely némi fantáziával könnyen a végtelenségig kibővíthető. Kuriózumképpen íme néhány követelés:

1. Ha az elsötétített helyiségben *világosság* támad, azt jelezze;
12. ha a bezárt helyiségben zaj támad, ott gyujtogatók járnak, beszédjüket kihallgassa és az őrhöz továbbítsa.

Tovább már nem folytatom, mert az következőnek, hogy a gyujtogatásról vagy öngyullásról mozgóképfelvételeket készítsen. Ilyen messzemenő kívánság azonban csak évszázadunk második felében számíthat kielégítésre. Maradjunk meg tehát a tűz-

parancsolatnál és vizsgáljuk, hogy a Thermosonus az alapfeltételeknek miképpen felelt meg.

Először is, mi a készülék lényege?

A Thermosonus olyan vékonyfalú bádoghenger, amely igen gyorsan adja át a kívülről kapott meleget a henger belsejében levő levegőnek. A belső levegő a felmelegedés folytán kitágul, kiterjeszkedni törekedik. Ha a felmelegedés lassú, akkor a kiterjeszkedés a hengeren levő apró nyíláson át történik meg. Gyors felmelegedésnél a nyíláson át is megy a levegő, azonban a benn szoruló levegő a henger falát is feszíti. Az egyik hengerfal a többinél is vékonyabb, a belső feszítésre megmozdul, az egész készülékrendszerben keringő áramot megváltoztatja. Az áramváltozás esengő és fényjelzést ad.

Most lássuk a tűzparancsolatot:

ad 1. A hirtelen keletkező tűz jelzésére a készülék alkalmasnak bizonyult, mert a meggyújtott spirituszlángot a pere törtrésze alatt jelezte. Érzékenysége beállítható és olyan helyiségben, ahol hőmérséklingadozás rendszeresen ninesen, olyan pontosan beállítható, hogy a próba alkalmával kísérletül alkalmazott spirituszlángot néhány másodperc alatt jelezte. A helyiség méretei és alakja a készülék felállításánál természetesen figyelembe veendő.

ad 2. A lappangó tűz, a lassú hőmérsékemelkedés jelzésére kiolvadó fém szolgál, amelyet ma már a technika jól ismer és e feladatra alkalmasnak tart. A maximális hőfok, amelyet a készülék a megfigyelt helyiségben riasztás nélkül megtűr, ezzel a mi tetzésünkönl függ.

ad 3. A készülék a füstöt nem jelzi, de ez a legtöbb esetben nem is szükséges, mert a füsttel együtt meleg is képződik, amelyre a készülék már reagál.

ad 4., 5. és 8. A készüléknek olyan mutatólapja van, amelyről minden percben leolvasható, vajjon működőképes-e? Ha a jelzőáram megszakad, ha az áram rövidzárlatot kap, vagy tűz támad, akkor a készülék mutatója elfordul és félreérthetetlen jelzőszavakra mutat.

ad 6. A veszélybe jutott helyiség annál könnyebben található meg, minél több készülék van valamely épületben és a készülékeket úgy helyezik el, hogy egymásba nyíló helyiségek kapjanak közös mutatót. E kívánságot tehát a szerelési terv elégítheti ki.

ad 7. A helyiség szellőztetésének befolyását ugyancsak a szerelésnél vehetik figyelembe. A tartandó elv az, hogy a felmelegedő levegő a Thermosonus-hengert útbaejtse, mielőtt a szellőzőnyíláshoz érne.

ad 9. A készülék kezelését az első években a forgalombahozó társaság látja el. Ennél nagyobb könnyítés igazán nem kell. A tulajdonos csak megfigyelőt tart. E munkát a házmester vagy üzemi tisztviselő látja el.

ad 10. A tűzjelzőkészülékek beszerzési költsége eddig olyan áthághatatlan akadályt állított elterjedésük elé, hogy a konkurenciát, amelyet a Thermosonus mérsékelt árával a piacon kelt, a nemzeti vagyon védelme szempontjából örömmel fogadhatjuk. A piac felvevőképesége, sajnos, ma kétségbeejtő. Pénz — sehol. Csak pénzkereseti törekvéssel találkozunk, lehetőség azonban nem mutatkozik. A takarékosági szellem valahogy az elsőrendű életszükségleti cikkekre feküdt. Csak a külföldi luxustárgyak kelnek símán el. A hasznosra pályázók pénztelenül várják a takarékoság észretérését. Sok jó törekvés közben elfárad, kidűl.

A Thermosonus terjesztésével foglalkozókra is még nagy küzdelmek várokoznak. Győzelmük nem is egészen életrevalóságuktól, kitartásuktól és a készülék megbízhatóságától függ.

Az égési termékek és azok tulajdonságai.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének 1929 március hó 23-án tartott felolvasóestéjén felolvasta: **Dr. Szalay Lajos** vegyész mérnök, a budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

A füst, mely kisebb-nagyobb mértékben minden tűznek kísérője, tűzoltói szempontokból kettős szerepet tölt be. A lassan égő anyagoknál hasznos szolgálatot teljesít azáltal, hogy legtöbbször a füst jelzi a tűz keletkezését és ezen tulajdonsága folytán már annak első időszakában tudomására juttatja az embereknek a beállott veszélyt. Hogy mit jelent a tűz kitörésének az első perceiben, arról tudomást szerezni és ezen stádiumában a tűzoltást megkezdeni, azt külön fejtegetnem teljesen felesleges. Éppen ezen szolgálatáért, amivel sokszor óriási vagyont, esetleg emberélet áldozatul esését akadályozza meg, írjuk számlájára javára az ezzel szemben mutatkozó jelentékenyen káros hatását, melyet a tűzoltásban résztvevőknek okoz.

Nem lekiicsinylendő tehát a füstnek a tűzoltást megnehezítő szerepe. A minden élőlényt elfullasztó, kábító s mérgező füsttömeg bizony sokszor akasztja meg a tűz gyors megfékezésének lehetőségét. Tapasztalatból tudjuk, hogy az oltás művelete a füst körzetében vagy annak terjedési iránya felé (természetes nagyobb füsttömeg jelenlétében) néha teljesen lehetetlenné válik. És ha akár kötelességtudásból, kényszerűségből vagy pedig bizonyos virtuskodásból a tüzet oltó dacol a füsttel, úgy legtöbbször mentőknek, orvosoknak ad igen gyakran hosszú ideig tartó munkát; de könnyebb füstmérgezési esetekben is, napokon át a tűzoltó szolgálatképtelenségét idézheti elő.

Könnyen belátható tehát, hogy a füsttel, mint taktikai elemmel, minden tűzoltónak számolnia kell. Sajnos, a füstképződést nem áll módunkban megakadályozni, mert az szoros összefüggésben áll az anyag természetével és az égés körülményével. A tűzoltótaktikai ténykedésünket pedig jóformán csak olyképpen irányíthatjuk, hogy lehetséges esetekben a füst vonulási útját szabályozzuk, illetőleg gyorsítjuk, amit ablakok, nyílások nyitásával, avagy szellőztetőgépek segítségével érhetünk el; a tűzoltókat pedig a helyes felállítással védjük és kíméljük. Ha pedig ez sem lehetséges, úgy direkt füstvédő eszközök és készülékek alkalmazásával oltalmazzuk őket a füst káros hatásától.

Mivel a füst az égés következménye, nem érdektelen azt tanulmány tárgyává tenni, hogy abból az égési termékek fejlődéséről következtetést vonjunk le. Az égés tudvalóleg olyan vegyi folyamat, amidőn a szerves anyagok főalkotó része, a szén, a levegő egyik alkotórészevel, az oxigénnel, fény és hő fejlődése mellett, egyesül. E meghatározás szerint tehát minden égő anyagnak szénnek kell tartalmaznia. A gyakorlati értelemben el is fogadhatjuk ezen megállapítást, de tudományos és precízebb módon kifejezve, az égés fogalma kibővül, amennyiben minden testnek oxigénnel való egyesülését égésnek nevezzük. Példa erre a hidrogén, a fémnátrium és kálium égése vízben stb., melynek egyike sem tartalmaz szén; tehát nem szerves anyagok és mégis a legtökéletesebb példái az égésnek. Minthogy minket e kérdés gyakorlati vonatkozása és az égési termékekkel kapcsolatos volta érdekel, ennél fogva elfogadhatjuk az első esetben adott meghatározást.

Ha tehát valamely anyag a szokásos szén mellett hidrogénnel és oxigénnel kívül más alkotórészt nem tartalmaz, (mint a szűrőpapír, spiritusz, olajok, zsírok, benzín, petróleum stb.) úgy megfelelő

levegő és esetleg elegendő tiszta oxigén jelenlétében, minden maradék nélkül ég el, anélkül, hogy láthatólag füstképződés állana elő. Ennek bizonyosságául szolgál a közismert benzín-forrasztólámpa viselkedése, mely majdnem szintelen, kormot nem adó lángot ad, mivel e készülék úgy van megszerkesztve, hogy az előállított benzingőz levegővel, tehát feles oxigénnel keveredve ég el. Ily esetben az égés terméke csak gáz és pedig széndioxid, vagy másként szénsav, mely mellett lévő hidrogénből és oxigénből vízgőz képződik. A széndioxid a levegőben mint szintelen gáz elszáll, a vízgőz pedig hidegebb tárgyon, vagy levegőrétegen csapódik le, ahol esetleg gyenge ködszerű réteget alkot.

Az égés itt vázolt formáját tökéletes égésnek nevezzük. A gyakorlatban azonban ritka az oly eset, hogy a tökéletes égés összes feltételei fennálljanak, mert kevés levegő (oxigén) van jelen, vagy az éghető anyag a gyullási hőmérsékletét nem érte el teljes egészében, mivel az anyag tömörsége akadályozza a levegővel való egyenletes keveredését és így tovább számtalan körülmény befolyásolja és akadályozza a tökéletes égés lefolyását. Ily viszonyok mellett egy lefolyásában bonyolult folyamat áll elő, melyet általánosan tökéletlen égésnek nevezünk.

A tökéletes égés termékét, az alkotó részek, az elemek legmagasabb értékű, de egyszersmind legegyszerűbb oxidjai szolgáltatják. Így a szerves anyag szene széndioxiddá, a hidrogén pedig vízzé, nitrogén nitrodioxiddá, a kén kéndioxiddá, a fémek pedig szilárd fénoxidokká alakulnak át és ezekből képződik a hamú. Nem fémek egypár kivételével rendszerint gázalakú égéstermékét szolgáltatnak, melyek többnyire szublimálás folytán végül szilárd halmazállapotúvá válnak. Ha az éghető anyag szénen, hidrogénen és oxigénen kívül más alkatrészt nem tartalmaz, úgy annak égési terméke se az oltást nem nehezíti meg, sem pedig az emberi szervezetre káros hatása nincsen; míg ha a fenti három alkatrészen kívül más is van jelen, úgy ezen körülmény már általánosságban veszélytelennek nem mondható. Így kén jelenléte esetében a kén égési terméke a kéndioxid, mely erősen nyálkhártya izgató, s mint ilyen ezen hatásából kifolyólag, nyálkhártya-gyulladást, tüdővérzést és fulladást is okozhat. Nitrogén jelenléte esetében a fejlődő nitrogéndioxid hasonló hatást fejt ki. A foszfor égési termékei heveny mérgezést idéznek elő. Fémek égési termékei, ha csak a levegőben való felkavarás folytán finoman eloszolva nincsenek, hamú alakjában maradnak vissza. Az ú. n. alkáliák és alkali földfémek nátrium, kálium, kalcium, stroncium, bárium égési termékei, ha bőrre, vagy nyálkhártyára kerülnek, minthogy ezek hatása lúgos, maró, a bőrön gyulladást, a nyálkhártyán pedig izgatást okoznak. Higany, amennyiben az gőzzé alakulhat, gyengébb mértékű higanymérgezést idéz elő.

A hő, mint tudjuk, a leghatásosabb eszköze a kémiai folyamatok megindításának. Éppen azért, a gyakorlatban előforduló égéseknél, ahol a kémiai folyamatot nem a céltudatos emberi agy irányítja, hanem az égésnél a véletlen folytán adódó körülmények, ily esetben úgy a meginduló vegyi művelet közben, mint a folyamat folytán keletkezett termékek körül a legnagyobb változások mutatkoznak. Így az égés folyamatánál párolgás, szublimálás, desztillálás, adicció, substitució, oxidáció, redukció fordul elő, mikor is a komplikált vegyületek egyszerű vegyületekké esnek szét, míg az egyszerűek legbonyolultabbá épülnek fel. Ki tudná ezen változatok rendszerét követni, melyek minden körülménynél változnak. Mégis hogy szemlél-

hetővé tegyük ezen égési folyamatot, lássunk egy gyakorlati példát. Tegyük vizsgálat tárgyává, hogy valamely faanyag égésének folyamata alatt, milyen vegyi változások állanak elő? Egy darab fát, hogy tüzet fogjon, előbb mindenesetre meg kell gyújtani, vagyis annak anyagára meleget kell átvinni. Amint fentebb említve volt, e sok reakció, hő behatása által áll elő. Ha tehát gyújtás folytán a fát melegítik, elsősorban annak víztartalma a melegedés mérve szerint fog távozni. Így különösen erősen vizes faanyagnál, amint a víz a kiterjedési elvnel fogva annak felületére jut, ott forrni kezd, majd gőzzé alakul. Ilyenkor tehát az első folyamat, a párolgás észlelhető. Ha ezen jelenség teljes mértékben befejeződött, úgy rögtön megfigyelhető, hogy a fa anyaga sárgulni, majd sötétedni kezd, mely tünetény folytonosan, egészen a fekete színig fokozódik. Ugyanekkor pedig a vízgőz fehér ködszerű helyét, világossárgától barnáig terjedő színben, egy másik gázalakú test foglalja el, melynek jellemző szaga van és kellemetlen szűrő hatásánál fogva a légutak nyálkahártyáját erősen izgatva, az azt belégzőt köhögésre ingerli.

E jelenség tulajdonképpen egy száraz lepárlási (desztillálási) folyamat, mely azonos a mesterséges falepárló üzemeknél beálló folyamattal. Ennek folyékony lepárlási terméke a fakátrány, acetone, metylalkohol és az ecetsav, azonkívül gázok is keletkeznek, melyek az etylén, propilén, butilén, acetilén stb. csoportokba tartoznak. Ezen periódusnál a fa alkotó vegyületei, főleg a cellulose megbomlik, amire egyszerűbb és összetettebb molekulája, eredeti anyagától egészen más kémiai rendszerbe tartozó testekké, illetőleg vegyületekké alakul át.

További megfigyelés folyamán az égő test izzása, majd hirtelen lángalobbanása áll elő. Ekkor a sűrű füstképződés esik, amire a távolabbi körzetben inkább koromlerakódás észlelhető. A fa anyagában folyamatban lévő gáz- és gőzfejlődés, az előbb leírt módon, továbbtart ugyan, ez azonban az időközben felemelkedett, hőmérsékleten, levegő jelenlétében, meggyullad és elég. Ezen jelenség a lángképződést vonja maga után, melynek sárga, vörös és fehér színe az izzási hőmérséklet szerint változik.

Az égés bizonyos felületen történik, mely jelenség egy megfelelő térfogatot zár be. Könnyen megérthető tehát, hogy az égő gáz, az égés térfogatának felületén érintkezhetik elsősorban a levegővel, amiáltal az égés ott a külső felületen leg-tökéletesebb. Befelé, a láng centruma felé haladva, mindig kevesebb levegő jut az égéshez, úgyhogy ott a szükséges oxigénért súlyos harc folyik. A jobban égő, nagyobb aktivitású vegyület elveszi a kisebb aktivitású, alacsonyabb hőmérsékletű vegyület oxigénjét, azt szükség szerint esetleg az alkatrészeire bontja, redukálja és a szén tiszta izzó állapotban távozik a belső térből. Ezen oxigénszegény térből friss levegőre jutva, ott vagy végleg elég széndioxidgázzá, vagy pedig hirtelen leghűl; mert elégéshez szükséges hővel nem rendelkezve, mint korom lebeg a levegőben és tovább száll. A korom tehát nem más, mint kivált szén.

(Folytatása és vége következik.)

Próbaoltás a Szilvay-féle szárazoltógéppel.

Folyó évi április hó 6-án délután, az állami gépgyár Kőbányai-úti Sporttelepén mutatva be Szilvay Kornél székesfővárosi hívtársas vállalkozót

szarazoltógépét a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének. Ezen bemutató és próbaoltáson jelen voltak a Budapesten székelő tűzkárbiztosító intézetek képviselői, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének képviselői, a fővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának több tagja, a budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, alparancsnoka és még számos érdeklődő.

Az oltási próba egy ilyen célra épült 80 m³ űrtartalmú tűzbiztos falak és födémel bíró tetőszerkezet nélküli létesítményben történt. A próba-épület két szemközti falán vasbádogból készült ajtók, az oldalfalakon pedig szintén vasbádog-ajtókkal elzárható felső szellőzőnyílások vannak beépítve olyan formán, mint az egy zárt raktárépületnél szokásos.

A próba előkészítése. A próbaházban meggyújtás céljából elhelyeztettek: az egyik fal mentén 20—25 mm vastag fenyőfadeszkákból összetákoltt 4 db állvány, 1 db puhafából készült asztal, 1 db pad. Ezeken elhelyezve, kéregpapírból készült különféle árudobozok, csomagoló fagyapot, papír- és puhafahulladék. A szemből levő fal mentén 3 db puhafahordó, olajjal átitatott dongafák és néhány elhasznált autókerekabrones gumiból.

A meggyújtandó anyag súlya volt:

állványok, asztal, pad	182 kg
fahordók	30 „
aprófhulladék, fagyapot	5 „
olajos donga	21 „
árudobozok és papírhulladék	57 „
fa és papír összesen	295 kg
ócska gumi	140 kg

Egyik áru-állvány felső részére egy jól ledugaszolt vastag üvegben 1.5 kg benzín volt feltéve.

Az égés lefolyása.

Délután 5 óra 4 perckor az asztal, a pad és az állványok tövében leszórt papírhulladék, fagyapot és aprófa meggyújtott. Az egyik vasajtó nyitva maradt.

5 óra 6 perckor. A felcsapó hosszú lángok az állványokat és az azon levő papírdobozokat nyaldosva, azokat fokozatosan meggyújtják. A füst, a láng és a fejlődött égési termékek az egész helyiséget megtöltik és a nyitva hagyott egyik ajtónyílás felső részén kifelé törnek.

5 óra 6 perc és 30 másodperckor a nyitva maradt ajtó lezárattott és a tűz fejlődését a vasajtók figyelőnyílásain szemmel tartottuk. Belül az égő puhafa ropogása hallatszik, a vasajtók figyelőnyílásain élénk, befelé irányuló levegőáramlás észlelhető.

5 óra 7 perckor benzinrobbanás. Egy pillanatig az összes nyílásokon az égési termékek és láng kifelé törnek, de ugyanekkor a már szépen kifejlődött belső tüzet a robbanás elnyomja, a lángok eltűnnek, a tűzben levő helyiség elsötétedik. A külső levegő az összes nyílásokon ismét befelé süvít. A vasajtók felmelegedtek.

A tűznek zárt ajtók mellett az oxigéndús levegő hiánya miatt lappangó, senyvedő belső tüzzé válása miatt, az egyik ajtót a robbanás után 20 másodperc múlva 40 másodpereni időtartamra kinyitott. A próbatűzhöz friss levegő jutván, a lángok ismét pillanatok alatt feltörnek, félperc elteltével a helyiség újra lángokban áll.

5 óra 8 perckor az ajtókat ismét elzártuk. A tűz ropogva égett tovább. A figyelőnyílásoknál megállapítottuk, hogy a további égés alatt időszakonként, hol a friss levegő áramlik a nyílásokon befelé, hol a már belül felmelegedett, feszültség alatt lévő égési termékek törekesznek a nyílásokon kifelé.

Az oltás.

5 óra 19 perckor, tehát a meggyújtástól számított 15-ik percben, megkezdődött az oltási művelet. Az ajtók záravatartása mellett a szarazoltógép sugáresővet az ajtón levő figyelőnyílásba helyeztetett és kezdetben közömbös oltógáz, későbbben oltópor fúvatott a tűzben lévő helyiségbe. Az oltás 2 perc alatt befejeztetett. Szilvay Kornél egy tűzoltó kíséretében oxigénes füstálarccal felszerelve behatol a próbaházba, azt átvizsgálják és egy perc múlva jelenti, hogy a tűz teljesen eloltatott.

7 perccig tartó szellőzés után, amely idő alatt a tűzben lévő helyiség hőmérséklete +10 C°-ra süllyedt, a jelenlevők bementek a próbaházba és megállapították, hogy ott a tűznek szikrája sincsen, az minden vízbehatás nélkül teljesen eloltatott és a külső levegő hőmérsékletére lehűtetett.

A próba után tartott szemle alkalmával és az el nem égett anyagok mérlegelése után megállapítottuk, hogy a próbatűzben elégett:

1.5 kg benzín á 10.000 kal.	= 15.000 kal.
4 kg fagyapot és aprófa á 3000 k	= 12.000 „
15 kg papírdoboz és hulladékpapír á 2500 kal.	= 37.500 „
Az állványokon, asztalon és padon 3—4 mm mély beégések találtak, amely ca 20 kg puhafa égésének felel meg á 3000 k	= 60.000 „
Összesen	124.500

kilogram kalória szabadult fel 15 perc alatt, tehát egy percre 2075 kalória esik, mely a szarazoltógéppel az oltás ideje, 2 perc alatt lekötendő volt.

A tűz által nem érintett tárgyak és anyagok, hordók, olajjal beitatott dongák és az ócska gumikerekabroncsok beporozva, de egyébként teljesen sértetlenül találtak.

A felhasznált oltóanyag.

A próbatűz eloltására 40 kg közömbös gáz és 82 kg oltópor használtatott fel. Mivel az oltás 2 perccig tartott, tehát percenként 20 kg gáz és 41 kg oltópor dobatott be a tűzre.

Majdnem bizonyosra vehető, hogy kevesebb gázzal és különösen kevesebb oltóporral is el lehetett volna érni ilyen oltóhatást, ha az oltás nem zárt ajtók mellett történik, mert így a nem égő anyagok is mind beporoztattak és az egész tűzben lévő helyiség talán fölösleges mennyiségű közömbös gázzal töltetett meg. Nem hagyható említés nélkül azon nagy előny, mely a zárt ajtók melletti tűzoltásból származik, hogy az oltási művelet majdnem teljesen veszélytelen, még füstálarc sem szükséges, míg nyitott ajtóknál végbemenő szarazoltásnál a helyiségbe behatoló tűzoltóknak oxigénes füstálarcot kell használni.

Észrevétel. A benzinrobbanás pillanatában történt tűzfolytatás abban találja magyarázatát, hogy akkor, midőn az állványra helyezett és ledugaszolt benzines üveg felrobbant, annak 1.5 kg súlyú tartalma a tűzre frecesenve, egy pillanat alatt elégett és a zárt helyen lévő levegő teljes oxigéntartalmát abszorbeálta, úgyhogy az égés folyamata az egész helyiségben — annak ellenére, hogy az égő anyagok hőmérséklete jóval a gyulladási hőfok felett volt — oxigénhiány miatt megszakadt, a lángok eltűntek.

Abban a pillanatban, amikor az ajtót kinyitottuk, oxigéndús levegő jutott a magas hőmérsékletű anyaghoz, a tűz ismét feléledt, a megszakadt égés tovább folytatódott.

Budapest, 1929 április 17.

Nagy Sándor

A gyári tűzoltóságokról.

Irtva és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: **Malcsiner Károly**, a budapesti Ganz-Danubius vagongyár tűzoltóságának parancsnoka.

(I. folytatás.)

A Ganz-gyári tűzoltóság alakulása és fejlődése oly szorosan függ össze a gyár multjával, hogy annak ismertetését ezen ipartelep történetével, egy keretbe kell összevonnom.

A Ganz-gyár alapításának ideje a mult század első felére, 1844-re nyúlik vissza, amidőn Ganz Ábrahám az akkori „József Hengermalmi Társulat” öntőmestere a budai régi Vizivárosban, a második kerületben fekvő Kórház (a mai Ganz) utcában, két kis viskószerű épületben berendezett szerény öntőműhelyben az üzemet megkezdte.

A részben még ma is látható apróbb házak közé ékelt akkori szerény vasöntőműhely volt a mai világéég bölcsője, ahonnan a magyar ipar, kultúra egyik úttörő vállalata a rohamos fejlődés útjára indult.

E nagyarányú fejlődés szerencsés kezdete, részben az akkor még kevésbé művelt iparág meghonosításának, részben Ganz Ábrahám kiváló szakképességének és szorgalmának tudható be, aki fáradhatatlan odaadással munkálkodott úgy a gyár fejlesztésén, mint a gyártmányok tökéletesítésén.

Ezen ernyedetlen szorgalmának meg is volt a sikere, mert a gyár, alig 10 évi fennállás után, már egy újabb találmányával lepte meg a világot, miáltal az akkori fejlődésnek indult vasutak által óriási lendületet nyert, úgyhogy a régi osztrák állami és a déli vasutak részéről csakhamar tetemes megrendelésekben részesült. Ezeket pedig 1859-ben, az akkori Tiszavidéki Vasúttársaság nagymérvű megrendelése követte; s ettől kezdve a kéregöntésű kerekek gyártása mindinkább nagyobb arányokat öltött.

A kéregöntés módjára később vasúti felszereléseket, malomhengereket és más gépalkatrészeket is készítettek.

A nagyobb fellendülés által az apró műhelyek egyre szűkebbnek bizonyultak, úgyhogy folytonosan terjeszkedésről kellett gondoskodni.

A fejlődés ezen időszakához fűződik a *Ganz-gyári tűzoltóság* megalapítása is, s így a „Ganz Törzsgyár” tűzoltósága 1860-ban alakulván meg, 68 esztendő multra tekinthet vissza.

A törzsgyári tűzoltóság néhai belecskai *Mechwart András*, a gyár akkori főmérnökének kezdeményezésére és parancsnoksága alatt 60 főnyi létszámmal alakult meg.

Mechwart András ezen tettevel nemcsak az első gyári tűzoltóságot alapította meg Magyarországon, de ebben még a fővárost is megelőzte, s így elvitathatatlan, miszerint a Ganz törzsgyári tűzoltóság Budapesten a legrégebb.

Ganz Ábrahámnak 1867-ben történt elhalálása után, a gyár válságos helyzetbe jutott; de az akkori vezetőszemélyek törhetetlen erélye és buzgalma azt ismét virágzóvá változtatta, míg végül 1869-ben a gyár részvénytársasággá alakulván, annak élére vezérigazgatónak Mechwart András választott meg.

Hogy e férfiában mily erőt nyert a vállalat és ezáltal a tűzoltóság is, azt fényesen beigazolja azon óriási arányú fejlődés, mely a mai és az 1867-iki állapot között mutatkozik.

A tűzoltóságnak ily lelkes híve jutván a vállalat élére, a tűzoltóság fejlődése biztosítva volt. Ezen körülmény be is igazolódott azáltal, hogy a tűzoltóság fejlődésével mindig lépést tudott tartani a vállalat rohamos fejlődésének arányaival.

Az alakulás idejében a budai Törzsgyár tűzoltósága nemcsak a gyárra, de annak esupa apró épületekből álló környezetére is valóságos áldás volt; mert az ott számtalanszor előforduló tüzeket a gyors és szakszerű beavatkozások által többnyire csirájában elfojtotta, vagy igen kis térre szorította.

A „Törzsgyár” tűzoltósága abban az időben nemcsak apró, de nagyobb tüzeseteknél is mindig az elsők között szerepelt, s különösen kitüntette magát 1868-ban a Budai petróleumfinomítógyár égése alkalmával, 1869-ben az Akadémia tetőzetének égésénél, 1876-ban a nagy árvíz alkalmával, 1890-ben a törzsgyári nagy tüzesetnél és még sok-sok a gyárban előfordult belső tüzeseteknél, melyek nyomai és emlékei már csak a multé; mert a Ganz Törzsgyárat is úgy, mint hazánk igen sok más iparvállalatát, Trianon kikezdte és részbeni leépítésre, illetve fuzionálásra kényszerítette.

A Törzsgyár tűzoltóságának méltó kitüntetésül az a testület parancsnokságához intézett számos elismerő és köszönőlevél szolgál, melyeket az eszme szolgálatában eltöltött önzetlen munkálkodásának elismerése gyanánt ma is kegyelettel őriz.

Ezekből felemlítésre méltók az 1868-ban Kovács főkapitánynak, az 1869-ben báró Eötvös Józsefnek köszönő levele, az 1875-ben az akkori „Ungharische Lloyd” július 25-iki számában megjelent, egy rakétagyár robbanásánál való beavatkozásáért dicséret cikke, nemkülönben a gyár akkori igazgatóságának számos elismerő átirata, melyekben tűzoltóságának becsületes és önzetlenül végzett eredményteljes munkájáért dicséret és elismerő köszönőt tolmácsolta.

A Ganz Törzsgyári tűzoltóság abban az időben fecskendőivel inkább a szomszédság védelmét biztosította, míg a feljegyzések szerint a házi, illetve városi vízvezetékének erős nyomására való tekintettel, a gyár belterületén, inkább csak tűzicsapókra szerelt tömlőkkel való beavatkozásra rendezkedett be.

A Ganz vállalat megnagyobbodásával és új üzemeinek szaporodásával 1880-ban a Ganz Wagongyári, 1890-ben a Ganz Villamossági gyárak tűzoltótestülete, majd 1910-ben a hajógyári őrség alakult meg.

1927-ben a vagongyári testületbe a Kistársai Gép- és Vasútfelszerelési gyár, 1928-ban a Schlick-Nicholson vasöntőde és gépgyár tűzoltósága is beolvadt. E telepeknek tűz- és vagyonszabványügyi felügyelete és irányítása a fuzionált vállalatok teljes leépítéséig a vagongyári tűzoltóparancsnokság kezelése alatt áll.

Tűzoltói szempontból is sajnálattal kell ezen fuziókat fogadnunk, mert a nagyszámú kenyerét elvesztetteken kívül nemcsak a magyar iparnak négy elismert nagy vállalatával, hanem sajnos, 62 tűzoltóval is kevesebb lett.

A Dr. Lipták-féle gyárnak a fuzió idején már nem volt tűzoltósága, így ez ipartelep leépítése a tűzoltók létszámát nem érintette.

A szombathelyi Mayer Gépgyár leépítése a Vasvármegyei Tűzoltószövetségnek 24 tűzoltóval való csökkentését vonta maga után.

A Ganz Villamossági gyár tűzoltóságának multjával, berendezésével és felszerelésével nem áll módomban ismertetéssel szolgálni, mivel nevezett vállalat igen hosszú ideje önálló külön érdekeltiséget képez; egyébként tűzoltósága örendelkezési joggal van felruházva.

A Ganz-Danubius Hajógyári őrség vezetőre, irányítóira és támogatóira szorul, mert csak ilyen alapon válhatik erőteljes és helytálló testületté. A hajógyári tűzoltóság megszervezésének kérdése nem mai keletű és amint a jelek mutatják, rövid időn belül ez is befog következni.

Említést érdemel még az 1928. évben tűzrendészeti szempontokból a „Bánhidai erőműtelepnek“ a vagongyári tűzoltóparancsnokság hatáskörébe való bekapcsolása is.

(Folytatása következik.)

„A tűzoltóversenyek problémája“ című cikk tárgyát érdeklő tapasztalatokról.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ folyó évi november havi 11. számában cikk jelent meg a veszprémi vármegyei tűzoltóversenyéről.

E cikknek nemcsak a verseny napján történeteket kellett volna feltüntetni, hanem nyomatékosan ki kellett volna emelnie azon körülményt is, hogy a versenyt követő legközelebbi vármegyei tűzoltószövetségi választmányi ülésen a választmány igazságot szolgáltatott a mellőzött községeknek.

A versenybíráló-bizottság többségi határozata alapján, de meg a cikk szerint is a községek a következő eredményhelyezést kapták: 1. Vanyola, 2. Enying, 3. Réde, 4. Lovászpata, 5. Fűzfőgyártelep, 6. Várpalota, 7. Ajkacsingervölgy, 8. Kerékteleki, 9. Csót, 10. Takácsi, 11. Ajka község.

A versenyen résztvevő községek a zsűri megállapításai szerint a következő hibapontokat kapták:

A versenyző tűzoltóság neve	Hibapontok száma		Gyorsszerelés lemezt ideje		Összes kiszámított hibapontok száma	Ezen kimutatás szerint a helyezés	A zsűri döntése szerinti helyezés
	iskola-szerelésnél	gyors-szerelésnél	másodperc	tized-másodperc			
Vanyola község	5	9	48	1	16	II.	I.
Enying	5	2	58	—	28	V.	II.
Réde	12	—	47	6	12	I.	III.
Bársonyos	13	4	61	6	46		
Bakonyszombathely	17	1	49	2	22	IV.	
Kerékteleki	8	8	54	1	31	VIII.	VIII.
Lovászpata	7	3	51	—	17	III.	IV.
Úrkút	18	6	106	—	132		
Ósi	16	3	64	—	45		
Ajka-Csingervölgy bánya	4	11	57	5	35		VII.
Ajka község	2	11	64	5	67		XI.
Ajka gyár	15	7	56	9	43		
Fűzfő község	6	3	68	—	52		V.
Nemesleányfalu	12	4	82	2	87		
Várpalota	7	4	56	1	29	VI.	VI.
Siófok	7	1	59	—	32	IX.	
Zirc	13	3	54	—	29	VII.	
Dudar	16	3	56	3	38		
Bakonynána	24	4	57	—	48		
Borzavár	20	3	70	—	68		
Porva	16	2	60	—	46		
Bakonycsernye	12	9	72	2	73		
Peremarton	20	4	52	35	34		
Csót	6	2	62	5	37		IX.
Nagyvázsony	20	4	64	3	57		
Herend	25	7	61	2	61		
Szentgál	16	1	56	1	34	XI.	
Takácsi	10	7	55	—	33	X.	X.
Nagydém	9	11	69	—	63		

Ha az országos tűzoltószövetség által kiadott versenyszabályzatokban előírt módon, — melynek betartását a zsűriben nem győztem követelni — történt volna a bírálat, úgy a fenti kimutatásban római számmal jelölt módon történt volna a helyezés. Vagyis: 1. Réde, 2. Vanyola, 3. Lovászpata, 4. Bakonyszombathely, 5. Enying, 6. Várpalota, 7. Zirc, 8. Kerékteleki, 9. Siófok, 10. Takácsi, 11. Szentgál.

Ha most a két eredmény közti különbséget vizsgáljuk, látjuk, hogy a fenti táblázatban helyezett 11 község között 4 zirci járásbeli község van és pedig Réde, Bakonyszombathely, Zirc és Kerékteleki. Mindjárt feltűnik, hogy Réde a jól megérdemelt első díj helyett a 3. helyre lett szorítva. (Ez is csak nagynehezen sikerült.) Bakonyszombathely, mely 4. lett volna, Zirc, mely 7. lett volna, egyáltalán nem lett helyezve. Egyedül Kerékteleki község került az öt megillető 8. helyre.

A vm. tűzoltószövetség a versenyt követő legközelebbi, már hivatkozott választmányi ülésén — miután a verseny napján az egyéni díjak kiosztására az idő előrehaladottsága miatt idő már nem volt — az egyéni díjak odaítélése végett, de meg az előterjesztett panaszok folytán is az eredményeket átvizsgálta és megállapította, hogy egyik-másik így a fentebbi községekkel is igazságtalanság tör-

tént. Miután már másképp segíteni nem lehetett, mert a 11 csapatdíj a verseny napján kiosztott, a mellőzött csapatokat úgy rekompenzálta, hogy a rédei parancsnokot nagy ezüstéremmel, a rédei nyomó-egyest kis ezüstéremmel tüntette ki, Bakonyszombathely és Zirc községek csapatából pedig a parancsnokok ezüst cigarettatárcát, a csapatok főbbi, minden egyes tagja pedig bronzérmét nyert.

Jelen esetben tehát megállapítást nyert azon körülmény, hogy a zsűri azon eljárása által, miszerint a hivatalosan megállapított pontozás eredményét mellőzve, másként döntött, a csapatok virágzó ambícióját alapjában támadta meg. Minthogy azonban a verseny eredményéről cikk is jelent meg, anélkül, hogy abban a választmány határozatáról, illetve ezen érdemes, de mellőzött csapatokról egy szó is esett volna, melyek különben is felügyeletre vannak bízva, kötelességemnek tartom a szavamot fölemelni ezen rendellenes eljárás ellen, nehogy e tűzoltóságok az alapjában megtámadott ambíciójukat teljesen elveszítve, az oly fontos tűzoltóügynek nem elősegítői, hanem megöli legyenek a községekben.

Bársonyos, 1928 december 16.

Chapó István,

zirci járási tűzrendészeti felügyelő.

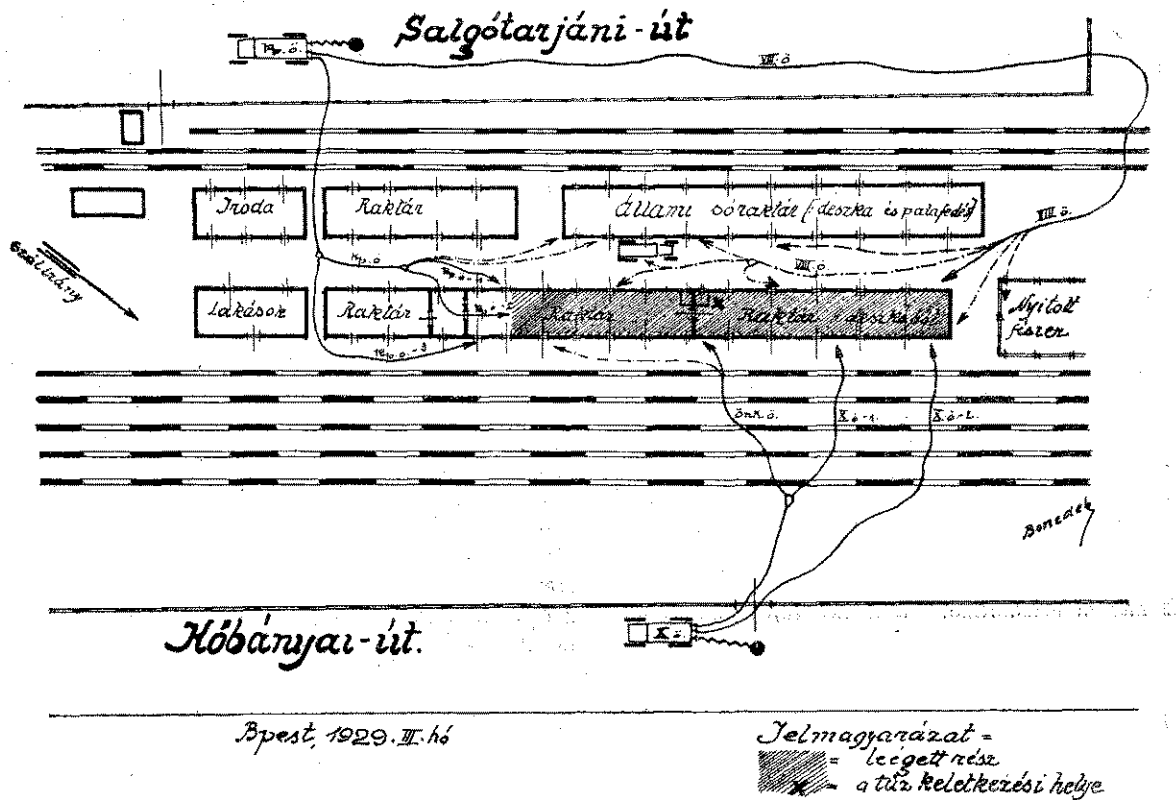
A Józsefvárosi pályaudvar raktárának égése Budapesten.

A székesfőváros egyik legrégebb, valamikor „Losonci vasút” gyanánt ismert pályaudvar területén, folyó évi március hó 21-én, az esti órákban, hatalmas tűz pusztított, melynek folyamán, illetve első időszakában, mintegy 2—3 kilométer körzetig elhallatszó, gyors egymásutánban bekövetkezett, tarackdurranáshoz hasonló robbanások dörgése reszkettette meg a levegőt.

A nevezett napon este 8 óra 30 perckor a tűzoltóparancsnokságot tűzjelző-telefon útján arról értesítették, hogy „a józsefvárosi pályaudvarban egy raktár erősen ég”. A tűzjelzés pillanatában a köz-

E hatalmas terület közepétáján, a kerepesi izrtemető vonalában, állott a teljesen fából épült, terméspalattával fedett 260 méter hosszú és 25 méter széles, különböző áruval zsúfolt I. számú C, jelzésű raktár, melynek a Hungária-körút (nyugat) felé eső 100 méter hosszú szakaszát, annak további folytatásától, egy téglából készült, szabályszerűen a tetősík fölé húzott és tűzbiztos vasajtóval ellátott tűzfal választotta el.

E hosszú, átmeneti áru elhelyezésére szolgáló raktárépület középső 100 méteres szakaszát ismét téglafal, illetve a raktártérben, a megszakítás nélkül folytatódó nyeregretető alatt helyetfoglaló, téglafalakkal bíró, kisebb raktárrekesz szakította meg. Ennek a középső raktártérbe 3 ablaka és 1 ajtaja

A budapesti Józsefvárosi pályaudvar raktártűzének támadási tervrajza.

ponti és a VIII. ker. tűzörség a vész helyére rendeltetett, a következő percben pedig a X. ker. tűzörség azt az utasítást nyerte, hogy a veszélyben forgó pályaudvar Kőbányai-úti oldalára vonuljon és autófeckendőjével ott foglaljon állást.

A vész színhelye felé közeledő tűzörségek az égboltot megvilágító hatalmas tüzfényből ítélve, rohamosan terjedő tüzeset fejlődésére következtettek. Tekintettel az ekkor uralkodó erős északnyugati szélre és azon körülményre, hogy a tűzvész területén óriási mennyiségű éghető anyag van felhalmozva, este 9 órakor a IV. ker. és az önkéntes tűzörség is a tűz színhelyére rendeltetett.

A veszélyben forgó józsefvárosi pályaudvar, a Fiúmei-út, Salgótarjáni-út, Kőbányai-út és a Hungária-körút által határolt, mintegy 38,2 □-kilométernyi, szabálytalan négyszöget képező területen foglal helyet, melynek a Salgótarjáni-út felőli oldala 1500 méter, a Kőbányai-úti része 1400 méter hosszú, szélessége pedig 250 méternyi. A múlt század második felében épült régi vaspályaépületek, amidőn még a MÁV személyforgalma is (1885-ig) innen nyert lebonyolítást, a Fiúmei-úti oldalon húzódnak végig. Jelenleg csupán a teherforgalom, különösen tüzelőanyagok szállításának céljait szolgálja. Ez utóbbi áruval e pályaudvar rendszerint zsúfolva van.

nyílt, melynek téglafala a tetősíkon túl nem volt kiképezve, nyílásai pedig vasablaktáblák, illetve vasajtó nélkül állottak.

E raktár 3-ik szakasza 60 méter hosszban, szabadon, deszkafallal elzárva végződött.

Az első tűzfalnak támaszkodva, a Salgótarjáni-út felé eső részén, az első és második raktártérben, a nyeregretetőig felhúzott, három oldalról deszkafalakkal elrekesztett, egy-egy raktárkezelői iroda foglalt helyet, melyek mindegyikében egy-egy kis *vaskályha* állott. Ezek füstelvezető csövei téglából alkotott és a tetősíkon húzott kéménybe torkoltak.

Az égő raktár Salgótarjáni-út felé eső oldala mellett végig egy 15 méter széles, kikövezett és fuvározásra szolgáló úttest vezet, melynek túlsó oldalán az előbbivel párhuzamosan haladó, fából épült hasonló hosszúságú, szintén palával fedett, de alacsonyabb *állami sóraktár* foglal helyet, míg a Kőbányai-út felé eső oldalán vasúti sínpárok húzódnak végig, melyeken túl számos egyéb raktár következik.

A tűzhöz elsőnek érkezett tisztai autó, amint a Salgótarjáni-út felől, a X-es számú kapu, a pályaudvar területére ért, az ágyúdörgésszerű robbanások megindultak és elég sűrű egymásutánban körülbelül 20 percig tartottak.

A tűzoltóság megérkeztek az égő raktár 100

méter hosszú első szakasza teljesen lángban állott már.

A központi tűzország nagy Benz-autófecskendőjével ugyane kapun át szintén a pályaudvar területére vonult, azon körülményben bízva, hogy a bevezetett és e helyen nyomásfokozó berendezéssel ellátott vízvezetékhalózat legközelebbi tűzcsapjáról szerelve, a gépnek vízzel való táplálása nehézségekbe ütközni nem fog. És e pályaudvar állomásfőnöke bár a tűz kitörése percében, a nyomásfokozás eszközlése iránt intézkedett is, ámde valamennyi tűzcsap belévén fagyva, mindannyia használhatatlan állapotban levő volt.

Ausch Rezső, a kivonult tűzoltóság vezénylő főtisztje erre a központi őrség fecskendőjét a Salgótarjáni-útra rendelte vissza, ahol az — a jóval távolabb levő utcai tűzcsapról — most már akadálytalanul táplálható volt.

A tűz ezenközben, az első tűzfal tárvatartott vasajtó nyílásán át terjedve, az időközben irányt változtatott szél által hajtva és a soroatosan szétrobbant vaspalackokból elszabadult oxigéntömegek által élesztve, a raktár második szakaszának túlnyomó részén végigfutott és a téglafalból épült belső rekesz előtt 20 méternyi távolsáig jutott el.

A közp. tűzország ezalatt a pályaudvar kerítésén át fecskendőjéről egy motortömlő-vezetékét fektetett, melyet az égő raktár nyugati sarkánál két motoros tömlővezetékre osztott meg. Ennek egyike a veszélyben forgó raktár baloldalán két egységes vezetékre osztatott. Az innen nyert egyik egységes sugár az égő raktáron kívül, a tűz terjedésének határánál, — a másik egységes sugár az épület belsejében, a falazott raktárrekesz ajtaján át, 20 méternyire foglalt állást. A közp. harmadik motoros tömlővezetékének sugara a Kőbányai-út felőli oldalon, a tűz terjedése határánál helyezkedett el.

E három erőhatású sugár működésbelépésével az égő raktár tűzének ez irányban való tovaterjedése *elhatároltnak* volt tekinthető.

Az ezenközben a tűz színhelyére érkezett VIII. ker. tűzország, egyidejűleg a közp. őrség nagy autófecskendőjéről szerelt motortömlővezetékét a Salgótarjáni-út hosszában fektette és annak sugarát az égő raktár vonalán túl, a pályaudvar kerítésén való áthatolással, az állami sóraktár védelmére irányította.

Az égő raktárban levő oxigénes palackok robbanásával egyidejűleg ugyanis a sóraktár tetejét át-törő vaspalackdarabokkal együtt, annak belsejébe égő deszkadarabok hullottak, ami által annak egy része lángba borult.

A VIII. ker. őrség helyzete, ezen oltási művelete közben, igen kritikuská bizonyult. Amíg ugyanis a közp. őrség tűzoltói a robbanások időtartama alatt, a raktár nem égő falai mellett, kellően védve nyomulhattak állásaikba, addig a VIII. ker. őrség embereit a robbanások által szétvetett és sűrűn az irányukba hulló, 5—10 kgr súlyú, hatalmas vaspalackdarabok veszélyeztették. A VIII. ker. őrség tűzoltóinak ez alkalommal tanúsított hősiességekkel mindenestre elismerést érdemel, amennyiben a haretéri gránátszilánkok hullása által előidézett életveszélyekhez hasonló viszonyok középteljesítették kötelességüket.

Ugyanígy veszély fenyegette részben az időközben a vész helyére érkezett X. ker. őrség tűzoltóit is, amennyiben a Kőbányai-úton, a pályaudvar IV. sz. kapujánál állástfoglalt autófecskendőjük szerelése közben, onnan néhány méternyire, egy szétrobbant oxigénespalack hatalmas vasdarabja hullott az úttestre.

A VIII. ker. tűzország emellett több ízben kénytelen volt motorsugarának helyzetét változtatni, mi-

vel az égő raktár folytonosságának irányába eső, fából épült nyitott szint is a leégés veszélye fenyegette. Mindezen nehézségek leküzdése után fordíthatta csak sugarát támadólag az égő raktár első szakaszának.

A X. ker. tűzország egyébként, a Kőbányai-úton szerelt fecskendőjéről, a tűz irányában két motoros-tömlővezetékét fektetett, melyeket az útban levő vasúti kocsi alatt vezetve, az innen nyert első egységes tömlővezetékre osztott sugárral az önkéntes tűzország, a másikkal a X. őrség az égő raktár déli oldalán támadott. A másik motorsugárral pedig a X. őrség ugyanezen az oldalon, annak kelet felé eső részén, foglalt állást.

Az égő raktár ezen dél felé néző oldalán, ahol *Sturm István* tűzoltótiszt irányította az oltást, az ott küzdő tűzoltók, az őket állandóan ellepő sűrű füst miatt, sokat szenvedtek.

Ugyanezen az oldalon, a raktár lángbaborulásának időszakában, egy vasúti kocsisor állott, az onnan mintegy 1.5 méternyire haladó legközelebbi sínpáron. A veszélyben forgó 15 kocsi álló szerelvényt azonban, az égő raktár felé eső oldaluknak kisebb-fokú megpörkölése árán, még idejében sikerült elvontatni.

A segítségül kirendelt IV. ker. tűzország megérkeztekor szintén a Kőbányai-úti oldalon foglalt állást, minthogy azonban időközben a tűz tovaterjedésének veszélye megszűnt, bevonulása elrendeltetett.

Most már a tűz végleges eloltása gyorsan haladt előre. A tűz területét átölelő 7 erős sugár perceről percre érvényesítette hatását, úgyhogy 1/2 11 óra körül az égés színtere fokról fokra besötétedett, amire éjjel 11 órára a tűz nagyjában eloltottnak volt tekinthető. A takarítási munkálatok pedig oly serényen folytak, hogy éjjel 11 óra 55 p-kor a VIII., 12 óra 15 p-kor az önk., 1 óra 0.5 p-kor a X. és 1 óra 25 p-kor a közp. őrség bevonulása is elrendeltetett.

Leváltásul a közp.-ból teherautón egy 12 főből álló tűzoltócsapat érkezett, melynek segítségével, három vízvezetéki sugár alkalmazásával, 3 óra 35 percekor a tűz végleges eloltása befejezést nyert.

A tűzhöz 8 autószerrel, 82 főnyi (ezek közt 19 önkéntes) tűzoltó vonult ki. A tűz oltása közben a közp. őrség egyik csővezetője, egy gerendán való át-esése folytán, jelentéktelen fokú térdzúzódást szenvedett. Egyéb baleset nem fordult elő.

A következő napon megejtett tűzvizsgálat folyamán megállapítást nyert azon körülmény, hogy a tűz keletkezését egy vasúti raktári munkás gondatlansága okozta.

Nevezett munkás ugyanis a leégett raktár első szakaszának a fentebb ismertetett határfala tövében helyetfoglaló raktárkezelői irodában levő kis vaskályhán vacsoráját igyekezett megmelegíteni. A begyújtáshoz használt fa vizes lévén, nehezen fogott tüzet. Ennek elősegítése céljából a munkás egy kisebb bádógnakannából, melynek tartalma a raktár hídmérlegeinek tisztításához szolgáló szennyes petróleum volt, ezzel a nehezen égő fát meglocsolta.

A következő pillanatban a kályhába töltött petróleum lángbaborulva, annak nyitott ajtaján át kiesapott és a bádógnakanna tartalmát is meggyújtotta, melyet a munkás meglepetésében az iroda padlójára ejtett le. Az előmlött petróleum továbbégve, a munkást arra az ösztönszerű gondolatra készítette, hogy a tüzet az égő felületre dobott kabátjával fojtja el. Nevezettnek ezen vállalkozása azonban a nagyobb mérvben szétfolyva égő petróleum lángja miatt nem sikerült, úgyhogy kezeit összeégetve, a meggyulladt irodahelyiségből menekülni volt kénytelen.

A rohamosan terjedő tűz mihamar az iroda deszkafalaira és annak famennyezetére terjedt fel, majd a mögötte levő raktárt is felgyújtotta.

Az így keletkezett raktártűz mihamar azért öltött nagyobb mérvet, mivel az iroda deszkafala mellett, közvetlen egy teli hordó petróleum állott, mely a fejlődő hőségtől szétvágódva, előmlött és ördögös gyorsasággal lángtengerré fokozta a kezdetkor még jelentéktelen terjedelmű szobátűzet.

A közvetlen szomszédságban levő tűzfal ajtónyílásának tárvatartása pedig megpecsételte e tűzvész rohamos terjedésének lehetőségét, mivel ily körülmények mellett — most már a lángok két irányban — teljesen akadálytalanul hőmpolyoghettek tovább.

A tűzvizsgálat alkalmával megállapítást nyert azon körülmény, hogy a leégett raktár különböző részeiben elhelyezett oxigénes vaspalackok egy része úgy robbant szét, hogy azok nyaka táján egy hosszanti széles repedés támadt, anélkül, hogy a tartányból egyes darabok lehasadva, szanaszét repültek volna. A pályaudvar területén szanaszét hullott, sőt azon túl is, a Salgótarjáni-út túlsó oldalán levő Kerepesi-temetőbe esett, vaspalackdarabok egyes raktáépület tetejére zuhanva, a fedelet áttörték, szerencsés véletlen folytán azonban emberéletben kárt nem okoztak.

A tűzvizsgálat folyamán többek közt megvitatás tárgyát képezte az a kérdés, hogy a vasúti pályaudvarokban az ily nagy hosszúságú raktárak helyett nem-e volna célszerűbb egyvonalban fekvő, kellő tűztávvalal bíró, rövidebb méretű raktárak építése?

A vasút érdekeltsége e hosszú raktárak nélkülözhetetlen voltát a teherforgalom célszerű és gyorsabb lebonyolításának lehetőségére való hivatkozással igyekezett bizonyítani. A jelenlegi állapot fenntartása mellett ugyanis a leghosszabb, 75 teherkocsiból álló, rendezett szerelvény, megszakítás nélkül állhat a raktár mellé és a kocsinként, illetve a rendeltetési hely szerint, a raktárban előkészített áru berakását és a vonat gyors továbbítását teszi lehetővé.

Ily viszonyok mellett azonban csak tűzbiztos és a raktár tetősíkja fölé kiképezett határfalak által való elválasztás nélkülözhetetlen volta helyettesítheti a tűztávvalal bíró kisebb raktárak rendszerét.

A raktár belsejében, e tűzfalakon áttört ajtónyílásoknak önműködően záródó vasajtókkal való ellátását a vasút érdekeltsége ismét célszerűtlennek nyilvánította, amennyiben munkaidőben az egyik raktárszakaszból a másikba való áruátzállítása csak tárvatartott vasajtók mellett végezhető.

A tűzvizsgálaton résztvevő tűzoltószakértő, *Teasdale Ottó* főtiszt javaslatára szerint, ily viszonyok mellett e kérdés kielégítő megoldása, illetve a raktár egyes szakaszait elválasztó tűzfalak nyílásainak tűzbiztos elzárása csak úgy volna eszközölhető, hogyha az a raktárhelyiségen kívül kezelhető, illetve lebocsátható vasfüggőnyvel (mint a színházakban) láttatnék el, mely természetesen állandó gondozás mellett jókarban volna tartandó.

A tűzrendészeti hatóságoknak különben a vasúti pályaudvarok és javítóműhelyek tűzrendészeti ügyeibe való beavatkozási joga, más felekéhez képest — egy fennálló miniszeri rendelet értelmében — annyiban van módosítva, hogy adott esetben, bármily kikötések tétetnének is, a m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség hozzájárulása nélkül azok végrehajtása nem foganatosítható.

A fent ismertetett tűzvész hatalmas méreteinek kifejlődését egyébként a következő körülmények tették lehetővé:

1. A vaskályhával ellátott raktárkezelői iroda-helyiség a raktártértől és a tető faszerkezetétől tűzbiztosan elszigetelve nem volt.

2. A 260 méter hosszú, barakszerűen teljesen fából épült raktárnak csak az első szakasza volt tűzbiztos vasajtóval ellátott tűzfalal határolva, mely azonban önműködően elzáró-szerkezettel nem bírván, az átrakódás tartama alatt, a tűz kitörése időszakában, tárva tartatott.

3. A tűz keletkezésének helye közvetlen az első raktár határoló tűzfal tövében lévén, annak gyors terjedése következtében a raktárkezelői iroda meggyulladt deszkafala mellett álló telt petróleumos hordó tartalmának mihamar bekövetkezett szétömlése és lángbaborulása folytán a nyitva tartott és a raktár középső szakaszába vezető vasajtót a közelben dolgozó raktári munkások elzárni képtelenek voltak. Mi sem természetesebb ezek után, hogy e tűzfalnyíláson át a tűz, a raktár második szakaszába, akadálytalanul terjedt át.

4. A pályaudvari tűzesapok hasznavehetetlen állapota a mihamar a vész helyén termelt tűzoltóság gyors beavatkozását lényegesen késleltette, aminek következtében más, távolabb eső vízforrásról kellett gondoskodnia.

5. A raktár különböző pontjain elszállításra váró, mintegy 35 drb oxigénes vaspalack szétrobbanása, a tűz élesztését és így annak gyorsabb mértékben való terjedését a kiszabadult oxigéntömegek útján mindenestre elősegítette.

6. A raktár égésének folyamán uralkodó szeles időjárás a tűz rohamos elharapódzásának egyik lényeges segítő eszköze volt.

E raktárban vegyesen tűzveszélyes és nem égő anyagok nagy mennyiségben voltak felhalmozva. A már említett 35 drb komprimált oxigénnel töltött 2 méter hosszú hatalmas vaspalackon kívül nagymennyiségű kanna tej, ládák, déligyümölcs zsákokban, hordók, rendes és motorkerékpárok és egyéb szállítmányok tömegei heverték szanaszét.

A megmentett harmadik raktárszakasz pedig kalcium-karbidot tartalmazó vashordókkal volt zsúfolva, amelyek épségben megmaradtak. Ez utóbbi anyag tömegeinek megmentése az egyébként is nagyszabású tűzvész tovaterjedésének kérdése szempontjából nagy sikernek minősíthető, mivel e raktárszakasz lángbaborulása esetén a szétomló kalciumkarbidos hordók körül vízsugarakkal működni nem lehetett volna; ezen körülmény pedig az egész raktár utolsó szakaszának is a végső pusztulását eredményezte volna.

Dr. Balogh Dezső.

RENDELETEK.

A magy. kir. kereskedelemügyi miniszternek, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez intézett 95.537/1929. K. M. VIII. számú leirata, a nagygyűléssel kapcsolatos rendezendő országos tűzoltóversenyen közreműködő csapatok tagjai részére, a m. kir. államvasutak és a kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutak vonalain kilátásba helyezett menetdíjkedvezmény tárgyában.

Folyó évi március hó 5-én kelt 328/1929. sz. folyamodványára értesítem, hogy közgyűléseken és kongresszusokon résztvevők részére külön utazási kedvezmény a szabályok értelmében nem engedélyezhető.

Figyelemmel azonban arra a körülményre, hogy a folyamodvány szerint a tervezett nagygyűléssel kapcsolatosan országos tűzoltóverseny rendeztetik, az ezen a versenyen ténylegesen szereplő

tűzoltócsapatok közreműködő tagjai részére, kivételes méltányosságból az eddig követett gyakorlatnak megfelelően a közvetlenül hozzám benyújtandó kérelemre, melyben azt is fel kell tüntetni vagy legalább megközelítőleg jelezni, hogy a versenyen mely tűzoltó egyesületek, testületek, illetőleg csapatok vesznek részt és hány taggal, honnan hová utaznak, a m. kir. államvasutak és a kezelésük alatt álló helyiérdekű vasutak vonalaira, a használandó vonatnemek és kocsisosztálynak megfelelő félárú jegyváltásra jogosító menetkedvezmény engedélyezését helyezem kilátásba.

Felhívom a Szövetség figyelmét arra, hogy a MÁV személydíjszabásában foglalt határozmányok szerint a csoportos utazásokra rendelkezésre áll a társas utazásokra az a rendszeresített menetkedvezmény, mely a rendes menetdíjakhoz képest 25%-os díjmérséklést biztosít. Ennek igényelhetőségéhez szükséges az, hogy ugyanazon vonattal és kocsisosztályban, ugyanazon kiinduló állomásról, ugyanazon rendeltetési állomásra legalább huszan utazzanak, illetve a kedvezményes menetdíj legalább húsz személyért megfizettségük.

Ez a menetkedvezmény az utazásnak — ennek megkezdése előtt legkésőbb 24 órával — a kiinduló vasút felszálló állomásán leendő írásbeli vagy távirati bejelentésre bocsájtatik rendelkezésre.

Ezt a menetkedvezményt a közgyűlésen résztvevők is igénybe vehetik a fenti feltételek betartása mellett.

Az ily csoportos utazási kedvezményt külön kérelmezni nem kell, hanem mint fentebb jeleztem, csak 24 órával előbb kell jelentkezni a felszálló állomáson, hogy a bejelentett utasok elszállításhoz gondoskodás történhessék.

Olyan menetkedvezmény engedélyezéséért ellenben, mely csak külön igazolvány alapján vehető igénybe, például a versenyen tényleg közreműködő tűzoltók 50%-os menetkedvezményéért, mindig kellő időben előre kell folyamodni.

Budapest, 1929. évi március hó 14-én.

A miniszter helyett:

Olvashatatlan aláírás.
államtitkár.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.
(V. folytatás)

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A) Csomagolás.

(1) A csomagoláshoz jól elzárt, tartós, tömör faladákat kell használni. Az 1. a) alatt megnevezett tárgyak csomagolásához tartós bádógtartályokat is lehet használni. A 2. b)–d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyaknál a ládának egymásba eresztékelt deszkákból kell állaniok; a ládák oldalainak cinkelve vagy fejlécekkkel kell egymással összekötte lenniök. A 2. alatt megnevezett tárgyaknál a ládák fedeleinek csavarokkal kell odaerősítve lenniök. A 2. b)–d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyaknál a ládának legalább 18 milliméter vastag deszkákból kell készítenie lenniök és belülről tartós, jó papírral teljesen bélelve lenniök; a papírt vékony cinkbetéttel is lehet helyettesíteni. Az 1. c) alatt megnevezett tárgyak csomagolására szolgáló ládákra nézve ez a két legutóbbi rendelkezés irányadó.

(2) A tartályokba való behelyezés előtt az alább felsorolt cikkeket a következőképpen kell szorosan becsomagolni:

a) az 1. a), 2. a) és 2. c) alatt megnevezett tárgyakat erős csomagolópapírba vagy szilárd dobozokba;

b) az 1. b) alatt megnevezett tárgyakat dobozokba és minden 10—12 dobozt papírburkolatba;

c) a 2. b) alatt megnevezett tárgyakat faládácskába vagy papírba burkolt, erős kéregpapírdobozokba; minden egyes ilyen tartály legfeljebb 1.000 darabot tartalmazhat; a szilárd elhelyezéshez fűrészpontot kell használni;

d) a 2. d) alatt megnevezett tárgyak közül:

a) a gyújtólemezeket erős kéregpapírdobozokba, melyek mindegyike legfeljebb 100 darab lemezeket tartalmazhat. A gyújtólemezeket tartalmazó dobozokat tizenkettesével tekeresbe és minden tizenkét tekereset csomagolópapírral ismét egy szilárd csomaggá kell összekötni;

b) a gyújtószalagokat és paraffingyújtószalagokat úgy, mint a) alatt vagy pedig henger alakú oly bádógdobozokba, amelyek két végükön jól ráerősített fedelekkkel vannak ellátva. Minden egyes doboz legfeljebb 12 tekereset tartalmazhat, melyek mindegyikében 50—50 gyújtólabda van. A dobozokat legfeljebb harmincanként csomagolópapírral ismét egy szilárd csomaggá kell egyesíteni;

c) a durranódugaszokat oly erős papírdobozokba, melyekből egy-egy legfeljebb 50 darabot tartalmazhat. A dugaszokat a doboz aljához erősen oda kell ragasztani vagy más, legalább is hasonlóképpen hatásos módon a helyzetükben meg kell rögzíteni; a közőket pedig száraz fűrészporról vagy parafaporról teljesen ki kell tölteni. A fűrészvagy parafaporra rugalmas papírlemezből vagy más hasonló fedőanyagból való, odaillő réteget kell helyezni és a dobozt körül fogó fedéllel kell lezárni. Olyan dugaszokat, amelyek gyújtólemezek alakjában legfeljebb csak 0.03 g gyújtótöltést tartalmaznak, egymásra lehet helyezni és erős csomagolópapírba való többszörös begöngyölés által tekeresekké is össze lehet foglalni, amelyeket azután körül fogó fedéllel ellátott dobozokba olyképpen megerősítve kell elhelyezni, hogy azok helyzetükből el ne mozdulhassanak. Mindegyik dobozt külön vagy minden két dobozt együvé össze kell kötni és minden 10 dobozt papírborítékban ismét egy szilárd csomaggá kell egyesíteni. Egy láda legfeljebb 20 ilyen csomagot tartalmazhat;

e) a 3. alatt megnevezett tárgyakat erős kéregpapírdobozokba vagy faládácskába, a 3. c) alatt megnevezett tárgyakat papírcaeszkókba is lehet csomagolni; nagyobb művészi tűzijátékszerkezet papírba kell csomagolni, ha azoknak meggyújtandó vége nem papírkupakkal van befedve; mindkét esetben a kiszóródásnak elejét kell venni;

f) a 4. alatt megnevezett tárgyakat erős dobozokba, amelyekbe a jelzési tűzijátéknak szorosan beágyazva kell lennie; az egyes darabokat vastag fűrészporréteggel vagy hasonló anyaggal kell egymástól elválasztani.

(3) A csomagoknak a tartályokban nem szabad mozogniok. A 2. b)–d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyaknál a külső ládában a közőket alkalmas száraz csomagoló anyaggal (fagyapottal, papírral vagy effélékkel, durranódugaszoknál faliszttal vagy

fűrészpórral) kell szorosan kitömni. Nedves szénát, tisztító gyapotot vagy más, öngyulladásra hajlandó anyagokat nem szabad használni. Nagyobb tűzijátékképeknél (transparenseknél) a tartályokban való szoros megerősítés is elégséges.

(Folyt. köv.)

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége folyó évi április hó 27-én délután 3 órakor elnökségi ülést tart, melynek fő tárgya a folyó évben megtartandó *nagygyűlés* helyének és idejének megállapítása.

A „Francia Nemzeti Tűzoltó Szövetség“ és a „Kutatások és Feltalálások Nemzeti Hivatala“ által ez év folyamán rendezendő kiállítás tárgysorozata a következő:

Tűzoltókiállítás.

Páris 1929.

A kiállítás általános szervezése.

KÜLÖNLEGES CSOPORT.

A tűzrendészeti kiállítás.

1. A tűzvész megelőzésének és a tűzvész elleni védekezés módjainak történeti fejlődés szerinti csoportosítása.

2. Francia és külföldi statisztikák.

3. Képek, rajzok, karcok. Régi és modern francia és külföldi tűzoltókat ábrázoló egyenruhába öltöztetett bábuk.

4. Tűzvészek, jelentékeny események és bal-esetek fényképei.

5. A világ különböző részein megjelenő folyóiratok. Levéltárak.

6. Üvegszekrényekben csoportosított francia és külföldi gyűjtemények (sisakok, érdemrendek, történelmi emlékek, képek, zászlók, régi készülékek, ereklyék).

7. A Francia Tűzoltók Nemzeti Szövetségének megalapítása és története.

8. A nevezetesebb francia és külföldi hivatásos tűzoltóságok megszervezése és története. (Díszoklevelek, tűzoltás közben meghalt tűzoltók, emlékek a nagy háborúból, diagramok, diplomák, bizonyítványok, megtisztelő kitérítések, a volt és a jelenlegi főnökök fényképei stb.) Ruházat, felszerelés.

I. CSOPORT.

A) A szorosabb értelemben vett megelőző tűzrendészet.

9. A különböző tüzek és azok okai és a velük szemben alkalmazott megelőző módok népszerűsítése. (Szabályzatok, jelentések, kísérletek, leírások stb.)

10. Konstruációk. Köz- és magánéptmények külső és belső berendezése a tűz megelőzése szempontjából. Tűzhatároló fal. A nyílások (ajtók és ablakok) védelme. Tetőzetek és födémek. Füstesatornák. (Építkezési tanulmányok, a nemzeti hivatal kísérleteinek eredménye.) Lépcsőházak. Szellőztetés. Fűtés (annak különböző módjai, régi és modern készülékek; veszély és védelem).

11. Világítás: rögzített és hordozható fényforrások. Gáz, villany, acetilén stb. (modern és régi készülékek; veszély és védelem és óvatossági intézkedések).

12. A villám elleni védekezés.

13. Köz- és magánépületek tűzvédelmi berendezése (előadó-termek, nagyáruházak, garázsok,

szénhidrogén anyag- [szén- és petróleumtermék] raktárak, mindennemű gyárak, nyilvános menhelyek épületei stb.).

14. A nyilvántartott üzletek: az ezekre felügyelő külön osztály szervezete, a rendőrfőkapitányságon és a megyékben. Okiratok, jelentések, statisztikák, diagramok stb.

B) Megelőző tűzrendészeti berendezések az ipar különböző üzemeiben, Franciaországban és külföldön.

15. Nyílt lángra, gázra és elektromosságra berendezett ipari fűtőkészülékek. Szénhidrogén-anyagokkal (szén- és petróleumtermékekkel) való fűtőkészülékek biztonsági berendezései. A nagyfeszültségű és túlerősségű áramot fejlesztő elektromos központok tűzvédelmi berendezései. (Transzformátorok, alternátorok, kapcsoló-táblák stb.)

16. Biztosítókészülékek az ipari üzemekben használt gyúlékony folyadékok kezelésénél.

17. Tűzvész és robbanás elleni szellőző és por-szívó biztosítókészülékek.

18. Pneumatikus fénymázolás alkalmazására szolgáló helyiségek. (Celluloid-mázok és egyebek.)

19. Robbanás elleni védekezés porkeverékes környezetben. Hare a lobbanó tüzek ellen.

20. Ipari üzemek általános védelmi tervei és tanulmányai robbanás és tűzvész ellen.

21. Nem égő termékek.

C) Első segélyre szolgáló készülékek.

22. Mindenféle méretű és fajtájú kézioltókészülékek.

23. Vízrel való oltásra szolgáló vödrök, kézi-szivattyúk, rögzített és hordozható eszközök, csapok, hidrások stb. Vízfüggönyök és zápor-készülékek.

24. Hőfejlődést jelző készülékek és automatikus oltóberendezések.

25. Mindezen készülékeknek az épületek védelmére szolgáló alkalmazási tervei (előadó-termek, gyárak, nagyáruházak, közigazgatási épületek, különleges üzemek, közérdekű épületek, garázsok, autóipari műhelyek (szénhidrogén-anyagok raktára, léghajózás, hajózás stb.).

A közigazgatási hatóságok beavatkozási hatásköre (rendőrfőkapitányság és kapitányságok részéről) Franciaországban és külföldön. A biztosító-társulatok kikötései.

26. Kicsinyített másolatok, diorámák, fényképek, tervek, tanulmányi tervezetek stb.

II. CSOPORT. (OLTÁS.)

D) Általános szervezés.

27. A tűz elleni védelem módjainak szervezése a városokban, községi központokban, községekben, házesortokban, Franciaországban és külföldön.

28. A riasztás módjai és eszközei (telefon, elektromos hívókészülékek, tűzjelző-berendezések, szirénák stb.).

29. Természetes és mesterséges vízforrások (tartályok, eisztérnák, csatornázások stb.).

E) Autó-, lovas- és kéziszerkek.

30. Autófeeskendők, motoros feeskendők, hidrokémiai feeskendők, autó- és fogatkivonulások, első segély, könnyű teher- és vontatókocsik, tömlőkocsik, különlegesen megszerkesztett kocsik, létrák, különféle szerkezettel bíró szivattyúk, szerkocsik stb.

31. Tömlők, sugárcsővek, kisebb szerszámok, takarítási eszközök stb., javító szerszámfelszerelések.

32. Világító-eszközök tűznél és mentési munkálatoknál. Fényszórók.

33. Kutatószerszámok.

34. Szénhidrogén-anyagok égése ellen szolgáló készülékek.

35. A tűz elleni harc módja magas- és alacsonyfeszültségű áram jelenléte esetén. Különleges felszerelések.

III. CSOPORT. (MENTÉS.)

F) Élet és vagyon mentése és védelme.

36. Mentési berendezések, szellőzők, személyek le- és felszállítására szolgáló különleges készülékek stb., szokásos szerek, légzőkészülékek, gázálarok stb.

37. Különleges felszerelések Franciaországban és külföldön bányamentéseknél, a föld alatt, a tengeren, különleges keletkezésű tüzeknél, repülőgépeknél stb.

38. Speciális műszerek és tudományos készülékek a gáz, füst és villamosáram áldozatainak életrekeltéséhez; francia és külföldi módszerek.

39. Különleges mentőcsapatok (gyárak, hajótársaságok, nagyipari művek stb.) és a sebesülteket és betegeket segítő társaságok szervezete és működése.

40. A mentők.

41. A közönség védelme. (Színházak, kórházak, menhelyek, iskolák stb.)

42. Az utasok biztonsága (a tengeren, a földön és a levegőben).

43. A tűz elleni biztosítás.

44. A védelmi testületek, Fire Patrol, Salvage-testületek, a francia és külföldiek felszerelése, rendszere, megszervezése stb.

IV. CSOPORT. (KUTATÁSOK, TALÁLMÁNYOK, ÉPÍTKEZÉSEK.)

G) Kutatások és találmányok.

45. A tűzvédek eloltásának módjai szénsavval, kénes anhidrátokkal, fagyasztó folyadékokkal stb.

46. Tanulmányok a celluloid-tüzekről. Tüzek hermetikus helyiségekben.

47. Összehasonlító próbák a hab használatáról petróleumtermékek égésénél. (Különböző módszerek.) A tetrachlorid és porok használata.

48. A közegészségre, közbiztonságra és a tűzvesz elleni védekezés tervszerű szervezésére vonatkozó különböző találmányok. Városi közegek, mérnökök, építésszek, vállalkozók stb.

H) Építkezések.

49. A fire-prof építkezések.

50. Az éghetetlen építkezések.

51. Szokásos hibák az építkezésben.

52. A kandallószekevények stb.

I) A közönség oktatása.

53. A propaganda eszközei Franciaországban és külföldön.

54. A szervezetek szerepei, mint a „Comité national de prevention en France“, az N. F. P. A. az Egyesült Államokban, az angol „Fire Prevention Committee“ stb.

55. Tanulmányok és javaslatok a népesség oktatását illetően Franciaországban és külföldön. A nagy reklámvállalatok tervei.

V. CSOPORT.

J) Különleges kiállítások.

56. A Kutatások és Találmányok Nemzeti Hivatala.

57. A Francia Tűzoltók Nemzeti Szövetsége.

58. A szajnai prefektus és a rendőrprefektus.

59. A párisi tűzoltóezred.

60. Az életmentők nemzeti szövetsége.

Megjegyzés. Figyelmeztetjük a megelőző tűzvédelmi berendezéseket, első segély- és tűzoltó-

eszközöket és szereket kiállítókat, hogy amennyiben a „Tűzoltó Kiállítás“ hivatalos **kitüntetései**re igényt tartanak, kiállított tárgyaikat sikeres műszaki próbának kell alávetniök, melynek feltételeit a „Szervező Bizottság“ határozza meg.

A Szervező Bizottság nevében:

André J. L. Breton
főbiztos.

G. Guesnet
elnök.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet, ujabban a következőknek adományozta: *Dr. Paulikovich Elemér* igazgató-főorvos (Vármegyék és Városok Országos Mentő Egyesülete), *Kosztics Kamill* elnök, *Dittler Aurél* és *Kész József* tűzrendészeti felügyelők (Baranya vármegye és Pécs város tűzoltószövetsége), *Lehner János* és *Dr. Töpler Kálmán* választmányi tagok, *Róth Gusztáv* és *Marion Lajos* (Sopron), *Kádár Kálmán* elnök, *Schusdek Armin* titkár, *Sinkó István* alparancsnok, *Knöbloch István* szakaszparancsnok és *Kövezsdy Lajos* szertáros (Vámosmikola), *Falusy Károly* tb. alparancsnok (Budapest önk.), *Borbély Zsigmond* osztályparancsnok, *Balassa László* és *Harangi István* szakaszparancsnokok (Heves), *Mezei János* szakaszparancsnok (Kisvárd), *Nagy József* őrparancsnok (Cibakháza).

WAGNER MANÓ

m. kir. kormányfőtanácsos, reálgimnázium tulajdonos és a vele kapcsolatos tanintézet igazgatója, Rákospalota díszpolgára, Pestvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, Rákospalota r. t. város képviselőtestületének félszázad óta tagja, a rákospalotai tűzoltóság évtizedeken át volt főparancsnoka, az országos tűzoltószövetség elnökségének és választmányának volt tagja, a Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyei tűzoltó-szövetség választmányának tagja, folyó évi április hó 1-én, 73 éves korában elhunyt. A régi tűzoltógarda e lelkes tagjának az élők sorából való elköltözése fájdalommal tölti el mindazokat, akik e daliás férfiú tűzoltói téren kifejtett ügybuzgó és lelkes működésének élő tanúi ma még. Hajlott korára való tekintettel, testületének mint tb. parancsnoka vonult vissza a tűzoltói tényleges szolgálat teréről. A Pestvármegyei Tűzoltó Szövetség választmányának azonban mindvégig tevékeny és ügyszerető tagja volt. Földi maradványait a rákospalotai Magyarok Nagyasszonyáról nevezett plébániatemplom Szenvedő kápolnájából, folyó évi április hó 4-én, a vármegye és város közönsége, tisztelőinek és bajtársainak nagy tömege kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

A Baracsikai Önkéntes Tűzoltóságot folyó évi április hó 6-án, *gróf Széchenyi Viktor* főispán, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke, a járás főszolgabírájának kíséretében meglátogatta. A csapat és felszerelésének megtekintése után a magas vendég lelkes beszédet intézett a testület működő tagjaihoz, melyben a tűzoltókat további ügybuzgó tevékenységre, összetartásra és hazaszeretetre buzdította. *Kérmann Lajos*, a testület parancsnokának köszönetet mondó szavai után, ezen emlékezetes szemle véget ért.

Nyíregyháza r. t. város közönsége az újonnan szervezett hivatásos tűzoltóparancsnoki állásra, a f. évi április hó 13-án tartott közgyűlésén *vitéz László*

Árpádot, az országos tűzoltótisztképző tanfolyam hallgatóját tűzoltóparancsnokká egyhangúlag megválasztotta.

A budapesti hivatásos tűzoltóság szolgálat közben elszenvedett baleseteinek neme és száma az elmúlt 1928. évben a következőképen alakult ki: füstmérgezés 9, égési sérülés 6, agyarázkódás 2, szemsérülés 5, ficam és csonttörés 1, metszett, vágott és zúzott seb 10, izületi rándulás 3, zúzódás 6; összesen 42 szolgálatképtelenséget okozó baleset fordult elő.

A kecskeméti tűzoltótestület egyik legidősebb tagjának, Berta József szolgálatvezető őrparancsnoknak 25 éves szolgálati jubileumát ünnepelte meg husvét első napján délután meghitt családi körben a tűzoltóság. Az 59 éves Berta József 1904-ben lépett a tűzoltóság szolgálatába és 25 évi szolgálat alatt a testület egyik legderekabb, legszorgalmasabb tagja volt. Az ünnepeltet jubileuma alkalmából a testület tagjai díszes ezüst órával lepték meg, melyet Kónya Imre parancsnok néhány meleg szó kíséretében nyújtott át a testület legrégebbi tagjának.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkárát, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adj. jectusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök (Szolnok), Kotsis Bezsó alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehak Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész, budapesti önk. titkár, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. h. titkár, Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 4.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRAJ :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ. AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS. ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰJTACS-ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T. Vezérképviseleték: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézi hajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsok — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tüzező-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczéi-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítségét

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerűen és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!
Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézimeghajtású szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára**FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA****KUN SÁNDOR, BUDAPEST**

Telefonszám: Aut. 845—11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebbi és
leghíresebb autófecske- és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecske- és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecske- és motorkocsik
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecske- és gépjármű-berendezéseket,mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-út 40. sz.
Fecske- és gépjármű-berendezéseinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecske- és gépjármű-berendezések, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451. számú csekszámlájára lehet beküldeni. Csekkirlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelők és a hivatásos tűzoltótisztek előképzettségének kérdése hazánkban.

A magyar tűzoltó-intézmény ezideig 60 évet meghaladó időszakában, — különösen annak első felében — a városok hivatásos tűzoltótisztai állásainak betöltése igen különbözőfokú és minőségű képesítéshez volt kötve.

Kedletben és még hosszú ideig a legtöbb város önkéntes tűzoltóság mellett, rendszerint kis létszámú fizetett tűzoltóság teljesített szolgálatot, akik felett a rendelkezési jogot az önkéntes tiszttartó látta el. Ezidőtájt a tűzoltóságnak más működési tere nem volt, mint tűzvész esetén a tüzet eloltani és egy-egy színházban a színházi őrszolgálatot ellátni.

Ahol a városok vezetősége szükségesnek látta a fizetett tűzoltóságok élére hivatásos tisztet állítani, ott vagy a helyi igényeknek meg nem felelő önkéntes tűzoltóság egyik rátermett tisztjét választották meg ezen újonnan szervezett állásra, vagy pedig kerestek valakit, az erre vállalkozók közül.

Mint hogy pedig a városok hatósága és közönsége a múltakban, a hivatásos tűzoltótisztai állást nem tartotta magasabb képesítéshez kötendőnek, mert a közfelfogás szerint erre bármely elszánt, bátorfellepésű férfi, aki a tűzoltócsapat vezetésére képes volt, ennek betöltésére is alkalmasnak ismertetvén el, így annakelőzte a legkülönbözőbb, néha igen csekély előképzettséggel bírók választották meg hivatásos tiszté, vagy parancsnokká.

Ily eseteknél értékes jelenségnek mutatkozott még azon körülmény, hogyha a megválasztott hivatásos tiszt az önkéntes tűzoltóságnál előzetesen legalább szakaszparancsnoki tisztséget töltött be és középiskolai érettségi bizonyítvánnyal bírt, mert így legalább némi szaktudást és ezen állás betöltéséhez szükséges műveltséget magával hozva, foglalta el új hivatalát.

Több város még ezen utóbbi kikötéseket is mellőzte és 4, avagy 6 elemi osztályt, esetleg néhány középiskolai alsó osztályt végzett, előbb bármely csekély előképzettséget igénylő foglalkozást folytatókkal, akik előzőleg a tűzoltó-intézménytől teljesen távolállottak is, végül esetleg a tűzoltóaltiszti karból előléptetettekkel töltötte be ezen hivatásos tűzoltótisztai állásokat. Mindezen körülmény különösen alkalmat szolgáltatott arra,

hogy egyes városok közönsége — a takarékosági elvek szemmeltartásával — a hivatásos tűzoltó-parancsnoki-állást minél alacsonyabb fizetési foknak megfelelően rendszeresítse.

Az ily körülmények és feltételek mellett beállított hivatásos tűzoltótisztek hiányzó szakismereteit, amelyek elsajátítására szükség volt, meglátta a gyakorlat, a tapasztalat, az önképzés és a múlt század 90-es évek elején megindult országos tűzoltó-szaktanfolyámok irányítása.

Ily viszonyok mellett minden, rendszerint mérsékelt illetményekkel rendszeresített hivatásos tűzoltótiszt felettes hatósága és városának közönsége előtt, oly tekintélyt ért el és tartott fenn, aminőt egyéni képességével és érvényesülésével elérni képes volt.

Időközben a tűzoltó-intézmények fejlődése, — különösen a külföldön — óriási méretekben haladt előre, amellyel együtt a hivatásos tűzoltótisztek előképzettsége iránt támasztott igények is lépett tartottak és fokozódtak.

A tűzoltói szaktudás a műszaki ismeretek keretébe kapcsolódott, amire a hatalmas tömegekkel megnövekedett tűzoltóságok műszaki csapatoknak ismertettek el, a hivatásos tűzoltótisztai állásokat pedig túlnyomórészt végzettségű mérnökkel, építészekkel stb. töltötték be.

A budapesti hivatásos tűzoltóság is, mely az 1912. évi a székesfővárosi tanácsi IX-ik (jótékonyági) ügyosztályba tartozott, ezidőtől kezdve a tanácsi III-ik (középipítési) ügyosztályba osztott be, melynek jelenlegi vezető műszaki tanácsnoka, Csárman Ferenc mérnök.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének évtizedek óta különös gondját képezte a magyar tűzoltótisztek képzettségi színvonalának emelése és ezirányban minden lehető el is követett, hogy ezen törekvésének érvényt szerezzen.

Az 1922. évi utoljára és a világháború előtti években rendezett országos tűzoltó-tanfolyamokra csak középiskolát végzett hallgatók vétettek fel; szintúgy a múlt év közepéig az országos szövetség által fenntartott tűzoltótisztai vizsgára jelentkezők közül is csak a középiskolát végzeteket és tartalékos katonatiszti rangban levőket boesátották.

E kérdés végül is azáltal nyert megoldást, hogy a 230.000/1925. B. M. számú rendelet szabályozta a hivatásos tűzoltótisztek és vármegyei

tűzrendészeti felügyelők előképztségének feltételeit.

E rendelet 14-ik §-a kimondja, hogy: „Hivatásos tűzoltó-tiszt vagy parancsnoki állás betöltéséhez legalább a középiskolai (vagy azzal egyenrangú egyéb iskolai) végzettségen kívül az országos tűzoltó-tiszt-tanfolyam elvégzésének és a tűzoltó-tiszt képesítővizsga sikeres letételének igazolása is szükséges. Törvényhatósági joggal felruházott városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságának főparancsnoka csak az lehet, akinek a tűzoltó-tisztekre és parancsnokokra az imént előírt feltételeken kívül főiskolai (és pedig: műegyetemi, erdészeti, bányászati, jogi vagy államtudományi, illetőleg közgazdasági egyetemi) végzettsége is van. A műegyetemi, erdészeti vagy bányászati főiskola végzettséggel rendelkezőket, egyenlő feltételek esetén pedig a világháborúban arcvonalszolgálatot teljesített egyéneket, az alkalmaztatásnál rendszerint előnyben kell részesíteni . . .

A már alkalmazásban levő tűzoltó-tisztek és altisztek a hiányzó képzettség utólagos megszerzésére rendszerint nem kötelezhetők. A belügyminiszter méltányolást érdemlő esetekben az iskolai képzettség igazolása alól felmentést adhat.”

A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások betöltésére vonatkozólag pedig e rendelet 22. §-a úgy intézkedik, hogy: „Mindazokban a vármegyékben, ahol tiszteletdíjjal ellátott vármegyei tűzrendészeti felügyelők már működnek, azok, valamint a járási tiszteletbeli tűzrendészeti felügyelők alkalmaztatását, illetőleg működését továbbra is fenn kell tartani. Ezek szolgálati és fegyelmi tekintetben, a vármegyei tisztviselőkre hatályos jogszabályok alá esnek.

Azokban a vármegyékben pedig, ahol tiszteletdíjas vármegyei tűzrendészeti felügyelők még nem működnek, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő feladatkörének ellátásával a vármegye egyik főiskolai végzettségű tisztviselőjét kell megbízni. Az ekként megbízott tisztviselőnek módot kell nyújtani arra, hogy valamely törvényhatósági joggal felruházott város hivatásos tűzoltóságánál, a szükséges gyakorlati ismereteket teljesen elsajátíthassa, ezt követően a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség keretében nyitandó tűzoltó-tiszt tanfolyamot elvégezhesse és a tanfolyamot befejező tűzoltó-tiszt képesítést is megszerezhesse. . . .

E miniszteri rendelet tehát elég világosan határozza meg azokat a feltételeket, hogy az állásaikban biztosított régi hivatásos tűzoltó-tisztek és vármegyei tűzrendészeti felügyelők pozíciójának ép-ségbenhagyása mellett, a jövőben kik választhatók meg ezen tisztségekre.

E rendelet megjelenése óta is, de főként az első országos tűzoltó-tiszt-képzőtanfolyam megnyitásával időpontjától kezdve, különösen az ezirányban érdekeltek, e miniszteri rendeletnek leginkább a fent ismertetett szakaszának értelmezését vitatják és pedig annak a pontnak lényege felett elmélkednek, hogy „a már alkalmazásban levő hivatásos tűzoltó-tisztek a hiányzó képzettség utólagos megszerzésére rendszerint nem kötelezhetők”.

Többek felfogása szerint a hiányos előképztségű tűzoltó-tisztek vagy parancsnokok — a jövőben is — nemcsak a saját területüknél, de esetleg más törvényhatósági joggal felruházott városban is, a hivatásos tűzoltó-főparancsnoki állás betöltésére jogot szereztek azáltal, hogy már megválasztott állásban voltak akkor, amidőn e kérdést szabályozó miniszteri rendelet napvilágot látott.

Mások ismét azt a nézetet vallják, hogy akiknek a hivatásos parancsnoki állásra sem volt meg

a kellő előképztségük, vagy ha meg is volna az, a hivatásos főparancsnoki, avagy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások betöltéséhez szükséges felsőiskolai végzettség nélkül is — méltányolást érdemlő esetekben — a belügyminiszter engedélyével ezen tisztségre is megválaszthatók.

Mindenesetre azok az érdekeltek fogják fel legrealisabban e kérdést, akik nem számítva a méltányolást érdemlő kivételes esetre, az iskolai előképztség alól való felmentés helyett a szükséges közép- és felsőiskolai végzettséget időközben megszerzik és ezáltal a pályázatnál előírt feltételeknek utóbb minden tekintetben megfelelnek.

E kérdéssel foglalkozók mindenesetre a saját érdekük szempontjából értelmezik e miniszteri rendelet idevágó szakaszát és nem gondolnak arra, hogy a bölcés minisztérium, amidőn e rendeletet megalkotta, a külföldi kultúrnemzetek hivatásos tűzoltóságainak példáját szemelőtt tartva, megfelelő magasabbképzésű tűzoltó-tisztek részére igyekezett a jövőben betöltendő állásokat biztosítani.

Ezért a hiv. tűzoltó-tiszt és parancsnoki állások eléréséhez legalább középiskolai végzettséget kíván, a th. városok hiv. tűzoltó-főparancsnoki és a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásokat pedig a felsőiskolát végzett pályázók részére tartotta fenn, abban bízva, hogy a fiatalabb okl. mérnökök, építészek stb. hivatásos tűzoltó-tiszt, illetve parancsnoki állást is vállalnak s így ezek közül a tovább szolgálók idővel a hiv. főparancsnoki, illetve a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állást fogják betölteni.

E miniszteri rendelet jelenlegi rendelkezése szerint mindenesetre azon körülmény is nyilvánvalóvá vált, hogy törvényhatósági joggal felruházott városok hivatásos tűzoltóságainál, amelynek tisztikarában felsőiskolát végzett tiszt nincsen, a hiv. parancsnoki állás megüresedése vagy szervezése esetén a miniszteri rendelet feltételeinek megfelelő előképztségű, tisztképző-tanfolyamot végzett és tűzoltó-tiszt képesítést nyert okl. mérnök, vagy építész stb. pályázók mindenesetre előnyben részesülnek, az alantosabb állásban levő kisebb előképztségű hiv. tűzoltó-tisztekkel szemben. Ezért a rendelet akkor volna ideálisnak tekinthető, hogyha minden hivatásos tűzoltó-tiszt állás betöltése felsőiskolai végzettséghez köttetett volna, mert így ezen előbb említett körülményre aligha kerülne sor.

Ilymódon az érdekeltek közt megnyilvánuló nyugtalanság mutatkozása megérthető, minthogy a régi rendszer alapján képesített, állásban levő hiv. tűzoltó-tisztek a mostani orsz. tisztképző-tanfolyamot végezőkkel, illetve az új tűzoltó-tiszt képesítést elnyerőkkel — magasabb állásra való pályázás esetén — magukat szemben találhatják.

E kérdést többféleképpen magyarázva, sokan nem értik meg a magas minisztérium ezirányban tanúsított bölcselelétét, mely e rendelet megalkotásával az orsz. tűzoltó-tiszt-képzőtanfolyam és tűzoltó-tiszt vizsga létesítésével, a régi kezdetleges rendszert teljesen megakarja szüntetni és mint más életpályán, csakis a megfelelő képesítéssel bírókkal igyekszik ezen állásokat betölteni.

A különös méltányolást érdemlő eseteket pedig rendszeresíteni nem volna kívánatos és e kedvezmény alkalmazása csak ritka, kivételes esetekben volna engedélyezhető, mert másként e miniszteri rendeletnek a magasabb képzésű tűzoltó-tisztek kötelező alkalmazására vonatkozó rendelkezése illuzóriussá, illetve soha végre nem hajthatóvá válnék.

Akik tehát a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet megjelenése előtt is szolgáltak már és mint a régi rendszer alapján alkalmazott hiv. tűzoltótisztek állásaikban megmaradtak, szolgálati idejük lejártával azok helyét fokozatosan a magasabbképzettségű tisztí nemzedékkel kell betölteni, mivel azoké a jövő.

Egy lassú fejlődés útján kialakult életpálya magasabb színvonalának emelkedését visszafejleszteni többé nem lehet.

Vulkán.

A mozgóképszínházi gépháztűzek és azok elkerülése.

Írta: Székely Sándor okl. gépészmérnök, az-Országos Magyar Mozcóképipar Egyesület szakértője.

Most mult egy esztendeje annak, hogy a Solti Iparosszövetség Székházában tartott mozgófénykép-előadás olyan megrendítő katasztrófával végződött. A szeretebeverő filmtekeresek meggyulladására és elégeése képesán 6 ember életét vesztette és 34-en súlyosan megsebesültek.

Azt hinné az ember, hogy az ilyen szerenesétlenségek fokozott óvatosságra készítetik az érdekelteket és mindent megtesznek azirányban, hogy ilyen tüzesetelő ne fordulhassanak. Mindezek ellenére az elmúlt évben ismét számos tüzeset jutott az Orsz. Magyar Mozcóképipar Egyesület tudomására, mely tüzesetek érzékenyen megkárosították a filmvállalatokat és nem egy esetben halálos áldozatot követeltek.

Minden filmtüzeset egy tévesen értelmezett rendelkezésre, vagy olyan hiányra vezethető vissza, amellyel az illetékes tényezők eddig vajmi keveset törődtek, vagy nem állott módjukban a rendelkezésnek érvényt szerezni.

Mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy amíg celluloid-film lesz, és a fényforrás okozta hőhatás ki nem küszöbölhető, a filmégés meg nem szüntethető és a gépháztűzek elkerülhetők nem lesznek.

Az óvórendszabályoknak nem is lehet más célja, mint a tűzveszély lecsökkentése és kis mértékre, kis helyre való lokalizálása.

Tűz rendszerint a vetítógép kapujában, a film elszakadásával, megakadásával kapcsolatban keletkezik, ha a gépkezelőnek nem volt elég ideje a fény útját a film felé elzárni. Ez a filmgyulladás áterjed a gépen lévő filmtekeresre. Nagyobb méreteket a gépháztűz akkor ölt, ha a lángok a ládában őrzött filmtekeresekre, az ú. n. filmkészletre is áterjednek. Ez vezethet azután olyan szerenesétlenségekhez, mint amilyenek az elmúlt hetekben is egy gépházban előfordultak.

Tehát megakadályozandó volna a gépen lévő filmtekeres meggyulladására, illetve a kapuban égő film lángjának a felső tekereshez való jutása. A mozgófényképvetítógépgyárak tehát tűzvéddobokat szerelnek fel a gépekre és ezekbe az aszbeszttel bélelt vashádobokból készült, szorosan lezárható dobokba helyezik el a filmorsókat. Az egész filmtekeres tehát — úgy a felső-, mint az alsótekeres — tűzbiztosan van elzárva. A film csupán a két dob között, magában a vetítógépben szabadon szabadon, tűz esetén tehát ez a szabad rész éghet csak el. A filmszalagnak a tűzvéddobból való kivezetésére szolgáló csatorna légmentesen elzárható, úgyhogy a

láng csak a csatornáig juthat, ott azonban elalszik, magát a filmtekereset nem éri. Ha mégis, bármilyen előre nem látható okból a dobban lévő filmtekeres is meggyulladna, a film a dobon belül ég el, a lángok nem juthatnak ki és így a tűz nagymérvű terjedésének gátot vetnek. A film égésénél gázok fejlődnek. Ezek a gázok robbanóhatásúak és amennyiben meggátolók a levegőnek a dobba való áramlását, a fejlődő gázok a tűzvéddobot szétvetnék. Ezért a tűzvéddob zárólapján egy sodronyhálával elzárt szabad nyílás van, mint a „Davy lámpánál”, mely a film szabad és akadálytalan elégését biztosítja anélkül, hogy a lángok a dobból kijuthatnának.

Amilyen gond fordítandó a gépen lévő filmtekeresek megóvására, éppen olyan gonddal raktározandók a filmműsor többi felvonásai. Nagy gond fordítandó arra, hogy a gépháztűz esetén ez a filmkészlet lángot ne vessen. A gyakorlatban számos helyen alkalmazott vasláda erre a célra nem alkalmas, mert a fedelét felnyitva, a filmtekeresek szabadon vannak egymás mellé sorozva, a beesapódó láng tehát valamennyi tekereset egyszerre éri és gyújtja meg. Meg kell akadályozni tehát, még a lehetőségét is annak, hogy a fedő kinyitására valamennyi filmtekeres szabadabbá váljék.

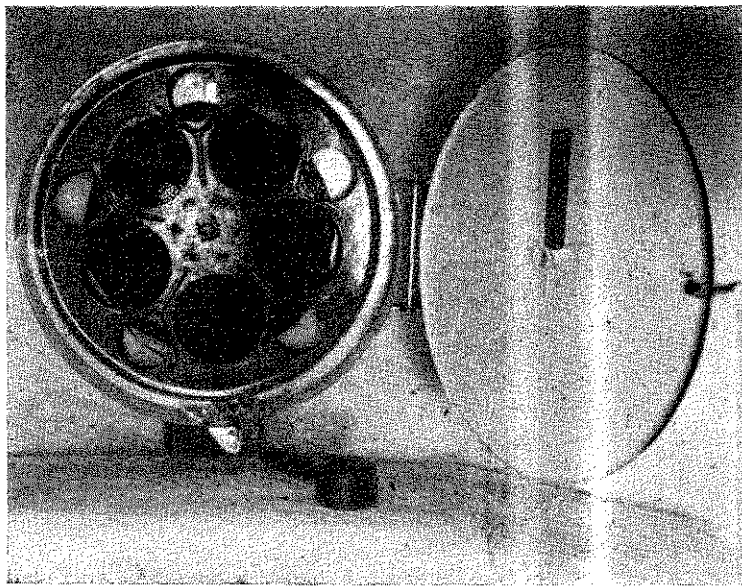
Újabbban tehát olyan tűzbiztonsági ládákat gyártanak, melyeknél minden egyes tekeres külön-külön rekeszben tűzbiztosan van elkülönítve és minden rekesz külön fedéllel van ellátva. Ha az egyik rekeszt kinyitom és a benne lévő tekereset kiviszem, a többi rekesz zárva marad.

Nagyon ötletes módon oldotta meg ezt a problémát a világhírű Leon Gaumont cég; melynek rekeszes tűzbiztos ládái a fentemlített célnak a legnagyobb mértékben megfelelnek. A mellékelt 1. ábr.

1. ábra.

rán látható láda, rekeszei egy rugós szerkezettel vannak ellátva, mellyel bármily nagyságú filmtekeres egy húzásra kiemelhető. Egy a szekrény alján elhelyezett víztartály pedig állandóan párák környezetben tartja a filmtekereset.

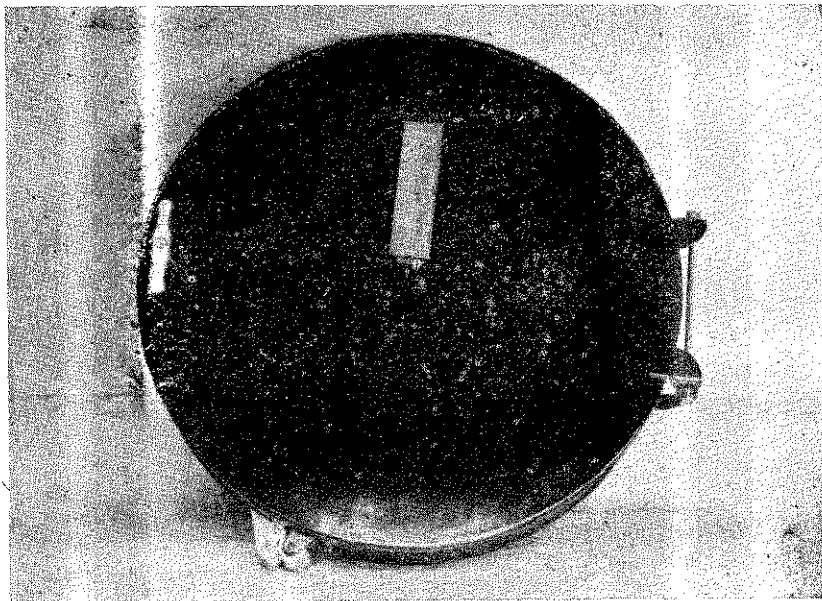

2. ábra.

ablak van, melyen keresztül a felső orsón lévő filmmennyiség ellenőrizhető anélkül, hogy a tűzvédődobot üzemkőzben ki kelljen nyitni. Köztudomású, hogy a film begyulladásakor a láng felfelé esap, ugyanakkor a lehulló pernye, valamint a leszaladó filmszalag az alsótekeresen lévő filmet is lángbaborítja. Ezen okból kifolyólag okvetlen mindkét tűzvédődob felszerelendő.

A Gaumont-rendszerű tűzvédődobok 400 és 600 méteres filmtekerések számára készülnek.

A tűzvédődob, melyet a 2. és 3. ábrák nyitott és csukott állapotban mutatnak be, tehát a tűzbiztonság legmodernebb követelményeinek alapján lettek megszerkesztve és a kényelmes és gyors befűzési lehetőség mellett, lángnak a dobba való behatolását lehetetlenné teszi. A fent ismertetett két tűzbiztos berendezés nagymértékben lehetővé teszi azon körülményt, hogy a mozgókép-

3. ábra.

színházak gépházaiban nagyobb mérvű tüzesetek a jövőben ne forduljanak elő.

Az égési termékek és azok tulajdonságai.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének 1929 március hó 23-án tartott felolvasóestéjén felolvasta: Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, a budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

Ezen harré némelykor oly erős, hogy a már tökéletes elégésnél nyert széndioxid-gáz, újabb szénrétegen keresztülhaladva, annak oxigénje egy részét elvonja, azt redukálja, amiáltal a legmérgebb égési termékek egyike, a szénoxid, helyesebben a szénmonoxid képződik. Ez különösen kox, szén, faszén égéseknél majdnem minden esetben nagymennyiségben fejlődik. Ezen utóbb felsorolt anyagokkal való tüzeléseknél ezért gyakoriak a gázmérgezések, melyek sajnos, sokszor halállal végződnek. Az égésnél megfigyelhető sajátosságos kékszerű láng tulajdonképpen ezen mérgező gáz égési tüneténye. Nyílt tüzeknél, ahol a foly-

tonos levegőeserélődés folytán az égéshez elég oxigén van jelen, alig fordulhat elő szénoxid-mérgezés.

Annál gyakoribb azonban zárt tüzeknél, ahol a levegőmennyiség csak az égés ébrentartásához, de nem annak a tökéletes lefolyásához elegendő. És mentől régebben folyik az égés zárt helyiségben, annál nagyobb mennyiségben gyűl össze a mérgezőgáz, melynek fokozatos fejlődése is lényegesen emelkedni fog. Könnyen érthető, hogy az izzó tömeg az égés fentartásához okvetlenül szükséges oxigénmennyiséget a már elégtelen termékből, a széndioxidból fogja elvonni és így egyrészt széndioxid (CO_2) helyett két rész mérgező szénoxid-gáz (2CO) fog fejlődni. Éppen ezért zárt tüzeknél minden esetben figyelemmel kell lenni a szénoxid nagyobb mennyiségének jelenlétére és az ily helyiségbe való behatolást ennek mindig szemelött tartásával kell eszközölni, mert súlyos, sokszor helyre nem hozható kárt okozhat a bent tartózkodók szervezetében.

A felsorolt eddigi szemléltető-példák a tökéletlen égés oly esetei gyanánt ismeretesek, amidőn a szerves test anyagát a fában vagy kőszénben tulajdonképpen a három szerves vegyületét alkotó anyag képezi. És mégis, mennyi új vegyület keletkezik, mely éppen eléggé veszélyes és kellemetlen a vele érintkezőknek. Mennyivel megsokszorozódott lehetősége van a kellemetlenebbnél kellemetlenebb vegyületek képződésének, ha még más vegyületképző elemek is jelen vannak. Pedig ez majdnem minden esetben előfordul.

A legegyszerűbb példa gyanánt bármely anyag festett részét említem meg. Ki gondol festmények, festett tapéták égésénél különösebb mérgezési veszélyre; pedig sokszor ott van az, az arzén képeben, mely főként a régebben gyártott zöldszínű festékeknek volt alkotórésze. Ugyancsak a kén és nitrogén is rendszeres alkotórésze, különösen az ú. n. kátrány-, vagyis anilinfestékeknek. Ezeknek az égésénél a legkülönbözőbb nitrogénvegyületek keletkeznek, melyeknek hatása kellemetlen, de esetleg veszélyes is. A nitrogénvegyületekről szólva, külön emlékezzünk meg a nitrocellulose, celluloid és ezek termékeinek égéséről, melyek nemcsak mint elsőrangú égő anyagok, hanem azok égési termékeiknek mérgező hatása is közismert.

Vegyirtárak, kereskedések, (gyógyszertár, drogéria) és gyárak égéstermékeit vajmi nehéz volna vizsgálat tárgyává tenni; mert ha valahol, úgy igazán ily eseteknél van megadva a keletkező égési termékek variálásának lehetősége.

Bár e kérdés tárgyalásánál határozott rendszert és veszélyességi fokot megállapítani és azt összefoglalni nem lehet, mégis az égéstermékek általános csoportonként való ismertetését megkísérlem. Az égő anyag alkotórészeit csupán szénhidrogén és oxigén képezik, mint a fa, a faszén, a papíros, a gyapot, növényrostok és a belőlük készített árucikkeknek (textilárak), továbbá a növényi, állati, és ásványi olajoknál, mint a benzín, a petróleum, a paraffin, a spiritus, az aether, és még számos ezen csoportba tartozó anyagoknál úgy ezeknél az égés körülményeitől függően változó arányban elsősorban szén-sav, szén-dioxid, majd vízgőz, kátrányanyagok és kátránytermékek hosszú sora fog képződni és végül szénkiválás is fog mutatkozni, melyet közismerten koromnak nevezünk.

Ezen termékek közül a széndioxidot, teljesen indifferens gáznak lehet tekinteni, mely semmiféle kellemetlenséget nem okoz. Nem ilyen azonban a szén-dioxid, mely már mint erőhatású mérgező gázként szerepel. Hatásának gyorsasága jelenlévő mennyiségétől függ, mely az általa megmérgezett ember vérének hemoglobinját átalakítja, miáltal alkalmatlaná teszi arra, hogy annak tüdeje oxigént vegyen fel.

Különösen veszélyes e mérgezőgáz azért is, mert a különben oxigéngazdag levegő jelenlétében is halálos lehet az aránylag kismennyiségben (0.1 százalékban) jelenlévő szén-dioxid, amennyiben a vért akkumulálja. Szén-dioxidmérgezésnél első segélyként mesterséges légzés, vagy inkább oxigén-belégzés alkalmazandó. A további képződmények, mint a kátrány és az ebből fejlődött termékek sorozata a szemre, nyálkahártyákra erősen irritáló hat, szemgyulladást okoz, míg légzőszervek nyálkahártyáját erős irritáció folytán köhögésre ingerli, amiáltal méginkább újabb tömegű füstgáz belélegzését váltja ki. A sok lenyelt füstgáz termékei a gyomor nyálkahártyáját is rendszeresen irritálják, amiáltal időszakos, göresős hányás

áll elő. Végül a koromról, illetőleg a kivált szénről kell még megemlékezni, mely az emberi szervezetre veszélytelen lévén megközelítőleg sem éri el az előző termékek káros következményeinek fokát. Kellemetlen hatása is inkább csak a mindent ellepő tulajdonságaiban rejlik s némi irritáló reakcióját a nyálkahártyákra tapadt kátránytermékek okozzák.

A következő csoportba azon égéstermékeket óhajtom sorolni, melyek az előbb említett szén, oxigén és hidrogéneken kívül más elemeket is tartalmaznak. Bár a mai tudomány eca 90 elemet ismer, ezek közül gyakorlati szempontokból minket csak a kén, nitrogén és a foszfor érdekel; mert ezek égési termékeivel gyakran szembetalálja magát a tűzoltóság, míg a többi elemekkel, melyeknek jelenléte ritkább s csak speciális esetekben kell számolnia. Minthogy pedig az elemek nagyrészenek égéstermékei szilárdak, mint a kalcium, magnézium, kobalt, vas, stb. és hamualakjában maradnak vissza, ennél fogva veszélyt okozás szempontjából érdektelenek.

Az említett kén, akár színlállapotban ég el kéndioxidá, akár vegyületeiben, mint minden kéntermék a nyálkahártyára erősen irritáló, a légzőszervre fullasztóhatást fejt ki. Így gégegyulladás és ezáltal fulladást okozhat. Segélyként elsősorban frisslevegőjű légzésről kell gondoskodni.

A nitrogén, mint égéstermék nitrogéndioxid, nitrogénmonoxid és mint cian (nitrocellulose) jelentkezik. Ezen égéstermékek általában irritáló és maróhatásúak. Az első kettő gyöngébbmértékben, a cianidok azonban rendkívül erős mérgezőhatásúak. A foszfor mint égéstermék mérgezőhatású, legtöbbször azonban a hamuban könnyen leköttődik és így ritkábban okoz mérgezést. S végül még az arzénről, mint közvetlen mérgezőhatású elemről kell megemlékezni, mely az égés folyamán bármely formájában is jut a szervezetbe, mindenkor erősen mérgezőhatású. Az arzénnek megvan még azon kellemetlen tulajdonsága is, hogy lassan szívódik fel a szervezetbe és így hatását csak hosszabb idő múlva fejt ki.

Tűzesetek alkalmával, bár nem mint égési termékek, de mint a tűz hatásának kitért vegyi anyagok, melyek maguk nem égnek ugyan, de hőhatásban gőzzé alakulva ellepik az égési terület körzetét, azok kellemetlen következményeivel az oltást végző tűzoltóságnak számolnia kell. Így a gyakorlatban leginkább a savasballonok tartalma, mint a sósav, kénsav, salétromsav és a szalmiákszesz juthat a tűzoltás légkörébe.

Ezen itt felsorolt és a gyakorlatban elég gyakran található anyagok gözei mind erősen mérgező- és maróhatásúak s mint ilyenek minden élő szervezetre károsak. Az emberi test felületére lecsapódó savgőz, a bőrt felmarja, mely sokáig gyógyuló fekélyeket idéz elő; a légutakban pedig szintén makacs és tüdővérzéssel járó hurutot és gyulladást okozhat. A ruhaszövetet és a bőrcipőt vagy eszimat megtámadja és annak momentán hasznavehetetlenségét idézheti elő.

*

Jelen tárgyam ismertetése során nem az volt a célo, hogy az égési termékek hatását sötét színben tüntessem fel és ezáltal megfélemlísem az azokkal érintkező tűzoltót, hanem csupán felhívni a figyelmet azokra a veszélyes körülményekre, melyek szemmel tartása az élet- és vagyonmentése körül fáradozó tűzoltást vezénylőnek elsőrendű kötelessége.

Ne féljünk tehát a füsttől, de azért legyünk óvatosak!

Az elmondottakból megérthető még az is, hogy a képzett tűzoltóknak nemcsak jó taktikusnak, nemcsak erélyesnek és egyéb általános fogalmak alatt ismert jó tűzoltói tulajdonságokkal, hanem megfelelő kémiai ismeretekkel is kell bírnia, mert a vegyészethez értő, a tűz fogalmát és körülményeit természettudományi alapon határozza meg.

Már pedig úgy a megelőző tűzrendészet terén, mint tűzoltás közben igen sok jelenség megértéséhez és a helyes intézkedések megtételére a kémiát kell segítségül hívni.

Az országos tűzoltó-tiszt-képzőtanfolyam szervezői is, a vegytant ezen új intézmény rendes tantárgyává rendszeresítették.

A vegytant sokan ördögös és nehezen megérthető tudománynak tartják; pedig kis türelem mellett mindenki előtt nyitva áll annak minden titka és megfelelő elemi oktatás mellett is megérthetővé válik.

A vegytani tudomány fejlődésével karöltve, úgy az ipari- mint a gyógykémia, folytonosan emelkedő haladást mutat, melynek termékei a vegyészeti ipartelepek, raktárak és e szakmába vágó üzletek tűzveszedelme esetén a segítségül hívott tűzoltóság vezetőinek különös és nehéz gondját képezi; mivel ilyen esetekben mérgezőgázok, gőzök és robbanás veszedelme fenyegetik a tűzzel szembeálló tűzoltóságot. Ezért minden tűzoltó-tisztnek a kémia berkeiben járatosnak kell lennie, mely különleges szakismeret annál könnyebben sajátítható el, mivel a tűzoltói szakirodalom e téren is értékes termékekkel látta el a tűzoltótársadalmat.

A gyári tűzoltóságokról.

Irta és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: **Malcsiner Károly**, a budapesti Ganz-Danubius vagongyár tűzoltóságának parancsnoka.

(II. folytatás.)

A Ganz Vagongyár önkéntes tűzoltósága 48 éves multra tekinthet vissza; minthogy 1880-ban alakult.

Megalakítása néhai belecskai Meehwart András vezérigazgatónak és néhai Wopaletzky Károlynak, mint a testület első parancsnokának köszönhető.

Tűzörtségi naplóiban, mely 1882-ben lett felkötve, a mai napig 964 tüzeset van bejegyezve. E tüzesetek száma mindennél jobban igazolja a tűzoltóság nélkülözhetetlenségét, valamint annak az azonnali beavatkozásokból származó eredményes munkáját.

A fentjelzett nagyszámú tüzeset között két olyan természetű is fordult elő, amelyek lokalizálásához a gyár tűzoltóságának felszerelése és berendezése meg nem felelőnek bizonyult. E két nagyobb tüzeset a gyári tűzoltóság felszerelésének és berendezésének szükségességét beigazolta. Ezért már az előzetesen előterjesztett tervek és kívánalmak sürgős elintézést is nyertek. Tudvalevő szokás, hogy a tűzoltóságok megbeesülése és annak a szükséges felszerelésekkel való ellátása, mindig valamely alapos leégés után szokott valóra válni, amikor már a nagyobb károsodás megtörtént.

A vagongyárban tüzesetek nagyobbrészt a munkamenetekből kifolyólag keletkeznek és igen sok esetben gondatlanságra vezethetők vissza. A

szigorú tilalom ellenére a dohányzásból eredő tüzek száma is elég tekintélyes.

A dohányzási tilalom bár igen szigorú kezelés alatt áll és igen odaadó ellenőrzést kíván, nem szüntethető meg teljesen, mert azt minden dohányzó ember kijátszani igyekező, annak ellenőrzésére legalább is annyi ellenőrzőközre volna szükség, ahány üzemegekben a gyártás folyik. Ezek száma pedig a vagongyárban összesen 83.

E gyárban a dohányzási tilalom, károkozás, lopás és szabálytalanságok, továbbá fennálló rendelkezések be nem tartásából eredő büntető rendelkezések végrehajtásával a tűzoltóparancsnokság van megbízva, mely a büntetésben részesültekről külön lajstromot vezet és ismétlődő dohányzás, avagy egyéb komolyabb szabálytalanságok előfordulása esetén azonnali elbocsátást alkalmaz. Emiatt még inkább megnehezíti az ellenőrzést az a körülmény is, hogy a munkásság közvetlen felettesei, ezen intézkedéseket hatásköri beavatkozásnak értelmezik.

Az évi összbüntetések száma a munkásság politikai felfogása, nemkülönben azok mozgalmában való részvétele szerint nyilvánul meg. Így 1921-ben a büntetések száma 1924, 1922-ben 1083, 1923-ban 1777, 1924-ben 893, 1925-ben 382, 1926-ban 454, 1927-ben 360, 1928-ban 282 volt.

A dohányzási tilalom betartásának szabályait nincs módomban más ipartelepeken ismerni, tény azonban az, hogy több ilyen telepen megfordulván, a mindenféle meglehetős sűrűn kifüggesztett dohányzási tilomtáblák ellenére, őrzáratos tűzoltók jelenlétében az összes műhelyekben nyugodtan dohányoztak a munkások, mert ennek eltűnésével senki sem törődött. Az a meggyőződés, hogy az ilyen helyeken a tilomtáblák csupán azért vannak kifüggesztve, hogy a biztosítótársaságok kikötésének megfeleljenek. Az ilyen elnézésekkel a tűzoltóságok önmaguknak ártnak. De ok ez még arra is, hogy minden más rendelkezési is hasonló értelemben tartassanak be.

A vagongyárban keletkezett tüzek indítóokairól és azok körülményeiről szólva, egypár esetet kiragadva a sok közül, ezek tanulságai a következők:

1. *Egy elsőemeleti raktári irodának padló égése:* A tiltórendelkezés ellenére, egy vaskályha a raktári irodában titokban felállítatott; a szükséges óvintézkedések nem történtek meg, a kályhát a munka befejezése előtt jól megrakták s minthogy a hamutartó nem volt teljesen bedugva, a kályha felállításának első nap délutánján a padló tüzet fogott.

2. *Az egyik szereldében* egy 21 méter hosszú, 4 méter magas vasútkocsi oldalmezeinek lemosása alatt 163 m² felületen az e célra használt terpentint lángalobbant és a mosás közben lecsurgott és a földbe beszívódott nagyobb mennyiségű terpentint is tüzet fogott.

A tűz keletkezésének oka az volt, hogy ez alkalommal *tiltott tisztítóanyagot használtak*, amit külön rendelkezés szabályoz. Ugyanis festék lemosáshoz lúgpáca van engedélyezve. A meggyulladás pedig az okozta, hogy a közelben meleg szegecselést végeztek és az odadobott szegecs más irányban gurulván a terpentint meggyújtotta. A szereldékben is, úgymint a gyár más helyein feltűnően ki van írva, hogy mindazon műhelyekben, ahol robbanó- és gyúlékonyanyaggal dolgoznak, semminemű égő lánggal, sem izzóanyaggal vagy tárggyal bemenni, avagy azokkal ott dolgozni nem szabad. Ugyanezen rendelkezés fordított értelemben, de ugyanazzal a céllal kifüggesztve úgy szól, hogy abban a helyiségben, ahol meleg anyagokkal, avagy égő lánggal

dolgoznak, semminemű robbanó, vagy könnyen gyulladó anyaggal dolgozni nem szabad. Ezen tüzeset tehát a rendelkezések be nem tartásából származott.

3. *Egy faépület deszkaoldalfalának meggyulladásása.* Az épülettől 2 méter távolságra autógénekszülékkel dolgoztak. A szertefröccsenő szikrák a deszkafalhoz vágódtak és aznap meleg és száraz nyári nap lévén, a szikrák felgyújtották. E tüzeset, bár a munka természetéből kifolyólag keletkezett, még sem ismerhetjük el annak, mert a meggyulladását háromféle módon is el lehetett volna kerülni. És pedig: a) a deszkafalhoz egy megfelelő lemeztáblának az odahelyezése által, ami a helyszínen bőven állt rendelkezésre. b) A munkadarab vágásánál a vágópisztolynak más irányban való elfordítása. útján. c) A megmunkálásnak az épülettől megfelelő távolságban való végzésével.

4. *Az egyik műhely alsó közlőműlaknájában elhelyezett villamosmotor tekercsének meggyulladásása.* A meggyulladását szabálytalan bekapcsolás okozta, mely mégis inkább hanyagságra vall. A munkás ugyanis ennek eszközlésére kioktatva nem volt.

5. *Egyik vagon szerelde tetőkeresztgerendázatának égése.* — Melegített szegecseknek, a tábori tüztől a munkahelyhez való továbbdobása közben az egyik szegecs a fogóból helytelen irányba repítetvén, a tetőgerendára esett. Minthogy ez munkaidő befejezésekor történt, a szegecs további sorsával senki sem törődött, amire kb. 25 perc elmúltával a gerendázat tüzet fogott. E tüzeset keletkezésének okát nemcsak hanyagságnak, hanem rosszünetű cselekedetnek is minősíthetnénk.

6. *Tetőszerkezet meggyulladásása az egyik kovácsműhelyben.* — A nyersolaj beeresztését szabályozó szelep üzemkészen elromolván, az adagolás oly nagy mennyiségben történt, hogy az olajtüzelésű kemence és annak kivezető kéménye annyira átizzott, hogy ettől a tetőtartó faszervezet meggyulladt. E tüznek keletkezése a munka természetéből származván, mégsem tudható be annak, mert az olajtartány főelzáró csapjának elzárásával, az olajnyomást meglehetősen szüntetni. Igen jellemző a kemencéből dolgozó munkásokra ez esetben az a körülmény, hogy a szelep elzárását a tűzoltóságnak kellett végrehajtani. Ha ezt a kemencénél dolgozók megtették volna, a túlhevítés sem következett volna be.

7. *Egyik műhelyiroda bútorzatának meggyulladásása.* — A tüzet egy az asztalon felejtett égő szivar okozta, melyet a művezető az irodának lezárása előtt az asztal szélén égve hagyott. A tűz élesztéséhez hozzájárult azon körülmény, hogy egy kisebb nyitva hagyott ablakkal szemben, egy szellőző működött s az így előállott légvonat a tüzet élesztvén, nemcsak az asztalt, de az iratokat is meggyújtotta. A tűz oka gondatlanság volt.

8. *Az egyik műhely pincéjében felhalmozott fa rongy, szíj és villamoskabel meggyulladásása.* Az egyik munkás, kinek munkahelye a műhelyben lévő pincének szellőzőnyílása közelében volt, a tilalom ellenére dohányzott. A közben arra járó ellenőrző tűzoltó messziről észrevette, amire az égő cigarettát a szellőzőnyílásba dobta, melytől a pincében raktározott különféle anyagok meggyulladtak. A munkás látván a nyíláson feljövő füstöt, azt nyugodtan nézte mindaddig, míg a nyílásból lángok nem csaptak elő. Mikor már komolyabb bajt sejtett, egyszerűen bement a műhelyirodába és telefonon értesítette a tűzoltóságot, noha módjában lett volna a legkisebb füst észlelésénél a mellette lévő pincébe

lemenni és az általa tudatosan okozott bajnak könnyen elejét venni.

Hasonló és ugyanezek fenti elbírálás szerint adódtak tüzesetek pl. Martin olvasztókemence 1200 fokig felizzított 10 tonna vastartalomnál, csapolásra készen állott, amidőn a kemence teteje beszakadván kb. 6 m² területen az izzó és szikrázó vas a tetőszerkezettől négy méter mélyen fekvén, azt meggyújtással fenyegette. Minthogy ilyen eseteknél a vízzel való beavatkozás ki van zárva, a beszakadt részt vaslemezekkel kellett letakarni, alul keresztbetett vasrudak alkalmazásával. Ezalkalommal a gerendázatok teljescen vörösre pörkölődtek s a meggyulladásától a felrakódott öntődei por mentette azt meg.

(Folytatása következik.)

A berlini Chaussee-strasse 70—71. sz. alatt levő „Tietz“-féle áruház égése.

Írta: Dr. W. Kolass berlini tűzoltósági mérnök.
Németből fordította: Benedek Mihály főv. tűzoltótiszt.

Emlékezetes még a múltév október havában a berlini Donhoffplatzon lezajlott „Tietz“ áruház égése és máris ugyanennek a cégnek, szintén Berlinben, a Chausseestrasse 70—71 szám alatt levő nagyáruházában pusztított a tűz, mely szintén súlyos lefolyású és hatalmas méretű volt.

Ezen áruház harmadik épületszakaszában épült régi része, 40 évvel ezelőtt, Berlin északi negyedében „Kaufhaus-Stein“ (Stein áruház) néven volt ismeretes. Ezen áruházat a jónévű Tietz kereskedőcég 1926-ban vásárolta meg, mely az eddig tulajdonában levő 10. áruháza közül a legkisebbik volt. Az épület pincéjében a raktár volt elhelyezve; a földszinten és 2-ik emeleten, valamint a padlásthelyiségekben eladási termék voltak berendezve. A Chausseestrasse front 90 m hosszú volt; ennek jobboldalán egy keskeny kapu (bchajtó) vezetett az udvarra, melynek szélén egy vízvezető esatorna volt építve. Az udvari részen egy 235 m²-nyi területű 4 emelet magasságú épületrész állott, melyben bizonyos számú iroda volt elhelyezve, azonkívül abban szakipari- és munkatermek is helyet foglaltak.

A meglévő áruház és a többi épületrész a megnövekedett kereskedelmi forgalom miatt szűknek bizonyult, ezért a főépület az udvar felé lényegesen megtoldatott és kétemeletesre építették. Az udvar pedig a főépülethez 8 m magasságban csatlakozóan egy 21 m hosszú és 10 m széles üvegtetővel volt befedve. Ezen üvegtető alul a nyitott oldalon egy tűzbiztos üvegezésű vasvázas fallal volt körülhatárolva és az így lefedett udvari részből az 1-ső emeletig egy lépcső épült, mely a főépület helyiségeivel egy tűzbiztos ajtó által nyert összeköttetést. Az udvaron fennálló régi épületrésznek lebontása már tervbe volt véve; az áruház többi részében pedig az átalakítási munkálatok már javában folyamatban voltak anélkül, hogy az áruház kereskedelmi menetét, üzemét és forgalmát zavarták volna. Ezen munkálatokkal egyidejűleg az egész udvari rész alapincézése is tervbevéttetett, ill. részben már a falazási munkák folyamatban voltak, ahol káosz, a konyha, a gépterem és transformálók helyiségek nyertek volna elhelyezést. Az összes földmunkák már befejezést nyertek és az alapfalazatok megépültek. A hosszantartó és nagy hideg miatt ezen építkezési munkálatok szüneteltek. Az újonnan kiásott pince szükségképpen ideiglenesen pallókkal fedetett le, hogy baleset ne történjék, miért

is az udvar csak a legnagyobb óvatosság mellett volt használható.

A tűz kitörésének napjáig az építkezési munkálatok annyira előrehaladott állapotban voltak már, hogy a földszinti és I-ső emeleti toldalék építkezési rész már az áruház eladási termeihez csatoltatott. Az üvegtetővel fedett udvari rész falazata pedig már nyers állapotban készen állott, kivéve ama szakaszt, mely csak akkor épült volna fel, ha a régi, úgynevezett „Irodaépület” lebontása befejezést nyert volna. A toldalék épületrészben több nyers falazat és az ideiglenesen alkalmazott deszkafalaknak az eladási termek felé eső oldalán impregnált vászon és szövet volt felfeszítve, mely a hideg és a por elleni védekezésül szolgált. A földszinten a lépcsőházi rész a kocsibejárat résztől szintén csak deszkafalal volt elválasztva. A földszinten az eladási teremben egy 4.80 m × 7 m nagyságú négyszög alakú rész volt lebontva, mely szintén ideiglenes deszkafalakkal volt körülhatárolva. E részben új mennyezetgerendákat és tartóoszlopokat kellett volna felállítani. Ugyanígy e négyszögben fölfelé, egészen a tetőig a többi mennyezetet is nyílás bontatott, mely végig deszkafalakkal volt körülhatárolva, úgyhogy egy valóságos aknát képezett.

Ezen aknában a földszinten, a régi oszlopok helyén ideiglenes alátámasztásra szolgáló 4—4 db 24×25 cm keresztmetszetű, egymáshoz erősített fagerenda állott.

Az újonnan emelt épület balszárnyán is a nyers falazás elkészült. Azáltal, hogy a régi irodaépület még nem volt lebontva, a két épületrész között egy cca 1 m széles rés tátongott, ami által a tűzbiztos elválasztás hiányzott, úgyhogy tűz esetén annak az egyik épületrészből a másikká való átterjedése akadálytalanul történhetett.

A tűz keletkezésének ideje egy ú. n. „Fehérhét” egyik napjára esett, amikor is az áruházban a rendes árumennyiségen felül nagytömegben könnyen éghető fehérenemű áru volt felhalmozva. Az áruházakra vonatkozó tűzrendészeti hatósági rendelkezések ellenére az összes helyiségekben található oszlopok és falfelületek nagymennyiségben, különféle fehérenemű áruval és zsebkendővel voltak feldíszítve.

(Folytatása következik.)

BENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek a m. kir. kereskedelemügyi és pénzügyminiszterrel egyetértve kibocsátott 251.703/1929. B. M. számú rendelete a robbanóanyagok gyártása, forgalombahozatala és szállítása tárgyában kiadott körrendelet módosítása.

A robbanóanyagok gyártása, raktározása, forgalombahozatala és szállítása tárgyában 1890. évi október hó 8-án 40.302/1890. B. M. szám alatt kiadott körrendelet (Magyarországi Rendeletkötet Tára 1890. évi 1628. lap) módosítása tárgyában addig is, amíg a löporegyedáruságnak az 1921. XXIII. t. c. 20. §-a értelmében a robbanóanyagokra kiterjesztése folytán a robbanóanyagok gyártása, raktározása, forgalombahozatala és szállítása újabb szabályozást nem nyer, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel és a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §. A 40.302/1890. B. M. számú körrendelet szabályait az állami egyedáruság tárgyául szol-

gáló robbanóanyagokra, szerekre és a löporfélékre is alkalmazni kell.

2. §. A 40.302/1890. B. M. számú körrendelet 69. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

Aki a jelen rendeletnek valamely rendőri természetű rendelkezését vagy tilalmát megszegi, vagy kijátssza, amennyiben cselekménye súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, tizenöt napig terjedhető elzárással büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a m. kir. állami rendőrség működési területén az állami rendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Ha a cselekménynek — ideértve a mulasztást is — körülményeiből a személyes megbízhatóság hiányára lehet alaposan következtetni, a robbanóanyag előállítására adott engedélyt is azonnal és minden kártérítés nélkül közigazgatási uton vissza lehet vonni.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetésének napjától számított nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1929. évi április hó 27-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi szabályzatot tartozó függetlékként, Budapest székesfőváros területén a mozgóképszínházak létesítésére 1928. évi március hó 6-án 2.304. szám alatt megállapított szabályzat, melyet a belügyminiszter úr 1929. évi január hó 11-én 301.097/1928—IV. szám alatt tudomásul vett és annak életbeléptetéséhez hozzájárult.

FÜGGELÉK

a Budapest Székesfőváros területére szóló Építésügyi Szabályzathoz.

SZABÁLYZAT

mozgóképszínházak létesítésére Budapest székesfőváros területén.

1. §.

A mozgóképek bemutatására szolgáló helyiségekre az Építésügyi Szabályzat 491—493. §-ai helyett a következő rendelkezések állapíthatnak meg.

2. §.

Az építési hatóság engedélyre szükséges mozgóképek bemutatására szolgáló helyiségek (mozgóképszínház) létesítésére, meglévő más rendeltetésű helyiségeknek ilyen célra való átalakítására, vagy átalakítás nélkül is ilyen célú használatára.

Az építési engedély megszerzésére, az építésre, berendezésre, használatra, karbantartásra, az építésrendszetre és megtörésre, valamint általában mindarra, amiről ez a szabályzat nem rendelkezik, az Építésügyi Szabályzat határozmányai irányadók.

Az építési engedély megadása előtt a székesfőváros tanácsa meghallgatja a tűzoltófépávanecs-nokságot.

3. §.

Hatszáznál (600) nem több személy befogadására alkalmas mozgóképszínházat szabad akár kizárólag ezt a rendeltetést szolgáló épületben, akár lakó-, vagy egyéb helyiségeket is magában foglaló épületben létesíteni, ha az épület térre néz, vagy az előtte levő utca legalább 11 méter széles.

1) Kihirdetve a „Budapesti Közlöny”-ben 1929. évi április hó 30-án.

Lakó-, vagy egyéb helyiségeket tartalmazó épület esetében az épület bejáratát — ha több bejárat van, valamennyit — teljesen el kell különíteni a mozgóképszínházról.

Lakóházban a mozgóképszínházat csak a földszinten szabad elhelyezni.

Nyolcszázánál (800) nem több személy befogadására alkalmas mozgóképszínházra ugyanezek a szabályok állanak azzal a különbséggel, hogy az épületelőtti utcának legalább 15 méter szélesnek kell lennie.

(Folytatása következik.)

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfoglalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.

(VI. folytatás.)

(4) A külső tartályokon a tartalomnak, a 2. b) — d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyaknál pedig még ezenkívül a feladó pontos címének is szembe-tűnő és tartós módon fel kell írva lennie.

(5) A 2. b) — d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyakat tartalmazó egyes küldeménydarabok elegsúlya 100 kg-ot, a tűzveszélyes anyagok össz súlya a közönséges tüzijátékszereknél 20 kg-ot, a kisebb és szalóntüzijátékszereknél 25 kg-ot meg nem haladhat; a közönséges tüzijátékszerekhez, valamint a kisebb és szalóntüzijátékszerekhez felhasznált szemcsés lőpor össz súlya 2,5 kg-ot, a gyújtólemezcsek durranó anyagának össz súlya pedig 7 kg-ot meg nem haladhat.

(6) Az 1., 2. b) — d), 3. és 4. alatt megnevezett tárgyakat tartalmazó külső tartályokon a tartalomnak fel kell írva lennie.

B) Egyéb szabályok.

(1) Az 1. a) alatt megnevezett gyufákat 5 kg mennyiségig az A) fejezet határozmányainak megfelelő esomagolásban más tárgyakkal (kivéve a jelen melléklet I. a), I. b) I. c), II. és III. osztályai-ban felsorolt anyagokat), egy küldeménydarabbá egyesíteni.

(2) A gyújtószinórokat [I. c)] és a gyújtólemezcsekét [amorcek, 2. d)] nem szabad robbanó vagy gyúlékony anyagokkal egy kocsiba rakni.

(3) A fuvarozásnak fedett kocsi-ban kell történnie.

(4) A 2. b) — d), 3. és 4. alatt megnevezett cikkek-nél a feladónak a fuvarlevélben ki kell nyilatkoztatnia, hogy a küldemény minősége és esomagolása a vasúti üzletszabályzat B) mellékletében előírt rendelkezéseknek megfelel.

C) A fuvarozás módja.

A tüzijátékszerek (3) és a jelzési tüzijátékok (4) a gyorsárúként való fuvarozásból ki vannak zárva.

(Folytatása következik.)

Fejérvármegye alispánjának valamennyi község előljáróságához intézett 7369/1929. számú rendelete a vármegyei tűzoltótanfolyam tárgyában.

Már folyó évi január hó 9. napján kelt 424/1929. számú körrendeletben tudattam valamennyi előljárósággal, hogy a m. kir. Belügy-

miniszter úr 256.210/1928. számú rendelete alapján (Lásd B. K. 1928. 31. sz.) az 1929. év folyamán ismét tartatok a vármegyei tűzoltószövetség-gel 14 napra terjedő tűzoltói tanfolyamot Székes-
fehérvárott.

De jeleztem ugyanezt már a múlt év augusztus 4-én kelt 11620/1928. számú rendeletemben is, midőn meghagytam, hogy a megismétlődő tanfolyam céljára az 1929. évi költségvetés keretében kellő hitelt — legalább egyéenként 150 P összegben — irányozzanak elő községeink.

Értesítem tehát Fejérvármegye összes községeinek előljáróságait, hogy az itt említett 14 napos kerületi tűzoltótanfolyamot tűzoltószövetségünk elnöksége folyó évi június hó 16-tól 30-ig terjedő idő alatt fogja megtartani, melyre vonatkozólag az alábbi tájékoztatót adom ki s a következőket rendeltem:

Mindenekelőtt kötelezem vármegyénk valamennyi községét arra, hogy a most jelzett tanfolyamra lehetőleg több, de legalább egy alkalmas hallgatót küldjön be Székesfehérvárra. A kiküldendő egyén személyére vonatkozólag kívánságom az, hogy olyan férfiú bizassék meg, ki általános műveltsége, jobb anyagi helyzete, társadalmi befolyása és megnyerő tulajdonsága által alkalmas legyen arra, hogy a tanfolyamon szerzendő ismereteit a község megelőző tűzvédelme érdekében érvényesíteni tudja, akarja s magát erre kötelezettnek érezze. Szóval nemcsak, hogy valaki éppen bejőjjön a tanfolyamra, hanem az illető olyan egyén legyen, aki onnét hazamelve annak otthoni fellépése a község tűzoltóintézményének fellendülését s így a közvagyon szakszerű tűzvédelmét eredményezze. Szívesen látnám bejönni az előkelőbb önálló családok és jobbmódú földművesgazdákat is s ezek között a vitézeket; de semmi esetre sem komolyabb gondolkodást nélkülöző és a saját falujának önvédelmét még be nem látó legényembereket, kiket azonban majd a levették között veszünk igénybe tűzoltói célra.

Mint hogy pedig a tanfolyamok állandósításával a belügyi kormány célja az, hogy a községi tűzoltócsapatokban minél több szakavatott működő tag legyen, ennélfogva meghagytam az előljáróságnak, hogy az idej tanfolyamra ne azon egyéneket küldjék be, akik a múlt évben már itt voltak, hanem újabb embereket. Meghagytam továbbá az előljáróságnak, miszerint a kiküldendő hallgatónak a be- és visszazállításról megfelelőleg gondoskodjék és öt kielégítő, tehát a városi költségesebb viszonyokat méltánylólánapidíjjal lássa el, melyből Székesfehérvárott 14 napon át magát illően fenntarthassa.

Ezt az összeget azért határozom meg legalább napi 10—12 P-ben, mert a kiküldöttnek jogos igénye lehet munkamulasztási térítményre s ezenkívül nemcsak élelmezésről kell gondoskodnia, hanem merül fel karszalag vételre, tanulmányi kiszállításra, tankönyvre és egyéb előre nem látható költség is, mely utóbbi kiadások is méltán a községet terhelik.

Tájékoztasl tudatom, hogy a szövetség elnöksége csoportos és ingyenes elszállásról gondoskodik, valamint arról is, hogy a hallgatók mérsékelt árú tisztességes élelmezésben részesüljenek. Előreláthatólag az elméleti előadások a vásártéren lévő téli földművesiskolában lesznek, ahol egysegersmind az elszállásolás, sőt mindjárt az étkezés is történni fog. A megállapítandó étkezési díjat majd a jelentkezés alkalmával kell megfizetni.

Aki azonban önmaga kíván szállásról és élelmezésről gondoskodni, az ellen a tanfolyam pa-

ranesnokának nem lesz kifogása, ha egyébként az illető a közös fegyelemnek engedelmessékedik.

Nemcsak a költségfedezet szempontjából, de nem fogadok el olyirányú mentésget sem, hogy a községben nincs kívánságnak megfelelő egyén, mert a tűzoltói szolgálat általános közigazgatási kötelezettség lévén, a tűzrendészeti szab. rend. elvi szerint ezen feladat teljesítése alól rang és foglalkozásra való tekintet nélkül senki sem vonhatja ki magát, ha a község előjárósága önkormányzati jogán e megbízásra őt kijelöli.

Az időpont is alkalmas, mivel ekkorra a tavaszi mezei munka befejeződik, a nyári munka még nem kezdődik. Legfeljebb a tanfériaknak kell távozási felmentést adni 14 napra.

A kiküldött törölközőkről és egyéb tisztálkodási kellékekről, vagy egyéb személyes tárgyakról önmaga tartozik gondoskodni, de mosdókészlet és világítás, sőt némi kiszolgálás is rendelkezésre fog állani.

A ruházatra nézve az egyöntetűség szempontjából elrendelem, hogy minden tanfolyamhallgató az előírásnak megfelelő fekete tűzoltósapkában, kékféher csikos vászonzubonyban és lehetőleg vitorlavászon-nadrágban jelenjék meg. Felszerelésül azonban más nem szükséges, mint a derékszíj, vagy kenderöv. Amely kiküldöttnek ezen egyenruházata nincs meg és költségszerűen nem tud, kívánatra és költségére a szövetség elnöksége szerez be neki egyenruhát, ha testmértékét bejelenti.

A tanfolyam hallgatói katonai fegyelem alatt fognak állani és e részben Vida Pál tanfolyamparancsnoknak minden tekintetben feltétlen engedelmességgel tartoznak.

Senki az elméleti előadásokról távol nem maradhat s a gyakorlati részről a tevékenységből magát ki nem vonhatja. Éjjeli őrszolgálatra és tanulmányi eljárásokra a hallgatók szintén kivényeltetnek, de a kaszárnyai rendtartás a netáni magánlakásokra is kiterjed.

Az, aki szolgálati hanyagságot tanúsít s a fegyelmet megszegi, az a tanfolyamról eltávolítatik s a tanfolyamparancsnok előterjesztésére a szab. rendelet vonatkozó szakaszai alapján főszolgabíró bírsággal, nagyobb kihágás esetén pedig törvényszerinti büntetéssel fog sújtatni.

A tanfolyam befejezése után a hallgatók, ha arra érdemesnek bizonyulnak, országos érvényű látogatási bizonyítványt kapnak, melyet ellenőrzés szempontjából a szövetség elnöksége s az előadón kívül én is alá fogok írni s a képesítővizsgán lehetőleg résztveszek.

Mindezek felsorolása után utasítom a községi előjáróságokat, miszerint a kiküldendő vagy felkérendő személyre nézve haladéknélkül állapodjanak meg és annak nevét, foglalkozását, elméleti képességét és életkorát a vármegyei tűzoltószövetség elnökségével legkésőbb május hó 15-ig írásban közöljék: oly hozzáadással, hogy a kiküldött elszállásolásra és mérsékelt árú közös vagy különleges élelmezés biztosítására igényt tart-e vagy sem.

Tudatom egyúttal, miszerint a kiküldendő hallgatóknak 1929. évi június hó 16-án 8—12 órai időközben Székesfehérvárott, a Vásártéren lévő téli földművesiskola igazgatói irodájában Vida Pál tanfolyamparancsnok úrnál jelentkezni kell, kitől az elszállásolás és egyéb tudnivaló utasításokat megkapják s ahol az élelmezési költségeket előre ki kell fizetni.

Az előadások 1929. évi június hó 16. napján d. u. 3 órakor fognak kezdődni a jelentkezéskor

közleendő helyen, amely időpontra minden hallgatóknak meg kell jelennie, mert ellenkezőleg az elmaradás be fog számíttatni. Előadás naponta 7—12-ig elméleti, d. u. 2 órától 6 óráig gyakorlati, közben pedig tanulmányi szolgálat a parancsnok rendelete szerint, netáni tűzeseten való részvétellel. Éjjeli beosztás szerint őrszolgálat és riasztás.

Bővebb felvilágosítást és minden erre vonatkozó levelezéssel forduljanak a községi előjáróságok közvetlen a vármegyei tűzoltószövetség elnökségéhez Székesfehérvárra (Telefon: 318), hol készségesen rendelkezésre áll Vida Pál tanfolyamparancsnok úr.

Végezetül hangsúlyozni kívánom, miszerint az itt célbavett tanfolyamtól a községek tűzbiztonságára nézve hathatós lendületet várok, ami úgy az egyes magántulajdon, mint a köztulajdon mentésére nézve fontos tényező, miért is a most elrendelt kiküldésnek óhajom szerint leendő megtörténte érdekében a község vezető jegyzőjét és bíráját személy szerint teszem felelőssé s ha e részben közönyösséget vagy mulasztást tapasztalok, nem kések törvényes megtorlást alkalmazni ellenük.

Székesfehérvár, 1929. évi április hó 25-én.

Olvashatatlan aláírás.
alispán h. főjegyző.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1929 április hó 27-én. Az elnöki széket gróf Széchenyi Viktor elnök távollétében Breuer Szilárd alelnök foglalta el, aki az ülés megnyitása után bejelentette, hogy a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumban folyó évi április hó 6-án, a tanyai kőművek seprése ügyében szakértekezletet tartott, melyre az orsz. tűzoltó szövetség meghívást nem nyert. E szakértekezleten a m. kir. belügyminiszter képviselőjében jelen volt Folyovich József miniszteri osztálytanácsos, a Szeged szab. kir. város képviselőjében megjelent Papp Ferenc elnökségi előadót a helyszínén az orsz. tűzoltószövetség képviselőjére felkérte, aki ezen megbízásának meg is felelt. Papp Ferenc előadó ezen értekezlet lefolyásáról szóló jelentését és az ott leadott véleményeknek ismertetését az elnökség tudomásul vette.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, mely szerint a m. kir. belügyminisztériumban folyó évi április hó 13-án, a megalkotandó közlekedési kódex tárgyában megtartott értekezleten, az orsz. tűzoltó szövetség képviselőjében résztvevő és ezalkalommal a tűzoltóságokat érdeklő javaslatait előterjesztve, azokat elfogadásra ajánlotta, mely fáradozása sikerrel járt, az elnökség tudomásul vette, valamint nevezettnek azon jelentését is, hogy a Magyar Revíziós Liga igazgatóságának folyó évi április hó 20-án tartott anketjén, mint annak igazgatósági tagja, Nagy Sándor főtitkár társaságában résztvevő.

Ezután a folyó évben esedékes nagygyűlés helyének és idejének megállapítása tárgyában Breuer Szilárd alelnök e kérdés eddigi előzményeit ismertette és Nyíregyháza város vezetősége részéről intézett korábbi meghívásának a közelmúltban történt visszavonását bejelentette. Egyben Szombathely város polgármesterének és Vasvármegye alispánjának, a vármegye székhelyén, az országos tűzoltószövetség ezidei nagygyűlésének megtartására vonatkozó meglehetősen meghívását tolmácsolta, mely a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség 40 éves fennállása

jubileumának keretében rendeztetnék. Az elnökség ezen szívélyes meghívást örömmel fogadva, a folyó évben megtartandó *rendes nagygyűlés*, továbbá az ezt megelőző elnökségi, valamint országos választmányi ülés és az országos versenyek megtartása helyül Szombathely városát jelölte ki, idejéül pedig folyó évi augusztus hó 16—18. napokat tűzte ki. Az elnökség ezen döntéséről szóló értesítésnek Vasvármegye alispánjához és Szombathely polgármesteréhez való elküldését is elhatározta. Az országos versenyek előkészítésével Benda László, Erdély Ernő és Papp Ferenc előadók bízták meg. Az általános országos versenyprogram kidolgozására *Papp Ferenc* előadó vállalkozott. Végül Szombathely város rendezőbizottságával való állandó kapcsolat fenntartására Erdély Ernő előadó kéretett fel.

Szeged szab. kir. város tűzoltó-főparancsnokságának azon kérelmére, hogy az országos tűzoltószövetség a tűzoltóság 50 éves jubileuma alkalmából a város falai közt elnökségi ülést tartson — az elnökség magáévá tette és annak 1929 szeptember 29-ik napján való megtartását elhatározta.

László István előadónak az orsz. tűzoltószövetség jövedelmi forrásainak gyarapítása céljából előterjesztett azon javaslatát, mely szerint az összes vármegyei törvényhatóságok állandó segély megszavazása irányában megkerestessenek, továbbá az 1930—32. évekre megállapítandó tagdíjak felemelése tárgyában tett indítványát az elnökség tanulmányozás céljából az ügyvezető elnökségnek kiadta.

Az elnökség a m. kir. kereskedelmi miniszternek az orsz. tűzoltóversenyekre utazó tűzoltók részére nyújtandó vasúti menetdíjkezdményre vonatkozó leiratát tudomásul vette.

Rehák Tamás debreceni hiv. tűzoltóparancsnok azon megkeresése ügyében, mely szerint az elnökség nevezettnek a m. kir. belügyminiszterhez a főiskolai képzettség igazolása alól való felmentése tárgyában intézett kérelmet pártolólág terjessze fel, a következő határozat hozott: Minthogy a 230.000/1925. B. M. sz. rendeletnek visszaható ereje nincsen, Rehák Tamás pedig a rendelet megjelenése alkalmával már Debrecen város hiv. tűzoltóságának parancsnoka volt, tehát a főiskolai képzettség igazolására nem kötelezhető, amiért is kérelmének felterjesztésére szükség nincsen.

A Magyar Egyesületek kézikönyve szerkesztőségének, a mű megrendelése iránti megkeresése fellett az elnökség napirendre tért.

A balatonfüredi önk. tűzoltótestületnek, a község előjáróságával szemben fennálló ellentéte ügyében *Dr. Marinovich Imre* alelnök azon bejelentése tárgyában, miszerint a fentnevezett testület tűzoltólaktanyáját régebbi időben a község tulajdonát képező telken építette fel, melyre az előjáróság igényt tart, az elnökség úgy határozott, hogy a kérdéssel foglalkozó alelnököt arra kérte fel, miszerint a helyszínén igyekezzék az önkéntes tűzoltótestület érdekeinek szemmel tartásával a felmerült ellentéteket elsimítani.

Mátrai Antal választmányi tag, a *Dr. Szily József* alaptökéjének elértéktelenedésére való tekintettel, annak újbóli növelése érdekében 50 pengő adományának bejelentésével, egyidejűleg azon javaslatát terjesztette elő, hogy ezen alapítvány szűkebb körben való gyűjtés útján 500 pengőre emeltesse fel. Elnökség a beszolgáltatott adományt megköszönve, a *Dr. Szily József* alapot az orsz. tűzoltószövetség pénztárából 100 pengőre kiegészítette és *Mátray Antal* javaslatát elfogadva, a bajtársi körökben való gyűjtés útján ezen alapítvány tőkége felemelésénél folytatásához hozzájárult.

Vitéz *Sárosdy Ferenc* állami gépgyári tűzoltóparancsnok azon bejelentését, hogy az orsz. tűzoltószövetség megüresedett számvizsgálóbizottsági tagságára való meghívást elfogadta — az elnökség tudomásul vette.

Ezután *Vida Pál* előadó, a Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség által folyó évi június 16—30-ig rendezendő kerületi tűzoltótanfolyam megtartását jelentette be, melynek parancsnoki tisztét *Vida Pál* fogja betölteni, az előadói leendőket pedig a helybeliek mellett Erdély Ernő és Falusy Károly elnökségi tagok fogják ellátni. Tudomásul szolgált.

Főtitkár azon javaslatához, hogy a „*Gyakorlati Szabályzat*” eladási ára 1929 május 1-től 4 pengőről 2 pengőre szállíttassék le, az elnökség hozzájárult.

Végül *Papp Ferenc* előadó azon javaslatát, miszerint az elnökség a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű felterjesztést intézzen, hogy Ónagyméltósága a folyó évben Párisban tartandó nemzetközi tűzoltókiállításra és kongresszusra, a törvényhatóságok és városok figyelmét tűzrendészeti szakközögeinek és tűzoltóparancsnokainak tanulmány céljából való kiküldésére hívja fel — az elnökség magáévá tette és a felterjesztés elkészíttetését elhatározta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzöppénztárának elnökségi ülése 1929 április hó 27-én. Az elnöki széket *Breuer Szilárd* alelnök foglalta el. Az ülés megnyitása után a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása következett, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Ezután a főtitkár a mult ülés óta a következő segély iránti kérelmek elintézését jelentette be: *Babics István* ormándlaki köteles tűzoltó részére 16 pengő, *Kuzmicsik Mihály* nyíregyházai hivatásos tűzoltó részére 16 pengő, *Olasz Ferenc* esztergomi önkéntes tűzoltó részére 34 pengő, *idős. Szívós Péter János* jászberényi tűzoltó részére 84 pengő folyósított, melyek utalványozását az elnökség jóváhagyólag tudomásul vette.

Holes József budapesti önk. szakaszparancsnok részére, tűzoltás közben elszenvedett fagyási sérülése folytán előállott munkaképtelensége tartamára 84 pengő utalványoztatott.

Végül *Breuer Szilárd* alelnök azon örömdetes körülményt jelentette be, hogy a segélyzöppénztárnak takarékbetétekben gyümölcsözölőg elhelyezett vagyona annyira felszaporodott, hogy a már több ízben felmerült házvétel ügye komoly megfontolás tárgyává tehető. Az elnökség ezen javaslatot magáévá téve, *Breuer Szilárd* alelnököt és *Mátrai Antal* választmányi tagot az eladó házak közül a megvásárlásra alkalmasak iránti érdeklődésre kérte fel, hogy a legközelebbi évi közgyűlésen az erre vonatkozó javaslat előterjesztése lehetővé tétessék. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Komárom és Esztergom vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökségétől.

70/1929. szám.

Valamennyi tűzoltóság parancsnokságának!

Értesítjük, hogy választmányunk folyó évi május hó 11-én tartott ülésén hozott határozata értelmében az idei június hó 29-én *Bánhidán* megtartandó közgyűléssel kapcsolatosan szövetségi versenyek rendeztetnek a következő sorrend szerint:

I. Kezdő csapatok részére:

1. Süllyesztett medencéjű szívó-nyomó szerkezettű egységes *kocsifecskendő iskolaszervelese*, két

szívó és nyomó-tömlőtekeressel. A szerelésben részt vesz: 1 vezénylő és 5 szerelő. A nyomólegénység (6—8) ember felvonul.

2. Támadási gyakorlat, az elnökség által megállapított és a helyszínén *írásban* átadott feladat megoldása.

Rendelkezésre áll a fentemlített kocsifeeskendő, 4 szívótömlő, 4 nyomó-tömlőtekeresekben és 3 darab dugólétra. Résztvehet: 1 vezénylő, 9 szerelő és 5 mászó.

II. Haladó csapatok részére:

1. Négykerekű billenő mozdonyfeeskendő, vagy a kezdőcsapatoknál leírt kocsifeeskendő gyors szerelése 4 szívó- és 4 nyomótömlővel, mely utóbbiak kétkerekű tömlőmotólán vannak elhelyezve. A szerelésben részt vesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő altiszt, 9 szerelő. A nyomólegénység (6—8 ember) felvonul. A csapatok e két fajta feeskendő közül tetzés szerint választhatnak.

2. Támadási gyakorlat a zsűri által megállapított és a helyszínén *írásban* átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll: 1 egységes négykerekű billenő mozdonyfeeskendő, vagy fentemlített kocsifeeskendő kétkerekű tömlőmotólával, 1 sugárosztó és szívótömlővel, megfelelő támasztólétrák és egyéb felszerelésekkel. A szerelésben résztvehet egy 25 főből álló teljes tűzoltócsapat.

III. Levente csapatok részére:

1. Az I. alatt leírt kocsifeeskendő iskola- és gyorsszerelése két szívó- és nyomó-tömlőtekeressel. A szerelésben részt vesz: 1 vezénylő és 5 szerelő. A nyomólegénység (6—8 ember) felvonul.

2. Ugyanezen feeskendő iskola- és gyorsszerelése 4 szívó- és 4 nyomó-tömlőtekeressel. A szerelésben részt vesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő altiszt és 9 szerelő. Nyomólegénység nem vonul fel.

Versenyfeltételek.

Versenyre Komárom és Esztergom vármegye területén létező minden tűzoltóság jelentkezhetik. A versenyben résztvenni szándékozó testületek tartoznak 10 pengő nevezési díjat fizetni, mely a jelentkezéssel egyidejűleg küldendő be az elnökségnek.

Jelentkezni (László István vm. tűzrendészeti felügyelőnél, Esztergom, városház) 1929. évi június hó 5-ig *írásban* lehet a nevezési díj beküldésével.

Versenyre való kiállítás alkalmával köteles a vezénylő a versenyben résztvevő tűzoltók névsorát, ezek beosztásának és rangjelzésének megjelölésével a zsűri elnökének átadni.

A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltószövetség egységes gyakorlati szabályzatában foglalt előírás mérvadó; a versenyzők mindenben ahhoz kötelesek alkalmazkodni! Minden attól való eltérés hibának rovatik fel.

Úgy a szerelés, mint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, mert a zsűri tagjai, a szerelés befejeztével erre nézve is vizsgálatot tartanak. A szerelést befejezettnek akkor tekintjük, ha az összes szerelők munkájukat teljesen befejezték és a vezénylő kéthangú jelzővel a „vizet” jelet megadta.

A visszaszerelés csak a zsűri utasítására veheti kezdetét s akkor tekintjük befejezettnek, midőn a szerelők a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A versenyek a testületekkel külön-külön fognak megtartatni. A sorrend sorshúzás útján fog eldöntetni.

Támadási versenyeknél az *írásban* kapott fel-

adat megoldása kell, hogy az annak átvételét követő öt perc alatt kezdetét vegye, tehát a támadásra a vezénylőnek ez idő alatt a jelet meg kell adnia, különben: a csapat a versenyben többé részt nem vehet.

A vezénylők utasításait érthetően, hangos szóval adják meg. A legénységnek utasítás nélkül semmit sem szabad tenni. Jelzéseknél az előírt sápjelkeket használják. A vezénylő utasításain kívül más szónak elhangoznia nem szabad.

A versenyzők egyenruhában, személyi felszereléssel, sisakban tartoznak megjelenni.

Minden egyes versenyszorozatra külön díj állapítatik meg, mely elismerő okmány kíséretében lesz a nyertes testületnek átadva.

Vándordíjat védő testületek kötelesek a vándordíjat a verseny megkezdése előtt a zsűri elnökének beszolgáltatni.

Oly testületek, melyek semmilyen díjat nem nyernek, a zsűri javaslatára a versenyben való részvételtől igazolványt, esetleg elismerő díszoklevelet kaphatnak.

Egyebekben pedig az országos tűzoltószövetség versenyszabályai az irányadók s a netaláni érdeklődők kérdéseire a vármegyei szövetség elnöksége is készséggel nyújt felvilágosítást és útbaigazítást.

A közgyűlésre szóló meghívó, tárgysorozat kapcsán külön fog megküldetni minden egyes tagtestületnek.

Hogy a félárú vasúti kedvezményre jogosító igazolványokat idejében beszerezhessük és szétküldhessük, kérjük június 5-ig a versenyre való jelentkezéssel egyidejűleg bejelenteni, hogy hány személyre, mely állomásról igényel Cím ilyen igazolványt! A kiállítási díj személyenként 25 fillér, mely a jelentkezéssel együtt beküldendő! Akik igényüket ezen határidőig nem jelentik be, azokat úgy tekintjük, hogy ily kedvezményt nem kívánnak!

Esztergom, 1929. évi május hó 12-én.

Reviczky Elemér
ügyvezető elnök.

László István
vm. tűzr. felügyelő.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége a folyó évi tavaszi közgyűlését május hó 28-án (kedden) délelőtt 11 órakor tartja a Vármegyház kistermében. Megelőzőleg ugyanott 1/2 11 órakor a választmány tartja ülését. Ezen közgyűlésre, illetve választmányi ülésre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Az 1928. évi jelentés előterjesztése és tárgyalása. 2. Az 1928. évi zárószámadás tárgyalása. 3. Esetleges indítványok tárgyalása, amelyek a közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az elnökséghez benyújtatnak. Budapest, 1929. évi május hó 7-én. *Agorasztó* Tivadar s. k., alispán, elnök. *Dr. Csilléry* Zoltán s. k., üv. alelnök, vm. tb. főjegyző. *Boross* Imre s. k., titkár.

H I R E K

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség rendes nagygyűlése és ennek keretében rendezendő országos tűzoltóverseny folyó évi augusztus hó 16—18-án Szombathelyen fog megtartatni.

Dr. FLÓRIS ÁRON a budapesti önkéntes tűzoltótestület 40 évet meghaladó ideig működő tagja, volt szakaszparancsnoka és testületi orvosa, székcsfővárosi ny. tanár és címzetes igazgató, f.

évi május hó 5-én, 68 éves korában elhunyt. Az önkéntes tűzoltóügynek buzgó apostola volt, aki ékes szónoki képességével nemcsak az önzetlen tűzoltói szolgálat eszméjét hirdette, hanem tűzoltótársait minden alkalommal a bajtársi szeretet és összetartozandóság ápolására buzdította. Emberbaráti lelkesedése vitte annakidején arra a gondolatra, hogy tanári pályája mellett orvosi diplomát is szerezzen. Hogy e téren is mily népszerűsége telt szert, szolgáljon bizonyosággal azon körülmény, miszerint folyó hó 8-án lefolyt díszes temetésén nemcsak tűzoltóbajtársainak szép száma és a fővárosi tűzoltóság egy díszszakasza róta le iránta a kegyeletadóját, hanem impozáns módon nyilvánult meg az utolsó útjára kísérő betegek nagy tömegének részvéte is, akik tiszteletük és hálájuk jeléül — az utolsó leheletéig — kitartottak mellette. Nyugodjék békével!

szabó FERENC a kispesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka, több katonai hadi kitüntetés tulajdonosa, folyó évi április hó 24-én, életének 40-ik és tűzoltói szolgálatának 7-ik évében elhunyt. A gyászoló testület férfikorának delelőjén, tetterős szolgálatkészségének elején vesztette el a jövő reményét, egyik legdelebb tűzoltóját. Földi maradványait folyó évi április hó 28-án a kebelbeli, valamint a szomszéd községek tűzoltóságainak nagyszámmal megjelent tagjai kísérték utolsó útjára. Emlékét bajtársi kegyelettel őrizzük!

A francia tűzoltók nemzeti szövetsége folyó évi április hó 19-én kelt megkeresésével a m. kir. külügym. isztérium útján, a magyar országos tűzoltószövetséget és a magyar hasonló szervezeteket, a párisi tűzoltókiállításra és annak keretében tartandó Nemzetközi Tűzoltó Tanács kongresszusára, mely 1914. óta szünetel, meghívta. A meghívást eszközölő szövetség azonkívül azon óhajlásának is adott kifejezést, hogy igen szívesen látná, hogyha a magyar kormány hivatalos küldöttséget jelölne ki, mely a tűzrendészeti kiállítás keretében tartandó kongresszuson, ünnepélyeken és bemutatókon képviselné. Ezen megkereséshez esatolt és az országos tűzoltószövetség elnökségéhez intézett értesítés szerint, a folyó évi június 21-től július 7-ig Párisban, a „Cours-la-Reine és a berges de la Seine”-ben rendezendő nemzetközi tűzoltókiállításra, kongresszusra, ünnepélyekre és bemutatókra stb. a magyar országos tűzoltószövetséget meghívja, melynek részletes tárgysorozata a közeljövőben fog megjelenni. 1929 június 30-án, vasárnap, a Tuilleries kertjében nagy tűzoltó-ünnepség fog tartatni, melynek bevételéből a tűzhalált szenvedett tűzoltók hozzátartozóit gyámolító egyesület javára fog fordíttatni. Ezalkalommal a köztársasági elnök jelenlétében a Szajna-kerületi önkéntes tűzoltó- és mentőegyesületek automobilparkjának bemutatása fog eszközöltetni és méltó befejezésül a párisi tűzoltóezred 100 tűzoltója látványos tornagyakorlatot fog végezni. Legközelebb a vendégek párisi tartózkodásának idejére szóló lakás- és ellátásra vonatkozó intézkedések is közzé fognak tétetni. A rendezőbizottság végül felkérte Briand Arisztid külügyminiszter urat, hogy más nemzetekbeli kártársai által jelöltessen ki egy-egy küldöttséget, melyek minden ünnepségen, nemzetközi tűzoltó-

kongresszuson, a felvonulásokon stb. nemzeteiket képviseljék. A meghívó szövege azzal végződik, hogy a magyar országos tűzoltószövetség a párisi tűzoltó-ünnepélyekre minél több bajtárs eljövetelet szorgalmazza, ahol a legszívélyesebb fogadtatásban fognak részesülni.

Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltó-főparancsnoksága ezévbén július 8—21. napjain rendezi meg a 254.300/1928. B. M. rendelet alapján a kerületi tűzoltótanfolyamot önkéntes tűzoltótisztek kiképzése végett. A tanfolyamra hallgatókat az egész országból felvesz a tűzoltó-főparancsnokság Debrecenben, mely minden további kérdésben készségesen ad felvilágosítást.

A budapesti tűzoltótestületek szövetsége folyó évi április hó 20-án, a központi tűzoltólaktanyában *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, főparancsnok elnökletével választmányi ülést tartott. A folyó ügyek elintézése után Dr. Soltész Adolf, a szövetség tagja: „Törvényhozási, közigazgatási és társadalmi feladatok a tűzrendészet körül” címen érdekesítő felolvasást tartott, melyet a nagyszámban megjelentek mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgattak végig. Ezen tárgy ismertetése különösen azért bizonyult értékesnek, mivel a felolvasás ezalkalommal egészen új, eddig nem ismert eszmék felvetésével gazdagította a jelen volt hallgatók ismereteit.

A római magyar követség folyó évi május hó 17-én *Szilvay Kornél* budapesti hiv. tűzoltófőtisztet sürgöny útján arról értesítette, hogy a magyar székesfőváros főpolgármesterének római látogatását viszdőnzó gróf *Ancora Pál*, Róma városának kormányzóhelyettese budapesti tartózkodása alkalmával, a Szilvay-féle poroltógépet megtekinteni óhajlja. Megfelelő izenetváltások után, a magas vendég látogatása folyó évi május hó 20-án délelőtt 10 órára tüzetett ki, amikor is a zászlódszobába öltöztetett központi tűzoltólaktanya előcsarnokában, a hiv. tűzoltótisztikar élén, *Dittrich József* tűzoltófőtiszt, főparancsnokhelyettes fogadta a megérkező magas vendéget. A szertár megtekintése után a laktanya udvarán működésre készen álló szárazporoltógép bemutatása következett, melynek folyamán gróf *Ancora*, *Szilvay Kornél* főtisztnek nemcsak a gép szerkezetére vonatkozó ismertetése, hanem annak működésbe hozatala után tapasztalt teljesítő-képessége iránt is a legnagyobb érdeklődést tanúsította és a látottak felett elismerését nyilvánította. A minden tekintetben jól sikerült szemléltető bemutatást, a székesfővárosi tűzoltóság 5 órságának díszelvonulása fejezte be.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye közönségének Budapesten 1929. évi április hó 9-én tartott rendes évnegyedes bizottsági közgyűlése, a kis- és nagyközségekben rendezett mutatóványok, nyilvános előadások, látványosságok, táncmulatságok stb. engedélyezése után szedendő díjakról alkotott szabályrendelettervezetet elfogadta, melynek a tűzoltóságokat érdeklő, „Egyéb díjakról” szóló III. fejezetének 4. §-a a következőket rendeli el: *A megállapított helyhatósági díjakon felül a község pénztárába előre fizetendő az engedély megadásakor a járási főszolgabíró által köz- és tűzrendészeti szempontból a szükséghez képest, esetleg kirendelt rendőrhatalósági ellenőrző tisztviselők, községi rendőri közegek és tűzoltók részére járó díjak is. Ily díj címén az ellenőrző tisztviselőt az őt illető egész napidíj felerésze, a kirendelt rendőri közeget és tűzoltót, ha a szolgálat 4 óránál kevesebb ideig tart 2 pengő, ha pedig 4 óránál tovább tart, 4 pengő illeti meg. A m. kir. állami rendőrség működési*

területén fekvő községekben idevonathozólag, a tűzoltói kirendeltség díjainak kivételével, a m. kir. állami rendőrség vonatkozó szabályai nyernekel alkalmazást. Ezen szabályrendelet, melynek hatálya a rendezett tanácsú városokra nem terjed ki, a kormányhatósági jóváhagyás után lép életbe.

A mecsekszabolcsi bányatelep önkéntes tűzoltótestülete folyó évi május hó 12-én bensőséges és szép ünnepséget rendezett, melynek keretén belül kiváló tűzoltóvendégek jelenlétében *Rostás Géza* pécsi tűzoltófőparancsnok 50 éves tűzoltói szolgálati érdemeket osztott ki. Az ünnepély folyamán az érdekelt testület jólsikerült tűzoltógyakorlat bemutatásával igazolta életrevalóságát és tettekézségét. Végül *Keller Ferenc* bányamunkás és *Victorisz Róbert* elnök mondott köszönetet *Jekl Antal* igazgató-tanítónak, *Varajti Károly* tanítónak és *Császár Gyula* önkéntes tűzoltóparancsnoknak, a téli hónapokban tartott ismeretterjesztő tanfolyam oktatóinak, a testület tagjainak kiképzése iránt tanúsított ügybuzgó fáradozásaikért.

Az egységes gyakorlati szabályzatnak eddig 4 pengőben megállapított árát az orsz. tűzoltószövetség elnöksége 2 pengőre szállította le.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGETEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzöpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érdemek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZÖPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Kőröncsi-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működő és száraz porral olaj és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vízvezeték-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁGOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FÁGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII. SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levelem: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93
Vezetőképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémdöntő

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vízszínház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítségét

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!
Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítségét!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézimeghajtású szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárost tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskenő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskenői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenői megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskenőket,

mindentéle felszerelési cikket, lajtos kocnikat, szekérhidmerlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyár: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi és benzinmotoros tűzoltófecskenők, automobil benzinmotoros tűzifecskenők és automobil utcaloeselő-kocnik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkszámlájára lehet beküldeni. Csekkúrlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség gondjai.

Az első magyar tűzoltóságok létesítése után közvetlen (1870.) alakult Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, kezdettől fogva a hazai tűzoltó intézmény fejlesztésén és felvirágoztatásán fáradozott.

Mint más egyesületi alapon létesült szervezet, eleinte csupán a tagok, illetve tagtestületek által beszolgáltatott tagdíjakból, azonkívül utóbb az állam által folyósított segélyből tartotta fenn magát.

Az országos szövetség ezen évtizedek óta élvezett állami szubvenciója, mely főképpen a m. kir. belügyminisztérium szakkéze címén teljesített szolgálatának elismerése fejében utaltatott ki részére, e szervezet életképességét lényegesen fokozta. És amíg 1902. év előtt ezen államszegély mérsékelt arányú volt, utóbb fokként a világháború kitöréséig oly tekintélyes összegre emeltetett, hogy ezen intézmény anyagi jóléte mellett, gond nélkül folytathatta alapszabályszerű működését.

Az országos tűzoltószövetség ekkor elég tekintélyes jövedelmét évről-évre, az országsherte elhanyagolt hazai tűzoltó-intézmény fejlesztésének céljaira fordította.

Költséget és áldozatot nem kímélve, a csekély tagdíj befizetése ellenében, a „Tűzrendészeti Közlöny”-t díjmentesen küldötte meg tagtestületeinek. Azonkívül a kiadásában megjelent összes szakkönyvekkel és nyomtatványokkal szintén díjtalanul látta el tagjait. Továbbá évente költségmentesen egy-egy országos tűzoltótanfolyamot rendezett, melynek összes kiadásait pénztárából fedezte. Tisztviselőinek létszámát felemelte és segéderők beállításával felhalmozott munkakörének ellátását lehetővé tette. Az elnökségi, választmányi és nagygyűlések költségeit fedezte. Az országos tűzoltóversenyek értékes díjainak tekintélyes részét beszerezte. Külföldi tanulmányutakra kiküldetéseket eszközölt. Végül kényelmes iroda- és tanácskozhelyiségekről gondoskodott, mely berendezkedése a szövetség tekintélyének emelésére szolgált.

Mint minden más intézmény, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség is, a világháború szörnyű következményeit megsínylette, amennyiben az azt megelőző anyagi jóléte után, fokról-fokra elszegényedett.

Ugyanakkor egyik tűzoltóság a másik után szűnt be tényleges működését, mert minden tűzoltó a haretérre vonult. Csak a nagyobb városok hivatásos tűzoltósága tagjainak egy kis töredéke maradt itthon, amennyiben azok korosabbjai, felmentés útján visszatarthatók voltak. Az országos tűzoltószövetség adminisztrációja is csaknem teljesen szűntetelt.

Utóbb a háborús vihar véget ért. A hadsereg felbomlásával az ország rendjének felborulása, a kilenc hónapos rémuralom és a román megszállás visszavonása után, végre az állami rend ismét helyreállott.

Ekkor derült csak ki voltaképpen, hogy a megsemmisített ország tűzoltóságai mily siralmas állapotba jutottak. A vidéki önkéntes tűzoltóintézmény csaknem az egész vonalon kipusztult.

A régi tűzoltóárda megmaradtjai még sem esüggedtek el. A szétzúllott tűzoltótestületek talpraállítása iránt zászlóbontás indult meg. A belügyi kormány és az éledő országos tűzoltószövetség hívó szavára a régi hazatért tűzoltók ismét gyülekezni kezdtek; majd az új nemzedék is lassanként sorba állott.

Ámde mily szegénység, mily lerongyolódás mutatkozott mindenfelé!

A magas kormány mindazonáltal kiadta a jelzőt, hogy a tűzoltóságoknak mindenhol szervekedni kell, mivel az ügyis nagy kárt szenvedett országnak minden értékét meg kell védeni a tűzkártól, a lakosságot a további elszegényedéstől.

Nagy munka indult meg ekkor. A hatóságok a társadalommal karöltve, mindenhol feltámasztani igyekeztek a kimult tűzoltóságokat. Soha azelőtt ily megértő propaganda nem folyt, mint abban a nehéz időben és azóta szakadatlanul.

A jóakarát nem hiányzott sehol, de az anyagiak előteremtése sok gondot okozott mindenütt.

Amikor egyéb fontos kiadásokra sem akadt pénz, az országos tűzoltószövetségi tagdíjak befizetésére sem jutott. Ilymódon e tagdíjak beszolgáltatása — lehet mondani — már a háború kezdetétől fogva úgyszólván teljesen szűntetelt.

Az ország megsemmisítése után pedig a megszállott területen maradt tűzoltóságaink, az országos tűzoltószövetség tagtestületeinek sorából egy csapásra százzszámra elszakadtak, ami által még a papíron szereplők száma is jelentékenyen lecsökkent.

A háborús idők utáni gyökeres alapszabálymódosítása folytán, amidőn a szakosztályok meg-

szüntetésével az elnökségi előadók száma 15-re emeltetett fel, ezen körülmény az elnökségi ülések költségeit, különösen a soproni nagygyűlés óta, tetemesen növelte, mivel azok több mint kétharmadának lakóhelye az ország távolabbi vidékén van, ami által az útiköltségek tétele lényegesen emelkedett. Ez irányban csak újabb mutakozott némi javulás, amióta azok az elnökségi előadók, akik egyúttal vármegyei tűzrendészeti felügyelők is, az elnökségi ülésekre szóló útiköltségeit a vármegyéjük téríti meg.

Az országos tűzoltószövetség terheinek könnyítése szempontjából a jövőben kívánatos volna meghonosítani azon eljárást, hogy elnökségi előadókká túlnyomórésben a vármegyék tűzrendészeti felügyelői választatnának meg, akiknek az ülésekre szóló útiköltségeit vármegyéjük fogja fedezni.

Nagy kiadási többletet jelentett az orsz. tűzoltószövetség működésében azon körülmény, hogy a szünetelő vagy meg nem alakult vármegyei szövetségek talpraállítása, a tűzoltóságok fejlesztése és szaporítása szempontjából kifejtett propagandának, valamint minden nevezetesebb tűzoltói esemény, avagy ünnepély alkalmából való képviseltesének, illetve kiszállásainak költségei is, fokozott mértékben nehezítik annak teherbíró képességét.

A Tűzrendészeti Közlönynek a tagtestületek részére való díjtalan megküldéséről ezidőszereint szó sem lehet, mivel annak megjelentetése csakis a csekélyszámú előfizetők díjaiból eszközölhető, mely éppen hogy fedezi a lap fenntartási költségeit. A m. kir. belügyminiszter értékes ajánlása nélkül a lap megjelentetését be kellene szüntetni.

Az országos tűzoltószövetséget súlyosan terheli tágas irodahelyiségeinek magas lakkbére, mely különösen egy év óta jövedelmét jóformán felemészti.

Végül a soproni nagygyűlés óta a tisztviselők száma is eggyel megnövekedett, mely körülmény szintén a terhek fokozását eredményezte.

Ily viszonyok mellett megérthető, hogy mily nagyok az országos tűzoltószövetség gondjai. Pedig mindezek mellett még sok fontos feladat végrehajtásra vár. Így a magyar tűzoltói szakirodalom fejlesztését, illetve szakkönyvek kiadását, az elnökség mindonáron eszközölni igyekszik, mert e nélkül nincsen haladás és az intézmény fejlődése megakad. Mindez sok költséget igényel, melynek előteremtésére okvetlen szükség van.

Sajnos, hogy ezidőszereint a tűzoltótestületek helyzete is nehéz, mivel fenntartásuk céljaira a társadalmi úton befolyó jövedelmek csekélyek. Értesülésünk szerint pedig több vármegyében a kiküldött számnevőségi közegek — a községek kiadási tételei közül — a tűzoltói kiadásokat a minimumra redukálják.

Az országos tűzoltószövetség közérdekű működésének lehetővé tételét mégis minden eszközzel elő kell segíteni. Minthogy pedig ezen intézmény jelenleg a tűzoltóságok által befizetendő tagdíjakra égetően rászorul, azok beküldése az orsz. szövetség lét-fenntartása érdekében nem mellőzhető.

A tagdíj nyilvántartó adatai szerint az orsz. tűzoltószövetséget megillető tagdíjak befizetése — igen gyéren folyik. Több vármegyei tűzoltószövetség évekkal visszamenőleg hátralékban van. Az ezévre történt tagdíjbefizetések is jelentéktelen összeget kitevők.

Az ezévből tartandó országos nagygyűlésig — ezen esedékes tagdíjak és hátralékok — az alapszabályok értelmében annyival inkább beküldendők, mivel enélkül a hátralékban levő testületek tagsági jogait nem gyakorolhatják.

A nagygyűlések népes megtartása pedig az egész hazai tűzoltótársadalom kiváló érdeke, amennyiben annak sikeres lezajlása az intézmény tekintélyének emelését szolgálja.

Szerkesztő.

Automatikus tűzjelző berendezések.

Hozzászólás Ungár Aladár okl. gépészmérnöknek a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségében tartott előadásához.

Az automatikus tűzjelzőberendezésről írt közlemény oly kimerítően és részletesen tárgyalja a készüléket, hogy ahhoz hozzátenni valóm nincsen.

Általában kívánom csak megjegyezni, hogy minden ipartelep elsőrendű érdeke, hogy megbízható tűzjelző berendezése legyen, mert tűz esetén nemcsak nagy gazdasági értékek mennek veszendőbe, nemcsak a termelésben áll elő hosszabb-rövidebb ideig tartó üzemi zavar, hanem a munkások is egyideig kereset nélkül maradnak.

A berendezések közül mindenestre a legelső helyet a Sprinkler-rendszerű tűzoltó- és tűzjelző-készülék foglalja el, mely megbecsülhetetlen szolgálatot teljesít ott, ahol nemcsak a belső berendezés, hanem a gépezet túlnyomó része is könnyen éghető anyagból készül. Ily telepeken a tűz oly rohamosan terjed, hogy annak megfékezése Sprinkler nélkül problematikus.

A Sprinkler-rendszer azonban igen költséges berendezést kíván, ezért nem terjedhet el oly mértékben, amint az kívánatos lenne.

Olyan gyári üzemek tehát, melyek költséges berendezéseket nem bírnak el, vagy ahol az üzem természeténél fogva a tűz nem harapózhat rohamosan, nevezetesen oly telepeken, melyeknek berendezése és a gépezetek túlnyomó része tűzbiztos anyagból készült és a felhasznált üzemi anyagok sem gyúlékonyak, rendes tűzorségi szolgálat kiegészítésképpen egy megbízható tűzjelzőkészüléket előnyösen alkalmazhatnak.

Tapasztalat szerint ilyen telepek raktáraiban nagyértékű anyagok vannak felhalmozva és azért zárva tartatnak. A tűzország ellenőrző útja alkalmazásával, annak belsejét a legjobb esetben kis kémlynílánson keresztül figyelheti meg és többnyire a keletkező tüzre csak a füst szaga vagy már a felcsapó lángok folytán lesz figyelmes.

Ha ezenkívül figyelembe vesszük még azt is, hogy a raktározott áruk a tűz, vagy az oltásnál fellépő vízkár folytán még csekély sérülés esetén is értékükből aránylag sokat vesztenek, úgy nyilvánvaló, hogy ily üzemekben az automatikus tűzjelzőberendezés létesítése megfizethetetlen előnyöket biztosít.

Dér Sándor

kir. műszaki tanácsos.

Észrevételek Labiner Gyula a rákos-palotai tűzoltóság főparancsnokának „Hozzászólás a tűzoltóversenyek problémája” című cikkére.

Írta: bezerédi Bezerédi László

a vasvári járás tűzrendészeti felügyelője.

Bár az eredeti cikket nem volt módomban olvasni, csak a két „Hozzászólást”, amelyek közül az utolsóra kívánom röviden megtenni az észrevételeimet.

A bírálások helyesebben pontozások titkos voltában Labiner Gyula bajtárssal tökéletesen

egyétértek. Csak abban vagyok más nézetem, hogy nem a verseny eredményének kihirdetése előtt, hanem azzal kapcsolatban a bírálás mintegy indokolására kellene a versenyben résztvevő egyes csapatok által elkövetett hibákat a vezénylőkkel, vagy a szerelőrajjal közölni. Ez utóbbi kettő közül nézetem szerint a bírálóbizottság elnöke szabadon választhasson.

Ami a leveletem ifjak idősebb évfolyamának a tűzoltókiképzését illeti, az feltétlenül helyes és célszerű, ami nálunk Vas megyében tényleg meg is van a valóságban is.

A tűzoltóversenyek kötelezővé tételét illetően, a cikk írójával nem vagyok egy nézetem, jóllehet ezt a mi egységes szolgálati szabályzatunk Vas megye területére kifejezetten előírja. Ez ellen a fő érveim a következők: A verseny eredménye nem minden esetben a tudás mérvétől függ. Ezt főleg a falusi tűzoltóságokra nézve állítom, ahol az időjárás és mezőgazdasági munka révén a gyakorlatozásra legfeljebb három hónap áll rendelkezésre, amely idő alatt a járási versenyt is le kellene bonyolítani. Ennek a három hónapnak is csak a vásár- és ünnepnapjai jöhetnek számításba és annak is csak egy bizonyos százaléka, mert sokszor az időjárás viszonyok teszik lehetetlenné a tűzoltóságok gyakorlótéren való foglalkoztatását. A tűzoltóság, egyes hivatásos csapatokat kivéve, sajnos, ma még nem életpálya és nem nyújt a vele foglalkozóknak megélhetést s így a falusi gazdaemberek is csak akkor foglalkozhatnak vele, ha már a megélhetésük biztosítva van. Így tehát attól az embertől, aki egész nap, aratás vagy esépléssel van elfoglalva hétszám, nem kívánhatom, hogy vasárnaponként versenyre készüljön. Nagyon gyakran tapasztaltam felügyelői működésem alatt, hogy sokszor a legjobb csapat szerelőrajának egy embere egy-egy fogást elhibáz, izgatottságában, mint nevezni szoktuk: „lámpaláz” következtében s vége az első helyezésnek.

Teljesen kivihetetlen és részben talán felesleges dolognak látszik, a járásonkénti tűzoltószövetségek megalakítása. Ez szerény nézetem szerint több nehézségbe ütközik. Első és fő nehézség a pénz kérdése. A községek mai megkötöttsége, az 50% pótdó mellett nemhogy erre a célra, de még ennél sokkal szükségesebb felszerelési tárgyak beszerzésére sem képesek pénzt előteremteni.

Így pl. egyenruha, fecskendő, tömlő, stb. beszerzése óriási nehézségekbe ütközik, sőt majdnem azt mondhatnám lehetetlen.

A községek túlnyomó részében az 50% pótdó nyújtotta hitelkeretek ki vannak merítve, úgyhogy bármiféle beszerzés csakis ezen felül volna eszközölhető. Ezt a vármegyei számvevőségek nem engedélyezik, sőt még az 50% pótdó keretén belül is sok, a tűzoltóság részére felvett, szükséges költségeket is önhatalmúlag törlik, hogy más, szerintük szükségesebb dolgokra legyen fedezet.

A felügyelői működésem leszűródött tapasztalata, hogy a városi és falusi tűzoltóságokat együtt versenyre bocsátani nem helyes, mert a városiaknak sokkal több módjuk van a kiképzés elsajátítására, mint a falusi tűzoltóságoknak. Így a verseny nem egyöntetű s rendszeren a falusi tűzoltóság lemaradásával végződik, ami nemhogy buzdítólag, hanem elkeserítőleg hat. Kizárt dolog éppen a pénzhány folytán, hogy a járási versenyek mindig más és más községekben tartassanak még főleg, ha a járás számos (pl. 47) községből

áll és a légvonalban való távolság 30—50 km, a járás községeinek zöme pedig vasúti állomással nem rendelkezik.

Végül legyen szabad még a bírálóbizottság összeállításáról is néhány szót szólnom. Az Orsz. Szövetségtől nem is lehet kívánni, hogy minden járási versenyen képviseltesse magát. Sőt amikor a múlt évben ezirányban megkerestem az Orsz. Szövetséget, azt a választ nyertem hogy az elnökség tagjának másirányú elfoglaltságára való tekintettel kérésem nem teljesíthető. A szomszédos járási tűzrendészeti felügyelők, valamint a vármegyei felügyelő sem érnek rá arra, hogy minden járási versenyen részt vegyenek, mert rendszerint minden járásé ugyanarra az időpontra esik.

A járási tűzoltószövetség nézetem szerint csak a bürokratiát növelné, amelyre igazán nincsen szükség.

Másrészt a járási tűzrendészeti felügyelők, kiknek a felügyelői tisztségük rendszerint csakis mellékfoglalkozásuk, nem érnének rá a járási szövetség ügyeit is intézni. Ha pedig nem Ok választatnának meg az ilyen járási tűzoltószövetségek ügyvezető elnökeivé, (akik erre hivatva vannak, mert mint a fősolgabírák szakközegei és az egész járás tűzrendészeti ügyeinek felelős intézői), úgy a vezetés és irányítás nem volna teljesen összhangba hozható, ami végül szintén csak az ügy rovására történék.

Ebben kívántam Labiner Gyula bajtárs cikkére röviden, — felügyelői tapasztalataim alapján — észrevételeimet megtenni.

A gyári tűzoltóságokról.

Irta és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: **Malcsiner Károly**, a budapesti Ganz-Danubius vagongyár tűzoltóságának parancsnoka.

(III. folytatás.)

Az öntödékben a gerendázatokra és tetőszerkezetre felrakodott por *eltávolításának* szorgalmazását nem tartom helyesnek, mert az nem ég, *sőt inkább szigetel*. A gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a porral be nem lepett gerendák az öntödékben *előbb fognak tüzet*. Az öntödei por szigetelő hatását egyébként módunkban áll kipróbálni.

A sok közül röviden kiemelem még a következő tüzeseteket: *Laboratórium robbanás egy elrejtett palack miatt*. Egy 200 l. irtartalmú üres benzintartány javítása közben *felrobbant*, holott a kifüggesztett rendelkezés szerint azok *előbb vízzel többször kimosandók*.

Egy 6 méteres kútban elhelyezett villamosmotor meggyulladt, melynek eloltását csak füstálarc alkalmazásával lehetett végezni. A motor zárlat alatt állott, mely körülmény többször bejelentetett és annak megjavítása kéretett. — *Minthogy ez meg nem történt*, a tekereselés meggyulladt és elégett. — Végül emlékezetes eset volt a *festőmunkások öltözőhelyiségének égése*, mely a *végre nem tartott előterjesztések miatt keletkezett és a be nem tartott tűzrendészeti előírások miatt stb.*, a vagonszerelde leégését vonta maga után.

Összefoglalva a keletkező tüzek elbírálását, azok három főcsoportra oszthatók: Az első csoport a munkamenetek természetében rejlik s a leggyakoribb tüzesetek ebből keletkeznek. A második csoportba sorozhatók a gondatlanságból, az előzetesen tett intézkedések be nem tartásából, és a tűz-

biztonsági berendezések igényléseinek, illetékes ténnyezők által való jóvá nem hagyásából keletkezők. A harmadik csoportba sorozhatók a tűzbiztonsági rendelkezések szándékos be nem tartása, az intézmény elleni rosszindulatú, tervszerű összejátszás, továbbá a tett intézkedések és rendelkezések tudatos kijátszása.

A felsoroltak is igazolják azt, hogy a gyárak tűzoltóságainak majdnem mindenhol hasonló helyzettel kell megküzdeni, s ezenfelül a tűz elleni védekezést is eszközölniök kell.

Az előzetes preventív intézkedések körébe tartozik a gyártelepnek tűzbiztonsági szempontból állandó evidenciában tartása. Továbbá a tűzoltótestület tagjainak elméleti és gyakorlati oktatása, fegyelmezése és a tisztességre, a becsületességre és hazaszeretetre való nevelése. A szükséges berendezés és felszerelés megszerzésével kapcsolatos tervek, javaslatok, előterjesztések stb. kidolgozása és azoknak a cél szolgálatába való állítása.

A Ganz Vagónygyár tűzoltóságának részletes jelentését nem kívánom ismertetni, minthogy az már a szaklapokban közöltetett. Csupán általánosságban nagyobb vonásokban óhajtom felsorolni eddigi ténykedését, valamint tűzbiztonságának és fejlődésének azon tételeit, amelyek a mai viszonyokhoz alkalmazkodva az utóbbi esztendő alatt kerestül vihetők voltak.

A vagónygyári tűzoltótestület is úgy a vállalat igazgatósága részéről, mint a gyártelep körzetében nyújtott segítség elismerése alkalmából számos elismerő- és köszönőlevél és átirat birtokába jutott. A gyár tűzoltósága szomszédainak mindenkor teljes odaadással volt segítségére ha azt a szükség megkívánta. Ilyen szomszédban kitörő tüzekhez kivonult; 1901-ben a Varrógép- és Kérékpárgyárhoz, 1911-ben a Józsefvárosi p. u. tüzesetéhez, 1919 május 24-én Máv. gépgyári, ugyanoda 1919 június 22-én, 1920-ban az Északi főműhelyi, 1923-ban ugyanoda, 1923-ban a Józsefvárosi p. u. és 1925-ben az Aezél Zsigmond faterlepi tüzek alkalmával.

A forradalmi idő alatt a testületi fegyelem meglazult, mivel annak keretében nem az arra hivatottak intézkedtek és az önkéntes csapatot, 24 létszámú fizetett, de nem hivatásosnak nevezhető tűzoltóság váltotta fel.

A testület újjászervezése 1920 június havában történt, amikor is 66 főnyi létszámmal az önkéntes testület visszaállított. Az önkéntes alapon működő tűzoltóság, költség szempontjából a vállalatra kedvezőbb. De tűzvédelmi szempontokból is előszerűbb. Elsősorban azért, mert kisebb költséggel nagyobb számú tűzoltóság állítható a cél szolgálatába; másodsorban pedig a jelentkezőkből, vagyis a cél érdekében ambíciózus egyénekből merítheti szükségletét. Ha összehasonlítjuk a kétféle alapon fenntartott tűzoltóság költségeit, akkor a következő adatok nyerhetők: Így 9 nappali, 9 éjjeli órségbe beosztott hivatásos gyári tűzoltó évi költsége 50 fillér órabért véve alapul 39.320 P. Ezzel szemben 3 nappali hivatásos és 9 éjjeli önk. tűzoltó évi költsége önk. órség 3712.05 P, 3 hivatásos 8568.— P, összesen évi 12.280.— P, maradvány 27.032.— P; ha ebből még levonom a 18-ai szemben az egyéni ruházati költséget, vagyis 3840.— P-t, még mindig marad 23.192.— P különbözet. A nappali önkéntes szolgálat bevezetése nem lehetséges, mivel az ebből eredő jövedelem nem megélhetést biztosító.

A tűzoltóparancsnokság az újjászervezéssel kapcsolatosan a vízkészlet és vízszolgáltatás biztosítására, nemkülönben a megfelelő szereknek és felszereléseknek a megszerzésére és berendezésére különös gondot fordított. A tervezetek és javaslatok

eredményképpen a gyártelep vízkészletét ú. m. a gyári kutak vízmennyiségét kb. 220 köbméterben, a hűtőmedence és víztartányok tartalmát 866 köbméterben sikerült biztosítani, ami 1086 m³ felel meg.

(Folytatása következik.)

A tűzoltóságok tüzeseteken kívüli életmentései.

Írta: Dr. Balogh Dezső.

A tűzoltóságok hivatása a tűz eloltásán kívül, a tűzvésszel kapcsolatos életmentéseket is elvégezni és e tekintetben, ha emberletről van szó, úgy minden egyéb érdek és teendő háttérbe szorításával, a mentési munkálatokat eszközölni.

Az életmentési műveletek módszereit a tűzoltóságok rendes gyakorlatozás keretében sajátítják el, amelyek végzéséhez szükséges felszerelési tárgyakkal el is vannak látva. Ezen eszközök tudvalevőleg részben a magasból (emeletekről) lemenekülni nem tudók, részben rendes úton megközelíthetetlen vagy füst és mérgezőgázokkal telt helyiségekben szorultak megmentését teszik lehetővé.

Köztudomású jelenség azonban azon körülmény is, hogy a tűzvész alkalmával előforduló életveszedelmeken kívül, más területen váratlanul előállott alkalmak és helyzetek során is technikai életmentés eszközzése válik szükségessé. Ugyanis igen gyakran emberek vagy állatok hirtelen és váratlanul oly válságos helyzetbe jutnak, hogy magukon segíteni képtelenek és mások segítségére szorulnak, melynek késése vagy elmaradása a veszélyben forgónak életbe kerülhet, vagy legalább is azok súlyos sérülésének vagy megbetegedésének oka lehet.

E mentést igénylő helyzetek egy része szintén a magasból lejutétel nehézségein múlik, más része egyéb veszedelmes körülmények folytán áll elő. Ide tartoznak a magas pontokra, meredek sziklákra, gyárkérményekre, hídoszlopokra és meredek háztetők felkúszott gyermekek, elmebeteg és öngyilkosjelöltek esete, a liftbalesetek áldozatainak kimentése, továbbá különböző mérgezőgázokkal telt helyiségekben, esatornában, vagy gödörben rekedt és kútba ugrott vagy esett emberek veszélyben forgása, azonkívül épületek és épületállványok összeomlása sérültjeinek a romok alól való technikai kimentése; felhőszakadások, vízáradások, illetve árvízveszedelmek alkalmával a veszélybe jutottak biztonságba helyezése, villamos vasutak elgázoltjainak a kecsi alól való kiemelése, végül vasuti szerencsétlenségek esetén, a vonat roncsai közt levő sérültek kiszabadítása, valamint úszó jégtáblákon tartózkodó öngyilkosok partra hozatala. Szintúgy a forrásban levő must szénsavának, a boros pincékben való fejlődése alkalmával, vigyázatlanul lehatolt emberek életveszedelme esetén is, reális kimentést csak a kellő felszereléssel rendelkező tűzoltóság végezhet.

Minthogy e mentési eljárások eszközzésére, más megfelelő eszközökkel felszerelt és állandóan készenlétben álló segíteni képes szervek — sürgős beavatkozást igénylő veszély esetén nem találhatóak, így minden ily esetben az arról tudomást szerzett magánosok, valamint a rendőrség is, *elsősorban a helybeli tűzoltóságot* hívja segítségül. Mi sem természetesebb, minthogy ilyenkor épúgy, mint tűzvész esetén, az erős, bátor, testi ügyességgel és felszereléssel bíró fegyelmezett tűzoltócsapat néhány perc múlva a helyszínén terem és emberileg minden lehető, néha még annál többet is elkövet, hogy

a veszélybe jutott embert, a felebarátot megmentse; ugyanígy a bajba jutott állatokon is segít, ahol arra szükség mutatkozik.

Az ily mentések eszközlését elősegítő létrákat, köteleket, füstkészüléket, valamint a megfelelő bontó eszközöket a tűzoltóság a szerein magával viszi és ezek segítségével igyekszik a megmentendőket megközelíteni és veszélyes helyzetükből kiszabadítva, biztos helyre szállítani.

Ezen tevékenység kockázata azonban igen sok esetben, a tűzeknél előforduló mentési eseteket — veszélyesség szempontjából felülmúlja. Ugyanis elmebetegeknek vagy öngyilkosjelölteknek, nagyobb magasságból való lehozatalának művelete közben, nem egyszer bírkózó harc keletkezik a mentést végző-tűzoltó és az ellenszegülő médium között, mely tekintve a küzdelem színhelyeül szolgáló nagyon is bizonytalan talajt, mindkettőjük lezuhanását és szörnyhalását eredményezheti.

E kérdést némileg elmélgedés tárgyává tettem egy, a múlt évben e lap hasábjain (Tűzr. Közl. 1928. 3. sz. 41. oldal.) közölt mentői tárgyú cikkemben, amidőn az elmebetegek szállításának nehézségeit ismertettem. Pedig ez alkalommal csak a nagyon is biztos küzdőtérrel, a földről és nem a légtornászok terepéről való leszállításról volt szó. Ily esetben tehát nem akármelyik tűzoltó rendelkezhető a veszélyes magasságba, az egyénileg nehéz és kockázatos művelet végrehajtására. Amennyiben ugyanis a megmentendő közveszélyes örült vagy ellenszegülő öngyilkosjelölt történetesen fizikailag erősebb embernek bizonyul, mint az őt megmenteni törekvő tűzoltó, akkor nehéz helyzet áll elő; mivel egy férfi kevés annak megfékezésére, illetve a kényszerubbony lehetetlen alkalmazása helyett, a leszállítás tartamára való megkötözésére.

Pedig ilyenkor az ellenszegülőt épúgy, mint rendes elmebeteg szállítás alkalmával, annak netaáni támadó viselkedésével szemben tétleg bántalmazni, pl. fejbeütéssel ártalmatlanná tenni nem szabad. A mentést eszközöző tűzoltó tehát ilyenkor mindig hátrányban van és jó szerencse, ha ügyesebb és erősebb az ellenszegülőnél és azt ily lebegő talajon megkötözve, ártalmatlanná képes tenni, mert még így is a veszélyes lejtőn, a tololétrán, a derekán átkötött kötéllal egy másik tűzoltó segítségével elég nagy vesződés árán sikerül az illetőt a magasból lehozni.

Azon beavatkozást pedig, hogy az ily veszélyes és a mélybe zuhanásra alkalmas ponton elhelyezkedett elmebeteget vagy öngyilkosjelöltet több tűzoltó közelítse meg és fogja le, igen gyakran a helyi viszonyok, illetve a megmentendőnek több oldalról való megközelítésének kivihetlensége lehetlenné teszik. A mentést végző egyetlen tűzoltó helyzete ily esetekben tehát sokszor kritikussá válik és ha ezirányú fáradozása sikerrel jár, úgy az elismerés pálmáját méltán kiérdemelte, mivel eselekedete hőstett volt.

Így a budapesti Ferenc József Dunahíd vasoszlopainak esésén levő hatalmas Turulmadarakra felkúszott öngyilkosjelöltek lehozatala, a közel-multhban több ízben próbára tette a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság egy-egy kirendelt tűzörségének derék esővezetőjét.

Nagyvárosokban elég gyakran hívják a tűzoltóságot olyan öngyilkosok megmentéséhez, akik valamely magas épület legfelső emeletének udvari folyosójáról, a korlátan átvették magukat és ruhájuknál fogva esés közben vagy ugyanazon emeleten még, vagy a következő alsóbb emelet korlátjának valamely kiálló alkatrészén fennakadnak és így ég és föld között lebegve, csüngve maradnak.

Az ilyen fennakadásra különösen a női ruhák alkalmasak.

E különös helyzetben lógva maradtak biztonságba helyezése, magasabb emeletekről történt leugrás esetén nem mindig könnyű feladat, mivel csak igen kevés udvarba lehet tololétrával beférközni. A kihúzás létra pedig nem ér fel a 3—4-ik emeletre. Amennyiben tehát a megmentendőt a folyosóról megközelítve, pusztá kézzel kiemelni nem lehet, úgy mentőkötélnek derekán való átkötésével kell az illetőt a korlát karfájáig felhúzni és onnan átvenni.

A magasból való veszélyes életmentésnek egy klasszikus esete fordult elő Budapesten 1917 április hó 6-án. Aznap a késő esti órákban, a Szent Lukács-fürdő női osztályának, zárt fürdőkabinjai égtek, mely tűzveszedelmet a helyszínére rendelt II. ker. tűzörség megfelelő beavatkozással eloltott, majd örhelyére bevonult. Ám az örség tagjainak még a nedves ruháik átváltására sem volt idejük, amidőn egy sietve érkezett éjjeli őr toppant be és előadta, hogy a Császárfürdő kazánházának vaskéménye tetején egy ember tartózkodik, aki segítségért kiabál.

Az eset a tűzoltóparancsnokságnak bejelentetvén, a II. ker. tűzörség mindkét autószerével (fecskendő és tololétra) a helyszínére rendeltetett. Ekkor már éjjel 11 óra elmúlt és koromsötét éjszaka volt.

Az örség a 30 méteres Magirus-autólétráját a kéményhez közel vezetni nem volt képes, mivel az előtte levő tért terebélyes élőfák foglalták el. Így a lehetőségig megközelítvén azt, a 25 méter magas, öblös vaskémény legmagasabb pontja a teljesen kihúzott tololétrával még sem volt elérhető, mivel az, az útban levő fák teteje felett csak élesebb szögletben volt fektethető, amiért is az odatámasztott létra legfelső foka a kémény pereme alatt több, mint egy méternyire maradt vissza.

Ily kedvezőtlen viszonyok közt, melyet még az uralkodó sötétség is fokozott, az átmedvesedett ruhájú Vadkerti József esővezető (jelenleg a VI. ker. tűzörségen szolgálatot teljesítő őrmester) küldetett fel a feutkiabáló ember segítségére. A tololétra utolsó fokáig felhatolt tűzoltó, a hatalmas vaskürtő peremén, annak ürterébe lógatott lábakkal ülő, 21 év körüli fiatal kéményseprősegédet talált, akit félig meggémberedve és teljesen elszibbadt alsó végtagokkal e kényelmetlen helyzetében már néhány óra óta a lezuhanás veszedelme fenyegetett.

Vadkerti esővezető megértve a szenvedő fiatalember nehéz helyzetét, sürgősen annak megmentéséhez fogott: mindennek előtt a tololétra legfelső fokára állva, a kemény peremébe zárkapasolta magát, majd mentőkötélét kibontva, a kéményseprő derekát a hónalja alatt átkötötte. Ezután a kötelet a legfelső létradarab 4—5 foka közt átbujtatva társainak ledobta.

Most a létra felé háttal ülő 70 kilogramm súlyú fiatalembert a kéményből úgy emelte ki, hogy az a vaskürtő felé fordulva maradt és annak peremébe megkapaszkodhatott. Minthogy a megmentendő az elszibbadástól megbénult lábait használni nem tudta és kéményseprő létére — a tololétrán — a maga erejéből lemászni képtelen volt, ezért a mentést eszközöző esővezető, a most már hasra fektetett helyzetben tartott ember mindkét lábát szétterpesztve, sisakos fejével combjai közül kibújt, majd a fiú balcombját a bal-, jobbcombját a jobb vállára fektetve, a létrán lefelé megindult. A kéményseprő pedig a esővezető nyakában, arcával a kémény irányában fekve, a létrafokokat megmentőjének lefelé haladása közben, kezeivel váltakozva

megfogni képes volt, ami által a nehéz terhet hordó tűzoltó egyensúlyozását könnyítette.

Így hozta le a vállain a földre, a félig megbénult legényt Vadkerti esővezető, akinek megmentette a biztos talajon sem volt képes megállani és csak hosszas dörzsölés után keltek életre elzsibbadt lábai.

A fiatal kéményseprő megmentése után beszélt el, hogy azért jutott ily veszélyes helyzetbe, mivel a kéménybe felmenet, lábai alól, a belül alkalmazott vashágesófogak egy része kitörött, amiért is ezúton visszajönni nem mert többé. Másik két társa pedig munkájukat elvégezve, eltávoztak és sorsára hagyták.

A jeles életmentőt a legfelsőbb helyről érkezett kegy, az ezüst érdemkeresztel tüntette ki. Budapest székesfőváros tanácsa pedig jutalomban részesítette derék tűzoltóját.

(Folytatása és vége következik.)

A berlini Chaussee-strasse 70—71. sz. alatt levő „Tietz“-féle áruház égése.

Írta: Dr. W. Kolass berlini tűzoltósági mérnök.

Németből fordította: Benedek Mihály főv. tűzoltótiszt. (I. folytatás.)

A tűz január 30-án este az áruház bezárása után 1 órával később keletkezett. Ez időben a házban a portáson és házmasteren kívül még néhány munkás tartózkodott. A tűz keletkezésének helyét megállapítani nem lehetett, mert a kihallgatott tanúk vallomásai ellentmondók voltak. A tűzoltóság a tűz kitöréséről tűzjelzőn és telefonon egyidejűleg leadott tűzjelzés útján este 8 óra 21 perckor értesült, amikor is az első riasztás percében 4 őrség vonult a tűz színhelyére. Az elsőnek megérkezett tűzország, melynek őrhelye a tűz színhelyétől cca 600 méter távolságnyira fekszik, az áruház ablakain elhelyezett szellőztető nyílásain át sűrű, fekete füst kigomolygását észlelte. Ezen őrség vezetője ennek láttára arra következtetett, hogy a tűz már nagyobb méretet öltött, amiért is az épület jobboldalán lévő kocsibejáraton át egy motoros tömlővezetőket fektetve, annak a lehetőségét kereste, hogy azzal az épület belsejébe behatolhasson. Egyidejűleg további őrségek ki rendelése iránt intézkedett.

Miközben az első sugár tömlőjének kifelétevése folyt, az alatt az elsőnek megérkezett őrség vezetője a kocsibejáróból a lépcsőház alján átvezető kapun keresztül az épület földszinti részébe hatolt, ahol a házi alkalmazottakat füstálaroban egy házi sugárral működtek és a hátsó épületrészben már látható tüzet igyekeztek eloltani. Az a körülmény, hogy a házi alkalmazottak a füst ellen védekezni voltak kénytelenek, bizonyossága annak, hogy az összes helyiségek már sűrű füsttel voltak telve. A házi sugárral működő alkalmazottaktól a tűzoltók azonnal átvették a sugarat és a háziak az égő helyiségből eltávolították.

Ezután az őrségvezető az udvarra sietve megállapította, hogy a tűz nemcsak a földszinten, hanem már a felső emeleten is dúl, sőt az üvegtetővel fedett rész alatt felhalmozott és előkészített mennyezet-nádtömeg is lángban áll. Az első motorikus sugarat a földszinten lévő kocsibejáraton át, az ott levő vészkijáraton átjón keresztül az égő helyiségbe irányította. A másodiknak megérkezett tűzország ugyancsak a kocsibejáraton át vezetett motorikus sugarával a vészkijáraton áthatolva a befedett épületrész égő állványzatát igyekezett eloltani.

A kisugárzó hőség hatása folytán az udvari homlokzaton lévő ablakok üveglemezei megrepedtek és a lehulló darabok a tömlő fektetésénél foglalatoskodó tűzoltókat veszélyeztették. A harmadiknak a vész helyére érkezett tűzország az épület utcai homlokzat balszárnán található volt lépcsőházon át egy motoros sugárral hatolt be. Az első emeletre egy szabadon felállított motorikus tolólétráról egy motorikus sugár, az ablakokon át az égő helyiségbe irányított. Az elsőnek működésbe lépő Weddingi őrség a földszinti helyiségből mihamar visszavonulni volt kénytelen, mert itt a tűz oly gyorsasággal terjedt el, hogy e ilyen sikerrel oltás elérhető nem volt. Ennek nyomában a kifejlődő hő olyan nagy mérvűvé vált, hogy az utcai részen az összes ablaküvegek elpattantak és az erősen uralkodó keleti szél által élesztve, a tűz az ablakokon át kicsapott. Az első tűzoltószer megérkezése után 10 perccel már az összes udvari ablakokon át, a tomboló lángok példátlan erővel törtek elő.

A földszinten pedig az ablakokból szintén a 8 méter széles gyalogjárón át, egészen a villamos vasúti vonalig, lángok törtek elő, amiért is az épület előtt álló összes tűzoltószerket sürgősen el kellett távolítani, mert különben a biztos pusztulásnak estek volna áldozatul. A kihúzott Magirus benzínmotoros tolólétrát, annak vezetője, aki amennyire lehetséges volt, egy köpennyel védekezve a szörnyű hőség ellen, azt sikerrel visszakeresztelte és onnan elvezette. E soffört a két keze fején elszennvedett égési sebeken kívül egyéb sérülés nem érte. A tolólétra — az ülésárnákat kivéve, melyek elégték — épségben maradt, csak a fényezés pattogzott fel, mely pótlásra szorul.

Az áruház sorsa e pillanatokban megpecsételtnek volt tekinthető, amennyiben az rövid percek alatt egész terjedelmében, a földszintről a tetőig teljesen lángbaborult. Nagy, égő rongydarabok röpködtek a levegőben, melyek a szélvihartól hajtva a messze fekvő házak tetejére sodródtak. A hőség oly nagy volt, hogy az utcán tartózkodni teljesen lehetetlen volt, úgyhogy a lakók a 32 méter széles úttestnek szemben lévő járdájáról is a házakba, sőt azoknak leghátsóbb udvari részébe voltak kénytelenek menekülni. Az áruházal szemben lévő házak ablakkeretei égni kezdtek, az ablakok és kirakatok üveglapjai megrepedtek, az erkélyek díszei leomlottak. A tűzoltófóparancsok, ki a tűzjelzés után azonnal a vész helyére indult és 8 óra 30 perckor már a helyszínén megjelent, a rendelkezésre álló sugarokat az égő áruházal szemben álló házak homlokzataira irányította. Az épületek homlokzata előtt ily módon létesített vízfátyol hatásosnak bizonyult, mert a tűznek a kisugárzó hő útján való átterjedését sikeresen megátolta.

A 10-ik riasztás után megérkezett őrségek sugaraikkal a szomszédos házak tetején foglaltak állást, hogy ott a lángok átesapásától a tetők meggyulladását megakadályozzák. Egyes kisebb tűzoltócsoportok a szemben lévő házak lakásaiba küldtek, hogy a hősegtől meggyulladt függönyöket és garnisokat leszedjék és véglegesen eloltsák. Az udvarban működő első kétsugarú visszakeresztelés elrendeltetett, mivel az azokat kezelő legénység, a keresztben lógó égő állványok által veszélyeztetve volt. Utóbb a behajtóban levő deszkafal is begyulladt, miáltal az egyedüli járható és menekülési út használhatatlanná vált. Az utca felől több sugár a földszinti részbe irányított. A legénység a nagy hőség miatt csakis azbesztvédőernyők mögül volt képes dolgozni.

Este 9 órakor a „14-ik riasztás” adatott le, mert a tűz az irodaépületre is áttért, ahol, mint említve volt, az új és régi épület között egy körülbelül 1 méter széles köz húzódott végig. Miután itt semmi néven nevezendő tűzbiztos elválasztás alkalmazva nem volt, a tűz könnyen terjedhetett át. Az itt támadásra irányított erők képtelenek voltak ezen épület lépcsőházán felhatolni, amiért is a hozzácsatlakozó gépház tetejéről közelítették meg azt.

Ekkor a tűz nagyjában határolva volt, bár a tetőig mégis feljutott. Az épület belsejébe való további előre jutás teljesen lehetetlen volt, mert a hőség és lángtenger, a kísérletező legénységet visszaszorította. Ezért a tűzoltók a szomszéd gyárépület tetejét szállották meg és négy sugárral az égő tetőt innen támadták. Közel éjjel felé az irodaépület a tetőtől a földszintig teljesen beomlott.

10 óra körül — amidőn a tűz tombolása alább hagyott — a középszárnyon az áruháznak összes födémek (mennyezetei) a padlástól a pincéig beomlottak. A födémek beomlása nem azok helytelen építése, vagy szerkezete miatt történt, hanem mivel az épület átalakítása miatt a födémek ekkor már faoszlopokon nyugodtak, melyek teherbírása azok elégeése folytán megszűnővén, a födémek beomlása természetszerűleg bekövetkezett. A vasgerendákkal együtt sok törmelék hullott a kocsibejáróba, hol 4 tűzoltó égési és más sérülést szenvedett, melyek szerencsére könnyebb természetűek voltak.

(Folytatása és vége következik.)

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez és Budapest székesfőváros tanácsához intézett 327.148/1928. VIII. B. M. számú rendelete, a színházak tűzrendészeti vizsgálata tárgyában.

A „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” mint tűzrendészeti szakközegem felhívta figyelmét a színházak tűzrendészeti állapotára.

Megállapítást nyert, hogy a színházak nagy része nem felel meg sem az építési, sem a tűzrendészeti kívánalmaknak.

Nevezetesen a színházi épületek sok gyulékony anyagot tartalmaznak, a kijáratok nem felelnek meg a követelményeknek, a világítás primitív, nincs vasfüggöny, színpadi zápor, magassnyomású sugár, de sok helyen, ahol vízvezeték nincs, még elegendő vízkészlet sem áll rendelkezésre. A színpadokon sok gyulékony díszlet tartanak, az öltözőkben nem tartják be a kellő tűzrendészeti óvintézkedéseket. Továbbá a nézőtér közlekedési utai nem megfelelőek, azokat a közönség elállja, igen sok esetben pótszékek elhelyezésével akadályozzák a szabad mozgást.

Mindezek a hiányok és mulasztások tűz esetén nemesak nagy anyagi kárt okozhatnak, de emberéletet is követelhetnek áldozatul és tömeges szerencsétlenséget idézhetnek elő.

Nagyobb szerencsétlenségeket megelőzendő, az összes színházaknak építés és tűzrendészeti szempontból való háladéktalan megvizsgálását rendelem el.

Felhívom tehát Címet, hogy a hatósága területén lévő színházakat építési és tűzrendészeti szakközegek bevonásával s a fennebb jelzett körülmények figyelembevételével haladéktalanul vizsgálja meg és a szükséges intézkedéseket saját hatáskörében azonnal tegye meg.

Eljárásáról és tett intézkedéséről 40 napon belül részletes jelentést várok.

Budapest, 1929. évi május hó 27-én.

A miniszter rendeletéből:

Tomcsányi s. k.,
miniszteri tanácsos.

A m. kir. belügyminiszter 251.974/1929. B. M. sz. rendelete a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam vizsgarendje tárgyában.

A 254.300/1928. B. M. sz.¹ rendelet 14. §-ának második bekezdése alapján a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam vizsgarendjét a következőkben állapítom meg:

1. §. Az idézett számú rendelet 14. §-ának első bekezdése értelmében a tanfolyamot írásbeli, szóbeli és gyakorlati részből álló záróvizsga fejezi be.

Az írásbeli vizsga tételeit a megelőző tűzrendészet és taktikai támadás köréből, míg a gyakorlati vizsga tételeit a rend- és szorgyakorlat vezénylése és oktatása, továbbá a taktikai támadás köréből az előadó javaslatára a parancsnok állapítja meg.

Az írásbeli tétel megoldására az előadó felügyelete mellett legfeljebb három óra időtartam adható.

Az írásbeli és gyakorlati tételek megoldását a parancsnok két kijelölt előadóval osztályozza és ennek a tájékoztató osztályzásnak eredményét a vizsgabizottság elnöke elé terjeszti.

2. §. A szóbeli vizsga tárgyai a következők:

- A tűzrendészet jogrendszere.
- A tűz keletkezésének okai, a megelőző tűzrendészet, a nyomozás.
- Építésrendészet.
- Műszaki, kémiai és fizikai ismeretek.
- Villamossági ismeretek.
- A tűzoltás története, szervezete és szolgálata. A tűzjelzés.
- A tűzoltószerek és azok kipróbálása, gondozása, elhelyezése.
- A tűzoltói taktika, vízszerezés, mentés.
- Első segélynyújtás.

3. §. Az elméleti vizsgán egy-egy hallgatóhoz minden tárgyból legalább három kérdést kell intézni. A hallgatóhoz az előadón kívül a tanfolyam felügyelője és parancsnoka is intézhet kérdéseket.

A záróvizsga eredményét a vizsgabizottság — szükséghez képest szavazással — állapítja meg. Szavazategyenlőség esetén a tanfolyam felügyelője dönt.

4. §. A vizsgabizottság elnöke a tanfolyam felügyelője; tagjai a parancsnokok és a szavazati joggal nem rendelkező jegyzőn kívül a tanfolyam felügyelője által, a tanfolyam főtárgyainak előadói közül kijelölt szükséges számú vizsgabizottsági tag.

E rendelkezés következtében a 254.300/1928. B. M. számú rendelet 14. §-a harmadik bekezdésének, a vizsgabizottság tagjai számát korlátozó rendelkezése hatályát veszti.

5. §. E rendelet azonnal hatályba lép.

Budapesten, 1929. évi június hó 4-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

¹ Belügyi Közlöny 1928. évf. 515. lapon.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi szabályzathoz tartozó függelékként, Budapest székesfőváros területén a mozgóképszínházak létesítésére 1928. évi március hó 6-án 2.304. szám alatt megállapított szabályzat, melyet a belügyminiszter úr 1929. évi január hó 11-én 301.097/1928—IV. szám alatt tudomásul vett és annak életbeléptetéséhez hozzájárult.

(I. Folytatás.)

4. §.

Nyolcszáznál (800) több személy befogadására alkalmas mozgóképszínházat önálló, kizárólag ezt a rendeltetést szolgáló épületben kell létesíteni; és pedig ezerkétszáz (1200) nem több személy befogadóképességig olyan épületben, illetőleg telken, amely akár zártos, akár szabadon álló beépítés alá eső útvonalon térre, vagy legalább 15 méter széles utcára nyílik; ezerkétszáz (1200) személyt meghaladó befogadóképességgel pedig vagy saroktelken, vagy két útvonalra nyíló átmenőtelken, vagy teljesen szabadon álló, minden oldalon utcával határolt telken álló épületben, illetőleg ilyen telken, azonban a határoló utcák közül mindenesetre kettőnek legalább 15 méter szélesnek kell lennie.

5. §.

Nem szabad olyan épületben, de még olyan telken sem mozgóképszínházat létesíteni, ahol tűzveszélyes üzem, avagy tűzveszélyes vagy könnyen gyúló anyagokat tartalmazó raktár- vagy áruhelyiség van.

Olyan épületben vagy telken, ahol mozgóképszínház van, viszont tilos az első bekezdésben említett üzem, raktározás vagy árusítás céljára szolgáló építkezés, valamint használat is.

6. §.

Ha mozgóképek bemutatására szolgáló helyiségek sülyesztővel, vagy zsinórpadlással létesülnek, az ilyen létesítmény telkére nézve ugyanazok a kellekek szükségesek, amelyek az Építésügyi Szabályzat 471. és 472. §-aiban vannak megállapítva és ilyen létesítményekre a jelen szabályzatban foglaltakon felül, megfelelő együttes alkalmazással, az Építésügyi Szabályzat XX. fejezetében a színház építésére megállapított szabályok is kötelezők.

Amennyiben pedig sülyesztővel, vagy zsinórpadlással ellátott színházat mozgóképek bemutatására is kívánják használni, az Építésügyi Szabályzat XX. Fejezetében a színházra megállapított szabályokon felül meg kell tartani megfelelő együttes alkalmazással a jelen szabályzatban foglaltakat is.

7. §.

A mozgóképszínház, valamint a hozzátartozó lépcsőházak, előcsarnokok, várótermek, folyosók, kijáratok, átjárók, füstelvezető kúrtók és szellőző csatornák falait tűzálló anyagból kell készíteni.

A folyosók, kijáratok és átjárók mennyezete tűzálló anyagból készítenőd. A többi mennyezetet tűzbiztos mennyezetként kell kiképezni: de ha felettük emberi tartózkodásra szolgáló (lakott, vagy használt) helyiség van, e mennyezeteket is tűzálló anyagból kell készíteni.

A lépcsőházak földeme tűzbiztos legyen, a tetőfedésnek is tűzbiztosnak kell lennie.

8. §.

A nézőtér méretezésére és befogadóképességére általában a következők irányadók:

minden személy számára legalább 3 m³ légtér jusson;

a csupán egy oldalról megközelíthető széksorok egy-egy sorában legfeljebb 8 ülés, a két oldalról megközelíthetők egy-egy sorában legfeljebb 16 ülés legyen;

a közlekedő utak egyoldali széksorok esetében legalább 1—2 méter, kétoldali széksorok esetében legalább 2 méter szélesek legyenek;

ha két oldalról megközelíthető széksorok vannak és a nézőtérnek csak egy oldalon van oldalkijárata: a széksorokat minden 15-ik széksor után keresztirányban is meg kell szakítani az oldalkijáratok felé; e keresztutak szélessége legalább 2 méter legyen;

a nézőtér első széksora a vetítővászonról legalább 4 méter távolságra legyen, számítva e távolságot az első széksor üléseinek a vetítővászon felé eső legkiállóbb részétől;

ha a vetítővászon és a széksorok közt dobogó, vagy zenekar helyeztetik el, az első széksor elülső része előtt legalább egy méter széles szabad területet kell hagyni;

a sorok mélysége felcsapódó ülések esetében legalább 0.8 méter, székek vagy padok esetében legalább 0.9 méter legyen;

minden ülés szélessége legalább 0.5 méter legyen;

állóhely tilos;

minden ülést — kivéve a páholyüléseket — elmozdíthatatlanul rögzíteni kell.

9. §.

A nézőtér lejtése nem haladhatja meg az 1:10 arányt.

A nézőtér legkisebb ürmagasságának legalább 2.80 méternek kell lennie.

A széksorokhoz vezető utakon nem szabad lépcsőfokot beiktatni.

Ha a vetítővászon előtt dobogó létesül, erre vagy az oldalfalban elhelyezett, önműködően esukódó ajtón át, vagy a dobogó oldalára helyezett lépcsővel készítenőd a feljutás.

A dobogón sem díszletet, sem hatásvilágítást nem szabad elhelyezni.

Az építési hatóság által megállapított férőképeséget túllépni nem szabad.

10. §.

Az előcsarnok, váróterem megfelelő, de legalább akkora terjedelmű legyen, hogy bennük a nézőtér közönségének egyharmada elférjen, három személyre egy négyzetméter területet számítva.

A bejárati és kijáratok ajtókat úgy kell elhelyezni, hogy a bemenő közönség a kivonulótól teljesen el legyen különítve.

11. §.

A nézőtérből az előcsarnokba, váróterembe, illetőleg a folyosókra, vagy közvetlenül a szabadba kifelé nyílóan minden 75 személy számára egy legalább 1.40 méter széles, kétszárnyú, önműködően záródó kijáratok ajtókat kell létesíteni.

Az ajtókat úgy kell elhelyezni, hogy azok tengelyvonala és a határfal belső síkja metszéspontjából húzott 20 méter sugarú vízszintes körök a nézőtér egész területét fedjék és hogy minden ajtón 20 méternél nem hosszabb, törés nélküli folyosó felhasználásával a szabadbavezető kijárat,

illetőleg a lépcsőház, vagy az előcsarnok, váróterem elérhető legyen.

Ajtóban se küszöb, se lépcsőfok ne legyen.

12. §.

Az emeletről vagy erkélyről egymástól függetlenül annyi tűzbiztos lépcsőt kell vezetni vagy az előcsarnokba, váróterembe, vagy a szabadba, hogy minden 120 személyre egy legalább 1.5 méter széles, vagy minden 150 személyre egy legalább 2 méter széles lépcső jusson.

A lépcsőket úgy kell elhelyezni, hogy a lejövő közönség ne akadályozza a földszintről távozó közönséget kimenetelében.

Az erkély legkisebb ürmagasságának legalább 2.80, a páholyokénak legalább 2.30 méternek kell lennie.

13. §.

A lépcsőket tűzbiztos anyagból, nyughelyek beiktatásával, kétoldalt alátámasztva, egyeneskarú lépcsőkként kell kiképezni. A lépcsőknek nem szabad a pincehelyiségekkel összeköttetésben lenniük.

A lépcsőházakat legömbölyített sarkokkal kell építeni és a földszintről kezelhető szellőnyílásokkal ellátni, amely célra az ablakok is be rendezhetők.

Patkóalakú, kör- vagy csigalépcsőket és ék alakú lépcsőfokokat nem szabad létesíteni.

14. §.

A közönségtől használt folyosók szélességének megállapításában 80 emberre 1.00 métert kell számítani, de a folyosók két méternél keskenyebbek nem lehetnek.

A folyosók lejtői legfeljebb 10%-osak lehetnek és a lépcső előtt, vagy mögött csak 1.00 méter távolságban kezdődhetnek. A folyosókban lépcsőfokot, azok mennyezetén és falain pedig a padlótól mért 2 méteren aluli magasságban semmiféle kiugró faltestet, vagy egyéb tárgyat alkalmazni nem szabad.

(Folytatása következik.)

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közfogalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (VII. folytatás.)

I. d) SŰRÍTETT, CSEPPFOLYÓSÍTOTT ÉS NYOMÁS ALATT OLDOTT GÁZOK.

A sűrített, cseppfolyósított és nyomás alatt oldott gázok közül csak a következők fuvarozhatók:

a) Sűrített gázok:

1. szénsav;
2. vízgáz, világítógáz, keverékgáz (olajgáz legfeljebb 30%-nyi acetilén hozzáadásával);
3. olajgáz (zsíradékgáz);
4. oxigén, hidrogén, nitrogén, bányagáz (földgáz, metán), sűrített levegő, nemesgázok (argon, neon, hélium, xenon, krypton).

b) Cseppfolyósított gázok:

5. szénsav, olajgáz, nitrogén-oxid, aethan;
6. ammoniák, szén-oxid (phosgen);
7. vízmentes klór, kénessav, nitrogéntetroxid;

8. Methylchlorid, aethylchlorid, methylaether, methylamin, aethylamin;

9. cseppfolyós levegő, cseppfolyós oxigén.

c) Nyomás alatt oldott gázok:

10. vízben oldott ammoniák, 25%-nál erősebb, de 50%-ot meg nem haladó oldatokban;

11. acetonban oldott és likacsos anyagba fel-szívott acetylén.

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A) A tartályok neme.

a) Az 1—11. alatt megnevezett összes anyagoknál — a cseppfolyós levegő (9) kivételével — a tartályoknak hegesztett vasból, folytvasból vagy öntött acélból kell lenniük. E tartályoknak továbbá tömören elzártaknak és acetonban oldott acetylennél (11), világítógáznál (2), olajgáznál (3) és bányagáznál (4), ha a töltési nyomás (E) Fejezet (1) bekezdés) több mint 20 kg/cm², valamint a 4. alatt megnevezett összes többi gázoknál szegecselés nélkülieknek kell lenniük. Szén-oxidnál (phosgen) (6), metylchloridnál, aethylchloridnál és methyl-aethernél (8) rézből való tartályokat is szabad használni. A tartályok megvédésére szolgáló burkolatul ládákat is szabad használni.

b) Cseppfolyós levegő és cseppfolyós oxigén részére használni szabad:

a) légtüres kettős falazatú üvegpalackokat. Ezeknek a palackoknak nemezzel burkolva és nemezdugóval akként kell eldugaszolva lenniük, hogy a gázok jelentékeny nyomás okozása nélkül eltávolodhassanak, a folyadék azonban ki ne folyhasson. A nemezdugónak akként kell megerősítve lennie, hogy az a palack eldőlése vagy felfordulása esetében se lazuljon meg. Mindegyik palacknak vagy több palacknak együttesen biztosan álló sodronykosár vagy hasonló más tartály által lökések ellen védve kell lennie. Ezeket a sodronykosarakat vagy másféle tartályokat olyan fémszekrényekbe vagy bádogbetéti faládákba kell beállítani, melyek felül nyitottak vagy felül csupán sodronyhálóval, lyukaesos fedéllel vagy más hasonló elővigyázati berendezéssel vannak ellátva. A fémszekrényeknek vagy faládáknak alsó részükön oly magasságig, hogy a palackok törése esetén a folyadék ki ne folyhasson, tömöröknek kell lenniük. A szekrényeknek és ládáknak nem szabad könnyen gyúló esomagoló anyagokat tartalmazniuk; nemezt és gyapjút azonban szabad használni.

b) más anyagból való tartályokat. Ilyen tartályokat csak akkor szabad használni, ha a hő áthatolása ellen akként vannak védve, hogy azokra pára vagy dér nem rakódik. Az üvegpalackok elzárására nézve az a) alatt foglalt szabályok az ilyen tartályokra is megfelelően érvényesek.

c) Az acetonban oldott acetylén részére szolgáló tartályoknak szívós folytvasból (Flouss Eisen), szívós acélból vagy valamely más szilárdság, rugalmasság és nyúlás tekintetében egyenértékű anyagból (de nem rézből) kell lenniük. A tartályoknak valamely likacsos (porozus) anyaggal tökéletesen egyenletesen és olyképen kell megtöltenie lenniük, hogy még 50 °C hőmérséklet mel-

lett vagy a fuvarozás alatt beálló lökések hatása alatt se keletkezessenek benne üregek. Sem ennek az anyagnak, sem az oldóanyagnak egymásra, sem a tartály anyagára nem szabad semmiféle kémiahatást gyakorolniok. Az oldott acetylénnel érintkező fémalkatrészeknek nem szabad rézből vagy 70%-nál több rezet tartalmazó ötvözetből állaniok. A tartályokban az oldóanyag rendes mennyisége annyi legyen, hogy az acetylén töltési nyomás alatt való elnyelése következtében előálló térfogatnagysággyobbodás a likaesos anyag belsejében a tartály által befogadható vízmennyiség legalább 15%-ának megfelelő üres teret hagyjon szabadon; az acetylénnel való töltésnek olyannak kell lennie, hogy 15 C° hőmérséklet mellett a végső töltési nyomás 15 kg/cm²-t meg ne haladjon.

(Folytatása következik.)

Pest—Pilis—Solt—Kiskún vármegye alispánjának Abony, Alag, Alsódabas, Alsónémedi, Bática, Bogyiszló, Budakalász, Bugyi, Csobánka, Csömör, Cinkota, Drágszél, Dány, Dömsöd, Dunabogdány, Dunaegyháza, Dunaharaszti, Dunaszentbenedek, Dusnok, Fajs, Farnos, Galgagyörk, Galgahévíz, Galgamácsa, Gomba, Gödöllő, Gyón, Hajós, Harta, Iklad, Irsa, Isaszeg, Kakucs, Kartal, Kiskúnlacháza, Kistarsca, Kóka, Kúnszentmiklós, Ladánybene, Mende, Mogyoród, Nagykáta, Nemesnáduvar, Ocsa, Örkény, Pánd, Perbál, Pereg, Péteri, Piliscsaba, Pócsmevgyer, Püspökhatvan, Ráckeve, Rákoscaba, Rákosliget, Sári, Solymár, Soroksár, Szakmár, Szalkszentmárton, Szentlőrincváta, Szentmártonkáta, Szigetszentmiklós, Szigetújfalu, Szód, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószily, Tápiószentmárton, Tatárszentgyörgy, Tök, Tököl, Törökbálint, Újhartyán, Uzsód, Vácszentlászló, Valkó, Verseg, Visegrád, Zsámbék, Zsámbok község, valamint a külön meg nem nevezett községek előjáróságaihoz és valamennyi r. t. város polgármesteréhez intézett 36.513/1929. k. i. számú rendelete, kerületi tűzoltó-tanfolyamhallgatók kiküldetése tárgyában.

A vármegyei kerületi tűzoltó-szaktanfolyam a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közreműködésével folyó évi július hó 7. napjától július hó 21-ig fog megtartatni Kispest r. t. városban.

Mint hogy az 1928. évi 254300. B. M. sz. rendelet 27. §-a értelmében a jövőben a tűzoltóság tisztje és parancsnoka csak az lehet, aki legalább az ily kerületi tűzoltótanfolyamot elvégezte, a f. évi tanfolyamra elsősorban a nagyobb községekben működő azon tűzoltótestületek parancsnokát hívom be, akik még ily tanfolyamot nem végeztek.

Felhívom tehát a címben megnevezett községek előjáróságát, hogy ezen tanfolyamra egy-egy oly hallgatót küldjenek ki, aki a fentebb említett B. M. rendelet 22. §-ában előírt feltételeknek megfelelő, tehát büntetlen előéletű, nemzeti szempontból teljesen megbízható, magyar állampolgár, életének 20-ik évét betöltötte, 42 évet még nem haladta túl, testileg alkalmas, s kellő szellemi képességgel rendelkezik, végül aki parancsnoki állás betöltésére egyébként is alkalmas.

Felhívom a községi előjáróságokat, hogy a kiküldött hallgató nevét, foglalkozását, iskolai végzettségét és egyéb személyi adatait hozzám folyó hó 20-ig jelentsék be. A címben fel nem sorolt községi előjáróságok és a r. t. városok, amennyiben megfelelő számú hely rendelkezésre

fog állani a teljes ellátási díj megtérítése mellett szintén küldhetnek ki hallgatókat.

A tanfolyam a résztvevőkre teljesen díjmentes, a hallgatóknak elszállásolásáról és ételmezéséről a tanfolyam parancsnoksága gondoskodik, a hallgatóknak elszállásolási és ételmezési költségeit a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség viseli, a kiküldő községet (várost) csupán az utazási költség és hallgatónként 30 (Harminc) pengő térítési költség terheli, mely összeg a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség 35272. csekkszámújára azonnal befizetendő.

Kívánatos, hogy a kiküldő község (város) fedezet rendelkezésre állása esetén a kiküldött hallgató részére, kívánsága esetén, anyagi veszteségeinek némi kárpótlása címén lehetőleg 20 pengő térítési összeget fizessen ki a látogatási bizonyítvány felmutatása után.

A tanfolyam utolsó napján a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnöksége és a hatóságok kiküldöttjei jelenlétében záróvizsga tartatik s a hallgatók látogatási igazolványt nyernek. A tanfolyamra felvett hallgatókat a községi előjáróság (polgármester) útján egyénenként fogom behívni.

A tanfolyamra felvett hallgatók kékeskiskos vászonzubbonyt, fehér vászonnadrágot, sapkát és sisakot, mászóövet és szerelvényt, 1 takarót 2 törülközőt és 1 lepedőt kötelesek magukkal hozni.

Budapest, 1929 június 3.

Agoraszó s. k., alispán.

Szövetségi ügyek.

FIGYELMEZTETÉS.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség ezévből augusztus hó közepén Szombathelyen tartja alapszabály szerinti rendes nagygyűlését és versenyzakorlatait. A szövetség alapszabályai értelmében e nagygyűlésen csak oly tagtestület bír szavazati joggal és csak az a tagtestület vehet részt a versenyen, amely tagsági díjjal hátralékban nincs, illetve 1929. évi tagsági díját is befizette.

Kellemetlen zavarokat elkerülendő, felkérjük tehát a vármegyei szövetségeket és a közvetlen tagtestületeket is, hogy tagdíjhátralékaikat mielőbb rendezzék és az 1929. évi tagdíjat is mielőbb küldjék be. Az orsz. szövetség ma minden fillér jövedelemre rá van utalva, mert — sajnos — országunk kisebb lett, kevesebb a tagtestületek száma és kisebb az állami támogatás. Saját erőnkre kell támaszkodnunk és hozzájárulásával mindenkinek idejében és pontosan eleget kell tenni alapszabályszerű kötelezettségének, hogy egyesült erővel tarthassuk fel azt az intézményt, amely valamennyiünk közös érdekeit képviseli.

Budapest, 1929 május 31.

Nagy Sándor s. k.,
főtájtár.

Breuer Szilárd s. k.,
alelnök.

Az 1929. évi augusztus hó 17-én Szombathelyen rendezendő országos tűzoltói nagygyűlés keretében tartandó országos tűzoltói versenyek sorrendje és feltételei.

Az országos tűzoltói versenyek a versenyszabályzat értelmében kizárólag testületi versenyek.

A versenyek két részre oszlanak és azokat két csoportban, két külön zsűri előtt rendezzi meg a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a helyi rendezőbizottság közbenjöttével a zsűri által a helyszínen megjelölendő területen.

I. csoport. A városok tűzoltóságainak versenye.

A városok tűzoltóságainak versenyében rendezett tanácsú városok és törvényhatósági joggal felruházott városok tűzoltóságai vehetnek részt. Ezek között is elsősorban azok, akik a vármegyei versenyben résztvettek és ott díjat nyertek. A városok tűzoltóságainak versenyében fejlettebb tűzoltósággal bíró községek tűzoltóságai is benevezhetnek.

A városok tűzoltóságai versenyének tárgya:

a) előkocsival ellátott mozdonyfecskendő iskolaszerezése 9 szerelőszámmal. A szerelőszámkat, a vezénylők és a csővezetők kivételével a zsűri osztja be a versenyhez való felálláskor, úgy azonban, hogy a csapat fecskendőszerezői csak a fecskendőhöz, a létraszerelők csak a létrához alkalmazhatók. A csővezetők megtartják bejelentés szerinti beosztási számaikat;

b) taktikai támadás: a zsűri által megállapított és a városi viszonyok közül vett terv megoldása. Rendelkezésre áll: 1 négykerekű mozdonyfecskendő, 1 kihúzólétra; vízszerezési forrás: kút. Résztvesz: 1 tisz, 9 fecskendőszerezőszám, 4 létrakezelő; a nyomólegénységet a szombathelyi önkéntes tűzoltótestület szolgáltatja.

II. csoport. A községek tűzoltóságainak versenye.

A községek tűzoltóságainak országos versenyében csak oly községi tűzoltócsapatok vehetnek részt, amelyek a vármegyéjükben tartott járási, vagy vármegyei versenyeken első vagy második díjat nyertek. A vármegyei versenyen első díjat nyert tűzoltóságoknak, de legalább egy ilyen csapatnak a nagygyűlésen rendezendő országos versenyen való részvételéről, a megyei tűzoltószövetségnek kell gondoskodni, vagy legalább is ebben hathatósan támogatnia kell.

Az elnökség elfogadhatja a jelentkezést azokból a vármegyékből is, ahol ez évben versenyt még nem rendeztek, ezt azonban a vármegyei szövetségnek igazolni kell.

A községi tűzoltóságok országos versenyének tárgya:

a) sülyesztett tartányú, rugós és fékkel bíró kocsifecskendő iskolaszerezése 5 szerelőszámmal, mely szerelőszámkat a zsűri osztja be a versenyhez való felálláskor. Csővezető a beosztását megtartja;

b) taktikai támadás: a zsűri által megállapítandó és falusi viszonyok közül vett terv megoldásával. Rendelkezésre áll: 1 kocsifecskendő, vizes lajt, támasztólétra és takaróponyva. Résztvesz: 1 tisz, 1 csővezető, 4 fecskendőszerezőszám, 2 létrakezelő. A szerelőszámkat a csővezető kivételével a zsűri osztja be. A nyomólegénységet a szombathelyi önkéntes tűzoltótestület szolgáltatja.

Mindkét csoportban a taktikai támadási versenyben való részvételtől a versenybíró az iskolaszerezésnél feltűnően rosszul működő testületet eltilthatja.

A versenyek 1929 augusztus hó 17-én, d. e. 8 órakor kezdődnek és azokat rövid ebédidő tartásával teljes befejezésig kell folytatni.

Mindkét csoportban tartandó versenyekhez oly fecskendőket bocsájt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a versenyzők rendelkezésére, amelyek minden tekintetben megfelelnek a 83860/1902. B. M. sz. körrendeletben az egységes fecskendőre vonatkozó előírásoknak.

A fecskendők pontos leírását minden versenyre jelentkező testület jelentkezésének beérkezése után azonnal meg fogja kapni, de kívánatra előbb is

megküldi ezt az érdeklődő testületeknek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége. Joga van a versenyecsapat vezénylőjének a szerket Szombathelyen előző napon megtekinteni.

A versenyre csak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó oly tagtestületek jelentkezhetnek, amelyek az Országos Tűzoltó-Szövetség tagdíjával hátralékban nincsenek. Hivatásos tűzoltók és tűzoltóságok, továbbá a szombathelyi tűzoltóság a versenyben nem vehet részt.

A versenyre való jelentkezés csak szolgálati úton, tehát a vármegyei tűzoltószövetség útján és csak írásban történhetik. Oly tűzoltóság, mely közvetlenül tagja a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek, közvetlenül is jelentkezhetik.

A jelentkezés végső határideje 1929. évi július hó 31. Későbbi jelentkezések nem vehetők figyelembe.

A jelentkezésben világosan fel kell tüntetni, hogy a csapat mely sorozat alatti versenyben kíván résztvenni; nem egészen határozott, vagy feltételekhez kötött bejelentés nem vehető figyelembe. A jelentkezéshez csatolni kell a versenyben résztvevők névsorát. A versenyző neve mellett a tűzoltói rangját és beosztását (fecskendőszerezőszám, létrakezelő, csővezető, segédcsővezető) és a tűzoltói szolgálatban eltöltött évek számát is fel kell tüntetni.

A jelentkezéshez oly nyilatkozatot is kell csatolni, amely szerint a testület előre kijelenti, hogy a versenybíró ítéletének magát feltétlenül aláveti. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a nevezés elfogadásáról a jelentkezetteket augusztus hó 10-ig értesíti.

Ha a résztvevők névsorában a verseny napjáig változás állana be, az elmaradott tagok és a helyettük megjelenő tagok nevei a megfelelő adatokkal együtt a versenybíró elnökének írásban bejelentendők.

Versenycsapat csak szabályos egyenruhában és felszereléssel jelenhetik meg.

Ha a versenyre már két csapat jelentkezik, a versenyt meg kell tartani.

A szerelés az egységes gyakorlati szabályzat szerint történik. Ettől való minden eltérést hibának kell számítani.

A versenynél az iskolaszerezést akkor kell befejezettek tekinteni, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek és a csapat vezénylője kéthangú jelzővel vagy élőszóval a „Vizet!” jelet megadta. A támadásnál a szerelést akkor kell befejezettek tekinteni, ha a csővezető állást foglalt és a vízsugár a sugárcsőből kilövell.

A visszaszerelés csak a versenybíró utasítására veheti kezdetét és akkor kell befejezettek tekinteni, ha az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése és a szerket helyrerakása után kiindulási helyüket újra elfoglalták.

A versenyeket csapatonként külön-külön kell tartani.

A versenyző csapat szerelői karjukra fehér alapon fekete betűkkel készített, a zsűri elnöke által adott és beosztási számjaiknak megfelelő karzalagot húznak, mit a versenygyakorlat befejezéséig viselniük kell.

Támadási versenyeknél a támadási feladatot zárt borítékban adja ki a versenybíró elnöke a versenyző csapat élén felvonuló paracsoknak. A támadási feladat végrehajtását az átvételt követő öt perc alatt meg kell kezdeni. Az időmérők a feladat átvételétől számítják azt az öt percet, amelyen belül a támadási feladatot meg kell kezdeni. Ha ez idő alatt nem kezd meg a csapat a feladat megoldását, úgy a versenyben többé részt nem vehet.

A vízzel megoldandó támadási versenygyakorlatokhoz minden versenyző csapat legalább *hat darab egységes csavarpárral ellátott, darabonkint 15 méter hosszú tömlőtekeresztet* köteles magával hozni.

A támadási versenyben résztvevő csapat vezénylőjének úgy a támadás vezényszavát, mint minden részletre kiterjedő pontos utasításait hangos szóval kell megadni.

A legénység utasítás nélkül semmit sem tehet. A visszaszerelés a versenybíróóság utasítására a vezénylő által kéthangú jelzővel adandó jelre vagy élőszóval kiadott parancsra történjék.

A versenygyakorlat alatt a vezénylő vezényszavain és utasításain kívül a versenyző csapat részéről más szónak — elkerülhetetlen eseteket kivéve — elhangzani nem szabad.

Minden egyes versenyesoporra külön-külön versenydíj lesz mint első, második, esetleg harmadik díj kijelölve; ezeknek a versenydíjaknak a sorrendjét a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége állapítja meg, az erre vonatkozó megállapítást a versenybíróóság meg nem változtathatja és a díjakat csakis a kijelölt sorozat szerinti versenydíjazására fordíthatja.

Az első, második és harmadik díjon túl, egyes szép eredményt felmutató, de díjat nem nyert versenyzők, vagy verseny csapatok díszokmánnal tüntethetők ki. A díjat nyert testületek, továbbá az első díjat nyert testületnek a versenyben résztvett összes tagjai díszokmányt kapnak, melyben a versenyben való közreműködésüket és a díj elnyerését az elnökség igazolja.

A különösen kiváló vezénylőket vagy szerelőket egyéni díjjal jutalmazhatja a versenybíróóság.

Egyebekben a zsűri összeállítására, díjak odaítélésére, illetőleg a versenyző csapatok osztályozására nézve a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott versenyszabályzat rendelkezései az irányadók.

Budapest, 1929 június 21-én.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége:

Gróf Széchenyi Viktor s. k., Breuer Szilárd s. k.,
elnök. aelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

A Komárom—Esztergom vármegyei Tűzoltó-Szövetség XX. évi rendes közgyűlését 1929. június 29-én tartja meg, melynek napirendje a következő: 1) Reggel 1/27 órakor gyülekezés a községi elemi iskola előtt. 2) 1/28 órakor díszszemle ugyanott. 3) 8 órakor tűzoltóversenyek a már szétküldött feltételek szerint. 4) 1/212 órakor közgyűlés a következő tárgysorozattal: *a)* Elnöki megnyitó és jegyzőkönyvhitelesítők kijelölése. *b)* Az elnökség évi jelentése. *c)* A múlt évi zárszámadás jóváhagyása és a folyó évi költségvetés megállapítása. *d)* A versenyek lefolyásáról jelentés és a jutalmak kiosztása. *e)* Esetleges indítványok letárgyalása. 5) Délután 1/21 órakor társasbéd.

Pest—Pilis—Solt—Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége folyó évi május hó 28-án tartotta meg a vármegyház közgyűlési termében rendes évi tavaszi közgyűlését, Agorasztó Tivadar alispán elnökle alatt. Az előterjesztett évi jelentésből megállapítható, hogy a nehéz gazdasági viszonyok közt, amikor a tűzrendészet meglévő állapotának fenntartása is erős munkát okoz, öröndetes az a haladás, amely a vármegyei Tűzoltó-Szövetség erősebb ütemű munkája folytán állott elő. Az évi jelentés elfogadása után Boross-Imre titkár ismertette az 1928. évi zárszámadást, melyet a közgyű-

lés elfogadott. Az elnökség javaslatának elfogadásával kimondotta a közgyűlés, hogy a szervezés alatt álló két rendszeresített vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásra az országos tűzoltó-szaktanfolyamra kiküldött Petheő János és Hajós Emilt jelöli. **A közgyűlés gróf Teleki Sándor nagybirtokosnak, a solti önk. tűzoltóttestület díszelnökének, aki egy év alatt 3000 pengővel segítette a testületet, köszönetét és elismerését fejezte ki s erről a nemeslelkű adományozót jegyzőkönyvi kivonatan értesíteni rendelte.** A járási tűzoltóversenyek kitűzése után kimondotta a közgyűlés, hogy a folyó évben megtartandó kerületi tűzoltótanfolyamot Kispest városban rendezs arra azokat a tűzoltóparancsnokokat hívja be, akik még ily tanfolyamot nem végeztek. Több folyó ügy letárgyalása után a közgyűlés a Párisban tartandó tűzoltókiállításra s a Nemzetközi Tűzoltó Tanács kongresszusára Dr. Csilléry Zoltán ügyvezető-elnököt, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek Szombathely városban megtartandó rendes nagygyűlésére pedig az ügyvezető-alelnököt, a titkárt és a vm. tűzrendészeti felügyelőket küldötte ki.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége rendes évi közgyűlését *Breuer Szilárd* főparancsnok elnökle alatt f. évi május hó 25-én tartotta meg. Az évi jelentés tudomásul vétele után és a számvizsgálóbizottság jelentése alapján a közgyűlés az elnökség részére a felmentvényt megadta. Majd a költségelőirányzat is elfogadtatott, melynek keretében — az eddigi kules szerint — a működő tagok 1929. évi tagdíja 16 pengőben, a pártoló tagok tagdíja 4 pengőben állapítatott meg. Ezenkívül a kebelbeli tűzoltótisztek részére, külföldi tanulmányúti segély címén a közgyűlés 500 pengőt szavazott meg, melynek elnyerése iránti igényt a fővárosi tűzoltótestületekben működő tűzoltótisztek közül az erre pályázók, folyó évi július hó végéig a budapesti tűzoltótestületek szövetségének elnökségéhez (VIII, Kún-utca 2. sz.) tartoznak bejelenteni. Ezután *Breuer Szilárd* elnök — a főpolgármestertől nyert megbízás alapján — *Falusy Károlynak*, a budapesti önk. tűzoltótestület tb. alparancsnokának, a 25 éves királyi díszérmel elismerő szavak kíséretében nyújtotta át. Dr. Soltész Adolf p. tag indítványának tudomásulvétele után, elnök az ülést be-rekesztette.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmel újabban a következők részére adományozta: *Bagi László* szertárnok (Kaba), *Máttyus Sámuel* egyesületi elnök, *Farkas Antal* t. alparancsnok, *Czompó Sándor* alparancsnok, *Molnár József* szertárnok, *Friss János* és *Katona György* örparancsnokok (Sellye).

Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsost, a kormányzó Ófőméltósága, a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére 1929. évi május hó 31-én miniszteri tanácsossá nevezte ki.

E hír megjelenése a magyar tűzoltótársadalom minden tagját örömmel tölti el. Mert e legfelső elismerés megnyilvánulása ez alkalommal oly férfúnak jutott osztályrészül, aki amellett, hogy

kiváló ügyszeretettel és megértéssel intézi a legfelső tűzrendészeti hatóság ügyeit, vonzó egyéniségével ünneppé avatja mindazon alkalmakat, ahol csak kedvelt tűzoltói körében megjelen. Amidőn a magyar tűzoltók iránt érzett és közismert jóindulatáért, ezen jól megérdemelt előlépése alkalmából köszöntjük, további pályafutásának sikeres folytatását a legmelegebben óhajtjuk és reméljük.

Dr. Roncsik Jenő, Debrecen sz. kir. város tűzoltó-főparancsnoka folyó évi június hó 16-án *vilézzé* avattatott. Amidőn ezen öröndetes eseményt közhírré tesszük, kívánjuk, hogy ezen jól megérdemelt díszes kitüntetését, a magyar tűzoltó-tiszti gárda dicsőségére, igen sokáig viselje.

MARTON LAJOS a battonyai önkéntes tűzoltótestület alapítója és parancsnoka, huszonkilene évi lelkes tűzoltói szolgálata után, f. évi május hó 18-án, 71 éves korában elhunyt. Mint vérbeli tűzoltó, országos tanfolyamot végzett, melynek egyik legtörekvőbb hallgatója volt. A régi tűzoltó nagygyűléseken, mint azok egyik agilis szónoka, minden országos érdekű kérdés tárgyalása alkalmával értékes hozzászólásával keltett feltűnést. Földi maradványait folyó hó 20-án, a tűzoltószertárból a város közönsége és bajtársainak nagy tömege kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

Az 1929. évi párisi nemzetközi tűzoltókiállítás tárgysorozata: *Június 21-én*, pénteken d. e. az ismeretlen katona síremlékének megkoszorúzása; d. u. a kiállítás hivatalos megnyitása. *Június 22-én*, szombaton d. e. a 44-ik nemzeti kongresszus megnyitása, d. u. látogatás és fogadás a Bellevue-ben, a Kutatók és Feltalálók nemzeti hivatalánál. *Június 23-án*, vasárnap d. e. a tűzhalált szenvedett tűzoltók árváinak segélyezési napja, d. u. a 26-ik szövetségi ünnepély az Észplanad des Invalides-en; 1 óraker Páris város tűzoltóságának és a Seine kerületi önkéntes tűzoltóságok autóparkjának felvonulása; 3 óraker a párisi tűzoltóság 100 tűzoltójának tornaszgyakorlata; 4 óraker a Nemzeti Tűzoltó-Szövetség csapatainak a Szajján bemutatandó mentési gyakorlatai; 5 óraker nagy esti ünnepély. *Június 24-én*, hétfőn d. e. a nemzetközi kongresszus első ülése; d. u. hivatalos bankett. *Június 25-én*, kedden d. e. a kongresszus második ülése; d. u. kirándulás Versaillesbe. *Június 26-án*, szerdán a megelőző tűzrendészet nemzetközi technikai választmányának szervező ülése; d. u. kirándulás Compiogne-be. *Június 27-én*, csütörtökön d. e. szerek és eszközök kipróbálása Berges de la Seine-ben; d. u. kirándulás Chantillybe. *Június 28-án*, pénteken d. e. ugyanazok szerek és eszközök kipróbálása és bemutatása; d. u. értekezés vetített képek bemutatásával. *Június 29-én*, ugyancz. *Június 30-án*, vasárnap d. e. ismét szerek és eszközök kipróbálása; d. u. a kiállítás be-zárása; a Seine kerületi önkéntes tűzoltók torna-és tűzoltógyakorlatai; a párisi tűzoltóesapat folyamkülönítményének mentési gyakorlatai a Szajján. *Július 1-én*, hétfőtől július 7-ig naponként délelőtt szerek bemutatása és kísérletek; d. u. pedig értekezletek vetített képek bemutatásával.

A Bohn-féle téglagyár szárító-épületének égése Budapesten. Folyó évi június hó 4-én, d. u. 5 óra 29 percker a tűzoltó-főparancsnokságot nyilvános telefon útján arról értesítették, hogy a III. ker., Bécsi-út 166 szám alatt levő Bohn-féle téglagyártelep északi részén levő 3 emeletes szárító-épületének a teteje ég. A tűzhöz *Ausch Rezső* ügyeletes tűzoltófőtiszt vezetésével a központi tiszt-automó és tömlőkoesi, a II-ik, III-ik és V-ik ker. tűz-

őrség a vész helyére rendeltetett. Ezenkívül a II-ik ker. őrség tololétra készenléte is a tűzhöz vonult. A tűzörsegek megérkeztek a 150 méter hosszú és 20 méter széles, egy a tetőgerine alatt hosszában végighúzódó és 4 keresztben fekvő egytégiasoros fallal elválasztott, ilymódon 10 rekeszre osztott szárító-épületnek a déli szárnya felé eső, második mellső szakasza lángban állott. Emellett a tűz minden elrekesztett helyiséget összekötő 2—2 nyitva tartott vasajtó által szabad utat nyervén, elsősorban a déli oldalon levő szélső rekeszbe terjedt át; majd a második szakasz mögött levő rekesz tetőzete is tüzet fogott. A tűzhöz elsőnek érkezett III. ker. tűzörsegek autófecskendőjéről szerelt 3 egységes sugarával az égő épületrész északi oldalán foglalt állást. A II-ik őrség autófecskendőjéről szerelt, 1 egységes sugarát ugyan e helyen helyezte el; a déli oldalon pedig egy motorsugárral az égő épület déli legszélső szakaszába hatolt. A V. ker. tűzörsegek autófecskendőjéről szerelt 2 motorsugarával ugyanezen oldalon foglalt állást. Ilymódon a déli oldalon levő legszélső rekeszbe átterjedt lángokat, valamint a második rekesz hátsó részének tetőégését oly eredményesen sikerült elnyomni, hogy most már csak a lángban álló második, 30 méter hosszú és 10 méter széles mellső rekesznek a II-ik és III-ik emeletére szorítkozott tüzet fogta át a működésben levő 7 hatásos sugár. Este 1/27 óra körül a tűz nagyjában el volt oltva. A takarítási munkálatokat a tűznél kezdettől fogva működő *Kéler Dénes* tűzoltósegéd-tiszt irányításával a II. és III. ker. tűzörsegek végezte. A végleges eloltás éjjel körül befejezést nyert. A tűz eloltásában résztvett 2 tiszt és 59 tűzoltó. A kivonult szerek száma 8 volt. A tűz keletkezési okát felderíteni nem sikerült. Tekintettel azon körülményre, hogy e hatalmas szárító-épület elválasztó falai a tetősík fölé kiképezve nem voltak és az egyes rekeszek minden oldal felé nyíló páros vasajtai tárva tartattak, végül mivel az egész szárító fából alkotott berendezésű volt, adott esetben az oltás eredménye, amiként azt másnap a tűzvizsgálóbizottság is megállapította, kiválóan sikeres teljesítménynek minősíthető.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület tiszt-újító közgyűlését május hó 26-án tartotta meg. Napirend előtt a közgyűlés tagjai a világháborúban elesett hősök emlékét a magyar „Hiszekegy” elmondásával tisztelték meg. Breuer Szilárd főparancsnok elnöki megnyitó beszédében megnyugvással emlékezett meg azon körülményről, hogy az utóbbi évek óta, a testület viszonyai úgy anyagilag, mint a tagok működése szempontjából, szembetűnően kedvező haladást mutatók. Kegyeletes szavakkal adózott néh. Hevesi Zsigmond tb. szakaszparancsnok és Dr. Flóris Áron testületi orvos emlékének. Az évi jelentés tudomásulvétele után, a parancsnokság javaslatára *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok és *Berthy László* ny. ezredes, a testület tiszteletbeli tagjaivá, *Teasdale Ottó* és *Ausch Rezső* székesfővárosi tűzoltófőtisztek a testület tb. parancsnokaivá, *Szilvay Kornél*, *Érlesbek György* és *Wunderlich Antal*, székesfővárosi tűzoltófőtisztek a parancsnokság tagjaivá megválasztattak. A közgyűlés hozzájárult továbbá a parancsnokság azon javaslatához is, hogy *Kelemen János* rokkanttá vált testületi szolga részére, hosszú éveken át teljesített hűséges szolgálatainak elismerésül, eddigi illetményeit folytatólag kegydíjképpen folyósítsa. Ezután az elnök az érdemeket szerzett működő tagok részére szolgálati érmeket és elismerő okiratokat osztott ki. Majd a számvizsgálóbizottság jelentése tudomásul vétetvén, a közgyűlés a parancsnokság részére a felmentvényt megadta és az

1929. évi költségeloirányzatot elfogadta. Ezután a parancsnokság megválasztása következett, amikor is a közgyűlés közfelkiáltással *Breuer Szilárd* főparancsnokot parancsnokká és *Dr. Balogh Dezső* tb. parancsnokot alparancsnokká további 3 évre megválasztotta. Ezenkívül a kiküldött kijelölőbizottság javaslata alapján egyhangúlag megválasztottak: *Bencze István* tb. parancsnok, I. szakaszparancsnokká, *Falusi Károly* tb. alparancsnok II. szkp.-ká, *Holes József* III. szkp.-ká, *Dr. Szalay Lajos* IV. szkp.-ká, *Dr. Fischer Dezső* V. szkp.-ká, *Vágó Zoltán* VI. szkp.-ká, *Techlár Ernő* titkárrá, *Gyékiss Emül* pénztárossá, *Falussy Károly* szertárosná, *Vágó Zoltán* szolgálatvezetővé, *Dr. Balogh Dezső*, *Dr. Gerber Béla*, *Dr. Fischer Dezső* orvosokká, *Köhler István* szivattyúmeisterre, *Holub József* mérnöké, *Dr. Poós Miklós* ügyésszé, *Mátrai Antal* és *Verseghy Ferenc* a parancsnokság tagjaivá. Végül elnök javaslatára a közgyűlés Falussy Károly szertárosnak érdemes tevékenységeért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, mire a tanácskozás véget ért.

Az egységes gyakorlati szabályzatnak eddig 4 pengőben megállapított árát az orsz. tűzoltószövetség elnöksége 2 pengőre szállította le.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszege felül más költségek nem térítettnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízherdó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnyeim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a korbíd és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi terakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 6. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, HOGY VILÁGOS TÜZKEZET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTÁCS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

ÉGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93
Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtkocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK — kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítségét

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani!

a szirénával!
Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám
Elektromos és kézimozgatószirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a
Párisi Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉN SAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezektől
Deckert és Homolka)Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRANY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánpótlókkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.*Büchler és Rausnitz. V., Vádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműek • A székelyvárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskenő és
különleges tűzoltóautó-gyára!!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskenő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenő megtekintésű
lentű cég magyarországi fiókja!!!**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**
BUDAPEST, IV. VÁC-UTCA 24. SZÁM**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST, VIII., BLAHA-LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemű gyors- és jótányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t. Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskenőket,mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, székely-mérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel!**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskenőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi és benzinmotoros tűzoltófecskenők, motoros benzinmotoros tűzfecskenők és automobil utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Az országos tűzoltótisztképző tanfolyam befejezése.

Ez év első napjaiban folyt le a budapesti központi tűzoltólaktanya falai közt az első és eddig sehol sem létesített országos tűzoltótisztképző-tanfolyam megnyitása.

A m. kir. belügyminiszter ez alkalommal, a minisztérium érdekelt ügyosztályának vezetősége, továbbá Budapest székesfőváros tanácsának képviselője, nekikötésnek nyelvi kiválóságai, meghívott vendégek, az előadói kar és az új tanfolyam hallgatóinak jelenlétében — lendületes szavak kíséretében — ezen országos tűzoltótisztképző-tanfolyamot megnyitottnak nyilvánította.

Ezután a tanfolyam hallgatóinak oktatása megindult és a szakelőadók serege időt és fáradságot nem kímélve, minden lehető elkövetett, hogy ezen új pályára lépőket szakképzett tűzoltótisztekké nevelje és hogy azok az irántuk táplált várakozásnak meg is feleljenek.

A reggeltől-estig tartó, elméleti és gyakorlati téren való foglalkoztatásuk nagy terhet rótt az új tanfolyam hallgatóira. Mert az elméleti oktatás, főiskolai színvonalnak

megfelelően folyt, tehát annak megértése és meg tanulása megfeszített figyelmet és az egyes tantárgyakkal való beható foglalkozást igényelt. A napi több órán át tartó gyakorlatozás pedig elég nehéz fizikai munka végzésével járt, úgy hogy a multak országos tűzoltó-tanfolyamok és a jelenlegi kerületi tanfolyamok hallgatóinak 2—3 hetes gyakorlati kiképzésének testi fáradsága nem hasonlítható össze a féléven át folytatott gyakorlati kiképzés nehéz-

ségeivel és annak nagyarányú teherviselésével.

Különös megpróbáltatást vont maga után az a körülmény, hogy az idei tél zordonsága sokszor nemcsak a tűzoltólaktanya udvarán, hanem a fedett és fűtött szertárban is csaknem kibírhatatlanná tette a gyakorlatozást. Ezen észlelt jelenség folytán előtérbe is tolt az a kérdés, nem-e volna kívánatosabb az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam meg-

tartásának időszakát a jövőben, a tavaszi és nyári hónapokra áthelyezni, amikor a gyakorlati kiképzés nehézségei tetemesen könnyebben viselhetők el a télnél. Az eredeti tervezet szerint, a tanfolyam megtartásának időszaka így is volt kontemplálva. E tanítási rendnek megváltoztatását azon körülmény okozta, hogy a négy felsőiparis-kolai előadó tanárnak a nyári szünidei hónapok tanítási időszaka nem felelt meg és ezért kellett a téli félév mellett dönteni.

Egyébként 318 elméleti óra végighallgatása és 289 gyakorlati órán történt kiképzés után 50 esetben, a fővárosban és a vidéken tűzrendészeti vizsgálatok, különféle gyárak, malmok, színházak, vízművek, mentőállomások stb. tanulmányi kirándulása következett. Befejezésül pedig a tanfolyam

hallgatói Győr, Debrecen és Szeged városban, azok tűzrendészeti viszonyainak tanulmányozása céljából egy-egy hetet meghaladó időt töltöttek el, melynek elteltével június hó második felében a záróvizsgák időszaka következett el.

A m. kir. belügyminiszternek 251.974/1929. B. M. szám alatt a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam vizsgarendje tárgyában kiadott rendelete értelmében, a tanfolyam felügyelője,

Az országos tűzoltóverseny „Breuer Szilárd vándordíja”.

illetve helyettese, a tanfolyam parancsnoka és jegyzője, valamint a főtárgyak előadói közül beosztott vizsgabizottsági tagok vezetése mellett 9 összevont elméleti tantárgyból (melyet az írásbeli vizsga elő-

szított ki) 10 délelőttöt kitöltő elméleti vizsga és 6 délutánt felölelő gyakorlati vizsga tartatott, melyek rendje a következő volt:

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam vizsgarendje 1929. június 17—23-ig.

Nap	8—12	3—6
Hétfő június 17.	A tűzoltás története, szervezete és szolgálata. Tűzjelzés. <i>Dr. Roncsik, Papp.</i>	Rend- és szergyakorlat vezénylése. Támadás. <i>Dr. Roncsik, Papp.</i>
Kedd június 18.	A tűz keletkezésének okai, a megelőző tűzrendészet, a nyomozás. <i>Teasdale, Dr. Roncsik.</i>	Rend- és szergyakorlat vezénylése. Támadás. <i>Dr. Roncsik, Papp.</i>
Szerda június 19.	A tűzrendészet jogrendszere. <i>Dr. Marinovich, Papp.</i>	Rend- és szergyakorlatok vezénylése. Támadás. <i>Dr. Balogh, Papp.</i>
Csütörtök június 20.	Villamossági ismeretek. <i>Kausser, Ditrlich.</i>	Rend- és szergyakorlatok vezénylése. Támadás. <i>Dr. Balogh, Ditrlich.</i>
Péntek június 21.	Műszaki, kémiai és fizikai ismeretek. <i>Konok, Ditrlich.</i>	Rend- és szergyakorlatok vezénylése. Támadás. <i>Dr. Balogh Ditrlich.</i>
Szombat június 22.	Építésrendészet. <i>Császár, Teasdale.</i>	Rend- és szergyakorlatok vezénylése. Támadás. <i>Ditrlich, Teasdale.</i>
Vasárnap június 23.	Megelőző tűzrendészet és taktikai támadás. Írásbeli vizsga. <i>Erdély, Teasdale.</i>	
Hétfő június 24.	A tűzoltói taktika. Vizszerzés. Mentés. <i>Erdély, Dr. Balogh.</i>	
Kedd június 25.	A tűzoltószerek és azok kipróbálása, gondozása, elhelyezése. <i>Ditrlich, Erdély.</i>	
Szerda június 26.	Első segélynyújtás. <i>Dr. Balogh, Dr. Marinovich.</i>	
Csütörtök június 27.	Lészerelés. Záróünnepély.	

BREUER tanfolyamparancsnok.

A tanfolyam előadójának fáradozása és a hallgatók szorgalma nem bizonyult hiábavalónak, amennyiben a szigorúan lefolytatott vizsgák eredménye szerint 24-en *egyhangú* és 3-an *szótöbbséggel* minősített tűzoltótisztí képesítést nyertek, akiknek névsora a következő: *Demusz Endre* (Gyula), *Dűz Sámuel* (Szekszárd), *Hadházi László* (Kiskunhalas), *Hajós Emil* (Vecsés), *Halmosy Andor* (Budapest), *Jarmaczký Jenő* (Újpest), *Jeszenszky Miklós* (Szécsény), *Kanyuk József* (Hajdúdorog), *Kiss Ferenc* (Félegyháza), *Kovácsy Árpád* (Mátészalka), *vitész László Árpád* (Budapest), *Lukács Zoltán* (Budapest), *Miakich Ernő* (Budapest), *Milassin László* (Pécs), *Mózes László* (Zalaegerszeg), *Petheő János* (Budapest), *Schilzong József* (Cegléd), *Schneider Ede* (Magyaróvár), *Szabó Dezső* (Győr), *Szilágyi Miklós* (Hódmezővásárhely), *Sziucs Ernő* (Mezőtúr), *Tolnay István* (Balassagyarmat), *Török István* (Budapest), *Varga Győző* (Budapest), *ifj. Vecsera Antal* (Zalaegerszeg), *Vénizs Sándor* (Veszprém) és *Zsuffa József* (Cegléd). E szerint mind a 27 tanfolyamhallgató vizsgája sikerrel végződött.

A vizsgák lefolyása és azok eredménye a vizsgabizottság tagjaiban azt a benyomást keltette, hogy az elméleti oktatás színvonala és az egyes tantárgyak kimerítő ismertetése megfelelőnek bizonyult. A hallgatók gyakorlati kiképezése azonban a rendelkezésre állott idő rövidsége miatt, mintha több kívánni valót igényelt volna.

E jelenség mindenestre a hideg téli idő, hossz-as tartama hátrányos következményének tulajdonítható, mely körülmény a jövőben előreláthatólag másként és kedvezőbb megoldást fog nyerni.

Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam berekesztése folyó évi június hó 27-én ismét ünnepélyes keretek közt folyt le.

A m. kir. belügyminiszter képviselőjében *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, a tanfolyam felügyelőhelyettese — buzdító szavak kíséretében — osztotta ki a tűzoltótisztiképesítő okleveleket. Lelkes beszédében nyomatékosan hangsúlyozta annak a hivatásnak fontosságát, melynek betöltésére az újonnan képesített tűzoltótiszt gárda vállalkozott. Elismerő szavakkal emlékezett meg a tanfolyam parancsnokának, *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, főparancsnok azon hervadatlan érdemeiről, hogy nemesak a most berekesztett országos tűzoltótisztképző-tanfolyam kezdeményezőjeként hirdette annak nélkülözhetetlenségét, hanem mint e fontos intézménynek fáradhatatlan apostola hosszú éveken át annak megszervezését is szorgalmazta. Elismeréssel adózott továbbá a tanfolyam előadójának érdemes fáradozásaiért és az oktatásban elért sikereikért. Végül a végzett tanfolyamhallgatók sikeres boldogulásának reményében búcsút mondott mindnyájuknak.

Most *Breuer Szilárd* tanfolyamparancsnok emelkedett szólásra és meghatottan köszönte meg a belügyminiszter képviselőjének reá vonatkozó elis-

merő szavait. A távozó tanfolyamhallgatókat pedig jövő pályájuk küszöbén azzal a bölcs tanáccsal látta el, hogy az élet számára szükséges tudnivalók elsajátítását még csak ezután fokozzák igazán, melynek vége sohasem szakadhat; mivel nemcsak a jó pap, de a törekvő tűzoltótiszt is holtig tanul.

Ezután *Dr. Marinovich Imre* alelnök, a Magy. Országos Tűzoltó-Szövetség nevében szintén ékes szavakkal üdvözölte a tanfolyam végzett hallgatóit. Elismerő szavai után pedig kinyilatkoztatta, miszerint jövő működésük folyamán bármely szak kérdésben, avagy egyéb ügyben tanácsra, avagy támogatásra szorulóknak, az országos tűzoltószövetség bármikor — szíves készséggel — rendelkezésükre áll.

A végzett hallgatók nevében *Petheő János* tolmácsolta valamennyi társának köszönetét és háláját a tanfolyam felügyelői, annak parancsnoka és előadói kara iránt.

A hivatalos szóbeli méltatások és felszólalások rendjét, a zárőnnepély végén, egy meghatározó jelenés koronázta meg.

A tanfolyam végzett hallgatói az iskola parancsnoka iránt érzett tiszteletük, meleg szeretetük és hálájuk oly megnyilatkozásával örökítették meg az első országos tűzoltótisztképző-tanfolyam emléket, mely mindenkor felejthetetlené fogja varázsolni ez ünnepélyes órát.

A végzett tanfolyamhallgatóság, szeretett parancsnokának, *Breuer Szilárd* nevére alapított országos tűzoltóverseny örökös vándordíját, egy díszes és értékes ezüsterleget ajánlott fel.

Hirdesse e vándordíj büszkén és országszerte azt a régi igazságot, hogy lelkes tűzoltónemzedéket nemcsak szaktudással, hanem a szív szeretetének melegével is kell nevelni.

Szerkesztő.

Dr. KELE JÓZSEF

Szomorú hír rendítette meg 1929 június 21-én Jász—Nagy—Kún—Szolnok vármegye tűzoltóságait. Meghalt a vármegyei szövetség elnöke, a tűzoltók apja, *Dr. Kele József*.

Dr. Kele József 1863-ban született Jászfelsőszentgyörgyön. Egyetemi tanulmányainak befejezése után ügyvédi irodát nyitott, majd J.-N.-K.-Szolnok vármegye ügyésze, s később főügyésze lett. Mint a vármegye főügyésze 20 évi szolgálat után nyugalomba vonult, s magánügyvédi gyakorlatot folytatott. Mindenki által szeretve és tisztelve töltötte be vármegyéknél magas hivatalát, s az egész megye igaz szeretete nyilvánult meg abban, hogy őt mindenki Józsi bácsinak szólította.

Hivatalos működésén kívül két célja volt életének: a megye tűzoltóságainak fejlesztése és a jászkún történet megírása. Az első célját elérte, a több kötetet betöltő jászkún történetet nem fejezhette be, csak kéziratok maradtak meg. Hiszem, hogy akad *Kele József*et megértő jászkún, aki értékes munkájának befejezését rendezi és feldolgozza.

Ügyünk, a tűzoltó-ügy szolgálatában több mint négy évtizedet töltött el. Ezen idő alatt a tűzoltóinak igaz barátja — sőt több — apja volt. 30 éven át volt, a szolnoki önkéntes tűzoltótestület tisztje, majd főparancsnoka, 1920. óta pedig a J.-N.-K.-Szolnok vármegye tűzoltószövetségének elnöke. Tagja volt az országos szövetség választmányának és munkatársa a „Tűzrendészeti Közlöny”-nek.

Dr. Kele József végakarata az volt, hogy a szolnoki tűzoltószertárban ravatalozzák fel, s onnan tűzoltói pompával szállítsák holttestét Jászberénybe, s ott helyezték örök nyugalomra a családi sírboltba. Utolsó akarata teljesítetett. Olyan temetése volt, mint amilyent megérdemelt.

Holttestét bajtársai a szolnoki tűzoltószertárban ravatalozták fel, s a tűzoltószertár két napon át búcsújáró helye lett nemcsak a vármegye tűzoltóságának, hanem Szolnok város közönségének is, kik eljöttek ide búcsút mondani a szív embeérének, a jászkún vezérnek, Józsi bácsinak.

Vasárnap délután 4 órakor temették. Ott látjuk temetésén a vármegye és a város tisztikarát *Alexander Imre* alispán vezetésével. Ott látjuk Szolnok város egyesületeinek, köröknek, egyleteinek küldöttségeit, a tűzoltószövetség vezető tisztjeit, a vidéki testületek képviselőit, a társadalom színe-javát.

Négy órakor megérkezik a papság s beszenteli a koporsót. A Máv. „Milleniumi” dalköre gyászdallal búcsúzik pártoló tagjától. A gyászdal elhangzása után *Dr. Porteleky László* szövetségi alelnök lép a ravatalhoz s magasszárnyalású beszédben búcsúzik az elnöktől a szövetség és a megye tűzoltóinak nevében. Mindenki könnyezik, a hátor tűzoltószemekben is megjelenik egy-egy könnyesepp. A város tisztviselői és a város közönsége nevében vitéz *Kmetty György* tanácsnok, a városi tűzoltóság nevében *Puskás Edé* szolnoki hivatalos parancsnok, a megye tisztikara nevében *Dr. Bagossy Károly* vm. főügyész búcsúzik a halotttól.

A koporsót leszerelt fecskendőre teszik. Megindul a gyászmenet. A gyászmenetet a szolnoki Máv. „Milleniumi” zenekara nyitja meg, mely egész úton gyászdalokat játszik. Utána halad a szolnoki Máv. és a gyári tűzoltóságokból alakult dísztüzoltószázad, *Szimon Géza* tb. vm. tüzfelügyelő vezetése alatt, viszik a gyászfátyollal bevont tűzoltótestületi zászlót. A papság, utána a keresztvivő tűzoltó és mögötte három bajtárs párán hozza az elhunyt kitüntetéseit. Koszorúkkal roskadásig megrakott szerkoeci, s ezt követi a fecskendőre szerelt koporsó. A koporsót követi a család, a tűzoltóságok tisztjei és képviselői, az elhunyt barátai, s azután következik a magánfogatok hosszú sora.

A Baross-utca mindkét oldala tömve az emberek ezreivel, kik látni óhajtják az impozáns temetést, melyben egy tűzoltótiszt részesülhet.

A gyászmenet a víztoronyhoz ér, hol a víztoronyra szerelt tűzoltó-vészszíréna siralmas búgással búcsúzik a főparancsnoktól.

Így ér a menet a város határához. Itt a koporsót beszentelik, s átrakják a már várakozó autóra. Tűzoltók tisztelgése s a Himnusz hangjai mellett indul az autó, viszi Jászberénybe a tűzoltók apját, a jászkún vezért.

Este 6 órakor érkezett meg az autó Jászberénybe, hol Sági tűzoltóőrmeister átadta a drága testet *Szabó László* jászberényi tüzfelügyelőnek. A koporsót a városházán ravatalra helyezték, s másnap a város nagy részvétele mellett *Dr. Kele István* apátplébános szentelte be. *Dr. Friedvalszky Ferenc* polgármester mondott Isten hozadékot a nagy jász halottnak, akit a jászberényi és a környékbéli tűzoltók megillető tűzoltói pompával kísérték ki a jászberényi családi sírbolthoz.

Legyen pihenésed nyugodt, bajtársaid szeretete viraszt álmaid felett!

Cibakháza, 1929 július 8.

Vass Andor
jár. tüzr. felügyelő.

A tűzoltóságok tüzeseteken kívüli életmentései.

Írta: Dr. Balogh Dezső.

(Folytatás és vége.)

A veszélyes légkörből való kimentéshez, főként laboratóriumokban és vegyi anyagraktárakban előforduló mérges gázömlések áldozataihoz, újabban a lakások feregirtásához használt cyanhidrogén mérgező hatása által önkívületi állapotba jutottakhoz stb. hívják segítségül a tűzoltóságot, mely füstkészülékeinek védelme mellett, az egyébként megközelíthetetleneket a friss levegőre hozza ki. Csatornába, avagy szemetes gödörbe eseteknél és néha kútásóknál is, a csatornalég által megmérgezett emberek kimentését is a tűzoltóság kénytelen végezni. E mentési műveletek alkalmával — minden eshetőségre számítva — a füstkészülékkel ellátott tűzoltók is mentőkötéllel megkötendők, melynek fonalát a külső levegőn tartózkodó tűzoltók kézben tartják.

Ily esetekben a sürgős kimentés kérdése époly égetően tornyosul előtérbe — akárcsak tűzvész esetén.

A kőszénbányák veszélyes légköre, a bányalég szintén az elalélt bányamunkások kimentését teheti szükségessé. A bányatűzoltóságok ily műveletek eszközzésére oxigénes légzőkészülékekkel vannak felszerelve és ezek segítségével közelítik meg a megmentendőket, mely vállalkozásuk nem könnyű feladat, mivel a tárnák a külső levegőtől nagyobb távolságban nyulnak el — mélyen a föld alatt; vagyis bizonytalanabb viszonyok közt folyik ily esetben a nehéz mentési munka, mint a földfeletti tüzesetekenél. A bányák mentési eseteinél természetesen számolni kell azzal a körülménnyel is, hogy egy Dréger légzőkészülék oxigénes palackja legfeljebb két óra hosszat képes táplálni a mentést eszközöket. Ezen időt jóval megelőzőleg, tehát a mentők leváltásáról gondoskodni kell, nehogy azok is odavesszenek.

Az épületállvány, avagy épülőfélben levő házak, vagy kész épületek összeomlásánál, ha a romok alól munkásokat, vagy lakókat kell kimenteni, ismét csak az azonnal mozgósítható és a helyszínére hívott tűzoltóság igénybevétele válik szükségessé. Ily eseteknél azonban nagyobb csapat kirendeléséről kell gondoskodni, mivel kevés emberrel ily mentési munkálatokat csak igen lassan lehet végezni. Amennyiben tehát ily épülőfélben levő ház falainak, födémének, vagy állványainak leomlása munkaidő alatt történik, a romok közé, illetve alá került súlyosan sebesült munkások kimentése, a segítségül hívott tűzoltóság haszthatatlanul sürgős feladatát képezi.

Igen gyakran áll elő azonban az a helyzet, hogy a tűzoltóság ily eseteknél oly nagy munkacserét, mely ezen kiásási műveletek sürgős végrehajtására elegendő volna — szolgáltatni képtelen. Nagyobb városokban, mint Budapesten, a tűzoltó-főparancsnokság ilyenkor, a régi békevilágban, műszaki katonaság kirendelését kérte segítségül, mely 1—2 század ily bontóeszközökkel felszerelt csapat kivezénylése által igen rövid idő alatt, a súlyos sebesültek és túlnyomórészen a holt munkások kihordása lehetővé vált.

Jelenleg nagyobb munkacserét igénylő ily szerencsétlenségek alkalmával, a mentési eljárás gyorsabb lebonyolítása szempontjából, a jelenlevő politikai hatóságok közbejöttével, a megfelelő számú munkák alkalmazása, az építési vállalkozó terhére és költségére történik, aki amúgy is köteles a romok végleges eltakarítását végeztetni.

A tűzveszedelmeken kívüli állatmentés speciális esete, mely Budapesten az autók tömeges elszaporodása mellett még jelenleg is elég gyakran fordul elő, a *gödörbe esett lovak* kiemelése. Szűk- és meredekoldalú vermekbe (trágyagödörbe stb.) zuhant ló helyzete igen nehéz, mivel onnan a maga erejéből kiszabadulni képtelen; a kiemeléséhez pedig külön berendezés szükséges.

A budapesti hivatásos tűzoltóság az ily lóki-mentések eszközzésére mentőkocsiján egy háromlábú hordozható darut visz magával, melyen felül alkalmazott csigasoron átvezetett lánc végére — heveder van rögzítve.

Ily esetekben, a többnyire fekvő vergődő lónak angol dugólétrán leereszkedés útján való megközelítése és a lánc végére erősített hevedernek a dereka alatt való átfűzése veszélyes feladat gyanánt fenyegeti a kimentést végző tűzoltót, mivel a nyugtalan állat a kényelmetlen kényszerhelyzetében össze-vissza rúgdos. Ezért a gödörbe leszállt tűzoltó mindenekelőtt tömlőkötélekkel a ló mellső és hátsó lábait összekötözni kénytelen. Ezután a hevedert a ló dereka alatt átesúztatja és azt megrögzíti, amire a magával tehetetlen állatot a gödör felett felállított daru láncának segítségével a kint levő tűzoltók a levegőbe emelik mindaddig, amíg az partot nem ér. Majd a kötelekeitől és a hevedertől megszabadított ló talpraállításával a mentési művelet véget ér.

Mindezen esetek felsorolásából azt látjuk, hogy a hivatásának magaslatán álló tűzoltóságokat, a rendes tűzoltási működésen kívül, mennyi más életveszedelem megszüntetésére veszik igénybe, illetve, hogy azoknak mennyi minden mentési eshetőségre kell számítaniok, hogyha a hatóságok és lakosság bizalmát és elismerését bírni óhajtják. Ez oknál fogva a rendes tűzoltói, illetve tűzoltásnál nélkülözhetetlen mentőeszközökön kívül, különösen a városok tűzoltóságainak gazdagabb felszerelésű mentőeszközökkel is ellátva kell lenniök.

Igy látjuk ezt külföldön, a nagyobb városok tűzoltóságainál, ahol minden kerületi tűzország egy-egy külön, mindenféle mentési eshetőségre berendezett és felszerelt autómentő-szerkocsival van ellátva.

Budapest székesfőváros hiv. tűzoltóságának is már hosszú évek óta, a központi tűzorségen egy — előbb lófogatú, jelenleg autóberendezésű — külön mentőszerkocsija áll készenlétben, melyhez egy őrmester vezetése alatt 10 tűzoltóból álló állandó őrség van beosztva.

E mentőszerkocsi készenléte nemcsak tüzesetekhez, égő mennyezetgerendák alátámasztásához, hanem más egyéb szerencsétlenségekhez is minden esetben kivonul. Ezért ezen autószert többirányú mentési szükségleteknek megfelelően, mindenféle célszerűen használható eszközzel van felszerelve. Ezen mentésre használatos eszközök a következők:

1 drb háromlábú *csigamelőállvány* (lőemeléshöz), 1 drb *csigasor* (egy tonna súlyú teher emeléséhez), 1 drb *fejkantár*, 4 drb *csülökkötél*, 2 pár két méter hosszú és 8—8 cm-es, *vasgerenda*, 13 drb különféle hosszúságú 8—8 cm *gerenda*, 20 drb különféle hosszúságú 5 cm vastag *palló*, 4 drb *kerék-ék*, 12 drb alátámasztásokhoz szolgáló *faék*, 2 drb vaskosár, melyben 6 drb 60 cm hosszú *fenyőfa-palló* foglal helyet, 8 drb *faék*, 6 drb emeléshez szükséges *fatönk*, 3 drb *mentőkötél*, 4 drb egy méter hosszú *lánc* (lőcmeleléshez), 1 drb *hánfa*, 2 drb *kocsihúzó kötél* (istráng), 1 drb *mentőtömlő*, 1 drb csigával, 2 drb rendes *emelőkészülék*, 2 darab

A székesfehérvári tűzoltóság mentőszerkocsija.

amerikai emelő, 2 darab „Total” kézi poroltó-készülék, 1 darab hordozható villanylámpa, 2 drb petróleumfáklya, 2 drb szurokfáklya, 1 drb bőrönd, különféle szerszámokkal (liftszerencsétlenségekhez), 1 drb ácsfűrész, 1 drb rámafűrész, 1 drb vasfűrész, 8 drb angol dugólétra, 4 drb bontóbalta, 1 drb feszítővas, 2 drb kapocs, 2 drb vasvilla, 5 drb lapát, 3 drb ásó, 1 drb kalapács, 1 drb ácsszekece, 1 drb hosszú fogó, 15 drb ácskapocs, 1 drb tíz méter hosszú vontatólánc, 1 drb eltávolítható részekkel ellátott mérőléc, 2 drb csáklya és 1 drb felszerelt kötszerszekrény.

E mentőszerkocsin légzőkészülék nincsen elhelyezve, mivel e szer kivonulása esetén, a minden szerencsétlenséghez kivonuló tisztiautón kívül, a veszedelem körzetéhez tartozó kerületi tűzország is segítségül kirendeltetik. Ezek mindegyike pedig füst és mérges gázok elleni védőkészülékkel el vannak látva.

Mínthogy váratlan szerencsétlenség beköszönése mindenütt kísért, ahol emberek tartózkodnak és foglalatokodnak, ezért nincsen olyan község, vagy üzem, ahol időszakosan gyors életmentési beavatkozásra szükség ne mutatkoznék. Ennélfogva minden tűzoltóság, amennyire az lehetséges, a rendes tűzoltószereinek és eszközeinek (feeskendő, tömlőkészlet stb.) kívül, a lehetőségig és a helyi viszonyokhoz képest előfordulható eshetőségeknek megfelelő mentőeszközök fokozatos beszerzését el ne hanyagolja és felszerelésének kiegészítését ne új drága selyemzászló beszerzése irányában fejlessze.

Jelenleg már egyébként is olyan időket élünk, hogy megbízható légzőkészülék nélkül egy tűzoltóság sem teljesíthet reális szolgálatot.

Pedig hány tűzoltóság tengődik ezidőszert is a legszükségesebb mentési beavatkozásoknál nélkülözhetetlen felszerelési tárgyak és eszközök nélkül. Ez oknál fogva azok egy részének fokozatos beszerzését egyetlen életrevaló és tettekre kész tűzoltóság se mulassza el; mert nem lehet szájalmasabb jelenséget elképzelni, mint amikor ember-, avagy állatélet forog veszélyben és a segítségül hívott tűzoltóság — megfelelő eszközök hiányában — tehetetlen szemlélőjévé válik ily szerencsétlenségnek.

A gyári tűzoltóságokról.

Irta és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: **Malcsiner Károly**, a budapesti Ganz-Danubius vagónygár tűzoltóságának parancsnoka.

(IV. folytatás.)

A kutak összvízhozama percenként 2 m^3 -nek, a hűtőmedence pótlása percenként 5 m^3 -nek. A vízfelnyomó szivattyúk összteljesítménye pedig percenként 7 m^3 -nek és 150 liternek felel meg.

A vízkészletet és vízszolgáltatást tehát a következő alapon sikerült biztosítani. Rendelkezésre áll: 1. Az azonnal rendelkezésre álló vízkészlet 886 m^3 . 2. Kutak vízkészlete 220 m^3 . 3. Kutak percenkénti összvízhozama 2 m^3 . 4. Vízfelnyomó szivattyúk percenkénti összteljesítménye 7 m^3 és 5. A városi vízhálózat, mely a vízszolgáltatásnak külön tételét képezi.

Ha tehát 4 drb motorikus feeskendőkre 2—2 18 mm-es sugarat, továbbá a telep egyes részein elhelyezett 6 drb stabil-tápszivattyú bármelyikére két sugárt szerelünk, akkor a tíz sugár táplálására percenként 2800 l. vízre van szükség. Ennek alapszámítása a következő: 4 drb motorikus feeskendő vízzállítási teljesítménye két sugáron keresztül percenként 500—500 l. (1 sugárnál 350 l.) A tápszivattyú teljesítménye két sugárnál 800 l. pro perc, tehát összesen 2800 l. A rendelkezésre álló azonnali vízkészletnek 10 sugáron keresztüli továbbítása időben 309 perc alatt történhet meg, ami 5 óra 9 percek felel meg. A kutakban rendelkezésre álló vízkészlet, ami 220 m^3 10 sugáron keresztüli továbbítása $78\frac{1}{2}$ perc, ami megfelel 1 óra 18 p-nek.

A kutak összvízhozama percenként 2 m^3 a szivattyúkati továbbítása percenként 7 m^3 . Eszerint a fenti 6 óra és $27\frac{1}{2}$ perc alatt pótolható a víztornyokba 775 m^3 víz, aminek 10 sugáron útján ismétlődő továbbítása $276\frac{1}{2}$ percig tart, ami 3 óra $36\frac{1}{2}$ percek felel meg. A $276\frac{1}{2}$ perc alatti vízhozama a kutaknak 553 m^3 , melynek közben végezhető felnyomatása utáni továbbítása a 10 sugáron keresztül $197\frac{1}{2}$ percig tartó, ami 3 óra $12\frac{1}{2}$ percek felel meg. A vízkészlet eszerint tehát 14 óra $21\frac{1}{2}$ percig van biztosítva a gyári vízmennyiségből, mínthogy 2414 m^3 víz áll egyfolytában rendelkezésre. E vízkészleten felül áll még rendelkezésre a városi teljes vízhálózat.

A 10 sugárnak alapul vévése csupán számítási alapot képez, mivel az adódó tüzesetek helyeit, méreteit előre megállapítanunk nem lehet. A számításul vett 10 sugár azonban egy olyan bázis, amivel szükség esetén komoly és eredményes beavatkozás hajtható végre. A vízhűtőmedence 615 m³ vízkészlete az összes gyári vízhálózatokba, 5 légkörnyomással, nyomásfokozó szivattyú beiktatása által történik.

El szivattyú teljesítménye percenként 600 l., a medence utántáplálására szolgáló szivattyúé 2300 l.

A vízhűtőmedencének vízpótlása, úgy gyári, mint városi vízzel utántáplálható. Mindkét esetben az utántáplálás a nyomásfokozó szivattyú szükségletét háromszorosan biztosítja.

A gyári víz biztosításával kapcsolatosan említést érdemel még az, hogy 3 víztorny állván rendelkezésre, melyeknek összvíztartalma 252 m³ és ha annak vízkészlete elhasználtatnék, a víztornyok vízkészlete egy áteresztőszelap által bármely irányba áteresztethető.

A tűzoltószerekben történt változásokról említést érdemel az, hogy az összes kézfecskendő négy drb motoros fecskendővel cseréltetett ki, továbbá, hogy a gyártelep különböző helyein 2 drb centrifugális és 4 drb Worthington gőzszivattyú áll rendelkezésre, melyeknek egyenként átlag teljesítménye 530 és 800 l. között váltakozik s melyek átlag percenként 1450 l. teljesítményű vízfelnyomó szivattyúk mellett különálló berendezésűek. Az egyéb berendezési és felszerelési kérdéseket, mint-hogy azok a hasonló gyárakéval kb. azonosak, nem részletezem.

Az őrségszolgálat a következőképpen oszlik meg:

Nappal 1 hivatásos tiszt (alparancsnok), egy hivatásos altiszt, (tűzfelvigyázó), két hivatásos tűzoltó és amennyiben szükség mutatkozik, a gyártelepen más minőségben alkalmazott 54 önkéntes tűzoltó teljesít szolgálatot. A nappal más elfoglaltságú önkéntes tűzoltók riasztására a műhelyekbe továbbszóló tűzjelző csengő szolgál, melyet szükség esetén a tűzoltóórszobán, az illetékes szolgálatvezető kapcsol át.

Az így leadott jelzés alapján a műhelyekben dolgozó önkéntes tűzoltók a szertárnál jelentkeznek, s akár ott van még az őrség, akár eltávozott, a beérkezők magukat sisakkal és övvel felszerelvé, az őrséghez csatlakoznak, illetve a tűzjelzés alapján megadott helyre vonulnak.

Ha a szükség úgy hozza magával, a beérkezők sorozatosan a fecskendőket is kivontatják, tekintet nélkül arra, hogy a rendes őrség, vagy a már ismételt kivonult őrségek azzal vonultak ki.

Kivonulás alkalmával a csapatbeosztást a szolgálatot teljesítő tiszt, őrparancsnok, vagy a beérkező rangidős tűzoltó végzi. A tűz helyszínén a szükséges rendelkezéseket mindig az elsősorban odaérkező altiszt vagy őrparancsnok végzi, ha csak azt a később megjelent tiszték egyike magának nem vindikálja.

A műhelyekbe továbbszóló tűzjelző csengőknek állandóan bekapcsolt állapotban való tartása nem célszerű, mert sok esetben a tűzjelzések miatt beavatkozásra szükség nincsen, amiért is az önkéntes tűzoltóknak vaklárma miatt igen gyakran kellene kivonulniok, ami által azokat a jelzéseket, melyeknél tényleg segítségre van szükség sem vennék komolyan. Emiatt a tűzjelző átkapcsolása csak akkor történik meg, ha arra valóban szükség mutatkozik és ha ezen körülményről az arra hivatott szolgálatot tevő meggyőződést is szerez.

A nappali, valamint az éjjeli nagyobb tűzese-

tek alkalmával, a gyári kúrttel is történhet tűzjelzés; annak megszólaltatására azonban csak a parancsnok, vagy távollétében a helyettese adhat utasítást. Ugyanaz a rendelkezés áll fenn a fővárosi tűzoltóság értesítésére is.

(Folytatása és vége következik.)

A berlini Chaussee-strasse 70—71. sz. alatt levő „Tietz“-féle áruház égése.

Írta: Dr. W. Kolass berlini tűzoltósági mérnök.

Németből fordította: Benedek Mihály főv. tűzoltóoszt.

(Folytatás és vége.)

A nagy hőhatás folytán az épületszerkezetek tágulása mihamar bekövetkezett, mely nyomást gyakorolva, annak hatása elsősorban a jobbszomszédos épület tűzfalának irányult. Ezen kifejtett nyomás a többi szomszédos lakóépületekre is ránehezedett. Itt a homlokfalon a párkánydíszek leváltak. Az egyik 5 emeletes épület falain csakhamar repedések voltak észrevehetőek, melyek mindinkább nagyobbá váltak. Ezen épület lakásaiban az ajtókeretek annyira deformálódtak, hogy azokat többé kinyitni nem lehetett. A helyzet annyira veszélyessé vált, hogy előreláthatólag a beomlás bekövetkezése volt várható, amiért is ezen épületszárny tetején működő tűzoltócsapat visszavonatot és a lakók kilakoltatása elrendeltetett. A másnap eszközölt alátámasztás ellenére is, újabb repedések képződtek és a régiéknél megnagyobbodtak. Minden valószínűség szerint az építési hatóság ezen épület lebontását el fogja rendelni.

Este 11 óra 40 perckor egy erőteljes robbanás történt, melyet egy beomló tömeg jól hallható robaja kísért. Ennek oka a következő volt: a hátsó jobboldali új épületrészben az 5-ik emeletig a szükséges vasszerkezeti rész teljesen készen állott, melyhez egy szerelődaru is volt felállítva. Itt nagymennyiségű és kiváló hordképességű épületfaanyag volt felhalmozva, mely különleges alátámasztások eszközzésére szolgált volna. Ezen állvány felállítását az építési hatóság az I. emeleti áruházat látogató közönség életbiztonsága érdekében rendelte el, hogy az a munka alatt esetleg lehulló vasdarabokat felfogja. Ugyanott, néhány hidrogénes és oxigénes palack is hevert, melyek a szerelési munkáknál vasdarabok vágására és hegesztésekhez használtattak fel. A tűz az előbb említett faanyagra is átterjedt, miáltal a hosszantartó hő és lángok az acélfalú oxigén- és hidrogénpalackokat felhevítették. Az oxigénes palackok hosszában repedve felrobbantak, melyek hatása a közeli épületrészt leszakítva, annak beomlását eredményezte. Ez alkalommal a hidrogéngázzal töltött acélpalackok közül egy sem robbant fel, mivel azok szelepe a nagy hőtől elolvadt és a gáz ott eltávozott.

Reggel 5 órakor a központnak „a tűznek vége” jelzés adatott le és hogy további veszély már nem várható. Az egész áruház teljes berendezésével a tűz áldozata lett. Csak az azonnali és gyors és hatásos beavatkozásnak köszönhető, hogy a szomszédos és vele szemben álló épületek — melyek igen nagy veszélyben forogtak — megmenthetőek voltak.

Az épület maga 3 millió márka értéket képviselt, mely 4,111.000 pengőnek felel meg.

Az oltásnál összesen 24 sugár működött, melyek vízmennyiségét 8 benzinmotoros és több gőzfecskendő szállította. A városi vízhálózatban lévő vízmennyiség nem bizonyult elegendőnek, úgy-hogy

2 feeszkendő a *Panke* folyóból, egy pedig a *Spreco* nevű folyóból szerelt.

A tűz keletkezési okát megállapítani nem lehetett, mert már az elsőnek megérkezett tűzörség a tüzet teljesen kifejlődött állapotban levőnek találta. A figyelembevehető tanúk viszont a legfontosabb kérdésekben ellentmondottak egymásnak.

A tűz színhelyére érkezett tűzoltóság által talált helyzetből feltétlenül megállapítható, hogy a tűz az új X-épületrészben, még pedig annak az üvegtetővel fedett helyén keletkezett. Ez a biztonságos gyanúok fedi az áruházzal fűtőjének hasonló vállomását. E fűtő a központi fűtésre ügyelt fel, mely átmenetileg volt berendezve, hogy az új épületben, az építés alatt előbb alkalmazott tűzveszélyes kokszkályhákát pótolja. Ezen ideiglenes központi fűtőberendezés kazánja a pincében volt elhelyezve, melynek tüzelő szekrényében a tűz kitörésének idejében csak kevés parázs volt, amikor is a fűtő a kazán biztonsági szelepeinek hirtelen kifűtésére lett figyelmes; egyidejűleg azt is észrevette, hogy az irodaépület és az új épület közötti részen a pallókból álló ideiglenes mennyezet között tűz van. E helyiségben valószínűleg a fejlődő hő oly magas fokot ért el, hogy a keletkezett tűz gyorsan elterjedhetett és a víz a fűtőtestekben felforrván, így jutott vissza a kazánba, mire a fejlődött gőz utóbb a biztonsági szelepet is megnyitotta. A fűtő futva hívta segítségül a földszinten dolgozó többi alkalmazottat, akik egy házivezeték sugarával kísérelték meg a tűz eloltását. Valószínű, hogy a fűtő a tűzveszély nagyságát lebecsülte és a tüzet a tűzoltóság beavatkozása nélkül elolthatónak remélte. A tűznek az üveggel fedett részből az eladási termekbe való feljutása váratlanul gyorsan történt, mivel semmiféle elhatároló akadály nem állotta útját a lángok terjedésének; a deszkafalak sem bírtak azzal az ellenállóképességgel, hogy a tüzet feltartóztassák. A tűz a földszinti és az I-ső emeleti részbe egyidőben hatolhatott be. A tűz gyors továbbterjedése azáltal vált lehetővé, hogy a deszkából épült aknáknak oldalain könnyen és gyorsan juthatott a felső emeletre, illetőleg a tetőig.

Ha az eddig ismert tűzstatisztika arra tanított is, hogy az áruháztüzek eléggé ritkán fordulnak elő; mégis az utóbbi áruházigégek gyakorisága bizonyítja, hogy mily nagy azok tűzveszélyessége, illetve mily nagy a tűz keletkezésének eshetősége. A felszaporodott vevők tömege és a felhalmozott óriási mennyiségű könnyengyuló anyag egymáshoz való viszonya oly nagymérvű veszélyt rejt magában, hogy sokszor a legesekélyebb ok is villámgyorsan katasztrófát idézhet elő.

Ezért a hatóságok a vevőközönség életbiztonsága érdekében a legmesszebbmenő intézkedések végrehajtását okvetlen követeljük. Minden áruházzal építésénél pedig a Sprinkler-berendezés beépítése is köztendő lenne. A tűzrendőri hatóságnak egyébként sem az a feladata, hogy valamely keletkezett nagy tüzet leküzdjön, hanem, hogy a tűzrendészeti eljárások és helyszíni szemlék útján a tűz keletkezése lehetőleg megakadályoztassék. Mennyezetek (födémek) áttörését és világítóudvarok (aknák) beiktatását szintén kerülni kell. A tűz továbbterjedése ellen pedig a leghatásosabb védekezés úgy érhető el, hogyha az egyes emeleti részek és helyiségek egymástól tűzbiztosan elkülönítettnek. Különösen a jövőben munkábeendő átalakításoknál vagy hozzáépítésnél a régi és új épületrészek is egymástól tűzbiztosan elválasztandók.

És végül megemlítenéd még, hogy a különféle fűdészerkezetek és alátámasztások a tűznek kiválóan gazdag táplálékot szolgáltatottak. Az öntöttvas-

és rabitzdíszekkel körülvett oszlopok ugyan elvesztették díszüket, a tűznek mégis ellentállottak. Az ideiglenes faoszlopok is csak 2 óra múlva omlottak össze. Vasbeton, cement és kőfödémek a nagy tűzben jól megállották helyüket, csupán ahol dinamikai behatás is történt, mint az oxigénes palackok robbanásánál, ott az épületrészek ellenállóképessége megszűnt.

Szövetségi ügyek.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége 1929 augusztus hó 16-án, Szombathelyen, a közigazgatási tanfolyam épületében, este 7 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait ezúton is tisztelettel meghívjuk.*)

Az ülés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése, az előző elnökségi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

2. Az országos választmányi közgyűlés, illetve a nagygyűlés tárgyainak előkészítése.

3. Esetleges indítványok.

Ezúttal értesítjük az elnökség tagjait, hogy a Budapesten székelő elnökségi tagok 1929 augusztus 16-án a Keleti pályaudvarról délután 13 óra 15 perckor induló gyorsvonattal utaznak Szombathelyre.

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
üggy. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtűtő.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya 1929. évi augusztus hó 16-án, Szombathelyen, a közigazgatási tanfolyam épületében, este 8 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre az országos választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség jelentése az 1928. évi működéséről.

2. Az 1928. évi zárszámadás bemutatása, a számvizsgálóbizottság jelentése és a zárszámadás feletti határozathozatal.

3. Az 1929. évi költségvetés feletti határozat.

4. Elnökségi bejelentések és indítványok.

5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadandók.

6. A versenygyakorlatok zsűrijének megválasztása.

7. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése.

Az országos választmány tagjai: 1. Az elnökség. 2. A számvizsgálóbizottság. 3. Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának igazolt képviselője. 4. A vármegyei tűzoltószövetségek és a budapesti tűzoltószövetségnek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott 1—1 igazolt képviselője. 5. A hatóságilag kinevezett, illetve a vármegyei tűzoltószövetség által megválasztott vármegyei tűzrendészeti felügyelők vagy helyetteseik. 6. Budapest székesfőváros, továbbá a tvh. és r. t. városok hivatásos tűzoltóparancsnokai vagy azok helyettese. 7. Budapest székesfőváros és a törvényhatóságú városok

önkéntes tűzoltóparancsnokai vagy azok helyettesei.
8. A nagygyűlés által a tűzrendészet iránt érdeklődők sorából választott 30 tag.

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

MEGHÍVÓ.

Kapcsolatban a XXII-ik nagygyűlésünkkel 1929 augusztus hó 17-én, délután 7 órakor, Szombathelyen, a közigazgatási tanfolyam épületében, hivatkozva a m. kir. Belügyminiszter úrnak 1928 január hó 17-én kelt 301.726/1927—VIII. sz. rendeletére *tűzrendészeti felügyelői értekezletet* tartunk, melyre a vármegyék tűzrendészeti felügyelőit ezúton is tisztelettel meghívjuk.*)

Ezen értekezleten a vármegyék első tisztviselője által kirendelt tűzrendészeti felügyelők vehetnek részt.

Az ülés tárgyai mindazon tűzrendészeti kérdések, amelyek megbeszélésére az ülés napjáig javaslat érkezik be a tűzrendészeti felügyelők részéről.

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1929 augusztus hó 18-án, délelőtt 11 órakor tartja *XXVII. nagygyűlését* Szombathelyen, melyre a tagtestületeket, hatóságokat és a tűzoltóintézmény pártfogóit tisztelettel meghívjuk.*)

A nagygyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. A nagygyűlés üdvözlése, a hatóságok és testületek részéről.
3. Az igazolóbizottság jelentése.
4. Kéttagú jegyzőkönyvhitelítő-bizottság kiküldése.
5. Az elnökség jelentése 3 évi működéséről.
6. A számvizsgálóbizottság jelentése és a zárószámadás feletti határozathozatal.
7. Az 1929—1932. évi költségvetések irányelveinek és az évi tagsági díjak megállapítása.
8. Az elnökséghez a nagygyűlést megelőzően 20 nappal írásban beadott indítványok tárgyalása.
9. Netaláni fellebbezések tárgyalása.
10. Tiszteleti tagok megválasztása.
11. Szövetségi elnök, ügyvezető elnök, egy alelnök, három rendes és két póttagból álló számvizsgálóbizottság megválasztása.
12. Harmine választmányi tag megválasztása.
13. A versenygyakorlatok zsűrijének jelentése és a versenydíjak kiosztása.
14. A nagygyűlés jövő helyének megállapítása és a nagygyűlés berekesztése.

A nagygyűlés tagjai: 1. A tiszteletbeli tagok. 2. Az országos választmány tagjai. 3. A budapesti és vármegyei tűzoltószövetségek kiküldöttei. 4. A tagsági díjhátralékban nem lévő tagtestületek egy-egy igazolt képviselője. 5. A hatósági és a vármegyei szövetségek által választott összes tűzrendészeti felügyelők. 6. A törvényhatósági és rendezett

tanácsú városok tűzoltóparancsnokai. 7. A hivatásos tűzoltóságok tisztjei. 8. A hivatalos szaklap szerkesztője. 9. A rokonországos szakegyesületek 3—3 kiküldöttje. Minden kiküldött tartozik ebbeli minőségét testülete által kiállított írásbeli igazolvánnyal igazolni. A nagygyűlés határozatképes, ha azon legalább 30 igazolt tag jelen van.

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *segélyző-pénztára* 1929 augusztus hó 18-án, Szombathelyen, (a nagygyűlés befejezte után) tartja rendes *közgyűlését*, melyre a tagtestületek meghatalmazott képviselőit tisztelettel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség 1928. évi jelentése.
2. A zárószámadás feletti határozathozatal.
3. Az 1929. évi költségvetés megállapítása.
4. Az elnökségnek házvételre vonatkozó civilegek indítványa.
5. Egy irodai segéderő felvételére vonatkozó elnökségi határozat jóváhagyása.
6. Netaláni egyéb indítványok.
7. Jegyzőkönyvhitelítők kiküldése.

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

MEGHÍVÓ.

Közvetlenül a segélyzőpénztár közgyűlésének berekesztése után az új *országos választmány alakuló közgyűlést* tart, amelyen további 3 év tartamára megválasztja az elnökségi előadókat, a szövetségi főtítkárt, a titkárokat, pénztárost is, továbbá azoknak és az irodai személyzetnek tiszteletdíját megállapítja.

Ezen gyűlésre tisztelettel meghívjuk az országos választmány alapszabályszerinti és újonnan megválasztott tagjait.*)

Budapest, 1929 július 10.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. korm. főtanácsos, elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

*) Névreszóló külön meghívók nem adatnak ki.

MEGHÍVÓ

Vasvármegye Tűzoltószövetsége a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nagygyűlésével kapcsolatban 1929 augusztus hó 18-án, délelőtt 10 órakor tartja Szombathelyen, a Kioszokban

XL. évi rendes, egyúttal jubiláris közgyűlését,

melyre a vármegyei és az országos tűzoltószövetségek elnökségeit, választmányait és taggyesületeit, a m. kir. belügyminisztérium és a törvény-

hatóságok képviselőit, valamint a tűzoltóügy minden barátját tisztelettel meghívja.

Szombathely, 1929 július hó 18-án.

Benda László s. k.,
vm. szöv. tb. alelnök,
főtűtkár.

Herbst Géza s. k.,
m. kir. udv. tanácsos, ny. alispán
a szövetség elnöke.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és üdvözlések.
2. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Tarányi Ferenc, Vasvármegye főispánja, a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség tb. elnöke.
3. Visszapillantás a vas megyei szövetség multjára. (Barabás István).
4. Főtűtkári jelentés a mult évről.
5. Pénztári jelentés: Számadás és költségvetés.
6. Az írásban 8 nappal előre benyújtott indítványok tárgyalása.
7. Elnöki zárszó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek vármegyei Szövetségünk negyvenéves jubileumával kapcsolatosan tartandó nagygyűlése és országos tűzoltóversenyei három napot vesznek igénybe. E három napnak napi- és munkarendje a következő:

Augusztus 16-án:

1. Délutáni vonatokkal érkezés, elszállásolás.
2. Országos elnökségi, utána pedig orsz. választmányi ülés 19 órákor a közigazgatási tanfolyam épületében és az orsz. versenybírálóbizottság megalakítása.
3. Ismerkedési estély a Kioszkban 21 órákor.

Augusztus 17-én:

4. Az országos versenyek kezdete 7 órákor a volt szombathelyi motorgyár területén.

A versenyekkel párhuzamosan, ugyancsak a gépgyár területén egy arra alkalmas helyiségben rövid szakelőadások tartatnak.

Délutáni előadások:

Nagy Sándor: A száraz oltásról.

Erdély Ernő: A tűzoltás taktikájának fejlődése.

5. Vasvármegye Tűzoltó-Szövetségének választmányi ülése ugyancsak a verseny helyén, egy arra alkalmas helyiségben 10 órákor.
6. Az Országos Szövetség nagygyűlésére kiküldött képviselők és a nagygyűlés egyéb tagjainak igazolása szintén a versenyek helyén egy harmadik helyiségben.
7. Ebéd a „Milekker”-étteremben 12 órákor.
8. A verseny folytatása 14 órától 17 óráig.

A versenyekkel egyidejűleg a délután folyamán következő előadások tartatnak a délutáni előadóteremben:

Bence István: Gyakorlati kiképzés.

Techlár Ernő: A magyar tűzoltóság új feladatai.

Sturm István: „Olaszországi tanulmány-utam tapasztalatai.”

9. A bírálóbizottság a motorgyár egyik helyiségében 17 órától.
10. A vármegyei tűzrendészeti felügyelők értekezlete 19 órákor a közigazgatási tanfolyam épületében.
11. Közös vacsora a Kioszkban 20 órákor.

Augusztus 18-án:

12. Zenés ébresztő 6 órákor.
13. Az érkező csapatok fogadása 8 óráig.
14. Felvonulás a Szentháromság-téren tartandó tábori misére 8 órákor.
15. Tábori mise 8 óra 30 perckor.

Az igazolóbizottság az előző napi munkásságát, vagyis a kiküldöttek és egyéb közgyűlési tagok igazolását a „Szombathelyi Önkéntes Tűzoltóság” tanácstermében folytatja 8 órától kezdve.

16. Díszfelvonulás (Díszszemle) a közgyűlés színterére a Kioszkba 9 óra.
17. Vasvármegye Tűzoltó-Szövetségének XL. éves díszközgyűlése a közölt tárgysorozat szerint a Kioszkban 9 óra 30 perctől kezdve.
18. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nagygyűlése és a Segélyzőpénztár közgyűlése a közölt tárgysorozat szerint a közigazgatási tanfolyam nagytermében 11 órától kezdve.
19. Az új országos választmány megalakulása a folytatólagosan tartott ülésben ugyanott.
20. Díszebéd a Sabáriában 14 órákor. Közös ebéd a csapatok számára a Kioszkban, a Héricskertben és egyéb vendéglőkben ugyancsak 14 órákor.
21. Tűzoltási próbák az állatvásártéren 16 órákor.
22. A szombathelyi tűzoltóság nagygyakorlata az összes szerek bemutatásával 18 órákor.
23. Szombathelyi Önkéntes Tűzoltótestület nyári mulatsága a Héricskertben 21 órától kezdve.

Tudnivalók:

Az érkező csapatok számára a rendezőség a következő szálláshelyeket biztosította:

a) Laktanyaszerű legénységi elszállásolást a csapatok számára a verseny helyén.

b) Tömeges tiszti elszállásolást a közigazgatási tanfolyam hálótermében.

Ezek a szállások díjtalanok, de aki igénybe akarja venni előre jelentkeznie kell írásban legkésőbb augusztus 10-ig. A jelentkezés „Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége, Szombathely, Vármegyház 8.” címre küldendő, jelentkezési űrlapok kaphatók ugyanott.

c) Csoportos szállodai elszállásolást is biztosít a rendezőbizottság az arra jelentkezőknek napi 2 pengőért.

d) Külön elszállásolás — esetleg családok számára is — szállodákban (esetleg magánháznál) mérsékelt árban szintén biztosítva van.

Augusztus 10-ig mindenesetre jelentsék a résztvevők azt, hogy melyik elszállásolást és hány személyre óhajtják igénybevenni.

Az országos versenyek az itt közölt verseny-szabályzatok értelmében tartatnak meg. Nevezési díj:

a) A falusi csapatok versenyére csapatonként 10 pengő.

b) A városi csapatok versenyére csapatonként 20 pengő.

Nevezési határidő 1929 augusztus 1.

A versenyre való benevezés esakis „szolgálati úton”, vagyis az illetékes vármegyei tűzoltószövetség útján történhetik. Ecélből szabályszerű nevezőlapokat kell kiállítani. A nevezőlapnak tartalmaznia kell: a szerelők névsorát, tűzoltói rangját és szerelői beosztását, valamint azt, hogy hány éves tűzoltó. Űrlapok kaphatók a vármegyei tűzoltószövetségnél Szombathelyen.

A versenyek győztesei tiszteletdíjakat kapnak.

A nagygyűlés ideje alatt a közlekedés lebonyolítására olesó villamos- és autóbuszjáratok vannak biztosítva.

Az Országos Tűzoltó-Szövetség nagygyűlésén csak az alapszabályokban megjelölt egyének és a tagtestületeknek szabályszerű meghatalmazással ellátott tagjai bírnak szavazati joggal.

A szavazatra jogosultságot mindenkinek igazolnia kell az igazolóbizottság előtt, melynek elnöke

Sturm István székesfővárosi tűzoltótiszt, az Orsz. Szöv. pénztárosa, tagjai pedig Keresztes János és Csepreghy Pál. A bizottság aug. 17-én a verseny színhelyén, 18-án pedig (8 óraker) a szombathelyi pályaudvar I. oszt. várótermében, 10 óraker, a Vasvármegyei Szövetség közgyűlése alatt pedig a közgazgatási tanfolyam épületében fog működni.

A közös étkezések étlap szerint történnek. Az étlapi árakat a rendezőbizottság ellenőrizte. A Sabáriában adandó díszbédén egy teríték ára 6 P. A díszbédre a részvétel augusztus 10-ig előre jelentendő a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetségnél.

A vonatról érkező csapatokat a rendezőbizottság az állomáson, az egyébként érkezőket pedig a Szombathelyi Önkéntes Tűzoltóság Szerházánál fogadják. Gyülekezési hely: a helyszínen megadott rendezőbizottsági utasítás szerint.

Az érkező csapatoknak aug. 10-ig előre jelenteniük kell azt, hogy mekkora létszámmal érkeznek. Ez a jelentkezés még abban az esetben is szükséges, ha a csapat nem is igényel elszállásolást, mert a felvonulás és a gyűlésen való megjelenés alkalmával már előre kell gondolnunk arra, hogy a nagy tömegben semmi fejtelenség, zűr-zavar, tájékozatlanság ne fordulhasson elő. E célból minden jelentkezett csapat már előre kap a rendezőbizottságtól értesítést, amelyben a csapat helye pontosan meg lesz jelölve. Így minden csapat előre tájékozva lesz, hogy mikor, hol és hogyan helyezkedjék el.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1929 június hó 21-én. Az elnöki széklet gróf Széchenyi Viktor elnök foglalta el. Az ülés határozatképességének megállapítása és megnyitása után, a mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítették.

Napirend előtt *Erdély Ernő* előadó vitéz *Terstyánszky Ödön* alezredesnek, a kardvívás világbajnokának váratlan baleset következtében történt elhúnyta alkalmából emlékének jegyzőkönyvileg való megörökítését javasolta, melyhez az elnökség felállással történt tiszteletadás mellett egyhangúlag hozzájárult, egyben nevezett özvegye részére részvétátírat intézését határozta el.

László István előadó azon bejelentését, hogy f. évi július 1—16-ig Esztergomban kerületi tanfolyam fog tartatni, melynek *László István* elnökségi előadó, vármegyei tűzrendészeti felügyelő a parancsnoka, az elnökség tudomásul vette.

A *Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség* azon javaslata tárgyában, mely szerint a levették oktatása keretében azok tűzoltói kiképzése is felvétessék, az elnökség úgy határozott, hogy ez ügyben az Országos Testnevelési Tanács illetékes osztályával való érintkezést fogja keresni.

Nyíregyháza város polgármesterének azon átiratát, melyben a folyó évben tervezett nagygyűlésnek a város falai közt való megtartását kivihetetlennek jelentette be, továbbá azon előterjesztett kérelmét, hogy a legközelebbi nagygyűlés és országos verseny Nyíregyházán tartassék meg, az elnökség tudomásul vette és ez utóbbinak az országos választmány útján a nagygyűlés elé való terjesztését határozta el.

Sopron város polgármesterének az 1929. évi augusztus 1—14-ig Sopronban rendezendő kerületi tanfolyam bejelentéséről szóló átiratát és hogy annak parancsnoki teendőit *Zügn Nándor* elnökségi előadó látja el, az elnökség tudomásul vette.

A *kaposvári hivatásos tűzoltótestület* azon kérelmét, hogy az ez évben tartandó nagygyűlés és országos verseny Kaposváron tartassék, az elnökség teljesíthetetlennek találta, mivel egy korábban ér-

kezett meghívás alapján, azok rendezés helyét Szombathely város kérelme fogadtatott el.

Az elnökség a debreceni kerületi tűzoltótanfolyam felhívását, melynek élén Dr. Roncsák János elnökségi előadó, főparancsnok áll, valamint annak folyó évi július 8—21-ig való rendezését — tudomásul vette.

Erdély Ernő előadó azon indítványára tárgyában, hogy a folyó évben Szombathelyen tartandó nagygyűlésen *Breuer Szilárd* országos szövetségi alelnöknek, az orsz. tűzoltószövetség körül hosszú évtizedeken át kifejtett értékes tevékenységének elismeréséül dísztaggá megválasztassék, az elnökség egyhangú lelkesedéssel úgy határozott, hogy ezen javaslatot az országos választmány útján a nagygyűlés elé terjeszti.

Erdély Ernő előadó azon előterjesztését, hogy a m. kir. belügyminiszter által az elnökség tagjai részére, azok egyenruhájának egyes darabjain a magyar szent koronával díszített tűzoltójelvény viselése engedélyeztetvén, az illetékesekre vonatkozólag, annak alkalmazása kötelezővé tétessék, az elnökség azzal az észrevétellel emelte határozattá, hogy a nagygyűlésen megválasztandó új elnökségi tagok figyelme is ezen határozatra felhívassék.

Erdély Ernő előadónak a hivatásos tűzoltó-tisztek egyenruházatának egységesítésére vonatkozó javaslata tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy *Breuer Szilárd* alelnököt felkéri, miszerint ezen kérdés elintézése céljából a hivatásos tűzoltóságok elnökségi előadóit értekezletre hívja össze.

Az elnökség *Erdély Ernő* előadó azon javaslatához is hozzájárult, hogy a szombathelyi nagygyűlés keretében néhány szakelőadás tartassék. Ezzel kapcsolatban *Dr. Marinovich Imre* alelnök *Teclár Ernő „Credo”* című színdarabjának, a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepélyek keretében való előadását indítványozta, mely javaslat azzal az észrevétellel emeltetett határozattá, hogy a szombathelyi rendezőbizottság, a tárgysorozat összeállítása előtt, ezen körülményről értesíttessék.

Erdély Ernő előadó ezután az elnökség figyelmét a m. kir. kereskedelmi miniszter 86.520/1894. sz. rendelete szerint készült tűzkárjelentés és tűzkár-számlálólapok szövegének a mai követelmények meg nem felelő voltára hívta fel, amelyek adataiból összeállított *tűzkárstatisztika* nem adja hű képet a tüzek keletkezési okainak. Ezen kérdés rendezése szempontjából azt javasolta, miszerint a m. kir. kereskedelmi miniszterhez oly értelmű előterjesztés intéztessék, hogy a jelenlegi tűzkárjelentés és tűzkár-számlálólapok szövege a mai kor igényeinek megfelelő átdolgozást igényel, melynek eszközzésével az országos tűzoltószövetség megbízassék. Elnökség e javaslat tárgyában úgy határozott, hogy az országos szövetségnek ezirányú megbízatása esetére, a tűzkárjelentések és a tűzkár-számlálólapok szövegének átdolgozására *Blasnek Hugó* előadót kérte fel.

Gróf Széchenyi Viktor elnök az ülésről eltávoztván, az elnöki széklet Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el.

Erdély Ernő előadó további azon indítványához, hogy a kerületi tűzoltótanfolyamokon, a működő és oktató elnökségi tagok részére a 20 pengő napidíjon felül, minden leadott elméleti óráért 6 pengő, gyakorlati óráért 4 pengő, míg a nem elnökségi előadók részére, a 20 pengő napidíjon kívül, elméleti oktatásért 4 pengő, gyakorlati óra tartásért 2 pengő óradíj állapítassék meg, valamint az oda-vissza utazásra szóló II-od osztályú gyorsvonati jegy ára is, az elnökség hozzájárult és ezen indít-

ványnak az országos választmány elé pártolólág való terjesztését határozta el.

Erdély Ernő azon javaslatának tárgyában, hogy a négyzet-keresztmetszetű kémények hátrányos tulajdonságaira való tekintettel, azoknak körkeresztmetszetű kéményekké való átépítését szükségesnek tartja, az elnökség úgy határozott, hogy ily irányú rendelet kibocsátása céljából a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztést fog intézni.

Ezután *Benda László* előadó a folyó évben, Szombathelyen tartandó nagygyűlés, országos választmányi és elnökségi ülések, az országos tűzoltóversenyek, jubileumi ünnepélyek, előadások, tűzrendészeti felügyelői értekezlet stb. részletes tárgysorozatának tervezetét ismertette, melyhez az elnökség hozzájárult.

A nemzeti vértanúk országos bizottságának átiratát az elnökség tudomásul vette.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának azon bejelentését, hogy folyó évi július 7.—21-ig terjedő időben Kispesten kerületi tanfolyamot rendez, melynek parancsnoki teendőit *Zankó Antal* kispesti hiv. tűzoltóparancsnok, járási tűzrendészeti felügyelő látja el, az elnökség tudomásul vette; a záróvizsgán való képviseltetésére pedig *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Főtthár azon bejelentését, mely szerint *Dr. Óvári Ferenc* felsőházi tag, volt országos tűzoltószövetségi alelnök a „*Dr. Szily József alapra*” 50 pengőt adományozott, az elnökség köszönettel tudomásul vette.

Erdély Ernő előadó azon jelentését, hogy folyó évi március, április és május hónapokban Szombathelyen a csendőr-nyomozótanfolyam keretében 180 tiszt és altiszt részére, az illetékes csendőrparancsnokság felkérésére, 30 tanóraban tűzrendészeti oktatást tartott, melyen főként a tűz keletkezési okait és annak nyomozását ismertette, az elnökség tudomásul vette.

Az elnökség a francia nemzeti tűzoltószövetségnek a folyó évi június 21. július 7-ig Párisban rendezendő tűzoltókiállításra és nemzetközi tűzoltókongresszusra szóló meghívását tudomásul vette és sajnálattal állapította meg, hogy az országos tűzoltószövetség elnöke másirányú halaszthatatlan elfoglaltsága miatt, az országos tűzoltószövetséget nem képviselheti, valamint azon körülményt is, hogy a m. kir. belügyminiszter az orsz. tűzoltószövetség képviseltetésének költségeire megfelelő fedezet hiányában segélyt nem folyósíthat.

Az elnökség a csörötneki önkéntes tűzoltótestület 40 éves működésének jubileumára szóló meghívást tudomásul vette és ez alkalomból üdvözlőtávirat küldését határozta el.

Végül *Erdély Ernő* előadó az 1929. évi augusztus 17-én Szombathelyen, a nagygyűlés keretében rendezendő országos tűzoltóversenyek feltételeit ismertette. Az elnökség e feltételeket változtatás nélkül tudomásul vette és az elfogadott tervezetnek 100 példányban való sokszorosítását határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának elnökségi ülése 1929 június hó 21-én. Az elnöki széket *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el. Az 1929. évi április hó 27-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, észrevétel nélkül hitelesített.

Főtthár ezután a múlt ülés óta beérkezett és az alapszabályok értelmében orvosszakértői vélemény alapján kiutalt segélyekről szóló jelentését terjesztette elő, mely szerint: *Nagy István* tűzoltó (Nagytilajon) 28 pengő, *Csongrádi József* tűzoltó (Nagytilajon) 16 pengő, *Ulazán Ádám* tűz-

oltó (Medgyesháza) 10 pengő, *Pusztai Kálmán* tűzoltó (Répejánosfa) 56 pengő, *Csankó Károly* tűzoltó (Báta) 18 pengő, *Ruzsics Imre* tűzoltó (Szil) 74 pengő, *Varga Sándor* tűzoltó (Kapuvár) 16 P és *Steiner Ferenc* tűzoltó (Adony) 28 pengő segélyben részesült, melyek folyósítását az elnökség észrevétel nélkül tudomásul vette.

Végül a jászárokszállási önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának azon kérelme tárgyában, mely szerint *néh. Gebhard Alajos* özvegye részére hozzátartozói segély kiutalását azon az alapon igényelte, hogy ez év elején egy bál alkalmával, ahol nevezett tűzoltó őrszolgálatot teljesített, ezen közben elszenvedett meghülés következtében tüdőgyulladásra keletkezett, mely miatt néhány nap mulva meghalt, az elnökség úgy határozott, hogy mivel orvosszakértői vélemény alapján a tűzoltói szolgálat és az állított meghülés közti okozati összefüggés pozitíve megállapítható nem volt, kizárólag méltányosságból öz. *Gebhard Alajosné* részére 300 P segélyt utalványozott. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Felhívás kerületi tűzoltó szaktanfolyam látogatására. Sopron szab. kir. város, Sopron vármegye és a Sopron s vármegyei és városi Tűzoltó-Szövetség megbízásából Sopronban 1929 augusztus hó 22-től szeptember hó 3-ig bezárólag kerületi szaktanfolyamot tartunk, melynek célja az, hogy a vármegye és a városnak gyakorlattal bíró, tűzoltóságok szervezésére, irányítására és az önkéntes tűzoltótiszt állások betöltésére alkalmas férfiakat neveljünk.

E cél elérése érdekében kívánatos, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel rendelkező és megfelelő társadalmi állást betöltő (mérnök, jegyző, hivatalnok, gazdász, iparosok, értelmes gazdák (20—40 éves), feddhetetlen életű, éptestű és lehetőleg katonaviselt egyének jelentkezzenek. Erre a tanfolyamra szükség van azért is, mert a 254.000/1928. évi B. M. rendelet értelmében 1931 után már csak ezen tanfolyamot látogatott egyének lehetnek önkéntes és vállalati tűzoltóparancsnokok és tűzrendészeti felügyelők. A tanfolyamra szóló felvételt 1929 aug. 1-ig írásban kell kérni a tanfolyam parancsnokságtól, a kérvényhez melléklendő: 1. a jelentkezőnek születési anyakönyvi kivonata; 2. hatósági erkölcsi bizonyítvány; 3. hatósági orvosi bizonyítvány; 4. iskolai bizonyítvány. Hatóságok, testületek, vállalatok által a tanfolyamra kiküldöttek a kiküldetést igazoló bizonyítványt is tartoznak mellékelni. A jelentkezéssel egyidejűleg 40 pengő tandíj és azok részéről, kik a laktanyaszertű elszállásolást és a közös étkezést (reggeli, ebéd, 3 tál étel, vacsora, húsétel) is igénybe akarják venni, 60 P, összesen 100 pengő beküldendő a tanfolyamparancsnokságnak. Ezen összegben a tankönyvek értéke is bennfoglaltatik úgy, hogy a hallgatóknak a tanfolyam tartama alatt egyéb költségük nem lesz, a Sopronba és visszautazást kivéve.

A tanfolyam augusztus hó 22-én reggel 7 órakor kezdődik. A hallgatók Sopron város tűzoltólaktanyájában jelentkezzenek augusztus 21-én délután 3 és 7 óra között.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt a gyakorlatokon és a szolgálatban rangjelzés nélküli egyenruhát tartoznak viselni. Kívánatos, hogy ezt az egyenruhát sisakkal és övvel magukkal hozzák, ha nem hozhatnak magukkal, úgy azt a felvételi kérvényükben jelezzék, hogy a parancsnokság ezekről gondoskodhassék.

A hallgatók a tanfolyam sikeres elvégzéséről a 254.300/1928. sz. B. M. rendeletben megállapított bizonyítványt nyernek.

A tanfolyam parancsnoka: Zügn Nándor önk. tűzoltóparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, az Országos Tűzoltó-Szövetség előadója.

A tanfolyam előadói: 1. Erdély Ernő, Győr szab. kir. város tűzoltófőparancsnoka; 2. Falussy Károly, a MÁV tűzrendészeti felügyelője (Budapest); 3. Dr. Schönberger Gusztáv, Sopron város tisztifőorvosa; 4. Balogh-Kovács Sándor, Sopron város műszaki főtanácsosa; 5. Diebold Károly okl. gépészmérnök; 6. Zepko Ferenc, Sopron város hivatásos tűzoltótisztje; 7. Tham F. István, Sopron város hivatásos tűzoltótisztje; 8. Steiner Antal, a soproni önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

Sopron, 1929 június havában.

Zügn Nándor
tanfolyamparancsnok.

RENDELETEK.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi szabályzathoz tartozó függeléként, Budapest székesfőváros területén a mozgóképszínházak létesítésére 1928. évi március hó 6-án 2.304. szám alatt megállapított szabályzat, melyet a belügyminiszter úr 1929. évi január hó 11-én 301.097/1928—IV. szám alatt tudomásul vett és annak életbeléptetéséhez hozzájárult.

(II. folytatás.)

15. §.

Az előcsarnokból, váróteremből és a folyosókból a szabadba szolgáló kijáratok méretezésében és számuk megállapításában 1.40 méter legkisebb ajtószélesség mellett ajtónként 100 személy veendő számításba; ha az ajtók nyílt szélessége a 2 métert eléri vagy meghaladja, méterenként 80 személy, ha a 3 métert meghaladja, méterenként 100 személy veendő a számításnál alapul.

A kijáratok ajtóinak száma kettőnél kevesebb nem lehet.

Ha a szabadba szolgáló kijáratok, vagy egy részük az udvarra nyílik: az udvar nagyságának is a figyelembevételével állapítja meg a hatóság, vajjon az udvarnak meglevő utcai kijáratára elégséges-e, vagy pedig megnagyobbitandó.

Kijáratok ajtója nem nyíthatik közvetlenül lépcsőre; előtte legalább 0.8 méter széles kilépőnek kell lenni.

16. §.

A mozgóképszínház ablakainak szárnyai legalább 0.5 méter szélesek és 1.2 méter magasak legyenek. Világítóudvarra csak úgy szabad ablakot nyitni hogy a szomszédos határvonaltól, vagy szemben levő falnyílással ellátott faltól legalább 4 méter távolságra essék.

A nézőtéri ablakokon a szárnyaknak belülről egyetlen fogással könnyen nyithatóknak kell lenniük.

Ablakon csak olyan rács lehet, amely az ablakkal együtt kinyílik. Pénztárhelyiség ablakára szilárd rácszat is engedélyezhető.

17. §.

Minden ajtó — kivéve a páholyajtókat — kifelé nyíló legyen és akképp helyezendő el, hogy ne zárja el a folyosóknak és lépcsőházaknak közlekedésére szolgáló területeit. Ott, ahol ez nem kerülhető el, a kifelé nyíló ajtószárny legfeljebb 0.15 méterre nyulhatik a folyosóba.

A nézőtéri ajtókat a padlósín fölött 1.2 méter magasságban olyan zárral kell ellátni, amely

lyel felülről lefelé irányuló egy fogással az ajtó mindkét szárnya könnyen kinyílik.

A nyitott ajtókat önműködő rugókkal a falakhoz kell rögzíteni.

Az ajtókon tolózárakat, vagy függőleges reteszt nem szabad alkalmazni.

18. §.

A nézőtér fölötti mennyezetben 800 személyt meg nem haladó befogadóképesség esetében egy legalább 0.3 méter átmérőjű, azt meghaladó befogadóképesség esetében pedig egy legalább 0.5 méter átmérőjű, jó húzóképeségű füstelvezető kúrtról kell gondoskodni. E kúrtót lehetőleg a vetítőkamra közelében kell elhelyezni. A füstelvezető kúrtó huzamszabályozójának kezelhetőnek kell lennie úgy a nézőtérrel, mint külön egy azon kívül fekvő tűzbiztos helyről is.

A füstelvezető kúrtót a tető fölé legalább 1.5 méterre kell építeni.

19. §.

A vetítőkamra falait legalább nyole (8) centiméter vastag vasbetonból, vagy szilárdság és tűzállóság szempontjából ilyen vasbetonfallal egyenértékű egyéb falazatból kell készíteni.

A vetítőkamra mennyezete és padlózata szintén tűzálló és hézagmentes legyen.

A vetítőkamrát a nézőtérrel tűzállóan és füstelzáróan el kell különíteni a nézőtérrel kívül eső tűzbiztos kijáratokkal kell ellátni úgy, hogy az a nézőtérrel távozó közönséget útjában ne akadályozza.

Tilos a vetítőkamrából ablakot, ajtót, vagy más összeköttetést létesíteni a nézőtér, előcsarnok, váróterem, átjárók, folyosók és lépcsőházak felé, amelyeket a mozgóképszínház közönsége, vagy a ház lakói használnak, úgyszintén lakott helyiségek felé is.

Kivételnek lehet helye ajtóra néző abban az esetben, ha a vetítőkamrához csak az előcsarnokból, vagy a váróteremből lehet hozzáférni, amely esetben azonban a vetítőkamra innennyíló bejárata elé tűzbiztosan elzárt külön előteret kell létesíteni; ez az előtér legalább 1.5 méter széles legyen.

A vetítőkamrában a vetítőhelyiséget tűzbiztosan el kell különíteni a tekereselhelyiségtől és a kezelőszemélyzetnek mindkét helyiségből a másik helyiség érintése nélküli, tűzbiztos kijáratot kell biztosítani. (Folytatása következik.)

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (VIII. folytatás.)

B) Az anyag minősége és az edények előállítás.

(1) A hegesztett vasból, folytvasból öntött acélból és rézből készült új edény falvastagságát akként kell megszabni, hogy leggyengébb helye a fellépő belső nyomás által a szakító szilárdság egyötödén felül, a 2. szám alatti anyagok részére szolgáló edényeknél pedig a próbanyomás által 8 kg-on felül (négyzetmilliméterre számítva) igénybe ne vétessék.

(2) A hegesztett vasból, folytvasból vagy öntött acélból készült palackoknál (legfeljebb 21 cm belső átmérőjű és legfeljebb 2 m hosszú edényeknél), a 2. szám alatti anyagok részére szolgáló edé-

nyek kivételével, nagyobb igénybevételek is megvannak engedve, az új palackok falvastagságát azonban legalább is úgy kell megszabni, hogy a leggyengébb helyen a nyomási próbánál (C) az igénybevétel négyzetmilliméterenkint 30 kg-nál nagyobb nem lehet. Emellett az oldalfalak leggyengébb helyéről és a próbanyomásból kiszámítandó anyag-igénybevételnek legalább egy harmaddal kisebbnek kell lennie, a kész palackok próbalemezéből szakítási próba által megállapított nyúlási határánál. Nem használhatók az olyan anyagok, melyeknek nyúlási határa 45 kg-nál (négyzetmilliméterre számítva) nagyobb vagy amelyeknek nyúlása 100 mm szakítási hosszánál 12 mm-nél kevesebb. Nyúlási határuk kétes esetekben a próbalemeznek oly maradó hosszváltozása tekintetik, mely az eredeti hosszúság 0-002 részén felül van. A lapackok falvastagsága 3 mm-nél kisebb nem lehet.

(3) A sűrített vagy cseppfolyósított gázok fuvarozására külön berendezett kocsik (tartánykocsik) 2 méternél hosszabb és 21 cm-nél nagyobb belső átmérőjű edényeket is tartalmazhatnak, amely edényeknél ugyanazok az anyagigénybevételek vannak megengedve, mint a palackoknál [(2) bekezdés]. Egyebekben az edényeknek a (2) bekezdés szabályainak kell megfelelniök.

(Folytatása következik.)

H I R E K

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a folyó évi június hó 27-iki ülésén elhatározta és közhírré teszi, hogy a folyó évi augusztus hó 17-én, Szombathelyen tartandó országos tűzoltóversenyen, városi versenyző csapatok részére, párhuzamos feltételek mellett, kocsifecskendővel egy harmadik versenyt is rendez.

A szombathelyi nagygyűlésen, illetve az országos tűzoltóversenyen részt venni szándékozó tűzoltótestületek részére szolgáló jelentkező- és nevezőlapok beszerezhetők: a vasvármegyei tűzoltószövetségnél (Szombathely, Vármegyeház), vagy az országos tűzoltószövetség központi irodájában (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.). Egyéb tudnivalókról felvilágosítással szolgál a szombathelyi rendezőbizottság.

Az országos tűzoltóversenyek Szombathelyen, 1929. évi augusztus hó 17-én, a volt Mayer-féle, jelenleg a város tulajdonát képező és üzemenkívül álló vasgyár területén fognak megtartatni.

A Mosonvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi június hó 9-én tűzoltóversenyt rendezett, melyen az I-ső díjat a mosonszentmiklósi, a II-ik díjat a magyarkimleai és a III-ik díjat a halászi tűzoltóság versenycapata nyerte el.

A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi június hó 30-án, Sárszentmiklóson élénken látogatott tűzoltóversenyt rendezett, melyen Alap, Igar, Előszállás, Vajta, Hercegfalva, Nagylók, Alsószentiván, Szolgaegyház, Sárkeresztúr, Czece, Sáregres, Pusztægres, Sárosd, Káloz, Sárbogárd és Sárszentágota, összesen 16 község tűzoltósága 236 taggal vett részt. A versenybírószám élén Vida Pál vármegyei szövetségi titkár állott. A tűzoltói ismeretek különböző nemeire kiterjedt versenyben győztesek lettek: a nagylóki, a hercegfalvi, a sárkeresztúri, a sárszentágotai, a kálózi és a sárbogárdi tűzoltócsapatok, melyek értékes használati tárgyakat nyertek jutalmul; míg Szakács József sárbo-

gárdi szakaszparancsnok részére díszes emléklap adatott át. A versenydíjakat buzdító beszéd kíséretében Dr. Kenessey Gyula járási főszolgabíró osztotta ki, amire e jól sikerült tűzoltónap véget ért.

A Pücsi Önkéntes Tűzoltó-Testület folyó évi augusztus hó 4-én, díszközgyűlése keretében zászlószentelési ünnepélyt rendez.

A székesfehérvári kerületi tűzoltótanfolyam folyó évi június hó 2-én véget ért. A másnap megtartott tanfolyamvizsgán a belügyminisztériumot Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos, az országos tűzoltószövetséget Dr. Marinovich Imre alelnök, a vármegyei hatóságot Lauschmann Géza főjegyző és a m. kir. államrendőrséget Teller Gyula kerületi főkapitány képviselte. Azonkívül a vármegye közsegeiből számos vezetőjegyző is megjelent. A vizsga elméleti része, a téli földművesiskola egyik tantermében, a gyakorlati rész a városmajorban folyt le. Úgy az elméleti, mint a gyakorlati vizsga alkalmával, a 93 főből álló tanfolyamhallgatóság sikeres előmeneteléről tett tanubizonyosságot, mely kedvező eredményért Dr. Kontz Endre, a belügyi kormány nevében, Dr. Marinovich Imre pedig az országos tűzoltószövetség nevében Vida Pálnak, a tanfolyam parancsnokának, valamint előadói karának a legteljesebb elismerésüket nyilvánították; a tanfolyam hallgatóit pedig a tűzrendészet további lelkes ápolására buzdították.

Szabolcsvármegye Tűzoltó-Szövetsége folyó évi augusztus hó 4-én, Nyíregyházán, a nyíregyházai torna- és vívóegyesület bujtosi sporttelepén vármegyei tűzoltóversenyt rendez. A versenyre bevezetett csapatok augusztus 4-én, reggel 8 óra 30 perckor a MÁV pályaudvar előtt gyülekeznek, ahonnan 9 óra 15 perckor Antal János vm. h. tűzrendészeti felügyelő vezénylete alatt a verseny színhelyére vonulnak. A verseny 9 óra 45 perckor veszi kezdetét.

Pécs szab. kir. város polgármesterétől.
16736/1929. szám.

HIRDETMÉNY.

Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetsége felhívásomra és felügyeletem mellett a 254.300/1928. B. M. számú rendelet alapján Pécsen, 1929. évi augusztus hó 19-től szeptember hó 1-ig

kerületi tűzoltói szaktanfolyamot rendez, melynek célja, hogy Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye önkéntes, köteles és gyári tűzoltóságának tisztjeit és vezetésre hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítse. A tanfolyamhallgatók a tanfolyam sikeres elvégzése után az előbb említett tűzoltóságoknál érvényes tisztí minősítést nyernek. Éppen ezért a tanfolyamra oly általános műveltséggel rendelkező 20—42 éves, lehetőleg katonaviselt egyének jelentkezhetnek, akik testileg alkalmassak, büntetlen előéletűek és nemzeti szempontból teljesen megbízhatók.

A tanfolyamra 1929. évi augusztus hó 12-ig kell jelentkezni. A jelentkezésre irányuló és Pécs szab. kir. város polgármesteréhez, mint a kerületi tanfolyam felügyelőjéhez címzendő kérvényeket, melyekhez csatolni kell: 1. születési anyakönyvi kivonatot; 2. erkölcsi bizonyítványt; 3. hatósági orvosi bizonyítványt; 4. iskolai bizonyítványt Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetségéhez (Pécs, tűzoltólaktanya, Rákóczi-út 3. sz.) kell beküldeni. A felvételtől minden jelentkező írásbeli értesítést kap.

Minden felvett hallgató köteles a tanfolyam megkezdésekor a tanfolyam költségeire 90 P,

azaz kilencven pengőt készpénzben befizetni, amely összeg vissza nem téríthető. Ebben az összegben benne foglalatik a hallgatók laktanyaszerű elszállásolásának költsége, napi háromszori étkezés és tandíj.

A felvehető hallgatók legkisebb száma 30, legmagasabb száma pedig 50 lehet, tömegesebb jelentkezés esetén két, vagy több egymást követő tanfolyamot tartunk.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. számú rendelete szerint e tanfolyamra a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, — amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető nincsen, — legalább egy hallgatót kell küldenie és a kiküldéssel járó költségeket fedezni. Ugyanazon rendelet folytán, az önkéntes tűzoltótestületek tisztjei csak azok lehetnek, akik kerületi tűzoltó-tanfolyamot végeztek.

Esetleges érdeklődésre felvilágosítást Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetsége (Pécs, tűzoltó-laktanya) ad.

Pécs, 1920. évi július hó 11.

Nendtvich Andor s. k.,
polgármester.

Felcélós szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felcélós kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. f.öv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tüzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Bezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szakpar., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f.öv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szakpar., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár, orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzópénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-ürlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo“, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtákat, szerkoecikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. ♦ Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI ♦ Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILÁMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYÚTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER, BUDAPEST VIII**
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Feudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Leveleim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93
Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtkocsik — Vészvonalok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítséget

csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!
Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget!

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézimozgatószirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I. Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPESTTelefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél****Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám**

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthetők
tenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t. Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít külségek, malmok, gazdaságok stb. részére. előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPESTIroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőny cím: Destillátó: Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobili benzinmotoros tűzfecskeendő és automobili utcaolcsiszkocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A gondatlanságból keletkezett tüzesetek büntetőjogi megvilágítása.

Írta: Dr. Szücs Gábor László
budapesti kir. büntető járásbíró.

A büntető igazságszolgáltatás sokoldalú hatáskörében, nem utolsó helyet foglalja el azoknak az egyéneknek a törvényes úton való felelősségrevonása, akik gondatlan cselekedeteik, avagy mulasztásaik által más embertársaik érdekeit veszélyeztetik.

E büntető rendelkezések nevelőhatása elvitáztalan, mivel az elkövetett gondatlan cselekedet következményének nyomában — az alkalmazott büntetés elviselése — nemcsak a káreset okozóját téríti észre és fogja annak megisméltetésétől óvni, hanem embertársainak is okulásul szolgál.

Az ily természetű cselekmények közt, első helyen áll a *gondatlanságból keletkező tűzvész okozása*, mert egyetlen ember ily irányú viselkedése ezer és ezer embernek sértheti legféltebb érdekeit és mint közveszély előidézésére alkalmas körülmény, emberemlékezet óta rettegett réme volt az emberi jólétnek és boldogulásnak.

Csak példaképpen említem meg, hogy egy-egy istállóban gondatlanul eldobott égő gyufa, általában az embereknek a dohányzás körül tanusított vigyázatlan viselkedése, avagy egy háztető bádog esőcsatornájának javítása alkalmával, a padlástérben felejtett forrasztókályha izzó parazsa és a felügyelet nélkül hagyott gyermekek tűzzel való játszása stb., hány szörnyű tűzvész előidézője volt már és mennyi jómódú embert juttatott koldusbotra.

A gondatlanságból származó tűzvészokozásról és annak büntetéséről a Btk. (1878. évi V. t. c.) 425. §-a intézkedik, kimondván, hogy: „*vétséget követ el az, ki olyan házat, kunyhót, malmot vagy bármely épületet vagy helyiséget, mely emberek lakásul szolgál, vagy erre van rendelve, vagy pedig több ember összejövetelére használtatik, továbbá raktárt, gazdasági épületet, szabadterén fekvő nagyobb mennyiségű áru- vagy terménykészletet, földtől el nem vált vagy garmadában, vagy halomban lévő gabonát, erdőt, nagyobb mennyiségű építési vagy tüzelésre szolgáló anyagkészletet, hidat, hajót, vagy bányát, végül aki templomot, könyvtárt, közlekvéltárt vagy olyan épületet, amelyben közhasználatra szolgáló tudományos vagy művészeti gyűjtemények tartatnak, vagy melyben löpor vagy más*

gyújtó- vagy robbantóanyagok készítettnek vagy tartatnak, gondatlanságból felgyújt.

Ennek büntetése egy évig terjedhető fogház és 8.000 pengőig terjedhető pénzbüntetés.

Abban az esetben pedig, ha a keletkezett tűzvész következtében valaki életét veszti, a büntetés mértéke öt évig terjedhető fogház.”

A gondatlanság meghatározása általában csak relatív lehet, így konkrét esetben a bíró mérlegelése van bízva, hogy oly fokú-e a gondatlanság, mely az idézett törvénycikk fogalmát kimeríti, tehát büntetés alá vonandó-e avagy sem?

Általában jogunk akkor fűz — büntetőjogi következményt és kártérítési igényt a gondatlansághoz, amikor az más ember érdekeit sérteni alkalmas.

A gondatlanságból származó tűzvészokozás vétségének megállapításánál nem elegendő magának a gondatlanságnak a fennforgása, hanem lényege az is, hogy az okozott tűzveszély előidézésére alkalmas legyen. Így nem meríti ki a gondatlanságból keletkezett tűzvészokozás vétségének ismérveit az, ha valaki szélesenedes időben és távol minden gyúlékony anyagtól, valamit eléget, mert ez a cselekménye közveszély előidézésére nem alkalmas. Ezzel szemben gondatlanul jár el az, aki például eséplés közben gőzgépének kürtőjére szikrafogót nem alkalmazott és az ennek folytán kipattanó szikra tüzet okoz, vagy benzintartály mellett gyufát eldob. Sőt bírói gyakorlatunk tovább ment és gondatlanságot állapított meg az esetben is, mikor ittas állapotban okoztatott a tűzvész; holott ily esetekben más büncselekményeknél az ittasságot annak mérvéhez képest, mint beszámítást kizáró okot, illetőleg mint enyhítő körülményt veszi figyelembe.

Amint látjuk nem elég a gondatlanság fennforgása a bűnösség megállapításához, hanem szükséges az is, hogy a tűz bekövetkezzék és hogy az közveszélyt keletkeztető legyen.

De még ezután is büntetlenséget biztosít törvényünk annak, aki a tüzet, mielőtt az nagyobb kárt okozott — eloltja vagy eloltatja — például lármát üt és így felhívja a tűzre mások figyelmét, akik azt eloltják.

Büntetőtörvénykönyvünknek a gondatlanságból keletkezett tűzvészokozásra vonatkozó fentebb ismertett szigorú intézkedései, teljes mértékben indokoltak éppen a már említett statisztikai adatok folytán, mert köztudomás szerint nem egy ily úton keletkezett tűzvész, megmérhetetlen és helyrehozha-

tatlan károkat okozhat úgy a köznek, mint a magánosoknak. Amikor tehát ily súlyos érdek forog kockán és a tűzvédek keletkezésének okainál a gondatlanság oly gyakran szerepel, indokolt, hogy az büntető úton megtorlásban részesüljön, annál is inkább, mert — *csékély körültekintéssel és óvatossággal* — igen sok tűzvéznek elejét lehetne venni.

Az épületállványok tűzveszedelme.

Írta: **Benedek Mihály** székesfővárosi tűzoltótiszt.

Az épületállványok puha fenyőfa anyaga és szerkezete hozza magával azon körülményt, hogy az ily nagymennyiségű fahalmaz meggyulladására esetén, a tűz rohamos gyorsasággal egy óriási égő máglyát alkot. Ilyenkor a fejlődő hő és a lángok felfelé terjedése gyújtja fel a felállított fenyőfaoszlopokon nyugvó, szellős épületállványzatot.

Ily tüzek keletkezése több okra vezethető vissza. Leggyakrabban az épületállványok alatt, az építkezési ór részére, nyers téglákból vagy deszkákból összetákoltt ideiglenes lakóhelyiségben levő tűzhely vagy vaskályha elszigetetlen, füstelvezető csövéből kiszállt szikrák gyújtják fel a felette levő gyúlékony faanyagot.

Felgyújthatják továbbá a téli építkezés lehetővé tételére használt és őrizetlenül hagyott, egyszerű vasszálakból alkotott ráccszerű — általában jól ismert — égő kokszkályhák kisugárzó hője. A szomszédság kéményeiből átrepült szikrák is felgyújthatják a könnyen tüzetfogó épület állványzatát, avagy a tőszomszédságban kitört tüzeset lángjai.

Éjjelen át is folytatandó építkezési munkálataknál, az állványzat és a munkatér kivilágítására szolgáló villamosvezetékek helytelen szerelése (hibás elszigetelése), avagy azoknak áramtúlterhelése következtében, a burkolat eléggé folytán is tűz keletkezhet. Szintúgy az éjjeli építkezéseknél használt egyéb világító eszközök (szurok-, petróleumfáklyák, acetylén világítókészülékek, stb.) gondatlan kezelése is állványtüzek okozója lehet. Az építkező munkások dohányzás közben tanúsított vigyázatlansága is állványtüzet okozhat.

Végül villámesapás is felgyújthatja valamely építkezés faállványzatát, mely utóbbi esetben az egyidejűleg zuhuzó záporosó a tűz rohamos elterjedését mindenesetre megakadályozza, sőt igen gyakran el is oltja.

Különösen nagyobb építkezéseknél ezen tüzesetek oly hatalmas méreteket ölthetnek, hogy egy-egy nagyvárosi tűzoltóság teljesítőképességét is alapos próbára teszik. Mivel a lángbaborult állványtüzeket csak nagy felhőoltással és erőshatású motorsugarakkal lehet eloltani.

A tűz terjedésének még fokozottabb veszedelme fenyeget oly nagyobb arányú építkezéseknél, ahol azok megfékezésére készen álló, nagy teljesítőképességű városi tűzoltóság nem áll rendelkezésre, de még ennek jelenléte esetén is oly helyen, ahol az ily tűzvész leküzdéséhez szükséges vízmennyiség hiányzik.

Az ismertetett körülményekből megérthető, hogy ily tűzveszélyes és készen álló, máglyaszerű szerkezetek leégésének megakadályozásáról már eleve építgondoskodni kell, mint akármely más kártokozó tűzvész megelőzéséről.

Ritkábban borul lángba ily épületállványtömeg nappal, amidőn az építkezéssel foglalatossodó munkások a keletkező tüzet hamarabb észreveszik és azt csirájában elfolythatják. Nagyobb

építkezéseknél nappal is fordult már elő komolyabb tüzeset, amidőn a munkások az épület másik oldalán voltak elfoglalva, amiáltal az őrizetlenül hagyott állványrész keletkező tüze, azonnal észrevehető nem volt.

A száraz nyári időszakban a fentemlített okok miatt tehát nappal is lángbaborulhat egy-egy épületállvány; ám azok keletkezése inkább az esti, illetve az éjjeli órákra esik, amikor a munkások távozása után, az építkezés területe elhagyott. Ilyenkor a felügyelet nélkül hagyott gyúlékony fatömeget senki sem figyeli, amikor is ha netalán egy odatévedt szikra gyújtóhatása erőre kap és ha a tűz kifejlődik, már csak a lobogó lángok tűzfénye figyelmezteti az arra járókat, hogy az állványzat ég. Az egyetlen felügyelő közeg pedig, aki ugyanott maga is építőmunkás és a fáradalmas napi nehéz testmunka végeztével megérthető pihenésre szorul, alig kötelezhető arra, hogy mint építkezési ór, időnként az állványzatot tűzóri szempontból végigjárja és a netalán keletkező tüzet észrevéve, azt csirájában el is folytsa. Sőt inkább, amint fentebb az állványtüzek okainak felsorolásánál említve volt, a legtöbb épületállványtüz keletkezése a hűvösebb és szeles időjárás alkalmával, éppen a nagygyon is szellős hajlékában tartózkodó építkezési ór szabálytalanul beállított és felszerelt kályhájának füstelvezető csövéből kiszállt szikrák gyújtóhatása következtében támad, amelyet a mélyen alvó munkás csak akkor vesz tudomásul, amikor a tüzet észrevevő járókelők lármája felébreszti.

A tüzet okozó kályha gondatlan berendezéséről, az épületór nem tehet, mivel azzal az építészvezetőknek kellene törődni és a füstelvezető csövet kellőképp elszigetelve, olymódon alkalmazni, hogy abból szikrák, a gyúlékony állványok közé ne szállhassanak. Szintúgy a falak szárítására beállított égő kokszkályhák sem hagyhatók teljesen felügyelet nélkül és azok célszerű elhelyezésére is ügyelni kell, nehogy azok kisugárzó hőjétől a netalán gondatlanul közel hagyott faanyag és az azzal összefüggő állványzat lángbaboruljon.

A közelmúltban elő is fordult már, hogy egy vidéki nagyobb építkezés alkalmával, a nagyméretű faállványzat védelmére külön tűzörök alkalmaztattak, akik párosával felváltva teljesítettek szolgálatot és kézi tűzoltókészülékekkel láttattak el. És ezen előrelátó intézkedés nem is bizonyult hiábavalónak, mivel egy hideg éjszakán, az állványzat faburkolata a közelben felállított egyik égő szárítókályhától tüzet fogott, melyet az éber tűzöröknek a kéznél levő kézi oltókészülékkel idejében sikerült elnyomni. Ezen állványtüzeset lefolyásából is megállapítható, hogy megbízható ürködés mellett, azok kitörésének időszakában, károkozás nélkül könnyűszerrel elolthatók.

Ily esetek azonban igen elvétve fordulnak elő, mert a legtöbb építészvállalkozó nem is törődik a fenyegető tűzveszedelemmel. Ha a lelkiismerete mégis nyugtalanítaná, akkor abban bízik, hogy úgy sem fog történni semmi sem.

Az épületállványégések egyébként nem mindennaposak és különösen azóta, hogy az építkezések száma az elmúlt békebeli időkéhoz képest nagyobb arányban csökkent; időnként azonban mégis előfordulnak.

A régi esetekre visszaemlékezve, így többek közt 1889. évi április hó 17-én, éjjel 1/2 12 órakor a Budapesten, a VI. ker., Podmaniczky-utca 75. számú telken óriási szélviharban, hatalmas épületállványtüz pusztított, mely azon körülmény folytán vált nagyméretűvé, hogy az épülő palota

mellett levő szomszédos telken, ugyanezen építkezés céljaira lerakott nagymennyiségű épületállvány faanyag is lángborult. A főváros 5 tűz-órságának gőzfeckendő sugarakkal csak reggel 5 órára sikerült e fatelepégésnek is beillő épületállványtüzet eloltani.

A kilencszázas évek közepén, egy nyári este 10 órakor Budapesten, az V. ker., Ferenc József-terén, a lánchíd pesti hídfőjének tengelyében újonnan épült „Gresham” palota hatalmas állványzata fogott tüzet, mely szerencsére az épület legfelső részén tört ki. A nagy felkészültséggel kivonult budapesti tűzoltóság, a még nagyobb méretet nem öltött tüzet 4 feckendő sugarával sikeresen eloltotta.

A közelmúltban is fordultak elő ily izgalmas épületállványégési esetek.

Ez év elején ugyanis Budapesten, a Lánchíd budai oldalán, a népjóléti minisztérium átépítés alatt álló 3 emeletes dunaparti palotájának bedeszkázott épületállványai, egy fagyos téli reggelen kigyulladtak. A palota falain belül, annak első emeletén felállított és az ablaknyílásokon át kisugárzó, égő kokszkályhák hőjétől, 1929 január 16-án, reggel 7 óra körül a közelben levő faanyag tüzetfogott és a Lánchíd felé néző homlokzat egész állványzatát, a tetőpárkányzatig lángborította. Ez alkalommal nemcsak az épület északi homlokzatának vakolata ment tönkre, hanem az újonnan beillesztett ablakkeretek is annyira összeégtek, hogy hasznavehetetlenekké váltak.

A lángborult állványzathoz érkezett fővárosi tűzoltóság három órsága, 4 egységes és 2 motorsugárral volt csak képes a nagy lángokkal lobogó tüzet eloltani és annak a veszélybenforgó palota tetőzetére való felterjedését megakadályozni.

Úgy az előbb említett, mint a budai épületállványégés esetéből, továbbá a multakban előfordult számos hasonló természetű tüzeset keletkezésének okaiból megállapítható, hogy az építkezések vezetői, ezen tűzveszélyes alkotmányok megelőző tűzrendészetével mit sem törődnek. Pedig, amint eléggé ismeretes, a kifejlődött állványtüzek, azok gyors eloltása esetén is, érzékeny kárt okozók és az építkezés befejezését a megrongált épületrészek helyreállításával járó, újabban végzendő költséges munkák előre nem látott időbeli megnyújtása miatt késleltetik. És bármennyire érdekében áll is az építőknak az ily károsodás elkerülése, mégsem törődnek azzal, mert a megelőző tűzrendészet ezirányú tudnivalóiról fogalmuk sincsen.

Ezen esetek is a tűzoltó szakemberek által régóta hangoztatott azon körülményt igazolják, hogy nemcsak a felső építőiparisoknál, hanem a műegyetemen is a tűzrendészet oktatása a rendes tantárgyak közé felveendő volna. Kellő szakismertetek elsajátítása után ugyanis az építésvezetők mindenesetre más szemmel néznék munkakörük tűzveszélyes területét.

Amidőn pedig végül reá kell mutatnunk arra a sajnálatos körülményre is, hogy épületfatermelő fényördőségeink mind megszállott területen maradtak, amiért is az állványalkatrészek előállításához szükséges anyag *behozatalra* szorul, akkor kétszeres kárt jelent minden deszkapallónak elégése, melyet a tűztől megóvni minden építési vállalkozónak nemcsak érdeke, hanem kötelessége is.

A községi jegyzők és a tűzoltóság.

Egy jóbarátom, aki a jegyzői tanfolyam hallgatója, szabadságon volt itthon, a záróvizsgája előtt. Azzal lepett meg, hogy az idén végzetek

nem kapnak tűzoltói oklevelet (látogatási bizonyítványt), mert a tiszti képesítéshez úgyis a 6 hónapos tűzoltótiszti-tanfolyam elvégzése szükséges.

Csodálkozva és méltatlankodva adtam ezek után kifejezést abbeli nézetemnek, hogy szaporodnak tehát és nem fogynak, az olyan jegyzők, akik azt mondják: „Nem kell a tűzoltóság, mert ha tűz van, úgyis az egész falu az!” Erre az volt a válasz, hogy „nem egészen úgy van, mert most kaptak néhány óra elméleti és még kevesebb gyakorlati kiképzést, inkább szemléltetést”.

Azt hiszem, az egész tűzoltótársadalom egy véleményen van velem akkor, amidőn azt állítom, hogy a vidéki tűzoltóságok léte, vagy nemléte, tengődése, nagyrésztben a jegyzőktől, mint a rendeleteket végső fokon végrehajtó előjáróságok, szellemi vezetőitől függ.

Megfigyelésem alapján a községi jegyzőket tűzoltói felfogásuk szempontjából három csoportba osztottam:

Az első csoport a magáévé tette a laikus előjáróság véleményét, hogy „nem kell tűzoltóság, mert ha tűz van, úgy az egész falu az”!

A második csoportba tartoznak a jegyzők közül azok, akik szellemi és több-kevesebb anyagi támogatást is juttatnak a tűzoltóságnak.

A harmadik csoportba sorozom azokat a jegyzőket, akik saját személyükben lépnek a községeik tűzoltóságainak élére, vagy azok irányításában tevékenyen vesznek részt.

Az első csoportba tartozók, azt hiszem, a jegyzői tanfolyamon semminemű tűzoltói kiképzésben nem részesültek; a második csoportbeliek odafigyeltek az ott előadottakra; a harmadik csoport pedig — nézetem szerint — komolyan ki is vette részét már ott is úgy az elméleti, mint a gyakorlati oktatásból és községében azt hasznosítja is a köz javára, Isten dicsőségére és egymás segítségére.

Sajnos, még egy negyedik csoportról is meg kell emlékezni, amely azt mondja: „Tudom, hogy kell és szükség van tűzoltóságra és tűzoltószerekre, de sajnós, nincs rá pénz!” És az a legszomorúbb, hogy ennek a csoportnak a tagjai nagyon is szaporodóban vannak!

Vita tárgyát nem is képezheti az a tény, hogy a vidéki jegyzőnek szellemi és erkölcsi közösségben kell élnie a falu tűzoltóságával. Ez pedig csak úgy érhető el, ha az illetékes körök még több gondot fordítanak és még nagyobb súlyt helyeznek a jegyzők tűzoltói kiképzésére.

Tájékoztatóm szerint — a kétszer 10 hónapos közigazgatási tanfolyam ellenére, — nincs elég idő arra, hogy a tűzoltói- és levénte-oktatói tárgyak úgy legyenek elvégezhetőek, mintahogy az a köz érdekében kívánatos volna.

Már pedig ezt a kérdést figyelmen kívül hagyni nem lehet, mert ellenkező esetben elszaporodnak a „Nem kell tűzoltó” stb. felfogásúak; akkor pedig még nagyobb nehézségekbe fog ütközni a 230.000/1925. sz. B. M. rendelet végrehajtása.

A jelzett rendelet módot ad ugyan, a megyei tanfolyamok által, az elmulasztottak pótlására, de a megválasztott jegyző — nagy elfoglaltsága miatt — már igen nehezen tehet annak eleget, mert a legtöbbször még szabadságra sem jut ideje.

Ez oknál fogva mindenesetre kívánatos lenne az illetékes körök figyelmét felhívni aziránt, hogy a közigazgatási tanfolyamokon, a kerületi tűzoltótanfolyamok tananyagának megfelelő szakoktatás folytatására, a *jövőben is szükség van*; mivel a fél-

éves országos tűzoltótisztképző-tanfolyam elvégzése után, tűzoltótiszt vizsga sikeres letétele által elnyerhető képesítő oklevél, kizárólag a hivatásos tűzoltótiszt és vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások elnyerésére szolgál. Az önkéntes és egyéb tűzoltóságok működő tisztjei pedig a 254.300/1928. B. M. számú rendelet értelmében, a kerületi tanfolyam hallgatása és az ott nyert látogatási bizonyítvány alapján parancsnoki képesítést nyernek.

Végül kívánatos volna a szakkörök figyelmét azon javaslatomra is felhívni, hogy a jegyzőgyakornokok, a kerületi tűzoltó- és levente-tanfolyamok hallgatására is buzdítassanak, mivel ily alkalommal szorosabb keretek közt folyó tűzoltótiszt kiképzésben részesülnének, amelynek elvégzésére a 3—4 évig tartó gyakornoki idejük bőséges alkalmat szolgáltat. Az ily módon elsajátított ismereteiket azután a községi jegyzői pályájuk folyamán, a köz javára bőségesen értékesíthetik. A kerületi tanfolyam látogatásának megkönnyítése céljából azonban gondoskodás történjék arról is, (amint az már több vármegyében meghonosítást nyert), hogy annak a költségeit a kiküldendő község és ne az erre vállalkozó jegyzőgyakornok a sajátjából legyen kénytelen viselni, mivel akkor aligha fog egy is akadni, aki erre önként jelentkezék.

Schwertl Nándor
ker. tűzrendészeti felügyelő.
Paks.

A gyári tűzoltóságokról.

Irta és a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének folyó évi február hó 9-én tartott felolvasó estélyén felolvasta: **Malcsiner Károly**, a budapesti Ganz-Danubius vagongyár tűzoltóságának parancsnoka.

(V. folytatás és vége.)

Éjjel, beleértve a vásár- és ünnepnapokat is, egy ügyeletes önk. tiszt, egy hivatásos tűzfelügyelő és 9 önk. tűzoltó teljesít szolgálatot.

A szolgálat ideje este 6 órától, másnap reggel 6 óráig tart. Az önkéntes tűzoltók szolgálatuk átvételétől, hármás felváltással tartoznak a részükre meghatározott körzetet (műhelyeket, tűzbiztonsági szempontból) tüzetesen átvizsgálni és az észleltekről a szolgálatvezetőnek jelentést tenni. Az ilyen módon átvizsgált területeket a szolgálatos tiszt és tűzfelügyelő felülvizsgálják s úgy a tűzoltók, mint a felülvizsgálók, az általuk észleltekről a parancsnoknak naponta összefoglaló írásbeli jelentést továbbítanak, ki erre a szükséges intézkedéseket megteszi.

Az éjjeli őrségnek a tűzjelzést a tűzjelzőkön, telefonokon, továbbá az őrszoba előtti jelzőharrangal lehet értésére adni. Az éjjeli tűzjelzéseket, ahol üzemszünet van, az éjjeli őnök, őrszobás tűzoltók és az éjjeles kapusok kötelesek leadni. A tüzet jelző fenti személyzet a legközelebbi házi-telefönt is igénybe tartozik venni azon oknál fogva, hogyha a tűzjelző netán nem funkcionálna, a tűzoltóságot meglepetés ne érje. Ily esetben az értesítés leadása bár 1—2 percet késni fog ugyan, de még mindig nem olyan hátrányos, mint annak netaláni teljes elmaradása. A tűzjelzők, bár mindennap átvizsgálatnak, megbízni bennük teljesen még sem lehet. Minthogy az őrség 2 tűzoltója felváltva állandóan külső szolgálatot teljesít, tűzjelzés esetén 6 egyénből álló készütség vonul ki. Egy tűzoltó az őrszobán teljesít továbbra is szolgálatot, aki a tűzjelzőt visszaállítja, a telefönt kezeli és az esetleg jelentkező tűzoltókat a jelzés által nyert tűz színhelyére irányítja. Egy őrségbeli

tűzoltó az őrszobán azért marad vissza, hogyha ugyanabban az időben netán más helyről tűzjelzés történnék, a készülékek kezelése biztosítva legyen és a szükségszerű összeköttetés a tűzoltósággal meg ne szűnjön.

Ha ilyen véletlén eset fordulna elő, akkor ennek az ügyeletes tűzoltónak jogában áll a fővárosi tűzoltóságot azonnal értesíteni. A külső szolgálatot teljesítő tűzoltók kivonulás esetén, legyen az riasztás, vagy komoly tüzeset, tartoznak a helyszínen megjelenni és a vezénylőnél jelentkezni. Szükség esetén a cirkáló tűzoltókat a körzetükhöz legközelebb levő kapus sípjelzés útján köteles értesíteni, minthogy az összes kapusok ily esetben a tűznek helyéről, annak minőségéről, az őrség kivonulása után nyomban telefonértesítést nyernek.

Minthogy a tűzoltások körüli segédkezésre az éjjeli őnök is kívánna oktatva, riasztás esetén a fentiek értelmében szintén jelentkezni tartoznak.

Az éjjeli őnök nemcsak a vagyon, de a tűzbiztonság érdekében is, nagy éberséget, figyelmességet, megbízhatóságot és kötelességtudást tartoznak tanusítani. Ezért az éjjeli őnök szolgálata meglehetősen terhes is, amiért is csak egészséges, kitartó, életerős, mozgékony és nem megrokkant egyének alkalmazása kívánatos. Az ipartelepek vezetősége csaknem mindenütt a már kiöregedett és rokkant, egy lábú, félkezű stb. szerencsétleneket igyekeznek éjjeli őrokkát átminősíteni. Ilyenkor mindent el kell követni arra nézve, hogy az illetékesek felvilágosítsanak azon körülményről, hogy ezen felfogásuk helytelen; mert az éjjeli őnök által végeztetendő szolgálat pontos és lelkiismeretes végrehajtását csak abban az esetben követelhetjük meg, ha azok fizikumuk, eszelekvőképessége minden tekintetben helytálló. De szükséges, hogy az éjjeli őnök által végzendő teljesítményeknél magunk, akik közvetlenül érdekelve vagyunk, elsősorban is tisztán lássunk. Vegyünk egy példát a Ganz-vagongyár egyik éjjeli őrének munkatelési teljesítményéről s mindjárt kiténik, hogy az éjjeli őroktól kívánt teljesítmény nem olyan, hogy annak betöltése, illetve gyakorlása csupán személyi kérdés, illetve csak az egyént kívánja meg, hanem az egész és épkezláb embert.

Példa: Az ór 6 kulesot szúr, melynek kezelésére egy óra időtartam van megállapítva.

A kulesok távolsága egymástól 10—10 pere kezelésre van beállítva. A szolgálati idő 12 óra, tehát 12-szer kell ezen rayont bejárni egy éjjel.

Az 1-ső kulestól a távolság a 2-ik kulesig 710 lépés

2-től — 3-ig	970	„
3-től — 4-ig	1029	„
4-től — 5-ig	520	„
5-től — 6-ig	311	„
6-től — 1-ig	106	„

összesen tehát 1 óra alatt az ór megtesz 3654 lépést.

Ha a 3654 lépést 12 órára alkalmazom, akkor az ór 1—1 éjjeli szolgálata alatt 43.848 lépést köteles megtenni.

Ha egy lépést 75 cm hosszúságúnak vesszünk alapul, akkor az őroktól távolságban, egy-egy éjjeli szolgálata alatt 32 km-nek és 880 m-nek végigjárását kívánjuk meg. Ily szolgálati feltételek mellett tehát az ór egy hét alatt, 84 óra szolgálata mellett 230 kilométer hosszú útvonalat köteles bejárni. A szolgálat terhe mellett szól még az is, hogy az őnök nemcsak hétköznapokon, de vasárnap és ünnepnapokon is kell, hogy telje-

sítsék szolgálatukat, mivel azok állandó pótlással ellátva nem lehetnek.

A felsorolt adatok is eléggé bizonyítják, hogy nem kívánatos kiöregedett, rokkant, avagy testi fogyatkozású öröket alkalmazni, mert azoktól nem kívánhatjuk meg, hogy naponta ily hosszú, emellett sötét és sok esetben veszélyes útvonalat eredményesen bejárjanak.

Ezen örök munkateljesítésének fejében járó díjazása oly módon alakul ki, hogy átlag minden bejárt kilométer után 9 fillér javadalmazásban részesülnek.

A gyári tűzoltóságnak az általánosságban megkívánt fegyelmezettségen, szolgálati rendelkezéseken stb. kívül, minden kétséget kizáróan megfelelő műszaki és gyakorlati téren való jártasságra is szükségük van, mely hosszabb időn át való oktatás és kiképzés útján sajátítható el.

Ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy egyes gyártelepek felszerelése hányféle tételből, illetve mily komplikált berendezésből áll, hányféle szerelési fogást és berendezés kezelését stb. kell 1—1 tűzoltónak elsajátítani, úgy joggal mondhatjuk, hogy a gyári tűzoltóság technikai és gyakorlati, nemkülönben elméleti képzettsége (ahol erre súlyt fektetnek), semmivel sem áll alacsonyabban, mint azon tűzoltóké, akiknek ez a hivatásuk, illetve ez a kenyérkeresetük, akiknek legfeljebb a gyakorlati tűzoltás körüli tapasztalataik gazdagabbak.

A már kiképzett és begyakorolt tűzoltónak nemcsak a köz-, hanem a testület érdekében is igen kívánatos és szükséges a *megbecsülése*. Egy begyakorolt tűzoltó nélkülözése minden testületet igen érzékenyen érint. Ha egy ilyen tűzoltó leszerel, ami gyárakban különösen nem tartozik a ritka esetek közé, akkor annak pótlása legjobb esetben is legalább egy esztendőre igényel.

Ezért a nagyobb iparvállalatok elsődrendű érdeke, hogy megbízható és jól kiképzett tűzoltóit megbecsülje és azokat támogassa; mivel igen gyakran azoknak éberségétől és tettrekészségétől függ, nem egy hatalmas ipartelep pusztulásának megakadályozása.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének az 1928. évi és az 1929. első félévi működéséről szóló jelentése.

Ismét letűnt egy esztendő az örökkévalóságba, immár a harmadik az 1926-ik évi nagygyűlés óta, amikor megbízást kaptunk szövetségünk ügyeinek vezetésére.

Nagy sikerekkel nem dicsekedhetünk, de haladtunk az alapszabályaink által kijelölt úton, haladtunk és közelebb jutottunk céljainkhoz. Általában véve sikertelenségekről számolhatnánk el, feltárhatnánk fájó sebeinket, beszélhetnénk meg nem értésről, közönyről, a szomorú gazdasági helyzetünkről, a trianonszülte szegénységről, sőt nyomorúságról, mely minden közhasznú társadalmi tevékenység kerékkötője. De ezt mi nem tesszük.

Higgadtan, nagy önmegtartóztatással kell foglalkozni nemes ügyünkkel, mert nem azok viszik előbbre a tűzrendészet és tűzoltás ügyét, akik hangosan kiáltoznak és állandóan sebeiket fakasztva lázas izgalmakat keltenek, hanem azok, akik szünet nélkül kitartással dolgozva, miként

a sziklából fakadó folytonosan csobogó patak vize vájja, repesztí a követ szélesbíti, mélyíti a medret, azonképpen igazságaink gyakori és mindig megújuló hangoztatása a tűzrendészet iránt érzéketlen, közönyös, sőt tűzoltóellenesek lelkét megpuhítja és alkalmassá teszi azok befogadására.

Távol azoktól a hullámoktól, melyek a politikai élet tengerén kelnek és gyűlölséget szítanak, csendes munkával a reklám teljes kizárásával azt a világosságot terjesztjük, mely az egész emberiség közkincsévé válik, csökkenti a tűzkárokat, fokozza a tűzbiztonságot és védi a nemzeti vagyont. Örvidenünk kell, hogy mindig többen és többen csatlakoznak hozzánk és mindig nagyobbodik azok tábora, akik szakszerűen és élethivatásból is a tűzoltás és tűzrendészet szolgálatába állnak.

Múlt évi jelentésünkben két nagy célkitűzésünkről értekeztünk és pedig:

I. A tűzrendészeti és tűzoltói ismeretek minél szélesebb területen való tanításáról, illetve ennek szükségességéről, és

II. A legújabb 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet mielőbbi végrehajtásának szorgalmazásáról.

Vessünk egy pillantást a múltba és vizsgáljuk meg milyen mérvű volt a tűzoltói és tűzrendészeti oktatás a nagy világégés előtt.

1914-ben, tehát ezelőtt 15 esztendővel, közvetlen a világháború kitérőse előtt Erdély Ernő bajtársunk, mint az akkori szakoktatási és irodalmi szakosztály előadója, a Nyíregyházára tervezett nagygyűlésre szánt jelentésében beszámolv a szövetségünk és a vármegyei szövetségek által rendezett tűzoltó-szaktanfolyamokról azt írja, hogy „A tűzrendészetnek az iskolákban történendő tanításával is foglalkozott a szövetség, de itt csak az intézetek vezetőinek jóindulatára voltunk utalva, mert a *közigazgatási, felsőbb ipariskolai és földműves iskolai* tanfolyamokon kívül nem tudtuk másutt a tűzrendészet kötelező tanítását elérni. Tanították azért magánérdeklődésből a tűzrendészetet a *tanító- és tanítónőképzőkben, gazdasági akadémiákon és szakiskolákban* s reméljük, hogy a jövő itt is hoz jelentősebb eredményeket.

Sajnos, a jövő nem hozta meg a jelentősebb eredményeket, sőt a világháború és a nyomában járó forradalmak összes addig elfoglalt állásainkból kivetettek bennünket. Mindent újra kellett kezdeni.

A vármegyei és kerületi tűzoltótanfolyamok a 230.000/1925. B. M. sz. új tűzrendészeti kormányrendelet megjelenése után, ennek hatása alatt 11 évi szünetelés után 4 évvel ezelőtt keltek újra életre és azóta évről-évre mindig több és több tűzoltót képeznek ki.

Az 1921. és 1924-ik években a szombathelyi közigazgatási tanfolyamokon Barabás István és Benda László bajtársaink kitartó munkájának eredményeként 250 közigazgatási tanfolyamhallgató részesült tűzrendészeti és tűzoltói oktatásban. Ezenkívül minden más tanintézetben és tanfolyamon a háború kitérőse óta szünetelt a tűzrendészeti oktatás.

Az 1921. évi október 20. és 21-én a Belügy-minisztériumban tartott nagy tűzrendészeti értekezlet alkalmával, ahol a tűzoltói és tűzrendészeti oktatásnak legalább a tanítóképzőkben való elrendelését kértük, a m. kir. közoktatásügyi miniszter jelen volt képviselője ridegen kijelentette, hogy az lehetetlen, mert ezen intézetek növendékei úgy is túl vannak terhelve. A háború befejezése után

eltelt 10 esztendő óta az ilyen irányban tett felterjesztéseink mind eredménytelenek maradtak.

Csak most kezd a helyzet ezen a téren javulni. Breuer Szilárd alelnök úr, mint a székesfővárosi tűzoltóság főparancsnoka az illetékes esendőparancsnokság felkérésére már két budapesti esendőtanfolyamon tartott előadásokat a tűz keletkezési okairól és azok kinyomozásáról, valamint a tűzrendészetről, most pedig Erdély Ernő elnökségi előadó jelenti, hogy a felállítandó esendőnyomozó osztályok részére a folyó év tavaszán Szombathelyen tanfolyam tartatott, melyen 180 esendőrtiszt és altiszt vett részt. Ezen tanfolyamon a esendőparancsnokság felkérésére 30 tanórán át a tűzrendészetről, főképpen a tűzkeletkezési okokról és azok nyomozásáról előadásokat tartott. Ezen eseteket már nagyjelentőségű térfoglalásnak minősíthetjük, amely kétségtelen bizonyíték arra, hogy az illetékes esendőparancsnokságok már szükségét érzik annak, hogy közegeiket tűzrendészeti oktatásban részesítsék. A közeljövőben nem lehet már a tűzrendészeti oktatásokat elmellőzni.

Ahogy a rohamosan fejlődő gépjármű forgalom mindig szaporodó áldozatai kényszerítik az illetékes hatóságokat arra, hogy a forgalom veszélytelen lebonyolítására minél több hozzáértő felügyeleti közeget neveljenek; azonképpen a mindig szaporodó tűzveszedelmek, az emberi életet, a nemzeti vagyont fenyegető és pusztító káros tüzek előbb-utóbb a tűzrendészeti ismeretek minél szélesebb körben való tanítására fognak vezetni.

Már a múlt évi jelentésünkben bejelentettük a t. országos választmánynak, hogy a Magyar Kir. Belügyminiszter úr 1928 május 30-án kelt 254.300/1928. B. M. szám alatt kiadta a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam és a kerületi tűzoltótanfolyamok felállítására és szervezetére vonatkozó kormányrendeletet. Ennek folyományaképpen a tanfolyam elméleti, illetve gyakorlati tananyagának előadóivá a tanfolyam parancsnoka: Breuer Szilárd alelnökünkön kívül 25 előadó neveztetett ki 1931 december 31-ig terjedő időtartamra. Szövetségünk tisztikara és elnökségi előadóink közül 11 neveztetett ki ebbe az előadói karba.

Mint igazi nagy sikert örömmel jelentjük, hogy ezen Magyar Országos tűzoltótisztképző-tanfolyam 1929 január hó 5-én valóban megnyílt és minden zavaró akadály nélkül lefolytatva folyó évi június hó végéig tartott. A 20 egyénre tervezett tanfolyamra 27 hallgató vétetett fel, tehát héttel több, mint amennyi terveztetett. A képesítővizsgák 1929 június 17-től június 27-ig tartattak meg, melyek alapján 27 hallgató nyert tűzoltótiszt oklevelet.

A tanfolyamot ünnepélyes keretek között Dr. Seitovszky Béla m. kir. belügyminiszter úr Ónagyméltósága tartalmaz, szép beszéddel nyitotta meg, Dr. Tomcsányi Kálmán és Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosok, Dr. Ripka Ferenc főpolgármester, Csármán Ferenc fővárosi tanácsnok, a különféle minisztériumok kiküldöttjei, számos előkelő vendég és gróf Széchenyi Viktor elnökünk vezetésével szövetségünk egész tisztikara, a tanfolyam összes előadói és hallgatói jelenlétében.

A megnyitóünnepély lefolyása és az elhangzott beszédek hivatalos lapunk 1929. évi 1-ső számában szó szerint közöltettek. Az országos tűzoltótiszt tanfolyam előadóinak és hallgatóinak névsora a Tűzrendészeti Közlönyben szintén feltalálható.

Itt most már a tanfolyam részleteire és méltatására nem terjeszkedhetünk ki, csak azt kívánjuk még lerögzíteni, hogy ilyen tanfolyam még nemesak hazánkban, hanem sehol még a nyugati

kultúrállamokban sem volt. Tehát ezen a téren úttörők vagyunk. Első országos tűzoltótiszt-tanfolyamunkra a külföldön mindenhol, ahol tűzoltószakemberek vannak, felfigyeltek, érdeklődnek, kérdezősködnek, sőt a folyó év május havában a német és osztrák tűzoltótiszteknek egy 40 tagból álló kiránduló csoportja is meglátogatta az akkor Győrben gyakorlatozó tanfolyamhallgatókat.

Teljes volna az örömünk, ha a végzett tanfolyamhallgatók azonnal hivatásszerűen el tudnának helyezkedni arra a sok üres helyre, melyek már 4 év óta a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet megjelenése napjától, betöltésre várnak. Az elhelyezkedés akadályaira rá fogunk mutatni még.

Visszatérve a külföldi szakembereknek fentebb említett látogatására, e nagyjelentőségű eseményt azért is megemlítésre méltónak tartjuk, mivel külföld kiváló tűzoltótisztjei Győrben, Budapesten, Szegeden és Sopronban eszközölt tanulmányútjuk alkalmával, hazai tűzoltó-intézményünk fejlettségét oly magasfokúnak ismerték el, hogy a látottaktól elragadtatva, tűzrendészeti viszonyainkat mintaszerűnek és okulásra érdemesnek minősítették.

Második nagy célkitűzésünk a 230.000/1925. B. M. számú rendelet végrehajtása, illetve a végrehajtás szorgalmazása. Mint a múlt esztendőben, most is csak azt jelenthetjük, hogy még mindig messze vagyunk ezen céltől. Mindent megtettünk, ami csak módunkban állott. Felterjesztésekben nem volt hiány, minden kínálkozó alkalmat megragadtunk, hogy kitűzött célunkat megközelítsük, haladtunk is valamelyest, de még sokat kell küzdeni addig, míg ezen rendelet százszázaléki végre lesz hajtva.

Abban reménykedtünk, hogy a törvényhatóságok újjászervezését magába foglaló — már lezárt — törvényjavaslatban az ott felsorolt tisztviselők közé a vármegyei tűzrendészeti felügyelők is fel fognak vétetni, mintahogy azt a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 22. § előírja.

Reményeinkben esalatkoztunk. Felterjesztést intéztünk, sőt küldöttséggel is járultunk a m. kir. belügyminiszter úrhoz ezen ügyben, aki annak hangsúlyozásával, „hogy az új állások szervezése körüli korlátozó rendelkezések még mindig fennállnak”, csupán azon biztató kijelentést tette, hogy „amennyiben a kezdeményezés alulról indul meg és a szóbanforgó állások a törvényhatóságoknak jelenleg folyamatban lévő tárgyalásai alatt a költségvetésben fel fognak vétetni, úgy azokat törölni nem fogja, hogyha a szükséges fedezetről is gondoskodás történik”.

Erre újabb felterjesztést intéztünk (392/1929) a m. kir. belügyminiszter úrhoz, melyben rámutattunk arra, hogy szövetségünknek, mint az országos tűzoltótiszt tanfolyam kezdeményezőjének erkölcsi kötelességünk a végzett hallgatók, illetve okleveles tűzoltótisztek elhelyezése érdekében pártfogó szavunkat felemelni, kérjük, hogy a tanfolyamot végzett tűzoltótisztek ügyét vegye szintén atyai pártfogásába. A törvényhatóságok által tűzoltóparancsnoki és tűzrendészeti felügyelői állások rendszeresítése tárgyában hozandó határozatok jóváhagyása elől ne zárkozzon el.

Ezzel egyidejűleg a törvényhatóságok első tisztviselőihez körlevelet intéztünk, melyben azt kértük, hogy az igazgatásuk alatt álló város vagy vármegye tisztviselői létszámában a hivatásos tűzoltóparancsnoki, illetve vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásoknak a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet értelmében való megszervezéséről gondoskodjanak, a költségfedezet beállítása iránt

pedig az 1930-ik évi költségelirányzatban rendelkezzenek.

A rendezett tanácsú városok vezetőségeit szintén megkerestük aziránt, hogy a hivatásos tűzoltóparancsnoki állásokat sürgőssen rendszeresítsék.

Tisztelt Országos Választmány! Az eddig előadottakból is kitűnik, hogy mi állandóan résen vagyunk és minden rendelkezésünkre álló módon küzdünk és dolgozunk kitűzött céljaink eléréseért.

Ezen bevezetés után áttérünk jelentésünk alapszabálysabta részére.

Halottaink.

Fájdalommal és szomorodott szívvel jelentjük, hogy az elmúlt időszakban, tűzoltótársadalmunkat tudomásunk szerint a következő veszteségek érték.

Sendlein János, Pozsony város 40 éven át volt tűzoltóparancsnoka, díszpolgára, országos választmányunknak volt tagja 1928 augusztus 18-án, 81 éves korában elhunyt.

Décsi István, Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltóságának nyugalmazott tisztje, a kir. díszérem tulajdonosa, 1928 november hó 21-én, 72 éves korában meghalt.

Hevesi Zsigmond, a budapesti önk. tűzoltótestület tb. szakaszparancsnoka, Jásznagykún-Szolnok vármegye, tb. tűzrendészeti felügyelője Szolnokon, 1928 december 13-án, 76 éves korában elhalálozott.

Dr. Füzeses Zoltán, a Sátoraljaújhelyi Önkéntes Tűzoltótestület elnöke, 1929 február hó 16-án elhunyt.

Nozdroviczi Nozdroviczky László, a kisvárdai önkéntes tűzoltótestület volt parancsnoka, 1929 február 8-án meghalt.

Leisner József, a kisvárdai önkéntes tűzoltótestület kir. díszéremmel kitüntetett szakaszparancsnoka, 1929 január 31-én, 83 éves korában elhalálozott.

Vadai Sándor, a Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoka, szövetségünk számvizsgálóbizottságának elnöke, Jásznagykún-Szolnok vármegye tb. tűzrendészeti felügyelője, 1929 febr. 23-án, 48 éves korában elhalt.

Wagner Manó, m. kir. kormányfőtanácsos, Rákospalota díszpolgára, a rákospalotai tűzoltóság volt parancsnoka, szövetségünk elnökségének és választmányának volt tagja, 1929 április 1-én, 73 éves korában elhunyt.

Szabó Ferenc, a Kispesti Önkéntes Tűzoltótestület szakaszparancsnoka, 1929 április hó 24-én, élete 40-ik évében meghalt.

Dr. Flóris Áron, a budapesti önkéntes tűzoltótestület volt szakaszparancsnoka, orvosa, székesfővárosi tanár, címzetes igazgató, 1929 május hó 5-én, 68 éves korában meghalt.

Marton Lajos, a battonyai önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, 1929 május hó 18-án, 71 éves korában elhunyt.

Dr. Kele József, a Jásznagykún-Szolnok vármegyei tűzoltószövetség elnöke, ny. vármegyei főügyész, 1929 június 21-én, élete 66-ik évében elhalálozott.

Emléküket kegyelettel megőrizzük szívünkben.

Ügymenet.

Az 1928. év folyamán 5 elnökségi ülés tartott, melyen 155 ügydarab, bejelentés, javaslat, előterjesztés és megkeresés tárgyalatott le.

A folyó 1929. évben június hó 30-ig 3 elnökségi ülést tartottunk, melyen 56 ügydarab intézetett el.

Az 1928. évi választmányi ülésünket kapcsolatban az Esztergomi Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileumával, augusztus hó 20-án, Szent István apostoli királyunk szülővárosában, Esztergomban tartottuk meg.

Ezen jubiláris, versenyekkel egybekötött, háromnapos tűzoltó-ünnepély fényes keretek között Dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, József kir. herceg és a vármegye összes előkelőségeinek jelenlétében folyt le; amidőn a hercegprímás ö Emmentiaja beszédében a tűzoltóságot minden más emberbaráti intézmény fölé emelte.

A szépen sikerült fényes tűzoltónapok rendezéséért László István előadó-bajtársunk elismerést és köszönetet érdemel.

A választmányi ülés teljes egyetértésben és lelkes hangulatban ért véget.

Az elnökségi ülések tárgyalási anyagát és az iroda által elintézett ügydarabokat összefoglalva és csoportosítva tárgyaljuk.

Belügyminiszteri véleményezések és előterjesztések.

Az 1928. évben 205 (234) * esetben véleményeztük a m. kir. belügyminisztériumból hozzánk leküldött ügydarabokat, és pedig:

13	(87)	önkéntes tűzoltótestületi alapszabályt,
9	(8)	városi és községi tűzrendészeti szabályrendeletet,
7	(12)	vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletet,
7	(10)	kéményseprési szabályrendeletet,
31	(18)	díszérem és egyéb kitüntetési ügyben,
4	(3)	Benzinkút felállítását,
7	(9)	építési ügyben,
1	(2)	tűzrendészeti kihágási ügyben,
49	(20)	telepengedély fellebbezési ügyben,
52	(28)	tűzrendészeti felülvizsgálati kérelem ügyében,
6	(0)	kézitűzoltószer ügyében,
9	(0)	tűzoltószer beszerzése ügyében,
10	(37)	egyéb tűzrendészeti ügyben
összesen	205 (234).	

* A zárjelben írt számok az előző 1927. évi adatokat jelentik.

Az 1928. évben 26 (18) esetben tettünk felterjesztést és javaslatot a m. kir. belügyminiszter úrhoz különféle ügyben.

Ezen felterjesztések, jelentések és javaslatok közül megemlítésre méltók a következők. A solti mozitűzkatasztrófáról írt jelentés és az ilyen főmegszerencsétlenségeknek elhárítására szolgáló javaslataink. Templomok tűzrendészete. Színházak tűzrendészete. Mozgóképszínházak tűzrendészete. Kéményégetésekre vonatkozó felterjesztés. Tűzrendészeti felügyelői értekezletek tartására vonatkozó javaslatunk. A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet végrehajtására vonatkozó javaslataink. A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásoknak rendszeresítésére és azoknak a VIII. és VII. fizetési osztályokba való besorolására vonatkozó felterjesztéseink. Felterjesztéseink nagyrésze még nem nyert elintézést.

Kormányintézkedések. Rendeletek.

A B. M. 257.098/1928. VIII. sz. rendelete a megelőző tűzrendészeti óvintézkedések pontos betartása tárgyában.

A B. M. 303.891/1928. VIII. sz. rendelete a kézi tűzoltókészülékek ajánlása tárgyában.

A B. M. 3265/1928. eln. sz. körrendelete Teasdeale Ottó „A tűz és robbanás veszélye” című munkájának ajánlása tárgyában.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020 M. E. szám alatt kelt rendelete a Magyarország területén lévő közforgalmú vasútak üzemszabálya, a robbanás veszélyének kített tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásáról.

A m. kir. belügyminiszter 329.750/1928. VIII. sz. körrendelete a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése tárgyában, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

B. M. 257.062/1928. VIII. sz. leirat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi tagjainak egyenruháján a magyar szent korona jelvényként való használatát engedélyezte.

B. M. 247.963/1929. VIII. sz. rendelet a tűz-károokra vonatkozó adatszolgáltatás tárgyában.

B. M. 330.908/1928. VIII. sz. körrendelet Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsnok, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség előadója „Tűzrendészeti Közigazgatás” szakkönyvének ajánlása tárgyában.

B. M. 300.780/1928. VIII. sz. körrendelete kézi tűzoltókészülékek beszerzése tárgyában.

B. M. 251.703/1929. sz. rendelete a robbanó anyagok gyártása, forgalombahozatala és szállítása tárgyában.

B. M. 301.097/1928. IV. sz. alatt tudomásul vette és életbeléptetéséhez hozzájárult a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló építésügyi szabályzathoz tartozó függelékként Budapest székesfőváros területén a *mozgóképszínházak* létesítésére 1928. évi március hó 6-án 2304. sz. a. megállapított *szabályzat*-hoz.

B. M. 327.148/1928. VIII. sz. rendelete a színházak tűzrendészeti vizsgálata tárgyában.

B. M. 251.974/1929. sz. rendelete a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam vizsgarendje tárgyában.

Kitüntetések és szolgálati érmek.

Örömmel jelentjük, hogy Belügyminiszter úr Ónagyméltósága megengedte, hogy szövetségünk elnökségi tagjai egyenruhájukon az aranyhímzésű tűzoltójelvény fölött alkalmazva és pedig a sisakon és a sapkán, nemkülönben a zubbonyon és a köpeny balujján a felsőkaron a magyar szentkorona ábrázolatát jelvényként használhassák.

Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsost Kormányzó úr Ófőméltósága 1929. évi május hó 31-én miniszteri tanácsossá nevezte ki.

Dr. Roncsik Jenő Debrecen sz. kir. város tűzoltófőparancsnoka, elnökségi előadó-bajtársunk 1929 június hó 16-án vitézzé avattatott.

Kormányzó úr Ófőméltósága Hriesovszky Andrásnak, a salgótarjáni önkéntes tűzoltótestület tiszteletbeli parancsnokának az V. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy reviczei Reviczky Elemér, esztergomi járási főszolgabírónak és a vármegyei tűzoltószövetség ügyvezető elnökének elismerése tudtul adassék.

Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy Benedek Mihály fővárosi tűzoltótisztnek, egy tüzeset alkalmával a mentési munkálatoknál kifejtett különös érdemes tevékenységeért elismerése tudtul adassék.

A magyar királyi belügyminiszter az 1928. év

folyamán a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított kir. díszérmét 37 bajtársunknak adományozta.

Szolgálati érmek kiadattak az elmúlt 1928. évben: V. éves 555 drb, X. éves 108 drb, XV. éves 163 drb, XX. éves 114 drb, XXV. éves 71 drb, XXX. éves 27 drb, XXXV. éves 20 drb és XL. éves 15 drb, összesen 1073 darab.

Tanfolyamok.

Az 1928 július hó 1. napjától 1929. év június hó 30-ig napjáig terjedő időszakban, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyamon kívül, melyről már jelentésünk első részében beszámoltunk a következő tanfolyamok tartattak, már a 254.300/1928. B. M. számú rendelet alapján.

1928. július 1—15. kerületi tűzoltótanfolyam *Debrecenben* 49 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

1928 július 17—28. kerületi tűzoltótanfolyam *Karcagon* 27 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Dr. Kele József.

1928 július 16—29. kerületi tűzoltótanfolyam *Sátoraljaújhelyen* 31 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz Zombori József.

1928 július 16—29. kerületi tűzoltótanfolyam *Esztergomban* 24 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: László István.

1928 augusztus 1—15. kerületi tűzoltótanfolyam *Kiskúmfélegyházán* 29 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Dr. Kathona Mihály.

1928 augusztus 6—19. kerületi tűzoltótanfolyam *Rákospalotán* 34 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Labiner Gyula.

1928 szeptember 20—30. járási tűzoltótanfolyam *Balassagyarmaton* 46 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Tolnay István.

1929 június 17—29. kerületi tűzoltótanfolyam *Székesfehérváron* 93 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Vida Pál.

Tehát összesen tartatott 1 országos tűzoltótiszt-tanfolyam 27 hallgatóval,

7 kerületi tűzoltótanfolyam 287 hallgatóval és 1 járási tűzoltótanfolyam 46 hallgatóval.

A tanfolyamokon közreműködött előadóknak ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk és bár minden előadó tanítómunkáját nagyrabecsüljük, most is ki kell emelnünk Démusz Lajos, Erdély Ernő, Falusy Károly, Papp Ferenc és vitéz Dr. Roncsik Jenő bajtársaink értékes munkáját, akik nem lankadó erővel és hivatásslzerűen az elmúlt esztendőben is szívesen vállalták és kifogástalanul ellátták előadói, tanítói tisztüket.

Kiszállások.

A 230.000/1925. B. M. rendelet mikénti végrehajtásának ellenőrzése céljából az 1928 július 1-től 1929 június 30-ig terjedő időszakban végzett kiszállásokról, melyek belügyminiszteri rendeletek alapján történtek a következőket jelenthetjük:

1928 augusztus 24-én Püspök-Ladány, Kaba, Tétetlen községekben.

1928 augusztus 25-én Nádudvar, Földes, Hajduszovát, Szoboszló, Hajduböszörmény, Hajdudorog, Hajdunánás, Téglás, Hajdubadház községek, illetve r. t. városokban és Debrecen sz. kir. városban.

1928 augusztus 26-án Balmazújváros, Tiszecske, Egyek és Hajdusámson községekben.

1929 június 1-én Szécsényben.

1929 június 9-én Pestszentlőrincen.

Ezen ellenőrzési szemléken a m. kir. belügyminiszter urat Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos úr, szövetségünket pedig Dr. Marinovich Imre

h. államtitkár, alelnök és Nagy Sándor főtitkár képviselték. Szerzett tapasztalatainkról mindenkor beszámoltunk és kimerítő jelentést küldtünk az illetékes helyre.

Tűzoltó-ünnepélyeken, jubileumokon és versenyeken a következő helyeken jelentünk meg az elmúlt időszakban: Gyula, Hatvan, Szeghalom, Berettyóújfalu, Albertirsa, Pesterzsébet, Ujpest Wolfner-gyár.

Ezen kiszállásoknál, valamint a tanfolyamok záróvizsgáin szövetségünket mindenkor szeretett alelnökünk, Dr. Marinovich Imre h. államtitkár képviselte, aki nem lankadó energiával, nagy szeretettel foglalkozik nemes ügyünkkel és a legnagyobb készséggel mindig vállalta és adja Isten, hogy ezután is még hosszú ideig vállalja ezen megbízatásokat, melyért ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk.

Megemlítésre érdemes, hogy a Berettyóújfalusi vármegyei tűzoltóversenyeken, Szeghalmon a jubileumi ünnepélyen és zászlószentelés alkalmával Dr. Marinovich Imre alelnökünk megbízás folytán a m. kir. belügyminiszter urat is képviselte.

Jövő évi jelentésünkben fogunk részletesen beszámolni a francia nemzeti tűzoltószövetség által rendezett, folyó évi június 21-től július 7-ig tartó párisi tűzoltókiállítás és nemzetközi tűzoltóértekezlet lefolyásáról, ahol Csonkahazánk tűzoltótársadalmát Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos vezetésével Dr. Hügel Jenő, Papp Ferenc, Dr. Praek István, vitéz Dr. Roncsik Jenő, Szilvay Kornél és Teasdeale Ottó kiváló bajtársaink képviselték. A nemzetközi kiállításon Szilvay Kornél bajtársunk legújabb szárazporral oltó gépe is helyet kapott és nagy feltűnést keltett.

Tűzoltószerek műszaki felülvizsgálata és kipróbálása.

Az 1928. év folyamán a budapesti és soproni tűzoltószergyárosok telepén a megrendelő testületek és hatóságok kérelmére 124 drb kézihajtasú tűzfeeskendőt, 12 drb motorikus tűzfeeskendőt, 4 drb szerkocsit, 7 drb létrát és 5 drb lajtót vizsgáltunk meg és próbáltunk ki. Ezen próbákról a bizonylatokat közvetlenül küldtük el a megrendelőknél.

Az iroda működése.

Az elmúlt 1928. évben is 3 iktatókönyvet vettünk. A köziktatóban 1882 drb iktatómányt vettünk be. A Tűzrendészeti Közlöny iktatójában 1401 szám volt.

A Segélyzőpénztár iktatókönyvében pedig 2486 ügyszer nyert számot. Összesen mind a három iktatókönyvben $1882 + 1401 + 2486 = 5769$ szám volt. Az 1927. évben a három iktatókönyvben 4978 szám volt, tehát az 1928. évi iktatókönyvekben 791 darabbal több iktatómányt volt, mint az előző 1927. évben.

A most folyó év felében, június 30-án a három iktatókönyvünkben már 5091 szám van, tehát az ügyforgalom évről-évre emelkedik.

Szakkönyvek.

Szakkönyveink eladásánál a forgalom normális volt.

Jelentjük, hogy a kir. díszérem és a tűzoltó szolgálati *éremszabályzat* elfogyott. Belőle új kiadást rendeztünk és 1000 példányban kinyomattuk. Ára 60 fillér.

Már a múlt évi beszámoló alkalmával jeleztük, hogy elnökségi megbízás alapján Papp Ferenc elnökségi előadó bajtársunk a „Tűzrendészeti közgazgatás kézikönyvét” összeállította.

Ezen jólsikerült és régen érzett hiánytöltő kézikönyv az elmúlt év folyamán vaskos kötetben 480 oldal terjedelemben megjelent. Ára 22 pengő. A könyv részletes és kimerítő méltatása a Tűzrendészeti Közlöny 1928. évi 11. számában megtalálható.

Jelentjük végül, hogy a „Tűzrendészet” I. füzet, a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” Szabó Gyulától elfogyott, új, immár harmadik kiadása esedékes. Elnökségi ülés határozata alapján ezen füzetnek új kiadás alá való megírására Erdély Ernő előadó kéretett fel.

A jövő évfolyamán való megjelenését kilátásba helyezzük.

„Tűzrendészeti Közlöny” és szaklapok.

Hivatalos lapunknak az elmúlt 1928. évben 1550 előfizetője volt az előző (1927.) évi 1210 előfizetőjével szemben, tehát az előfizetők száma emelkedett.

Hivatalos lapunknál a legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy azt olyan értékes szaklappá fejlesszük, melynek megjelenését minden bajtársunk és minden előfizetőnk várva-várja, örömmel forgassa, hogy belőle szakismereteit gyarapíthassa.

Csonka hazánk területén a hivatalos lapunkon kívül még két tűzoltószaklap jelenik meg és pedig a „Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny”, Barabás István bajtársunk szerkesztésében és a „Vármegyei Tűzoltó Közlöny”, Bojtor István biharvármegyei tűzrendészeti felügyelő szerkesztésében. Mindkettő havonként jelenik meg.

Államsegélyek és adományok.

Jelentjük, hogy az 1927. év folyamán kiutalt 4820 pengő államsegéllyel szemben a múlt 1928. évben 4508,22 pengő államsegély utaltatott ki szövetségünknek, tehát 312,78 pengővel kevesebb, mint az előző évben.

Folyó évi január havában a m. kir. belügyminiszter úrhoz intézett 25/1929. sz. felterjesztésünkben rámutattunk arra, hogy szövetségünk sívár anyagi helyzete sikeres munkálkodásunkat hátráltatja és az anyagi eszközök elégtelensége működésünket a legkomolyabban veszélyezteti. Hivatkozva 60 éves múltunkra, kértük az államsegély tetemes felemelését.

Ismerve a belügyi kormányzatnak, illetve hazánk tűzrendészetét legfelsőbb fokban intéző vezető főtitkáraknak szövetségünk irányában mindenkor nyilvánított jóindulatát és megértő szeretetét, bízva-bízunk, hogy ezen kérelmünk teljesített fog.

Adományok.

Dr. Óváry Ferenc felsőházi tag, szövetségünknek volt érdemdús alelnöke, folyó év június havában 50 pengő adományt küldött be a Dr. Szily József alapra, ugyancsak 50 pengőt adományozott e célra Mátrai Antal vál. tagunk is. Fogadják érte ezen a helyen is hálás köszönetünket.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam 1929. évben végzett hallgatói, ezen első tanfolyam megörökítésére „Breuer Szilárd örökös vándordíjat”, mint esapatdíjat alapítottak. Ezen vándordíj színezüstből készült 757 gram súlyú díszes kivitelű nagy kehely, értékes tokban elhelyezve, a folyó évi június hó 28-án tartott záróvizsga alkalmával az alapítólevél felolvasásával ünnepélyes keretek között átadott át nemes Breuer Szilárd m. kir. kormányfőtanácsos, tanfolyamparancsnok, szeretett ügyvezető alelnökünknek, aki azt megőrzés végett átadta szövetségünknek.

Az alapítóknak szövetségünkhöz intézett levele és az alapítólevél szerint ezen vándordíj véglegesen egyetlen tűzoltóesapat által sem nyerhető el és an-

nak kitűzéséről Breuer Szilárd főparanesnok Ömél-tósága határoz.

Az alapítók nemeslelkűségéért tanfolyamparanesnokuk nevének ily módon való megörökítéséért hálás köszönettel adóznak.

Vármegyei szövetségek és tagtestületeink.

Tagnyilvántartónk a háború, a forradalmak és hazánk feldarabolása következtében teljesen használhatatlanná vált.

Ennek újból való elkészítését a változott viszonyoknak megfelelően Breuer Szilárd ügyvezető alelnökünk önként magára vállalta és páratlan munkakészségével a nagy munkát a múlt 1928. év végéig be is fejezte.

A tagnyilvántartóban a befizetett tagdíjak és a tagdíjhátralékok visszamenőleg 1926. év január 1 napjáig pontosan vezetettek és nyilván tartatnak. Az 1926. előtti időre — a feljegyzések hiányossága miatt — visszamenni már nem lehetett, ezért az 1926. év előtti tagdíjhátralékok tör-lése iránt javaslatot fogunk tenni az országos vá-lasztmányuknak.

Az új tagnyilvántartó adatai alapján készült az alábbi kimutatás, melyből tagtestületeink száma vármegyénként pontosan megállapítható.

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG tagtestületének létszáma 1929. év elején.

Vármegye	Az 1926. évi közgyűlés határozata alapján a vm. szöv. által bejelentett s fizetett tagtestület	Régebbi csatlakozás alapján (a vm. szöv. nélküli) fizetett tagdíjat 1928 óta tagtestület	Tényleges (ország- szövetségi) fizetett tagtestü-letek száma	Jegyzet
Abauj-Torna	—	2	2	
Bács-Bodrog	—	2	2	
Baranya	—	13	13	
Békés	29	—	29	
Bihar	61	—	61	
Borsod-Gömör-Kishont	—	8	8	
Csanád-Arad-Torontál	—	11	11	
Csongrád-Szeged	—	5	5	
Fejér	106	—	106	
Győr-Moson-Pozsony	79	—	79	2 vm. szöv. gyáriak nincsenek bejelentve
Hajdú-Debrecen	20	—	20	
Heves	116	—	116	
Jász-Nagykun-Szolnok	57	—	57	
Komárom-Esztergom ...	48	—	48	
Nógrád-Hont	—	7	7	
Pest-Pilis-Solt-Kiskun...	230	1	231	gyáriak nincsenek bejelentve
Somogy	312	—	312	
Sopron	118	—	118	
Szabolcs-Ung	—	8	8	
Szatmár-Ugocsa-Bereg	—	1	1	
Tolna	—	14	14	
Vas	284	—	284	
Veszprém	179	—	179	
Zala	—	8	8	
Zemplén	—	1	1	
Budapest főváros	47	1	48	
Összesen:	1686	82	1768	

Ebből látható, hogy 1768 tűzoltótestület tö-mörült szövetségünk zászlója alá.

Ha tagtestületenként csak 30 embert számítunk, akkor is körülbelül 53 ezer tűzoltó bajtárs áll mögöttünk, amely szám remélhetőleg napról-napra növekedni fog.

A kimutatásból az is kitűnik, hogy a vár-megyei tűzoltószövetség még mindig 12 vármegye-ben szünetel.

Végül az országos tűzoltószövetség értékes mű-ködésének irányítójáról, fáradhatatlan ügyvezető alelnökéről, Breuer Szilárdról kell még megemlé-keznünk, aki önmagát szárnyalja túl az által, hogy évről-évre többet munkálkodik nemes ügyünk érdekében, mint amennyit emberileg elvégezni le-hetséges. A magyar tűzoltótársadalom hálája kí-sérje e nemes cél szolgálatában eltöltött minden órájáért.

A nagygyűlés után munkába lépő új elnökség nehéz feladatok megoldása előtt áll, amiért is jelen-tésünket méltán végezzük a nagy Madách szavaival:

„Ember küzdj és bízva-bízzál”.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.

Budapest, 1929 június 30.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtthkár.

Az elnökség jelentése a segélyzőpénztár 1928. évi működéséről.

Segélyzőpénztárunknak 1928. évi működéséről szóló jelentésünket van szerencsénk a követ-kezőkben előterjeszteni.

Az elnökség az elmúlt esztendőben 4 elnök-ségi ülést tartott és pedig 1928 február 6-án, má-jus 11-én, július 11-én és december 15-én. Ezen üléseken 39 ügydarab tárgyalatott.

Az évi közgyűlés Esztergomban tartatott 1928 augusztus hó 20-án.

Az iktatóban 1928. évben 2427 számunk volt (1927. évben 1694), tehát 733 darabbal több ügy-irat érkezett be, mint az előző évben. A folyó 1929. évben június 30-án már a múlt évvégi szá-mot is túlhaladtuk, mert már ekkor 2995 számunk volt.

Segélyzőpénztárunknak az 1928. évben 2185 tagtestülete volt 65.723 taggal. 1927. évben 1120 tagtestülete volt 38865 taggal. Szaporodás tehát az előző évhez képest 1065 tagtestület 26.858 tag-gal.

Baleset folytán megsérült 33 tag (1927. év-ben 34), akik részére összesen 1094 pengő baleseti segély utalványoztatott ki (1927. évben 1646 P).

Tűzoltásnál szenvedett sérülések és megbete-gedések.

Zúzott seb a kézen	5
Zúzott seb a lábon	4
Vállizületi rándulás	1
Kéztőficam	1
Égési sérülés	7
Füstmérgezés	2
Szemsérülés	1
Szemköthártya gyulladás	1
Légeső- és hörghurut	2
Mellhártya gyulladás	1

Gyakorlatoknál szenvedett sérülések és meg-betegedések.

Kézserülés kötélben való leereszkedés közben	1
Zúzott seb	4
Csipő-izületrándulás	1
Boka-izületrándulás	1
Szemhéjgyulladás	1

Ezen a helyen jelentjük, hogy az 1928. év augusztus hó 20-án Észtergomban tartott évi közgyűlésünkön Dr. Balogh Dezső főorvos évi 100 pengős tiszteletdíja, tekintettel megkétszereződött teendőire évi 200 pengőre emeltetett fel.

Tekintettel arra, hogy segélyzöpenztárunknál az irodai teendők rendkívüli módon felszaporodtak — amely munkát eddig szövetségünk tisztikara teljesen díjtalanul végezte — a folyó évi közgyűlésünkön javaslatot teszünk, hogy segély-

zöpenztárunk terhére egéssznapi irodai szolgálatra egy irodai segéderő állíttassék be.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.

Budapest, 1929 július 20.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

BEVÉTEL A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Zárszámadása az 1928. évről. KIADÁS

	P	f		P	f
1928. jan. 1. Maradvány:					
a) szakkönyvek kiadói tart.	10,000	—	Házbér	2,718	01
b) lakbér-tartalék	9,358	39	Fűtés, világítás, takarítás, telefon	754	05
Államsegély	4,508	22	Irodai és postai kiadások	945	—
Tagsági díjak:					
a) vármegyei szövetségek	4,572	75	Tisztviselők tiszteletdíja	4,280	—
b) közveitlen testületek	677	35	Elnökségi tagok utiköltsége	2,221	15
Tűzoltó Otthon telekbéte és kamat	313	19	Szolgálati érmek árának visszatérítése	115	88
Szolgálati érmekért	6,015	79	Kezelési nyomtatványok	12	24
Szakkönyvek és nyomtatványokért	3,398	46	Tagdíjvisszatérítés	14	40
Előre nem látható és albérlőtől	475	90	Szolgálati érmekért	4,156	12
Kamatokból	601	37	Szakkönyvek árának visszatérítése	67	60
Breuer Szilárd-alap	43	34	Előre nem látható kiadások, adó	515	54
			Breuer Szilárd alap kamata	43	34
			Tűzoltó Otthon bevétele, kamata	313	19
	39,964	76	1928. dec. 31. Maradvány:		
1929. jan. 1. Maradvány:					
a) szakkönyvek kiadói tartaléka	13,000	—	a) szakkönyvek kiadói tartaléka	13,000	—
b) lakbértartalék	10,808	24	b) lakbértartalék	10,808	24
				39,964	76

Gróf Széchenyi Viktor s. k.
elnök.

Breuer Szilárd s. k.
orsz. szöv. ügyvez. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtitkár.

Sturm István s. k.
szöv. pénztáros.

Aranyoss István s. k.
számv. biz. elnöke.

Bojtor István s. k.
számv. biz. tag.

Tarnay Béla s. k.
számv. biz. tag.

BEVÉTEL A M. O. Tűzoltó-Szöv. Segélyzöpenztárának zárószámadása az 1928. évről. KIADÁS

	P	f		P	f
1928. január 1. Maradvány	13,272	57	Segélyezésekre	1,108	—
Tagdíjakból	13,201	44	Kezelési nyomtatványokra	294	30
Kamatok	2,141	95	Irodai és postai költségekre	266	99
			Orvosi tiszteletdíj	200	—
			Előre nem látható kiadások	169	08
			1928. dec. 31. Maradvány	26,577	59
	28,615	96		28,615	96
1928. január 1. Maradvány	26,577	59			

Gróf Széchenyi Viktor s. k.
elnök.

Breuer Szilárd s. k.
orsz. szöv. ügyvez. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtitkár.

Sturm István s. k.
szöv. pénztáros.

Aranyoss István s. k.
számv. biz. elnöke.

Bojtor István s. k.
számv. biz. tag.

Tarnay Béla s. k.
számv. biz. tag.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségének elnökségi ülése 1929 július hó 27-én. Az elnöki széket Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el. Az ülés határozatképességének megállapítása után főtitkár Dr. Kele Józsefnek, a Jász—Nagykún—Szolnok vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökének, ny. vármegyei főügyésznek és népfelkelő századosnak folyó évi június hó 21-én történt elhúnytát jelentette be. Az elnökség Dr. Marinovich Imre alelnök indítványára, a négy évtizeden át a tűzrendészet fejlesztése körül kifejtett kiváló érdemeinek elismerésül, emlékének jegyzőkönyvben való megörökítését határozta el; egyben a magyar tűzoltóintézmény gyászának felállással adott kifejezést.

A főtitkár bejelentette továbbá, hogy Marton Károly, a községi önkéntes tűzoltótestület örökös főparancsnoka, tb. járási tűzrendészeti felügyelő folyó évi július hó 19-én elhalálozott és hogy díszes temetésén az országos tűzoltószövetséget Barabás

István dísztag és Benda László elnökségi előadó képviselték. Az elnökség ezen gyászeseeményt is mély sajnálattal vette tudomásul és a községi tűzoltótestülethez részvétátirat intézését határozta el.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Dr. Marinovich Imre azon jelentését, hogy a Székesfehérváron rendezett kerületi tűzoltó-szaktanfolyam folyó évi június hó 30-án tartott záróvizsgáján az orsz. tűzoltószövetséget képviselte, amelyen 93 hallgató sikeres előmenetelét igazolta, az elnökség tudomásul vette és Vida Pál tanfolyam-parancsnoknak, valamint az összes előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Bejelentette továbbá, hogy Debrecenben folyó évi július hó 8-tól 21-ig tartott kerületi tűzoltótanfolyam záróvizsgáján az orsz. tűzoltószövetség képviselőjében szintén résztvett, melyen 41 hallgató sikeres kiképezését igazolta. Az elnökség ezen bejelentést tudomásul

véve, úgy *vitéz Dr. Roncsik Jenő* tanfolyamparancsnoknak, mint az előadói karnak jegyzőkönyvi köszönését nyilvánította.

Dr. Balogh Dezső elnökségi tag azon bejelentését, hogy Kispesten folyó évi július hó 8-tól 21-ig tartott kerületi tűzoltótanfolyam záróvizsgáján az orsz. tűzoltószövetséget képviselte és hogy annak 32 hallgatója, a tanfolyam sikeres elvégzéséről tett tanubizonyosságot, az elnökség tudomásul vette, egyben *Zonkó Antal* tanfolyamparancsnoknak, valamint előadókarának eredményes fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönését fejezte ki.

A *Sopron sz. kir. város és Sopron vármegyei tűzoltószövetség* azon bejelentését, hogy Sopronban 1929 augusztus hó 22-től szeptember hó 3-ig kerületi tűzoltótanfolyamot rendez és hogy annak parancsnoki teendőit *Zügn Nándor* elnökségi előadó látja el, az elnökség tudomásul vette; szintúgy *Pécs sz. kir. város* polgármesterének azon jelentése is, mely szerint folyó évi augusztus hó 19-től szeptember hó 1-ig kerületi tűzoltótanfolyamot rendez, melynek parancsnoka *Reéh György* vármegyei tűzoltószövetségi alelnök és hogy ezen tanfolyamra orsz. szöv. elnökségi előadó kiküldését kérelmezi, az elnökség tudomásul vette és a tanfolyamon, az orsz. szövetség képviselőjével *Vida Pál* előadót bízta meg.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy a rákosligeti önkéntes tűzoltótörsület folyó évi július hó 7-én, a háborúban hősi halált halt működő tagjainak emléktábla leleplezési gyászünnepélyén, az orsz. tűzoltószövetség képviselőjében a felavató beszédet elmondotta, külön megemlékezvén *néh. Udvardy Aladárról* is, az elnökség tudomásul vette.

Vida Pál előadó azon bejelentését, hogy a Fejér vármegyei tűzoltószövetség folyó évi rendes közgyűlését szeptember hó 8-án Dunapentelén fogja megtartani és az orsz. szövetség képviselőjére *Erdély Ernő* előadó kiküldetését javasolta, az elnökség jóváhagyólag tudomásul vette.

Ezután *Papp Ferenc* előadó, a párisi nemzetközi tűzoltókiállítás és kongresszuson történekről részletes jelentését ismertette, amely szerint *Dr. Tomcsányi Kálmán* min. tanácsos, a m. kir. kormány képviselőjében, *vitéz Dr. Roncsik Jenő* és *Papp Ferenc* elnökségi előadók, valamint *Teasdale Ottó* és *Szilvay Kornél* fővárosi hivatásos tűzoltófőtisztek, a magyar tűzoltóintézmény képviselőjében vettek részt e mozgalmas tűzoltónapokon. Bejelentő szerint a magyarok eleinte némi idegenkedéssel találkoztak; e közönyt csakhamar a helybeliek részéről tanúsított legnagyobb tisztelet és nagyrabecsülés követte, azon lelkes francia nyelven elmondott felszólalás eredményeképp, mellyel a m. kir. belügyminiszter kiküldöttje ezt a nemzetközi összejevetelt, — mint sorrendben a legelső — a magyar nemzet nevében üdvözölte. A magyarság iránti rokonszenvet élénken fokozta, a kiállítás legszebb helyén, feltűnéstkeltően elhelyezett *Szilvay-féle poroltógép*. Ez a két tényező, a magyarságra irányította a nagy tömegben megjelent helybeli és külföldi tűzoltóságok képviselőinek figyelmét, s a magyarság a legélénkebb érdeklődés központjába került. Minthogy bejelentő értesülése szerint, a magyar kiküldöttek a francia nemzeti tűzoltószövetség tiszteletbeli tagjaivá fognak választatni, azon javaslatát terjesztette elő, miszerint viszonzásképpen a francia tűzoltószövetség vezetőfőfiai, a magyar országos tűzoltószövetség tiszteletbeli tagjaivá választassanak. Végül *Bíró Pálnak*, Párisban élő hazánkfiának a magyar tűzoltóságok képviselőjében megjelentek érdekében kifejtett szolgálataiért jegyzőkönyvi köszönét nyilvánítását javasolta. Elnökség *Papp Fe-*

renc összes javaslatát magáévá véve, a magyar kiküldöttek fáradozásáért köszönését nyilvánította; majd alelnök indítványára elhatározta, hogy *Szilvay Kornél* budapesti hiv. tűzoltófőtisztet nemesak a magyar tűzoltóintézmény, de az egész magyar nemzet dicsőségének érdekében kifejtett sikeres tevékenységeért, bajtársi szeretettel üdvözli és ezen körülményről jegyzőkönyvi kivonat útján értesíti.

Erdély Ernő előadó azon jelentését, hogy a „Neusiedel am See”-n tartott burgenlandi tűzoltószövetség közgyűlésén folyó évi június hó 30-án, az orsz. tűzoltószövetség képviselőjében megjelent és az elszakított területen maradt bajtársait üdvözölte, az elnökség tudomásul vette.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár az orsz. tűzoltószövetség 1928. évi és az 1929. első félévi működéséről szóló jelentését olvasta fel, melyet az elnökség némi kiegészítő módosításokkal tudomásul vett és annak az orsz. választmány elé való terjesztését határozta el; a főtitkárnak pedig terjedelmes munkájáért köszönetet szavazott.

Sturm István pénztáros, az orsz. tűzoltószövetség 1928. évi zárszámadását ismertette. Elnökség e jelentést tudomásul véve, a számadások és a pénztár megvizsgálásának eszközlése céljából a számvizsgáló bizottságnak folyó évi augusztus 3-ára való összehívását rendelte el.

Benda László előadó azon előterjesztése tárgyában, mely szerint a sárvári tűzoltóság a Szombathelyen tartandó országos tűzoltóverseny feltételeit olyképpen kívánja megváltoztatni, hogy a városi csapatok által használandó előkocsival bíró mozdonyfecskendő helyett kocsifecskendő alkalmaztassék, mivel az ország legtöbb tűzoltósága csak kocsifecskendővel rendelkezik, az elnökség úgy határozott, hogy a városi csapatok részére előkocsival bíró mozdonyfecskendővel eszközözendő versenyt, az eredeti versenyfeltételek értelmében, változatlanul meg fogja tartani; emellett azonban ugyancsak városi csapatok részére, párhuzamos feltételek mellett, egy harmadik versenyt is rendez; egyidejűleg ezen változott körülménynek a Tűzrendészeti Közlöny júliusi számában való közhírrétételét elrendelte.

Főtitkár azon jelentését, hogy a szombathelyi országos tűzoltóversenyen használandó fecskendőket *Köhler István*, *Mátrai Antal*, *Seltenhofer Frigyes*, *Teudloff-Dittrich* és *Walser Ferenc* gyárosok díjtalanul felajánlották, az elnökség köszönettel tudomásul vette és a beérkezett ajánlatoknak a szombathelyi rendezőbizottsághoz való átterjesztését határozta el.

Szatmár—Bereg—Ugocsa vármegyék alispánjának azon bejelentését, mely szerint Mátészalkán folyó évi augusztus hó 11-én, a vármegyei tűzoltószövetség kerületi tűzoltóversenyt rendez, az elnökség tudomásul vette, amelyen való képviselőjére *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Az első országos tűzoltótisztképző-tanfolyam végzett hallgatóinak, az orsz. tűzoltószövetséghez intézett azon bejelentését, mely szerint az országos tűzoltóversenyen kitűzendő *Breuer Szilárd* tanfolyamparancsnok nevére alapított örökös vándordíjat ajánlottak fel; a bemutatott díszes ezüstserleg megismerlése és a reávonatkozó alapítólevél tartalmának felolvasása után, az elnökség köszönettel tudomásul vette és a legközelebbi országos tűzoltóverseny megtartásáig megőrzés végett átvette.

Főtitkár azon jelentése tárgyában, hogy a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége által még 1926. évben, az országos tűzoltóversenyre felajánlott vándordíj sorsa felett határozat hozassék, mivel annak idején az orsz. tűzoltószövetség e serleget ilyen cí-

men elfogadásra alkalmatlannak találta, az elnökség úgy határozott, hogy az adományozónak ezen serleg posta útján visszaküldessék, mivel ismételt levélbeli megkeresésre sem nyilatkozott az iránt, hogy az, az egyik országos tűzoltóverseny rendes díja gyanánt kiosztható-e, vagy sem?

Az országos tűzoltószövetség által, a szombathelyi országos versenyre felajánlandó versenydíjak tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy 2 versenydíj beszerzésére 300 pengőt szavazott meg; azok beszerzésével pedig Dr. Balogh Dezső és Sturm István elnökségi tagokat bízta meg.

Főtitkár által a Szombathelyen, 1929 augusztus hó 16—18-án tartandó elnökségi, országos választmányi, segélyzöpenztári ülés és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők értekezéséről szóló, valamint a nagygyűlés meghívóinak szövege felolvasatván, az elnökség azoknak a Tűzrendészeti Közlöny 7-ik számában való közlését rendelte el.

A zalavármegyei tűzoltószövetségnek, az országos tűzoltószövetséghez a beszolgáltatandó tagdíj követelésének mérséklése iránt intézett kérelme tárgyában az elnökség annak az orsz. választmány elé való terjesztését határozta el.

Breuer Szilárd ügyv. alelnöknek az orsz. tűzoltószövetség pénztári kezelésére vonatkozó javaslatainak tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy azokat véleményezés végett a számvizsgálóbizottság elé terjeszti.

Schwarz János székesfehérvári gyári tűzoltóparancsnoknak, a tűzoltótiszti igazolványok kiállítására vonatkozó és egyéb javaslata tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy azokat tanulmányozás és véleményezés céljából a Fejérvármegyei tűzoltószövetségnek kiadja.

Dr. Soltész Adolf többféle irányú javaslatának ismertetése után az elnökség elhatározta, hogy azt a szűkebbkörű elnökségnek tanulmányozás és javaslattétel céljából kiadja.

Breuer Szilárd ügyv. alelnöknek a tagdíjak esetleges újabb megállapításának mellőzésére vonatkozó javaslatát az elnökség magáévá téve elhatározta, hogy a folyó évben Szombathelyen tartandó országos választmányi, illetve nagygyűlésen a 3 év előtt megállapított tagdíjak megváltoztatására javaslatot nem tesz, mivel a jelenleg fennálló kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt a tagdíjak felemelésének kérdése nem időszerű.

A Szabolcsvármegyei Tűzoltó-Szövetség azon megkeresése tárgyában, mely szerint a folyó évi augusztus hó 4-én Nyíregyházán tartandó kerületi tűzoltóversenyére az orsz. tűzoltószövetség képvisel-tetését kéri, az elnökség úgy határozott, hogy ezen tisztségre Vida Pál előadót kérte fel. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzöpenztárának elnökségi ülése 1929 július hó 27-én. Az elnöki széket Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el. Az 1929 június hó 21-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, észrevétel nélkül hitelesített.

Főtitkár ezután a múlt ülés óta beérkezett és az alapszabályok értelmében — orvosszakértői vélemény alapján — kiutalt segélyekről szóló jelentést terjesztette elő, mely szerint: *Haudinger Gyula* szakaszparancsnok (Szekszárd) 68 pengő, *Varga János* tűzoltó (Füzesgyarmat) 20 pengő, *Kiss Géza* alparancsnok (Nagykerek) 54 pengő, *Pethő János* tűzoltó (Viszák) 16 pengő, *Virág Dezső* örparancsnok (Szeged) 28 pengő, *Hujber László* tűzoltó (Répeceszemere) 50 pengő, *Pittner János* örparancsnok (Jászárokszállás) 30 pengő, *Muranszky Lajos* parancsnok (Mezősas) 30 pengő és *Farkas Gáspár*

tűzoltó (Dunapentele) 40 pengő segélyben részesült, melyek folyósítását az elnökség észrevétel nélkül tudomásul vette.

Banszky György csorvási hiv. tűzoltó segély iránti kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel kórházi igazolás alapján megállapítást nyert azon körülmény, hogy nevezett előrehaladt súlyos tüdőgümőkórban szenvedő beteg volt, mely bántalma nem igénylő által bejelentett állítólagos elesés, illetve elesés következtében fellépett tüdővérzés folytán keletkezett, hanem ezen betegsége — ezt megelőzőleg is — huzamos idő óta fennállott.

Erdély Ernő előadó azon javaslata tárgyában, mely szerint a segélyzöpenztári tagsági díjak felemeltessenek, ennek a körülménynek nyomában pedig az igényjogosult szolgálat közben balesetet szenvedett vagy megbetegedett tűzoltók napisegély összege, az eddigi kulcs szerint folyósított segélyek többszörösére felemeltessék, az elnökség úgy határozott, hogy a segélyzöpenztári tagsági díjak felemelését jelenleg nem tartja időszerűnek. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

H I R E K

MARTON KÁROLY

nyug. ev. igazgatótanító, a Kőszegi Önkéntes Tűzoltó Egylet örökös főparancsnoka és tb. kerületi tűzrendészeti felügyelő, a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség választmányi tagja, városi képviselő, a kir. díszérem tulajdonosa stb. életének 73. évében folyó évi július hó 19-én elhunyt. A megboldogult, aki a kőszegi tűzoltóságnak 39 évig működő tagja, 15 évig főparancsnoka volt, ezen hosszú szolgálati tevékenysége folyamán, mint lelkes tűzoltó mindvégig testületének fejlesztésén fáradozott és annak mindenkor díszére vált. Földi maradványait folyó évi július hó 22-én, a város közönsége és bajtársainak részvéte kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

A Pest-vármegyei kerületi tűzoltószaktanfolyam záróvizsgálója. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltószövetsége az önkéntes, kötelezett és gyári tűzoltóságok parancsnokai részére a belügyminisztérium engedélye alapján Kispeszt-városban kéthetes kerületi tűzoltószaktanfolyamot rendezett, amelynek záróvizsgálója folyó évi július hó 21-én fojt le. A záróvizsgán a belügyminiszter úr képviselőjében Dacleva Rezső min. osztálytanácsos vett részt, a Magyar Országos Tűzoltószövetséget Dr. Balogh Dezső elnökségi tag; Kispeszt megyei várost vitéz Dr. Válya Gyula polgármester képviselte. A záróvizsgát Agorasztó Tivadarnak, a vármegye alispánjának, egyben a tanfolyam felügyelőjének képviselőjében Dr. Csilléry Zoltán vm. th. jegyző, a vármegyei szövetség alelnöke, nyitotta meg, amelynek során a tanfolyam 30 rendes és 2 rendkívüli hallgatója tanuságot tett arról, hogy úgy az elméleti, mint a gyakorlati tűzoltói ismereteket elsajátították, amit a hallgatók lelkes buzgalom mellett Zankó Antal tanfolyamparancsnok és az országos és vármegyei tűzoltószövetség által kiküldött előadók szakavatott munkájának köszönhetnek.

A m. kir. minisztérium 4020/1928. M. E. sz. és a Föv. Közmunkák Tanácsa 2304/1928. sz. szab. rendeletének folytatását, — e lapszám hivatalos részének a szombathelyi orsz. választmányi és a nagygyűlésen való szereplése miatt, — a helyhiányra való tekintettel csak a 9-ik számban fogjuk tovább közölni.

Szerk.

Egy svábhegyi nyaraló tetőzetének égése Budapesten. Folyó évi július hó 25-én, reggel 8 óra 23 perckor az I. ker., Hegyhát-út 26. szám alól tetőtűzet jeleztek, mire az I. és II. ker. tűzország Ausch Rezső ügyeletes főtitst vezetésével a vész helyére vonult, ahol egy rönkfából épült, 22 m hosszú és 14 méter széles földszintes, faszindellyel fedett villa tetőzete teljesen lángban állott. Az I. ker. őrség a kertbejárat előtt levő tűzesapból szerelt autófecskendőjéről csak 1 hatásos egységes sugárral támadhatta a tüzet, mivel a vízvezetéki csőhálózat e tájon csekély mennyiségű vizet szolgáltat. Ezért a II-ik őrség a tűz színhelyétől északra, a 400 méter távolban levő Laura-úti másik tűzesapból táplált autófecskendőjéről szintén egy egységes sugarat szerelt, amelynek segítségével a tüzet sikerült eloltani. A tető teljes leégése mellett, a tűz lefelé, köröskörül $\frac{1}{2}$ méternyire terjedve, a farönkfalat is lángbaborította. A padlásra vezető falépeső leégése folytán, e helyen a tűz a földszintre is leterjedt és a folyosó mennyezetének faburkolatát is felgyújtotta. A különálló deszkabódében levő éléskamra és a jégverem szalmatetőzete is tüzet fogott. A lakoszobák összes ingóságait a tűzoltók kimentették. A támasz nélkül maradt kémények ledöntettek. A tűz d. e. 10 óra 50 perckor nagyjában el volt oltva. A takarítási munkálatok délután 5 óra 38 perckor befejezést nyertek. A tűz keletkezési oka kéményégetés volt.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Malcsiner Károly Ganz-gyári par., vál. tag, Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár, orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II.—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhozó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindenemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzol, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretességgel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TŰZET, IGY VILÁGOS TŰZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰLTÁCS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER, BUDAPEST VIII. SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39**

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK — kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyen felszerelések

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vígsház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr segítségét

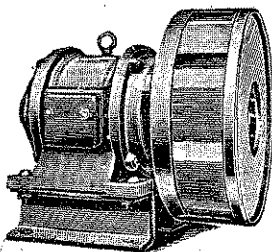
csak akkor tud eredményesen nyújtani, ha veszély esetén egyszerre és gyorsan tudja embereit mozgósítani

a szirénával!

Ehhez ajánljuk fel Önnek a segítséget

VINDOBONA SZIRÉNA-MŰVEK
Budapest, I., Döbrentei-utca 13. szám

Elektromos és kézimeghajtású szirénák ismertetője ingyen és bérmentve

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:

Jausz Testvérek Általános Műszaki R.-T.

Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I. Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMEKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója**A MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánpótlókkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskenők megtekinthetők
lent a magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, székérmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPESTIroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség feilvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskendők, automobil benzinmotoros tűzifecskendők és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57494. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A szombathelyi tűzoltó-napok.

Nagymagyarország boldog óráira emlékeztető, hatalmas méretekben zajlott le a magyar országos tűzoltószövetség ezidei nagygyűlése Szombathelyen, melynek keretét a vasvármegyei tűzoltószövetség fennállásának 40 éves jubileumi ünnepélye szolgáltatta.

A nyugatmagyarországi kultúra ez értékes öröklésén, Vas vármegye és Szombathely városa, a vármegyei tűzoltószövetség és a helybeli tűzoltóság buzgó fáradozásával minden lehetőt elkövetett az iránt, hogy az ország minden vidékéről összesereglett magyar tűzoltó-bajtársakat keblére ölelhessen és hogy azok otthonosan érezzék magukat.

A rendezőség körültekintő figyelme eredményel is járt, mert minden vendégtűzoltóról megfelelő gondoskodás történt és mindannyian megelégedéssel fogunk visszagondolni arra a néhány kellemesen eltöltött napra, mely mindnyájunk előtt évek múlva is emlékezetes marad.

Már Nagyboldogasszony napján megindult a távoli vármegyék tűzoltóinak érkezése, akiknek száma óráról-órára növekedve, oly tömeggé gyarapodott, hogy az orsz. szövetség gyűléseinek első napján, már az egyenruhás tűzoltó-bajtársak sűrű csoportjai tarkították Szombathely város utcáit és díszes tereit.

Augusztus 16-án este, pedig az orsz. tűzoltószövetség elnöksége és választmánya is teljes számban együtt volt már, úgy hogy első tanácskozásait, a közigazgatási tanfolyam palotájának dísztermében megtarthatta.

Gróf Széchenyi Viktor lelkes elnöklése mellett, úgy az elnökségi, mint az országos választmányi ülés kitűzött napirendje, a legteljesebb megértéssel tárgyalatott le, mely után a város gyönyörű parkjában levő kioszk-vendéglőben, a tűzoltó-bajtársak ismerkedési estélye a legszívélyesebb hangulatban folyt le.

Másnap azután a város külső körzetében levő, üzemenkívül álló motorgyár területén, már reggel 7 órakor megindultak az országos tűzoltóversenyek. Tizenkét városi és huszonkét községi versenyzőcsapat — tropikus hőségben — napestig küzdött a győzelem pálmájáért.

Az elismerés elsősorban mindenesetre a versenybírók fáradhatatlan tagjait illeti, akik megszakítás nélkül, — amíg a versenyzőcsapatok árnyé-

kos helyen felváltva pihenőt tartottak, — végezték hálátlan feladatukat.

Az ország minden részéből összesereglett versenycsapatok küzdelmének élénk buzdításául a szép és értékes versenydíjak nagy száma szolgált.

Jelen országos tűzoltóverseny fényének emeléséhez nagyban hozzájárult a m. kir. belügyminiszter által ezúttal első ízben felajánlott értékes versenydíj kitűzése is, mely szíves figyelméért *Scitovszky Béla* Önagyméltóságát — az ország tűzoltói nevében — e helyen is hálásan köszöntjük.

Különös feltűnést keltett azonkívül az első országos tűzoltótisztképző-tanfolyam végzett hallgatói által adományozott *Breuer Szilárd örökös vándordíj* és az orsz. tűzoltószövetség két értékes versenydíja. Azonkívül a helyi érdekeltségek és a tűzoltóügy barátai is számos értékes tárggyal gazdagították a versenydíjak sokaságát.

Időközben — délelőtt — a versenyek folyamán összesereglett érdeklődők részére, a versenytér mellett levő fedett helyiségben *Nagy Sándor orsz. tűzoltószövetségi főtitkár* a poroltásról és *Erdély Ernő* elnökségi előadó, a tűzoltói taktika fejlődéséről egy-egy érdekesítő szakelőadást tartottak, melyeket a szép számban megjelent érdeklődők mindvégig élénk érdeklődéssel hallgattak végig.

Az országos tűzoltóversenyek napját este, a tűzrendészeti felügyelők és a hivatásos tűzoltótisztek együttes értekezlete fejezte be, mely alkalommal számos közérdekű kérdés megvitatása került szónyegre.

Az esti órákban Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos, a m. kir. belügyminiszter képviseletében Szombathelyre érkezett.

Augusztus 18-án, reggel 6 órakor a város utcáin mozgó tűzoltózenekarok zajos ébresztője hirdette a szombathelyi tűzoltó-ünnepélyek utolsó napjának kezdetét. Majd délelőtt 1/29 órakor, a Szent Háromság téren felállított tábori oltár előtt, díszes társaság gyűlt össze. Röviddel ezután a belügyminiszter képviselője, a hadsereg, a vármegye és a város vezetősége, az orsz. tűzoltószövetség elnöksége, választmánya, a város és a környék előkeltségei, az oltár előtti széksorokon helyet foglalt. E festői csoport keretétül egy tűzoltói díszzászlóalj szolgált.

A tábori misét *gróf Mikos János* megyés püspök szolgáltatta. Ennek végeztével a városba özönlött tűzoltócsapatok díszvonulása következett, melynek példás rendezése és lefolyása, a vármegyei tűzoltóságok kiváló fegyelmeztségét igazolta.

Ezután a vasvármegyei tűzoltószövetség jubiláris díszközgyűlése következett, mely a város tágas sportpályáján, a szabad ég alatt, a felvonult tűzoltóságok tömegeinek részvételével, a legszebb rendben folyt le.

Az elnökség és a meghívott vendégek, a nézőtér tribünjének középső erkélyén foglalt helyet, ahonnan e jubiláris ünnepség alkalmából, különösen az ősz Barabás Istvánhoz, mint a vasvármegyei tűzoltószövetség törzsalapítójához intézett legkezebb üdvözlő szavak hangzottak el. A szebbnél szebb beszédek folyamán, főként gróf Mikes János megyés püspök és Széchenyi Viktor gróf magas szárnyalású szavai keltek kiváló lelkesedést.

A tanácskozások sorrendjét d. e. 1/212 óraker, a közigazgatási tanfolyam palotájának dísztermében, az országos tűzoltószövetség nagygyűlése rendezte be.

Bátran nevezhetjük volna ez összejevetelt tűzoltó dísz-nagygyűlésnek is, mivel a hatalmas tanácskozási termet zsúfolásig megtöltő tűzoltók, úgy az ülést vezető gróf Széchenyi Viktor megnyitóbeszédét, mint a belügyminisztert képviselő Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos szavait, tüntető éljenzéssel vette tudomásul. Szintúgy a napirend síma és gyors letárgyalása mellett, a tiszteletbeli tagok megválasztása is kitérő lelkesedés kíséretében folyt le. Csak a legközelebbi nagygyűlés helyének megválasztása bontotta 2 pártra a szavazó tűzoltók tömegét, amikor is Győr városának meghívását pártolók száma kerekedett felül.

Az alapszabálymódosításra vonatkozó és a tisztújítás elnapolásával kapcsolatos indítvány egyhangú megszavazása után, már csak a versenydíjak kiosztása maradt hátra, melynek igazságos eredménye — közmegegyezést keltő volt.

A nagygyűlés berekesztése után az országos tűzoltószövetség segélyzöpinztára közgyűlésének tárgyai, gyors egymásutánban símán intéztettek el, amelynek végeztével a jelen voltak a Sabária-szálloda dísztermében rendezendő díszebédre vonultak.

El pazarul rendezett díszlakomán elhangzott lelkes pohárköszöntők végeztével, a távoli vidék tűzoltóinak útra készülődése észrevehető volt már. Egyre ritkult az egyenruhás tűzoltók száma, úgyhogy a szombathelyi tűzoltóság által a késői délutáni órákban rendezett támadási bemutató gyakorlatát — az elnökség néhány tagján kívül — jó részt már csak a város polgársága szemlélte végig.

Pedig e tűzoltóságnak, a város szívében, egy kétemeletes ház feltételezett tetőtűzéhez való kivonulása is jól sikerültnek volt mondható. Míg a támadási művelet folyamán belül a padlástérbe vezetett száraz tömlővezeték fektetése és kívül két létrán való felhatolással, egy-egy motorsugár alkalmazása, a testület működő tagjainak elismerésreméltó tettekkészségét igazolta.

El bemutató gyakorlat utolsó kürtszavának elhangzása után az alkony beálltával Szombathely városa ismét visszanyerte rendes arculatát. Másnap reggel pedig az utolsó néhány ittmaradt vidéki tűzoltó is szűkebb otthonába távozott.

Visszapillantva e néhány nap mozgalmas óráira, úgy érezzük, hogy ezen ünnepélyes tűzoltósokadalom legkiemelkedőbb jelensége mégis annak a tettekkész 5000 vasvármegyei kemény legényekből toborzott tűzoltó hadseregnek felvonulása volt, akiknek lábdobbanásai megrengették Szombathely kies utcáinak köveit. És amidőn a tűzoltócsapatok végtelennek tetsző oszlopai, a nagy Berzsenyi Dániel büszke ércszobra alatt elvonultak, mintha annak fenkölt szelleme — e perekben ismét életre kelt volna — és mintha a 132 év előtt Vas vármegye fel-

kelt nemességéhez, a szombathelyi táborba vonulása alkalmával intézett buzdító szavainak visszhangja csengett volna fülünkbe:

Él még nemzetem Istene!

Buzgó könnyeimen szent öröm ömledezz,

Állsz még, állsz szeretett hazám,

Nem dőlt még alacsony porba nemes fejed...

Szerkesztő.

A tűzoltás szükségszerű fejlődési iránya

Írta: **Dittrich József**

okl. gépészmérnök, szfv. tűzoltófőtiszt

Az előltöltő puska idejében nagy vívmányt jelentett a hátultöltő Wernld-puska, melyet csakhamar követett a Mannlicher, aztán a géppuska, mely amazok eredményes használatát ezerszeresre fokozta. Asztalos apáink még fáradságos munka árán fűrészelték szét a nyers deszkát és verejtékes órákon át taszigálták a kézigyalut, míg most ugyanazt a munkát teljesen fáradság nélkül a körfűrész és marógép másodpercek alatt végzi el. És így az egész vonalon megsokszorozódott a munka teljesítménye azáltal, hogy a műszaki ismeretek fejlődésével karöltve oly eszközök létesültek, melyek az emberi munkát megkönnyítették, azt megsokszorozták, tevénytették. Ha szakértő szemmel és elfogulatlan elmével vizsgáljuk a tűzoltás munkakörében tapasztalt haladás mértékét, akkor azt kell látnunk, hogy az lényegesen lassabb fejlődést mutat, mint az iparban. Mondhatnám stagnál. Mintha bizonyos konzervatív nézetek akadályoznák azt, hogy a műszaki haladás által immár bőven nyújtott újabb eszközöket és módszereket magáévá tegye, működésében felhasználja és ezzel munkája sikerét fokozza. Például: 20 év óta készülnek kifogástalan motorikus fecskendők, melyek óriási előnyei a régi hydrophor, koesi- és mozdonyfecskendők felett ismeretesek, és mégis még ma is sűrűn akadnak községek, melyek új fecskendő beszerzésénél a kézihajtású, elavult mozdonyfecskendő mellé állanak. Azt szokták mondani, hogy ez olcsóbb, a szegény község annak árát nem bírja el. Ez szerintem téves felfogás vagy maradiság esupán. Mert miért ne szerezne be X község motorikus fecskendőt akkor, mikor az alig kerül többbe, mint egy ugyanoly teljesítményű mozdonyfecskendő? Meg kell szűnnie annak a megrögzött hamis érvelésnek is, hogy a motorfecskendőhöz több víz kell. Hiszen motorral tetszésszerűen és szivattyút is hajthatunk, tehát akkorát is, mely a mozdonyfecskendő vízszállításával egyenlő, vagyis több vizet nem igényel. Vagy higgyünk azoknak, kik a motoros fecskendőknek azért ellenségei, mert állítólag szakértői kezelést igényel? De hiszen minden faluban van már hozzáértő ember, ki az autómotort ismeri, miért lenne e szempont a haladás akadálya? Különösen ma, amikor a motoros szivattyúkészletek szerkezetileg oly egyszerűek, hogy bármely laikus is kezelni tudja? Aztán miért állanak meg csak a tűzoltás eszközeiben ott, ahol már dédapáink tartottak, mikor ma már a gyermekek is rádióval és repülőgéppel játszanak?

Csodálatos és a józan felfogással ellenkezik tehát, hogy a magas belügyi kormány ismert és nagy horderejű, böles rendelete alapján a szerkesztésre kötelezett községek ma is még kézihajtású, elavult mozdony- vagy koesifecskendőket rendelkeznek meg, holott — mint fentebb említettük — motorikus fecskendők nagy előnyei minden vonat-

kozásban elismertek, sokszorosan bizonyítottak. Igaz, hogy az 1925. évi rendelet mozdonyfecskendők bevásárlását szorgalmazza, de ezt nem lehet szó szerinti szigorúsággal felfogni, mert ezzel a rendelet csak a tűzoltásra alkalmas és szükséges nyomó szerkezet *minimumát* kívánta leszögezni és természetesen nem ellenzi a jobbat, a célszerűbbet, mint ahogy a gyakorlat eddig is megmutatta, hogy a kormány haladó szelleme a motoros fecskendők beszerzését sehol sem ellenezte. Ne álljunk meg tehát a fejlődésben, ne zárkózzunk el a jobb elől — ha valamivel drágább is —, hanem *vegyünk ezután kizárólag motoros fecskendőket*, amelyeket hazai gyáraink már a legtökéletesebb alakban készítenek. Haladjunk előre a tökéletesítés útján, hogy munkánkkal megszokozva eredményesebben szolgáljuk azt a nemes célt, melyre elhivattunk. A meglévő régi és használható mozdony- és kocsifecskendők pedig kerüljenek tartalékba, hogy kisegítő szernek felhasználhassuk. Erre még jók. Egyébként pedig megérdemlik a megszolgált nyugalmat.

A fejlődés azonban itt nem állhat meg. A szegény falusi község kis hordozható, vagy kézzel vontatott motoros fecskendője, már a tehetősebb városok viszonyait és szükségleteit nem elégíthetik ki. Itt már egy fokkal tovább kell mennünk. A városok anyagi ereje is megengedi, hogy tűzoltóságát a hathatósabb, nagyobb teljesítményű automobilfecskendővel lássa el. Ezzel megoldást nyer a sok nehézséget és anyagi áldozatot okozó lófogatos vontatás kérdése is. Az automobilfecskendő, mely egyben szerkezesi felszereléssel is ellátható, immár nélkülözhetetlen kelléke a tűzoltás eredményes kifejtésének. Előnyei annyira közismertek, hogy részletesen nem reflektálunk rájuk. Mindenki tudja, mit jelent az, ha azonnal mozgósítható szerünk van, mellyel a szomszédos községek számára is gyors és hathatós segélyt szolgáltatathatunk. Ha minden valamire való város automobilt szerez be, meg van oldva a körzeti fecskendő kérdése is. Különösen akkor, ha a város beszerzési költségeihez a szomszédos községek — mondjuk 10—15 km-en belül — ugyan csak hozzájárulnak.

Megyei székhelyeknek, nagyobb városoknak, főleg hol hivatásos tűzoltóság is van, már ezzel sem szabad megelégedni. A fejlődés ugyanis a mai ismeretek mellett ezt az állapotot is túlhaladta. Itt már az oltás műveletét sok mindenféle tekintetből nem szabad az eddigi kizárólagos vízre, mint oltóanyagra alapítani. Hanem, igénybe kell venni mindazon oltási anyagok célszerű alkalmazását, melyek bár régen ismertek, de gyakorlati alkalmazásuk igen szűk korlátok között érvényesült. Általában ismert dolog, hogy a vízzel való oltásnál gyakran igen nagy kárt okozunk, viszont tudjuk azt is, hogy a porral való oltás (sodabicarbona) a fojtógázokkal (szénsav, kénessav stb.) való oltás, a vegyi folyadékokkal (tétrachlor, methylbromid) való oltás és a habbal való oltás a kézi készülékeknel teljesen bevált módszereket nyújt, melyek a vízzel nemoltható anyagok égésénél vagy villamos berendezéseknél egyedül alkalmazhatók és semmiféle kárt nem okoznak a tűztől nem érintett tárgyakban. És hogy jól váltak be, azt a külföldön elterjedt alkalmazásuk fényesen igazolja. Ha pedig a kézzel kezelhető kis készülékek rendkívül előnyös oltóhatása elismert, miért ne lehetne azokat nagyobb feladatok teljesítésére is alkalmassá tenni?

Nines annál könnyebb, mint ezen bevált kisteljesítményű oltási módokat egy oly nagyobb méretű eszközzé átalakítani, mely ezek kiváló előnyeit a víz felett, nagyobb tüzeknél is felhasználhatóvá teszi.

Vétek volna azokat az óriási előnyöket, melyeket ez oltómódszerek nyújtanak tovább is figyelmen kívül hagyni, mikor a tudományos kísérletek és megállapítások ma már teljesen tisztázták azok gyakorlati értékét. A kezdeményező első lépéseket ez irányban a svéd és norvég hajózási vállalatok tették, ezelőtt 20—25 évvel, amikor a hajó zárt fülkéibe beraktározott árukat oly módon védték meg a tűzzel szemben, hogy egy központosan elrendezett szénsavkészletből annyi gázt bocsájtottak a veszélyeztetett kamrába, mely az ott keletkezett tüzet elfojtani képes volt. Az ily módon alkalmazott *száraz gázzal való oltás* többféle rendszere is kifejlődött, s ma már igen sok kereskedelmi hajó kitünő eredménnyel alkalmazza.

Természetes, hogy ezen helyhez kötött berendezés a mozgó tűzoltóság szolgálatában ily módon nem használható, s azt megfelelő kocsiszerkezetre kell helyezni, hogy bárhová szállítható legyen. Kicsiben ezt már a „Total” nevű kézi oltókészülék megtette, mert az acélpalackba sűrített *szénsavgázt* használja fel, de egyben *alkalmas port is vegyít hozzá*, hogy a gáz oltóhatását növelje.

Szilvay Kornél, a budapesti tűzoltóság fő-tisztje, egy hatalmas és merész lépéssel tovább ment, mert automobilra szerelte fel azt a berendezést, mely ugyancsak *fojtógázok és por keverékének* felhasználásával, a hasonló kézi eszköz hatását megsokszorozza.* Ezzel már oly gyorsan és bárhová szállítható gépi berendezés került a tűzoltóság szolgálatába, mely nagyobb tüzek eredményes oltását víz kizárásával célozza és a vonatkozó tudomány mai állásának megfelel. Ép ily módon nagy teljesítményekre alkalmassá tehetőek a többi — fentebb felsorolt oltómódszerek is. — Így pl. a *habbal való oltás* nagybani, sőt folytatólagos, alkalmazását szolgálja a Minimax-habgenerator is, mely külföldön kiváló eredménnyel a tűzoltóságok szolgálatába állítatott, s melynek berendezését és tartalék töltéspotonjait ugyancsak autóra lehet applikálni. De nines semmi akadály a számára, hogy a *vegyi oltóanyagok* egy nagyobb tartányban helyeztessenek autóra és kis szivattyú és tömlők segélyével szórassanak a tűz fészkeire, ha ennek megfelelő nagyobb feladatot kívánunk megoldani.

Ismert dolog, hogy a kevés vízzel vagy víz nélkül alkalmazott ezen oltómódszerek nem alkalmazhatók mindenütt és minden esetben egyformán. Az egyik bizonyos körülmények közt előnyösebb és gyorsabb eredményt biztosít, mint a másik és fordítva. De hiszen a vízre is ugyanez elmondható, mert az sem használható mindenütt és bárhol, mert kárt okoz vagy veszélyt idéz elő. (Pl. villamos gépházakban, mennyezet átáztatás, drága áruk rongálása, karbid leöntése stb., stb.) E szempontot figyelembe kell tehát venni és a rendelkezésre álló oltómódszerek közül azt kell használnunk, mely a meglévő esetben, helyen és körülmények közt a legcélravezetőbb. Ha tehát nagy feladatokra alkalmas és autóra szerelt ily berendezések állanak rendelkezésünkre, a tűz elfojtását mindig a legkisebb kártevés mellett a legrövidebb időn belül végezhetjük. Természetes, hogy a különféle oltómódszerek nagyobbított berendezését nem lehet külön-külön automobil szerre elhelyezni, mert ez részben költséges lenne, részben erősen korlátozná annak használatba vételét. Egy-egy oltómódszer időnkénti alkalmazása külön-külön autó esetén ezt annyira megdrágítaná, hogy beszerzési költsége nem állana arányban azzal a teljesítménnyel, melyet megfelelő időszakonkénti célszerű alkalmazhatósága korlátoz.

* A szárazoltó automobil leírását és működését lapunk már régebben leközölte. Szerkesztő.

De nem is szükséges, hogy azok külön-külön autón nyerjenek elhelyezést, mert méreteik és elrendezésük olyként állapíthatók meg, hogy valamennyien egy automobilra kerülhetnek. Sőt még legénység részére is juthat hely. Ily módon egy *univerzális tűzoltó-automobil* nyernék, mely egyesítené a különféle oltó módokat — egy szeren. Ez aztán bármily tűzhöz kivonulhat, és a helyszínén azt az oltási módot vehetjük igénybe, mely ott a legegyszerűbbnek mutatkozik. Sőt tovább megyek. Ez az univerzális tűzoltó-automobil egyben felszerelhető egy kis turbina vízszivattyúval is, mely legjobban a motor elé, a kocsis elejére lenne elhelyezhető, hogy szükség szerint a vízzel való és sok esetben nélkülözhetetlen oltási módszert is igénybe vehessük. Ha másért nem, a tűz elfojtása után visszamaradt zsárátnok szórt vízszugárral való lehűtésére és végleges eloltására. Amint látjuk tehát, nincs abban semmi nehézség, hogy ily univerzális tűzoltó-automobil létesüljön, mert egytől-egyig ismert és jól bevált szerkezetek célszerű összeállításáról van csupán szó. De nyerünk vele egy olyan tűzoltószert, mely alig kerülne többbe, mint egy nagyteljesítményű automobilfeeszkendő, és mégis a kor színvonalához képest

rendelkezésünkre állana mindenféle helyzetben és körülmények között az, mely a károkozás nélküli oltást lehetővé teszi.

Tudtommal eddig ily egyetemes tűzoltószert nem készült, de kétségtelen, hogy a tűzoltás fejlődése szükségszerűen ide fog vezetni. Milyen dicsőséges és milyen hírneves dolog lenne, ha ezen újszerű, de logikus gondolatom gyakorlati kivitele a magyar tűzoltóság nevéhez fűződhetne!

Az oltás kivitelének az előzőekben ismertetett fejlődési iránya annyira kézenfekvő, előnyei annyira kimagaslók, hogy annak mielőbbi megvalósításában nem kételkedem. Igaz, hogy a víztől eltérő modern oltás módszerei egyéb téren is megkívánják a párhuzamos fejlődést. Hogy mást ne említsek: a jó füstvédőkészülékek kiterjedt alkalmazása elkerülhetetlen lesz. De ez nem lehet akadály a annak, hogy a tűzoltás régi, túlhaladott módszereitől eltérjünk és a tudomány mai vívmányait e téren is érvényre juttassuk. Mert minél tökéletesebb a fegyver, mellyel harcba indulunk, annál jobb, annál eredményesebb a munka, melyet a közérdek szempontjából el kell végeznünk.

A M. A. V. nyugdíjintézete III emeletes Andrassy-úti bérpalotájának tetőtüze Budapesten.

Folyó évi augusztus hó 16-án délelőtt, a VI. ker., Andrassy-út 83 szám alatt, a Szív-utca, illetve a Körönd délnyugati sarkán, a múlt század 80-as éveinek közepén épült hatalmas épülettömb tetejének egy része lángbaborult. E nagykiterjedésű, négy kapuval és három udvarral bíró épület, mely a Szív-utca, Andrassy-út és a Felsőerdősor-utca sarkait körülölelő hatalmas telken foglal helyet, Budapest bérpalotáinak régen ismert egyik díszes épülete, mely az úttest jobb- és baloldalán, a szemben levő másik három, homorú ív alakban emelt palotával együtt, az Andrassy-úti Köröndöt alkotja.

A tűzjelzés 9 óra 47 perckor nyilvános telefon útján történt, mely időszak ezúttal a tűzoltóság ki- rendelése szempontjából némileg hátrányul szolgált, amennyiben a tűz színhelyéhez legközelebb eső VI. ker. tűzország a Rádus Színház záporpróbájánál volt elfoglalva; a közp. tűzország pedig a távolosó Orezy-úti mászóháznál gyakorlatozott. Így elsősorban a kissé távolabb eső II. és V-ik tololétras, azonkívül a VIII-ik ker. tűzország rendeltetett a vész helyére, míg a mászóháznál levő közp. és a IV. ker. tűzország csak ezután vonult a tűzhöz.

A vész helyére elsőnek *Szilvay Kornél* és *Kirchmann Árpád* ügyeletes tisztekkel a tisztiautó és ennek nyomában *Blasnek Hugó* főparancsnokhelyettes autója érkezett. Mihamar ezután az V. ker. tololétras tűzország vonult fel, mely autó-

A terméspalával fedett, magas fedélszékkal bíró tető 30 méter hosszú, Andrassy-úti szárnyának padlástérében a tűz már huzamos ideig lappanghatott, mert mire a járókelők és a környéken lakók a veszedelmet észrevették, a hatalmas tetőberendezés nyílt lobogó lánggal égett már.

A tűz felfedezése percében az épület előkertjében dolgozó házfelügyelőnek a padlásra felsietve, idejében sikerült még, az óriási padlástért elválasztó falak vasajtait becsukni.

feeszkendőjét az égő Andrassy-úti épület homlokzatával szemben, a Szív-utca sarkán levő tűzesapról szerelte; az innen a ház kapuján át az udvarba vezetett motoros tömlővezetékét 2 egységesre osztva, azok egyikének egységes sugarával az első udvar balsarkában levő melléklépcsőn való felhatolással, az V. őrség csővezetője a padlástérben a Körönd sarkánál levő vasajtóban foglalt állást. A második egységes sugarat ugyanezen úton való felhatolással, az időközben megérkezett VIII. ker. tűzország eső-

vezetője a padlástér Szív-utcai oldalán levő vasajtájában szállt szembe az odáig terjedt hatalmas lángokkal.

Ezenközben *Sturm István* tűzoltótiszt is a tűzhöz érkezett.

A VIII. ker. tűzország egyidejűleg az Andrásy-úton, a keskeny Szív-utca másik oldalán veszélyeztetett háromemeletes bérpalota előtt szerelt autófeeszkendőjéről, az utca felől esőkötéllal ezen épület tetejére felhúzott egységes tömlővezetékének sugárával foglalt állást. Innen a szűk utcán át az egy magasságban levő nyílt lánggal égő tetőt hosszában uralva, a Szív-utcai oldalon dolgozó sugarat hatásosan támogatta.

Harmadsorban a tűzhöz érkezett II. ker. tololétras tűzország, autófeeszkendőjét az égő épület Körönd felé eső sarkán túl, az Andrásy-út inenső oldalán szerelte, ahonnan az ezen oldalon felállított V. ker. tűzország tololétráján való felhatolással, az V. és a II. őrségek esővezetői 1—1 egységes sugárral a padlás felől, a Körönd sarkán levő vasajtón nyomultak előre.

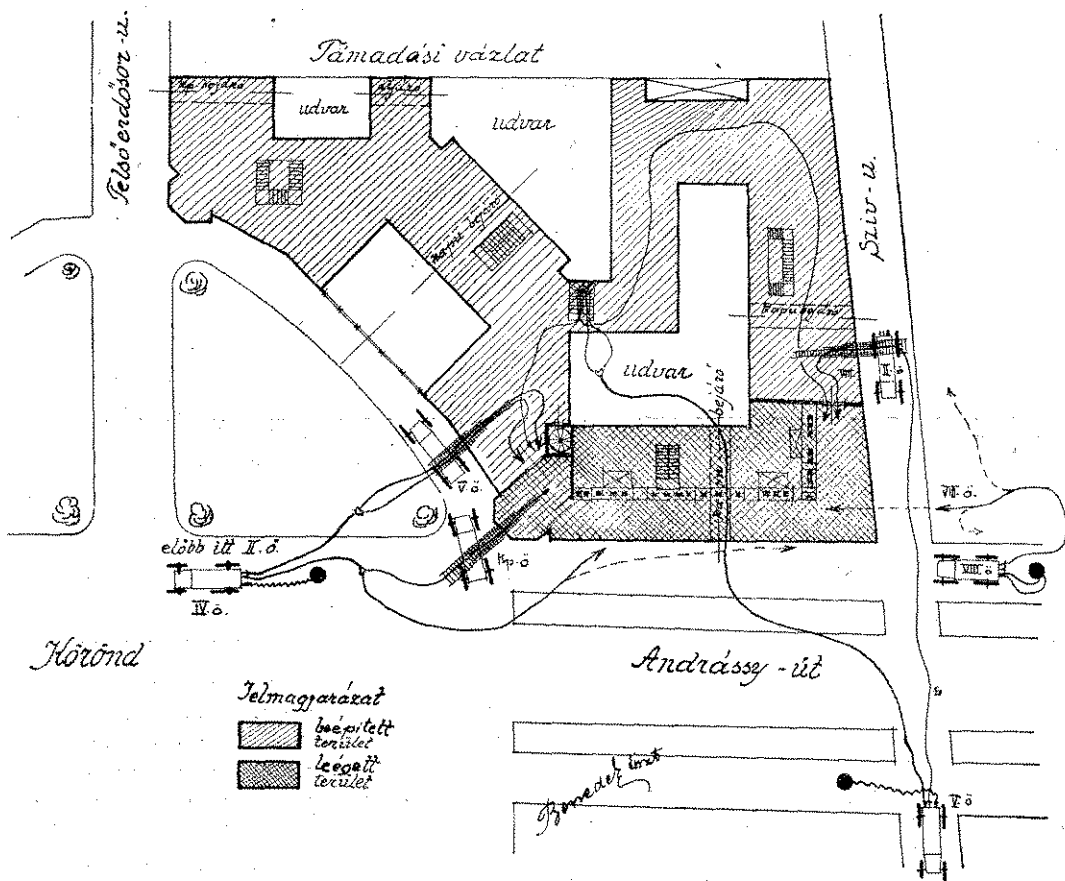
ván, az oltás ezen a részen mihamar zavartalanul folyt tovább.

Az ismertett módon alkalmazott 8 hatásos sugár eredménye mihamar észlelhető volt, amennyiben a nagy lángok a tűzoltóságának aránylag rövid ideig tartó működése után oly sikerrel verettek le, hogy a tűz eloltása után a tetőszerkezet gerendázata félig leégve, csaknem egész terjedelmében helyén maradt.

E nagyszabású tetőtűz nagyjában való eloltása 1 órai kemény fáradozás után véget ért, míg a takarítási munkálatok d. u. 5 órára végleges befejezést nyertek. A tűz oltása közben egy könnyebb temésztű szemsérülés fordult elő.

A tűzoltásban résztvett 4 tiszt és 102 tűzoltó. A kivonult szerek száma 14 volt. A tűz lefolyása alatt mindvégig szélcsend uralkodott. A tűz keletkezési oka a tetőn dolgozó bádogos munkások gondatlansága volt.

E tüzesetnél természetszerűen ismét beigazolást nyert azon körülmény, hogy a nagy kiterjedésű padlástermeknek a tetősíkon felül húzott, tűzbiztos

Ezzel egyidejűleg a II. őrség tololétráját az égő épület Szív-utcai oldalán állítva fel, az V. ker. őrség autófeeszkendőjéről, annak esővezetője egy motortömlővezetékkel a padlástérbe hatolva, sugárával a vasajtón át támogatta a tüzet.

Ezenközben a közp. tűzország a gyakorlótérrel a tűzhöz érkezvén, tololétrája a Körönd sarkán levő kupolához húzatott fel, ahonnan annak esővezetője a II-ik őrség autófeeszkendőjéről szerelt egységes sugárral az égő padlástérbe hatolt.

Végül a II-ik őrség autófeeszkendőjéről szerelt motorsugár, az Andrásy-úti oldalon, az égő tetőt a földről — különösen annak lángoló ereszt — hatásosan végiglocsolta.

Időközben a II-ik ker. tűzország autófeeszkendőjének működési zavara mutatkozván, a vész helyén tartalékban álló IV. ker. tűzország feeskendője állított annak helyére. A használatban levő tömlővezetékek átkapcsolása csekély idővesztést okoz-

téglafalak és az ezek áttöréseire alkalmazott vasajtók által való elválasztása esetén a tűz elszigetelése, — megfelelő erő alkalmazásával — aránylag könnyű szerrel sikerült.

A tűznek a határfalakon túl való áttérése, ily hatalmas lángtenger tombolása mellett, felül a tetőgerinc alatt, illetve a legközelebbi szarugerendák mentén, itt is megindult. Ennek feltartóztatása azonban az alattuk állást fogláló hatásos sugarak segítségével 1—2 perc lefolyása alatt sikerült.

Jelen tüznél egyébként a padlástérben dolgozó tűzoltók, az ott terjengő füst miatt, aránylag igen keveset szenvedtek. A padlástérből kitört nyílt tűz folytán előállott léghuzam ugyanis a padlástérben megszorult füst nagyrészt magával ragadta.

Ezen jelenség természetszerűleg lehetővé tette azon körülményt, hogy a esővezetők előnyomulása a padlástérben könnyűszerrel eszközölhető volt, ami által az égő tető alatt levő legfelső emeleti lakások

mennyezetének beázása elmaradt. Csupán a Körönd sarkán levő helyiségben mutatkozott némi vízbecsurgás.

Végül megemlítendőnek tartom még a tűzjelzés körül, a nagyközönség körében elterjedt azon felfogás helytelen voltát, hogy a közelmúltban berendezett nyilvános automatatelefon hibás működése miatt, a tűzoltóság a fenti tűzesetről későn értesült volna.

A tűz felfedezése első percében ugyanis gyors egymásutánban, három különböző helyről, a tűzoltóság 05 számú telefonján, a tűzjelzés kifogástalanul megtörtént.

Ezen időtől fogva pedig nemcsak az említett vonalon, hanem a tűzoltóság többi 13 nyilvános telefonján — 10 percig — szünet nélkül, egyszerre oly nagyszámú tűzjelzés adatott le, hogy a főparancsnokság telefonszobájának személyzete, e szokatlan és soha még elő nem fordult tömeges jelentést felfogni képtelen volt.

A tűzhöz néhány pere múlva odaérkezett őrségek már szereltek és még mindig akadtak ideges emberek, akik jelezték a tüzet.

A 05 számú tűzoltósági automata-telefon elromlását pedig azért tételezte fel a tüzet jelentők egyrésze, mivel a kapcsolás sikertelensége után, a szokásos bűgös megszólalása, mely azt jelenti, hogy ennek a telefonnak előfizetője „mással beszél”, e készüléken eddig nem volt berendezve; annak ilyen irányú átalakítása azonban azóta megtörtént már.

Dr. Balogh Dezső

A tűzoltó- és mentőügyet tanulmányozó társaság negyedik útja Magyarországon.

A Zentralblatt für Feuerschutz, Feuerlösch-, Bau- und Versicherungswesen, Leipzig f. évi 13—14. száma részére írta: Frank Syndikus

hiv. tűzoltófőparancsnok, Leipzig.

Németből fordította: Dr. Balogh Dezső.

A fenti címen, a tűzoltó- és mentőügyi társaságnak, a magyarországi tűzoltóságokat tanulmányozó útja alkalmából, a fentjelzett szaklap rendes évfolyamának keretében alkalmi számot adott ki, melynek címlapját egy nemzeti szalagon függő magyar címer és egy színes nemzeti ruhába öltözött magyar nő ékesíti, aki „éljents” kiált. E tanulmányi kiadvulásnak ezen lapszámban, a magyar tűzoltói haladást dícsőítő leírása fordítását az alábbiakban közöljük. Szerk.

I. Visszapillantás.

Amidőn az 1926. évben a bécsiek, berliniek és lipeseiek összeövetelt tartottak, e vállalkozásuk azon szempontból történt, hogy nevezett városok szervezési kérdéseit egymásközt megvitassák. Ámde e törekvésük, eredeti célját csakhamar meghaladta, még pedig azon egyszerű oknál fogva, mivel a tűzoltóságokat érdeklő szervezési és műszaki természetű kérdések sokkal inkább összeforrtak, mint más téren. És mihamar ismét szárnyra kelt a felhívás, amint az már Bécsben 1924 tavaszán elhangzott, hogy: „nekünk egy a tűzoltói és mentői téren tudományosan munkálkodó tanulmányi társaságra van szükségünk”!

Elhibázott körülmény lett volna tehát a tagok megválasztásánál kizárólag a tűzoltókra szorítkozni. Éppen úgy hiábavaló lett volna e tanulmányi társaságnak minden tudományos téren tapasztalatokat szerezni, valamint a tűzoltás és mentés terén, a legkiválóbb személyek érdeklődését felkelteni. Hiszen a tűzoltó- és mentőügynek anynyi barátja van, akik szívesen szeretnének a mi sorainkban tanácskozni és munkálkodni, csak akadjon hely a számukra.

Így legközelebb állanak hozzánk a mi német tűzoltószövetségeink. Ezek tagjait természetesen a tűzoltóságok szolgáltatják. Aki nem tagja valamelyik tűzoltóságnak, nem léphet be tagul. És mindazonáltal igen sok férfi, sőt nő is akad, akik valamely téren kiválóan tevékenyek, akik munkálkodásuk által, a tűzoltó- és mentőügynek, kész örömmel hasznára lenni igyekeznek.

Itt van továbbá a német tűzoltómérnökök birodalmi egyesülete, melynek szervezete csaknem kivétel nélkül okleveles mérnökökből állván, hivatott arra, hogy a tűzoltóügyet a legkiválóbb tudományos alapon művelje.

Azonkívül a német hivatásos tűzoltók szövetsége is fennáll, mely azonban főként testületi érdekcélokat szolgál.

És végül itt van még az ipari tűzvédelem vezetőinek és szakértőinek felvilágosító és központi hivatala is. Itt síncsen alkalmi bárkinek tevékenykedni, mert amiként a tűzoltószövetségnek csak tűzoltóságok, ennek pedig csak cégek lehetnek tagjai.

Nem lehet tehát kétség aziránt, hogy olyan intézmény eddig nem létezett, ahol egyes állampolgárok, akik nem lehetnek tényleges tűzoltók, a mi ügyünk iránti érdeklődésüket kielégíthessék. És ezt a kérdést a tűzoltó- és mentőügyet tanulmányozó társaság, mondhatni szerencsés kézzel oldotta meg. Nemcsak hivatásos tűzoltók, hanem tekintélyes orvosok, jogászok, iparosok, mérnökök stb. léptek sorainkba és ügyünk szolgálatába, emellett mindegyikük a legjobb tudásával segítette elő a mi szaksajtónk kialakulását.

Minthogy legutóbb 1926-ban csupán szervezési kérdések kerültek szőnyegre, ausztriai tanulmányútunk azt a tapasztalatot eredményezte számunkra, hogy a közép-és kisebb tűzoltóságaink automobilizálása Ausztriával szemben lényegesen hátrányban van.

Mindenekelőtt azonban őszintén el kell ismerünk, hogy az osztrák fecskendőszerkezetek a lehető legnagyobb nyomásképesességük és esekélyebb vízfogyasztásuk mellett lényeges előnyben vannak a hazánkban gyártott fecskendőkkel szemben. És ha már egy év után is, német cégek, mint E. C. Flader Göhstadtban és Hermann Kocho Luckenwaldeban, ezt a tapasztalatot a szergyártásaiknál értékesítették, úgy azok kétségtelenül tanulmányi társaságunk ösztönzését követték, amely ismétlen örömmel veszi tudomásul, ha a megállapításait a nagyközönség érdekében hasznosítják.

A harmadik útunk Sziléziában intésül szolgált arra, hogy inkább, mint eddig, ismét a német tornaintézményhez forduljunk. Mindenekelőtt azonban Sziléziában is, a kis- és középközségek szertárpítkezését tanulmányoztuk, amely szűkebb hazánkban sokféle kezdeményezésre szolgáltatott alkalmat.

(Folytatása következik.)

Megjegyzések bezerédi Bezeredy László vasvári tűzrendészeti felügyelőnek a tűzoltóversenyek problémájáról tett fejtegetéseire

Irta: Labiner Gyula

Rákospalota város tanácsnoka és tűzoltófőparancsnoka.

A Tűzrendészeti Közlöny folyó évi 6. számában bezerédi Bezeredy László vasvári járási tűzrendészeti felügyelő „Észrevételek Labiner Gyula, a rákospalotai tűzoltóság főparancsnokának, Hozzászólás a tűzoltóversenyek problémája című cikkére” címen bonckés alá veszi az általam felvetett ideát s annak egy részét helyeslőleg tudomásul veszi, másik részében nincs közleményem fejtegetéseivel megelégedve.

Nagyon örülök, hogy akadt legalább egy bajtárs, aki ezt a kérdést komolyan boncolja és alkalmat szolgáltat arra, hogy az érvek egyeztetése útján az ügyet egy lépéssel előbbre vigyük; mert, hogy versenyek rendezésére szükség van és azok lebonyolítása körül felmerülő hibák kiküszöbölése kívánatos, az kétségtelen. Tehát csak a kivitel módzatai körül lehetnek eltérések a nézetek, amelyek alapos megvitatás után végül mégis egy vágányra terelhetők.

Bezeredy bajtársamnak az a megállapítása, hogy a versenyen előfordult hibák bírálata mintegy indokolásul szolgáljon az eredmény fölött hozott döntésnek, nagyon helyes s így mindenestre alkalmas mód a csapatok megnyugtására. Üdvösnök tartanám, ha a szövetség ezt a módját az eredmény kihirdetésnek már a legközelebbi versenyeken is megkövetelné.

Meglep azonban a cikk írójának a tűzoltóversenyek kötelezővé tételére vonatkozó merv álláspontja. Meglep főleg azért, mert Vas vármegyében már régen kötelezővé tétetett a versenyek rendezése: már pedig közismert tény, hogy Vas megye tűzrendészete és tűzoltóságai mindig magas színvonalúak voltak s ha Vas megye szolgálati szabályzata ezt előírta, akkor bizonyára alapos megfontolás után tette azt. Lehet, hogy Vas megye egyes járásaiban — azok különleges helyzeténél fogva — a versenyek nem sikerültek százszázalékban s cikkíró ebből kiindulva tartja aggályosnak a versenyek kötelezővé tételét és kivihetetlennek, meg részben feleslegesnek a járási tűzoltószövetségek megalakítását. Nem tartja helyesnek cikkíró azt sem, hogy a városok önkéntes testületei együtt versenyezzenek a falusi testületekkel, mert a városi önkéntesek jobban készülhetnek a versenyekre, mint a falusiak stb.

Legyen szabad a hivatkozott cikkben felhozott ellenérvekre észrevételeimet a következőkben összefoglalni.

Az önkéntes tűzoltótestületek, legyenek azok akár városi, akár falusiak, természetesen csak a rendelkezésre álló szabad időben tarthatják gyakorlataikat, tehát főleg vasár- és ünnepnapokon. A rendszer ősidők óta ilyen s mégis számtalan önkéntes csapata van az országnak, amely százszázalékban ki van képezve. Az önkéntes testületek működő tagjainak legnagyobb része iparos, munkás és hivatalnokokból rekrutálódik, akik valamennyien humanitárus szempontokból önként jelentkeznek erre a nehéz szolgálatra. Tapasztalásom szerint, mezőgazdasági munkás vagy mezőgazda, csak elvétve lép be önkéntes testületbe. Elmondható tehát, hogy a gyakorlatok elvégzésének lehetősége mindegyik testületben egyforma nehézségekkel jár, mert az ország tűzoltótestületeinek összetétele azonos. Nem helytálló tehát az a megállapítása Bezeredy bajtársam-

nak, hogy gyakorlat szempontjából a testületek nem egyenlő eséllyel indulnak versenyre.

Egyik főérve cikkírónak az is, hogy a versenyen résztvevő szerelőrajnak sokszor egy lámpalázás embere miatt — aki valamelyik fogást elhibáz — elesik az első helytől. Kedves jó bajtársam, bocsásson meg, ilyen indok miatt csak nem lehet komolyan ellenezni a kötelező versenyek bevezetését. A parancsnoknak csak nyugodt, higgadt embereket szabad versenyre küldeni s ha ezek dacára hiba csúszik a szerelésbe s emiatt nincs esetleg helyezés, lesz a következő évben díj. Tény, hogy a verseny sikere sokszor csekélységen mulik, ez megtörténhetik mindegyik versenyző csapattal. A versenynek éppen az a célja, hogy fokozza a gyakorlati képzettséget és emberek ambícióját, hogy jól kiképzett csapat álljon vész esetén rendelkezésre.

(Folytatása és vége következik.)

RENDELETEK.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi szabályzathoz tartozó függeléként, Budapest székesfőváros területén a mozgóképszínházak létesítésére 1928. évi március hó 6-án 2.304. szám alatt megállapított szabályzat, melyet a belügyminiszter úr 1929. évi január hó 11-én 301.097/1928—IV. szám alatt tudomásul vett és annak életbeléptetéséhez hozzájárult.
(III. folytatás és vége.)

A vetítőhelyiséget úgy kell méretezni, hogy legkevesebb 2.60 méter ürmagasság mellett alapterülete, ha egy vetítőkészülék van, legalább 7 négyzetméter legyen; — ha több készülék van, az alapterületet minden további készülék után számított 3 négyzetméterrel nagyobbítani kell.

A vetítőkamrában az egyes helyiségeket elkülönítő ajtóknak, valamint a kijárat ajtóknak önműködően és jól záródó, kifelényülő vasajtóknak kell lenniük. A kamrában a szükséges képest alkalmazandó lépcsőt is tűzbiztos anyagból kell készíteni; e lépcső lejtése nem lehet nagyobb 45 foknál.

Úgy a vetítő-, mint a tekereselőhelyiséget el kell látni a szabadba torkolló füstelvezető kürtővel, amelynek átmérője 0.30 m-nél kisebb nem lehet. A kürtő huzamszabályozó készülékének a kamrából és külön a kamrán kívül eső tűzbiztos helyről is kezelhetőnek kell lennie.

20. §.

A vetítőkamrát a nézőtértől elkülönítő falban — az alább említett nyílások kivételével — semmiféle nyílást sem szabad létesíteni.

A vetítőhelyiségnek a nézőtér felé eső falán, minden vetítőkészülék számára csak egy megfigyelőnyílást és egy világítóképnnyílást szabad alkalmazni.

A nyílások legfeljebb 10×15 centiméter méretűek lehetnek és legalább 5 milliméter vastag üveglappal füstmentesen elzárandók.

A megfigyelő- és a világítóképnnyílásoknak függőleges irányban mozgó fémtolózárak segítségével, úgy a vetítőhelyiségből, mint külön egy azon kívüleső megfelelő helyről is, kézzel könnyen és biztosan elzárhatóknak kell lenniük. A tolózáron nem lehet forrasztás, összeköttetéseket illesztés, vagy szögecselés útján kell létesíteni.

Kötelező ez a szabály akkor is, ha a szóbanlevő nyílásoknál hatósági megbírállás és elfogadás

után olyan szerkezet is alkalmaztatik, amely, ha a vetítőhelyiségben tűz támad, a nyílásokat tűz- és füstmentesen önműködően zárja el.

21. §.

A vetítőkészülék fényforrásának elektromosnak kell lennie. Ha ez nem volna lehetséges, a másnemű fényforrás használatát az építési hatósági engedélyhez külön rendelkezésekkel kell szabályozni.

Az elektromotorok s egyéb elektromos készülékek (kikapcsolók, biztosítók, stb.), valamint a vezetékek készítésénél és szerelésénél a Magyar Mérnök- és Építészegylet által elfogadott s a kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott „Erősáramú elektromos berendezések szabályzata” a mértékadó.

22. §.

A fényforrásnak és az elektromos motoroknak a vetítőhelyiségen kívül eső megfigyelőhelyről is kikapcsolhatóknak kell lenniök.

23. §.

A vetítőkamrát csakis üvegburával és védősodronyhálójával ellátott villamos izzólámpákkal szabad megvilágítani. Villamos ellentállásokkal a kezelőtéren kívül kell elhelyezni olyképen, hogy se azokra, se burkolatukra semmiféle tárgyat se lehessen rátenni.

A kamra helyiségeiben nyitott tüzelésű kályhát nem szabad felállítani.

24. §.

A nézőtér és a kijáratok világítására szolgáló vezetékeket és készülékeket, úgyszintén mellékvilágításhoz szolgáló akkumulátorokat a vetítőkamrában nem szabad elhelyezni, kivéve az általános világítás egy kapcsolóját. Függetlenül ettől a kapcsolótól, a nézőtér világításának a vetítőkamrán kívül is kell külön kapcsolójának lennie.

25. §.

Mozgóképszínház csak villamos világítással szabad világítani.

A nézőteret, előcsarnokot, várótermet, folyosókat, átjárókat, lépcsőházakat és lépcsőket tűzbiztos és gondos világítással kell ellátni.

Ezenfelül gondoskodni kell a nézőtér kijáratok ajtóinak, az előcsarnokoknak, váróteremnek, folyosóknak, lépcsőházaknak és lépcsőknek mellékvilágításáról is. E mellékvilágítás szintén csak villamos és az előző bekezdésekben említett világítástól teljesen független, akkumulátoros világítás lehet.

A villamos világítási berendezés készítésére és szerelésére a Magyar Mérnök- és Építészegylet által elfogadott s a kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott „Erősáramú elektromos berendezések szabályzata” irányadó.

Reklámvilágításra külön építési hatósági engedély szükséges; a reklámvilágítást külön vezetékekkel és könnyen megközelíthető külső kapcsolással kell ellátni.

26. §.

A helyiségeket rendszerint központi fűtéssel kell ellátni; kisebb mozgóképszínházban a hatóság engedélyt adhat más tűzbiztos helyi fűtésre is.

Gondoskodni kell a mozgóképszínházban a helyiségek kellő szellőztetéséről is. Erre irányadó, hogy a helyiségek levegője óránként ötször megújuljon.

El kell továbbá helyezni a tűzvédelmi szempontból megállapított számban, méretben és helyeken tűzesapokat is.

27. §.

Gondoskodni kell elég tágas és könnyen hozzáférhető ruhatárakról, úgyszintén külön szellőztethető előtérrel ellátott árnyékszékekről, külön a férfiak és külön a nők részére.

A ruhatárakat, buffet úgy kell elhelyezni, hogy a folyosóknak és a közönség közlekedésére rendelt egyéb részeknek megszabott méreteit ne szűkítsék meg és hogy a várakozó közönség a távozó közönséget ne akadályozza a ruhatár és a kijáratok zavartalan használatában.

28. §.

A mozgóképek bemutatására szolgáló helyiségekre építésrendőri hatósági használati engedélyt (Építésügyi Szabályzat 523. s köv. §-ai) abban az esetben is kell kérni, ha átalakítás nélkül csak ilyen célú használatra vonatkozik az építési hatósági engedély.

29. §.

A mozgóképszínház elrendezéséről köteles az engedélyes az építésrendőri használati engedély megadása után teljes pontossággal úgy, amint az építési engedélyben és a jóváhagyott építési tervben meg van állapítva, megfelelő számú példányban készített helyszínrajzot bemutatni hitelesítés végett a székesfőváros tanácsához.

E helyszínrajzon fel kell tüntetni minden helyiséget (nézőtér, erkély, előcsarnok, váróterem, folyosók, lépcsőházak, kijáratok, stb.) azok méreteit, az ülőhelyeket és méreteiket.

A helyszínrajznak hitelesített példányaiból egy példány a hitelesítő hatóságnál marad. A visszaadott többi példányból köteles az engedélyes egyet a kerületi előjáróságnak, egyet a tűzoltó-főparancsnokságnak, egyet a rendőrfőkapitányságnak beszolgáltatni; egy példányt pedig a mozgóképszínház előcsarnokában, várótermében, könnyen hozzáférhetően és szemlélhetően kifüggeszteni.

30. §.

Minden mozgóképszínházra nézve be kell jelenteni a használati engedély kérésekor a kerületi előjárósághoz írásban az építménynek a tulajdonosát, a mozgóképzemnek az engedélyesét, ha felelős üzletvezető (üzemvezető) van, ezt is, valamint gépkezelőt, valamennyit nevük és lakásuk pontos megjelölésével.

A bejelentés az engedélyes kötelessége.

Ugyanígy be kell jelenteni 48 óra alatt az említett adatokban előforduló minden változást is.

31. §.

Olyan mozgóképszínházra nézve, amelynek nézőtere kerítőfalak és födél nélkül szabadon van (kertmozgóképszínház stb.), a vetítőkamra, a nézőtér elrendezése, a be- és kijáratok s általában a biztonság követelményei tekintetében szintén a jelen szabályzatban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

32. §.

Ha más rendeltetésre készült és használt valamely helyiségben (gyűlésterem, előadóterem, táncsterem, iskolaterem stb.) alkalmilag mozgóképeket kívánnak bemutatni, az erre vonatkozó módosítók megállapítása és az engedély megadása a tűzrendészeti hatóság hatáskörébe tartozik.

33. §.

A jelen szabályzatnak a mozgóképszínház üzemi berendezésére vonatkozó rendelkezései e szabályzat életbelépésével kötelezők a már meglévő mozgóképszínházakra is, és egy év alatt végrehajtandók.

Az építési és az egyéb berendezésre vonatkozó rendelkezéseket a jelen szabályzat életbelépte előtt létesült mozgóképszínházaknál akkor és annyiban kell végrehajtani, amikor és amennyiben ezt az építési hatóság az illető mozgóképszínházban levő állapotokhoz képest, élet- és egyéb biztonsági szempontból esetenként elrendeli.

34. §.

E szabályzat 1929. évi május hó 15. napján lép életbe.

Budapest, 1929. évi április hó 23-án.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa:

Dr. Rakovszky Iván s. k.,
elnök.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában.
(IX. folytatás.)

C) Az edények hivatalos megvizsgálása.

(1) A hegesztett vasból, folytvasból, öntött acélból vagy rézből készült új edényeket használatba vételük előtt az illetékes hatóság részéről felhatalmazott szakértő által az anyag minőségére és az előállítás módjára nézve meg kell vizsgáltatni B), valamint víznyomási próbának kell alávetni. Az acetyléndatlok részére szolgáló edényeket használatba vételük előtt a likacsos anyag minőségére és az oldóanyaggal [lásd A) c)] való megengedett megtöltésére nézve is meg kell vizsgálni. A víznyomási próbát mindegyik edényen, a többi vizsgálatokat 200 edény közül legalább egyen és a 2 méternél hosszabb palackoknál [B] Fejezet (3) bekezdés] minden 100 edény közül legalább egyen kell foganatosítani.

(2) Víznyomási próbánál alkalmazandó belső nyomásnak a következőnek kell lennie:

- a) *sűrített gázoknál* a töltési nyomás másfélszeresére, amely utóbbi az alábbi megengedett határokat meg nem haladhatja. A próbanyomásnak azonban mindenesetre 5 kg/cm²-rel nagyobbobbnak kell lennie, mint a töltési nyomás;

- b) az 5., 6., 7. és 8. alatt megnevezett cseppfolyósított gázoknál:
szénsavnál	190 kg/cm ²
olajgáznál	190 "
nitrogén-oxidnál	180 "
aethannál	120 "
ammoniaknál	30 "
szén-oxidnál (phosgen)	15 "
chlornál	22 "
kénssavnál	12 "
nitrogéntetroxydnál	22 "
methylechloridnál	16 "
aethylechloridnál	10 "
methylaethernél	16 "
methylaminnál	14 "
aethylaminnál	10 "

- c) a nyomás alatt oldott gázoknál:
- acetonban oldott acetylénnél 60 kg/cm²,
nyomás alatt oldott ammoniaknál:
30%-os oldatnál (30 rész ammoniak, 70 rész víz) 6 kg/cm²;
40%-os oldatnál (40 rész ammoniak, 60 rész víz) 8 kg/cm²;

50%-os oldatnál (50 rész ammoniak, 50 rész víz) 12 kg/cm².

- (3) A víznyomási próbát meg kell ismételni:
- a) minden két évben: a chlor, nitrogéntetroxyd, kénes sav, szén-oxidchlorid, methylchlorid fuvarozására szolgáló tartályoknál;
- b) minden öt évben: a többi sűrített és cseppfolyósított gázok fuvarozására szolgáló tartályoknál;
- c) minden öt évben: a nyomás alatt oldott ammoniak tartályainál.

(4) Az oldott acetylénnel fuvarozására szolgáló tartályokat tíz évenként vizsgálatnak kell alávetni. Ennek a vizsgálatnak legalább is a tartályok külső állapotára (a rozsdásodás hatásaira, alakbeli elváltozásokra) úgyszintén a töltőanyag állapotára (lazulásokra, összennyomódásokra) kell kiterjednie. Azonkívül kémpróbákat kell csinálni olyképpen, hogy megfelelő számú tartályt szét kell hasítani és azok belsejét gondosan meg kell vizsgálni mind a rozsdásodás, mind a tartályok anyagában és a likacsos töltőanyagban beállott változások tekintetében.

(5) A víznyomási próbát oly módon kell végezni, hogy a nyomás emelkedése ne történjék lökészerűen. A tartályoknak a próbanyomást ki kell bírniuk anélkül, hogy alakjuk maradandóan megváltoznék vagy azok tömörségüket vesztenék. Annak megállapítása végett, hogy a nyomási próba nem mutat tömörségesökkenést vagy állandó alakváltozást, az ellenőrző manométert legalább egy percig meg kell figyelni; ez alatt az idő alatt a manométer mutatójának mozdulatlanul kell állnia.

D) A tartályok felszerelése (szelepek, feliratok).

(1) A sűrített, cseppfolyósított vagy nyomás alatt oldott gázok fuvarozására szolgáló tartályoknak (kivéve a cseppfolyós levegőt és cseppfolyós oxigént) a megtöltés és kiürítés céljaira legalább egy szeleppel kell ellátva lenniök. Acetyléndatlok-nál a szelepeknek a gázzal érintkező fémalkatrészeit nem tartalmazhatnak 70%-nál több morkot. Olajgáznál és keverékgáznál szelepek helyett eszavarrajáró fémdugaszokat is lehet alkalmazni; ezeknek a dugaszoknak oly jól záródóknak kell lenniök, hogy a tartály tartalmának szaga ne legyen érezhető.

(2) A tartályokon feltűnő és tartós betűkkel a következő feliratoknak kell lenni:

a) az összes gázoknál:

- a) a gáz megnevezése, a tulajdonos vagy gyáros megjelölése, valamint a tartály sorszáma;
- b) az üres tartály súlya, beleértve a felszerelések (szelep, fémdugasz és effélék, kivéve a szelepvédő kupak) súlyát is;
- c) a próbanyomás;
- d) az utolsó próba kelte és a szakértő bélyegzője, aki ezt a próbát végezte;

b) a sűrített vagy a nyomás alatt oldott gázoknál:

a megengedett töltési nyomás nagysága [v. ö. C) (1)] az acetonban oldott acetylénnel tartályainál ezenkívül az üres tartályoknak (v. ö. fentebb a), b) alatt), a likacsos anyagnak és a tartályban megengedett acetonnak a súlya;

c) a cseppfolyósított gázoknál:

a megengedett legnagyobb töltés.

E) A tartályok megtöltése.

(1) A sűrített gázok fuvarozására szolgáló tartályok megengedett legnagyobb töltési nyomása 15 C° hőmérsékletnél:

gázalakú szénsavnál 20 kg/cm²,
keverékgáznál (30%-nál több acetylént nem
tartalmazó olajgáznál) és vízgáznál 10 kg/cm²,
olajgáznál 125 kg/cm²,
oxygénnél, hydrogénnél, világítógáznál, nitro-
génnél, bányagáznál (földgáznál, methannál) sűrít-
ett levegőnél és a nemes gázoknál 200 kg/cm².

(2) Az 5., 6., 7. és 8. alatt megnevezett csepp-
folyósított gázok fuvarozására szolgáló tartályok
megengedett legnagyobb töltése 15 C° hőmérsék-
letnél:

szénsavnál	1 kg folyadék a tartály minden egyes liternyi ürtartalmára.	1:34
olajgáznál		2:50
nitrogénoxydunál		1:34
aethannál		3:30
ammoniaknál		1:86
szénoxychloridnál (phosgennél)		0:80
chlornál		0:80
kénessavnál		0:80
nitrogéntetroxydnál		0:80
methylechloridnál		1:25
aethylechloridnál		1:25
methylaethernél		1:65
methylaminnál		1:70
aethylaminnál		1:70

(3) A nyomás alatt oldott gázoknál:

a) A megengedett legnagyobb, végső töltési
nyomás az acetonban oldott acetylénnél 15 C° hő-
mérséklet mellett 15 kg/cm².

b) A tartályokra nézve megengedett legna-
gyobb töltés a következőképpen szabályoztatik:

az acetonban oldott acetylénnél az oldóanyag
rendes mennyisége 15 C° hőmérséklet mellett any-
nyi legyen, hogy az acetylén végső töltési nyomás
alatt való elnyelése következtében előálló térfogat-
nagyobbodás a likaesos anyag belsejében a tartály
által befogadható vízmennyiség legalább 15%-ának
megfelelő üres teret hagyjon szabadon;

a nyomás alatt vízben oldott ammoniaknál:

30%-os oldatnál (30 súlyrész ammóniak, 70
súlyrész víz) egy kg oldat a tartály minden egyes,
1:20 l-nyi ürtartalmára; 40%-os oldatnál (40 súly-
rész ammóniak, 60 súlyrész víz) egy kg oldat a tar-
tály minden egyes, 1:25 l-nyi ürtartalmára; 50%-os
oldatnál (50 súlyrész ammóniak, 50 súlyrész víz)
egy kg oldat a tartály minden egyes 1:30 l-nyi ür-
tartalmára.

F) Egyéb szabályok.

(1) Ha az 5., 6., 7. (kivéve a chlort és nitrogén-
tetroydot) és 8. alatt megnevezett gázokkal töltött
tartályok ládába vannak csomagolva, akkor azok
más tárgyakkal összecsomagolva is fuvarozhatók.

(2) A sűrített gázokkal vagy az 5., 6., 7. és 8.
alatt megnevezett cseppfolyósított gázokkal töltött
azokat a tartályokat, amelyek ládába csomagolva
nincsenek, oly felszereléssel kell ellátni, amely ezek-
nek a gurulását megakadályozza. A tartályok guru-
lásának megakadályozására szolgáló berendezést
nem kell alkalmazni az olyan nagy tartályokra,
amelyeket nem hordoznak, hanem gurítanak és
amelyek éppen erre a célra különleges abroncsok-
kal vannak ellátva. Ily tartályokat csak a 6., 7. és
8. alatt megnevezett gázok részére szabad használni.
E tartályok ürtartalma 100 liternél nem lehet ke-
vesebb és 500 liternél nem lehet több. Az ilyen tar-
tályok szelepein kovácsolt vasból, acélből vagy ko-
vácsolt öntvényből készült védőkupaknak kell len-
nie, a rézből készült tartályokon rézkupak is lehet.
Az olyan szelepeknél, amelyek a tartály nyakánál
belsejében vannak és esavarrajáró jól megerősített

fém dugasszal vannak védve, védőkupakra nincs
szükség. A csomagolatlanul feladott szénsav-, olaj-
gáz- és nitrogénoxyd tartályoknak fehérre kell
mázolva lenniök.

(3) A sűrített gázokkal vagy az 5., 6., 7. és 8.
alatt megnevezett cseppfolyósított gázokkal töltött
tartályokon, valamint az e tartályokat magukban
fogláló ládákon a tartalomnak feltűnő és tartós
módon fel kell tüntetve lennie.

A tartályokat a ládában oly módon kell elhe-
lyezni, hogy a próbabélyegző könnyen feltalálható
legyen.

A folyékony levegő vagy folyékony oxygén (9)
fuvarozására szolgáló faladákon és fémszekrénye-
ken feltűnő módon: „folyékony levegő (vagy oxy-
gén)” „felül,” „alul,” „igen törékeny” felirato-
kat kell alkalmazni.

(4) Minden egyes olyan küldeménynél, amely
sűrített gázokat (1—4. számok) tartalmaz, a feladó
az edényekben levő nyomást kívánatra egy helyesen
mutató manométer segítségével igazolni tartozik. A
vizsgálat megtartását a felvevő vasúti közeg köte-
les a fuvarlevélben bizonyítani. Tengeri boiákban
és hasonló edényekben levő olaj- és keverékgázra
nézve ez a szabály nem érvényes.

(5) A küldeménydarabokat nem szabad do-
bálni, sem pedig lökődéseknek, a nap sugarainak
vagy melegnek kiténni.

(6) A fuvarozáshoz:

a) nyitott kocsikat kell használni:

1. sűrített gázok részére abban az esetben, ha
a feladás a közúti közlekedésre berendezett külön-
leges járóművekben történik és ezek a járóművek
ponyvákkal teljesen be vannak fedve;

2. a 8. alatt megnevezett anyagok részére: de a
kocsiknak március elejétől október végéig terjedő
időben ponyvával teljesen be kell fődve lenniök.
ha csak a tartályok nem lennének faládkba csoma-
golva:

b) fődött kocsikat kell használni:

1. a sűrített gázok részére (lásd azonban a fenti
a) 1. és alábbi c) 1. alattiakat);

2. az 5., 6. és 7. alatt megnevezett cseppfolyó-
sított gázok részére március elejétől október végéig
terjedő időszakban;

3. cseppfolyósított levegő és cseppfolyósított
oxygén részére;

(Folytatása következik.)

Szövetségi ügyek.

1601/1929. szám.

MEGHIVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnök-
sége folyó évi szeptember hó 28-án, Szegeden, a
városháza tanácstermében, délelőtt 10 órakor el-
nökségi ülést tart, melyre ezennel meghívjuk és
megjelenését kérjük.

Tárgysorozat:

1. Megnyitás. 2. Bejelentések. 3. A múlt el-
nökségi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hite-
lesítése. 4. 1450/1929. sz. Vitéz Dr. Roncsik Jenő
jelentése a nyíregyházai tűzoltóversenyen történt
fegyelmetlenségről. 5. 1484/1929. sz. alapszabály-
módosítási tervek tárgyalása. 6. 1539/1929. sz.
Erdély Ernő jelentése a Graab-gyári tűzoltóság
parancsnokáról. 7. 1575/1929. sz. Jelentés a mis-

kolei kerületi tűzoltótanfolyamról. 8. 1557/1929. sz. A vármegyei tűzrendészeti felügyelők értekezletéről felvett jegyzőkönyv tárgyalása. 9. Segélyzőpénztári ülés.

Értesítjük egyben Bajtárs urat, hogy a Budapesten lakó elnökségi tagok, tekintettel a szegedi hivatásos tűzoltóság fennállásának félszázados jubileumára, már az ülés megelőző napon, pénteken, szeptember hó 27-én, a nyugati pályaudvarról d. u. a 18 óra 15 percekor induló gyorsvonattal utaznak Szegedre.

Azon elnökségi tagok, akik a szegedi városi színházban szeptember hó 27-én, este 20 órakor kezdődő díszelőadáson is meg akarnak jelenni, a Budapest nyugati pályaudvarról délután 14 óra 20 percekor induló gyorsvonattal utazhatnak el.

Budapest, 1929. évi szeptember hó 19-én.

Az elnökség.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Szombathelyen, 1929. augusztus hó 16-án. Az elnöki széklet *gróf Széchenyi Viktor* foglalta el. Az ülés határozatképességének megállapítása után, a legutóbbi, 1929. július 27-iki elnökségi ülés jegyzőkönyve olvastatott fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

Főtisztár azon bejelentését, hogy az 1929. augusztus 18-án tartandó nagygyűlésre a belügyminiszter *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsost küldötte ki és hogy az országos tűzoltóversenyre egy értékes tiszteletdíjat boesátott az Orsz. Tűzoltó-Szövetség rendelkezésére, az elnökség örömmel tudomásul vette, valamint a folytatólag felolvasott *József kir. főherceg és Breuer Szilárd* alelnök üdvözlő táviratát is. Szintügy tudomásul vétetett a m. kir. honvédelmi, a m. kir. népiölési és munkaügyi miniszter, a MÁV, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület, a Vármegyek és Városok Országos Mentőegyesületének, több vármegye és város első tisztviselőjének átíratva, melyben a folyó évi augusztus 18-án tartandó nagygyűlésre, képviselőjük kiküldését jelentették be.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy f. évi augusztus hó 11-én, a mátészalkai tűzoltóversenyen az orsz. tűzoltószövetséget képviselte, az elnökség tudomásul vette, szintügy *Vida Pál* előadónak, a f. évi augusztus 4-én, Nyíregyházán tartott tűzoltóversenyéről szóló jelentését is.

Az országos tűzoltószövetség által 1932. évben tartandó nagygyűlés helyének megállapítása tárgyában az elnökség Nyíregyháza és Veszprém városok meghívásával szemben, Győr sz. kir. város meghívását tette magáévá és ezen döntésének a nagygyűlés elé való terjesztését határozta el.

Mátrai Antal választmányi tag azon indítvánva felett, mely szerint jövőben a nagygyűlések Budapesten és az országos választmányi ülések mindenkor vidéki városokban tartassanak, az elnökség az alapszabályok másiránvú rendelkezésére való hivatkozással, napirendre tért.

Breuer Szilárd alelnöknek, az orsz. tűzoltószövetség pénztári kezelése módosítása tárgyában tett javaslatára vonatkozólag, a számvizsgálóbizottság jelentését tudomásul vette és ennek értelmében a számvizsgálóbizottságot a pénztár kezelésére vonatkozó célszerű szabályzat kidolgozásával megbízta.

Erdély Ernő előadó, az 1929. június 21-iki elnökségi ülésen *Breuer Szilárd* alelnök dísztaggá való választására vonatkozó javaslatának kiegészítése tárgyában azon indítványát terjesztette elő, hogy a 2 nap múlva tartandó nagygyűlésen *Breuer Szilárd* alelnökön kívül, *gróf Széchenyi Viktor* el-

nök, *Dr. Marinovich Imre* alelnök, továbbá *Frank Syndikus*, a lipesei hiv. tűzoltóság főparanesnoka, *Poudroux Pál*, a párisi tűzoltóság ezredese és *Keller Róbert*, az osztrák tűzoltószövetség elnöke is dísztaggá választassanak. Elnökség ezen módosított indítványt magáévá téve, annak a választmány útján a nagygyűlés elé való terjesztését határozta el.

Nógrád és Hont vármegyek alispánjának azon bejelentését, hogy a vármegyei tűzoltószövetség megalakítása folyó évi október hó 6-án fog megtörténni, melyre az Orsz. Tűzoltó-Szövetség képviselőjének kiküldését kéri, az elnökség tudomásul vette, az alakuló gyűlésen való képviseltetésére pedig *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

A Zala vármegyei tűzoltószövetség azon kérelmét, mely szerint a vármegye összes tagterületének tagdíja 1929. évtől kezdve 300 pengő átalányban állapíttassék meg, az elnökség, mint alapszabály ellenes igényt — teljesíthetőnek nem találta és annak az orsz. választmány elé való terjesztését mellőzte.

Az orsz. tűzoltószövetség szűkebb elnökségének azon bejelentését, mely szerint a háborús viszonyok és az ország megsegondítása következtében, ezt megelőzőleg felfektetett tagdíjnyilvántartó hasznavehetlenné válása miatt, az 1926. év előtti tagdíjhátralékok törlesztésének szüksége állott elő, az elnökség tudomásul vette és ezen körülménynek, mint indítványnak az országos választmánya elé pártolólag való terjesztését határozta el.

Erdély Ernő előadónak azon bejelentését, hogy B. M. rendelet értelmében minden gépjárműtulajdonos, folyó évi szeptember hó 1-től a *Mutalkó* használatára kötelezve van, mely alól kivételes intézkedés útján mentesítés nyerhető, amiért is a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű felterjesztés intézését javasolta, hogy a tűzoltóságokra és mentőkre ezen kivételes intézkedés kiterjesztessék, az elnökség tudomásul vette; a javasolt felterjesztés intézését elhatározta és annak elkészítésére az indítványozót felkérte. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának közgyűlése Szombathelyen, 1929. évi augusztus hó 16-án.

A gyűlés határozatképességének megállapítása után *gróf Széchenyi Viktor* elnök azt megnyitván, az orsz. választmány az 1928. évi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny 1928. évi 9-ik számában közölve volt. Szintügy *Sturm István* pénztáros által előterjesztett zárszámadást is felolvasottnak tekintette, mivel az is a hivatalos lap folyó évi 8-ik számában ismertette volt.

Ezután pénztáros a számvizsgálóbizottság jelentését olvasta fel, melynek javaslatára az orsz. választmány a tisztikarnak a felmentvényt megadta. Pénztáros által előterjesztett 1929. évi költségelőirányzatot is az orsz. választmány — változtatás nélkül elfogadta.

Bejelentetett továbbá, miszerint *Breuer Szilárd* alelnöknek, az orsz. szövetség pénztári kezelésére vonatkozó javaslatáról szóló számvizsgálóbizottsági jelentés beérkezett. Elnökség ennek értelmében a számvizsgálóbizottságot egy célszerű pénztárkezelési szabályzat kidolgozásával bízta meg, mely intézkedéséhez az orsz. választmány egyhangúlag hozzájárult.

Elnökségnek az orsz. választmány elé pártolólag terjesztett azon javaslata, hogy az 1926. év előtti időből származó tagdíjhátralékok töröltessenek, mivel a háborús viszonyok és az ország meg-

csonkítása miatt a korábbi tagdíjnyilvántartó hasznavehetetlenné vált — észrevétel nélkül határozattá emeltetett.

Erdély Ernő elnökségi előadónak, a folyó évi június hó 21-én benyújtott javaslata és az 1929. augusztus 16-án tartott elnökségi ülés által pártolólág előterjesztett kiegészítő indítványa alapján, *gróf Széchenyi Viktor* elnök, *Breuer Szilárd* üv. alelnök, *Dr. Marinovich Imre* alelnök, *Frank Syndikus* lipesei hiv. tűzoltó főparancsnok, *Pouderoux Pál* párisi tűzoltó ezredes és *Keller Róbert*, ausztriai tűzoltószövetségi elnök tiszteletbeli tagokká való megválasztásának, a nagygyűlés elé pártolólág való terjesztését az orsz. választmány egyhangúlag elhatározta.

Elnök azon bejelentése, hogy egyéb olyan indítvány, mely az elnökség által az orsz. választmány elé terjeszhető lett volna — nem érkezett be, tudomásul vétetett.

Végül az országos választmány az 1929. évi augusztus 17-én rendezendő országos tűzoltóverseny bírósága tagjaivá, közfelkiáltással a következő bajtársakat választotta meg: I. a városi versenyzőcsapatok részére: *Erdély Ernő*, *Bencze István*, *Árva Géza*, *Berencz György*, *Démusz Lajos*, *Győri Géza*, *Breznay Imre*, *Karner Béla*, *Hajós Emül*, *Vass Lajos Rudolf*, *Kiss Pál*, *vitéz Zombory József* és *Hajdu Sándor*; II. a községi versenycsapatok részére: *Papp Ferenc*, *vitéz Dr. Roncsik Jenő*, *Kirchknopf Jenő*, *Érsek Imre*, *vitéz László Árpád*, *Gundy János*, *Jónák Ernő*, *Kész József*, *Duzs Sámuel*, *Horn József*, *Knábel Vilmos*, *Munka Lajos*, *Kováts Árpád*, *Milassin László* és *nemes vitéz Stachó Szevér*.

Az orsz. választmány egyben a versenybírókat felhatalmazta, hogy szükség esetén újabb versenybírókat behívásával magukat kiegészítsék és hogy a versenyszabályzat 58. pontja értelmében, a versenydíjak sorrendjét megállapítsák, melynek elhatározása után, elnök a közgyűlést berekesztette.

Könyvismertetés.

Dr. Weininger László Vince: A gázháború. Budapest, 1928. A Magyar Külügyi Társaság kiadása.

A legutóbb lepergett másfél évtized folyamán egy új katonai segéd tudomány keletkezett, amely a természettudományok rendszerében a légkör tan és a tűzoltótechnikai tudomány között helyezhető el. Ez az új technikai tudományág a gáz harc és a gázvédelem kérdéseivel foglalkozik; rövid multja ellenére rohamosan fejlődik és immár a legfélelmetesebb új fegyvernemet adta a korszerű hadseregek kezébe. Az új tudomány a legszorosabb kapcsolatban áll a légkörtanbal, amennyiben a vegyi háború hatóanyagai — bármilyen halmazállapotúak is legyenek azok! — mindig a levegőn keresztül jutnak el áldozataikhoz és hatásosságuk legelsősorban attól függ, hogy a légkör fizikai viszonyai lehetővé teszik-e megdöbentő munkájukat, avagy azt megakadályozzák. Vajjon a tűzoltói köröket is ugyanilyen közlelről érintik-e a gáz harc kérdései? Kétségtelen, hogy igen-nel kell erre a kérdésre felelnünk, hiszen jelenleg a tűzoltótechnika szakemberei az egyetlen fórumot képviselik, amelynek kezébe a nagyvárosok polgári gázvédelmét le lehetne tenni. *Senki sem vonhatja kétségbe, hogy a rendszeresen irányított polgári gázvédelem csakis a tűzoltószervezetek körül jegecesedhetik ki, amennyiben a civil hatóságok sorában ezidőszertint csakis a tűzoltóságok*

gok tudományos vezetői felelhetnek meg annak a két elengedhetetlen követelménynek, hogy a szükséges technikai és légkörtani ismeretekkel rendelkezzenek és egyúttal bizonyos gyakorlati tapasztalatoknak is birtokában legyenek. A tűzoltóságok már ma is gyakorolják a gázvédelem műveleteit ipari baleseteknél és zárt tüzeseteknél, amidőn a saját legénységüket a könnyű és nehéz gázvédelem összes eszközeivel felszerelik, sőt veszélyeztetett polgári egyéneknek a megmentéséről is gondoskodnak. Hogy pedig a magyar szakfolyóiratunk sem hanyagolta el a tűzoltói gázvédelem fontos ügyét, annak bizonyítására elegendő lesz *Dittrich József* székesfővárosi hivatásos tűzoltó főtisztnek a Tűzrendészeti Közlönyben megjelent nagyértékű dolgozataira hivatkoznom.

A katonai értelemben vett általános gázvédelem kérdéseivel egyébként még nagyon kevés magyarul munká foglalkozott. Nem mulaszthatjuk tehát el megemlékezni arról, hogy legújabbban ilyen tárgyú, eredeti magyar dolgozat hagyta el a sajtót. *Dr. Weininger* könyve elsősorban a gáz harcral kapcsolatos jogi kérdéseket tárgyalja ugyan; olvasóink tájékoztatására azonban nagyon részletes természet tudományos fejezeteket illesztett munkájába, amelyek a gázvédelem multját, jelenét és előrelátható jövőbeli fejlődését is megrajzolják. A gáz harc és gázvédelem technikai kérdéseit taglaló fejezetek terjedelemben nem teszik ugyan ki nagyrésztét a könyvnek, tartalmuk azonban gazdag és olvasásuk igen jó tájékoztatást adhat a gázvédelem katonai kérdéseiről mindazoknak a tűzoltószakembereknek, akik idő hiányában vagy bármily más okból nem óhajtanak a részletesebb német kézikönyvek tanulmányozásába elmélyedni.

Dr. Aujeszky László

a m. kir. Orsz. Meteorológiai és Földmágnességi Intézet adjunktusa.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet, újabbban a következőknek adományozta: *Móczár József* szakaszparancsnok, *Mudris Alajos* szertárnok, *Móczár Sándor* őrparancsnok, *Kiss Émán* őrparancsnok, *Farkas József* rajvezető, *Bagi Sándor* őrvezető, *Kele Émán* őrvezető, *Juhász Imre* rajvezető, *Juhász János* őrvezető és *Major Émán* őrvezető (Jászárokszállás), *Laquai Károly* tb. parancsnok, *Hodányi Gyula* parancsnok, *Klempa Mihály* tb. alparancsnok, *Varga István* esővezető-kürtös, *Buda János* őrparancsnok, *Steinberger Áron* szertárnok és *Ketter István* őrparancsnok (Budapest, Csavár- és Kovácsárúgyár rt., Brevillier és társa és Urbán A. és fiai gyári tűzoltóság), *Kliebert Tamás* szakaszparancsnok (Bátaszék), *Gyarmati János* szertáros (Gyöngyösapáti), *Fatalin István*, *Barabás Gyula*, *Schreiner Mihály*, *Barabás István*, *Faragó József*, *Danka János*, *Koltay József* és *Póor József* tűzoltók (Nagyesömöte).

Kitüntetés. A Kormányzó Öföméltósága 1929. szeptember hó 7-én, Gödöllőn kelt elhatározásával *Dr. Balogh Dezső* székesfővárosi tűzoltó főorvosnak, a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett eredményes működése elismeréséül, a magyar királyi egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

HODÁNYI LAJOS

A budapesti Csavár- és Kovácsárúgyár, Brevillier és társa és Urbán A. fiaii gyári tűzoltóság parancsnoka, folyó évi szeptember hó 17-én, 59 éves korában elhunyt. Egy negyedszázadot meghaladó időn át, mint lelkes tűzoltó állott ezen ipartelep tűzvédelmének szolgálatában és hogy ezen tisztségét jól töltötte be, annak igazolásául szolgál azon jelenség, hogy hosszú szolgálati ideje alatt — az őrizetére bízott gyárban — nagyobb tüzeset sohasem fordult elő. Tettekéssz és külső kivonulásra is felkészült tűzoltóságával annál sürűben sietett a szomszédságában és a környéken előfordult nagyobb tüzesetekhez segítségül, amelyeknél csapata mindenkor kiválóan megállotta helyét. A 25 éves királyi díszérmet, melyet a m. kir. belügyminiszter részére a közelmúltban adományozott, már nem vehette át; mivel annak kiosztása előtt egy nappal elhunyt. Díszes temetése folyó hó 19-én Alagon folyt le. Nyugodjék békével!

Szeged sz. kir. város közönsége 1929 szeptember 28-án ünnepli a városi hivatásos tűzoltóság fennállásának félszázados jubileumát, mely alkalommal tartandó jubileumi ünnepség sorrendje a következő: *1929 szeptember 27-én, pénteken* délután 17.32 és 21.27 órákor megérkezés. Este 20 órákor díszelőadás a városi színházban. *1929 szeptember 28-án, szombaton délelőtt 8 órákor*, a szegedi temetőben nyugvó hivatásos tűzoltóparancsnokok sírjának megkoszorúzása. Indulás a tűzoltólaktanyából. *Délelőtt háromnegyed 9 órákor* a világháborúban hősi halált halt szegedi tűzoltók emléktáblájának megkoszorúzása a tűzoltólaktanyában. *Délelőtt 9 órákor* mise a Szent Rókus templomban. *Délelőtt 10 órákor* a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése a városháza termében. *Délelőtt 11 órákor* a Vármegyék és Városok Országos Mentő Egyesülete szegedi fiókjának megalakulása, a városháza közgyűlési termében. *Délelőtt fél 12 órákor* díszközgyűlés. *Délután 14 órákor* díszelőadás. *Délután 16 órákor* a szegedi tűzoltók díszgyakorlata a Városházán. *Délután 16.30 órákor* a Somogytelepi Önkéntes Tűzoltó Testület új laktanyájának felszentelése. *Délután 18 órákor* Tisza-ünnepély. *Délután 21 órákor* vacsora a Szegedi Várban. *Délután 22 órákor* bál a Tisza-szálloda nagytermében.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. Július hó 8—21. napjáig tartotta meg ez évben Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága a kerületi tűzoltótanfolyamát 41 hallgatóval. A hallgatók megyék szerint a következőképpen oszlottak meg: Hajdú, 20, Szabolcs 1, Tolna 2, Jásznagykúnszolnok 3, Borsod 4, Csongrád 2, Szatmár 3, Csanád 1, Pest 1, Abaújtona 1, Arad 2, Heves 1. A tanfolyam parancsnoka vitéz Dr. Roncsik Jenő debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnok volt, előadói pedig Rehák Tamás tűzoltóparancsnok, Jakobinyi József és Biró Antal tűzoltótisztek, Dr. Derekassy István tűzoltó- és mentőorvos, valamennyien a debreceni hivatásos tűzoltóságnál, vitéz Szegedy Gyula gépészmérnök és Uray Sándor ref. lelkész. A tanfolyam záróvizsgálója július hó 21-én volt, százakra menő előkelő közönség jelenlétében a tűzoltólaktanya udvarán, ahol a belügyminisztériumot és az országos tűzoltószövetséget Dr. Marinovich Imre ny. h. államtitkár, szövetségi alelnök képviselte. A tanfolyamhallgatók szép eredményről tettek tanubizonyosságot és a kiképzett tűzoltótisztek száma újabb 41 fővel gyarapodott.

A ruszinkói Tűzoltó-Szövetség kongresszusa. A Podkarpatszkaruzsi Országos Tűzoltó-Szövet-

ség folyó évi augusztus hó 18-án tartotta meg évi közgyűlését Munkácsen. Az országos parancsnokság mellé elnökséget is választottak. — Az új vezetőség névsora: Elnök: Dr. Petrigalla Péter (Munkács). Helyettes elnökök: Kubránszky Béla (Beregszász) és Simonovszky Konstantin (Munkács). Országos főparancsnok: Markovszky Sándor (Uzhorod). Helyettese: Reichard István (Beregszász). Titkárok: Rerich Karel (Podhorján), Remes Ferdinánd (Uzhorod). Pénztáros: Vlessek Zdenek (Uzhorod). Országos felügyelők: Mankovics Gyula (Beregszász), Kroumann Ferenc (Ujklenóc). Választmány: Schön jegyző (Alsóverecke), Richtárcsik János (Koszinó), Déleegh Sándor (Beregszász), Kristofóry főjegyző (Sevljus), Limbach Ferenc (Munkács), Pávek közigazgatási tisztviselő (Nagyberezna).

A filmtűzek elhárításának eszközei. A közelmúlt tüzesetei ismét aktuálissá tették azt a kérdést, miképpen lehetne a filmtűz keletkezését meggátolni és amennyiben a filmtűz mégis bekövetkezne, azt egy minimális mértékre redukálni. Az eddigi tapasztalatok alapján a légfúvó-berendezés volt az a készülék, amely rendes működés esetén, ha a filmtűz keletkezését meg nem is gátolta, de egy képkocka trjedelemre szorította. Ez az eset természetesen csak akkor áll fenn, ha a kompresszoros légfúvó jól működik. Ha bármilyen üzemzavar esetén azonban a légfúvó működése megszűnne, a filmtűzet elkerülni nem lehet. Gondoskodni kell tehát arról, hogy még mechanikai üzemzavar esetén se következzen be olyan lehetőség, amely a gépbefűzött film meggyulladását előidézhethetné. A légfúvó működése megszűnhet azáltal, hogy a csőrendszer sérül meg, vagy motorhiba következtében a motor leáll. Ez esetre tehát egy olyan készülék szükséges, mely vagy azonnal elzárja a fényforrás hősugarainak útját, vagy pedig magát a fényforrást oltja ki. — Ez azonban még mindig nem volna elegendő, mert előfordulhat olyan eset, hogy a film a vetítógépben a földre szalad, ennek elkerülésére tehát egy olyan kikapcsoló-készülék is szükséges, amely filmszakadás esetére nemcsak a fényforrás sugarainak útján zárja el, hanem filmszakadás vagy perforáció átszakadás esetén a vetítógépet hajtó motort is kikapcsolja.

A Jászárokszállási Önkéntes Tűzoltó Testület működő tagjainak egy 25 főből álló szakasza *Szabó János* szakaszparancsnok vezetése alatt, folyó évi augusztus hó 11-én, a fővárosi hivatásos tűzoltóság tanulmányozása céljából Budapestre érkezett. A Kún-utcai közp. tűzörségen *Blasnek Hugó* főparancsnokhelyettes által, az érdeklődő tűzoltócsapat a legszívélyesebb fogadtatásban részesült. A csapat kalauzolásával *Sturm István* tűzoltótiszt bízott meg. A központi tűzoltólaktanya berendezésének, felszerelésének és műzeczumának legaprólékosabb megtekintése után, a kalauzoló tiszt a közp. tűzörséget riasztotta, majd az egyik autófecskejéről szerelt hatalmas vízszugár bemutatása után, az egyik legújabb típusú autótólólétra felállítása következett. Végül a vendégtűzoltókat *Sturm* tiszt az egyik teherautón a IV. ker. tűzörségre vezette, melynek tüzetes megtekintése után a tanulságos szemle véget ért. A jászárokszállási önk. tűzoltóság parancsnoksága ezen tanulmányi kirándulás alkalmával az irányában tanusított kiváló bajtársi fogadtatásért és a kalauzoló tiszt által eszközölt tanulságos ismertetésekért ezúton is hálás köszönetét nyilvánítja. *Szabó János* szkp. titkár.

1566/1929. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Ladánybene község előljárósága a község képviselőtestületének 41/1929. kgy. számú határozata alapján, a község részére szállítandó 1 db egységes csavarzatú szivó-nyomó kocsifeckendő, 100 folyóméter nyomó-kendertömítő és 1 db 5 méteres gráci dugólétra szállítására ezennel versenytárgyalást hirdet.

A zárt borítékban elhelyezett ajánlatok folyó évi szeptember hó 30-ik napjáig nyújtandók be a községi előljáróságnál, mert a később beadottak figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlati összegből 1000 pengő a folyó évben, 2000 pengő az 1930. évi, míg az esetleg fennmaradó összeg az 1931. évi költségvetési évben nyer kifizetést.

Az előljáróság kiköti magának azon jogot, hogy tekintet nélkül a beadott ajánlatok legkisebb összegére, azok közül szabadon választhasson, valamint a megvett feckendőt csakis az Országos Tűzoltó-Szövetség kedvező véleménye alapján veszi át.

Ladánybene, 1929. évi szeptember hó 11-én.

Előljáróság.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. f. v. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Anjeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tisz, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehácz Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. v. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzópénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható **SAKKÖNYVEK** árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Diszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo“, tűzoltói szimű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; **TÜZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT** 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete 40 fillér. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZÓPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon I. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fénnyel bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel készsággel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS. ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT. 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93
Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézi hajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtönde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÜT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Vigszínház mellett) Telefon: Automata 242-77

Parancsnok Úr csak egy gombnyomás és az egész helységben azonnal alarmírozza a tűzoltólegénységet a **szirénával!**

Gondoljon saját felelősségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismeretöknöket azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Vindobona Sziréna-Művek
BUDAPEST, I., DÖBRENTÉI-UTCA 13. SZ.

Minden kapható a **Párisi Nagyáruház**-ban

„PAX” SZÉNSSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Seltenhofer Frigyes Fiai
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Központi elárúsító iroda:
Jausz Testvérek
Általános Műszaki R.-T.
Budapest, V., Falk Miksa-u. 20. Tel.: Aut. 150—44

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára**FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA****KUN SÁNDOR, BUDAPEST**Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója**A MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készítünk és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecske- és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecske- és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecske- és motorkocsik
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUIZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védeggáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecske-kendőket,mindenféle felszerelési cikket, lajtós kocsikat, szekérhőmérlegeket legelsőrangú kiviteiben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel**MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST**Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecske-kendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopí-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecske-kendők, automobil benzinmotoros tűzfecske-kendők és automobil utcalcsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzábjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz. és a 329.750/1928. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Szeged.

1879—1929.

Mindazok, akik a mult század utolsó negyedének elején (1879) lezajlott szegedi árvízkatasztrófa élő tanúi ma még, hogyha e rémes órákat mint gyermekek vagy ifjak élték át, jelenleg mint öregemberek emlékeznek vissza e szörnyű várospusztulásra.

Ennek a katasztrófális vésznek nyomában és annak helyén új és szebb város épült, mint amilyen a régi volt. Gyönyörű palotasorok emelkedtek a régi belváros helyén, aminek következtében a régi alföldi város kultúrközponttá fejlődött.

Ezzel a modern újjáépüléssel karöltve, még a nagy árvíz esztendejében, Szeged szab. kir. város közönsége, a hivatásos tűzoltóságát is megszervezte, mely díszes keretek közt most ünnepelte meg alapításának 50 éves évfordulóját.

A jubiláns tűzoltóság létesítésének félszázados emlékünnepele azért is kiváló jelentőségű volt, mivel Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának alapítása (1870) után, hazánkban időbeli sorrendben, a szegedi hivatásos tűzoltóság szervezése következett; míg a többiek mind jóval később alakítottak.

Az az áldozat pedig, amelyet 50 év előtt Szeged szab. kir. város közönsége a köz javára hozott, nem lekicsinyelendő vállalkozás volt, ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy ez idő szerint is hány hazai népes város még mindig húzódozik a hivatásos tűzoltóság létesítésétől; mert a polgárság élet- és vagyonbiztonsága feletti állandó órködés áldásos hatását, a lakosság nagy része még mindig nem képes eléggé értékelni, különösen olyan szélcsendes időben, ha az érdekelt városban nagy tűzvész, rég időtől fogva nem pusztított.

A szegedi hivatásos tűzoltóság 50 éves multjának részleteivel együtt nem célom foglalkozni, mivel annak történetét a jelen jubileum alkalmából *Gerő Dezső*, a szegedi önkéntes tűzoltótestület titkára, ékes tollával kimerítően megírta, mely 76 oldal számológó nyomtatásban megjelent füzet, számos korszerű képpel van díszítve.

Mindenesetre elismerés illeti meg e sok nehézséggel küzdő hivatásos tűzoltóság első vezéreinek a festület fejlesztése érdekében kifejtett törhetetlen fáradozását, mert az úttörők sorsát soha senki sem irigyelte, mivel a legtöbbször a hiábavaló küzdés és

gánes tövissei sértették vérig ezeknek az eszme szolgálatában küzdők nehéz pályafutását.

A multa visszatekintve, a hivatásos tűzoltóság intézményét, melyet annak költséges fenntartása miatt nemcsak a városok közönsége, hanem azok közvetlen felettes hatóságai is hosszú időn át görbe szemmel nézték és a készenléti szolgálatot tartó tűzoltókat ingyenélőknek tekintették.

A tűzoltóparancsnokok helyzete nem volt rózsásnak mondható, különösen hogyha az intézmény fejlesztése érdekében, beszerzések előterjesztésével kísérelték megterheli a város költségvetését. Sűrűn lehetett abban az időben az illetékes faktorok részéről hallani olyértelmű kifakadásokat, hogy „a tűzoltók mindig csak pénzt kérnek, de a város annak hasznát soha sem látja”.

A kormányhatóságok gondja is ezen időben minden másfelé irányult, minthogy a tűzrendészet fejlesztésének problémájával foglalkozott volna.

A tűzoltás ügyét teljesen a társadalom vállaira igyekeztek hárítani a hatóságok, csak egy-egy nagy tűzkatasztrófa után jajdult fel az ország és ilyenkor estek gondolkozóba ideig-óráig a kormány, a városok és vármegyék érdekelt vezetői.

Ezekből az időkből származtak a tűzoltók gúnykarikatúrái, alig vette őket valaki komolyan.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségének az időbeli elnöksége óriási erőfeszítést fejtett ki, hogy a belügyi kormányt az ország elhanyagolt tűzrendészete tarthatatlan állapotának megváltoztatására rábírja.

Ily viszonyok mellett látott napvilágot az 53.888/1888. B. M. sz. kormányrendelet, melynek megjelenése után végre jobb idő hajnala köszöntött be a tűzoltóintézmény sívár állapotának fellendítésére. De ezután is évtizedeknek kellett leperegni még, hogy úgy a legfelsőbb tűzrendészeti hatóság, mint annak nyomában a többi hivatott hatóságok vezetői végre annak a közérdekű felfogásnak jutottak tudatára, hogy a tűzvészsel szemben mególtalmazandó élet- és vagyonbiztonságot nemcsak arra hivatott szakemberekre és azok begyakorolt tűzoltóesapatára kell bízni, hanem azokat meg is kell becsülni.

Ennek a megértésnek a jegyében folyt le a f. évi szeptember hó 28-iki emlékeztető ünnepély, melyet a város lakosságának előkelőségein kívül, nemcsak a helybeli polgári és katonai hatóságok tisztelték meg részvételükkel, hanem a m. kir. belügyminiszter képviselőjében *Dr. Tomcsányi Kálmán*

miniszteri tanácsos, az orsz. tűzoltószövetség elnöksége gróf Széchenyi Viktor elnök vezetésével és az ország legtávolibb vidékéről a hazai tűzoltóintézmény idesereglett vezérei is.

Az ünnepély a kitűzött tárgysorozatnak megfelelően, a legpéldásabb rendben pergett le. A díszközgyűlés, melyen Dr. Somogyi Szilveszter polgármester elnökölt, az üdvözlések virágessőjével árasztották el a város dédelgetett tűzoltóságát. De az ovációk elhangzott tömegének szóvirágaiból — mindvégig — egy lelkes férfiú érdemei körül font koszorút a közbizalom: Papp Ferenc tűzoltóféparancsnokot éltette mindenki, mint Szeged szab. kir. város modern tűzrendészetének megalkotóját.

Szerkesztő.

Egy különös lefolyású tüzeset Budapesten.

Írta: Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök,
a Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

Minden hivatás teljesítésénél folytonos alkalom nyílik a tapasztalatok gyűjtésére, de talán sehol sem annyi, mint a tűzoltó működése közben, mert hisz a minden energiát adó és minden változást előidéző elemmel, a tüzzel veszi fel hivatásának teljesítése folyamán a harcot.

Hogy a tűz milyen érdekes — és sajnos, az alatt megemlített esetben egyúttal milyen veszélyes helyzetet teremthet még akkor is, midőn annak oltását végzik —, annak klasszikus példáját mutatta a közelmúltban a főváros keleti szélén fekvő szemétkerakodóhely égése, melynél a legszomorúbb, hogy ezen különösen érdekes és nem mindennap tapasztalható esetben két derék tűzoltó súlyos sérülés áldozatánul esett.

Folyó évi július hó 18-án este 9 óra 12 perckor a tűzoltóparancsnokságot nyilvános telefon útján arról értesítették, hogy a X. ker. Harmat-utca és Apaffy-utca sarkán levő szemétkerakó-telep lánggal ég. A tűzhöz a központi tisztiautó, a X. ker. és az önkéntes tűzörség rendeltetett ki. A telep egy meglehetősen nagy területen fekszik és kb. 6—8 méter mély gödröt képezett, melynek egyik oldalán kb. 60—80 méter hosszban történt a szemétkerakódása. A hosszú időközön keresztül oda hordott szemétkerakódás a szintén oda lerakott izzó hamutól, salaktól tüzet fogva, már évek óta lassan égett és amíg a felületen már kiegészült, a belseje felé azonban az égés még mindig tartott.

A tüzet megelőző hetekben ezen helyen valószínűleg valamely kertészeti fákra levágott ágakat, gallyakat hordtak rá meglehetősen nagy tömegben. A ráhordott galyhalmaz a nagy kánikulai hőségben teljesen kiszáradt, melynek azután vagy magától az izzó teleptől, vagy pedig külső úton hozzájutott gyújtóhatástól tüzet fogott és hatalmas lánggal égni kezdett.

A kihívott tűzoltóság a kocsiszámra odahordott és hatalmas lánggal égő galytömeget két megosztott vízvezetékcsugárral támadta meg, melyek egyike a szemétkerakódás felső részéről, míg a második sugár ugyanezen irányban a töltés alsó részén dolgozott és így elzárva a tűz továbbterjedésének lehetőségét, az égő részt pár perc alatt lefeketítették.

Alig hogy ez megtörtént, amidőn a töltés középső részén kb. 3 méter magasságba egy hatalmas szemétkerakódás emelkedett a levegőbe és nagy területre szétjelszórta tüzes anyagát, majd még nagyobb körzetbe a széllel szállakport. Alig hogy ezen izzó tömeg leesett, már jelentik is, hogy két tűzoltóra

hullott a tömeg nagy része, kik súlyos égési sebeket szenvedtek és másodfokú égéssel hosszú heteken keresztül álltak kórházi és orvosi kezelés alatt.

Ezen érdekes jelenségnek igen egyszerű a magyarázata. Az oltásra használt víz nem árasztotta el az égő szemétkerakódás felületét, hanem annak felső rétegén keresztül utat talált magának az alsó és még erősen izzásban levő réteghez. A keletkező vízgőz a felső réteg tömörségénél fogva nem volt képes gyorsan távozni, hanem ott úgy mint a gőzkazánoknál, zárt térbe jutott és nyomás alá került. Ezen nyomás úgy a víz tömegével, tehát a gőz emelkedő mennyiségével, másoldalról pedig a gőz hőfokának emelkedése folytán folytonosan emelkedett, addig, míg a gőz nyomásának ereje elég volt arra, hogy a felső réteg tömegét felemelje, illetőleg feldobja. Teljesen analógiába hozható e jelenség a kazán robbanásával, azzal a különbséggel, hogy itt a kazánfal nem szilárd vaslemez volt, hanem összeolvadt és összetapadt sallakréteg, melynek összetartó ereje lényegesen kisebb, átütő ereje pedig egyáltalában nincsen és annak csupán izzó tömege okozhat súlyos égési sebeket, illetőleg égési veszélyt.

Előfordulhat azonban az is, hogy az izzástól összeolvadt vas, üveg, stb. szintén a levegőbe repülhet, mely azután szintén könnyebb avagy súlyosabb sérüléseket okozhat.

És ha már a szemétkerakódásról fenti konkrét esetben szó esett, ki kell terjesztenünk figyelmünket még egy lehetőségre, és pedig arra, hogy a szemétkerakódásról nem tudjuk soha, hogy mi juthatott abba. Háború után pedig könnyen előfordul, hogy a sok hadi relikviaként őrzött haditárgyak, így robbanóanyagok is (gránát, gyutacs, töltény, stb.) ide kerülnek, akár véletlenségből, akár pedig megúntva azok veszélyes őrzését, azok birtokosai a legalkalmasabb módon, a szemétkerakódásba szabadulnak meg a veszélyes emlékektől. Azután ha ilyen robbanószer kerül az égő tömegbe, annak végzetes következménye elképzelhető.

És talán még arra is fel kell hívni szemétkerakódásról tűzoltóink figyelmét, hogy sohasem engedjük az embereket olyan telepen keresztül közlekedni, amelyek égtek vagy égnék, ha felületük el is hamvadt; mert sohasem tudhatjuk, hogy a rajtuk közlekedő emberek alatt mikor omlik be a talaj, amikor is egy izzó kráterbe zuhanva, aligha képesek már saját lábukon szabadulni és a kimentésük is nem kis veszéllyel jár.

Mindezekből láthatjuk, hogy a legjelentéktelenebbnek mutatkozó tüzek épp oly veszélyesek lehetnek, mint más tűzvész s épp ezért sohasem szabad lebecsülni a csekély méretűnek mutatkozó eseteket sem, bármilyen minőségűek is azok és épúgy el kell készülni minden meglepetésre, mint a legkomplikáltabb tűzveszedelemnél.

A tűzoltóság egyébként ezen tüzesetnél, az oltási műveleteket éjjel 1 óra 30 perckor befejezvé, bevonult.

Megjegyzések bezerédi Bezeredy László vasvári tűzrendészeti felügyelőnek a tűzoltóversenyek problémájáról tett fejtegetéseire

Írta: Labiner Gyula
Rákospalota város tanácsnoka és tűzoltóféparancsnoka.
(Folytatás és vége.)

Bajtársam kivihetetlennek és részben feleslegesnek tartja a járásokénti tűzoltószövetségek megalakítását, mert szerinte a főnehézség a pénz kérdése. Én ezt nagyon jól tudom, azonban cikkemben erre elég bőven kitértem és most is állítom,

hogy az 50%-os pótdó keretében igenis megoldható a kérdés. Mert miről van szó? Arról kedves Bajtársam, hogy minden község, amelynek önkéntes tűzoltótestülete van, a költségvetésébe versenyek céljaira 100—150 pengőt, sőt ennél is többet felvehet, ha felveheti a kerületi tantestületi ülések napidíjait. Az egyenruházati és egyéb egyéni felszerelési kérdésben felvetett aggály ezalkalommal a versenyekkel kapcsolatba nem hozható, mert az önkéntes testületek egyenruházati ügyeiket mindenkor mulatságok és ünnepélyek rendezéséből, tehát társadalmi úton fedezték és fedezik ma is.

Ami pedig a vármegyét és számvevőségének szűkkebltségét illeti, megnyugtathatom Cikkíró bajtársamat, hogy az ilyen minimális közérdekű kiadási tételt a vármegyék alispánjai sohasem törölnék a költségvetésből, különösen, ha az országos tűzoltószövetség a kötelező versenyek rendezésének elvét magáévé téve, a vármegyei szövetségek útján az alispánok figyelmét ezekre a tételekre külön is felhívják. Meg vagyok győződve, hogyha a községek előjárósága a költségvetésbe ilyen címen kiadási tételt nem állítana be, vagy a községi közgyűlések leszvaznák, az alispánok hivatalból állítanák be ezeket a közérdekű tételeket. Természetesen, mint minden nagyfontosságú ügyben, úgy ebben is a kishitúséget félretéve, utána kell járni a dolgoknak s minden menni fog. Közigazgatási ember vagyok és szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy ismerem annak minden csinját bínját s erős a meggyőződésem, hogy a vármegye sohasem lesz kerékkötője a tűzoltóság fejlesztésének. A jól szervezett tűzoltóságok nemzetgazdasági és emberbaráti érdekeket szolgálnak s ezt csak a vármegyék ne tudnák?

Bajtársam hivatkozik tűzfelügyelői működése alatt szerzett ama megállapításra, hogy a falusi önkéntes tűzoltóságokat nem lehet együtt versenyre bocsátani a városiakkal, mert a falusiak mindig lemaradnának. Én meg hivatkozom 31 éves közigazgatási működésemre s abban 25 éves vezető tűzoltótiszt praxisonra s állítom, hogy ez az elgondolás téves. Mert mint már említettem, a városi és falusi önkéntesek ugyanabból a társadalmi osztályokból kerülnek ki, akik csak vásár- és ünnepnapokon gyakorolhatják magukat s bizony tudom, hogy a városi önkéntesek — persze Budapestet, Szegedet, Győrt, Debrecent kivéve — sokkal nehezebben élnek és tartják fenn magukat, mint a falusiak. Falun még van lelkesedés a tűzoltóintézmény iránt és ha ügyes vezetés alatt működik, ott a társadalom sohasem tagadja meg támogatását, ellenben tessék csak a kisvárosi önkénteseket megnézni, azok — Isten bocsásd meg — csekély kivétellel, csak tengődnek a szó legszorosabb értelmében. A legtöbb kisvárosban, minthogy hivatásos tűzoltóságuk van, az önkéntes testületek már régen megszűntek, vagy anyagi eszközök hiánya miatt egyáltalában nem működnek. Nem kell tehát félni attól, hogy a városi önkéntes tűzoltók minden helyezést learatnak.

Bajtársam — úgylátom — szószert értelmelte a járási versenyeknek mindig más és más községben való rendezését. Én úgy gondoltam és gondolom most is a helyzetet, hogy a versenyek helyének kitűzését a járási szövetségek állapítanak meg esetről-esetre. Másik elgondolásom pedig az, hogy amikor minden évben más községben kívánom a versenyeket rendeztetni, azzal minden tűzoltótestületnek meg kívánom adni azt, hogy a saját községe előnyeit élvezze, mert az is fontos. Az az észrevétel, hogy némelyik járásban 47 község is van és légvonalban 30—50 kilométeres távolsággal kell számolnunk, hát ez bizony egy kissé aggályosnak

is látszik. Viszont Bajtársam elfelejti azt, hogy nem minden községben van önkéntes testület s én pedig csak ezekre gondolok. A pénzkérdésről már beszélgettem, de ismétlem, hogy az a jó községi főjegyző vagy közjegyző sohasem fogja megtagadni segítségét a helyes vezetés mellett működő testületektől, ami annál is könnyebb, mert nem ezekről, csak százakról van szó.

Rámutatok a bírálóbizottság összeállítására körül tett észrevételekre is. Ez azután már csakugyan részletkérdés. Ha a kötelező versenyek rendezése kimondatnék, a büles országos szövetség, amely már nem egy igen kényes tűzrendészeti kérdést megoldott, megtalálná a módját a versenyeken való képviseltetésnek is és a járási szövetségek sem mennek majd a szomszédba gondolatot kérni, ha az ügy aktuálisá válnék. Ne tessék Bajtársam attól sem félni, hogy a járási szövetségek a bürokráciát növelnék. Intelligens, modern, praxissal rendelkező szakemberek a tűzrendészeti közigazgatásnak ezt a részét is bizonyára a kor igényeinek megfelelően szerveznék meg; ez sem lehet tehát olyan érv, amely az általam felvetett idea megvalósulásának akadály lehetne.

Bajtársam végül arra is kitér, hogy a járási tűzrendészeti felügyelők nem érnének rá a járási szövetségek ügyeit vezetni és intézni, mert ez nekik mellékfoglalkozásuk. Azt kérdezem, hogy akkor mi a esodának vannak járási és általában tűzrendészeti felügyelők és miért vállalnak ilyen fontos államérdekű funkciót, vagy jelenleg, amikor még járási szövetségek alig vannak, nem foglalkoznak a járás tűzrendészeti ügyeivel? Talán diabolót játszanak? Az a meggyőződésem, hogy a járási tűzfelügyelők a járási szövetségek megalakulása esetén igen szép feladat vár, amelyet intelligenciájuknál és szakképzettségükkel fogva helyesen oldanak majd meg.

Újból kijelentem, hogy a kötelező tűzoltóversenyek megszervezése tárgyában megírt cikkemben vezérfonálként felhozottak helyességét 100%-ban fenntartom.

Ezekben voltam bátor bezerédi Bezeredy László bajtárs cikkére tűzoltói és közigazgatási tapasztalataim alapján válaszat megadni.

Olaszországi tanulmányutam.

1929 május 29—június 7.

Írta: Sturm István szfővárosi tűzoltótiszt.

A főváros t. Tanácsának áldozatkészsége módot nyújtott arra, hogy Blasnek Hugó parancsnok társaságában ez alkalommal Olaszország nagyobb városainak és tengeri kikötőinek berendezéseit és megelőző tűzrendészetét tanulmányozhattam.

Általában véve az olasz tűzoltóságok úgy a kiképzésük, mint a berendezésük tekintetében, a nagy átalakulás óta nagyon sokat fejlődtek. Fegyelem tekintetében is alig lehet róluk kedvezőtlenül nyilatkozni. A fényt és parádét azonban annál jobban kedvelik. Feltűnő, hogy a tűzoltóságoknál a legénység zöme korra nézve nem több 18—20 évesnél, akik gyakorlat közben oly annyira élénkek, az egyes bemutatások szinte annyira szemfényvesztésszerűen folynak le, hogy cirkuszműtatványnak is beillenének. Mindenütt a legnagyobb bajtársi szeretettel fogadtak bennünket és a legmesszebbmőnő támogatásban részesítettek az irányban, hogy a minket érdeklő s tűzoltóságunk hasznára értékesíthető berendezéseiket velünk megismertethessék.

Megérkezésünk első állomása olasz földön a fiumei tűzoltóság volt. Hivatásos tűzoltóságának létszáma 36 fő, melyhez még hozzájárul a katonaság által kétévencént idevezényelt 24 katona, kik szintén tűzoltói kiképzésben részesülnek. Ez utóbbiak a hivatásos tűzoltóság kiegészítésül szolgálnak. Egy tűzoltóközpontjuk van. A paranesnokság egy paranesnokból és négy tisztből áll. A szolgálat 24 óra szolgálat és 24 óra szabadidőre terjedő. A tűzoltóság automobilizálva van. Úgy ennél, valamint a többi tűzoltóságoknál az olasz „Lancia”- és „Fiat”-rendszerű automobilon „Tamini”-típusú beépített szivattyúval dominálnak. Két nagy „Fiat”-rendszerű autófecskeendőjük van — 2000 percliter vízzállítóképességgel — és átlag 8—10 légköri nyomással. Két kisebb, egész keskeny nyomtávú fecskendőjük is van, hogy a szűk utcákba is könnyűszerrel behatolhassanak.

Erdőtüzekhez egy könnyű, 60 lóerős hegyi automobil szolgál, melyen egy lemozdonyítható motorfecskendő van elhelyezve. Azonkívül e szeren fűrészeléshez és a fák kivágásához szükséges szerszámok is találhatóak. Riasztás esetén a tűzhöz két autó vonul: egy fecskendő és egy szerkoesi, mely körülbelül 600 m hosszúságú tömlőt visz magával, mely orsóval nincsen ellátva, hanem a tömlőt amerikai módszer szerint az ülés alatt egyszerűen összehajtva helyezik el.

Bemutató gyakorlat. Négy darab 2 m hosszúságú létrát a földön összedugnak, kötelekkel kipányvásszák s szabadon felállítják, melyre a tűzoltó pokoli gyorsasággal felkúszik. Általában nagy súlyt helyeznek az ilyen külső mutatványszámbamenő gyakorlatozásra. Háromemeletes másházuk betonból épült, melynek előnye abban rejlik, hogy kis helyet foglal el és rendkívül tartós. A bemutatott riasztás 35 mp alatt történt, mely alkalommal a tengerparti raktárakhoz vonultak ki. Mindez a legnagyobb gyorsasággal történt; majd 32 mm-es lövékével és 7 légköri nyomással dolgozó sugarakat mutattak be. Kéménytüzekhez megfelelő felszereléssel külön egy 20 lóerős autó áll rendelkezésükre. A telefonberendezésük nyilvános.

A tengeri kikötők tűzrendészeti berendezése általában mindenütt egyformák. A dohányzás mindenütt a legnagyobb szigorúsággal tiltva van. A raktárak egymástól legalább 10 m távolságra vannak elhelyezve. Tűzesapok mindenütt földföldöttiek és kb. 10—12 légköri nyomással bírók. A kikötő tűzvédelmére egy Merry—Wetter-rendszerű beépített szivattyúval ellátott tűzoltóhajó szolgál, melynek vízzállító képessége óránként 400 m³. Nagy tűz esetén már 24 sugárral is működött. A hajón ezenkívül még egy 1100 m³ vízzállító képességű centrifugál szivattyú van elhelyezve. Ha valamelyik tengeri hajó léket kap, akkor ez a hajó van hivatva az oda befolyt vizet kiszivattyúzni. A fedélzeten nyolc darab, egyenkint 70 m³-es nyomónyílás és két darab, egyenkint 125 m³ átmérőjű szívófej van alkalmazva. Drótkötélkilövő-ágyúval is el van látva, mely arra szolgál, hogyha vihar esetén a nagy tengeri hajó képtelen volna a kikötőbe térni, akkor erről a hajóról a szükséges drótkötelet kilövik, amelynek segítségével a kikötőbe vontatják.

Hosszú, de annál kellemesebb tengeri út után Anconába érkeztünk.

Ancona gyönyörű fekvésű tengeri kikötőváros és közvetlen a tengerpart mellett terül el. Az egész város, mintha a tengerből lépesőzetesen emelkednék ki, mely a meglehetősen magas várból végződik.

Hivatásos tűzoltósága 3 tisztből és 43 főnyi legénységből áll. Az őrség automobilizálva van, melynek felszerelése: egy tiszt autó, egy régebbi 600 lite-

res és egy új „Fiat”-rendszerű 1800 percliteres, mely előlről beépített „Tamini”-szivattyúval van ellátva; egy szerkoesi 600 literes, 12 lóerős szivattyúval és egy darab 25 méteres lófogatú tolólétra. Tekintettel azon körülményre, hogy a városnak igen sok szűk utcája van, erre a célra egy kétkerekű, autó után akasztható 14 lóerős, 700 literes „Tamini”-szivattyú szolgál. Tömlők 25 és 70 m³-es átmérőjűek és szuronykapesosak. Tűzesapjaik az utcán, a falba vannak szerelve és 4—5 atm. nyomással bírók. A városban 150 tűzesap, egymástól kb. 100 m távolságra található. Ancónától 20 km távolságra van Falconiere, ahol a város vízműtelepe épült, melynek víztartánya a város felett levő hegyen nyert elhelyezést. Falconiere különben közigazgatásilag Anconához tartozik és tűz esetén innen vonul a tűzoltóság a vész helyére. E nagy távolság ellenére is, a kitűnő országúton a tűzoltóság nagyszerű autóján Ancónából Falconiere-be oly gyorsan jutottunk el, hogy tűz esetén a város lakóinak, a tűzoltóság késedelmes érkezése miatt nem kell aggódniok.

Különös felszerelések. A tűzoltóság olajtüzeknél porkeverő automatát használ, mely készülék a tömlőbe iktatható és szükség szerint annyi habot szolgáltat, amennyi pont e szerkezetbe fokozatosan beledöntenek. E régi városnak igen sok ablaka erős vasráccsozattal van ellátva. Behatolás szüksége esetén ezen vasrács eltávolítására alkalmas gyorsvágó olló segítségével a tűzoltók ezen akadályt percek alatt képesek távolítani. A tűzoltók gumieszmet használják, de nem a tűzhöz, hanem a szermosáshoz. Ezen tűzoltóságnál is a legénység egészen fiatal, 18—20 éves fiatalemberekből áll. Ez alkalommal Falconiere szomszédos városában levő hatalmas petróleum- és benzintároló-telepeit is megtekintettük. A vasúttól kb. 2 km távolságról a levegő teljes kizárásával szivattyúzzák ide át a telepen levő hatalmas tartályokba a benzint vagy más egyéb hasonló folyadékot. Ezen épület teljesen tűzbiztos, tiszta betonépítmény, mely a várostól távol, teljesen elkülönítve fekszik.

Meglátogattuk a város egyik nagyobb kószínházát is, melynek befogadóképessége 1500 személynek megfelelő. Mindenütt fa és nem vasajtók vannak alkalmazva. Vasfüggönye nincsen. Műlékvilágítása gyertyákkal történik. A közlekedő utak egy méter szélesek; a széktávolsága csak 60 cm-re van méretezve. Minden előadás alkalmával 1 tiszt és 12 tűzoltó teljesít szolgálatot. Ezzel szemben a mozgókínházuk modern berendezésű és a mai követelményeknek teljesen megfelelő. Tengeri kikötőjük tűzrendészeti szempontból tekintve nem jöhet számításba, mivel a város tengeri áruforgalma a háború óta annyira megesappant, hogy egy kis tűzoltóhajón kívül más tűzvédelmi berendezése nincsen.

(Folytatása következik.)

A tűzoltó- és mentőügypet tanulmányozó társaság negyedik útja Magyarországon.

A Zentralblatt für Feuerchutz-, Feuerlösch-, Bau- und Versicherungswesen, Leipzig f. évi 13—14. száma részére

írta: Frank Syndikus

hiv. tűzoltóparanesnok, Leipzig.

Németből fordította: Dr. Balogh Dezső.

(I. folytatás.)

II. A májusi napokban.

Egy tanulmányút a legjobb akarattal sem mondható kényeztetésnek, de a komoly munka után igaz örömet érezhet az ember barátai között. Ma-

gunk is tanulmányutainkon — különösen az utol-
són — alaposan izzadtunk. Pihenésről szó sem lehet-
ett és ehhez járult még a júliusi hőség Sziléziában.
Úgyhogy nagyon is érthető, hogy mi az 1927. évben
követett útrendünkhöz tértünk vissza és utazásun-
kat ismét május hónapban tettük meg.

Ily módon május 8-án reggel indultunk el Lip-
eséből, mivel este valamennyi csoportunk el Bées
városában kellett gyülekeznie, hogy onnan azután
Magyarország felé vegyünk utunkat.

Mi tehát lipeseiek — számszerint kilencen —
végighaladtunk Szászországon, a mi szép Drezdánk
mellett az Elbsandstein hegységen át, Schandaut
balfelől elhagyva, befelé a szép Csehországba. Cseh-
ország! Nyomatékkal kell kiejtenünk, mivel nem
szabad felejtenünk felénk szászok felé tekintve, itt
egy erős németzármasz lakosság él: a csehné-
metek, akik ezúttal maguk is megbízottat rendel-
tek ki.

Majd Szent Nepomuk városába, Prágába ér-
keztünk, ahonnan az 1409-ik évben 400 Magister és
tanítvány ment Lipesebe és ott alapították egyete-
münket, az Alma Mater Lipsiensis-t, majd Gmünd
mellett haladtunk el és amint a hűvös est leszállt,
vonatunk a bécsi Franz Josef pályaudvarba fu-
tott be.

Mi, lipeseiek voltunk az utolsók, akik Bécsbe
érkeztünk és így Keller mérnök bajtársunknak
(Wien) alkalma volt a korábban érkezett résztve-
vőknek a bécsi Mentő Egyesületet, az elektropatho-
lógiai intézetet, valamint megérkezésünk utáni reg-
gelen a „Hof”-ban levő tűzoltóközpontot megmu-
tatni. A mi a Hofban levő központot illeti, ki kell
emelnünk, hogy ott az utóbbi időben figyelemre
méltó átalakulás történt. Az erősen clavult távir-
da-központ egy teljesen modern Siemens és Halske-
féle új berendezésnek adott helyet, úgyhogy a bécsi
hivatásos tűzoltóság — joggal mondhatni — a leg-
modernebb távirda-berendezéssel van ellátva.

Egy másik újítás a tűzoltóőparancsnoki szo-
bában található tábla, melyről automatikus fény-
jelzés útján a főparancsnok minden időben értesü-
lést nyer, hogy melyik őrség vonult ki vagy nem. Ez
a berendezés kétségtelenül alkalmas arra, hogy a
tűzoltóság vezetését — a gyorsabb intézkedés lehe-
tősége szempontjából — hathatósan elősegítse.

Mivel mi, lipeseiek az említett intézetet már
ismertük, úgy a Lipesétől—Bécsig tartó, mégis
csak fárasztó utazást egy nyugalmas reggeli sétá-
val pihentük ki. Egyébként sokkal gyorsabban
cseppentünk bele a mi tanulmányi programunkba,
mint ahogy azt gondoltuk volna. Miközben ugyanis
nyugodtan haladtunk déli találkozóhelyünk felé, a
város belterületén észlelhető hatalmas füstfelleg,
nagy tűz keletkezésére tett bennünket figyelmessé.
A Dreihufeisen Gasseban nagy tetőtűz tört ki. Mi-
vel a lángbaborult lapon tetőn bádogosok dolgoztak,
könnyen lehetséges, hogy az ő gondatlanságuk kö-
vetkeztében keletkezett a tűz, mely a padlástérben
felhalmozott lim-lomok közt kedvező táplálékra ta-
lált. Egyik bádogos maga is komoly életveszede-
lembe került, mivel önjerejéből menekülni képtelen
volt, a megmentésére irányított tololétráknak pedig
előbb egy előkertet kellett áthidalni.

Az eset komplikáltsága folytán a tűzoltás fő-
vezénylője arra kényszerült, hogy két — egymástól
teljesen különállóan működő — mentőcsapatot ren-
deljen a veszélyben működő bádogos megmentésére.
Egyébként a tűz külső és belső támadás útján való
olthatóvá tétele meglepő gyorsan sikerült. A tűzvesze-
delem tartama alatt nemesak a hivatásos tűzoltók
nyugodt munkája tűnt fel nekünk, hanem főképp az

idesereglett bécsi lakosság izgatott magatartása is,
akik a legnagyobb érdeklődéssel kísérték a mentést
és az oltási műveleteket; emellett azonban teljesen
fegyelmelzetten viselkedtek.

Magyarországba való utazásunk előtti délután,
a tanulmányi társaság 38 tagja ozsonnára a Kob-
lenz-en gyűlt össze, mely után az épülőfélben levő
grünzing új tűzörseget alapozták meg tekintetük.
Ennek a laktanyaépületnek előugró erkélyei bizo-
nyos mértékben mászótorony céljaira emeltettek.
Mindenesetre érdekes, hogy az építész kissé szokat-
lan módon kísérlete meg a mászóházak mindeddig
kényes kérdését megoldani.

Szívélyesen üdvözölt bennünket a pötzleins-
dorfi önkéntes tűzörseget, amelyben gyermekei támo-
gatásával a mi 90 éves öreg bajtársunk, D. András
szövetségi titkár is részt vett. Valamennyien kelle-
mesen voltak meglepve, amidőn körünkben kedves
barátunk és bajtársunk, Waldert kapitány és Dr.
Grossbauer főorvos Grácból váratlanul megjelent.

Hogy ez a látogatás számomra egészen külö-
nös jelentőségű volt, elsősorban a tiszteletünkre
rendezett díszvacsorán tűnt ki. Az estélyen, melyen
Keller mérnök bajtársunk — mint az utazásunk
jelenlegi vezetője — szívélyes szavakkal üdvözölte
a tanulmányi társaságot, többek közt jelen voltak
Dr. Jellinek professzor úr, Wagner tűzoltóőpa-
rancsnok úr és neje, Stanzig tűzoltósági főtanácsos,
a külföldi németek szövetségének előjáró tagja,
öreg barátunk Karl mérnök leánykájával, Stascha
kapitány, mint Bécs szövetségi főváros önkéntes
tűzoltósági országos szövetségének képviselője és
sokan mások. Keller értette a módját, hogy a dísz-
lakoma alatt megejtse a kölesönös bemutatkozást.
És ott történt az is, hogy az én kedves gráci baj-
társaim szervezetük tiszteletbeli tagságát felaján-
lották, melynek létesülésénél 1865-ben, lipesei baj-
társaim egykor mint keresztstülők voltak jelen.
Ezért jöttek át Grácból Waldert Tóni és Dr. Gross-
bauer. Ily módon is kifejezésre jutott az a körül-
mény, hogy mily belsőeséges kapcsolat állott fenn
mindig a gráciak és lipeseiek között és ha Isten is
úgy akarja — úgy lesz az mindig.

III. Győr.

Győr 5480 hektár területen fekvő, 3750 épüle-
tével és 58.000 lakosával, a magyar királyság leg-
jelentősebb gyárvárosa. Hivatásos tűzoltósága 41
főből áll, további 7 ember a mentőosztágot képezi.
Önkéntes tűzoltósága 70 főnyi csapatból áll. Hat
gyári tűzoltósága 200 főnyi létszámú. Magában
Győr vármegyében 98 tűzoltóság 3440 emberrel és
9 gyári tűzoltóság 180 emberrel teljesít szolgálatot.
Győr városának 10 tűzjelző-állomása és 475, há-
rom-négy légkörnyomással bíró vízvezetési tűz-
csapja van. A tűzoltóőparancsnok Győr városában
a következő szerek felett rendelkezik: 3 autófecs-
kendő, 2 mentőautó, 3 személyszállító-autó, 1 gőz-
fecskenő, 1 lőfogató motorfecskenő és 2 lőfogató,
forgatható Magirus-tolólétra. Mindezen szerek a hi-
vatásos tűzoltóság laktanyájának szertárában van-
nak elhelyezve. A gyári tűzoltóságoknál: 1 autó-
fecskenő, 2 lőfogató motorfecskenő és 110 kézi-
erőre berendezett fecskenő. Tűzrendészeti vizsgá-
latot magánházakban évente 1-szer, gyárakban
évente 2-szer tartanak.

A városban 153 gyár és nagyüzem van. A tűz-
oltóság Erdély Ernő hivatásos tűzoltóőparancsnok
vezetése alatt áll, aki emellett a győri mentőinté-
zmény igazgatója, az önkéntes tűzoltóság parancs-
noka, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnök-

ségi előadója, a vármegyei tűzoltószövetség ügyvezető elnöke, Győr—Moson és Pozsony vármegyék tűzrendészeti felügyelője.

Sokat tanácskoztunk afelett, hogy nem-e volna jobb magyarországi utazásunkat későbbi évszakra halasztani? Én ezenközben többször is hangsúlyoztam, hogy nekünk e szép országot pünkösdi pompában kell megsejmelnünk és mi ilyenek is láttuk, ahogyan óhajtottuk; mindent üde, pazar virágzásban és mosolygó májusi napsütésben. De mikép izadtunk volna, ha a nyár derekán érkeztünk volna erre az áldott földre?

Ahogy Lipésdén minden tanulmányutunk alkalmával Heilmann vasuti tisztviselő úr gondoskodott kényelmünkről, úgy gondoskodott rólunk Bécsről kezdve a budapesti idegenforgalmi hivatal.

A külügyminisztérium támogatásával, mely a vizum költségeit elengedte, a kereskedelmi minisztérium támogatásával, mely az utazási kedvezményünket engedélyezte és a belügyminisztérium által üdvözölve, a városi hatóságok és gyárak részéről oly vendégszerető fogadtatásban részesültünk, amilyenek példátlan szolgáltatására csak a lovagias magyar nép képes. Valamennyi utazásunk alatt, melyet Magyarországon tettünk, egy luxus D-vonatkoesi állott rendelkezésünkre, mely szeretjük megnyilvánulásának is egyik kifejezése volt. Podgyászunk zárt szállításáról, mint minden évben, a tűzoltóságok gondoskodtak. Szállásunk mindenütt el volt készítve már. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy Bécsben való tartózkodásunk időtartamára a Steyer-művek részéről egy autóbusz volt szívélyesen rendelkezésünkre bocsátva. Végül még hálaosan kell megemlékeznünk egy szeretetreméltó útitársunkról, *Schödl* kapitány bajtársunkról, a Bécs—Josefsdorfi lakosról, Bécs szövetségi főváros önkéntes tűzoltósága szövetségének főtitkáráról, aki sokoldalú nyelvismerete révén, mint ügyes tolmács lehetővé tette, hogy hivatalos üdvözlő beszédeket válthassunk. Persze! Gyakran megtréfált bennünket a kopé. Többször gyanuba vettem, hogy szavainkat, apró kis személyeskedő széljegyzetekkel együtt fordította magyarra.

Május 10-én reggel haladtunk át az osztrák—magyar határon és Hegyeshalomnál léptünk először magyar földre. Nem sok idő telt el és utazásunk célja—Győr üdvözölt bennünket.

Legnagyobb meglepetésünkre *Dr. Marinovich* államtitkár Budapestről, *Velaz Aladár* győri tb. főügyész és *Erdélyi* főparancsnok fogadott bennünket; ezenkívül az orsz. tűzoltótisztképző-tanfolyam hallgatóinak díszszakasza. Csak rövid pihenőt engedtek, mivel a tűzoltólaktanyában vártak reánk, ahol a tisztitanfolyam, a hivatásos tűzoltóság és egyes önkéntes bajtársak köszöntöttek bennünket.

Nem tudunk eléggé hálásak lenni a magyarok iránt, hogy bennünket teljes rendszerességgel vezettek be tűzrendészetük tanulmányozásába.

Ki kell emelnem, hogy *Zügn* soproni erdőtanácsos úr elénk állította alakját annak a regensburgi fiúnak, *Rösch Frigyesnek*, aki 1866-ban Sopronban, mint a tűzoltóság alapkö letévője lépett fel. És csakhamar a tűzoltóügy Sopronból kiindulva, diadalmasan bejárta egész Magyarországot.*

* A cikkirő ilyen értelemben való informálása csak részben felel meg a való tényállásnak, ameelyben *gróf Széchenyi Ödön* londoni tanulmányútról visszatérve, 1863. évben megalapította a budapesti önkéntes tűzoltótestületet; hogy annak alapszabályai csak az 1867-iki kiegyezés után hagyták jóvá, ezen körülmény oka az akkori kedvezőtlen politikai viszonyokban leli magyarázatát. Szerle.

Ugyanezen időben Krause, a régi lipénás-tűzoltóság kebeléből Budapestre származván, oly eredményesen kezdett működni, hogy még ma is elismeréssel emlegetik. És amiként a tűzoltóintézmény, úgy a mentői szolgálat átültetése is Lipéséből eredvén, oly szerencsés talajra talált Magyarországon, hogy végül oly magas fejlettségűvé nőtt ki magát, mely a német birodalomban — sajnos — nem volt elérhető.

Ily módon mindenütt, úgy Győrben, mint Budapesten, Szegeden és Sopronban — lovagias formában, a német nemzet irányában oly hálás köszönet nyilvánult meg, mely szívünket mindenképpen megnyerte a magyarság iránt.

És hogy mi, oly meglepő gyorsasággal beletaláltuk magunkat a magyar tűzoltóság szervezetébe, az annak a körülménynek tulajdonítható, hogy Magyarországon mindenütt bizonyos megállapodás szerint tartatnak az előadások, melyek úgy kapcsolódnak egymásba, mint egyik fogaskerék a másikba.

És amidőn *Erdély* főparancsnok, mint első ismertette meg velünk a magyar tűzoltóintézmény szervezetét, ez oly módon történt, hogy annak kifejtését *Breuer* kormányfőtanácsos úrnak Budapesten minden további nélkül, folytatnia kellett.

A magyar tűzoltóság szervezete, mint mindenütt, legelőször önkéntes alapon fejlődött ki; ennek gyümölcséül tekinthető a magyar országos tűzoltószövetség, melynek elnöke *gróf Széchenyi*. Mint helyettes elnökök *Dr. Marinovich* államtitkár és *Breuer* kormányfőtanácsos, tűzoltófőparancsnok működnek; előbbi a szervezés terén, utóbbi mint műszaki tanácsadó, melyre őt a budapesti hivatásos tűzoltóságnál szerzett gazdag tapasztalatai különösen képesítették.

A háború és annak kísérő tünetei a tűzoltóügyet bizonyos fokig más irányba terelték, mint az talán kezdettől fogva tervezve volt. Nyilvánvaló, hogy a tűzoltóság, épúgy mint nálunk — súlyos szükségét szenvedett, mely körülmény egy agrárállamban, mint mostanában elsősorban Magyarországon — egészen más és sokkal súlyosabb kihatást eredményezett, mint az iparosállamokban.

Igy jutottak Magyarországon annak a tudatára, hogy egy nagy hatáskörű, törvényhozásszerű szervezet útján, a tűzvédelmet az állam vegye a kezébe és annak igényei szempontjából minden elgondolható megtörténjék. A német birodalomban, ahol az emberek, mint tűzoltók, szívvel-lelékkel igyekeznek eleget tenni polgári kötelezettségüknek, amennyire csak képesek, a szájukat tátják el azonban, ha azt hallják, hogy a tűzoltói ténykedés minden egyes állampolgárra nézve époly kötelező, mint például a gyermekmenhelyeken való tevékenykedés.

Magától érthetően örvendetes jelenség Magyarországon, ha egy községben áldozatkész férfiak akadnak, akik egyesületi alapon önkéntes tűzoltóságot alakítanak.

De Magyarországon is nagy szerepet játszik a nervus rerum. Mindezek ellenére az állam, a tűzvédelem érdekében, mint szervező kíméletlenül lép fel, ha az állampolgárok szükséges áldozatkésztsége hiányzik. Ha nem alakul önkéntes tűzoltóság, úgy a kisebb községekben is, mint nálunk, kötelezett tűzoltóságnak, jól vagy rosszul, a közös tűzvédelmet el kell vállalniok. Ha a lakosság száma azonban 8000-nél nagyobb, úgy a község 8 főből álló hivatásos tűzoltóságot köteles létesíteni és minél nagyobb a lakosság száma, annál nagyobb a létesítendő hivatásos tűzoltóság létszáma.

(Folytatása következik.)

RENDELETEK.**A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.**

Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (X. folytatás.)

c) nyitott vagy fedett kocnikat kell használni:

1. olajgáz, keverékgáz és vízgáz részére; a nyitott kocnikat azonban március elejétől október végéig terjedő időben ponyvával teljesen be kell takarni, ha csak a tartályok nincsenek faládákba csomagolva;

2. az 5., 6. és 7. alatt megnevezett cseppfolyósított gázok részére november elejétől február végéig terjedő időszakban.

(7) A sűrített vagy cseppfolyósított gázokkal töltött tartályokat a vasúti kocnikban úgy kell elhelyezni, hogy azok le ne eshessenek és fel ne dőlhessenek. A cseppfolyósított levegőt vagy cseppfolyósított oxigént tartalmazó tartályokat felállítva kell elhelyezni és más árudarabok által való megsérülés veszélye ellen biztosítani kell. Hasonlóképpen nem szabad a tartályokat apró darabokból álló vagy folyékony, könnyen gyúló anyag közvetlen közelében elhelyezni.

(8) a) A sűrített vagy cseppfolyósított vagy nyomás alatt oldott gázok fuvarozására szolgáló tartánykocnik edényeire nézve az anyag neve, a hivatalos megvizsgálás, a felszerelés és megtöltés tekintetében az A), B), C), D) és E) alatt, a szelepekre nézve pedig az F) (2) bekezdésben foglalt szabályok irányadók. Az edényeknek jól és szilárdan be kell építve lenniök a kocnikba és nem szabad kivehetőnek lenniök.

b) A cseppfolyósított gázok fuvarozására szolgáló és henger alakú tartánykocniknak megfelelően átlukgatott belső válaszfalakkal vagy hasonló oly berendezésekkel kell ellátva lenniök, amelyek a kocsi sebességének hirtelen változásainál a folyadék mozgását lassítják.

c) Az 5., 6. és 7. alatt megnevezett cseppfolyósított gázok fuvarozására szolgáló tartánykocniknak külső faköpennyel kell ellátva lenniök.

d) A sűrített vagy cseppfolyósított gázok fuvarozására szolgáló tartánykocnik egyes edényeinek nem kell a megtöltés és kiürítés céljából külön-külön csappal ellátva lenniök, elegendő, hogyha az összes edények a kocsi két végén egy gyűjtőesővel vannak összekötöttesben, amelynek a kocsiszekrény belsejében elhelyezett elzáró csapja van. Ezeknek az elzárócsapoknak nem kell védőkupakkal ellátva lenniök.

G) Kivételek az A—F) alatti szabályok alól.

(1) Az 5., 6. és 7. alatt megnevezett cseppfolyósított gázok kis mennyiségekben és pedig szén-sav és nitrogén-oxidul 3 grammig, ammóniák, chlor és nitrogéntetroxid 20 grammig, vízmentes kénsav és szén-oxidchlorid (phosgen) 100 grammig légmentesen elzárt erős üvegesövekben is fuvarozhatók a következő feltételek mellett: az üvegesöveknek szén-savval és nitrogén-oxidullal csak félig, ammóniákkal, chlorral és nitrogéntetroxyddal csak kétharmadrészig és kénsavval és szén-oxidchloriddal (phosgen) csak háromnegyedrészdig szabad megtöltve lenniök. Minden egyes üvegesövet kovafölddel kitöltött, beforrasztott bádógtokba kell helyezni, ezeket a bádógtokokat pedig erős faládába kell csomagolni. Több bádógtokot is szabad egy és ugyan-

abba a ládába tenni, azonban chlorral telt esöveket ammóniákkal vagy kénsavval töltött esövekkel ugyanabba a ládába helyezni nem szabad. A cseppfolyósított gázokkal — kivéve a chlorral — töltött bádógtokokat tartalmazó ládákba szabad más tárgyakat is hozzácsomagolni.

(2) A 8. alatt megnevezett anyagokat 100 gram mennyiségig 5 kg-ot meg nem haladó összsúlyú üvegesövekben egymagukban vagy más tárgyakkal együtt erős ládákba is szabad csomagolni, feltéve, hogy az üvegesövek azokból jól meg vannak erősítve. A ládákon vörös alapra nyomtatott „Tűzveszélyes” feliratnak kell lennie. Egyenként 100 grammnál nem több ily anyagot tartalmazó ládákat fedett kocnikban is szabad fuvarozni.

(3) A fémből készült oly szénsavastokok (sodor, sparklet), melyek legfeljebb 25 gram folyékony szénsavat és 1.34 cm³ ürtartalomra legfeljebb 1 gram folyadékot tartalmaznak, minden korlátozás nélkül átvétnének fuvarozásra, ha a szénsav levegőtől teljesen mentes.

(4) Oxigént 0.3 kg/cm²-ig sűrítve, gumiból, impregnált szövetből vagy más efféle anyagból készült kis tömlőkben korlátozás nélkül szabad fuvarozni.

H) A fuvarozás módja.

A 8. alatt megnevezett cseppfolyósított gázok gyorsárúként csak legfeljebb 100 gramig terjedő mennyiségben és a G) fejezet (2) bekezdésében előírt csomagolás mellett vétetnek át fuvarozásra.

(Folytatása következik.)

Pest—Pilis—Solt—Kiskún vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, r. t. város polgármesteréhez, község előljáróságához és a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők-höz intézett 60.198—1929. kig. sz. rendelete — tűzrendészeti felügyelők kinevezése és azoknak beosztása — tárgyában.

Tudomásulvétel végett értesítem, hogy az 1911. évi 885. kgy. sz. vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 58. szakaszában gyökeredző jogomnál fogva Dr. Petheő János vármegyei fogalmazó, tb. szolgabíró budapesti és Hajós Emil egyetemi hallgató veesési lakost, okleveles tűzoltótiszteket vármegyei tb. tűzrendészeti felügyelővé nevezem ki.

Egyben tudomásulvétel és alkalmazkodás végett közlöm, hogy a tűzrendészeti felügyelőknek beosztását ezen rendelkezésemnek megjelenésétől kezdődőleg a további rendelkezésemig a következőkben állapítom meg:

I. Vármegyei tűzrendészeti felügyelők:

1. Csepreghy Pál városi tűzoltófőparancsnok, Ujpest. Hatásköre kiterjed: Szentendre és Vác r. t. városok, továbbá a biai és ráckevei járásokra.

2. Tarnay Béla rákoskeresztúri községi főjegyző. Hatásköre kiterjed: Rákospalota és Ujpest városok, továbbá az aszódi és gödöllői járásokra.

3. Dr. Dabasi Ödön vm. tb. főorvos, Monor. Hatásköre kiterjed: Cegléd és Budafok városok, továbbá az alsódabasi, abonyi, gyömrői és központi járásokra.

4. Bíró Dezső tisztviselő, Kiskörös. Hatásköre kiterjed: Kalocsa és Kiskúnhalas városok, továbbá a dunaveesei, kalocsai, kiskörösi és kúnszentmiklósi járásokra.

5. Dr. Kathona Mihály városi főügyész, Kiskúnhalas. Hatásköre kiterjed: Kiskúnfélegyháza és Nagykörös városok, valamint a kiskúnfélegyházai, nagykatái és monori járásokra.

(6) Dr. Petheő János tb. szolgabíró, okl. tűzoltótiszt, IV., Vármegyház. Hatásköre kiterjed: Kis-

pest város és a pomázi járásra.

7. Hajós Emil orvostanhallgató, okl. tűzoltótiszt, Vecsés. Hatásköre kiterjed: Pesterzsébet város és a váci járásra.

II. Járási tűzrendészeti felügyelők:

1. Abonyi járás: Mózes Imre járási irodatiszt, Abony.
2. Alsódabasi járás: Osztóics Zsigmond tisztviselő, Sashalom.
3. Aszódi járás: Elefánthy Kálmán ny. közig. főjegyző, Budapest, VIII., József-körút 41. Jegyzői árvaház.
4. Biai járás: Jirka József községi főjegyző, Torbágy.
5. Dunavecsei járás: Mercz Gyula tanító, Apostag.
6. Gödöllői járás: Hanisch György ny. községi főjegyző, Pécel.
7. Gyömrői járás: Petravich Andor községi adóügyi jegyző, Gyömrő.
8. Kalocsai járás: Mandich Miksa községi főjegyző, Dunaszentbenedek.
9. Kiskőrösi járás: Kiss Béla tanító, Kiskőrös.
10. Kiskútfélegyházi járás: Szepessy Béla községi főjegyző, Jászszentlászló.
11. Központi járás: Zankó Antal városi tűzoltóparancsnok, Kispeszt.
12. Kúnszentmiklósi járás: Wögerl Gyula földbirtokos, Szabadszállás.
13. Monori járás: Prikkel Kálmán községi főjegyző, Alberti.
14. Nagykátai járás: Stettner Pál járási irodatiszt, Nagykáta.
15. Pomázi járás: Dósa István lapszerkesztő, Pomáz.
16. Ráckevei járás: Horváth József vármegyei számtanácsos, Budapest, IV., Vármegyeház.
17. Váci járás: Gyórfy Tihámér községi tisztviselő, Dunakeszi.

Budapest, 1929 szeptember 18.

Agorasztó, alispán.

Elvi jelentőségű miniszteri határozat.

A gyár- és ipartelepeken a közegészségügyi és tűzrendészeti intézkedések megtétele — az egészségügyi és tűzrendészeti hatóságok javaslata alapján — az iparhatóságok hatáskörébe tartozik.

Jelentése alapján tudomásul veszem, hogy D... város I. fokú közigazgatási hatósága, mint I. fokú iparhatóság a közegészségügyi és tűzrendészeti közegekkel együtt a hatósága területén lévő gyár- és ipartelepeket megvizsgálja és hogy a vizsgálatok eredménye alapján az iparhatóság intézkedik is, mert ha valamely ipartelepen a közegészségügy és tűzrendészet tekintetében bizonyos intézkedések megtétele válik szükségossé, ez esetben a közegészségügyi, illetve tűzrendészeti hatóságok hatásköre csak odaterjed, hogy a fennforgó káros befolyások megszüntetése céljából szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslataikat megtegyék, míg maguknak az intézkedéseknek elrendelése az iparhatóságok hatáskörébe tartozik.

Felhívom azonban a város Tanácsának figyelmét arra, hogy ezekből a vizsgálatokból felmerülő esetleges költségeket okvetlenül közpénzből kell fedezni és nem háríthatók át a szemlélt elszenvető ipartelepekre. E vizsgálatok teljesítése ugyanis az iparhatóságnak felügyeleti jogköréből kifolyó hivatali kötelessége, ennél fogva azok költségei a törvényhatóságot terhelik.

Hasonlóan a törvényhatóságot terhelik az iparhatóság által igénybe vett szakértőket megillető já-

randóságok is, mint az illetékes tisztiorvost, valamint a városi hivatásos tűzoltóság képviselőjét megillető járandóságok.

Tekintettel arra, hogy ezek a vizsgálatok a hatóságok által teljesített általános közigazgatási teendők közé tartoznak, ezek a költségek semmiesetre sem és semmiféle alakban sem háríthatók át a megvizsgált ipartelepekre, sem a telepek összességére.

Az iparhatóság által teljesítendő gyárvizsgálatok alkalmából felmerült költségek mikénti elszámolása tárgyában egyébként utalok az 1904. évi 35.358. B. M. számú körrendeletben (R. T. 389. oldal) foglaltakra. (104.527/1929. K. M. sz.)

Szövetségi ügyek.

FELHÍVÁS!

A tagtestületek újabban s mind gyakrabban azzal a kéréssel fordulnak a Szövetség Elnökségéhez, hogy Budapesten a különböző hatóságoknál tárgyalt ügyekben járjon közbe. Az Elnökség a közbenjárást készséggel vállalja, de csak akkor, ha a megkeresésben az ügy pontosan körül van írva, ha a hatóság, amelynél az eljárás kívántatik szabatosan meg van jelölve, ha az ügy iktatószáma közöltetik, s megjelöltetik az ügyosztály vagy előadó, ahol, illetve akinél a közbenjárás kívántatik. Ezek nélkül az adatok nélkül az Elnökség nem jár el, mert az ügyeknek a segédhivatalokban való nyomozására nem vállalkozhatik.

Budapest, 1929 október 1-én.

*Breuer Szilárd s. k., Dr. Marinovich Imre s. k.,
üv. alelnök. alelnök.*

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség nagygyűlése 1929. augusztus hó 18-án.

Az elnöki széklet *gr. Széchényi Viktor* foglalta el. A nagygyűlés határozatképessége 191 igazolt képviselő megjelenése folytán biztosítva volt. Ezenkívül mint egyes hatóságok és intézetek kiküldöttéi, a nagygyűlést megjelenésükkel tisztelték meg. A m. kir. belügyminiszter képviselőjében: *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, a m. kir. honvédelmi miniszter képviselőjében *vitéz Debreczeny Gyula* honvédezerdes, Vas vármegye képviselőjében: *Dr. Horváth Kálmán* alispán, Szombathely város képviselőjében: *Dr. Ujváry Ede* helyettes polgármester, a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete képviselőjében: *Dr. Paulikovics Elemér* igazgató főorvos, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület képviselőjében: *Dr. Sebők Zsigmond* főorvos, továbbá a Vasvármegyei Tűzoltó Szövetség tb. elnöke: *Dr. Vargha Gábor* országgyűlési képviselő és az osztrák tűzoltó szövetség elnöke: *Keller Róbert* jelent meg.

A Magyar Hiszekegy elmondása után *gróf Széchényi Viktor* elnök nagyszabású megnyitó beszédét mondotta el, melynek folyamán az életbelépett országos tűzoltótisztképző-tanfolyam jelentőségét méltatta, ezzel kapcsolatban *Breuer Szilárd* tanfolyamparancsnok és az előadói kar eredményes tevékenységét ismertette. Sajnálattal állapította meg, hogy Csonkamagyarország 12 vármegyéjében — vármegyei tűzoltószövetség még mindig nem működik. Megemlékezett a hazai tűzoltó-intézménynek a 230.000/1925. B. M. rendelet megjelenése nyomában mutatkozó fellendüléséről, melynek továbbfejlesztésének terhe, az országos és vármegyei tűzoltó szövetségekre hárul. Elismeréssel adózott a Vasvármegyei Tűzoltó Szövetség 40 éves jubileuma alkalmából.

annak eredményes működéséért. Végül a jelenlegi tűzoltónapok alkalmával is, a megjelent tűzoltóságok szabálytalan egyenruházatát kifogásolta, melynek megszüntetését a tűzoltóságok vezetőségétől a jövőben elvárja.

Ezután József kir. herceg és Breuer Szilárd ú. v. alelnök üdvözlő távirata olvastatott fel, melynek tudomásul vétele után *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos mondotta el üdvözlő beszédét, melynek folyamán úgy az országos, mint a vármegyei tűzoltószövetségek és a tűzoltóságok közhasznú és értékes szolgálatait méltatta és mindannyiukat további kitartó működésre és összetartásra buzdította. Majd *Horváth Kálmán* vármegyei alispán, Vas vármegye képviselőjében, *Dr. Ujváry Ede* h. polgármester Szombathely város nevében, *Dr. Paulikovics Elemér* igazgató-főorvos a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének képviselőjében, *Dr. Sebők Zsigmond* főorvos, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület képviselőjében és végül *Keller Róbert*, az osztrák tűzoltószövetség képviselőjében üdvözölték az országos tűzoltó szövetséget.

Elnök azon bejelentését, hogy a nagygyűlés alkalmából a kormányzó Ófőméltóságához és József kir. herceg fővédnökhöz üdvözlő táviratok küldettek, a jelen voltak lelkes éljenzéssel vették tudomásul.

Az igazoló-bizottság jelentésének kihirdetése után a nagygyűlés az elnökség háromévi működéséről szóló jelentésének felolvasását mellőzte, mivel az évről-évre az orsz. választmányi közgyűléseket megelőzőleg a Tűzrendészeti Közlönyben közölte volt.

A számvizsgáló bizottság jelentése felolvasatván, tudomásul vétetett és ennek alapján a felmentvény a tisztikar részére megadatott.

Ezután *Erdély Ernő* elnökségi előadó, az országos választmányi közgyűlése által pártolólalag előterjesztett tiszteletbeli tagok megválasztásáról szóló javaslatát ismertette, melynek a nagygyűlés helyt adva — az indítványt kitörő lelkesedéssel elfogadta és ennek értelmében *gróf Széchenyi Viktor* elnököt, *Breuer Szilárd* és *Dr. Marinovich Imre* alelnököket, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjaivá közfelkiáltással megválasztotta. Tiszteletbeli tagokká megválasztottak továbbá: *Pouderoux Pál* ezredes, a párisi tűzoltóezred parancsnoka, *Frank Syndikus*, a lipesei hiv. tűzoltóság főparancsnoka és *Keller Róbert*, az osztrák tűzoltószövetség elnöke.

Az alapszabályok értelmében az orsz. szövetség elnökének, ügyvezető elnökének, egyik alelnökének, három rendes és két póttagból álló számvizsgáló bizottságnak, végül 30 választmányi tagnak megválasztása kerülvén a napirendre, az elnöki tisztség betöltésének időtartamára *gróf Széchenyi Viktor*, a nagygyűlés vezetésére *Dr. Varga Gábor* udvari tanácsos, országgyűlési képviselőt, a vasvármegyei tűzoltó szövetség tb. elnökét kérte fel.

A tanácskozás újrafelvétele után *Dr. Kiss Emil* vasvármegyei tűzr. felügyelő, szöv. tb. elnök azon indítványához, hogy az Orsz. Tűzoltó Szövetség tisztikarának és 30 választmányi tagjának megbízatása folyó évi december hó 31-ig meghosszabbíttassék, továbbá, hogy az elnökség az alapszabályoknak a tisztikar létszáma kibővítésére vonatkozó módosító javaslatát 30 nap alatt készítse el és hogy ennek letárgyalása és az orsz. szövetségi választások megejtése céljából 1929. évi december hó 31-ig rendkívüli nagygyűlés hívassék össze, a nagygyűlés egyhangúlag hozzájárult. E határozat kihirdetése után az elnöki széket ismét *gróf Széchenyi Viktor* elnök foglalta el.

Ezután az 1932. évben tartandó legközelebbi nagygyűlés helyének megállapítása tárgyában Nyíregyháza, Veszprém és Győr szab. kir. város polgármesterei meghívásának megvitatására került a sor. A nagygyűlés az elnökség javaslatának figyelembe vételével, szótöbbséggel Győr szab. kir. város meghívását fogadta el.

Végül az országos versenyek eredményének kihirdetése és a versenydíjak kiosztása következett.

A *falusi csapatok versenyében* az I-só díjat a m. kir. belügyminiszter úr nagyszerlegét *Kiszombor*, a II-ik díjat, a M. Orsz. Tűzoltó-Szövetség nagy ezüstserlegét *Bodrog*, a III-ik díjat, a vasvármegyei tűzoltó szövetség serlegét és a községi járás főszolgabírójának nikkel-kürtjét *Átány*, a IV-ik díjat, a szentgotthárdi járás ezüst-babékoszorúját *Piszke*, az V-ik díjat, Seltenhofer Frigyes és fiai tűzoltószergyár nagy serlegét *Süttő*, a VI-ik díjat, Vas vármegye serlegét *Gyöngyösszöllős*, a VII-ik díjat, a Magyar Általános Takarékpénztár serlegét *Tokod* és a VIII-ik díjat, Vas vármegye serlegét *Tát* tűzoltóságának versenycsapata nyerte el.

A versenybírók *egyéni díjjal* a következő vezénylőket tüntette ki: *Faragó Mihály* parancsnokot, *Kiszombor* versenycapatának vezénylőjét ezüstpohárral, *Szabó Béla* szakaszparancsnokot, *Boldog* vezénylőjét Mátrai-féle szoborral, *Mezey Gyula* parancsnokot, *Átány* vezénylőjét Mátrai-féle ezüst-cigarettatárcával, *Csomor Gyula* parancsnokot, *Piszke* vezénylőjét egy ezüstórával, *Hirsindly Kálmán* parancsnokot, *Süttő* vezénylőjét egy ezüstórával, *Kiss István* parancsnokot, *Gyöngyösszöllős* vezénylőjét cigarettatárcával, *Zettler Ede* parancsnokot, *Tát* vezénylőjét cigarettatárcával, *Steiner György* alparancsnokot, *Tokva* vezénylőjét egy órával és *Berecz Gyula* alparancsnokot, *Bácsalmás* vezénylőjét egy cigarettatárcával.

A versenybírók *egyéni díjjal* továbbá a következő szerelőket tüntette ki: *Boldog* S1 és N1 szerelőjét cigarettatárcával, *Átány* S1 és N1 szerelőjét cigarettatárcával, *Piszke* S1 szerelőjét cigarettatárcával és *Tokod* esővezetőjét cigarettatárcával.

A *városi csapatok versenyében*: az I-só díjat, a Breuer Szilárd nevére alapított örökös vándordíjat és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ezüstserlegét *Sárvár*; a II-ik díjat, Vas vármegye nagy ezüstserlegét *Esztergom szab. kir. város*; a III-ik díjat, a sárvári járás ezüstszobrát és a Sabaria-szálló csapatkürtjét *Komárom kir. megyei város*; a IV-ik díjat, a celldömölki járás ezüstserlegét *Törökszentmiklós*; az V-ik díjat, a sárvári járás díszes szivardobozát *Vác*; a VI-ik díjat, a vasvármegyei tűzoltó szövetség ezüstserlegét a *székesfehérvári Duna—Száva—Adria Vasuti Főműhely*; a VII-ik díjat, *Walser Ferenc* tűzoltószergyáros ezüstkelyhét *Pestszentlőrinc* és a VIII-ik díjat, a Magyar Francia Biztosító Rt. által adományozott ezüsttálcát 6 konyakos pohárral *Kecel* versenycsapata nyerte el.

A versenybírók *egyéni díjjal* *Neuwirth Gyula* szakaszparancsnokot, *Komárom sz. kir. megyei város* csapatának vezénylőjét Vas vármegye által adományozott ezüst-cigarettatárcával tüntette ki.

A versenybírók *egyéni díjjal* jutalmazta még: *Sárvár* segédesővezetőjét egy ezüstórával; *Törökszentmiklós* N2 szerelőjét, egy Köhler István-féle cigarettatárcával, végül *Kecel* N1 szerelőjét, a vasvármegyei tűzoltószövetség ezüst-cigarettatárcájával és a S2 szerelőjét egy stopper acél-szeboráival.

Az országos tűzoltóverseny eredményének kihirdetése és a versenydíjak kiosztása után *gróf Széchenyi Viktor* elnök Vas vármegye és Szombat-

hely város közönségének, valamint a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség vezetőségének szíves vendégszeretettel megköszönve, a nagygyűlést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának közgyűlése Szombathelyen, 1929 augusztus hó 18-án. A közgyűlésen gróf Széchenyi Viktor elnök, melynek megnyitása után az évi jelentés felolvasása mellőztetett, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny 1929. évi 8-ik számában közölve volt.

A közgyűlés a zárszámadás felolvasását is mellőzte, mivel az a hivatalos lap folyó évi 8-ik számában szintén ismertetve volt.

Ezután pénztáros a számvizsgáló bizottság jelentését olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett és a tisztikar részére a felmentvény megadatott.

A közgyűlés a pénztáros által ismertetett 1929. évi költségelőirányzatot észrevétel nélkül elfogadta. Az elnökség azon javaslatához, hogy a rendkívüli módon felszaporodott irodai teendőkre való tekintettel, a segélypénztár terhére egy irodai segédcrő alkalmaztassék, a közgyűlés hozzájárult; egyben a felveendő alkalmazott havidíjának megállapításával az elnökséget bízta meg.

Az elnökség azon jelentését, hogy a segélypénztár vagyoni állapotának kedvező helyzetére való tekintettel, egy ház vásárlásának lehetősége aktuálissá vált, a közgyűlés tudomásul vette, egyben Budapesten, megfelelő ingatlanok megvétele céljából — az elnökségnek teendő javaslat megtételével — *Breuer Szilárd* alelnököt és *Mátrai Antal* választmányi tagot kérte fel. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Szegeden, 1929 szeptember hó 28-án. Az elnöki széket gróf Széchenyi Viktor foglalta el. Az ülés határozatképességének megállapítása után elnök az ülést megnyitotta és napirend előtt a szegedi hivatásos tűzoltóságot — 50 éves fennállása alkalmából — meleg szeretettel köszöntötte.

Ezután elnök — *Nagy Sándor* főtitkár távollétében — az ülés tárgysorozatának ismertetésére *Bencze István* elnökségi előadót kérte fel, majd *Dr. Balogh Dezső* székesfővárosi tűzoltó-főorvost — azon alkalomból hogy a kormányzó Öfömlétsége a m. kir. egészségügyi tanácsosi cím adományozásával tüntette ki — mint az orsz. tűzoltószövetség elnökségének régi oszlopos tagját, melegen üdvözölte.

Bencze István előadó a kormányzó Öfömlétsége a szombathelyi nagygyűlés alkalmából távirati úton hozzáintézett üdvözlésére, válaszképpen érkezett köszönő leiratát felolvassván, az elnökség örömmel tudomásul vette. Felolvasta továbbá *Breuer Szilárd* alelnöknek, a szombathelyi nagygyűlésen dísztaggá való megválasztása alkalmából, az elnökséghez intézett köszönő levelét, mely örvendetes tudomásul szolgált.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy a m. kir. belügyminiszter kiküldöttjével, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye kiskőrösi, kalocsai és pomázi járásában tartott tűzrendészeti vizsgálatokon részt vett, továbbá, hogy a Pestújhelyen és Aszódon tartott járási tűzoltóversenyeken, az orsz. tűzoltószövetséget képviselte, az elnökség tudomásul vette.

A Pest vármegyei ellenőrző vizsgálatok ismertetéséhez *Csepreghy Pál* előadó azon bejelentését fűzte, hogy Pest vármegye közgyűlése nagyobb összeget vett fel költségvetésébe azon célból, hogy

szegényebb községek tűzoltóságait szükségleteik fedezése szempontjából pénzbeli segélyben részesítse. Bejelentette továbbá, hogy a vármegye két tűzrendészeti felügyelői állást szervezett, amellyel kapcsolatban az újonnan kinevezendő felügyelők köteleességévé fogja tenni a községek tűzrendészetének szigorúbb ellenőrzését.

Dr. Marinovich Imre alelnök bejelentésével kapcsolatban *Erdély Ernő* előadó azon javaslatát, miszerint a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű felterjesztés intéztessék, hogy a jövőben ne csak a községek, hanem a vármegyei és a törvényhatósági joggal felruházott városok tűzrendészeti állapotai is megvizsgáltassanak és hogy ezekben a hiányzó tűzoltóparancsnoki állások megszervezése iránt megfelelő intézkedés történjék, az elnökség magáévá tette és a m. kir. belügyminiszterhez intézendő ily irányú felterjesztés elkészítését elhatározta.

Hirling Gyula előadónak Gyöngyös városában tartott tűzoltóversenyekről szóló jelentését, továbbá *Vida Pál* előadónak a pécsi kerületi tanfolyamról szóló jelentését, melyen 28 tanfolyamhallgató látogatási bizonyítványt nyert, végül a Békés vármegyei tűzoltószövetségnek közgyűlése alkalmából, az orsz. szövetséghez intézett üdvözlő táviratát is az elnökség tudomásul vette.

Bencze István előadó azon bejelentését, hogy Borsod vármegyének Miskolc városa által tervezett kerületi tűzoltó-tanfolyamának rendezése holtpontra jutott, mivel az orsz. tűzoltószövetség elnökségéhez beterjesztett tanterv örrendje és előadói kara, a tanfolyam szabályzatjának megfelelő nem volt, amiért is e tervezet újabb átdolgozás eszközése végett visszaküldetett — az elnökség tudomásul vette.

Ezután az elnökség az 1929 augusztus 16-án Szombathelyen tartott elnökségi és országos választmányi ülések jegyzőkönyveinek felolvasását mellőzte, mivel azok a hivatalos lap 9-ik számában közölve voltak és azokat észrevétel nélkül tudomásul vette.

Vitéz Dr. Roncsik Jenő előadó azon bejelentése tárgyában, hogy a folyó évi augusztus hó 4-én, Nyíregyházán tartott Szabolcs vármegyei tűzoltószövetség versenyén az Újfehértói önkéntes tűzoltó testület versenyapata, a versenybíróssággal szemben szabályellenes és sértő magatartást tanúsított — az elnökség úgy határozott, hogy az erre vonatkozó feljelentő-iratot *Papp Ferenc* előadónak a legközelebbi elnökségi ülésen beterjesztendő megtorló javaslatétel céljából kiadta.

Erdély Ernő előadó azon panasz tárgyában, hogy Vragurka Károly, a győri Gráb-gyár parancsnokának hazaellenes viselkedése miatt az orsz. szövetség eljárjon, az elnökség úgy határozott, hogy a Gráb-gyár igazgatóságát felkéri, miszerint nevezet a vizsgálat befejeztéig a parancsnoki működése alól mentse fel.

Teasdale Ottó székesfővárosi tűzoltófőtiszt azon írásbeli kérelmének, hogy az orsz. tűzoltószövetség „A tűz és robbanás veszélye” című könyvének 350 példányát 10 pengős egységáron bizományba vegye át, amiért minden eladott példány után a segélypénztár javára 1 pengőt felajánl — az elnökség helyt adott és a hivatalos lapban a többi szövetségi könyvek közt leendő állandó hirdetését elrendelte.

Az Országos Kéményseprő Egyesületnek a kémények átépítésére vonatkozó válasza beérkezvén, annak ismertetése után az elnökség ezen iratot *Erdély Ernő* előadónak kiadta.

Aranyos István számvizsgálóbizottsági elnöknek, a pénztár kezelésére vonatkozó benyújtott tervezetét illetően az elnökség úgy határozott, hogy

ezen irat a számvizsgálóbizottság teljes ülésének kiadassék. A vármegyei tűzrendészeti felügyelők szombathelyi értekezletének bemutatott jegyzőkönyve tárgyában pedig az elnökség elhatározta, hogy azt jelentéstétel végett vitéz Dr. Roncsik Jenő előadónak kiadja.

A Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség azon beadványa tárgyában, hogy néhai elnökének, Dr. Kele Józsefnek: „A vörösek Szolnokon és a Jászságban” című munkájának 2 pengő egységáron való megvételét ajánlja — az elnökség úgy határozott, hogy ezen könyv terjesztésének elősegítése céljából a hivatalos lapban egy ízben való hirdetését elrendelte.

Végül a beérkezett alapszabálymódosítási tervezetekre vonatkozólag az elnökség úgy intézkedett, hogy a beérkezett javaslatoknak egy egységes tervezetté való kidolgozására Erdély Ernő elnökségi előadót kérte fel. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának elnökségi ülése Szegeden, 1929 szeptember hó 28-án. Az ülésen gróf Széchenyi Viktor elnököt, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Ezután Bencze István előadó a mult ülés óta, az alapszabályok értelmében — szakorvosi vélemény alapján — a következő segélyek folyósítását jelentette be: Kertész József tűzoltó részére (Kéled) 70 pengő, Farkas Gáspár tűzoltó részére (Dunapentele) 40 pengő, Avár János tűzoltó részére (Bocföldre) 32 pengő, Lichtmann Ármán tűzoltó részére (Kisvárdá) 34 pengő, Farkas Péter tűzoltó részére (Kemeneshögyész) 16 pengő, Bencz Ferenc tűzoltó részére (Zalabesenyő) 46 pengő és Bors József tűzoltó részére (Bakonytamási) 16 pengő, melyek jóváhagyásához az elnökség észrevétel nélkül hozzájárult. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség szeptember hó 1-én a vármegyeházán igen látogatott tisztújító közgyűlést tartott Dr. Porteleky László elnöklete alatt. Az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Dr. Kele József szövetségi elnökről, akinek az érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg. Utána Vass Lajos Rudolf titkár mindenre kiterjedő részletes jelentésben számolt be a vármegyei tűzrendészeti állapotáról, melyben hangsúlyozta, hogy még mindig 30 községben nincs tűzoltóság, 15-ben csak papíron van meg, miért is itt a szövetségnek erélyesebb akciókat kell kezdeni, hogy e nemes emberbaráti intézmény minden községben megalakíttassék.

Somodi Dezső eszépai tűzoltóparancsnok tartalmas beszéd keretében mutatott rá a baj igazi okaira; kiemelte a községek szomorú helyzetét, az 50%-os pótdadó elégtelenségét, a fizető polgárok fizetési képtelenségét; ezen bajoknál fogva a községi jegyzők nem bírják végrehajtani a 23.000 sz. belügyminiszteri rendeletet, tűzoltóság megszervezésére és szerek beszerzésére nincs pénz. Ha van is valamilyen esekély összeg a költségvetésben felvéve, azt is a vármegyei számvevőség lehúzza. Hogy mily lehetetlen helyzetbe jutottak a községek, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy egyes községek jegyzői és egyéb alkalmazottjai már harmadik hónapja fizetést nem kapnak. A községi jegyzőket a tűzoltóságok hiánya miatt vád nem illetheti, sőt elismerést és dicséretet érdemelnek, mert a rendelkezésükre álló esekély pénzből a költségvetés keretén belül a községeket vezetni képesek.

A községi jegyzők a közigazgatás sokoldalúsága miatt annyira lekötött emberek, hogy bármennyire is rokonszenveznek a tűzoltósággal — intenzívebb munkásságot e téren kifejezni nem bírnak.

Azért azt indítványozta, hogy másfoglalkozású kevésbé elfoglalt emberek siessenek a hatóságok támogatására; ezek vegyék kezükbe a tűzoltóságok megszervezését, másrészt a szövetség rendezzen téli tűzoltói előadásokat; e célból alakítsa meg járaskint a propagandabizottságot, indítsa meg a vármegyei tűzrendészeti lapot, melyre kötelesek volna előfizetni a községek, testületek, malmok s egyéb ipartelepek s hiszi, hogy a szövetségnek ily munkássága mellett a vármegyei tűzoltóintézménye fel fog virulni.

Dóka Bertalan járási tb. felügyelő szakszerű felszólalása után a közgyűlés az indítványt elfogadta.

Ezekután az elnök a választást megejtette. Előnké nagy lelkesedéssel megválasztotta Dr. Alexander Imre alispánt. Ügyvezető elnök lett: Dr. Porteleky László ügyvéd. Titkár: Vass Lajos Rudolf Czibakháza. Pénztárnok: Szép Sándor Szolnok. Ellenőr: Jancsó Kázmér Szolnok. Számvizsgálóbizottság: Somodi Dezső Csépa, Törzsök Béla Mezőtúr, Erdélyi Kálmán Törökszentmiklós, Dr. Elek István Szolnok, Tóth József Jászládány. Választmányi tagok városokból: Puskás Ede Szolnok, Deák János Mezőtúr, Nagy István Turkeve, Tóth Péter Kisújszállás, Szabó Ágoston Kareag, Belezna Zoltán Jászberény, Patay Ferenc Szolnok, Hoffmann Gusztáv Szolnok, Szörcsik Antal Szolnok. Járásokból: Kis Dénes (Jászsági alsójárás), Vemoda József (Jászsági felső), Resó Dániel (központi járás), Dóka Bertalan (Tiszai alsójárás), Jekő János (Tiszai felsőjárás), Sebess László (Tiszai felsőjárás). Póttagok: Nyári Pál, Habrányné Béla, Bárdy György, Szabella Vilmos, Suber Lajos, Botos Sámuel, Kenyeres Benedek. Közgyűlés után Acsay-vendéglőben közös ebéd volt.

KÖNYVISMERTETÉS.

Rumpf: Gasschutz, Ein Handbuch für Provinzial-, Kreis-, Kommunalverwaltungen, Feuerwehren, Bergbau, Industrie, unter besonderer Berücksichtigung des Gasschutzes der Zivilbevölkerung in einem künftigen Kriege. E. S. Mittler kiadása, Berlin, 1928. VI. 94 oldal, 4 szövegbenyomott képpel és 6 képtáblával.

Az előttiünk fekvő könyv fényes bizonyossága annak, hogy a gázvédelem kérdését — legyen arra akár üzemeknél, akár baleseteknél, akár nagyvárosokat érő támadásnál szükség — legsikeresebben a gyakorlati tűzoltószakemberek oldhatják meg.

A köngsbergi hivatásos tűzoltóság jeles tűzoltómérnöke nagy alapossággal ismerteti ebben a munkában a tűzoltói gázvédelem mai állását, behatóan foglalkozik azonban a háborús gázvédelem nagyfontosságú problémakörével is.

A munka három főrésze tagozódik: az első rész a gázvédelemről írt kitűnő monográfia, amely gazdag tartalma ellenére is csak 35 nyomtatott oldalt tölt be. Ebben a részben kivált a nehéz gázvédelemről és a tűzoltószemélyzetnek a gázvédelem tekintetében való kiképzéséről írott fejezetek fogják tűzoltóközönségünk érdeklődését magukra vonni.

A munka második főrésze a mesterséges lélekzés módszereivel foglalkozik és a gázmérgezetek

számára való első segélynyújtás problémáit tárgyalja. Itt érinti a gázmérgezetek therapeutikus kezelésének az elemeit is, vagyis olyan kérdéseket, amelyek még sok tekintetben megoldásra várnak és az orvosi kutatás elé sürgős feladatokat rónak.

A könyv utolsó harmadát a *hadikémia* és a háborús *gázvédelem* speciális kérdései foglalják el. Ezen a téren is nagy alaposítást árul el a szerző, és a vezető szakmunkák (Mayer, Hanslian, Schwarte) legjobb eredményeit adja elő rövid, világos, könnyen érthető stílusban.

Megítélésünk szerint a munka kitünően mutatja be a gázvédelemmel kapcsolatos tűzoltói és légkörtani (meteorológiai) kérdéseket. A nagytudású német tűzoltótiszt könyvét a legnagyobb örömmel ajánljuk a magyar szakörök figyelmébe, mert meggyőződésünk, hogy a reájuk váró problémák megoldásában hasznos segítségükre lesz ez az alapos német munka.

Dr. Aujezsky László

a M. kir. orsz. Meteorológiai és Földmágnassági Intézet adjunktusa.

„Tűzvédelmi építéstan” a címe *K. Császár Ferenc* építész, felső építőiskolai tanár és a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-tanfolyam előadója által most kiadott könyvének, melyet ezen tanfolyamon tartott előadásainak jegyzeteiként állított össze. A mű 3 fejezetre oszlik, ú. m. a) anyagtan, b) szerkezettan, c) tervezéstan. Az anyagtan ismerteti a szerves és szervetlen építési anyagokat tűzvédelmi szempontból; a szerkezettan foglalkozik (ábrák kapcsán) a fő- és segéd szerkezetek mibenlétével és azoknak tűzrendészeti vonatkozásaival; végül a tervezéstan felsorolja azon általános és speciális követelményeket, amelyek különböző épületek tervezésénél szem előtt tartandók. A könyv tehát nélkülözhetetlen segédeszköze nemcsak a tűzrendészettel foglalkozó tűzoltóknak és hatóságoknak, hanem az építészek és építőmesterek részére is hízogot pótló könyv. Kapható a szerzőnél Budapest, VII., Thökölyi-út 74. szám alatt. 5 P beküldése ellenében.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Horváth Sándor* alparancsnok (Mátészalka önk.), *Kárász György* szakasparancsnok, *Timár János* szakasparancsnok és *Krebsz Mihály* őrparancsnok (Várpalota önk.).

Kitüntetés. A kormányzó Öfömméltósága *Müller Józsefnek*, a budapesti Goldberger S. és Fiai textilgyár művezetőjének és a gyári tűzoltóság főparancsnokának, több mint öt évtizedes példás szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül az V. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Teasdale Ottó székesfővárosi tűzoltófőtiszt „A tűzoltás és robbanás veszélye” című szakkönyve, mely a magyar tűzoltó- és tűzrendészeti szakirodalomban régóta érzett hízogot pótol és a tűzoltói téren működő szakemberek nélkülözhetetlen művelője és tanácsadója, kizárólag tűzoltótestületek és tűzoltók által az eddigi 20 pengő ára helyett 10 pengőért az Országos Tűzoltó Szövetség központi irodája útján (Budapest, VII. ker. Rákóczi-út 38) beszerezhető. Ily módon ezen értékes munkának a

tűzrendészet és tűzoltás terén működő azon testületek és tűzoltótisztek is birtokába juthatnak, akiknek szerényebb anyagi viszonyai miatt a könyvet ezen eddigi magasabb árán beszerezni nem állott módjukban. Amidőn tehát ezen mű kedvezményes áron való megszerzését a tűzoltótestületek és bajtársak figyelmébe ajánljuk, tesszük ezt azon meggyőződésből, hogy a tűzoltó-szakkönyvnek ezen intézmény szolgálatában működők, igen sűrűn hasznát fogják látni.

A Komárom-Esztergom vármegyei Tűzoltó Szövetség f. évi június hó 29-én Bánhidán tartotta meg ezévi rendes közgyűlését és az ily alkalommal szokásos tűzoltóversenyét, mely a nagyszámban megjelent tagtestületek élénk részvétele mellett folyt le. A versenyző csapatok túlnyomó része már június 28-án a délutáni órákban érkezett meg Bánhidára, Péter és Pál napján pedig már a kora reggeli órákban a tűzoltózenekarok hangos ébresztője verte fel az egyébként csendes község utcáit. Majd a vendégcsapatoknak a főtéren való gyülekezése indult meg, melyek 387 főből álló zászlóaljat alkotva, *László István* vármegyei tűzrendészeti felügyelővel az élén, a díszszemlét megtartó *Reviczky Elemér* üv. elnök előtt tisztelegtek, aki a csapatok díszelvonulása után a versenyek megkezdését elrendelte. A tűzoltóversenyek, melyek az iskola-, gyorszerelés és taktikai támadási feladat megoldásából állottak, Bánhida község lakosságának élénk érdeklődése mellett folytak le. A versenyek befejeztével a csapatok a község házaira vonultak, ahol a vármegyei tűzoltó szövetség XX. évi rendes közgyűlése tartatott meg. Az elnöki tisztet *Reviczky Elemér* üv. elnök töltötte be. A Magyar Hiszekegy elmondása után elnök az ülést megnyitotta és a megjelenteket üdvözölte. Napirend előtt *László István* várm. tűzr. felügyelő emelkedett szólásra és lendületes szavakkal esetelte a vármegyei tűzoltó szövetség lelkes elnökének, *Reviczky Elemér* nek 20. éven át a tűzoltóintézmény és tűzrendészet érdekében kifejtett értékes tevékenységét, majd az ünnepeltnek az Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége nevében a húszéves szolgálati érmet a jelenlevők lelkes éljenzése közben átnyújtotta. Az elhangzott üdvözlő szavak után az ünnepelt elnök az irányában tanusított lelkes ovációért hálás köszönetét nyilvánította. Ezután a versenybíró-bizottság jelentése következett, mely szerint az *ifjúsági verseny* első díját a *táti*, a második díjat a *bánhidai* csapat nyerte el. A kezdők versenyében első *Felsőgalla*, második *Bajót*, harmadik *Uny*, negyedik *Baj*, ötödik *Leányvár*; a *haladó csapatok versenyében*: a mozdonyfeeskendővel szerelő városi csapatok közül első *Komárom*, második *Esztergom* és harmadik *Tatatóváros*; a kocsifeeskendővel szerelők közül első *Piszke*, második *Vértesszőllős*, harmadik *Mocsa*, negyedik *Süttő* tűzoltócsapata volt. Egyéni díjat nyertek a vezénylők közül: *Tátus János* esztergomi alparancsnok, *Hamburger György* felsőgallai alparancsnok és *Neuwirt Gyula* komáromi szakasparancsnok, végül *Jancz Rozsó* süttői csővezető. A díjak kiosztása után a közgyűlés az elnökség évi jelentését, zárszámadását és a költségvetést észrevétel nélkül tudomásul vette és a felmentvényt a felelős számadóknak megadta. Végül elnök a bánhidai tűzoltó testület erre érdemeket szerzett működő tagjainak szolgálati érmeit nyújtotta át, majd buzdító zárószavak kíséretében a közgyűlést berekesztette, mire a minden tekintetben jól sikerült tűzoltónap véget ért.

A Hatvani Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi szeptember hó 15-én *Hivling Gyula* főparancsnokát, Heves vármegye tűzrendészeti felügyelőjét az új

tűzoltólaktanya tanácstermének falába helyezett emléktábla leleplezése alkalmából meleg ünnepsé-
ben részesítette. Az ünnepélyt istentisztelet előzte meg, mely után a testület valamennyi tagja *Várkonyi Sándor* főjegyző, tb. főparancsnok élén a tűzoltólaktanya tanácstermébe vonult. Az emléktábla leleplezése díszközgyűlés keretében folyt le, melyen *Várkonyi Sándor* tb. főparancsnok elnökölt. Az ülés megnyitása után *Illés Gyula* főtitkár üdvözlő beszédét mondotta el, melynek elhangzása után a díszes emléktábláról lehullott a lepel. Ezután *Várkonyi Sándor* főjegyző méltatta *Hirling Gyula* főparancsnoknak, a tűzoltóintézmény fejlesztése körül több mint három évtizeden át kifejtett érdemeit, amire az ünnepelt megható szavakkal köszönte meg bajtársainak irányában tanúsított meleg ragaszkodását. A díszközgyűlés berekesztetvén, délután a testület zárógyakorlatát mutatta be. Az ezután megtartott rendkívüli közgyűlés pedig *vitéz Dr. Lénárd Béla* alparancsnokot, tb. parancsnokká választotta meg, amire ezen jól sikerült és emlékezetes tűzoltó-ünnepély véget ért.

A fejevármegyei tűzoltószövetség szakított az évi közgyűléseivel kapcsolatosan már negyven év óta évről-évre rendezett nagyobb versenyek tartásával és áttért a kisebb körzeti versenyek rendezésére. Teszi ezt azért, mert ezt a szakszerűség és egyöntetűség, valamint propaganda céljából alkalmasabbnak tartja az eddigi szokásnál. Ezzel azon gyakorlati cél megvalósítását is elérni reméli, hogy a szomszédos községek tűzoltói egymás szereit, sőt helyi viszonyait is megismervén, tűzvész esetén sikeresebben siethetnek egymás segítségére utalt bajtársaik támogatására. Ilyen körzeti versenyt a megye különböző gócpontján, 14 községben rendez a fejevármegyei szövetség. Ezek közül Velence nevű községben volt legutóbb folyó évi szeptember hó 22-én körzeti verseny, melyben résztvett hét szomszédos tűzoltócsapat, mintegy 150 tűzoltóval. Ezen hét csapat közül a helyi testület versenyen kívül gyakorlatozott. A hat testület a következő volt: *Lovasberény, Pátka, Seregélyes, Pákozdi, Kápolnásnyék és Gárdony*. Bár Fejér vármegyében a versenydíjak nem igen ismeretesek, vagy ha felajánlatnak is, azok rendszerint használati tárgyakból állanak; mégis a mérközési kedv annyira uralkodik, hogy egyik előző versenyben már szereplő *Lovasberény, Pátka és Pákozdi* község csapata újból kérte megengedni a versenyben való részvételét. Ez nekik megengedtetvén, mint haladók léptek a küzdőterre és közülük ezúttal első lett a pátkai, második a pákozdi, a harmadik pedig a lovasberényi csapat. Az újoneversenyzők közt első helyet a seregélyesi, másodikat a kápolnásnyéki, harmadikat pedig a gárdonyi tűzoltócsapat vívta ki magának. Mint dícsérendő érdekességet említjük meg, hogy az ajándéktárgy teljes hiánya ellenére a verseny-csapatok oly tüzzel és buzgalommal törekedtek az elsőbbségért, mintha legalább is egy ezer pengő értékű díszdíjért harcoltak volna. Ezen örvéndetes eredmény elérésében kiváló része volt a járás tűzr. felügyelőjének, *Kováts István* velencei főjegyzőnek, kit az ellenőrzése alá tartozó tűzoltócsapatok bálványoznak. Az eredményt kihirdető *Vida Pál* szöv. titkár orsz. szöv. elnökségi előadó lelkesítő szavakban ösztönözte a csapatokat további kitarásra és dícsérettel jutalmazta ezúttal felmutatott teljesítményüket.

Tűzoltóverseny. Folyó évi szeptember 15-én folyt le a pestújrhelyi önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület húszéves fennállásának jubiláris ünnepélyével összekötött központi járási tűzoltóverseny. A

délelőttöt az egyesület jubiláris ünnepélye töltötte ki, míg a verseny délután folyt le. Az istentisztelet után a helybeli és környéki tűzoltócsapatok érdekes, sikerült tűzoltási gyakorlatokat mutattak be, majd kezdetét vette a díszközgyűlés, amelyet *Rakssányi Elemér* községi főjegyző, a pestújrhelyi Ö. T. T. elnöke nyitott meg és üdvözölte a vendégeket, mire *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkár, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke lelkes szavakkal méltatta a tűzoltók munkáját, *Dr. Csilléry Zoltán* vm. t. főjegyző pedig a vármegye alispánjának és a vármegye tűzoltószövetsége nevében üdvözölte az egyesületet. Délben közebed volt, 2 óraker pedig kezdetét vette a verseny a közönség nagy érdeklődése mellett. A jubiláris ünnepélyen és versenyen megjelent *Dr. Szücs István* h. államtitkár, országgyűlési képviselő, *Dr. Révész Béla* tb. főszolgabíró, *Dr. Dabasi Ödön* várm. tűzrendészeti felügyelő, *Fabussy Károly* orsz. szöv. titkár, *Zankó Antal, Elefánthy Kálmán, Dósa István* járási tűzrendészeti felügyelők, *Dr. Petheő János* tb. szolgabíró, képesített tűzoltótiszt s több városi tűzoltóparancsnok. A verseny eredménye a következő: I. Jubiláris díjat nyertek: 1. Nagykőrös (ezüstkehely), 2. Maglód (bronzplakett). II. Leventeversenyben díjat nyertek: 1. Rákospalota (serleg), 2. Kispeszt (ezüstplakett). III. Az 1926. évben a sashalmi Ö. T. T. által alapított vándordíjat Rákosliget község tűzoltósága nyerte el. IV. Mozdonyfecskendőszerelésnél díjat nyertek: 1. Pestszentlőrinc (nagyserleg), 2. Sashalom (ezüstkoszorú), 3. Budaörs (Várm. Szöv. oklevelét). V. Kocsifecskendőszerelésnél: 1. Rákosszentmihály (kehely), 2. Nagytétény (Minimax-készülék), 3. Rákoshegy (tömlőfoltzó). Végül, mint a legjobb vezénylők egy-egy ezüstórát nyertek: Rákosszentmihály és Pestszentlőrinc község tűzoltócsapatainak-vezénylői.

Néh. Dr. Kele József ny. vármegyei főügyész, a Jász-Nagykún-Szolnok vármegyei tűzoltó szövetség hosszú éveken át volt elnökének *A Vörösök Szolnokon és a Jászságban* című könyve, melynek bolti ára eddig 6 pengő volt, a vármegyei tűzoltó szövetség irodája útján Szolnokon, tűzoltók részére 2 pengő árban beszerezhető. Minthogy ezen mű eladásából származó bevétel a még teljesen ki nem fizetett nyomdai költség kiegyenlítésére szolgál, — a szerző emlékének áldozva, — a könyv mennél több példányban való beszerzését ajánljuk.

9314/ki. 1929.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Göngyös megyei város polgármestere a 230.000 1925. B. M. sz. rendelete alapján szervezni s a város képviselőtestületének VII/206. kgy. 7590/ki. 1929. számú véghatározatával betölteni rendelt két hivatásos tűzoltói (II. oszt. műszaki altiszt) állásra pályázatot hirdetek. A pályázóknak igazolniok kell, hogy:

1. Magyar állampolgár.
2. Bünvádi eljárás, esőd és gondnokság alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt elítélve nem volt, magaviselete ellen sem nemzeti, sem erkölcsi tekintetben kifogás nem emeltetett.
3. Szellemileg és testileg ép, erőteljes testalkattal bír és hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a tűzoltói szolgálatra alkalmas.
4. Katonai szolgálatának eleget tett és 24-ik életévét betöltötte, de a 40-ik évet még túl nem haladta.
5. A szükséges elméleti és gyakorlati képesítéssel rendelkezik.
6. A helybeli Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegye-

sületnél szolgáló tűzoltók és azok, akik gépjárművezetői igazolvánnyal rendelkeznek, előnyben részesülnek.

A fenti okmányokkal felszerelt kérvények a város polgármesteréhez címezve 1929. november hó 15-ig a város iktatóhivatalába nyújtandók be. A választás megejtése november 30-án egy évi próba-időre történik, amelynek lejártával a választottak csak akkor véglegesíttetnek, ha alkalmasnak bizonyulnak, ellenkező esetben a szolgálatból minden igény nélkül elbocsájtanak.

Az állások javadalmazása:

A 369/925. IX. sz. B. M. rendelet határozmányainak figyelembevételével az 5000/924., illetve a 7000/925. sz. M. E. rendeletben a 9. sz. kimutatásban a másodosztályú műszaki altisztek részére megállapított fizetés — a szabályszerű előlépések biztosításával —, az 5450/925. M. E. sz. rendelet szerinti lakáspénz és családi pótlék és természetbeni ruhaszolgáltatás.

Gyöngyös, 1929. szeptember 30-án.

Orosz s. k.,
polgármester h.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Uj tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete —.40; Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye 10.— P. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsek útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsek útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iráton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsek útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkoesikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzin, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Végsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TŰZET, IGY VILÁMOS TŰZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST.

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T. Vezérképviselések: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtasú és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

MOTORFECSEKENDŐK kézfecskendők, tűzoltószerek és tűzoltósági egyéni felszerelések
SZABADALM. ÖNFELSZÍVÓ SZERKEZETTEL

Győző Béla és Társa, szivattyú és fecskendő specialisták
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3 (a Végsház mellett) Telefon: Automata 242-77

Leéghet a fél falu,
míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tüzről,
ha nincs sziréna
a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz mindenütt — mindenkit!

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Vindobona Sziréna-Művek
BUDAPEST, I., DÖBRENTÉL-UTCA 13. SZ.

Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
SOPRON
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója**Budapest,****I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPESTTelefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél****Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám**

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendői megtekinthetők
lentí cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskeendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocskákat, szekerhídmérlegeket legelsőrangú kivételben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 986—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.

Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobil benzinmotoros tűzifecskeendő és automobil utcalocsoló-kocsik tűzoltószivattyúival, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

E városok közönsége pedig a költséges tűzoltóintézmény terhei alatt roskadozva a tűzoltóság létszámának felemelésére rendszerint képtelen. A tartalékul szolgáló önkéntes tűzoltóság, a legtöbb vidéki városban csak papíron működik, úgyhogy komoly vész esetén annak legfeljebb egy kisebb töredéke állja meg a helyét; ámde mint leváltásra szolgáló alkalmas tartalékcsoportra számitani nem lehet.

Gyárvárosokban egy-egy gyár tűzoltósága, a helyben másol dülő tűzvész esetén ugyan segítségül hívható, sőt arra kötelezhető. A kirendelt segélycsapatok létszáma azonban ily esetekben rendszerint igen csekély, mivel a saját ipartelepének őrzése — mégis csak azok első kötelessége.

Előállhat tehát az a helyzet, hogy egy-egy komolyabb tüzeset után, ahol a vidéki város hivatásos tűzoltósága a segítségül érkezett kis létszámú önkéntes és vállalati tűzoltókat is beleértve — az oltás befejezése után — *testileg teljesen kimerülve*, nyugvóra tér. E fáradt emberek mind-egyikének lehetetlen, hogy eszébe ne jusson ilyenkor az a nehéz kérdés, hogy: „mi történne most, hogyha a város területén egy másik nagy eset, pl. gőzmalom-, színház- vagy fatelep-tűz törne ki?”

Pedig az ily esetek előfordulásának lehetősége nincsen kizárva, mert egy-egy szélviharban, szárazság idején kisebb városban is természet-szerűen előállhat az ily katasztrófális állapot.

Az egyidőben keletkező több nagyobb tüzeset által előálló nehéz helyzet nemcsak az egy vagy több millió lakosú városokban fordulhat elő, hanem kisebb helyeken is. Olyan körülménynek pedig, hogy a magán-, a középületek és iparvállalatok telepei kitörő tűz esetén védtelenül maradjanak csak azért, mivel a város csekély számú hivatásos tűzoltósága másol van elfoglalva, vagy pedig holtra kimerülve kivonulóképtelenné vált, nem szabad előfordulni.

Ezért vidéken az ily eshetőségek bekövetkeztére számítva, mindenesetre megbízható tartalékcsapatokról kell gondoskodni.

Visszatérve tehát a váci tűzoltókatonák mintacsapatának megnyugvást keltő létesítésére, ennek a példának általánosítása, amint ez megérthető, a vidéki városok tűzelleni védelme szempontjából igen hasznos intézkedésének bizonyulna.

A magyar hadsereg pedig bármily kis létszámú is, ma a nemzettel összeforrt védelmi intézmény, mely hogyha nélkülözhető erőit rendszeresen a tűzoltás emberbaráti szolgálatába állítja, úgy a veszélybe jutott polgárok áldása fogja kísérrni a katonatűzoltók minden ilyirányú működésének nyomát.

Szerkesztő.

A kölcsönös segélynyújtás és az összpontosított tűzoltógyakorlat.

Írta: Szemethy Gyula, j. tűzrendészeti felügyelő, Szepezd, Zala-vármegye.

Az 53.888/1888. sz. B. M. rendelet kiegészítése, módosítása és végrehajtása tárgyában kiadott 230.000/1925. sz. körrendelet — a Magyarország községeinek legnagyobb százalékát kitevő — 50—300 lakóházzal bíró községek részére egy drb. 100 m³ hengerátmérőjű, országosan egységes fecskendőt ír elő.

Saját jól impregnált tűzoltóbőrünk kötelező önvédelme és érdeke dacára is elismerjük azt, hogy ennek az egyetlen tűzoltószernek a beszerzése is érzékeny érvágást jelent a községek — vármegyei

számvevőségein kívül — a miniszterközi ellenőrzőbizottságok által is megpirosceuzázott költségvetése számára. Nem is szólok az 50%-os megmaximálásról, mely intézkedés, mintha csak egyenesen azon célból látott volna napvilágot, hogy tűzoltótermészetű tétel — jaj! véletlenül be ne esússzék a költségvetés tételei közé.

Tulságosan élénk fantázia kellene ahhoz — legalább egyelőre —, hogy egy második, vagy — a folytonosan tűzveszélynek kitett nagy nemzeti vagy von védelmére — elégséges számú tűzoltószer beszerzésének lehetőségéről még csak álmodozzunk is. Viszont azonban be kell látnia a fentemlített rendeleteken kívül minden laikusnak azt is, hogy ez az egyetlen tűzoltószer az 50—300 lakóház- és tartozékainak megfelelő hatalmas érték védelmére nagyon, de nagyon kevés. Különösen kevés pedig akkor, amikor az 1925-ben közzétett és jogerőre emelkedett 230.000 sz. B. M. rendelet dacára, ez az egyetlen tűzoltószer is még mindig erősen nélkülözi az előírt felszerelést, sőt sok esetben az egységességet is.

Talán hivatkoznom sem kellene a még mindig vajudó tűzrendészeti törvénytervezetre. Enélkül is megállapíthatjuk, hogy a tűzrendészetet érintő intézkedésekben túltermelés éppen nincs. Azok évtizedes pontossággal és — részletekben — látnak napvilágot. Részben ez a szomorú körülmény, részben az autonóm jogkörök közismert finánciális nehézségei, részben pedig az a tradicionális könnyelműség, mely szerint a tűzoltóság jórésztben még ma is az önkéntes intézmény — tehát a társadalom jóindulatának mindinkább bizonytalan bázisaira épített alakulat — az államháztartás lényegesebb megterhelése, a társadalom jóindulatának további nagyobb igénybevétele nélkül kell módozatokat keresnünk, hogy az említett anomáliákat megszüntethessük s a fent említett rendeletek mostoha intézkedéseit — legalább részben — orvosolhassuk.

És a társadalomnak — még az elismerést is nélkülözni kénytelen utolsója — az államháztartás tételeiből tökéletesen kifejejtett tűzoltó önvagyonának, életének védelme érdekében kénytelen volt megtalálni ezeket a módozatokat az egymásnak való kölcsönös segélynyújtásban.

Ma már szinte joggyakorlattá vált az a szokás, hogy a tűzvésszel sújtott község szomszédsága — minden külön jelzés vagy hívás bevétele nélkül — bajbajutott szomszédjának segítségére siet.

Sajnos, ez a felebaráti szeretet nemes erényeire épített, de megrendszabályozatlan nagy igyekezet a gyakorlatban sokszor vajmi szomorúan fest. Bár a beérkezés gyorsasága körül kívánni valót csak itt-ott találunk, a törekvés azonban, mely az elsőnek való beérkezésére a nemes versenyt felvette, igen sok esetben tengelytöréssel, árokbafordulással, ember és ló vesztével végződik, az amúgy is körülményes fogatállítási és fogatkészenléti kérdés nem csekély kárára. A megrendszabályozás hiánya, illetve hiányossága tág teret enged a szélsőségekre hajlamos fantáziának, a konjunktúrák okozta anyagiasságnak.

Tudok fuvarigényekről, melyeket az amúgy is károsult község ellen nyújtottak be. Tudok kilométerek körüli nézeteltérésekről, fél liter vagy egy liter borok mint „megérdemelt” áldomás körül keletkezett vitákról és az ennek nyomán keletkezett engesztelhetetlen gyűlöletről. Sőt tudok vasvilláramenő háborúságról, mely az egyetlen fecskendőnek a község területéről a tűzoltóság által szándékolt kivontatását iparkodott megakadályozni, azzal a mindenesetre érthető indokolással, hogy ezáltal a község vagyonbiztonsága fokozottabb veszélynek van kitéve.

A haladási sebesség körül azonban nincs nézeteltérés. Ha már elindult a szer, — az ősi magyar lakodalmas virtus, minden külön megrendszabályozás nélkül is, vágatában viszi azt, — az esetleges gonosz indulatú „vis major”-t kivéve — egészen a célig.

Mindezek dacára és következtében a kölcsönös segélynyújtás kérdése annyira problematikus és aktuális kérdés, hogy megrendszabályozására, egy-egésítésére égetően nagy szükség van.

A megrendszabályozás első fecskeiként kell üdvözlünk azokat a már több vármegyében kiadott alispáni rendeleteket, melyek az egymásnak kölcsönösen segélynyújtásra kötelezett községeket körletekbe csoportosítják és elrendelik, hogy mely községek mely községeknek tartoznak tűzvész esetében, minden külön hívás vagy jelzés bevárása nélkül, haladéktalanul segélyt nyújtani. Jelezhető volna itt a nyújtandó segély nagysága, ereje, mérve is, pl. feckendő, tömlőkészlet, tűzoltó, — bár az utóbbi a szokásos egyharmad résszel a maximális oldalra úgyis fixírozva van.

Sajnos, ez a kilométer-mutató alapján megszerkesztett táblázatos beosztás a gyakorlatban sokszor sántít, mert a helyi viszonyok: az erdők, hegyek, völgykatlanokba zárt objektumok, az utak, stb. sokszor oly erősen befolyásoló körülményekként jelentkeznek, hogy ez az egész gondosan megszerkesztett beosztást teljesen illuzóriussá tehetik. Egy másik az áldatlan állapotok közül az a sok esetben megismétlődő szomorú panasz, hogy a segélynyújtó község tűzoltósága — egy esetleges szerelési versenyt nyert dicsősége magaslátáról leszállani éppen nem akarván — a kelletlenül jobban önállósítja magát; a helybeli parancsnok legalább is a helyi viszonyok ismeretében való feltétlen fölényét nem respektálva nála nem jelentkezik, fölötte rendelkezni kíván, sok esetben az amúgy is károsult községgel szemben még igényeket is támaszt.

Bár néhány vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletben történt némi ily irányú intézkedés, a gyakorlat a nagy általánosságban erősen nélkülözi az egységesség fogalmának még a leghalványabb árnyékát is.

Mindezen visszás állapotok intenzívebb tanulmányozását, vagy a kérdés jobb megoldását célozva született meg a vármegyei tűzrendészeti felügyelői intézmény megszervezése és ezzel együtt a kiszállások rendszeresítése. De ez az intézmény a kezdetén oly óriási munkakört és tömeget kapott a káoszban, hogy sokszor az igen tekintélyes községlétszámmal dicsekedő vármegyei tűzrendészet körébe tartozó statisztikai adatainak begyűjtésére is alig képes. Feltétlenül szükséges volna tehát a vármegyei tűzrendészeti felügyelői karnak a járási tűzrendészeti karral való kiegészítése és a járási tűzrendészeti felügyelői karnak intenzívebb foglalkoztatása, mely kar azután kisebb territoriumában nagyobb valószínűséggel kereshetné a megoldást a „vis major” következtében esonkán született 230.000. B. M. rendelet hiányainak pótlására — talán... a ma már csak a régmúlt idők emlékeiben élő községi tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotása, illetve felújítása körül, talán... az összpontosított tűzoltógyakorlatok keretében.

(Folytatása és vége következik.)

Tapasztalataim a falusi tüzek és tűzoltóságok körül.

Írta: **bezerédi Bezeredy László**,
a vasvári járás tűzrendészeti felügyelője.

Elsősorban azzal kívánok foglalkozni, hogy falun mik a tüzet előidéző okok. A falusi tüzek igen nagy hányadát gyermekek játéka idézi elő.

A szülők a szorgos gazdasági munkán ki kell, hogy a mezőn dolgozzanak, s az így felügyelet nélkül maradt gyermekek játéka bizony nagyon gyakran egész falvak pusztulásának oka. Így például csak két esetet kívánok a közelmúltból felhozni. 1927-ben Pácsony községben (vasvári járás) majd az egész 110 házból álló község leégett, kukoricát (tengerit) sütő négy éves gyermekek játéka folytán. A másik eset még az előzőnél is szomorúbb szentpéterfai tűz, ahol gyermekek gyufával való játszása fél falut elhamvasztott.

A tüzek másik csaknem tipikus falusi esete a dohányzás következménye, dohányzó emberek vigyázatlansága gondatlansága. A tüzek szintén elég tekintélyes részét villámsújtás idézi elő, főleg száraz zivataros évszakokban. Nem akarom azt állítani, hogy az általam felsorolt okok kizárólag a falun okoznak tüzet, bár az első és második helyen említett okok csaknem kizárólag a falu tűz-statisztikájában szerepelnek.

De nézzük kissé részletesebben az első két említett okot. Mind a kettő megegyezik a közös tulajdonságban, amennyiben mind a kettő gondatlanságból ered. Az első eset rendszerint a szülők gondatlansága, vagy általában a felnőttek, akik a gyufát olyan helyen tartják, ahol a gyermek könnyen hozzáférhet és megtalálhatja. A gyermeknek tetszik a fölöttük kezében látott égő gyufa és ízlik a sült kukorica, vagy burgonya és ezáltal alig várja, hogy adandó alkalommal a tiltott és ezáltal még nagyobb élvezetet nyújtó dolgot maga is megpróbálhassa. A másik esetben a szenvedélyes dohányos a még egészen el nem oltozt gyufát dobja el, vagy az elszívás után a még égő cigarettát, vagy szivarvéget, anélkül, hogy annak az eltiprására gondot fordítana. Még inkább, aki már nem tudja egy pillanatra sem nélkülözni a dohányzást elmegy, hogy állatainak takarmányt hozzon a pajtából, miközben vagy egy szikrát ejt a felhalmozott takarmány közé, vagy esetleg meggondolatlanul és pusztán megszokásból az égő gyufát, vagy cigarettavéget eldobja és kész a tűzvész.

A gyermekek játéka által annyival is könnyebben keletkezik tűzvész, mert a gyermek a felfedezés veszélyétől és a büntetéstől való féltelmében rendszerint rejtett helyen teszi, így pl. pajta mögött, vagy istállóban, annyival is inkább, mert itt jut leghamarabb könnyen gyuló és égő anyagokhoz, mint széna, szalma és egyéb szálas takarmány. Ha azután észreveszi, hogy tüzet okozott elszalad, vagy elbújik és szólni senkinek sem mer. Ilyenkor azután kész a tűzvész. A tűzvészt elősegítő körülmény, hogy a nép szegény és szegénységében kénytelen istállóját, pajtáját, sőt sok esetben még a lakóházát is zsuppal fedni.

Megtörténik, bár ritkábban, hogy náddal van fedve az épület, amikor a vezénylőparancsnoknak még a nád erős röptüzevel is kell számolnia. Ezekben a bajokon nézetem szerint nem lehet másként segíteni, mint a népet az iskolán kívüli népoktatás keretein belül ezekre a körülményekre nevelni és oktatni, figyelmeztetni. Sőt a megelőző tűzrendészet bizonyos elemeit, természetesen népies, könnyen érthető formában már a népiskolában is szükséges volna tanítani.

Másrészt a községi előjáróságnak és tűzoltóparancsnoknak szigorúan kötelességévé kell tenni, hogy az előírt ősi és tavaszi általános tűzvizsgálat alkalmával terjeszkedjenek ki szigorúan arra is, hogy a házakban, főleg ahol kis gyermekek vannak, hol tartják a gyufát. S ha arról győződik meg, hogy olyan helyen tartják, ahol a gyermekek könnyen hozzáférhetnek, nyomatéko-

san figyelmeztessék a veszélyre és szigorúan utasítsák a ház gazdáját, hogy a gyufát más, kevésbé hozzáférhető helyen tartsa. Ezeket a házakat végigjegyzékbe és a következő általános tűzrendészeti vizsgálat alkalmával ismét keressék fel, vizsgálják meg, s ha azt látnák, hogy a rendelkezésüknek meg nem feleltek, jelentsék fel, hogy azután közigazgatási úton legyenek felelősségre vonhatók.

A falusi nép általában nagy ellenszenvvel viseltetik az ú. n. szérú-rendelettel, a 44.200/1924. B. M. sz. rendelettel szemben. A mi viszonyaink között, főleg azonban a dombos Hegyháton tagadhatatlanul nehéz is a megvalósítása, különösen azért, mert a belsőség rendkívül kicsiny és szűk. A belsőséget rendszerint egyik oldalról kisebb-nagyobb dombok szegélyezik. Így áll elő azután az a helyzet, hogy e dombokon a nehéz szállítási viszonyok miatt szérúskertet létesíteni nem lehet. A gazdának pedig belsősége közelében földje nincsen, ahová hordhatna, viszont a községnek sincsen közös szérúre alkalmas területe s így a szegény földműves nép kénytelen a kis termését a belsőségén összehordani. Így tehát kész a kedvező talaj, mondhatnám melegágy a tűzvész számára.

Ennek és még egy körülménynek, melyre mindjárt rá fogok térni, a következménye az, hogy egy-egy meggyulladt, pajtából, asztag, vagy kazal égéséből, mindjárt tűzvész keletkezik. A másik ezt előmozdító körülmény az, hogy faluhelyen sokhelyütt annyira szűkek az utcák, hogy elég a legesekélyebb szél, vagy a tűzokozta légáramlat arra, hogy a zsarátnokot, szikrát, átvigye a másik sorra és ott is felrepüljön a vöröskakas. Ezekben akartam tárgyalni a tűz keletkezését és terjedését kedvezően befolyásoló körülményeket.

(Folytatása és vége következik.)

Olaszországi tanulmányutam.

1929 május 29—június 7.

Irtá: Sturm István szfővárosi tűzoltótiszt.

(I. folytatás.)

Róma. Mint örök város, az ország hatalmas kiterjedésű és gyönyörű fekvésű fővárosa. Ellenben a tűzoltósága a többi városokéhoz képest jelentéktelen. Az egész tűzoltóság csupán egy központból áll, mely egy ócska, rozoga, fatákolmányoszerű földszintes, volt cirkuszépületben nyert elhelyezést. Tanulmányi szemlénk kezdetén, amidőn a főparancsnok kíséretében a szertáron végigsétáltunk, szemmel láthatólag feltűnt, hogy vezetőnk meglehetősen kényelmetlenül érzi magát. Ezen gyanakodásunk, amint később bebizonyosodott, nem volt alaptalan. A szertár padlózata csak egyszerűen betonozás nélküli föld, mely helyiség és a benne elhelyezett szerkek is meglehetősen porosak és piszkosak és inkább egy lomtár benyomását keltette bennünk.

Mint minden olasz tűzoltó, úgy a kísérőnk is tudta, hogy a budapesti tűzoltóság európai viszonylatban az elsők között áll és éppen ennek a körülménynek volt betudható az a furcsa magatartás, amelyet a parancsnok ottlétünk alatt tanusított. A szertárban kis teljesítményű autófecskeendőkön és egy régi, 25 m-es lófogatú tolólétrán kívül alig volt mit látni. Azon kérdésemre, hogy mi az oka annak, hogy Róma városának ily. kisteljesítményű gépei, egy tolólétrája és kevés létszámú legénysége van? — Azt a választ nyertem, hogy: „Itt nem is kell több annál ami van, mivel úgymint minden kőből épült. A tűzoltóság létszáma ugyanis 4 tiszt és 180

főnyi legénységből áll. A szolgálat 24 óra és 24 óra szabad. Színházszolgálatot általában csak a nagyobb színházakban tartanak. Tűzjelzése nyilvános.

Különös felszerelése: Egy kétkerekű habbalöltő készülék. Egy villamos fényszóró-automobil; megfelelő hosszú kábelvezetékekkel, amelyhez szükséges áramot a gép maga szolgáltatja. Egy villamos kocsiemelő, ennek főalkatrésze egy hatalmas vasrúd, mely két végén csavaros fogantyúval ellátott emelőkön nyugszik. Áram által sujtott egyént a villamos vezetékről az ú. n. ebonit-olló segítségével távolítják el. Ez a készülék nem más, mint egy porcellánrúd, melynek végére ebonitból készült olló van rögzítve. Az olló két végére zsinog van erősítve, melynek segítségével működésbe hozható. Itt is, mint a legtöbb helyen igen sokat adnak a külső cifraságokra. Pl. egy altisztnek olyan rangjelzése van, mely egy admiráliséhoz hasonló.

A tiszteletünkre bemutatott riasztás egyenesen mulattató volt. A nagyon sok villamoscsengőnek ugyanis ahány van, mindegyiknek más és más a hangja. Ezek megszólalása után egy cifrasujtásos tűzoltó ugrott elő, aki a következő pillanatban az udvaron termett és kürtszóval valami lehetetlen jelzést adott le; egy másik pedig torkaszakadtából ordított valamit, de nem tudjuk, hogy mit. Ezután az őrség felkészülve kivonulásra készen állt.

Genova. A genovai tűzoltóközpont közvetlen a hatalmas tengeri kikötő partján van elhelyezve, még pedig azon egyszerű oknál fogva, hogy a kikötőben keletkezett tűz esetén a szárazföldi tűzoltóság a tengeri kikötő-tűzoltóság támogatására vonuljon.

A genovai tűzoltóság 1838. évben létesült és 1870. évben alakult hivatásossá. A tűzoltóság létszáma egy főparancsnokból, 2 tisztből és 232 főnyi legénységből áll. Egy központi és hat kerületi tűz-őrsége van, melyekből kettő a külső periferiákon van elhelyezve. Szolgálat 24 óra és 24 óra szabad. Évenként a szárazföldön kb. 500, míg a kikötőben kb. 50 tüzeset fordul elő.

Szereinek száma összesen 34 különféle automobil. Ezeknek a felsorolásával külön nem kívánok foglalkozni, mivel az ezekhez hasonló szerkezet már korábban ismerttettem. Említésre méltó berendezés a villamos exhaustor-automobil, mely készülék a raktártűz esetén fellépő nagy füstnek a raktárból való kiszívására szolgál. Ugyanezen készülék segítségével a spiráltömlőkön keresztül friss levegőt is lehet a helyiségbe szállítani. Tekintettel arra, hogy a kikötőben nagyon sok az olaj-, és petróleumraktár, ezen célból a központon külön kísérleti laboratórium van berendezve. Mennyezetgerendák alátámasztásához egy végtelen csavarral ellátott vasoszlop szolgál, melynek célszerűsége annak nagy hordképességében rejlik, továbbá mivel kis helyet foglal el és gyorsan szerelhető. Füstálarcaik egyszerűen működő tábori telefonnal vannak ellátva.

A tengeri kikötők tűzrendészetéről általában cikkem végén kívánok szólni, mivel azok berendezés és elrendezés tekintetében nem sokat különböznek egymástól.

Mielőtt azonban a genovai tűzoltóktól elbúcsúznánk, nem mulaszthatom el, hogy meg ne emlékezzem egyik legmodernebb, az ú. n. Posto via Darwin őrségükről. A kétemeletes őrhelyiség szertára négy kapujával meglehetősen széles utcára nyílik. Az első emeleten a szertár fölött a legénységi szobák foglalnak helyet, ahonnan riasztás esetén a legénység póznákon csúszik le a szertárba. A II. emeleten tiszt lakás van, melynek tetőzete fődött lapos teraszban végződik. E teraszon szokták különben esős időben a gyakorlatot megtartani. A hatalmas, világos termék nappali szobának, iskolának, mű-

zeumnak és a többinek céljait szolgálják, amiért mondhatni, hogy itt minden kényelem feltalálható. Így a tűzoltók részére fényes pompával berendezett tiszta márványfürdő, lépcsőház és illemhely áll rendelkezésre. Az őrség összes helyiségei gőzfűtéssel vannak ellátva. A legszembetűnőbb itt azonban az a körülmény, hogy a tűzoltólaktanya annyira túl van méretezve, hogy abban az egész budapesti központunkat ellehetne helyezni és az őrségen mégis csak 4 szer foglal helyet és 16 főnyi legénység teljesít szolgálatot.

Milano. A hivatásos milanoi tűzoltóság 1 főparancsnokból, 5 tisztből és 350 főnyi legénységből áll. Egy központi és 7 kerületi őrsége van. Szereinek száma 30 automobilos és 12 lóvontatásos. Szereik általában nem különböznek a többiekétől.

Egy tűzoltó-ünnepély alkalmával módomban állott a milanoi tűzoltó-tisztikar egyenruháját megsemmélni. Azt hiszem, hogy ilyen cifra egyenruha több sincs a világon. A fényes lószőrforgós bádoggisak, a két vállon ragyogó epolett s végig lecsüngő aransujtások és a nadrág aranszínőrzésének láttára, azt hinné az ember, hogy legalábbis valami exotikus uralkodó egyenruhájáról van szó.

Közönös felszereléseik közül említésre méltó egy tömlőbekötő- és egy tömlőmosógép. Előbbivel könnyűszerrel lehet a tömlőt a csavar- vagy kapocsnyújtványra erősíteni. Utóbbi egy automataszertű, villamosmotorral hajtott gépezet, melyben ellentétes irányban forgó gyökérkefékre állandóan csurog egyenletesen a víz, miközben a tömlő tisztán hagyja el a gépet. Egyébként a milanoi tűzoltóság Olaszország egyik legnagyobb és a legkomolyabb tűzoltóságának tekinthető.

Velence. A város 75 apró szigeten épült, melyet minden oldalról víz határol. Ezenkívül még közigazgatásilag a tőle nyugatra fekvő Mestre városka is hozzátartozik a szárazföldön és tőle keletre fekszik ugyancsak a külön szigeten épült *Lido* híres fürdőhely is.

Amilyen sajtóságos földrajzilag a város fekvése, éppoly különös a város tűzrendészeti berendezése. A velencei tűzoltóság 1 főparancsnokból, 2 tisztből és 120 főnyi legénységből áll. A központi őrség a Canal Grandén van elhelyezve és 3 motorosónak feeskendővel van ellátva. Ezenkívül a városban még 3 kerületi őrsége van. Továbbá egy őrség a Mestreből, a szárazföldön, míg a másik kerület mint szigetőrség, a *Lidón* nyert elhelyezést. Minden egyes motorosónak egy „Fiat” 40 lóerős motor és egy Sulzer-rendszerű 1800 l vízszállítóképeségű centrifugális szivattyúval van ellátva. A szivattyú közvetlenül a tengerből történik. A motorosok vízszállítóképesége 8—10 légköri nyomással általában 1600—2000 l között váltakozik. A szívónyílás mérete 14 cm, míg a négy nyomónyílás egyenként 70 mm-es. E motorosónakokon ezenkívül a tűzeseteknél szükséges különböző felszerelések nyerne elhelyezést. Szerelőlegénység létszáma vonulás esetén 1 parancsnok és 6 fő.

A velencei tűzoltóparancsnok tűz esetén meglehetősen nagy távolságot, gyakran 10—12 km-t motorosónakon és ugyanannyit szárazföldön, automobilon kénytelen megtenni. Pl. ha Mestreből támad tűz, akkor a parancsnok a központból motorosónakon cca 10—12 km hosszú utat tesz meg a szárazföldre, míg ott a parton a személyautója már várja őt, mely ugyancsak 10—12 km távolságra viszi. A velencei tűzoltók különös viszonyaiknál fogva tűznél a létrát is másképp szerelik. Így a kétméteres dugólétrákat a csónakból úgy állítják össze, hogy a falhoz támasztva, a következő létrát a tűzoltó magával felviszi; majd a ballábjával két fok közé ereszkedve a faltól eltolja, miközben a következő kétméte-

res darabbal azt ismét megtoldja. Ezt így folytatja azután ha kell, akár a III. emelet magasságáig is. Ez a szerelés modhatni, cirkuszmutatványnak is beillik. Motoros tűzoltócsónakjaikat egyik őrségükön ők maguk készítik.

(Folytatása és vége következik.)

A VII. ker., Károly király-út 3. sz. alatti 6 emeletes bérpalota tetejének égése Budapesten.

Az idei nyár utolsó szakában lezajlott *Andrássy-úti* hatalmas tetőtűz hatásának hullámai jóformán el sem símultak még és már is egy másik, amannál sokkal kritikusabb és nehezebb viszonyok mellett kifejlődött és nagy méreteket öltött hatemeletes bérpalota fedelének lángbaborulása hozta izgalomba Budapest székesfőváros lakosságát.

Folyó évi november hó 6-án, d. e. 10 óra 6 percekor ugyanis a 3722 sz. rendőr nyilvános telefon útján a tűzoltóparancsnokságot arról értesítette, hogy a VII. ker., Károly király-út 3 szám alatti ötemeletes ház teteje ég, melyet gyors egymásutánban meg vagy 20 tűzjelzés követett.

Az első jelentés után nyomban a tiszti autó *Szilvay Kornél* és *Wunderlich Antal* főtisztekkel, a központi tolólétrás őrség a tömlőkocsival, a IV. és V. ker. tolólétrásőrség, valamint a VIII. ker. tűzőrség a vész helyére vonult. Rövid idővel a riasztás után, *Breuer Szilárd* főparancsnok is a tűz színhelyére érkezett, és a fővezényletet átvette. Nemsokára ezután *Csármann Ferenc*, a székesfőváros III. (középtérsi) ügyosztályának tanácsnoka is megjelent.

Már a tűzőrségek felvonulásának időszakában, úgy a Károly király-úti, mint a Dohány-utcai épületszárny padlásának nyílásából és a kupolaszerű tornyok keskeny ablakrésein hatalmas tömegű sűrű füst gomolygott elő, melyet a közepes erősségű délkeleti szél a Belváros felé hajtott.

E hatalmas méretű bérpalota, mely a 900-as évek végén, a régi Pest városában jól ismert, kétemeletes Huszár-ház telkén, félemeletével és manzard lakásaival, hatemelet magasságban épült, jelenleg Kaszab Gyula tulajdona.

Amíg azonban a régi Huszár-háznak, (melyben a múlt század negyvenes éveiben egy rövid ideig *Petőfi Sándor* is lakott) egyetlen trapezoid alakú nagy udvara volt, a helyére épült palotának 3 nagyobb és 2 kisebb udvara van, melyek közül a középsőn át mindkét utca felé nyíló egy-egy kapu szolgál be-, illetve átjárásul. A sok udvarra való osztás következtében, e belső nagy terület megfelelő összekötő épületszárnyak által nagyrészt beépült, mely körülmény folytán a padlástér területe a régi épületéhez képest nagymértékben megnövekedett.

A hatalmas épület tetejének deszkaborítása és kátránypapír burkolása részben eternitpalával, részben bádoglemezzel volt fedve. A két utcai homlokzat mentén pedig egy nagyobb és négy kisebb bádoggal horított, négyszögletű filagóriaszertű kupola foglalt helyet. A mintegy 1500 négyzetméternyi terület nagyságú padlásteret 8 Rabitz-fal választotta el részekre, melyek egyszerű vasajtóval el voltak látva ugyan, de a tető síkja alatt végződtek és így a 7 részre osztott óriási méretű és labirintyszerűen alkotott padlás, beleértve a kupolák fedélszékét is, e tökéletlen tűzvédelmi berendezése, tűzbiztos elválasztásának nem volt tekinthető.

Ezen körülményt egyébként a tűz kitörése utáni fejlemények mihamar beigazolták, amennyiben a padlástérben rohamosan terjedő tűz, e Rabitz-

falak egy része felett, akadálytalanul terjedt tovább.

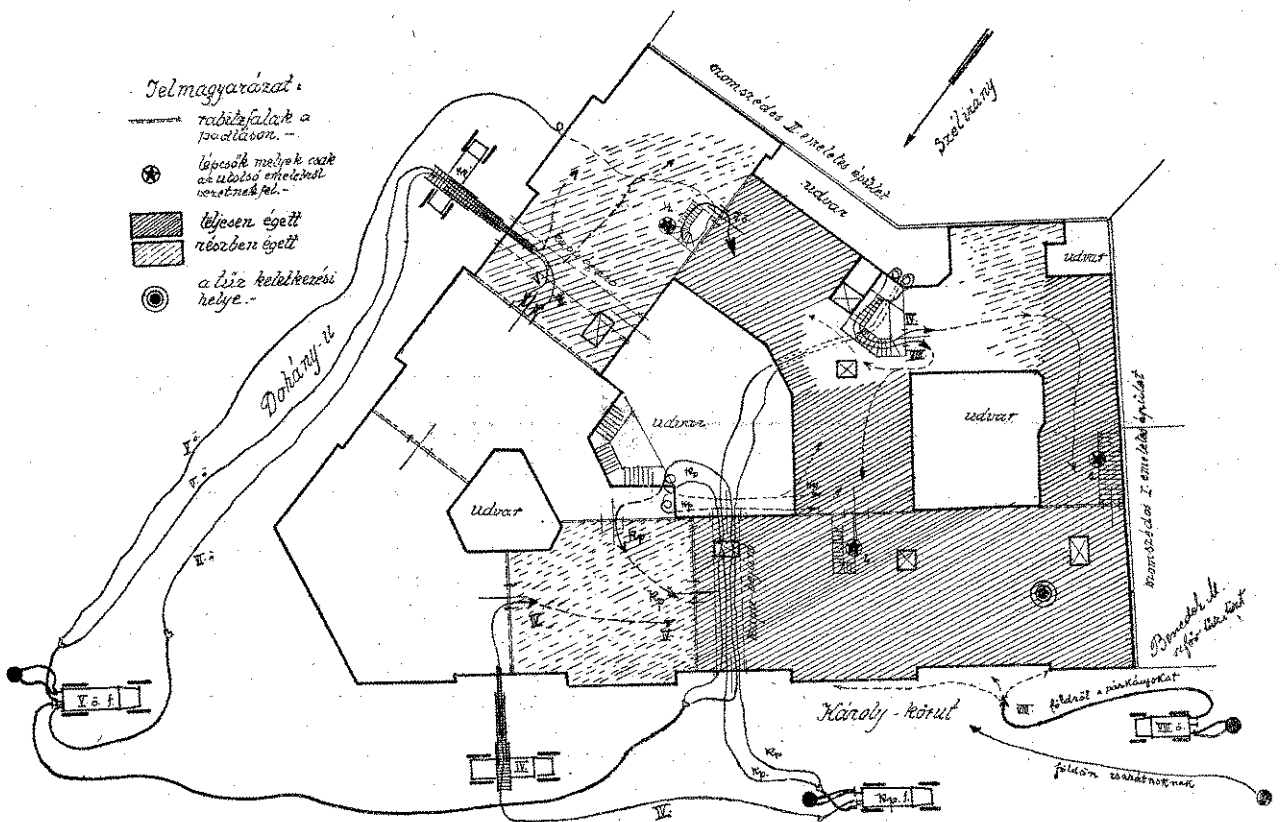
A háznak hátsó keskeny udvara mellett van a rendes padlásfeljáró, melyen kívül a manzard helyiségekből még három megszüntetett padláslépcső épült. Ezek közül kettő el van falazva, a harmadik pedig (a Dohány-utcai oldalon) bútorokkal és különböző tárgyakkal volt eltorlaszolva és a padlástér felől leszegezett deszkapadlóval befedve.

A tűz a padlástér Károly király-úti oldalának, a Rákóczi-út felé eső tűzfala közelében tört ki, ahonnan a külső levegőtől szorosan elzárt padlástérben, egyrészt ezen épületszárny hosszában, a folytatásként fekvő kupolák felé másrészt, a harmadik hátsó négyszögletes udvar, mellesz szögletétől kiinduló vasajtóval ellátott Rabitz-fal felett áttérjedve, a szomszédos egyemeletes épület mellett húzódo tetőrészen gyorsan harapódzott derékszög irányában, a veszélybe jutott palota tetejének hátsó része felé.

Ezenközben a fentjelzett négy tűzörség a vész helyére érkezvén, támadási műveletét a következőképpen eszközölte:

való felhatolásokat megnehezítette azon körülmény, hogy bár a ház ereszének (párkányának) magassága az előírt 25 métert nem haladta meg, de a manzard-építkezés folytán a tető a párkány felett 7 méterrel magasabban kezdődött, úgyhogy a 30 méter magas tolólétra a tetőaljáig nem ért fel s a csővezető a Károly király-úti oldalon csak a hófogókba kapaszkodva (élete veszélyeztetésével) tudott a tetőre jutni; a Dohány-utcai oldalon pedig — tekintettel a szélesebb járdára — csak a todaléklétra szerelése után volt lehetséges a felhatolás. E mellett a Károly király-úti oldalon felállított tolólétrán dolgozó csővezető és annak segédszáma a keleti irányból jövő szél által hajtott és őket a láthatatlanságig elborító füsttömegek fullasztó hatása miatt — emberfeletti szenvedéseket állottak ki.

Úgy a padlásfeljárón, mint a létrákon felhatalolt csővezetők sugaraikkal nemcsak a füst, hanem különösen a rettenetes zárt hőség miatt a padlástérbe nyomulni képtelenek voltak mindaddig, míg a tetőnek egy része ki nem égett és a nyílt lángok kitörése folytán a füst és hőség on-

Az V. ker. tűzörség nagy autófecskenője a Dohány-utcaának, a Károly király-útba való torkolása előtt levő tűzesapból szerelve, annak első két sugarával a IV. és VIII-ik ker. örség csővezetői a rendes padlásfeljáró vasajtójánál foglaltak állást, ahonnan kezdetben a kibírhatatlan sűrű füsttömegek és hőség miatt a zárt padlástérbe behatolni képtelenek voltak.

Ezalatt a IV-ik örség a Károly király-úti oldalon, az épület sarkán levő nagy és a következő kisebb kupola közti tetőrészen, a központi örség a Dohány-utcai kapubejárat előtt állította fel legújabb rendszerű Magirus-tolólétráját. A központi örség ezzel egyidejűleg a Károly király-út közepén, a harmadik kupolával szemben szerelte nagy autófecskenőjét.

A Károly király-úti oldalon felállított tolólétrán a IV-ik örség csővezetője, míg a közp. örségnek a Dohány-utcaában felhúzott tolólétráján az V-ik örség csővezetője hatolt fel és a tetőn egy-egy egységes sugárral foglaltak állást. A létrán

nan ki nem szabadult. Ezen jelenség körülbelül $\frac{3}{4}$ óra múlva, a tető Rákóczi-út felőli részén következett be.

Ezenközben a közp. örség az V-ik emelet udvari folyosóján két egységes sugárral foglalt állást, melyek eleinte az égő tető nyílásaiba irányítottak.

A Dohány-utcai oldalon pedig az V-ik örség, egy a leghátsó kupola alatt levő manzardlakás ablakán, az utca felől esőkötéllel felhúzott egységes tömlővezetékekének sugarával szabadabbá tett, illetve kibontott feljárón, a felette már égő padlástérbe nyomult. A tető e részének leégését sikeresen megakadályozva, e sugarat kezelő csővezető most már a lépcsőnél levő Rabitz-fal vasajtóján áthatolva, a hátsó keskeny udvar mentén lángban álló tetőrész leoltását végezte. A Dohány-utcai szárny már erősen égni kezdő tetejének tűzét, a tolólétrán felhatolt és a padlástérbe nyomult V-ik örség másik sugara is sikeresen elnyomta.

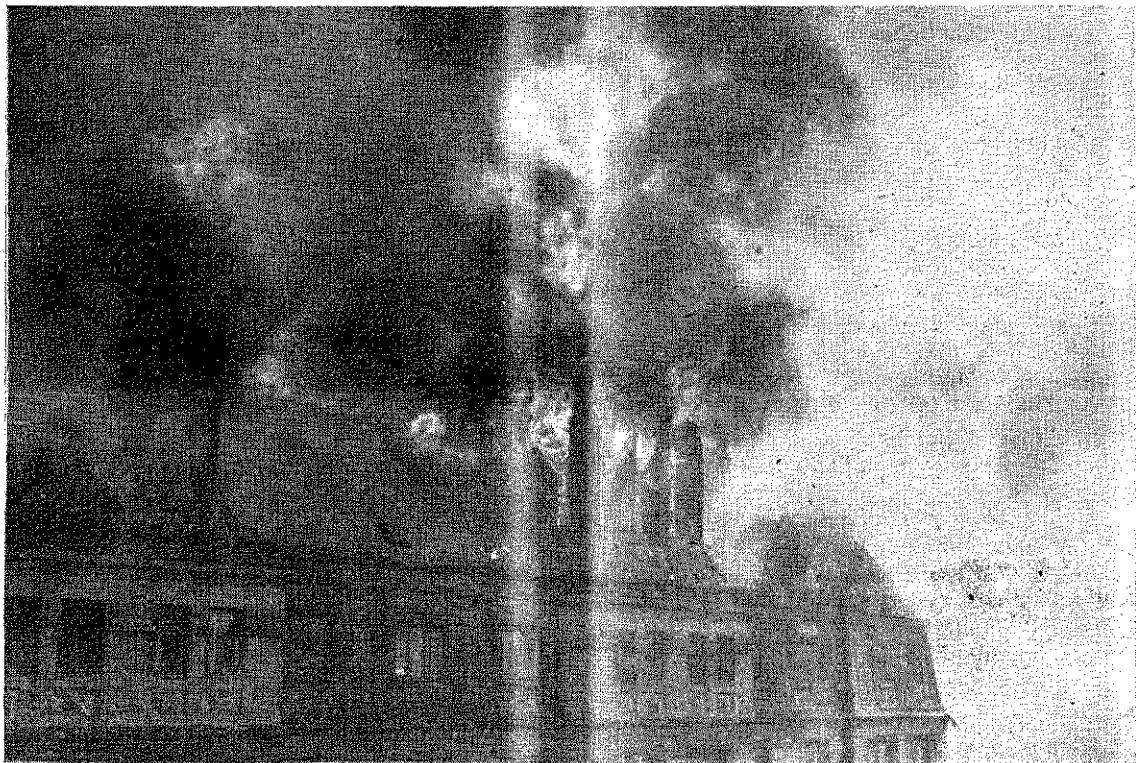
Ezalatt a Károly király-úti oldal Rákóczi-út

felé eső végén is, a padlástér nyílttá vált tetőtűze az utcai homlokzat irányában rohamosan terjedve, a III-ik kupola fedélszékeknek fagerendázatát is lángbaborította, majd orkászzerűleg hömpölyögve nyomult a II-ik kupola felé, amelyen túl a tolólétrán a IV-ik őrség esővezetőjének működése reménytelennek kezdett mutatkozni, mivel a feléje áramló füsttömegek mennyisége folyton nőtt.

A lángban álló III-ik kupola leomlásának veszélye fenyegetvén, emiatt a Károly király-úton, az úttest közepén álló központi nagy autófecskendő helyzetét válságossá vált. Ez oknál fogva annak az úttest másik oldalán, kissé tovább a Kossuth Lajos-utca felé eső legközelebbi tűzesapnál való átszerelése elrendeltetett. A kiégett kupola összeroppanása és üszkös gerendáinak az úttestre való részleges leomlása rövid idő múlva tényleg bekövetkezett.

E néhány perc kritikus helyzeteket teremtett, mivel a rendes padlástér felhatolt IV. és VIII. őrség esővezetői és a Károly király-úton felállított tolólétrán dolgozó esővezető víz nélkül

lyek a tetőszerkezettel összeköttetésben állottak, tüzet fogtak, d. e. 11 óra 28 perckor a VI. ker. tűzország is a tűz színhelyére rendeltetett. Ennek legénysége egyrészt a manzardszobák védelmére, belülről puttonyfecskendőkkel és vödörökkel működött, másrészt az V-ik őrség fecskendőjéről egy egységes sugarat szerelve, a Dohány-utcai oldalon a kp. tolólétrán át, az előnyomuló sugarak segítségével és hátsó védelmére a padlástérbe hatolt. A manzard helyiségeknek égő külső szigetelése oltását a VIII-ik őrség fecskendőjéről szerelt motoros tömlővezetékének 28-as lövőkén a földről a magasba irányított sugara hathatósan eszközölte; míg egy másik vízvezetéki sugár a földről, a magasból az úttestre lehullott égő zsarátnokokat oltotta el. A kifejlődött nagy tetőtűz tombolása időszakában, az előállott kisugárzó hő és a szél által a Belváros felé hajtott tüzes pernyék veszedelem miatt a Károly király-út túloldalán levő két ház tetőzetének védelme vált szükségessé, melynek eszközzésére egy-egy tűzoltó puttonyfecskendővel és vedrekkel a veszélyeztetett padlásokat megszállotta.

A Károly király-úti homlokzat lángban álló tetőzete.

maradván, egy kis időre vissza kellett vonulniok.

E körülmény káros hatása észrevehetővé is vált, mivel a lángban álló III-ik kupola mögötti, áthidaló épületszárny tetejének tüze ismét erőre kapott.

A Károly király-úti épületszárny hosszában hömpölygő lángok tovaterjedésének feltartóztatását a közp. őrségnek, a fentebb említett V-ik emelet folyosóján dolgozó sugarával, azon ügyes felhatolási művelete tette lehetővé, hogy azzal a folyosó felett levő üvegtetőre felkúszva, a II-ik kupola mögött levő és még a tűz által érintetlen padlástérbe sikerült behatolni, ahol az ott levő Rabitz-fal vasajtóján benyomulva, a már égni kezdő II-ik kupolának tüzet sikerült eloltani. E sugárnak támogatására szolgált az időközben a Károly király-úti tolólétrán ismét felhatolt IV. őrség esővezetőjének sugara is.

Tekintettel azon körülményre, hogy a manzardhelyiségek külső szigetelésének rétegei (kártyába itatott parafatégglák, deszkaburkolat), me-

Ezután már a fent vázolt kilenc sugár koncentrikus támadása nyomában, a nyílt tetőtűz gyors megfékezése mihamar bekövetkezett. Az épület sarkán levő nagy kupolán kívül, a Dohány-utcai oldalon levő tető $\frac{1}{3}$ részének teljes épségben való megmentése sikerült, mely eredmény annál értékesebbnek ismerhető el, mivel a leghosszabb tolólétrák magassági méreteit meghaladó hasonló komplikált tetőtűz Budapesten még nem fordult elő.

A tűzoltófőparancsnok intézkedéseinek végrehajtását a kivonult ügyeletes tisztéken kívül a tűz színhelyén megjelent *Ausch Rezső* főtiszt, *Sturm István* tiszt és *Kirchmann Árpád* segédtiszt eszközölték.

Tűzoltás közben két tűzoltó közepes fokú sérülést szenvedett el.

A tűznek nagyjában való eloltása után, d. u. 1 órakor a tolólétrák a takarítási munkálatok befejezése során pedig a közp. V. és VI. őrség d. u. fél 5 órakor, a VIII. őrség délután fél 6 órakor és

a IV. őrség este egynegyed 8 órakor vonult be. Két-két tűzoltó 3 órai váltással, másnap reggel 7 óráig a tűz színhelyén felügyeleti szolgálatot teljesített.

A tűz táplálását lényegesen fokozta azon körülmény, hogy a padlástér a lakók mindentféle gyulékony holmijával, mint kosarak, ágyneműek, ládák, bútorok, stb.-vel zsúfolva volt.

A tűz eloltása után a soros mérnök intézkedésére, a Károly király-úti oldalon levő II-ik torony és tetőrész, valamint a meghajolt válaszfal lebontatott, mely művelet reggelig befejezést nyert.

A tűz eloltását az említett 5 tisztén kívül 79 tűzoltó végezte, mely alkalommal 20—25 méter hosszúságú 60 drb egységes és 18 drb motoros tömlő volt használatban.

A tűz keletkezésének oka minden valószínűség szerint a vész kitörésének helyén megfordult munkások gondatlansága volt, akik az épület Rákóczi-út felé néző szabadon álló tűzfalra, egy köteleken függő munkaállványon reklámhirdetés alapfestését végezték. A függő munkaállványra való leszállás ugyanis csak a padlástér, illetve a tető gerince felől volt lehetséges. A tűz keletkezését eszerint vagy valamelyik munkás dohányzása körül tanúsított gondatlansága, vagy a sötét padlástérben való átjárás közben világítás céljából használt és égve eldobott gyufa lángja okozhatta.

Egyébként a tűz kitörése után a függő munkaállványon dolgozó 5 munkás, a munkaanyag felhúzására szolgáló vastag kötélben idejében lemenekült, mely cselekedetük sürgősségét azon körülmény igazolja, hogy kevéssel azután e készület tartókötelei fent elégve, mindenestül a szomszédos I. emeletes ház tetejére és onnan a Károly király-út járdájára zuhant, miközben egy villamosvilágításra szolgáló vasoszlopot derékban eltört és a villamosvasút felső vezetékét megromlaltta.

Dr. Balogh Dezső

Benzolrobbanás a „Helvey Tivadar“-féle vegyészeti gyárban Budapesten.

Folyó évi október hó 21-én hétfőn este 10 óra 18 perckor az a jelzés futott be a tűzoltófőparancsnoksághoz, hogy a IX. ker., Soroksári-út 106. szám alatt levő vegyészeti gyárban benzintartány robbanás történt. Ismerve ezen ipartelep tűzveszélyességét, a tűzhöz Ausch Rezső főtiszt vezetésével a központi, a IV. ker., a IX. ker. és az önkéntes őrség kivonult; tekintettel továbbá azon körülményre, hogy különleges tüzesetről lévén szó, egyidejűleg a Szilvay-féle szárazporral és szénsavval oltó gép is a vész helyére rendeltetett.

A megérkezés pillanatában a gyártelep közepén fekvő kétemeletes benzoldestilláló-épület földszintjéről, ahol két-két hatalmas, egy-egy vagonnyi ürtartalmú benzoldestilláló nyert elhelyezést, hatalmas lángok csaptak elő, melyek mind hevesebben, később egészen a kétemeletmagas épület ereszéig törtek felfelé.

Addig is, amíg a szárazoltó-gép szerelése a gyár udvarán történt, a Soroksári-útról a IX. őrség nagy autófecskenődjéről két nagyobb méretű motorvezetéket fektettünk egész a desztilláló-épületig. Ezen sugarak előbb csak külső, védelmi (biztonsági) szolgálatot teljesítettek és a belső desztilláló-tartánnyal közvetlen vezeték útján összeköttetésben álló, külső áthevült tartányokat hűtötték. E vezetékek közül az egyik, később a

szárazoltó-gép hűtésére szolgált.

Amint a szárazoltó-gépről szerelt sugár a már teljesen lángban álló helyiségbe hatolt, a tűz sorsa abban a percen eldőlt. A beavatkozás pillanatában még egy hatalmas fellobbanás történt, mely után nagyobb morajlás mellett a tűz percek alatt teljesen elaludt.

A nagyfokban áthevült állapotban levő desztilláló-tartányok fokozatos lehűtését, külön — szintén a szárazoltó-gépről szerelt hóoltó szénsavsugár — hamarosan és eredményesen elvégezte.

A tűz minden valószínűség szerint úgy keletkezett, hogy munkások a benzolgőzökkel telített helyiségben egy körülbelül 600 liter ürtartalmú, nyitott, földrehelyezett tartányból a benzolt vödörökkel vashordókba öntötték, miközben valószínűleg a desztillálóretorta tetején elhúzódozó, erősen (vörös izzóvá) felmelegedett csővezetektől a benzolgőzök robbanásszerűen meggyulladtak.

Jelen esetben beigazolást nyert azon körülmény, miszerint porral oltás esetén elérhető, hogy a nyitott égő tartányt porral, míg a többi hóoltás útján lehet eredményesen hűteni. A porsugár lehetővé tette a nagy, fejlődött hőségnek szénsav segítségével való lehűtését, a tűz megközelítését és a gyors oltási művelet eszközlésének biztosítását.

Sturm István

székesfőv. tűzoltótiszt.

A tűzoltó- és mentőügyet tanulmányozó társaság negyedik útja Magyarországon.

A Zentralblatt für Feuerschutz, Feuerlösch-, Bau- und Versicherungswesen, Leipzig f. évi 13—14. száma részére írta: Frank Syndikus

hiv. tűzoltófőparancsnok, Leipzig.

Németből fordította: Dr. Balogh Dezső.

(II. folytatás.)

A magyar tűzoltóügy megismerésére szolgáló, jelenleg elsősorban számbajövő tájékoztató munkára, Papp szegedi főparancsnok 480 oldalra terjedő művére, a *Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyvére* Dr. Marinovich hívta fel figyelmünket. Sajnos, hogy ez a nekünk bajtársiasan átnyújtott mű, csak lassankint fogja előttünk kincseit feltárni, még pedig majd akkor, hogyha majd a mi teljesen hiányos magyar nyelvtudásunk sokkal jobb osztályzatot fog érdemelni, mint eddig.

Egyébként győri bajtársunk Erdély, először elméletileg ismertette meg velünk a tűzoltó-intézményt; utóbb gyakorlati szempontokból mutatta be a hivatásos tűzoltótisztképző-tanfolyamot. Ez alkalommal a legteljesebb mértékben végzett feszes mozdulatokban és a fűrge szakszerű munkában gyönyörködtünk. Feltűnő volt, hogy az összes mozdulatokat gyors iramban végezték és pedig nemesak a támadási műveleteket, hanem a visszaszerelést is. Magától értetődik, hogy e rendszer mellett az egész anyag fokozottabb mértékben van igénybe véve, mint nálunk.

De azért a világért se higgye bárki is, hogy a tisztképző-tanfolyam résztvevői talán valami fiatal tacsók, akiket — katonásan szólva — úgy ugrat hat az ember, ahogy akarja. Egyáltalában nem! Volt köztük nem egy meglehetősen korban levő úr; — urak, akik többnyire tekintélyes állásban voltak már. És valamennyien — amiként ebből látható —, hogy Magyarországon a tűzoltó-intézményt mily sokra becsülik, legalább érettségi bizonyítvány birtokában voltak, mely a tanfolyamon való részvétel feltétele volt.

Egy ilyen tanfolyam elvégzése, kétségtelenül nem valami könnyű dolog, amely körülményről meg is vagyunk győződve. A tanfolyam Budapesten, a hivatásos tűzoltóságnál kezdődött és Győrben folytatódott. A tanfolyam tartama 6 hónap, de amint halljuk, a jövőben a hallgatók kiképzése 10 hónapnyi időt fog igénybe venni.

Amint én a saját megfigyelésem alapján állíthatom, a tűzoltóságok Magyarországon úgy a hivatásos, mint önkéntes és kötelezettek, mindenütt rendkívül feszes magatartást tanúsítanak. Érdekes volt tapasztalni, hogy a gyakorlati előírás szerint, minden szolgálat után díszelvonulást végeznek. Ez a követelmény azon alapul, hogy beigazoltassék, miszerint a legénység munkabírása oly kedvező, hogy nagyobb elfáradás után is feszes díszmenetben elvonulni képes.

Erdély főparancsnokkal való beszélgetésből tudom, hogy a tisztképző-tanfolyam értékes eredményei a kiváló elméleti kiképzésen alapulnak. Azon kérdésemre, hogy ennél zsinórmértékül milyen anyagot használnak, nagy örömmre Erdély bajtárs arról világosított fel, hogy az instrukcióik az elhalt chemnitz-i Kellerbauer professzor munkáin alapulnak. Valóban! Mindenki megértheti, hogy miért örültem én meg olyan nagyon éppen ennek a válasznak. Kellerbauer volt az a férfiú, akit én atyámnak tekintek és akinek én mindent köszönök. És bár jóllehet — senki sem próféta a saját hazájában — kívül, a messze távolban még halála után is áldásosan működik szelleme.

Magyarországon sehol sem hallottam oly kifejezett mértékben hangsúlyozni a megelőző tűzrendészet szükségességét, mint Erdély bajtárs szájából. Ennek alapja és oka bizonyára Győr város aránylag erős iparfejlettségében keresendő. Ha azonban ezeknek a tűzrendészeti követelményeknek megvalósítását tekintjük, az a benyomásunk támad, hogy az iparhatóságok nem mindenütt tartanak lépést a tűzrendészeti hatóságokkal.

Győrben megtekintettük a Győri Textilműveket, a Keffel Ede Linoleumgyárat, melyek igen jó benyomást keltettek és ez utóbbinak különösen a firniszfőzője mutatkozott mintaszerűnek; a Linum-Taussig tömlőgyárat, a Kohn Adolf Olajműveket, a Magyar Gépgyárat és a Győri Szeszgyár és Finomító Rt. ipartelepét.

Ez a rendkívül tisztán tartott gyár 1884-ben épült, 300—350 munkást és 30 tisztviselőt foglalkoztat. Úgy a termelés körét és nagyságát, mint különösen a berendezés tökéletességét tekintve, ez ipartelepét a kontinensen az elsők közé számíthatjuk. A gyár Győr városának közvetlenül az előtte 1 km-nyire levő Dunaága mellett, mintegy 10 hektárnyi területén épült. Terjedelmes, többnyire tömören készült épületekből áll, melyeket egymással és a főpályaudvarral egy 3 km hosszú iparvágányhálózat köt össze. A gyár a legújabb rendszerű hatalmas desztilláló és finomító készülékekkel van felszerelve, a nyersanyag és késztermék számára szolgáló tartányokkal ellátva, azonkívül melasz, cukor, répa, burgonya és kukorica feldolgozására is be van rendezve. A gyár évi termelőképessége a nyers szesz előállítására elérheti a 200.000 hl-t, finomított szesz gyártásának mennyisége pedig a 300.000 hl-t; a háború utáni idők óta a fennálló állami korlátozás folytán a nyers szesz termelése ennek egyötödére, a finomítotté pedig egyharmadára van csökkentve. A két utóbbi cég épügy, mint a Textilművek igen kiváló gyári tűzoltósággal rendelkeznek, melyek szabatosan végzett gyakorlataikkal, rátermettségüket igazolták.

Igen hálásak voltunk azért, hogy Nyul községen átutazva, alkalmunk volt a helybeli kötelezett tűzoltóság által teljesen váratlanul bemutatott riasztást végigszemlélni. A gyakorlat rendkívül jól sikerült, úgyhogy véleményemet abban foglalhatom össze, hogy: vajha nálunk is mindenütt olyan sikert mutatnának fel, mint Nyulon!

Nyulról Szentmártonba menvén, minket az önkéntes tűzoltóság és a leventék, hölgyeinket pedig magyar leányok üdvözölték. Szívélyes üdvözlő szavakat intézett hozzánk Dr. Lengerer István főszolgabíró és Gyula főjegyző.

Nem kevésbé megtiszteltetésben részesített bennünket Géza fejedelem, Szent István atyja által alapított (972—997) Pannonhalma (Mons sacer Pannoniae, Mártonhegy) — az ősi, tiszteletreméltó — bencés apátság. Barátságosan fogadott bennünket Dr. Strommer Viktorin főapát, a magyar Felsőház tagja, aki az alapítványi egyházmegyében püspöki joggal rendelkezik. Szívélyesen mutatták meg a tanár urak a templomot és az alapítványi Líceumot. Mivel az alapítvány nagyhírű teológiai papnevelővel is kapcsolatos, harsány éljen hangzott el a diákok ajakán, amint a német vendégek megjelentek. Bámulattal szemléltük végig a hatalmas könyvtárat 200.000 kötetével, a levéltárat, a festmény- és régiség-gyűjteményt és a pénzgyűjteményt.

Amint a gazdag alapítványi kolostort elhagytuk, a szentmártoni önkéntes tűzoltóság csinos szertárát tekintettük meg, mely után egy riasztás bemutatásával kapcsolatos gyakorlat következett. Új volt előttünk és kétségkívül a magyar viszonyoknak gyakorlati szempontokból megfelelő eljárás, a szalmatetőknék tűz ellen védő nedves takaróponyvakkal való befedése. A gyakorlat befejeztével a tűzoltóság Beyer járási tűzrendészeti felügyelő vezetésével díszmenetben elvonult.

Miként Győrben a város részéről, úgy Szentmártonban a község részéről szívélyes vendégszeretben volt részünk.

IV. Budapest.

Budapest a magyar királyság fővárosa, 984.738 lakossal, 19.445 hektár területen; épületeinek száma 22.016. Hivatásos tűzoltósága 12 tisztből, 1 orvostól, 4 tisztviselőből és 600 tűzoltólegényből áll és 11 őrségre oszlik. Az önkéntes tűzoltóság 80, és 48 gyári tűzoltóság 500 ember felett rendelkezik. 605 nyilvános tűzjelző-állomása van, tűzcsapja 9500. A tűzoltóság (a tömlőorsókon kívül) 70 db szállítóeszköz felett rendelkezik, melyből 37 autószer. 1928. évben 4365 tűzrendészeti szemlélet tartottak. Főparancsnoka *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, a budapesti tűzoltószövetség elnöke.

Május 11-én alkonyattájt hagytuk el a vendégszerető Győr városát. A gőzparipa szüntelenül kelet felé repült velünk. Komáromnál — mely tulajdonképpen a Duna bal oldalán fekszik — ismét elértük a Dunát, mely most egészen Esztergomig Magyarország és Csehország határát képezi — egy teljesen esztelen határ! Sehol a világon nem lehet helyes az oly határ, ahol a folyóvíz egyik oldala az egyik néphez, a másik oldala a másik néphez van csatolva. Mert, akik egy ilyen völgymentén laknak, azok úgy viszonylanak egymáshoz, mint az anya a gyermekekéhez.

Mit is mondtunk ama napokban a Dunáról, arról a német folyamról, mely a német haza déli részén ered és a német műveltséget és művészetet Kelet felé viszi, melyet tárt karokkal fogad Ausztria és bizonyos értelemben az egész Ausztria szimbóluma s mely végül mind büszkébb szélességben hömpölyög Magyarországra és egészen újszerű ér-

tekes kultúrának fejlődését látja partjain? A Duna — mely nemcsak német, hanem magyar folyó is — Istentől adott kapcsolatot Németország, Ausztria és Magyarország között.

Amidőn Budapestre érkezünk, az éjszaka már kiterjesztette szárnyait az elszunnyadt világ felett. Magyar barátaink azonban ennek ellenére is, Dr. Marinovich h. államtitkárral és Breuer kormányfőtanácsossal az élén az idegenforgalmi hivatal tagjaival vártak bennünket, hogy fogadtatásunkat eszközöljék.

Ez estén valamennyien alaposan elfáradva süllyedtünk el a Nemzeti Szálló kitűnő ágyaiban, ahol kiválóan gondoskodtak rólunk. Másnap reggel azonban a kijelölt helyen pontosan megjelentünk, hogy ennek a valóban királyi fővárosnak szépségeit egy kocsikirándulás keretében élvezhessük.

Messzire vezetne, ha mindazt, amit láttunk, egyszerre el akarnánk mondani. Büszkén hömpölygött a Duna méltóságos szélességében lábainknál; verőfényben ragyogtak a fenséges város tetői és a harangok dallamos kongása törte meg a vasárnapi esendét.

Bejártuk a koronázó-templomot, a királyi vár előkelő pompájában tanui voltunk a katonai dísz-ország dala felvonulásának, láttuk a Szépművészeti Múzeumot, épúgy, mint a „Honfoglaló Árpád”, a magyarok első fejedelmének, az Árpád-házi dinasztia megalapítójának, a győzelmes esata utáni bevonulását. Megnéztük a Bazilikát, a Szabadság-teret, majd a Parlament-épület fogadott bennünket, melynek remek szépségeit megcsodáltuk, közben a IV. ker. tűzörséget tekintettük meg, mely épúgy, mint a másnap megszemlélt V. ker. örség, kéttagozottú készenléttel és egy tartalékszerrel rendelkezik. Itt is, mint később a budapesti mentőegyesületnél, a riasztás gyorsan és símán folyt le.

Mint amakidején Bécsben, úgy Budapesten is, azt láttuk, hogy riasztási esetén a kötszereket először a kocsira teszik; ezenkívül a hordágyakat is.

A mentőkocsik ugyanolyan szerkezetűek, mint aminőket 2 év előtt Dr. Lamberg titkos tanácsos Bécsben bemutatott, (v. ö. II. tanulmányutunkról szóló jelentés, I. rész.) azzal a különbséggel, hogy Budapesten azok belső festése sötétszínű.

A Budapesti Mentőegyesület szolgálatát, — mely, amint már említettük — egészen lipesei mintára van berendezve, állandóan orvosok látják el.

Éppen úgy, mint Grácban is, a legénységet orvosnövendékek szolgálatatják. Tagadhatatlan, hogy különösen nagyvárosban, az első segéllyel azonnal orvosra is van szükség. A Szamaritánusok, ha még oly buzgók is, sokszor jutnak oly helyzettel szembe, ahol feltétlenül csütörtököt mondanak. Még nagyvárosban is megesik, hogy helyrehozhatatlanul sok idő telik el, amíg egy orvost találnak, s mikor végre találtak, kérdés, nincs-e későn?

Valamennyien szívünkben örültünk és a legjobban a mi Dr. Saupe tagtársunk, a német Szamaritánus és mentőügyi egyesület elnöke, amint Budapesten és később Szegeden a mentésügy fejlesztése iránt annyi megértést és egyidejűleg a tűzoltósággal való oly szoros együttműködést tapasztaltunk.

Szemlénk végét ezen a napon a Margitsziget, a Szt Gellérthegy és a Gellért-fürdő meglátogatása képezte. A Gellérthegy Budapest déli részén 224 m magasra emelkedik, melynek tetején egy leszerelt citadella áll és Szt Gellért emlékszobra, aki 1046. évben e helyen vértanu halált szenvedett.

Szakszerű szemléleteink idejét május 13-ára tűztük ki. Teasdale Ottó tűzoltófőtiszt vezetésével, nagy érdeklődéssel tekintettük meg a Népszínház szivattyú- és színpadi berendezését, valamint

Tolnai okl. mérnök kalauzolása mellett az Opera színpadát, aki hivatásánál fogva csaknem valamennyi jelentősebb színpadon megfordult és engem a vele együtt Drezdában eltöltött kellemes időkre emlékeztetett. Előadásából kitűnt, hogy a budapesti Opera műszaki vezetése minden időben modern irányban eszközöltetett és jelenleg is ilyen vezetés alatt áll, úgyhogy színpadának műszaki berendezését, a modern időknek tökéletesen megfelelőnek kell véleményeznünk.

Épöly érdekes látogatást tettünk a szintén rendkívül modern berendezésű Hengermalomban, mely minden szakembernek sok megszívlelni- és tanulnivalót nyújt.

Jóllehet ez a nap elég látni- és tanulnivalót nyújtott számunkra, még sem állhattuk meg, hogy a műszaki kiállítást is meg ne látogassuk.

Mi lipeseiek, akik tartósan a vásárkiállítások jegyében élünk, felhasználtuk a számunkra kínálgató szabad időt, hogy a városon át egy kis sétát tegyünk a Dunához, hogy ott a fenséges panorámában ismét és újra gyönyörködjünk.

Mint Győrben a város megtisztelő meghívásában volt részünk, úgy Budapesten is az a kitüntetés ért bennünket, hogy a város a Gellért-szállóban díszlakomára hívott meg bennünket.

Csármann tanácsnok, Budapest főváros képviselőjében és Dr. Tomcsányi miniszteri tanácsos, hivatalból üdvözölte a német és osztrák vendégeket, míg Dr. Marinovich államtitkár a magyar tűzoltóság, Dr. Jenő pedig a budapesti mentőegyesület nevében intézett szívélyes szavakat hozzánk.

Keller mérnök (Bécs) Budapest városának mondott köszönetet, míg Frank Syndikus (Lipese) a magyar kormány iránti hódolatának adott kifejezést. Dr. Saupe a magyar mentőügynek kívánt oly ragyogó fejlődést, mint aminőt eddig is felmutatott. A magyar országos tűzoltószövetség és Dr. Marinovich iránti nagyrabecsülését hangoztatva, ép ily szívélyes módon tolmácsolta jókívánságait Hämel (Breslau) tartományi tűzoltófőparancsnok is.

A következő nap tárgysorozata Budapest hivatásos tűzoltóságának megtekintése volt. Mint szívélyes házigazda, Breuer kormányfőtanácsos, tisztikarának élén, a központi tűzörség bejáratánál fogadott bennünket, hogy a főörséget részletesen bemutatassa. A laktanya megtekintése praktikus magyarázatok kíséretében történt, amelynek folyamán különösen Szilvay főtiszt automatikus szárazporoltó készüléke keltett rendkívüli érdeklődést.

Hogy a szárazoltási eljárásra rendkívüli nagy jövő vár, az előttem, mint az elhalt Gautsch müncheni kémikus híve előtt, már régóta világos volt. Emellett nem játszik szerepet az a körülmény, hogy vajjon — amint ez Gautsch előtt lebegett — ennél az eljárásnál az ember szénsavat vagy más rokonanyagot használ. Végeredményben itt is csak a megoldás körül szerepelnek alapvető kérdések. És ha Szilvay főtiszt kitűzött célja elérésére, az általa konstruált jármű fáradt gázát használja, az alapjában véve ugyanaz. A Szilvay-féle szernek előnye és pedig nagy előnye abban rejlik, hogy az ember ilyen eszközzel tetszésszerűen ideig dolgozhat, mi-alatt a szénsavtartányokat, melyekkel másutt dolgoznak — legyen az akár a szárazoltási, vagy szén-savhó eljárás — legalább egyszer ki kell cserélni. Nem mondunk azonban sokat, ha azt állítjuk, hogy Szilvay főtiszt ötletével a vegyszerekkel való oltás terén nagy haladást ért el.

Általában — és ezt e helyen csak futólag jegyzem meg — tűzörségek és gyárak látogatása közben nem képes az ember attól a benyomástól szabadulni, hogy látszólagosan a szárazoltási eljárás alkalma-

zása — főképp „Total”-készülékek segítségével — Magyarországon rendkívüli előszeretettel örvend. Az általunk meglátogatott gyárak nagyrészt csak „Total”-készülékekkel voltak ellátva, épúgy a tűzoltójárművek is mind „Total”-készülékkel voltak felszerelve. Emellett megfigyeltük, hogy e készülékek többnyire fejükön állva — tehát azok kézi ventilatora alul — voltak felszerelve, hogy az oltópor felrázása által a készülék teljesítőképessége fokoztassék.

Mint már említettük, a hivatásos tűzoltóság szereinek felvonulása után, Breuer kormányfőtanácsosnak Magyarország tűzrendészetéről szóló rendkívül tanulságos előadása képezte a budapesti központi tűzországon tett látogatásunk esücspontját. És amint rövid idő múlva ezután Magyarország fővárosától elbúcsúztunk, a vendégszerető város iránt megnyilvánult őszinte hála érzésével tettük azt.

(Folytatása és vége következik.)

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegyei törvényhatóságához intézett 259.591/1929. B. M. számú körrendelete a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezése tárgyában.

A tűzrendészet egységes szabályozása és korszerű fejlesztése céljából a minisztertanács felhatalmazása alapján 230.000/1925. B. M. szám alatt kiadott körrendelet* a vármegyei tűzrendészeti felügyelet intézményes megszervezését elengedhetetlenül szükségesnek nyilvánította és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők feladatkörét is megállapította.

Jóllehet e rendelet utóbb említett rendelkezései eddig csak részben voltak végrehajthatók, a rendelet életbeléptetése óta szerzett gyakorlati tapasztalatok már is azt igazolják, hogy ennek, valamint az életbeléptetett egyéb korszerű intézkedéseknek következtében tűzrendészetünk örvedetesen javul és a nemzeti vagyont apasztó tűzkár csökkenőben van.

A tűzrendészetünk továbbfejlesztéséhez és tűzoltói intézményünk színvonalának emeléséhez fűződő országos érdek megkívánja, hogy a vármegye közönsége a tűzrendészeti felügyelet szervezéséről gondoskodjék.

Ezért a pénzügyminiszter úrral egyetértően a 230.000/1925. B. M. sz. körrendelet kiegészítéseképpen felhatalmazom a vármegyei törvényhatóságokat, hogy amennyiben háztartási helyzetük a községi hozzájárulás emelése nélkül ezt lehetővé teszi, a tűzrendészeti felügyeleti teendők ellátására, az idézett rendelet 28. §-ában megállapított feladatkörrel, az alábbi feltételek mellett megynként egy tűzrendészeti felügyelői rendszeresített állást szervezhessenek.

Ily állást egyéb törvényes feltételek fennforgása esetén is csak az tölthet be, akiknek a 254.300/1928. B. M. sz.** rendeletben meghatározott tűzoltótisztai képesítése van.

Az állások betöltésénél azokat, akik főiskolai végzettséggel is rendelkeznek, előnyben kell részesíteni.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állással egybekötött illetményekről külön céladó kivetése nélkül a vármegyei költségvetés keretében a háztartási alap terhére kell gondoskodni.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő állását a IX. fizetési osztályba kell sorolni.

* B. K. 1925. évf. 480. lapon.

** B. K. 1928. évf. 515. lapon.

Az a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, aki a IX. fizetési osztályban 14 évet eltöltött, a VIII. fizetési osztályba léptethető elő.

Mind a magasabb fizetési osztályba, mind az egyes fizetési osztályokon belül a magasabb fizetési fokozatokba való előléptetés szempontjából — tekintve a kilencedik bekezdésben megkívánt várokozási időtől — a többi vármegyei alkalmazottakra nézve mindenkor érvényben levő rendelkezések az irányadók.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek a törzsfizetésen kívül a fizetési osztályának megfelelő és a mindenkori törvényes rendelkezésekben megállapított lakáspénzre, továbbá a szabályszerű családlapótléokra van igénye.

A hivatalos kiküldetési alkalmával felszámítható díjakra nézve az idevonatkozólag hatályban levő rendelkezések az irányadók.

Mint hogy az 1886:XXI. tc. 80. §-a szaktisztviselők kinevezését vármegyékben a főispánra bízza, a törvény szellemének az felelne meg, ha a törvényhatóság a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás szervezéséről alkotandó szabályrendeletében a felügyelő kinevezésére nézve is ennek megfelelően intézkednék.

Az ez ügyben alkotandó szabályrendeletet jóváhagyás végett hozzám kell felterjeszteni.

Budapesten, 1929. évi november hó 15-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyulékony anyagok fuvarozásának tárgyában.
(XI. folytatás.)

J) Átmeneti határozmányok.

Átmenetileg továbbra is átvehetők fuvarozásra sűrített, cseppfolyósított vagy nyomás alatt oldott gázok részére szolgáló oly tartályok is, amelyek ennek az üzletszabályzatnak életbeléptét megelőző időben voltak használatban.

Az időszaki vizsgálatok megújításának határideje tekintetében ezek a tartályok is a fentebbi C) fejezetben előírt feltételeknek vannak alávetve.

I. e) A vízzel való érintkezés folytán gyulékony vagy az égést tápláló gázokat fejlesztő anyagok.

A vízzel való érintkezés folytán gyulékony vagy az égést tápláló gázokat fejlesztő anyagok közül csak a következők fuvarozhatók:

1. Égvényes fémek és égvényes földfémek, mint: nátrium, kalium, kalcium és effélék, valamint ezen fémeknek egymással való ötvözetei.

2. Kalciumcarbíd, a 0.2%-nál több kalciumcarbidot tartalmazó mézsnitrogén (kalciumcyanamid) *), kalciumhydriür.

3. Nátriumsuperoxyd és a nátriumsuperoxyd-nak oly keverékei is, amelyek a nátriumsuperoxydnál nem veszélyesebbek.

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A) Csomagolás.

(1) A csomagoláshoz vasból (vagy bádognál) készült jól elzárt, tartós, tömör tartályokat kell használni. Az 1. alatt megnevezett anyagokat 5 kg súlyig biztosan és tömören elzárt erős üvegpalackokban is szabad fuvarozni. A tartályoknak teljesen száraznak kell lenniök, az 1. és 4. alatt meg-

nevezett anyagoknál petróleummal is töltve lehetnek.

(2) Az 1. és 3. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó tartályokat védőburkolatba kell tenni és pedig:

a) az 1. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó vas- vagy bádogtartályokat faládákba vagy fémből való védőkosarakba;

b) az 1. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó üvegpalaecokkat vagy a 3. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó tartályokat oly faládákba, amelyek a víz behatolását megakadályozó tömített bádogbetéttel vannak ellátva. A ládákba helyezett üvegpalaecokkat száraz kovafölddel vagy hasonló nem éghető anyaggal szorosan be kell ágyazni. A 250 grammnál nem nagyobb mennyiséget tartalmazó üvegpalaecokkat faládák helyett biztosan és tömören elzárt bádogdobozokba is szabad csomagolni.

(3) A küldeménydarabokon szembe-tűnő és tartós betűkkel a tartalom megjelölésének és „Nedves-ségtől óvándó!” feliratnak kell lennie.

B) Egyéb szabályok.

(1) Legfeljebb 5 kg-ig terjedő oly mennyiségekhez, melyek az A) fejezetben előírt szabályoknak megfelelően vannak csomagolva, más tárgyakat is szabad hozzácsomagolni.

(2) A küldeménydarabokat különös elővigyázattal kell kezelni; azokat nem szabad dobálni és a kocsiban oly biztosan kell elhelyezni, hogy súrlódás, rázás, lökés, felborulás vagy magasabb helyről való leesés ellen védve legyenek.

(3) A fuvarozáshoz fedett kocsit kell használni. A kalciumkarbidot, a mésznitrogént (kalciumcyanamidot) ponyvával letakart nyitott kocsin is szabad fuvarozni.

(4) Az olyan üres tartályoknak, amelyekben a 2. alatt megnevezett anyagok voltak, ezen anyagok maradványaitól meg kell tisztítva lenniök. A fuvarlevélben ki kell tüntetni, hogy a tartály előzőleg mit tartalmazott.

II. osztály.

Öngyuló anyagok.

Az öngyuló anyagok közül csak a következők fuvarozhatók:

1. Közönséges (fehér vagy sárga) phosphor.

2. Alaktalan (vörös) phosphoreszquidulfid, a phosphornak égvényes földfémekkel való vegyületei, például phosphorcalcium, phosphorstroncium; továbbá phosphorvas és a phosphornak fémekkel való hasonló, öngyuló vegyületei.

3. Alaktalan phosphornak gyantákkal vagy zsíradékokkal való oly keverékei, amelyeknek olvadási pontja 35° C-on felül van, közönséges phosphornak szénkénegben való oldatai.

4. Cinkaethyl, cinkmethyl, valamint ezen anyagoknak aetherben való oldatai.

5. Frissen izzított korom.

6. Frissen izzított faszén, örölve, szemcsésen vagy darabokban.

7. Nagymértékben nehezített selyem (ordonnet-, souple-, bourre de soie- és chappe-selyem) fonatokban.

8. a) A következő anyagok zsírozva, firniszezve vagy olajozva: gyapjú, szőr, mügyapjú, gyapot, selyem, len, kender, juta, — nyersen, mint fonási

* A mésznitrogén (kalciumcyanamid), ha a fuvarlevélre vezetett nyilatkozat szerint 0.2%-ot meg nem haladó mennyiségű kalciumkarbidot tartalmaz, feltétel nélkül fuvarozható.

és szövési hulladékok, mint tisztító kendők vagy rongyok.

b) A fenti anyagokból előállított zsírozott, firniszezett vagy olajozott készítmények, — mint ponyvák, kötélárúk, gyapotból vagy kenderből készült hajtósíjak, szövőszékhez való nyüstsinegek, fonalak, cérnák és hálóárúk (zsírozott halfogó hálók és effélék).

9. Szemcsés vagy likacsos éghető anyagoknak lenolajjal, firnisszel, gyantaolajjal vagy más efféle anyagokkal való keverékei, amennyiben az utóbbi alkatrészek még önmaguktól oxydálódhatnak (pl. az úgynevezett parafatöltőanyag).

10. Gumi (kautsuk) örölve, gumi-(kautsuk-)por.

11. Zsíros vas- vagy acélforgács (gyalu-, fűróforgács és effélék).

12. Zsírozott, firnisszel vagy olajjal itatott papír és az ily papírból készült hüvelyek és gyűrűk.

13. Pyrophor fémek.

14. Cinkpor.

15. Használt, tisztítatlan élesztőzacskók.

16. Használt gáztisztítóanyag.

17. Műselyemgyártásra szolgáló nitrocellulózafonalak.

FUVAROZÁSI FELTÉTELEK.

A) Csomagolás.

(1) Az 1. és 2. alatt megnevezett anyagokat jól beforrasztott, tartós, tömör bádogtartályokba kell csomagolni, ezeket a bádogtartályokat pedig jól elzárt, erős faládákba kell szorosan belehelyezni. A 2. alatt megnevezett anyagok részére legfeljebb 2 kg mennyiségig a bádogtartályok helyett üvegpalaecokkat vagy korsókat is lehet használni, amelyeket szintén jól elzárt, erős ládába kell belehelyezni. A közönséges phosphor vízbe kell meríteni. A ládákban a tartalomnak szembe-tűnő és tartós betűkkel fel kell tüntetve lenni; a közönséges phosphornál a „Felül” jelzést is hozzá kell tenni.

(2) A 3. alatt megnevezett anyagoknak vagy oly ládákba kell csomagolva lenniök, amelyekből a kiszóródás lehetetlen, vagy pedig töltetlen lövedékekbe kell beöntve lenniök.

(3) A cinkaethylnek, cinkmethylnek (4), valamint ezen anyagok aetherben való oldatainak beforrasztott vagy hasonló biztonságot nyújtó más módon elzárt, tartós, tömör, agyag- (kőagyag és effélék) vagy üvegtartályokba kell csomagolva lenniök.

Az üveg- vagy kőagyagedényeket egyenként vagy többet együtt hamuval vagy száraz kovafölddel kitöltött oly erős bádogtartályokba kell helyezni, amelyek légmentesen vannak forrasztva.

Üvegballonokat tartalmazó burkolatokon ezenkívül: „Óvatosan hordozni” feliratnak kell szembe-tűnő módon rajta lennie. Az ilyen tartályokat nem szabad talicskán töltni, sem vállon vagy háton hordozni.

(4) Az 5. és 6. alatt megnevezett anyagokat jól elzárt, tömör tartályokba kell csomagolni. A fatartályokat belül jól tömítő anyaggal kell kibélelni és tartós külső tartályokba (kosarakba, vödörökbe, ládákba) kell elhelyezni.

(5) A 7. alatt megnevezett anyagokat erős ládákba kell csomagolni. Ha a ládák 12 centiméternél magasabbak, akkor az egyes selyemrétegek között farácsal elegendő ürt kell képezni, melyek a láda falaiba alkalmazott nyílásokkal összeköttetésben álljanak s ily módon a levegő a küldeménydarabot átjárhassa. A ládákra kívül léceket kell szögezni avégből, hogy a szelelőnyílások bedugulása megakadályoztassék.

(Folytatása következik.)

Szövetségi ügyek.

1948/1929. sz. **Meghívó.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *elnöksége* 1929 december hó 22-én, Budapesten, a Vármegyeház dísztermében, d. e. 9 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait ezúton is tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgyai:

- Az országos választmányi közgyűlés és nagygyűlés tárgyainak előkészítése: igazolóbizottság kiküldése.
- A szövetségi székház átalakítása.
- Folyó ügyek.
- Esetleges indítványok.

Budapest, 1929 november 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos, főtitkár.
ü. v. alelnök.

1949/1929. sz. **Meghívó.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *országos választmánya* 1929 december 22-én, Budapesten, a Vármegyeház dísztermében, d. e. 11 órakor tartja a szombathelyi nagygyűlés által elhatározott *közgyűlést*, melyre az országos választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

- A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabályainak módosítása.
- Az elnökség jelentése a székház megvételéről és annak átalakításáról.
- A szövetségi tagdíjak megállapítása.
- Elnökségi bejelentések és előterjesztések.
- Esetleges indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg az elnökséghez írásban benyújtandók.
- Jegyzőkönyvhitelesítő 2 tag kiküldése.
- A nagygyűlés berekesztése után d. u. tartandó folytatólagos ülésében: az új országos választmány üdvözlése s megalakulása.
- Az elnökségi előadók, a főtitkár, titkárok, pénztáros megválasztása további 3 évre és az irodai személyzet tiszteletdíjának megállapítása.

Ezen d. u. közgyűlésen már az újonnan megválasztott vál. tagok vesznek részt.

Budapest, 1929 november 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos, főtitkár.
ü. v. alelnök.

*) Az orsz. választmány tagjai: 1. az elnökség; 2. a számvizsgálóbizottság; 3. Budapest szűváros hiv. tűzoltóságának igazolt képviselője; 4. a vármegyei szövetségek tisztviselőik vagy vál. tagjuk sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott 1—1 képviselője; 5. a vármegyei tűzrendészeti felügyelők; 6. Budapest főváros, a th. és vármegyei városok hiv. parancsnokai; 7. a Budapest főváros és th. városok önk. parancsnokai vagy azok helyettesei; 8. a választmány 30 választott tagjai.

1950/1929. sz. **Meghívó.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1929 december 22-én, d. u. 3 órakor tartja Budapesten, a Vármegyeház dísztermében, a szombathelyi nagygyűlés határozatából folyó folytatólagos *nagygyűlését*, melyre a tagtestületeket, hatóságokat és a tűzoltóintézmény pártfogóit tisztelettel meghívjuk.*)

A nagygyűlés napirendje:

- Elnöki megnyitó.
- Kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő bizottság kiküldetése.
- Az igazolóbizottság jelentése.
- A szövetség alapszabályainak módosítása.
- A szövetség tagdíjainak megállapítása.

- Az elnökség jelentése a székház megvételéről és átalakításáról.
- Esetleg beérkezett indítványok tárgyalása.
- Elnök, alelnökök, 3 rendes és 2 póttagból álló számvizsgálóbizottság megválasztása.
- Harminc választmányi tag megválasztása.

Budapest, 1929 november 15-én.
Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos, főtitkár.
ü. v. alelnök.

*) A nagygyűlés tagjai: 1. a tiszteletbeli tagok; 2. az orsz. választmány tagjai; 3. a vármegyei szövetségek kiküldöttei; 4. a tagsági díjhátralékban nem lévő tagtestületek 1—1 igazolt képviselője; 5. az összes tűzrendészeti felügyelők; 6. a th. és vármegyei városok parancsnokai, amennyiben a szövetségnek tagjai s tagsági díjjal testületük hátralékban nincsen; 7. a hiv. tisztek ugyanezen feltétel mellett; 8. a törvényhatóságok és rokonszakszervezetek képviselője. A nagygyűlés határozatképes, ha legalább 30 igazolt tag jelen van. Az igazolóbizottság d. e. 8 órától kezdve tart hivatalos órát, a gyűlés helyisége mellett lévő szobában.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése 1929. október hó 23-án.

Elnöklő Dr. Marinovich Imre az ülés határozatképességének megállapítása után az ülést megnyitotta, melynek tárgya a szövetségi székházul kiszemelt ház megvételében való döntés.

Mátrai Antal választmányi tag a házvétel előmenyeit ismertette. Előadta, hogy a Sággy ingatlaniroda által ajánlott házak közül Nagy Sándor főtitkárral együtt a legmegfelelebbnek a budapesti IV. ker. Bástyá-utca 13. szám alatti egyemeletes épületet találta, mely négy év előtt épült és Vécsey Tamás tulajdonát képezte; vételárát 75.000 pengőben szabták meg.

Miután a tulajdonos meghatalmazottjával közölték, hogy a Szövetségnek kerekén 70.000 pengő áll e célra rendelkezésére, az elnökségi ülés összehívására 14 napi határidővel opciót kért. Szakértők véleménye szerint a ház megéri a vételre ajánlott 70.000 pengőt, amellyel, hogy nagyobb átalakítási költségek fognak majd reá nézve szükségessé válni.

Ezután elnöklő alelnök közvetlen érintkezésbe lépett a tulajdonos megbízottjával, tárgyalásai során elérte, hogy a tulajdonos képviselője a 70.000 pengős vételár-ajánlatot elfogadta és október 23-án este 8 órakor lejáró háromnapos opciót adott.

Ezen eredmény megtárgyalására hívták össze az elnökség tagjai. Elnök azután azt javasolta, hogy az elnökség a ház megtekintése végett a helyszínre szálljon ki. A javaslat elfogadása után az ülést felfüggesztette.

A helyszíni szemle megtartása után az ülést újból megnyitotta, mire az elnökség egyhangú határozat alapján a Budapest IV. ker. Bástyá-utca 13. számú háznak 70.000 pengő vételáron való megvásárlását kimondotta s a szűkebb elnökséget felhatalmazta, hogy a szükséges eljárások eszközzésével az adásvételi-szerződést végérvényesen megkösse, a vételárát és a vele kapcsolatos költségeket a takarékpénztárból kivehesse; ezenfelül a segélyező pénztárról 40.000 pengőre tehető kölcsönt kérjen, amiről kötelezvényt állítson ki. Úgy az adásvételi-szerződés, mint a kölcsönkötelezvény az alapszabályok 30. §-a alapján elnök úr óméltóságával íratandó alá, valamint felhatalmazza elnökséget, hogy a vételjog gyakorlásáról eladó képviselőjét mielőbb értesítse. — Jegyzőkönyv hitelesítését Rosta Géza és Bencze István előadók eszközlik. Ülést ezután elnöklő be-rekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyezőpénztárának elnökségi ülése 1929. október hó 23-án.

Elnöklő Dr. Marinovich Imre alelnök jelenti, hogy a szövetségi székház megszerzésére irányuló

tárgyalások eredményre vezettek s az Országos Tűzoltó Szövetség a Budapest IV., Bástya-utca 13. sz. ház megvételét végérvényesen elhatározta. Azonban a vételár és a vele kapcsolatos költségek teljes fedezetével nem rendelkezvén, körülbelül 40.000 pengőre tehető kölcsön megadását kéri a segélyező pénztártól. Élénk vita után a segélyező pénztár elnöksége a kölcsönt megszavazta, kikötve a szabályszerű kölcsönkötelezvény kiállítását, melyben a pontos kölcsönösszeg, ennek kamatozása és a törlesztés módzatai felveendő, valamint felhatalmazza az elnökséget, hogy a szükséges összeget a takarékpénztárból kivegyje.

Ezután felolvasták a f. é. szeptember 28-án Szegeden tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét, mit az ülés jóváhagyólag tudomásul vett.

Főtitkár ezután a szűkebb elnökség állásfoglalását a segély iránti kérvények letárgyalása és a szakorvosi vélemény alapján megállapított segélyeknek az igényjogosultak számára az elnökségi határozat bevétele előtti folyósítása tárgyában kérte. Ülés a kérvények legsürgősebb letárgyalását s a szakorvosi vélemény alapján megállapított segélyösszegek kiutalását s azok haladéktalan elküldését határozta el.

Nagy Sándor főtitkár bejelentése szerint az elmúlt elnökségi ülés óta a következő segélyek folyósítottak: *Erdélyi Mihály* köteles t. o. Zsáka 28 P.; *Lakati József* ö. t. Szokolya 28 P.; *Hajdu Jenő* örp. Nagykörös 78 P.; *Bakó Tibor* sz. par. Kisvárdra 32 P.; *Gábor István* t. o. Hatvan 140 P.; *Tálos Mihály* t. o. Jászládány 12 P.; *Köteles Ferenc* t. o. Zsira 18 P.; *Szabó István* t. o. Sárbogárd 16 P.; *Sipos Ignác* t. o. Sásd 28 P.; *Hatvani József* t. o. Csáford 12 P. Ülés jóváhagyólag tudomásul veszi.

Főtitkár ezután a f. é. október hó folyamán beérkezett segély iránti kérvényeket mutatta be és a vonatkozó szakorvosi véleményeket felolvasta, melyek alapján elnökség a következő segélyeket utalta ki: *Nyerges István* köteles t. o. Csököly 42 P.; *Tarr András* segédtsízt Berettyóújfalun 42 P.; *György István* ö. t. Kiskundorozsma 36 P.; *Szafnauer Sándor* t. o. Osztffyasszonyfa 70 P.; *Bogdányi Gyula* t. o. Osztffyasszonyfa 40 P.; *Fodor Antal* hiv. t. o. Keeskemét 10 P.; *Nagy Károly* hiv. t. o. Keeskemét 88 P.; *Szabó Lajos* t. o. Magyargöncs 28 P.; *Perl János* ö. t. Körmend 56 P.

Főtitkár ugyancsak a berettyóújfalusi önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának kérelmét mutatja be, melyben a pofarákban elhalt Papp István önk. tűzoltókürtös családja részére végkielégítést kér.

Elnökség a szakorvosi vélemény alapján, mely szerint Papp István önk. tűzoltókürtös betegsége és halála nem a tűzoltói szolgálat következménye volt, a kérelemnek nem adott helyet.

Jegyzőkönyv hitelesítése után elnök az ülést bekezesztette.

A Hevesvármegyei Tűzoltó Szövetség 1929. évi rendes közgyűlése Hevesen, 1929. évi szeptember hó 15-én. Az elnöki széket Okolicsányi Imre foglalta el.

Elnök üdvözli a megjelenteket, a közgyűlést megnyitja és elismerő szavak kíséretében adja át a Hevesi Önkéntes Tűzoltó Testület három tagjának a 25 éves szolgálati érmet.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Schleiminger László és Dobóczky Dezső urakat kéri fel.

I. A közgyűlés a vármegyei tűzrendészeti felügyelő éves jelentését elismeréssel vette tudomásul. Örömmel állapította meg, hogy a vármegyei tűzrendészeti állapota évről-évre annyira javul, hogy a

vármegye nemsokára e téren is vezető szerepet fog betölteni az országban. Felkéri a vármegye alispánját, hogy az éves jelentés statisztikai részét a vármegye Hivatalos Lapjában publikálja.

II. A választmány javaslatára a számvizsgáló bizottság jelentését az 1928. évi zárszámadásra vonatkozóan tudomásul vette. Megállapította, hogy a zárszámadás 8344 P. 09 fillér bevétellel, 7701 P. 01 fillér kiadással, 644 P. 08 fillér pénzmaradvánnyal helyes. A számadóknak a felmentvényt a szokásos óvások fenntartása mellett megadta.

III. A választmány javaslatára elfogadta az 1930. évi költségvetést 8028 P. bevétellel és ugyanannyi kiadással.

IV. A legközelebbi közgyűlés helyéül Tiszafüred községet jelölte ki.

V. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő indítványára elrendelte, hogy minden járásnak kétévenként járasi versenyt kell tartania.

VI. Elfogadta a vármegyei tűzrendészeti felügyelő azon javaslatát is, hogy az Országos Szövetség új alapszabályainak összeállításával kapcsolatban a Vármegyei Szövetség kérje azt, hogy az Orsz. Szövetség ügyeinek intézésében az Önkéntes Tűzoltó Testületek a jövőben intenzívebben részt vegyenek. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő alapszabályszevegezését a magáévé tette és elrendelte, hogy a szöveg a legrövidebb időn belül terjesztessék fel az Országos Szövetséghez.

Más tárgy nem lévén, elnök az közgyűlést bekezesztette.

KÖNYVISMERTETÉS.

Dósa István: „Tűzoltó Évkönyv”-e. Ez évben is megjelent, de az ismert gazdasági viszonyok miatt az újévre készülő naptárból évkönyv lett az őszre. Nem baj, talán jobb is ez így, mert a naptári rész helyett — melyet valljuk be: senkisésem használt eddig a hasonló kiadásokban sem — legalább több értékes ismeretterjesztő szakcikkeknek jutott hely benne. Ilyenekre pedig mindig szükség van, ma jobban, mint régen, mert „...összetört kardjaink helyett — miként oly találóan írja *Dr. Csülléry Zoltán* vármegyei főjegyző a pestvármegyei tűzoltó szövetségnek rendkívül agilis ügyvezető alelnöke a „Fejlesszük tűzoltó egyesületeinket” című magvas kis cikkében, — a szellemi és erkölcsi erő fegyverével törünk a világ négy tája felé”. Az Országos Tűzoltó Szövetség alelnöke: *Dr. Marinovich Imre* h. államtitkár Papp Ferenc: „Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve” c. művéről külön sorokban iparkodik megállapítani, hogy az a tűzrendészeti szakirodalom „egy korszakos jelentőségű terméke”. Bőségesen ismerteti — a cséplési rendszabályok folytatásaképpen *Bojtor István* biharvármegyei tűzrendészeti felügyelő és lapszerkesztő a mezőgazdasági szálás termények behordása és raktározása körüli tűzrendészeti szabályokat és úgy a külső tagbirtonkon, mint a községi belterületen és a közös szérűn szükséges tűzrendészeti teendőket. — *Papp Ferenc* szegedi főparancsnoknak a „Csővezetésről és különböző sugárcsővekről, — *vitéz Dr. Roncsik Jenő* debreceni főparancsnoknak a tűzoltói „önképzésről” s *Erdélyi Ernő* győri főparancsnoknak „A magyar tűzoltótisztképzésről” adott megjegyzésszerű írásai után az első segélynyújtásra vonatkozó rövid és egyszerű tanácsok fejezik be az évkönyv irodalmi részét, míg a további lapjait az 1928. évben kitüntetett összes magyar tűzoltók névsora, az 1928. évben tartott tűzoltó-versenyek és tűzoltó-tanfolyamok eredményeiről szóló beszámoló, s az országos és megyei

szövetségek vezetőségének, tűzoltótestületeinek ismertetése tölti be. Méltányolva az ügybuzgó és ma már — sajnos — ritka áldozatkészségű *Dósa* bajtársunk nemes céljait és példás igyekezetét: „Tűzoltó Évkönyv”-ét azzal a kívánsággal ajánljuk összes bajtársaink és testületeik figyelmébe, hogy bár csak mindegyikét a *Dósa*éhoz hasonló, sőt felülmúló ügybuzgalom és áldozatkészség vezérelné a magyar tűzoltói szakirodalomnak még mindig fejletlen, erőltlen pártolása terén! *Dósa István*: „Tűzoltó Évkönyv”-e a szerzőnél (*D. I. Pomáz*) 2 pengőért rendelhető meg.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a sárvári önkéntes tűzoltóság kebeléből *Klímits Károly* alparancsnok, *Horváth József* szakaszparancsnok, *Sinkécz János* szakaszparancsnok, *Radó István* szertárnok, *Katavits Károly* őrparancsnok, *Málek József* őrparancsnok, id. *Dr. Pokorny Gyula* őrparancsnok, *Horváth Gyula* rajvezető, *Nagy József II.* rajvezető, *Radó Gyula* rajvezető, *Ludáti János* kürtös, *Ajkay Zoltán* tb. főparancsnok, *Rosenheim István* tb. szertáros, *Némethy János* tb. őrvezető, ifj. *Pörnczey János* tb. tűzoltó, *Teléki Mihály* tb. tűzoltó részére adományozta.

Kitüntetés. A kormányzó Ő főméltósága megengedte, hogy *Horn Józsefnek*, a Kender-, Juta és Textilipar r. t. művezetőjének több mint 3½ évzideses működéséért elismerése tudtul adassék.

A legfelsőbb kitüntetésben részesült bajtársunkat, aki a fentnevezett gyár tűzoltóságának évtizedek óta lelkes parancsnoka és az Országos Tűzoltó Szövetség választmányának tagja, ezen alkalmából a legmelegebben üdvözljük és kívánjuk, hogy az eddig tanúsított úgyszeretével még hosszú ideig szolgálja a tűzoltó intézmény nemes ügyét.

Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam első évfolyamának elszámolását a belügyminiszter úr helyesnek találta és a felmentvényt megadta s ennek kapcsán 255.027/1929. VIII. sz. leiratában egyben elismerését is fejezte ki a tanfolyam parancsnokának a tanfolyam sikere érdekében kifejtett fáradhatatlan munkásságáért, az előadói karnak pedig eredményes működéséért. A második tanfolyam előreláthatólag 1930. március hó 1-én veszi kezdetét és annak vizsgái augusztus hó végén vagy szeptember hó elején fognak megtartatni.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége *Mátrai Antal* alelnök elnöklésével f. évi november hó 9-én felolvasó-estélyel egybekötött választmányi ülést tartott. Az ülés megnyitása után elnök *Dr. Balogh Dezső* és *Horn József* választmányi tagot és *Müller József* tagot, legfelsőbb helyről érkezett kitüntetésük alkalmából üdvözlölte. Ezután *Sturm István* székesfővárosi tűzoltótiszt általános érdeklődés mellett tartotta meg olaszországi tanulmányútról szóló felolvasását, melyet számos eredeti fénykép bemutatásával tett változatossá. Az ülés napirendjén levő bejelentések tudomásul vétele után a választmány az ideai közgyűlés által megszavazott 500 pengő külföldi tanulmányi segélynek odaítélése tárgyában úgy határozott, hogy az a három pályázónak, névszerint *Teasdale Ottó* székesfővárosi tűzoltó főtisztnak, *Benedek Mihály* és

Sturm István tűzoltó tiszteknek három egyenlő részben kiadassék.

A Paksi Önkéntes Tűzoltó Testület folyó évi október hó 20-án tartotta meg szokásos zárógyakorlatát. A testület a Paksi Levente Egyesület zenekarának közreműködésével vonult fel a Széchenyitérre, ahol a tisztelgőelvonulás után először három feckendővel, egy vezényletre, 5-ös iskola-, majd 9-es gyorsszerelést mutatott be, mely ügy pontosságával, mint gyorsaságával a legteljesebb megelégedést váltotta ki. Ezután taktikai támadási feladat megoldása következett, mely szintén igen jól sikerült. A támadási gyakorlat bemutatása után *Scheurer Károly* testületi elnök magasan szárnyaló, szép beszéd keretében osztotta ki a szolgálati érmeiket, mely után a testület tagjai díszmenetben vonultak el a kitüntetett bajtársak és a megjelent közönség előtt. A jól sikerült zárógyakorlat végzetével, este 8 órakor társasvacsera volt az „Erzsébet-szálló” nagytermében, melyen a községi előljáróság és a község intelligenciája is majdnem teljes számban megjelent, hogy együtt ünnepeljen a derék tűzoltókkal.

Budapest főváros tűzoltóságának 1930. évi költségvetése a következő tételekből alakul: személyi kiadás 2,202.699 P.; dologi kiadás: ruházat, felszerelés 131.502 P.; épületek fenntartása 120.000 P.; fűtés 40.680 P.; világítás 29.480 P.; tisztogatás 21.000 P.; vízdíj 7000 P.; lófogatok 44.968 P.; szerek javítása, pótlása 187.800 P.; távbeszélő 46.640 P.; bútorok 7000 P.; gépkocsik szükséglete 127.782 P.; vegyes kiadások 143.406 P.; önk. testület segélye 6000 P.; fejlesztésre 336.000 P.; összesen: 1,249.258 P. Az összkiadás tehát 3,451.957 P., míg a bevétel csupán 166.556 P. Ezen kívül még rendelkezésre áll az árvízvédelmi kéziszivattyúk karbantartására 5600 P. más költségvetési fejezetből.

A tűzoltóság mint irredenta intézmény. Kolozsvárról írják: A mintegy tíz nappal ezelőtt történt csikszenttamási tűzkatasztrófa ügyében megindult vizsgálat többek közt megállapította, hogy az összeépült hat községnek, amely együttvéve nagyobb, mint sok erdélyi város, semmiféle tűzoltóberendezkedése nem volt. A vizsgálóbizottság azonban, nyilván „felelősségből”, elmulasztotta okát adni. A tényállás ugyanis az, hogy a borzalmas katasztrófáért a felelősség tulajdonképpen a sziguranciát és a csendőrséget terheli, mert a székelyek a tűzoltóságot újra fel akarták támasztani, de mind e fázisuk hiábavaló volt. A csendőrség és a szigurancia kijelentette, hogy a tűzoltóság csak „*Irredenta intézmény*” lenne, tehát nem engedélyezhető. Ezért kellett tulajdonképpen a virágzó székely községnek elhamvadni. (KICS.)

Kéményseprő tűzoltói ismeretekben is jártas legyen! Ezt tartják Németország kéményseprői, de nemcsak tartják, hanem be is tartják. A most nyáron a Berlin melletti Neu-Kölnben lefolytatott kéményseprőmester-tanfolyamon nagy súlyt helyeztek arra, hogy a birodalom minden részéről egybegyűlt és tanulni vágyó kéményseprők ne csak a szorosabban vett szakmai ismeretekben képeztesse ki, hanem a tűzoltói teendőket is elsajátítsák, még pedig elméletileg és gyakorlatilag. A tanfolyam 29 résztvevője tette le eredménnyel azt a vizsgát, amely őket a tűzoltói teendőkben is képesíti. Akik a vizsgát vigignézték, a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a hallgatók teljesítményeiről, mert hiszen mindössze 10 oktatási napon keresztül, napi 3 órában kellett azt a sokoldalú elméleti és gyakorlati tudást elsajátítaniok, amely tudás alapján valamennyi résztvevő a vizsgát sikeresen kiállottnak nyilvánított.

A Pesterzsébeti Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi október hó 27-én tartotta meg ezidei zárógyakorlatát, amely a rossz idő ellenére nagyszámú nézőközönség előtt folyt le. Az Országos Tűzoltó Szövetség részéről megjelent Rosta Géza elnökségi előadó, a Vármegyei Tűzoltó Szövetség részéről Hajós Emil vm. tb. tűzrendészeti felügyelő. A riasztás után azonnal a „Közműhelytelepen” volt 75 tűzoltó 12 szerrel. Az első sugár a paraneskiadás után 87 másodpercre kapott vizet a kétemeletes tetőn. A szépen sikerült gyakorlat után a szertárban az újoncok fogadalomtéttele, majd szolgálati érmek kiosztása következett. Majd a „Polgári Körben” társasvacsora volt, melyen a város vezető férfiai, élükön Dr. Chikán Béla polgármesterrel mind megjelentek.

A Budapesti Kender-, Juta- és Textilipar r. t. gyári önk. tűzoltósága arra érdemeket szerzett tagjainak szolgálati érmeit az Országos Tűzoltó Szövetség képviselőjében *Bence István* előadó folyó évi október hó 27-én lendületes szavak kíséretében osztotta ki. Ezen ünnepélyes eseménnyel kapcsolatos zárógyakorlat, a zuhogó eső miatt nem volt megtartható. E minta gyári tűzoltóság, melynek élén *Kasper Siegfried* igazgató áll, aki egyúttal főparanesnoka is a régi testületnek, *Horn József* paranesnokkal együtt nemcsak az iparvállalat tűzvédelme irányában fejt ki buzgó tevékenységet, hanem a környéken előforduló, más tűzveszedelembe jutottaknak is segítségére siet. A jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok közepett pedig mi sem igazolja

jobban ezen iparvállalat életrevalóságát, minthogy az eddig alkalmazott 1500 magyar munkáson kívül további 500-nak ad kenyeret termékeinek 50%-át pedig messze külföldön (Amerikában stb.) helyezi el.

A „Tűzvédelmi Építéstan”, K. Császár Ferenc építész s. tanár előadásainak sokszorosított jegyzetei kaphatók 5 P. beküldése ellenében a szerzőnél: Budapest, VII, Thököly-út 74. sz. alatt.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. paranesnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtítkára, ny. főv. hiv. főtiszt.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparanesnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak. par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak. par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-úrlap 2.—; Techlár Ernő: „Gredo”, tűzoltói szimfónia 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; **A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA** —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete —.40; Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye 10.— P. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos paranesnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapesti

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkoesik Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőncim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 22

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÓLTÉNY,
GYUTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Leveleim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” (Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs)

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémmöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

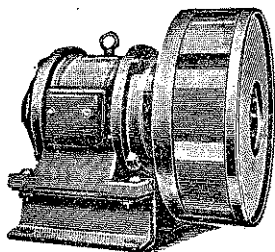
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alarmozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldjük!

Egyesült Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)**Magyar Villamossági Részvénytársaság**

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,**I. Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sportszöv., dai- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

*Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19*Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyára!!!**DAIMLER-BENZ A.-G.**Különleges tűzoltófecskeendő és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendő megtekinthető
fenti cég magyarországi fiókjánál,**a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivételben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPESTIroda: V., Honvéd-utca 18. sz. • Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. • Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.**Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.**

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)

Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sárgöncyim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzínmotoros tűzoltófecskeendők, automobil benzínmotoros tűzifecskeendők és automobil utcalocsoló-kocsik tüzfűzőszivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség székháza.

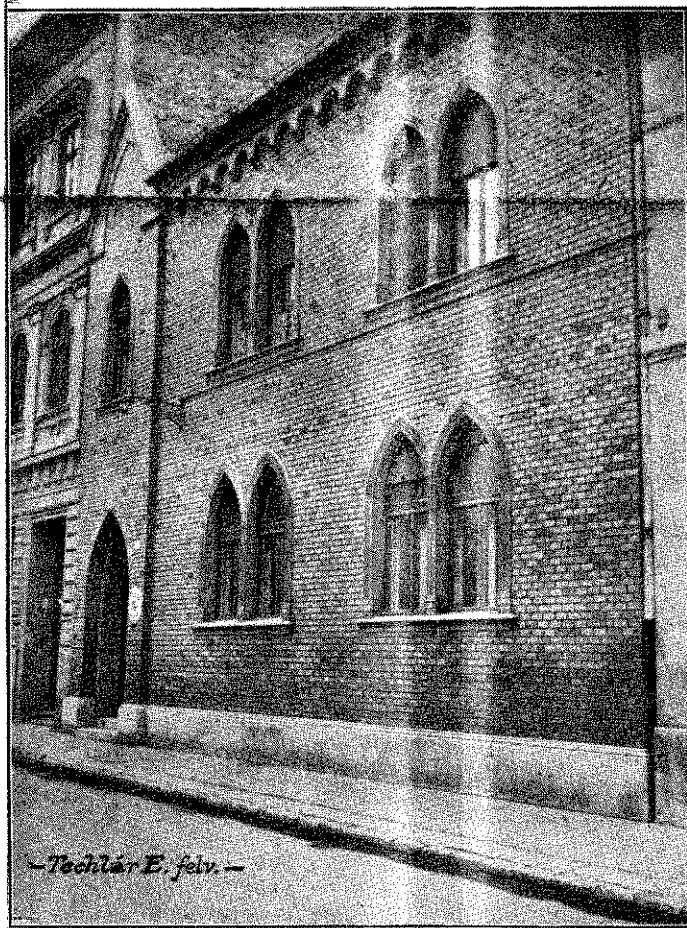
Hatvan esztendő pergett le az alatt, amíg végre a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség saját tulajdonát képező ingatlan birtokába jutott és ezzel végleges hajlékának kérdése is tető alá került. Ezen országos érdekeket szolgáló intézmény, megalapítása után évtizedeken át, mint albérlő húzta meg magát szerényen egy-egy irodaszobáskában és csekély méretű üléstermékekben, míg végre 1905. év november havában — tekintélyének megfelelő helyiséget bérelve — minden tekintetben kényelmes otthonra talált. A leégett Párisi Nagyáruház újjáépítése után, ezen omniózus épület első lakójaként foglalta el az Országos Tűzoltó Szövetség a mostanáig birt helyiségeit. Addig ugyanis senki sem mert a VII. ker. Rákóczi-út 38. sz. házban lakást bérelni, félve ezen épületnek a közelmúltban szörnyű halált halt 11 lakójának sorsától.

Időközben megszületett a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség „Tűzoltó Otthon” alapja, melynek országos gyűjtésből származó első befektetése a budapesti Fehérvári-úti hatalmas telekvásárlása volt.

A létesítendő „Tűzoltó Otthon” lelke, Dr. Óvári Ferenc alelnök, fáradságot nem ismerő buzgalomával mindent elkövetett, hogy e nagyméretűnek tervezett palota felépítésének keretében, az Országos Tűzoltó Szövetség intézménye is, tekintélyes

helyiségekben, megfelelő elhelyezést találjon. És ami közben a kész építési tervek a közeli megvalósításra vártak, kitört a világháború, mely beláthatatlan ideig elsöpörte annak lehetőségét, hogy az Országos Tűzoltó Szövetség helyiségeit is magában foglaló „Tűzoltó Otthon” palotája felépüljön. Az Országos Tűzoltó Szövetség vagyonát pedig megsemmisítette a háború utáni kározos devalváció, a mire fokként oly válságos idők következtek el, hogy már az a veszély kezdte fenyegetni a régi közhasznú intézményt, hogy hajléktalanná válik.

Ekkor *Blasnek* Hugó elnökségi előadó összeköttetései segítségével oly bőkezű és kisigényű albérlőt ajánlott, illetve szerzett, aki az Országos Tűzoltó Szövetség helyiségeinek összes lakbérterheit éveken át viselte. E kedvezmény is utóbb véget ért, a mire az Orsz. Tűzoltó Szövetséget ismét a folytonosan emelkedő lakásbér gondjai terhelték. Időközben, az ország tűzoltóságainak életrekelésével, az orsz. szövetség anyagi viszonyai a javulás útjára tértek és megfelelő takarékosági rendszer mellett évek folyamán oly összegű tőke gyűlt össze, hogy már az ez évi szombat-helyi nagygyűlés alkalmával *Breuer Szilárd* alelnöknek egy korábbi javaslata alapján, az elnökség előterjesztésére a segélyező pénztár közgyűlése egy ház vásárlását határozta el. Ezen határozat végrehajtá-

— Tochlár E. felv. —

sával a közgyűlés *Breuer Szilárd* alelnököt és *Mátrai Antal* választmányi tagot bízta meg.

E megbízás mihamar sikeres eredménnyel járt és a ház vétele *Dr. Marinovich Imre* alelnök további fáradozásával oly gyors lebonyolítást nyert, hogy a székesfőváros szívében, a régi Belvárosban, a *Bástya-utca 13. számú*, egyemeletes, 4 év előtt, — 413 négyszögölnyi telken — épült tehermentes ház, azóta a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tulajdonába ment át, melynek földszinti helyiségei, némi átalakítás után végre — az intézmény végleges otthonául — fognak szolgálni.

Minden magyar tűzoltó büszkén tekinthet intézményünk összetartozandóságának e várára, melynek belső falain — mint ahogy a régi nemesi kúriákon az ősokról megemlékezni szokás — az Országos Tűzoltó Szövetség elhunyt vezércinek olajba festett arcképei is — végleges elhelyezést találnak ezután.

Az Isten áldása lebegjen e házon és az Országos Tűzoltó Szövetségnek a közzét foglaltatott további önzetlen, emberbaráti munkásságán!

Szerkesztő.

A kölcsönös segélynyújtás és az összpontosított tűzoltógyakorlat.

Írta: Szemethy Gyula, j. tűzrendészeti felügyelő, Szepezd, Zala-vármegye.

(Folytatás és vége.)

A községi tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotása, illetve felújítása — természetesen a központi előljáróság, a képviselőtestület bevonásával — a bejárás alkalmával, a szemle megejtése után, egy-egy célkitűzéssel megrendezett támadási feladat kapcsán volna tárgyalandó, rámutatva az anomáliákra s ezzel együtt a szabályrendelet megalkotásának feltétlenül szükséges és halaszthatatlan voltára. A helyi viszonyok figyelembevétele elengedhetetlen követelmény, de sohasem az egyesség rovására.

A központi előljáróság, a képviselőtestület bevonása a tűzrendészet fejlesztése érdekében — már csak az érdeklődés felkeltése és ezen társadalmi tényezők szerepeltetése, foglalkoztatása, megnyerése szempontjából is kívánatos; míg ezzel szemben a tisztán — a községi előljárósággal ügyis elég gyakran nézeteltérésekbe kerülő — tűzoltóságnak szóló szemle, inkább csak közönséges vakparádé, a legtöbbször minden különösebb erkölcsi hatás nélkül.

Az összpontosított tűzoltógyakorlat, az egymásnak kölcsönös segélynyújtásra kötelezett községek tűzoltóságainak együttes gyakorlata. Ez a gyakorlat, bár a járási és kisebb körletli versenyek pótlására is hivatott, mégis nem annyira verseny, vagy ellenőrző jellegű, mint inkább a segélynyújtásra kötelezett községek körletének megállapítását, a nyújtandó segély mérvét, mikéntjét, lehetőségeit, módozatait van hivatva megállapítani. Végeredményben pedig a nagyobb mérvű tüzeseteknél követendő taktikai beavatkozások példáival a nagyobb tüzesetek számát iparkodik csökkenteni.

Az összpontosított tűzoltógyakorlat mindenkor a járási, illetve a vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelenlétében, annak vezetése mellett és oly beosztással tartandó, hogy a járás minden egyes községe — évenként legalább egyszer — egy ilyen összpontosított gyakorlaton résztvegyen.

Az összpontosított gyakorlat idejét és helyét a járási tűzrendészeti felügyelő véleménye és beosztása alapján a főszolgabíró rendeli el. A rendelettel egyidejűleg zárt borítékban közlendő a

parancs, mely rendszerint csak ennyi: „X. községben tűz ütött ki, adjon segítyt!”, vagy a helybeli tűzoltóság számára: „Az összes rendelkezésére álló erővel jelentkezzen a járás tűzrendészeti felügyelőjénél, . . . utca . . . házszám alatt!”

A lezárt boríték címlapján ez áll: „felbontandó . . . év . . . hó . . . nap . . . óra . . . perckor!” — minden résztvevő község számára azonos idővel. A borítékot a községi jegyző vagy bíró őrzi, aki azt a borítékban jelzett időben adja át a község tűzoltóparancsnokának. A tűzoltóság riasztása a boríték felbontása után a helyben tartott gyakorlatoknál szokásos módon történik. A segélynyújtásra kötelezett község parancsnoka a tűzoltóság létszámának kétharmad részével fokozottabb készenlétet rendel el, s a segélynyújtásra hivatott szert az összlétszámnak legfeljebb egyharmad részével indítja.

A haladás módja és sebessége a tényleges tüzesetekhez való kivonulással azonos és ellenőrzendő, mert a körlet beosztásoknál fontos szerepet tölt be.

A járási tűzrendészeti felügyelő a jelzett helyen a természetesen is elsőnek beérkező helybeli tűzoltóság parancsnokának — lehetőleg zászlójelzésekkel kitűzött — támadási feladatot ad fel, melyet az azonnal megold. A szerelés befejezte után, anélkül, hogy a feltételezett tűz színhelyét elhagyná, oly tartózkodási helyet választ magának, mely a járási tűzrendészeti felügyelő tartózkodási helyével azonos és ahol a beérkező készenlétet vezetői őt minden különösebb keresgélés nélkül feltalálhatják. Tartózkodási helye jelezhető zászlóval, éjjel lámpával, kürtössel, stb.

A segélynyújtásra kötelezett községek tűzoltókészenlétei a távolságnak megfelelő időközökben futnak be s a helybeli parancsnok vagy kürtösének „állj!”-jelére, anélkül, hogy szereikről leszállanának, megállanak. A készenlét parancsnoka a szerről leszállva, jelentkezik, bemondva a község, tűzoltóság nevét, a szert, a készenlét erejét, tömlőkészlet, stb., mely után a helybeli tűzoltóparancsnoktól, mint az összes készenlétnek főparancsnokától, parancsnoki minőségüknek megfelelő s a tűzterjedési irányának figyelembevételével megalkotott önálló támadási feladatot kapnak.

Az összes szerek beérkezése és leállása előtt „visszaszerelni” nem szabad! Az utolsó feladat megoldásával egy nagyobb arányú tüzeset alkalmával követendő támadási- és védelem-sorozat taktikájának hű és igen tanulságos képe alakul ki. A visszaszerelést megelőzően a bejárás, a megsemmisítés és a megbeszélés következik.

A megbeszélésen szőnyegre kerül a taktikai feladatok megoldásának bírálatán kívül a segélynyújtás mikéntje, az esetleg még bevonandó községek, az útirányok, a készenlét ereje, a tömlőkészlet nagysága, a fogatkérdés, a vízszerezés, különösen a fecskendőtáplálás, mint a vidéki tűzoltóságok egyik különös gyengéje, a helybeli parancsnok intézkedési és jogköre, helye; a segíty nyújtók jogai és kötelességei, az ilyen zürzavaros helyzetekben a kürtjelzés útján való intézkedés, az egységes vezetés fontossága, az esetleg alkalmazható speciális tűzoltószerek használata stb. Esetleg egy rövidke iskola főként a taktika köréből, a tűzoltóparancsnokok továbbképzésének célzatával.

Egy díszfelvonulás a fegyelem ápolására csak hasznos lehet.

Amennyiben a díjazás lehetséges és megfelelő díjak állanak rendelkezésre, ezek mindenkor és egyedül a tűzrendészeti felügyelő által ítélandók meg és adandók át és csak egyéni díjak legyenek, — mint a fölöttes különös tetszésének, elismerésé-

nek dokumentumai. A tűzoltótestületek jutalmazása inkább a járási vagy vármegyei versenyek alkalmával történjék, vagy pedig a vármegyei Tűzoltó-Szövetség által a járási tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján kiadandó okirat formájában. A jutalmazás kérdésének ilyen formában való megoldása az egyént, mint tűzoltót buzdítja, s nem fog a versenyekről jól ismert elégedetlenségben — a községek egymásközi sokszor egészségtelen — szomszédgyűlöletre vezető versengésében kimerülni.

Végül térjünk ki a financiálákra, a mindentható és mindent megbénító erejű legyőzhetetlen akadályra. Éppen arra az akadályra, mely a nemzeti vagyon védelmére elégséges tűzoltószer helyett a háborúra emlékeztető „Ersatz”-ot ad az egymásnak való kölcsönös segélynyújtásra s ennek megszervezése érdekében összpontosított tűzoltógyakorlatok tartására kényszeríti a tűzoltót.

Az összpontosított gyakorlatok rendezéséhez igazán oly csekély összeg szükséges, hogy azt minden község háztartása megbírja. A tűzoltóság így is, úgyis gyakorol. Hogy helyben, vagy vidéken? — alig lehet lényeges. A díjazás? A szokásos! Semmi! Tapasztalataim szerint az egy-egy ünnepnapon megrendezett ilyen, látványosságzámba menő összpontosított gyakorlatra annyi a jelentkező, nemcsak az önkéntes, de a köteles tűzoltók sorából is, hogy a szerelőszámokban mindig válogatni kell. Tényleges kiadást mindössze az egy, esetleg két pár lófogot maximálisan 6—8 km-es fuvardíja jelenthet. Bár a községek több mint 50 százaléka ezt a kérdést az előfogatállítási vagy fogatkészenléti kötelezettség keretén belül oldja meg a gyakorlatban minden külön díjazás nélkül. De egyébként sem tételezhetünk fel egyetlen számvetőség részéről sem oly szűkkeblűséget, mely egy annyira nagy horderejű és értékű tűzoltó célra fölvetett, 10—20 pengő között mozgó parányi tételt törölne a községek költségvetéséből.

A kishitűség másik akadályára nézve pedig — t. i. hogy a feckendőnek a község területéről való elszállítása fokozottabb veszélyt jelent — legyen elég annyi, hogy véleményem szerint mindig ideálisabb állapotot jelent a tűzoltóság kétharmadrészével, esetleg egy ma már minden községben megtalálható eséplőgépfecskendővel tartott tényleges készenlét, mint a normális állapotok szertárba zárt feckendőjével és a vidéken dolgozó vagy szórakozó tűzoltóság. Pláne ha még hozzáérteljük azt az éppen nem csekély erőt, a sokszor 8—12 község tűzoltóságának a közvetlen szomszédságban gyakorlatozó, válogatott s minden pillanatban egységes vezetés mellett indítható készenlétét, mely az „ausgerechnet” az összpontosított gyakorlat ideje alatt kitört tüzet a szomszédság miatt is már a kitörés első stádiumában észrevéve, szinte perek alatt érkezhetik a feckendőtől 2—3 órára megfosztott község segítségére.

A fentiekből világosan kitétszik, hogy az ilyen tényleges állapotokat visszatükröző és valószínűségi helyzetekre épített összpontosított gyakorlatokra van szüksége ma a jórészt 50—300 házat számláló egyetlen feckendővel vagy még azzal sem rendelkező községek tűzoltóságának a sablonos és parádás ki- és felvonulások helyett, melyek a szerelés gyorsaságát talán még fokozhatják, de ezen felül erkölcsi hatást alig fejtenek ki, nagyobb tüzesetek megadályozására pedig éppen képtelenek.

Az ilyen összpontosított gyakorlatok lehetővé fogják tenni a 230.000 B. M. rendelet mostoha intézkedéseinek — legalább részben való — orvoslását. Meg fogják oldani a kölcsönös segélynyújtás

annyira problematikus és annyira aktuális kérdéseit. Meg fogják szüntetni a fölös és káros, éppen nem kívánatos vitákat, az átkos közönyt és a szomszédgyűlöletet.

Az összpontosított tűzoltógyakorlat módot nyújt a tűzoltóságnak arra is, hogy magát a nagyobb tüzesetek megakadályozásának taktikájában, az irányítók kiképzéséhez annyira nélkülözhetetlen gyakorlati példákon, a tényleg létező és helyzetek közt található objektumokon képezhesse, stb.

Végül az összpontosított tűzoltógyakorlat közelebb hozza a magyar fogalmak majdnem mindig idegen szomszédját. Testvért, rokont, barátot, bajtársat szerez s további alapot nyújt majd a társadalom mindinkább gyengülő áldozatkészségére és jóindulatára épített tűzoltóságnak életet és vagyont mentő nagy, nehéz, hálátlan munkájához.

Tapasztalataim a falusi tüzek és tűzoltóságok körül.

Írta: **bezerédi Bezeredy László**,
a vasvári járás tűzrendészeti felügyelője.

(Folytatás és vége.)

Nézzük már most, hogy miként állunk az oltással. Az oltást is bizonyos körülmények kedvezőtlenül befolyásolják. Így a tűzoltás hátrányául szolgál igen gyakran a tűz keletkezésének időpontja is. Eltekintve az évszakoktól, mindenesetre nagy különbséget jelent azon körülmény, hogy éjjel, vagy nappal tör-e ki a tűz? Nappal ugyanis a lakosság zöme kinn a község határában tartózkodik, ahol mezőgazdasági munkával van elfoglalva s így időbe telik, míg a pusztító veszedelemtől értesül. Ettől függ azután, hogy a község tűzoltósága a tűzjelzés után mennyi idővel tud a helyszínén teremni.

Az igazság kedvéért meg kell jegyezmem, miszerint a tűzoltók általában olyan fegyvelmezett és gyors munkát végeznek, hogy komoly tűz esetén, a tűz jelzésétől számított kis negyedórán belül már vízszugárral dolgoznak. Most tehát kezdetét veszi az oltási munka. A vezénylő parancsnok helyzete ilyenkor fölülte nehéznek mondható, mert főleg a mai viszonyok mellett sokszor nagyon is hosszú időbe telik, míg a esendőrjárór értesülve a tűzről, a helyszínén terem, vagy néha még éppen csak utólag értesül róla; így tehát a vezénylő parancsnoknak teljes felelőssége tudatában kell az intézkedést megtenni és kizárólag a maga sokszor maroknyi csapatára támaszkodni. Nehéz a helyzete azért is, mert főleg falusi tüzeknél mindenki dirigálni akar és mindenki jobban akarja tudni a tennivalókat, mint a vezénylő parancsnok és mindenki, csak a magáét akarja védeni. A szomszédéval azonban senki nem törődik és nem igen bánja, ha az le is ég.

Miközben a parancsnok a helyi tűzoltósággal a legszükségesebb és sürgősebb védelmi intézkedéseket végzi, előbb a közelebbi, majd utóbb a távolabbi községek tűzoltósága megjelenik. Nálunk Vas megyében a szabályrendelet előírja, hogy a községek egymásnak nyolc km-en belül segélyt adni tartoznak. A helyi parancsnok legjobb tudása és belátása szerint osztja be most a megjelent segélycsapatokat. A feckendők eleinte közvetlenül a kutakból dolgoznak, már ahol a kutak mélysége engedi, mert a járásomban van olyan község is, amelyben amikor a vízállás a legmagasabb, akkor 50—52 méter mélyen áll a víz a kutakban.

Csakhamar azonban, főleg száraz nyári időben, amikor a tüzesetek leggyakrabban fordulnak elő, a kutakból kifogy a víz. Így azután előáll az a helyzet, hogy a víz szállítására a község fogatosait kell mozgósítani. Itt azután ismét rengeteg visszaélés történik, főleg miután a vezénylő parancsnok nem nézhet személyesen mindennek utána. Elsősorban is abban tapasztaltam a visszaéléseket, hogy nagyon sokan nem fognak be vízszállításra, mely körülményt főleg az éj sötétjében nem könnyű ellenőrizni és a hiányzókat neveit megállapítani. Visszaélés nyilvánul meg továbbá még abban is, hogy azok közül, akik befogtak és vizet szállítanak, olyanok is akadnak, akik látszólag veszélyeztetve vannak, illetve látszólag veszélyeztetett házak, vagy pajták tulajdonosai, amiért is az általuk szállított vizet saját céljaikra akarják igénybe venni s így a parancsnok utasításait figyelmen kívül hagyva, csak azzal törődnek, hogy saját házuk vagy pajtájuk tetejét esőbörrel állandóan öntözhessek. Ennek a helytelen volta világos és magától érthető. Ezáltal az illetők nemcsak a vizet vonják el a tűzoltástól, hanem a saját és esetleg férfi hozzátartozóik munkáerejét is.

Előfordulhat és elő is szokott fordulni az az eset is, hogy az oltás kezdetén uralkodó szélirány időközben megváltozik s ami az oltás kezdetén veszélyeztetve volt, később a leégés veszélyétől mentesül. Így tehát, amit az oltás kezdetén a vezénylő parancsnok külön feckendő beosztásával védett, azt később különösebben védeni szükségtelenné válik s a vezénylő parancsnok az így feleslegessé vált feckendőt más veszélyeztetett helyre rendeli.

Am de ilyenkor ismét nagy nehézséggel találja szemben magát a vezénylő parancsnok, amidőn rendelkezéseinek érvényt akar szerezni, valamint az a tűzoltócsapat is, amelyik ezen átszerelés végrehajtására utasított. Az ingatlan-tulajdonos ugyanis, aki még az oltás kezdetén veszélyeztetve volt és akinek a védelmére a vezénylő parancsnok külön feckendőt osztott be, nem akarja belátni, hogy védelemre közvetlenül már nem szorul s így erőszakkal is igyekezik megakadályozni, arra való hivatkozással, hogy a szél iránya ismét megfordulhat s így ő közvetlen veszélybe juthat ismét.

E jelenségeket mind személyesen tapasztaltam olyan falusi tüzeknél, ahol a vezénylő parancsnoki tisztséget mint járási felügyelő, magam töltöttem be. De ha a vízelosztás és a tűzoltás egyébként teljesen rendben folyik is, akkor is egy nagy, szinte megoldhatatlan nehézség mutatkozik, t. i. a nyomólegénység kérdése. A tűzoltókat, akiknek a feladata a szakmájukba vágó munkák, mint szerelés, tömlőfelügyelet, esetleges tömlőhosszabbítás stb. elvégzése és ellátása, nyomólegénység gyanánt be nem oszthatók, mert az említett okokon kívül kevesen is vannak hozzá. Emellett nemcsak a saját feckendőjüket kell nyomólegénységgel ellátni, hanem a segélyesapatok feckendőit is. Az első felbuzdulás tartama alatt még csak meggy valahogyan a nyomórudak kezelése, illetve a szivattyúzás, de ha a szivattyúk működtetése hosszabb időt vesz igénybe, mint pl. nemrégiben egyik községemben, ahol 650 kereszt kicsépeletlen gabona égéséről volt szó, amely éjjel 11 órától másnap délután 1/21 óráig tartott, tehát 14 óra hosszat, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy a nyomólegénység mindjobban szökik a feckendők mellől. Főleg áll ezen körülmény, ha a tűz éjjel tör ki. Hiába van ott a csendőrség, hiába

hajtja az embereket a feckendőhöz, mert mihelyt elfordul vagy ellép onnét, a másik oldalon elszöknek onnan.

Ennek a jelenségnek okát egyrészt abban látom, hogy a tüzek tekintélyes részénél az öngyújtás gyanuja forog fenn, mely körülmény érthetővé válik, hogyha a jelenlegi nehéz mezőgazdasági viszonyok közepett, a termények katasztrófális értékesítésének lehetőségét tekintjük. Másrészt pedig könnyebb és kellemesebb a tűznél nézegetni, mint a feckendőt nyomni. Ezen könnyű volna úgy segíteni, amint azt *Dittrich József* székfővárosi tűzoltófőtiszt a Tűzrendészeti Közlöny kilencedik számában vázolta, hogy jegyzősegenként, vagy községérdekesoportonként hordozható motorfeckendőt szereznének be, főleg olyan községekben, vagy községesoportokban, ahol valamely természetes vízforrás, ú. m. patak, folyó, tó stb. van kéznél. Az elgondolás kiváló, de sajnos annak kivitele, megoldása lehetetlen.

A községeknek ugyanis még a közönséges kézi-erőre berendezett feckendő beszerzésére sincsen fedezete, nemhogy az annál lényegesen drágább motorfeckendők beállítására. A mai 50%-os pótdadó megkötöttség mellett ilyen beszerzésekre gondolnia sem lehet. Igaz, hogy a mai dekonjunkturális állapot mellett a társadalom nagyobb adóterhet nem bír el; de még ha azt az 50%-on felül meg is szavaznák, úgy e tétel a Belügyminisztériumban, a községi ügyosztály biztosan törli. Így tehát, bár ismerjük a segítség módját, segíteni megint csak nem tudunk, mert az anyagi viszonyok nem állanak rendelkezésünkre. Felkérem ezért a Bajtársakat, hogy akik a segítség valamely módját ismernék, legyenek szívesek azt velem közölni, vagy a lap hasábjain nézetüket kifejtteni.

Olaszországi tanulmányutam.

1929 május 29—június 7.

Írta: **Sturm István** székfővárosi tűzoltófőtiszt.
(Folytatás és vége.)

A velencei időjárás állandóan enyhe, meleg és egyenletes szokott lenni. Éppen ezen oknál fogva a tűzoltóság motoresónakjai állandóan künn vannak a szabadban; legfeljebb csak vízhatlan ponyvával vannak letakarva. Az idei szi-gorú tél azonban egész váratlanul ide is ellátogatott; melynek következtében a szabadban álló motoresónakok az időjárás viszontagságaitól nagyon sokat szenvedtek.

Velence tűzoltófőparancsnokának előterjesztésére — éppen ezen legutóbbi esetből kifolyólag — a város tanácsa elhatározta egy új zártörség létesítését. Már építészeti szempontból is igen érdekes egy ilyen víziörségnek a felépítése. Ennek az épületnek az alapozásához, hatalmas gőzdaruk segítségével, nem kevesebb mint 2750 darab, 3 m hosszúságú amerikai vörösfenyő cölöpöt vernek le a víz alján lévő talajba. A cölöpökre 2 m vastagságú betonlapot helyeznek, amelyre épül a tulajdonképpeni örség épülete. Építkezés közben — szigetelés céljából — minden sor téglaközé kátrányt tesznek. A kétemeletes örségépület hatalmas szertár kapui a Canal Grandéra nyílnak. Belső berendezése a legmodernebb igényeknek is meg fog felelni. Az örség építési összköltsége meghaladja a 4.000.000 lírát.

Nem mulaszthatom el, hogy a híres Lidórol egy pár szóval meg ne emlékezzem. Velencéből motoresónakon meglehetősen rövid idő alatt tettük meg a kb. 10 km hosszúságú utat. A Lidón a tu-

lajdonképpen strand, több kilométernyi hosszúságban húzódik végig a tengerparton. A strand hatalmas ötemelet magas, tisztán fából épült nagyméretű fogadóterme 1927. évben teljesen leégett. A hatalmas lángok, a kisugárzó hő és a keletkezett rendkívül erős szél ellenére is az égő objektumtól balról és jobbról végighúzódnó kabinokat csak nagy fáradság árán sikerült megmenteni. Minthogy a tűzoltóság a háborgó tenger felől nem szerelhetett, kénytelen volt a tüzet Velence felől megközelíteni, miáltal a nem kevesebb, mint cca 10 km hosszúságú tömlővezeték fektetése a gyors beavatkozást nagyban hátráltatta. A Lidó tűzörsege a segítségül érkező velencei őrséggel együtt 12 sugarat szerelt.

Innen tovább haladva elérkeztünk a tengerparton épült s a Lidó leghatalmasabb 7 emelet magas szállodájához, a Hotel Excelsiorhoz, ahol 700 személy nyerhet szállást és amelynek nem kevesebb, mint 350 alkalmazottja van. A szálloda legnagyobb fénylő, pazarló berendezett díszterméből pompás kilátás nyílik a tengerre. Az egyes szobák napi ára 250—1000 líra között váltakozik.

Mestreben megtekintettünk egy modern, nagy kiterjedésű naftagyárat. Az ipartelep neve: Italo Americano del Petrolio és a városon kívül terül el. Tűzrendészeti berendezése közül említésreméltó egy beépített 275 lóerős Diesel-motor nyomásfokozó, továbbá egy stabil központi habbal oltó készülék. A mérhetetlen nagy benzintartányokat minden oldalról vízesőhálózat veszi körül, amelyre a tartány minden oldala felől egy-egy 32 mm-es lövőkével ellátott lanszirozható sugáreső a tartány felé beállítva, állandóan készenlétben áll. Vész esetén a főcsapot megnyitják és a stabilmotort megindítják, miközben a sugarak hatásosan hűtik a tartányokat. Nyári nagy melegben, amidőn a nap heve erősen tűz a tartányokra, azok tetején állandóan forgórózsa permetezése által folytonos hűtés alatt állanak.

Utolsó állomásunk *Triest*, hajdan hatalmas, élénk, ma esendé tengeri kikötőváros, melynek egész tűzoltósága a város közepén csak egy központon van elhelyezve. Létszáma: 1 parancsnok, 3 tiszt és 90 főnyi legénység, melynek szolgálata 24 óráig tart, mely után 24 óra szabadidő következik. Az őrség 2 autófeeskendővel, 2 szerkocsival és egy mentőszerautomobillal van felszerelve. A hivatásos tűzoltóság egyúttal a tengeri kikötő tűzvédelmét is ellátja.

A tengeri kikötők tűzvédelmi berendezéséről megemlékezve, általában azt tapasztaltuk, hogy a városok szárazföldi tűzoltósága a tengeri kikötőtűzoltóság parancsnokságához közel van elhelyezve. Ezen berendezés lehetővé teszi azon körülményt, hogy a kikötőben előforduló tüzesetek alkalmával a közelben levő szárazföldi tűzoltóság a „kikötőtűzoltóság” azonnali segítségére lehessen.

A tengeri kikötők a maguk hatalmas raktáraikkal együtt mélyen belenyúlnak a tengeröbölbe, hogy a hatalmas tengeri hajók könnyűszerrel ki tudjanak kötni. Ezek a raktárak egymástól legalább 10—15 m távolságra nyertek elhelyezést, melyek többnyire vasbetonból épülnek; emellett 50 m hosszúságú és 20 m szélesek. A raktárak, aszerint, amint gyúlékonyabb anyagok elhelyezésére szolgálnak, belül tűzbiztosan két, esetleg három részre vannak egymástól elválasztva. Minden egyes raktár 4 sarkán belül, a tűzveszélyes raktáraknál kívül is, egy-egy tüzesapszekerény 70 mm átmérőjű és megfelelő hosszúságú tömlőkkel teljesen felszerelve áll készenlétben. Ezenkívül a könnyen gyulladó anyagokkal zsúfolt áruraktárakban „Sprinkler”-készülék is be-

van rendezve. Természetesen a hordóvíz vödörrel és a kézi oltókészülékek sem hiányoznak e raktárakból, amelyek belsejében, valamint a kikötő egész területén a dohányzás szigorúan tilos.

Előbb említett raktárakban csak szilárd halmozott állapotú áruk nyernek elhelyezést. Míg a tűzveszélyes folyadékokat, mint például a nyersolaj, alkohol stb., az érkező hajókról közvetlen vasúti kocsikban tárolják s azután innen azonnal tovább is szállítják. A vízesőhálózatokban uralkodó atmoszferikus nyomás 15 légkörnek megfelelő.

Robbanóanyagokkal érkező hajók egyáltalán nem futhatnak be a nagy kikötőkbe, hanem ezek onnan legalább 6—8 km távolságra, külön erre a célra szolgáló ú. n. „robbanókikötő”-ben kötnek ki.

A kikötőtűzoltóság és a városi tűzoltóság külön parancsnokság rendelkezése alatt áll, melyek egymástól függetlenek. E tűzoltóságok egyébként 3 csoportot képeznek, melyek elosztása a következő:

1. A kikötőkön belül a szárazföldön, elhelyezett őrségek.
2. A vízi motoros őrségek.
3. Végül az ezeket támogató szárazföldi, városi tűzoltóságok.

Minden kikötőőrség egymással összeköttetésben áll és azok minden tűzjelző vonala a kikötőparancsnoksághoz fut be. Ez a központ. Minden őrség 1—1 őrségvezetőből és 6 főnyi tűzoltóból áll, melyek külön-külön 2—2 hatalmas tömlőőrsővel, egyenként 400—400 m hosszúságú tömlővel, legalább 3—3 „Draeger”-féle oxigénes füstálare, haboltókészülék, végül különféle bontószerszámok és világító berendezéssel vannak ellátva.

A vízi motoros őrségek „szócsó” hallótávolságnyira vannak egymástól. A motoroshajókra 1 parancsnok és 6 kiszolgáló személyzet van beosztva. Ezekon kívül egy nagyobb tűzoltóhajó is rendelkezésre áll, amelyen a parancsnok állandóan szolgálatot teljesít. Ez a parancsnoki őrhajó állandóan a kikötőparancsnokság közelében tartózkodik, mivel innen kapja tűz esetén az első parancsot.

A városi tűzoltóság a kikötőparancsnoksággal telefon útján közvetlen összeköttetésben áll és nagyobb tűz esetén — segítségül hívás után — a kikötőtűzoltóságok támogatására azonnal a vész helyére vonul.

Lássunk egy ilyen kikötői tengeri tűzjelzést, mint amelyet nekünk is volt szerencsénk láthatni. A XXVIII. számú raktárból tüzet jeleznek. A jelzés befut a legközelebbi őrségre, mely azt a kikötőparancsnoksághoz továbbítja s egyidejűleg kivonul. Ebben a pillanatban megszóll a kikötőparancsnokság épülete tetején elhelyezett szíréna, melyre a többi őrségek is figyelnek. A parancsnokság ismerve a raktár fekvését és tűzveszélyességét, aszerint rendel ki az őrségeket, illetve motoros hajókat. Egyidejűleg a városi tűzoltóság is kivonul a kikötőőrség támogatására.

Nem mulaszthatom el végül, hogy a nagy tengeri útról érkező hajók kikötéséről meg ne emlékezzem. A hajó, mielőtt a kikötőbe futna, már annak bejárata előtt legalább 6 km távolságból sípjeleket ad le, jelezve, hogy ki akar kötni. Ilyenkor a kazánt már fűteni nem szabad, nehogy a hajó szikrázó kéménye tüzet okozhasson. Előbb említett jelzésre 3—4 kis nyersolajmotoros hajó vonul előre, amelyekhez a nagy hajót kötik és így vontatják be a kikötőbe.

Visszapillantva olaszországi tanulmányutam folyamán észlelt tapasztalatokra, úgy vélem, hogy a látott tűzoltói berendezések egyrészének hasznosítása nálunk is elkelne. Jólesett tapasztalnom azon körülményt is, hogy Olaszországban a fegyelem ke-

zelése, más külföldi tűzoltóságokéhoz képest magas fokon áll. A magyarok iránt tanúsított barátságos figyelmük azonban, mindenek felett alkalmas volt arra, hogy az ott eltöltött kellemes napok emlékét előttünk minden időben felejthetlenné varázsolja.

A tűzoltó- és mentőügylet tanulmányozó társaság negyedik útja Magyarországon.

A Zentralblatt für Feuerschutz, Feuerlösch-, Bau- und Versicherungswesen, Leipzig f. évi 13—14. száma részére írta: Frank Syndikus

hiv. tűzoltóféparancsnok, Leipzig.

Németből fordította: Dr. Balogh Dezső.

(III. folytatás és vége.)

V. Szeged.

Szeged a mezőgazdaság déli központja, mely 100 hektárnyi területen épült, 8000 háza és 130.000 lakosa van. Hivatásos tűzoltósága 3 tisztből, 41 emberből és 4 kocsisból áll, melynek kiegészítésére 20 főnyi önkéntes tűzoltóság szolgál. A gyári tűzoltóságok száma 4. A város 400 tűzesappal van ellátva. Négy autószer és öt motorfecskendő áll rendelkezésére. 1928. évben 3732 tűzrendészeti szemle tartatott. A tűzoltóság főparancsnoka *Papp Ferenc*, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi előadója és a „Magyar Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve” szerzője.

Szeged szeretetreméltó főparancsnoka már Budapestre érkezésünk alkalmával szívélyesen üdvözölt bennünket. Épp ilyen szeretetreméltó és szívélyes fogadtatásban részesített bennünket itt is, úgy ő, mint a város képviselőjében megjelent Dr. Dolffy kormányfőtanácsos, amint Szegedre herobogtunk és amint a magyar nemzeti Himnusz komoly hangjai fülünkbe zengtek, melyet a tűzoltó zenekar játszott és a szívből jövő „éljen” kiáltás felharsant.

Örömmel fogadtuk ezen estén, a városnak, a városi színházban tartott operaelőadásra szóló meghívását, mely alkalommal Verdi „Álarcos bál”-ját játszották.

A jó szegediek értették a módját, hogy miként kell az igazi magyar életet velünk megismertetni; ezért igazán mindenkor a legnagyobb hálával fogunk viselkedni irányukban; mert végeredményben a külföldi tanulmányútnak csak úgy van igazi értéke, ha az ember a néppel együtt érez.

Azért is kívánatos volt reánk nézve, hogy a magyar nyelvet a műzene nyomán is kövessük és egy zenekar technikáját is hallgassuk — amelyet ezúttal a katonaság szolgáltatót —, mert eddig ahol csak jártunk, mindenütt cigányok játékaival szórakoztattak.

És midőn hölgyeinket a szeretetreméltó városi tanács, a közkedvelt hímet papucsokkal megajándékozta — figyelmüket a Szegeden honos papucsiparra felhíván —, ez az ajándék annyival is kedvesebb volt előttük, mert egyik-másik házi uralmán az úton már oly rég nélkülözött jelvényét üdvözölte benne.

Épp ily szerencsés volt az a körülmény, amikor nekünk és háziasszonyainknak a kellően vezetett magyar konyhát bemutatták. Mivel amit mi eddigelé megízleltünk, többé-kevésbé a nemzetközi szálloda jellegét viselte magán. A szegediek ehhez jobban értettek; ettünk halpaprikást, sült tiszai halat és végül a magyar nemzetieledelt: túros csuszát. Ha mi eddig is tudtuk, hogy a paprika a magyar főzőművészetben meglehetősen szerepet játszik, úgy most megtanultuk, hogy ez a leg-

fontosabb fűszere a magyar konyhának. Egy séta a paprikavásáron, minden beszédnél jobban felvilágosított bennünket a nagymértékű paprikafogyasztás felől. Mindenesetre, az egész tanulmányi társaság asszonya és férfia Szegeden állandóan csillapíthatatlanul szomjazott, jóllehet asztalunkra csak a legszelídebb, a rózsapaprika került. Végeredményben a szegediek elérték, amit óhajtottak és látogatásunk néhány napja alatt annyi sokfélélt láttunk, ami mind arra szolgált, hogy a magyar nép iránt, a legjobb megértéssel viseljük.

Magától értetődik, hogy főcélunk a tűzoltói és mentői berendezések tanulmányozása volt; mindkettőben Papp főparancsnok és Dr. Paulikovics Elemér orvos úr szívessége révén, alapos tájékozódást nyertünk. Óhajtsunkra a hivatásos tűzoltóság motorfecskendővel iskolaszerezést, továbbá horoglétramászt és tololétraszerelést végzett. — Mindez kifogástalanul és feszesen történt.

Alaposan megsejleltük a mentőautók berendezését, valamint a mentőállomást magát is.

Rendkívül szívélyes vendéglátásban volt részünk a Magyar Kender- és Lenipar Rt. részéről, mely nemcsak gyári tűzoltóságát, hanem modernül berendezett tágas ipartelepét is bemutatta. Rendkívül kitűnőnek találtuk ezen iparvállalat vízellátásának megvalósítását. A szemlét követő ízletes falatokat csinos magyar nők szolgálták fel számunkra.

E látogatást a városi hatóság tulajdonképpeni fogadtatása követte, mely a tanács tagjai részéről a szegedi városháza termeiben folyt le, ahol a tanulmányi társaság tagjai szintén hálás köszöneteket tolmácsoltak. Ezután *Dr. Szalay József* kerületi rendőrkapitány „A tűzoltóság és tűzrendészet”-ről tartott előadást, mely époly tetszést aratott, mint *Papp* főparancsnoknak ezt követő előadása, mely a mezőgazdasági termények tűzelleni védelméről szólt.

Ez előadásokhoz járult a tanulmányi társaság tagjainak felszólalása, mely a főispán és Dr. Somogyi Szilveszter polgármester jelenlétében folyt le. Ez előadásuk után Szeged városa vendégszeretetének voltunk részesei, mely megismertetett bennünket a már említett ízes nemzeti eledelleikkel. Délután, a modern géberendezésű „Szikra” gyűjtőgyárat tekintettük meg. Rendkívül érdekes látványt nyújtott a gyűjtőfácskák és a gyufaskatulyák gyártása.

Egész utazásunk fénypontjának azonban május 15-ikének estélyét kell tekintenünk. Miután a Szechenyi-téren délután $\frac{3}{5}$ órakor katonai térszene hangjai esendültek fel; $\frac{3}{4}$ órakor pedig tornászok és tornászok mutatványai kezdődtek, melyeket teljes szabadsággal végeztek. A tornászok előadásai után remek tűzijáték megsejlesztésében volt részünk, melyet a lakosság élénk érdeklődése kísért. Hozzávetőleges becsülésünk szerint közel 14.000 ember sereglett össze, amint a valóban nagyarányú esti tűzoltógyakorlat kezdetét vette.

„Ég a városháza!” — ez volt a jelentés, mely az egész tűzoltóságot talpra állította. Vértörő színben ragyogott a városház tornya, majd hirtelen vakítóan csapott fel a torony tetején egy lángkoszorú. Ez a színjáték félelmesen szép volt az éjsötétjében. A felvonuló tűzörségek jelzései élesen harsantak fel a távolban. Egyre jobban közeledett a várakozó tömeg által üdvözölt tűzoltóság, majd kezdetét vette a nehéz munka. A tűzoltók tololétraikon hatoltak fel a városháza tetejére és annak tornyára, ahol egy fényoszlop vakító fényében, egy életmentés játszódott le szemünk előtt. A toronynál kísértetiesen tünt elő egy emberi alak szilhuettje, aki

a városház tetejére kötélén ereszkedett le. Ezenközben a motorfeeskendők hatalmas víztömegeket ontottak a városháza tetejére, ahonnan csakhamar kis motorfeeskendő sugara támadta a tornyot. Lassankint megszűnt a vakító fény, mellyel a torony az éjszakát bevilágította és kevéssel 10 óra előtt felhangzott a tűz végét jelző kürt szava. Ezzel az éj idején tartott és megfontolást igénylő gyakorlattal, nehéz feladatot oldott meg a tűzoltóság, melynek sikeres végrehajtásáért úgy a csapatnak, mint a városnak legnagyobb elismeréssel adózunk.

Másnap reggel *Móra Ferenc* rektor úr vezetésével a múzeumot tekintettük meg, mely nemcsak mint képtár nagyértékű, hanem különösen archeológiai tekintetben nagyjelentőségű és ritka kincseket rejt magában. Nagy kár, hogy kevés volt az az idő, amit ebben a művészeti intézetben, szakszerű vezetés mellett eltölthettünk.

Itt a múzeum látogatása alkalmával, az idő rövidsége felett való sajnálkozásunk folyamán vált előtünk világossá azon körülmény, hogy miért mutatja Szeged mindenképpen olyan modern város képét? A múzeum néhány képe ezt szemünk elé tárta. 1879 március 11 és 12-én a megáradt Tisza és Maros 5585 házat elsöpört és közel 2000 lakost a hullámok ragadtak el. Jelenleg már a város biztonságának védelmére, a csaknem minden évben fellépő áradás ellen két övgátat és egy csaknem 9.50 m magas gyűrűgátat emeltek. A Tisza felett pedig monumentális vashíd ível, mely *Eifel Gusztáv* tervei szerint készült és a hídfeljárókkal együtt 591 m hosszú.

A múzeum látogatása után, Papp bajtársunk a Belvárosi Moziba vezetett bennünket, ahol nagy örömről, körünkben viszontláttuk *Dr. Marinovich* államtitkárt. A mozgósínház beható megismerése után, Papp bajtárs, a tűzbiztos moziról tartott előadást.

Ezen előadást egy 41 km távolságban fekvő tanyai kirándulás követte, ahol bennünket *Teodorovits* erdőtanácsos üdvözölt, hogy ezután minket az erdészeti szakiskola múzeumának megtekintésére kísérjen. Fejtegetéseiből jutott tudomásunkra azon körülmény, hogy a magyar királyság — amely határainak megcsönkítése miatt erdőkben nagy veszteséget szenvedett — nagy buzgalommal azon fáradozott, hogy e hiányt szorgalmas fásítással pótolja.

Visszatérésünket még egy rövid szemle követte a Piek-féle szalámigyárban és az utána felszolgált jó falatok élvezése. Amennyire kitűnőnek találtuk ezt a specifikus magyar terméket, épp annyira sajnáltuk, hogy — tekintettel a németbehozatali tilalomra — ennek a pompás szaláminak élvezete otthon számunkra lehetetlenné tétetett.

De ütött a búcsúzás órája! Amikor Papp bajtársunk még sok megismerélni valót tartogatott számunkra és magunk sem siettünk túlságosan, hogy a vendégszerető Szegedet elhagyjuk. Sebtedben vitt el bennünket még a tiszai mentőállomásra, hogy ott a motoresónakkal való mentőgyakorlatokat bemutassa. Végül egy-egy csoportunkat a motoresónakban elhelyezve, biztos kezekkel vezette azt a sebes folyamon. Én komolyan aggódtam — de nem azért, hogy Papp bajtársunk sportkedvelő tagjainkat elmerítse, — hanem, hogy vonatunkat pontos időben nem tudjuk elérni. Végül nem tudva másként segíteni, megnyomtam az autózsirénát, melynek éles hangja végigsivított a vizen és íme! — egyszerre valamennyien ott termettek.

Elutazásunk époly ünnepélyes volt, mint megérkezésünk. A tűzoltóság ismét kirendelte zenészővel tisztelgő osztagát, mely ezekben a napokban oly kedvünkre való volt; búcsúztatásunkra eljöttek:

Dr. Marinovich, Papp és mind a többiek. A vonat lassan elindult. „Éljen!” A magyar nemzeti Himnusz felhangzott és nemzeti énekük hangjára époly meghatottan állt ott mindenki, mint mi, vagy az egyszerű vasúti munkás, sapkájával a kezében. Üdv nektek, hazaszerető magyarok!

VI. Sopron.

Sopron 36.000 lakossal és 2600 házzal bíró város. Hivatásos tűzoltósága 20 emberből, önkéntes tűzoltósága 102 emberből és mindkettő egyazon közös parancsnokság alatt áll. (Zügn erdőtanácsos.) Két gyári tűzoltósága, 12 tűzjelző-állomása, emellett városi telefonja, 420 tüzesapja van és 8 autószer felett rendelkezik. 1928. évben 60 tűzrendészeti szemle tartatott. A mentői szolgálatot 3 mentőautóval és 2 lófogatú mentőkocsival, a hivatásos tűzoltóság látja el. Havonta átlag 200 kivonulás fordul elő.

Ismét éjszaka volt, amidőn Budapestre visszerültünk. És ismét a legmesszebbmenően gondoskodtak kényelmünkről. Még egy éjszaka falaid közt, te büszke királyi város, melyet annyira megszerettünk. Azután vissza Győrbe, ahol ismét *Erdélyi* bajtárs gondoskodott rólunk a legszívélyesebben. Győri tartózkodásunkat ezúttal csak igen rövidre szabhattuk, mivel a legközelebbi vonattal Sopron felé kellett indulnunk. De hála a gondoskodásnak, ezt az időt is kellőképp kihasználhattuk, amennyiben a vasúti étteremben a terített asztalnál nyugodtan és jó étvágyval fogyasztottuk el ebédünket. Majd a győri bajtársaktól egy szívbeli búcsúzással váltunk el, akik *Erdélyi* bajtársal együtt megjelentek. Még egy tekintetet vetettünk Győr város képére és minden szem felesillant, amint e szép városban eltöltött kellemes órákra emlékezünk.

Nem sokáig tartott útunk, amíg Sopronba (latinul: castrum Supruniensis) érkeztünk. A pályaudvaron *Zügn* erdőtanácsos, a város valamennyi tűzoltóságának vezetője jelent meg üdvözlésünkre, míg *Supper* parancsnok tiszteletünkre egy tűzoltó-díszszázadot vonultatott fel.

A hivatalos üdvözlésünket *Zügn* erdőtanácsos a tűzoltólaktanya üléstermében eszközölte, aki ezúttal igen ügyesen, a regensburgi *Rösch Frigyesre*, a magyar tűzoltóügy atyjára utalt, aki a német tűzoltó eszmét Sopronba ültette át, ahonnan az működésének hatása alatt egész Magyarhonban elterjedt. A szívélyes üdvözlőbeszéd észrevétlenül rendkívül érdekes előadássá nőtte ki magát, mely a magyar tűzoltóügy megismerése szempontjából igen értékes áttekintésül szolgált. Az előadás befejezte után a tűzoltólaktanya berendezésének, a tűzoltó- és mentőszereinek megtekintése következett. A mentőautók kiváló készlete ismét felköltötte figyelmünket. A három mentőautó közül két újat az állam ajándékozott a tűzoltóságnak. Ez alkalommal visszaemlékeztünk a budapesti mentőőrségen hallott azon körülményre, hogy a magyar kormány 78 darab hasonló mentőautót osztott szét az egész országban. Valamennyi egységesen volt megszerkesztve és pedig olyképpen, hogy az egyik járműhöz tartozó hordágy a másik járműbe is beleillik. Az ilyirányú előrelátó berendezkedésből megérthető, hogy több helyen állomásozó mentőjárművek összműködésbe való hozatalának kérdése ezáltal célszerű megoldást nyert.

A szemlét egy kiváló egyöntetűséggel végzett horoglétra mászási gyakorlat követte. Majd a soproni bajtársakkal eltöltött kedélyes üdvözlő-estély megpecsételte barátságunkat. Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a példátlan áldozatkésztséget, melyet *Zügn* erdőtanácsos bajtársunk azáltal tanusít, hogy

a valószínűleg nem pontosan kiszabott hivatásos teendői mellett, a városi hivatásos és önkéntes tűzoltóság vezetését is magára vállalta. Ha ez nálunk is lehetséges volna!

A következő nap már kora reggel egy kis élmennyel szolgált nekünk. Sopronban él egy Tirolból bevándorolt Storner nevű család harmadik nemzedékének leszármazottja, aki a kéményseprési jogot birtokolja. De a család valamennyi volt és jelenlegi tagja mind hivatásos festőművész és mindenekelőtt különféle fogásigépek lelkes műgyűjtője. Ily módon évtizedek folyamán egy valóban figyelemreméltó műgyűjtemény keletkezett, de nem olyan múzeum, melyet a *Stornerek* alkalomadtán vendégeiknek megmutatnak s egyébként pedig a portól belepni hagyják, hanem — és ebben rejlik éppen az igazi művészet iránti lelkesedésük — egy olyan múzeumot létesítettek, melyben benn élnek és laknak, úgy hogy állandóan abban a helyzetben vannak, hogy lakásaikban élvezik műkincseik teljességét. Ezt a csodálatraméltó otthont nem a gyűjtési szenvedély, hanem a legnemesebb fajta művészet teremtette.

De *Zügn* bajtárs, akinek különben ezt az ismeretséget köszönhattük, nem lett volna igazi erdész, ha erdejébe ki nem vitt volna bennünket.

A Károlytetőn levő menedékházban való rövid pihenés után, az üdén illatozó erdőn keresztül, a kilátótoronyig sétáltunk fel, ahonnan a Fertő-tóra nyíló gyönyörű kilátást élveztük és a távolban mutatkozó előalpok sötét körvonalait pillantottuk meg. Majd ismét keresztül menvén a fenséges erdőn és a kertésztelepen át az Erzsébet kioszkiig jutottunk. „Itt némileg főkertésznek érzem magam,” — jegyezte meg vidáman *Zügn* bajtárs, amint bennünket az ültetvénytelepen át vezetett és emellett 2 kertészeti alkotást mutatott be. Az egyik a magyar címet teljes egészében ábrázolta, a másik pedig a mai Magyarország határait és a levágott országrészeket. Aláírása azonban így hangzott:

Nem, nem, soha!

VII. Mödling.

Sopron — vagy mint egy ó-germán Isten után nevezték: Odinburg — a német vendégek iránt érzett szimpátiáját minden tekintetben beigazolta.

Tanulmányutunk határos befejezése itt következett el, és méltán sorakozott Sopron, Budapest és Szeged mellé.

Már az előző években Sziléziában megvalósítottuk ama tervünket, hogy a tagadhatatlanul fáradtságos utazással kapcsolatban, a földnek egy tájképileg oly szép kis zugában együttesen időztünk egy kevéssé és a kölesönös megértés jegyében csak magunknak éltünk.

Ez eljárásunk jól bevált a szép Krumhübelben, a Schneekoppe lábánál eltöltött pihenők alatt és ezúttal ismét hálásak vagyunk a mödlingieknek, hogy vonzó városkájukban, fenn a szellős magaslaton levő Radetzky szállodájukban oly kitűnő elhelyezést találtunk. És valóban sokkal helyesebb volt részünkről itt kinn, a fenséges természet ölen laknunk, mint benn, a jelenleg idegenekkel zsúfolt Bécsben; egyébként a mödlingi tűzoltóság is kiválóképp értett ahhoz, hogy itt tartózkodásunk ideje alatt miképp tegye kellemessé minden eltöltött óránkat. Már a városkába való megérkezésünk alkalmával, oly rendkívül szívélyes fogadtatásban részesültünk, hogy őszintén be kellett vallanunk, miszerint: „Jól tettük, hogy Mödlingbe jöttünk!” Mödlingben tehát a legkellemesebb békében és nyugalomban töltöttük el a két pünkösdi ünnepet; kissé hűvös, de szép időnk volt, mint ahogy általában egész utazásunk alatt a legszebb időjárásnak örvendhettünk.

Dicséretes szándékunk volt, hogy délig alszunk, de utóbb akadtak köztünk néhányan, akik a harang hívószavát követve, a templomban Mozart zenét hallgattak. Délben azonban ismét együtt voltunk valamennyien. Ezután az erdőn átdöcögve, Lichtenstein várát tekintettük meg, ahonnan Mödling felé visszatérve, útközben a Pantareon-kápolnát és az önkéntes tűzoltóság jól berendezett őrségét szemlélttük meg. Mint Ausztriában mindenütt, e tűzoltóság is gazdagon van felszerelve. (Többek közt 6 db autószer, gőzfejszkendő stb. áll rendelkezésére.)

A tanulmányi társaság az estet *Mayer* bajtársunknál, majd az önkéntes tűzoltóság körében töltötte el, melynek énekkara hangulatosan előadott dalaival mulattatásunkról bőven gondoskodott.

Pünkösöd másodnapján korán reggel *Dr. Saupe* és *Gittel* főmérnökökkel *Dr. Jelinek* professzornál tisztelegtünk, aki szeretetreméltóan fogadott bennünket, aki az elektromos áram által okozott bal-esetkről és a rádió útján előállított szerenesétlenségekről szerzett legújabb tapasztalait érdekes előadása keretében ismertette.

Jelinek kutatási vágyában egy bizonyos kényszerítő hatás volt észlelhető azokra nézve, akik fejtegetéseit komoly érdeklődéssel kísérték. Fejtegetései azonban olyan perspektívákat nyújtanak, melyek még mindig a csodával határosak. Egyébként *Jelinek* sikerei közepette annyira szerény, hogy az ember titokban azt gondolja, róla, hogy: éppen a szerénysége ad erőt további sikert ígérő fáradozásaihoz.

Pünkösöd másodnapjának délutánján azért gyűltünk össze, hogy Heiligenkreutzbe és Mayerlingbe autókirándulásra induljunk, két oly helyre, melyek Rudolf osztrák trónörökös tragikus halála által — ha szabad így szólunk — szomorú hírnévre tettek szert. Heiligenkreutzben meglátogattuk az ősi cisztercita apátságot, ahová a Babenbergeket temetkeztek. Kimentünk a szelíd domboldalon fekvő temetőbe, ahol a szerenesétlen Vecsera Mária — akinek a fivére a Ringszínház égése alkalmával tűzhalált szenvedett — örök álmát alussza. Annál a sírnál is megállottunk, melyben 16 száz harcos 1866 óta szendereg — annál a sírnál, melyet — sajnos — úgylátszik otthon elfelejtettek.

Ezután ismét búcsút mondtunk a Wiener Waldnak és Baden felé utaztunk; sebtiben haladtunk át az ismerős jól ápolott fürdőparkon, láttuk a csodálatos Strauss—Lanner-emlékét, a Beethoven-terraszt, az Undine-emlékművet és tüstént tovább indultunk Mödling és Hinter-Brühe felé, hogy az együttlét utolsó óráit élvezzük. Mivel másnap reggel, ki jobbra, ki balra indul, épúgy mint ahogy érkezünk.

VIII. És az eredmény?

Ha azt kérdezzük önmagunktól, hogy mit nyertünk ez utazással, azt kell felelnünk, hogy: „Igen sokat!” Eltekintve azon körülménytől, hogy látkörünk általánosságban kibővült, a tapasztaltakról a következő véleményünk alakult ki:

1. A magyar királyság területén a tűzoltó- és mentőintézmény kezelése nagyszabású és mintaszerű. Ezek megszervezéséből felismerhető, hogy az állam rendkívüli érdeklődéssel viseltetik, a tűzrendészet és a mentőügyek követelményei iránt, amiért mi birodalmi németek szinte irigyelhetnénk a magyarokat.

2. Amint az elmúlt évben Sziléziában, úgy itt is megállapítottuk, hogy a magyar tűzoltóságok — a hivatásosoktól a kötelezettekig — kitűnően vannak felszerelve.

3. A szerek beszerzése tekintetében, épúgy mint Ausztriában, nem takarékoskodnak és azok kitűnő karbantartásával tűnnek ki.

4. A magyarok rendkívüli érdeklődést tanúsítanak úgy a megelőző, mint a tűz elleni védelem fejlesztése és a szárazoltási eljárások iránt, amely téren *Szilvay* főtiszt (Budapest, hivatásos tűzoltóság) által konstruált gépjármű, a legnagyobb figyelmet érdemli.

5. Az annakidején lipesei mintára szervezett, úgy az osztrák, mint a magyar mentőintézmény, orvosi vezetés alatt átalakuláson esett át, melyet példászerűnek kell elismernünk.

6. A magyar állam azon érdeklődését, hogy lehetőleg egyforma berendezésű szerek gyártassanak és hogy a tisztjelöltek kiképzésére kiváló súlyt helyez, mint példaadást kell üdvözlőnk.

Ezen megállapításainkból megérthető, hogy a magyar tűzoltó- és mentőintézmény magas színvonalától áthatottan, Szegedről *Horthy* Kormányzó úr Ófőméltóságához üdvözlő táviratot intéztünk és egyidejűleg a magyar állami és városi hatóságok részéről, a tanulmányi társaság iránt tanúsított barátságos fogadtatásért és gondoskodásért, a legmesszebbmenő köszönetünket és hálánkat tolmácsoltuk. A mi legjobb kívánságainkra és a vendégszerető Magyarországot újbóli felvirágoztatását óhajtó üdvözlésünkre *Horthy* Kormányzó úr Ófőméltósága, a magyar berlini követ útján, meleg üdvözlő szavakkal válaszolt.

A Magyarországon eltöltött órákra mindenkor őszinte hálával fogunk visszaemlékezni. A magyarokat soha sem fogjuk elfelejteni.

Nem! Nem! Soha!

RENDELETEK.

267/1929. sz.

Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam.

A m. kir. Belügyminiszter úr Ónagyméltósága hivatkozással 254.300/1928. B. M. sz. rendeletére, mellyel megállapította volt a *Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam* szervezetét, folyó évi november hó 30-án kelt 260.601/1929—VIII. sz. leiratával engedélyezte e tanfolyam *II. évfolyamának* Budapesten, 1930 március 1-től kezdődő időben való megtartását.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1930 március hó 1-től augusztus 31-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, megjegyezvén, hogy a gyakornoki szolgálat egyes időközzeit a hallgatók az arra kijelölt vidéki városokban (Szeged, Debrecen, Győr) is fogják eltölteni, a vidéki viszonyok megismerése céljából.

A tanfolyam szigorúan az idevonatkozó miniszteri rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra hallgatók csak korlátozott számban vétetnek fel.

Elsősorban azok vétetnek fel, akik már jelenleg hivatásos tűzoltótiszt, illetve tűzrendészeti felügyelői állásban vannak és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra, továbbá azok, akiket valamely hatóság óhajt ezen hivatásra kiképeztetni s végül, akik főiskolai képzettséggel bírnak, katonatiszti rangban voltak.

A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatra osztatnak be.

A tanfolyammal kapcsolatban *fizetendő díjakat* a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. — A felvételi díj a felvételi kérvény kapasan, a tandíj a tanfolyam első napján, a vizsgadíj a

vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába. a tanfolyam parancsnokságánál kapható és **47. sz. csekkklapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre, a 230.000/1925. B. M. sz. *tűzrendészeti kormányrendelet 14. és 22. §§-ra*, a 256.210/1928—VIII. B. M. sz., valamint a 259.591/1929. B. M. sz. *rendeletre*, felhívom mindazokat, akik e tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felbélyegzett és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényvel) felszerelt kérvényüket 1930. évi január 31-ig a tanfolyam parancsnokához Budapest, VIII., Kún-utca 2. szám alatt nyújtsák be.

Budapest, 1929. évi december 10-én.

A tanfolyam parancsnoka.

A m. kir. belügyminiszter, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 256.673/1929. VIII. B. M. számú körrendelete a Tűzrendészeti Közlöny előfizetésének ajánlása tárgyában.

Tűzrendészeti szakközegem, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kiadásában ötvenkettedik éve megjelenő „Tűzrendészeti Közlöny” c. szaklap mind a tűzoltóságok, mind a tűzrendészeti hatóságok, mind a tűzrendészet iránt érdeklődők hasznos segédeszközének bizonyult.

Mínthogy a szaklap a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény időszerű kérdéseinek ismertetésén kívül hasznos tanácsokat is ad a tűz kitörésének lehető megelőzése tekintetében, ezért a „Tűzrendészeti Közlöny” új évfolyamának küszöbén is a legmielegebben ajánlom Címednek figyelmébe és kívánatosnak tartanám, ha a lapra a községek és városok az 1930. évben is előfizetnének. A lap ára évi 6 (hat) pengő, amelyet a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség (Budapest, VII. Rákóczi-út 38. szám) javára az 57.454. számú csekkszámára kell befizetni.

Tekintettel a fentebb említett szempontokra, nincs kifogásom az ellen, ha a városok és községek a szaklap előfizetési árát a többi hivatalos lap előfizetési árával háztartásuk terhére számolják el. Felhívom Címedet, hogy tett intézkedéseiről 30 nap alatt tegyen hozzám jelentést.

Budapest, 1929. november hó 26-án.

A miniszter helyett:

Sztranyavszky s. k.,
államtitkár.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegyei törvényhatósághoz intézett 260.917/1929. B. M. számú rendelete, a vármegyei tűzrendészeti felügyeletről szóló rendelet kiegészítése tárgyában.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezéséről szóló 259.591/1929. B. M. számú rendelet kiegészítéseképpen a m. kir. pénzügyminiszter úrral egyetértően a következőket rendeltem:

Az a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, aki főiskolai képzettséggel is rendelkezik, a IX. fizetési osztályban eltöltött kilenc év után a VIII. fizetési osztályba; a VIII. fizetési osztályban eltöltött kilenc év után a VII. fizetési osztályba léptethető elő.

Az 1929:XXX. tc. 69. §. (14.) bekezdésének személyi pótlék megállapítására vonatkozó rendelkezései a tűzrendészeti felügyelőkre is irányadók.

Budapest, 1929. évi december hó 10-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

* B. K. 1929. évf. 1234. lapon.

Szövetségi ügyek.

FIGYELMEZTETÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1929. évi évfolyama a lap jelen számával véget ért és az erre beküldött előfizetések lejártak. Akik tehát a lapot az 1930. évre járathatni kívánják, felkéretnek, hogy az előfizetést mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében zavarok álljanak elő. A kiadó Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek ugyanis nem áll módjában felesleges lapszámokat kinyomtatni és raktáron tartani s így nem garantálhatjuk azt, hogy későbbi előfizetőknek a már megjelent lapszámokat utólag megküldeni módunkban lesz. De nem tehetjük azt sem, hogy valakinek a lapot egy fél évig küldhessük anélkül, hogy az amúgy is minimálisan megszabott előfizetési díjat befizette volna. S viszont minél többen fizetnek elő, annál többet tudunk a lap kiállítására, tartalmának értékesebbé tételére fordítani.

Ezeket tehát előrebocsátva, felkérjük összes előfizetőinket, pártfogóinkat, bajtársainkat, hogy az előfizetést újítsák meg legkésőbb 1930. január közepéig. Az előfizetési ára a lapnak változatlanul *évi 6 P.*, mely összeget a Tűzrendészeti Közlöny kiadóhivatala címén Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám alá és pedig a lapnak állandó csekk számlára (57454) kell küldeni. Felette fontos, hogy olvashatóan kiírassék az előfizetőnek és esetleg annak a címe is, akinek a lap küldendő lesz.

Budapest, 1929. december hó.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
ügyv. alelnök. főtitkár.

3240/1929. sz.

FIGYELMEZTETÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *segélyzőpénztárának* alapszabályai értelmében a tagok beiratásának és tagsági jogainak időköze azonos a naptári évvel, tehát január 1-től december 31-ig terjed. Ez okból felette fontos, hogy a tagság megújítása a következő év január 1-ével eszközöltessék, nehogy a beiratás elmulasztása miatt a netán szolgálatában sérült vagy megbetegedett tűzoltó elvegyezze a segélyezésre való igényjogosultságát. A tagság akkor tekinthető biztosítottnak, ha úgy a *tűzoltók névsora*, mint a névsornak megfelelő fejenkénti *évi 20 fillér* tagdíj beérkezett a segélyzőpénztár irodájába Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám alá. A pénzt legcélszerűbb posta útján és pedig a segélyzőpénztárnak állandó csekk számlára címezve (57453) beküldeni.

Megjegyezzük, hogy a m. kir. Belügyminiszter úrnak 230.000/1925. B. M. sz. körrendeletének 11. §-a szerint „A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait baleset ellen biztosítani kö-

teles. A biztosítás a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára útján történik.”

A belépés megújítására vonatkozó ezen felhívásunk kapcsán egyben arra is figyelmeztetjük az összes tűzoltóságokat és községi előjáróságokat, hogy amennyiben valamelyik tűzoltó tűzoltói szolgálatából folyólag megsérül vagy megbetegszik, az esetről a segélyzőpénztár elnökségét azonnal értesíteni kell. Ezen értesítéshez mellékelni kell az eseteleírást és az orvosi diagnózist (látlelet). Az illetőnek felgyógyulásakor viszont be kell küldeni az orvosi zárjelentést arról, hogy az illető tűzoltó hány napig volt munkaképtelen. A napisegély gyors kiutalása csakúgy biztosítható, ha mindezen iratok pontosan beküldetnek.

Budapest, 1929. december hó.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
ügyv. alelnök. főtitkár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1929. évi november hó 13-án, Budapesten.

Elnöklő Breuer Szilárd alelnök az ülés határozatképességének megállapítása után, az ülést megnyitotta. *Dr. Marinovich Imre* alelnök a napirend előtt *Breuer alelnököt* félszázados úttörő és vezető fáradozása alkalmából üdvözölte és lelkes éljenzés közben a szombathelyi nagygyűlés határozata szerinti tiszteletbeli tagságáról szóló díszoklevelet átnyújtotta.

Elnöklő azon bejelentését, hogy a Kormányzó úr *Ófőméltósága Horn József* választmányi tagnak kiváló szolgálataiért legfelsőbb elismerését nyilvánította, az elnökség tudomásul vette és a kitüntetett meleg üdvözlését határozta el.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezután előadta, hogy a szövetségi székház megvétele immár megtörtént; az adásvételi szerződés jogerősen meg van kötve és az összes hivatalos eljárások ez ügyben megtörténtek. A földszinti lakás november 1-től üresen maradt, úgyhogy az átalakítási munkálatok május 1-ig befejezhetők. Az emeleti lakás bérösszege pedig november 1-től már a szövetségi pénztárba folyik be; elnökség ezen bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Elnökség nem adott helyet *Keresztes János* titkár azon kérelmének, hogy a szövetség a mostani helységet továbbra is bérben tartsa és a most vett *Bástya-utcai ház* földszinti lakását adja bérbe. Ezzel szemben egyhangúlag kimondotta, hogy a szövetség mostani helységének bérlete, *Keresztes János* titkár albérleti lakásával együtt 1930. május 1-re azonnal felmondandó, viszont kilátásba helyezte, hogy *Keresztes János* titkárt költözködési kiadásaiiban kárpótolni fogja, amit az érdekelt tudomásul is vett.

Elnökség elnöklő előterjesztésére *Breuer Szilárd* ü. v. alelnököt felhatalmazta az iránt, hogy *Sághy János* közvetítőnek a vételár 2%-át mint közvetítési díjat, *Sturm Károly* építésznek pedig szakértői tiszteletdíját folyósítsa, valamint részére megbízást adjon az iránt, hogy az átalakítások tervrajzát és költségvetését elkészítse; elhatározta továbbá, hogy a szövetségi székház házgondnoki teendőivel a mindenkori pénztáros bízzassék meg, aki 1930. május 1-én üresen álló földszinti lakást jelentse be és a ház tűzelleni biztosításáról gondoskodjék.

Erdélyi Ernő előadó a m. kir. belügyminiszter úrhoz azon felterjesztés intézését javasolta, hogy az 1929. évi XXX. t.-c. 69. §-ának 5. pontjában foglalt, a tisztifőorvosok részére biztosított előmenetelét, a VIII. fizetési osztályból a VI.-ba, valamint a 14. §. 1. pontja szerinti személyi pótlékok engedélyezését a törvényhatóságok területén működő tűzoltó főparancsnokokra is terjessze ki. A javaslatot az elnökség határozattá emelte és a felterjesztés elkészítésével *Erdélyi Ernő* és *Papp Ferenc* előadókat bízta meg.

Erdélyi Ernő azon bejelentését, hogy Győr sz. kir. város és a győrmegyei tűzoltó-szövetség október hó 20-án Óttevényben tartott tűzoltó-versenyekkel kapcsolatos évi közgyűlésén régi tisztikarát újból megválasztotta, az elnökség tudomásul vette.

Elnöklő ezután az alapszabályokat módosító javaslatokat tűzte napirendre, mire elnökség elhatározta, hogy a módosított alapszabályokat *Erdélyi Ernő* előadó dolgozza ki és azt sokszorosítva végleges jóváhagyás végett még az ez évben tartandó választmányi ülést megelőző elnökségi ülés elé terjessze.

Az alapszabálymódosítással kapcsolatban elnöklő *Breuer Szilárd* ü. v. alelnök a szövetségi tagdíjak újabb megállapítására vonatkozó javaslatát terjesztette elő, olyképen, hogy szerinte az új skála csupán a házak száma szerint állapítandó meg arányosan, úgyhogy a legmagasabb évi tagdíjat — évi 100 pengőt — csupán a székesfőváros fizetné. Javasolta továbbá, hogy ott, ahol az önkéntes testület mellett néhány fizetett tűzoltót is tartanak, ezek összevonásának és csak egy tagdíjat fizessenek. Végül kimondandó lenne, hogy amely testület vagy szövetség tagdíjhátralékban van, az szolgálati érmet nem kaphat, közgyűlésen szavazati jogát nem gyakorolhatja, több évi hátralék esetén összes jogai felfüggeszten-dők. Ülés e javaslatot egyhangúan határozattá emelte és egyben felkérte *Breuer Szilárd* alelnököt, hogy a tagdíjak arányosítására vonatkozó táblázatot dolgozza ki és a választmányi ülést megelőző elnökségi ülés elé terjessze be. Főtitkár felolvasta Szeged sz. kir. város tűzoltó főparancsnokságának azon átiratát, mely szerint az elnökségnek a szegedi jubileumi ünnepeken való részvételért köszönétét nyilvánította. Örvendetes tudomásul szolgált. A jegyzőkönyv hitelesítésével *Bencze István* és *Vida Pál* előadók bízattak meg. — Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztárának elnökségi ülése 1929. évi november hó 13-án, Budapesten.

Az elnöki széklet *Breuer Szilárd* alelnök foglalta el. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az 1929. október 23-iki ülés óta beérkezett segély iránti kérelmek ismertetése következett. Szakorvosi vélemény meghallgatása után, az elnökség a következő segélyeket utalványozta: *Rizner Orbán* szerencsi önk. tűzoltó részére 40.— P-t; *Beczó Sándor* solti önk. tűzoltó részére 54.— P-t; *Fábián Ferenc* pápói tűzoltó részére 60.— P-t; *Ambrus György* baltavári tűzoltó részére 40.— P-t; *Szenczi István* esztergomi tűzoltó részére 74.— P-t és *Varga István* abai tűzoltó részére 12.— P-t; — *Schramm Pál* iváncsai szakaszparancsnok segély iránti kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel igénylőnek állítólag tűzoltói szolgálat közben keletkezett sérvbántalmát, szakorvosi vélemény meghallgatása után baleset útján előállottnak el nem ismerhette. — Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskún Vármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi november hó 30-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a vármegyeházán. A nagyszámban megjelent tagokat és a vendégeket

üdvözölve, Dr. Csilléry Zoltán vm. t. főjegyző, ügyvezető alelnök nyitotta meg a közgyűlést s ismertette a kispesti önkéntes tűzoltótestület azon indítványát, hogy a nyugalmobavonuló Agorasztó Tivadar alispánt, a szövetség elnökét, a tűzrendészet fejlesztése körüli munkájának hálás elismeréséül a szövetség válassza meg örökös tiszteletbeli tagjává. A szövetség közgyűlése egyhangú lelkesedéssel határozatilag kimondotta, hogy távozó elnökét örökös tiszteletbeli tagjává választja s ezen határozatot a közgyűlésen megjelenő Agorasztó Tivadar alispánnal Dr. Csilléry Zoltán ügyv. alelnök közölte s egyben átnyújtotta a kispesti önkéntes tűzoltótestület dísztagsági oklevelét is. Agorasztó Tivadar alispán az elnöki széklet elfoglalva, búcsúbeszédet intézett a közgyűléshez s visszapillantást vetve elnöki működésére, meleg hangon emlékezett meg volt munkatársairól, különösen pedig Serfőző Géza volt ügyvezető elnök munkásságáról. A nagyszámban összegyűjtött tűzoltók percekig ünnepelték távozó elnöküket, majd Dr. Marinovich Imre nyug. h. államtitkár, a magyar országos tűzoltószövetség, Dr. Kathona Mihály kiskúnhalasi városi főügyész, tűzoltóparancsnok a vármegyei tűzoltóságok nevében szép beszédben méltatták a távozó elnök érdemeit. Agorasztó Tivadar alispán köszönőszavai után letárgyalta a közgyűlés a Boross Imre titkár által ismertetett jövő évi költségvetést, továbbá a tűzoltóversenyek tárgyában beadott indítványokat. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy a szövetség történetének megírására 500 pengős pályadíjat tűz ki, oly módon, hogy a legjobb munka díjazására 300 pengő, a második és harmadik elfogadott munka jutalmazására pedig 100—100 pengő díjat tűz ki.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *K. Balázs János* parancsnok (Rábaszentandrás), *Arth Henrik* körzeti parancsnok és *Schmidt József* parancsnok (Pornóapáthi), *Takács Antal* szertárnok (Mándok), *Zepkó Ferenc* alparancsnok, a soproni járás tűzrendészeti felügyelője (Sopron, hiv.), *Ádám János* és *Filsz János* szakaszparancsnokok, *Zabó Gábor* és *Dénes György* örparancsnokok, *Pörnczey István* és *Kéglí Sándor* rajvezetők (Pápa), *Sztrókay Dániel* parancsnok és *Perger Sándor* alparancsnoknak (Nemesesó).

Kitüntetés. A Kormányzó úr Öfömméltósága *Guba András*, *Sztankovics Sándor* és *Ibi Lajos* hevesi önkéntes tűzoltóknak negyven éven át teljesített buzgó szolgálatuk elismeréséül az ezüst érdeméremet adományozta.

Vác város önkéntes tűzoltósága folyó évi október hó 27-én, esős időben tartotta meg az idei zárógyakorlatát, melyen *Dr. Krakker Kálmán* kormányfőtanácsos, polgármester, báró *Gaudernak* al ezredes, *Dr. Csasztulík Vilmos* városi tanácsnok, a város lakossága közül számosan és a környékbeli tűzoltóságok képviselői jelentek meg. A bemutatott tűzoltógyakorlaton a váci önkéntes tűzoltókon kívül a m. kir. 1-ső honvéd kerékpáros zászlóalj tűzoltólag kiképezett különítménye és a hadiárvák tűzoltócsapata is résztvett. A minden tekintetben jól sikerült zárógyakorlat vezénylője *Domokos Andor* parancsnok volt.

A kecskeméti hivatásos tűzoltóság lakta-nyája, mely mindenképpen szűknek bizonyult, kibővítés útján megnagyobbított. A kibővített épü-

letben jelenleg egy telefonszoba, egy nappali őr-szoba, egy hálósoba, egy mosdóhelyiség és egy hosszú nyitott folyosó nyert elhelyezést. A nappali- és a hálósobában villamos szellőzőkészülék van berendezve. A szobák padozata padlólapokkal van bevonva, a mosdószoba cementlapokkal van burkolva. A vaságlyak és ágydeszkák fehérre vannak festve. Az ily módon kibővült és berendezett tiszta és világos laktanya helyiségeinek átépítése 14.000 pengőbe került.

A Mezőtúri Önkéntes Tűzoltó-Testület f. évi október hó 20-án ünnepélyes keretek közt avatta fel új tűzoltólaktanyáját, mely alkalommal ugyanott a vármegyei tűzoltó-szövetség választmánya is ülést tartott. A laktanya felavatását a testület díszközgyűlése előzte meg, melyen *Porteleky László* vm. szöv. elnök lendületes szavakkal üdvözölte a város elnöklő polgármesterét és közönségét, köszönetét fejezve ki a város áldozatkészségéből származó szép tűzoltólaktanya emeléséért. Az avató beszédet *Gresziny József* tb. paranesnok, gyomai telekkönyvvezető mondotta el, — majd *Spett Ernő* elnök, a város polgármestere emelkedett szólásra és lelkes szavakkal válaszolt az elhangzott beszédekre; végül a nagyszámú kitüntetett működő tag szolgálati érmeit osztotta ki. A díszközgyűlés után, a nagyszámban megjelentek, a testület gyakorlatát szemlélték végig, amelynek befejeztével az új laktanya megtekintése következett. A kérdéses épület egyemeletes, melynek földszintjén kétoldalt a tágas szertárak foglalnak helyet. Az épület középső részébe a háromemeletes mászóház van beékelve. Az emelet egyik oldalán a legénységi nappali-, a legénységi- és a tisztai hálósoba, az iroda, a telefonszoba és az ülésterem van elhelyezve, míg a másik oldalon a konyha, a kamra, a fürdőhelyiség, a kézraktár, a könyvtár, a lépcsőház és a mászóházba nyíló ajtók nyertek elhelyezést, ahonnan az áttört padlón esúszópóznák segítségével a tűzoltó szertárba lehet ereszkedni. A kikövezett és ablakokkal ellátott padlás téli és esős időben tartható gyakorlatozás céljaira alkalmas helyiségnek készült. E célszerűen berendezett tűzoltólaktanyához hasonló, messzeföldön nem található, melynek létesítéséért, a tűzoltóság elnökét, *Spett Ernő* polgármestert a legmesszebbmenő elismerés illeti meg. A gyakorlat befejezése után, a vármegyei tűzoltó-szövetség választmánya ülést tartott, melyet felügyelői értekezlet követett. Ezen emlékeztetés tűzoltó-ünnepélyt, melynek sikeres rendezését *Deák János* paranesnok intézte, díszlakoma fejezte be.

A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület mult havi tudományos vítaestélyén, november hó 26-án, *Dr. Balogh Dezső* a „Balesetek okai a tűzoltóságoknál és azok megelőzésének szabályairól” felolvasást tartott, melyet a nagyszámban megjelent érdeklődők mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgattak végig.

Budapest székesfőváros pénzügyi bizottsága részéről f. évi október hó 14-én tartott ülésén — az 1930. évi költségeloirányzat letárgyalása folyamán — a fővárosi tűzoltóságra vonatkozólag, pártkülönbség nélkül, a következő felszólalások hangzottak el:

III. fejezet. 5. cím. Tűzoltóság, tűzrendészet.

Scheuer Róbert: Nincs közöttünk senki, aki ne a legnagyobb szeretettel és elismeréssel beszélne a tűzoltóságról. (Ügy van!) Aki egyszer látta tűzoltóinkat munkában, csak hálával és köszönettel gondol erre a munkára. (Ügy van!)

Legyen szabad egészen rövid javaslatot tennem. Megállapítottam azt, hogy a tűzoltótisztek — hogy úgy mondjam — permanens munkájukért kapnak úgynevezett szolgálati pótlékot, amely azonban nevetségesen kicsiny, pl. a segéd tiszté 24 pengő, a tűzoltótiszté 32 pengő stb.

Röviden azt indítványozom:

„A tűzoltótiszteknek nyugdíjba be nem számítható szolgálati pótléka száz százalékkal fel-emeltessék és az erre a célra szükséges, összesen 6150 pengőre az 5. cím első rovatában adjuk meg az amúgy is meglévő fedezetet.” (Helyeslés.)

Amikor ezt az indítványt elfogadásra ajánlom, legyen szabad csak egy felvilágosítást kérni néhány dologról. A költségvetés mult évi közgyűlési tárgyalásánál elhatároztuk, hogy 5000 pengőt gázmaszkok beszerzésére fordítunk. Megállapítván akkor azt, hogy őrsegenként csak két ilyen gázmaszk van. Már pedig majdnem minden tűznél erre szükség van s ez a tiszteknek és a legénységnek is az élete védelmére nagyon szükséges. Kérdezem, hogy ez beszerezte-tett-e s ebből a tételből, légzőkészülékek beszerzése, javítása és üzemanyaga, mennyi a további beszerzés, mert az ideális állapot az, hogy minden kivonuló embernek legyen ilyen felszerelése, hogy szükség esetén használhassa.

Végre nagyon szerettem volna a jelentésben valamit hallani a száraz oltásról, a poroltóról. Láttam itt az új poroltógép berendezését, tavaly is meg volt. Minthogy speciálisan magyar dolog és külföldön is kezdik használni, szerettem volna, ha nyoma lett volna ebben az ismertetésben és megokolásban, hogy milyen tapasztalatokat szereztünk a magyar szabadalommal.

Szabó József: Csak a tiszteknek magasabb szolgálati pótlékot?

Scheuer Róbert: Mindenkinek, aki kap pótlékot.

Elnök: Rangpótlékuk nincsen a tiszteknek, hanem a legénységi egyéneknek van. Ez az indítvány vonatkozik az összes személyzetre.

Wolff Károly: T. Pénzügyi Bizottság! Én már a mult budget-vita alkalmával felszólaltam a tűzoltóság érdekében, mert valóban úgy áll a dolog, hogy a társadalom a lehető legnagyobb hállára van kötelezve a tűzoltókkal szemben. (Ügy van! Ügy van!) Ezek a modern ősei a rohanó jelennek. (Ügy van! Ügy van!) A legutolsó alkalommal, amikor a lakásomból néztem az égő Általános Biztosító palotájának oltási munkálatait, nem tudtam hova lenni az ámulattól, hogy a gomolygó lángok között a gomolygó füstben milyen hősiességel ment be a tűzoltólegénység és tisztek egyaránt. Igazán a társadalom nem tudja velük szemben eléggé leróni hálláját (Ügy van! Ügy van!) és ezért hozzájárulok a Scheuer-féle indítványhoz; de megtoldom, nem csak a tisztikarra nézve, de a legénységre nézve is kérem ennek a javaslatnak a kiterjesztését. (Általános helyeslés.) Annyival is inkább kérem ezt, mert ennek a pénzügyi fedezete nem jelentős összeg. Meg vagyok győződve, hogy az egyeztető eljárás során bizonyos tételeknek a restringálásával, anélkül, hogy a közületének különös terhet okoznánk, csak a bevételek és kiadások helyesebb megosztásával erre fedezetet fogunk kapni. (Általános helyeslés.) Ez a legkisebb, amit velük szemben tehetünk. (Ügy van!)

Tudom azt, hogy a tűzoltólegénységgel és a tűzoltó tisztikarral szemben, ha valami szerencsétlenség történt, a város mindig a lehető legnagyobb megértéssel kezelte az ügyet és ilyen esetekben száz százalékos nyugdíjat folyósított. Figyelmébe ajánlom azonban a tanácsnak, hogy miután ma a tűzoltólegénység nyugdíjkérdése az altisztekével egyenértékű, ezt sem lehet fenntartani. (Általános helyeslés.) Nem lehet a tűzoltólegénység munkáját az altisztek munkájával egyenértékűnek minősíteni. (Ügy van! Ügy van!) Ott, ahol életről van szó, a legszentebb kincs feláldozásáról, ez a hivatás nem tekinthető egyenértékűnek az altisztek munkájával (Ügy van! Ügy van) és ezért feltétlenül a legna-

gyobb nyomatékkkal kérem a magam és pártom nevében, hogy feltétlenül gondoskodjanak a megkülönböztetésről a tűzoltólegénységénél, már a fizetés és a nyugdíjtétel tekintetében is. (Általános helyeslés.) Tudom, hogy kérelmünk tárgyában megvan a teljes megértés a törvényhatósági bizottságban és ezért kérünk most már eslekedeteket, hogy ne csak szó maradjon ez, hanem mielőbb pozitív eslekedetek alakjában lássuk felszólalásunk eredményét. (Általános helyeslés és taps.)

Büchler József: Amikor Scheuer Róbert bizottsági tag úr itt előterjesztette az indítványát, vártam, hogy annak a végén szó lesz a legénységről is, nemcsak a tisztikarról és nagyon sajnálom, hogy indítványában nincsen benne nyoma annak, amit Wolff Károly bizottsági tag úr szóvá tett, hogy a legénység dolgát is ide kell venni, mert a magunk részéről is azon a véleményen vagyunk, hogy egészen más elbírálás alá kell venni azt a személyzetet, azt a városi személyzetet, amely minden pereben, vagy legalább mindennap az életével játszik, mint azokat, akik itt egy életet eltöltenek a folyosón, vagy az előszobában, vagy az akták ide-oda való hordozásával. Természetesnek tartom, hogy a legénységnek, a tűzoltólegénységnek a nyugdíjügyét másképp kell elbírálni és elintézni, mint más altisztai személyzetét.

A magunk részéről örömmel járulunk hozzá ahhoz, hogy a tűzoltószemélyzetnek ez a permanens szolgálati pótléka...

Elnök: Rangpótléka.

Büchler József: ... rangpótléka felemeltessék olyan mértékben, ahogyan ezt Wolff bizottsági tag úr is javasolta. (Általános helyeslés.)

Elnök: Kötelességemnek tartom figyelmeztetni a t. pénzügyi bizottságot, hogy amíg Scheuer bizottsági tag úr indítványa az ő számítása szerint 6150 pengőbe kerül, addig az összes rangpótlékok 36.960 pengőt tesznek ki, vagyis 36.000 pengő az, ... (Felkiáltások: Akkor is elfogadjuk! Általános helyeslés.)

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Kállay Imre, a Budapesti Tűzoltó-Szövetség főtitkára, ny. főv. hiv. főtit. sz.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Kállay Imre, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtit. sz., Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszgyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszgyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtit. sz., Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségénél kapható SZAKKÖNYVEK árai a következők: Gyakorlati szabályzat 2.—; Egyenruházati és rangjelzési szabályzat 4.—; Szolgálati szabályzat 1.20; Éremszabályzat —.60; Tűzrendészet II—VII. füzet 5.50; Alapszabályminta —.40; Új tűzrendészeti kormányrendelet —.40; Díszokmány-ürlep 2.—; Techlár Ernő: „Credo”, tűzoltói színmű 2.—; Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve 20.—; Külföldi tűzoltóságokról 1.60; Kranitz József: Vörös kakas 1.60; TŰZOLTÓVERSENY-GYAKORLATI SZABÁLYZAT 0.50; Ortutay József: néh. József főherceg élete 5.—; A GYAKORLATI SZABÁLYZAT KIVONATA —.30; Tűzoltóversenyekhez osztályozási lap darabonként —.02; A magy. kir. belügyminisztérium 254.300/1928. B. M. számú tűzoltótanfolyam rendelete —.40; Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye 10.— P. Az összeg a rendelés kapcsán 23297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző laktokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

"TOTAL"
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kímérítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi ikerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigaszínház-u., 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSI HELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-Y. Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézi hajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja.

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.
Telefon: Aut. 110—18.

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó!

Parancsnok Ur csak egy gombnyomás és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a **szirénával!**

Gondoljon saját felelősségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnkét azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Egyesült Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok
Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
SOPRON
szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,
I., Fehérvári-út 70.
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

SPORT

érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz.-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Félvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hív. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskeendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskeendői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfecskeendői megtekinthetők
lentli cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskeendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskeendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskeendő, automobíli benzinmotoros tűzfecskeendő és automobíli utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Az 1929-ik évfolyam tartalomjegyzéke.

Oldal	Oldal
a) Vezércikkek:	
Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam ünnepélyes megnyitása a budapesti központi tűzoltóaktanyában (Dr. Balogh Dezső)	1
A tűzoltótisztképzés fejlődése hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	17
A téli tűzoltógyakorlatok kérdése (Dr. Balogh Dezső)	33
Az 1929. évi párisi nemzetközi tűzoltókiállítás és kongresszus (Dr. Balogh Dezső)	49
A vármegyei tűzrendészeti felügyelők és a hivatásos tűzoltótisztek előképzettségének kérdése hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	65
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség gondjai (Dr. Balogh Dezső)	81
Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam befejezése (Dr. Balogh Dezső)	97
A gondatlanságból keletkezett tüzesetek büntetőjogi megvilágítása (Dr. Szűcs Gábor László)	129
A szombathelyi tűzoltónapok (Dr. Balogh Dezső)	145
Szeged: (Dr. Balogh Dezső)	161
Tűzoltó katonák (Dr. Balogh Dezső)	179
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség székháza (Dr. Balogh Dezső)	179
b) Jegyzőkönyvek a M. O. T. Sz. üléseiről:	
Budapesten, 1928 december hó 15-én elnökségi ülés	11
Budapesten, 1929 március hó 9-én elnökségi ülés	43
Budapesten, 1929 április 27-én elnökségi ülés	74
Budapesten, 1929 június hó 21-én elnökségi ülés	106
Budapesten, 1929 július hó 27-én elnökségi ülés	126
Szombathelyen, 1929 augusztus hó 16-án elnökségi ülés	139
Szombathelyen, 1929 augusztus hó 16-án országos választmányi közgyűlés	139
Szombathelyen, 1929 augusztus hó 16-án nagygyűlés	152
Szegeden, 1929 szeptember hó 28-án elnökségi ülés	154
Budapesten, 1929 október hó 23-án elnökségi ülés	173
Budapesten, 1929 november hó 13-án elnökségi ülés	173
c) Rendeletek:	
A m. kir. minisztérium 1928. évi 4020. M. E. sz. rendeletének kivonata, a Magyarország területén levő körforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyeinek kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában	10
A m. kir. belügyminiszter 247.963/1929—VIII. B. M. számú körrendelete, a tűzkárookra vonatkozó adatszolgáltatás tárgyában	25
A m. kir. belügyminiszter 330.908/1928—VIII. számú körrendelete Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsnok, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke ajánlása tárgyában	25
A m. kir. belügyminiszter 300.780/1929. B. M. számú körrendelete kézi tűzoltókészülékek beszerzése tárgyában	25
A m. kir. belügyminiszter 249.793/1929—VIII. B. M. számú rendeletere, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam és a kerületi tűzoltó-tanfolyamok fegyelmi szabályzata tárgyában	42
Post-Pilis-Solt-Kisköm vármegye alispánjának 10.583/1929. kig. számú rendelete, a vármegyei tűzoltószövetség részére 1929. évre járó hozzájárulási és tagdíjak befizetése tárgyában	42
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez intézett 95.537/1929. K. M. VIII. sz. leirata, a nagygyűléssel kapcsolatosan rendezendő országos tűzoltóversenyen közreműködő csapatok tagjai részére, a m. kir. államvasutak és a kezelésük alatt álló helyierdekű vasutak vonalain kilátásba helyezett menetdíjkezdvezmény tárgyában	58
A m. kir. belügyminiszternek a m. kir. kereskedelemügyi és pénzügyminiszterrel egyetértve kibocsátott 251.703/1929. B. M. számú rendelete, a robbanó anyagok gyártása, forgalomba hozatala és szállítása tárgyában kiadott körrendelet módosítása	72
A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi Szabályrendelettel függeléként megállapított és a m. kir. belügyminiszter által jóváhagyott szabályzat, Budapest székesfőváros területén mozdoképszínházak létesítése tárgyában	72
A m. kir. belügyminiszter 327.147/1928—VIII. B. M. sz. rendelete, a színházak tűzrendészeti vizsgálata tárgyában	87
A m. kir. belügyminiszter 251.974/1929. B. M. sz. rendelete, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam vizsgarendje tárgyában	87
Pest-Pilis-Solt-Kisköm várm. alispánjának 36.513/1929. kig. sz. rendelete, kerületi tűzoltó-tanfolyamhallgatók kiküldetése tárgyában	90
A m. kir. belügyminiszter 259.591/1929. B. M. sz. körrendelete, a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezése tárgyában	171
A m. kir. belügyminiszter 256.673/1929—VIII. B. M. sz. körrendelete, a Tűzrendészeti Közlöny előfizetésének ajánlása tárgyában	171
A m. kir. belügyminiszter 260.917/1929. B. M. sz. rendelete, a vármegyei tűzrendészeti felügyelet-ről szóló rendelet kiegészítése tárgyában	187
d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek:	
Néhány adat egy Amerikában létrehozott magyar nyelvű kísérleti tüzről (Dr. Aujezsky László)	5
Hozzászólás „A tűzoltóversenyek problémája” című közleményhez (Labiner Gyula)	21
A berlini tűzoltóság taktikai beavatkozásának méltatása a Schönlein Strasse-i gyártelep tűzkatasztrófiájánál (Benedek Mihály)	38
A „Thermosonus” önműködő tűzjelző megbízhatóságának méltatása (Hlavács Kornél)	50
Próbáltás a Szilvay-féle szárazítottgéppel (Nagy Sándor)	52
A gyári tűzoltóságokról (Malosiner Gyula)	54
„A tűzoltóversenyek problémája” című cikk tárgyát érdeklő tapasztalatokról (Chapó István)	55
Észrevételek Labiner Gyula, a rákospalotai tűzoltóság főparancsnokának „Hozzászólás a tűzoltóversenyek problémájára” című cikkére (bezerédi Bezeredy László)	82
A tűzoltóságok tüzesetekon kívüli életmentései (Dr. Balogh Dezső)	84
Az épületállványok tűzveszedelme (Benedek Mihály)	114
A községi jegyzők és a tűzoltóság (Schuertl Nándor)	116
A tűzoltás szükségszerű fejlődési iránya (Dittrich József)	130
A tűzoltó- és mentőügyet tanulmányozó társaság negyedik útja Magyarországon (Frank Sándor)	134
Megjegyzések bezerédi Bezeredy László vasvári tűzrendészeti felügyelőnek, a tűzoltóversenyek problémájáról tett fejtegetéseire (Labiner Gyula)	135
Olaszországi tanulmányutam (Sturm István)	147
A kölcsönös segélynyújtás és az összpontosított tűzoltógyakorlat (Szemethy Gyula)	162
Tapasztalataim a falusi tüzek és tűzoltóságok körül (bezerédi Bezeredy László)	163
e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések:	
Az automobílos tűzoltószerekről (Antalfy István)	7
Az épületek padlásfödémének tűz- és vízállóságáról (Benedek Mihály)	7
Automatikus tűzjelző berendezések (Ungár Aladár)	20
Néhány adat páncélszekrényeknek nagy tüzek alkalmával való viselkedésére (Dr. Aujezsky László)	35
Az égési termékek és azok tulajdonságai (Dr. Szalay Lajos)	51
A mozgóképszínházi gépháztüzek és azok elkerülése (Székely Sándor)	67
f) Tüzesetek és egyéb veszedelmek:	
Az Angyal-féle kátrány és vegyészeti gyár égése Budapesten (Ausch Rezső)	9
A Szilvay-féle poroltógép sikere egy budapesti divatáru üzlet égésénél (Dr. Balogh Dezső)	22
A berlini Schönlein Strasse-i gyártelep tűzkatasztrófiája (Sauer)	23
Kétemeletes lakóház tetejének égése a kecskeméti Széchenyi-téren (Kónya Imre)	40
A Józsefvárosi pályaudvar raktárának égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	56
A berlini Chaussee Strasse 70—71. sz. alatti levő „Titz” féle áruház égése (Dr. W. Kolass)	71
A M. Á. V. nyugdíjintézete III. emeletes bérpalotájának tetőtüze Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	132
Egy különös lefolyású tüzeset Budapesten (Dr. Szalay Lajos)	146
A VII. ker., Károly király-út 3. sz. alatti hatemeletes bérpalota tetejének égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	165
Benzolrobbanás a „Hevey Tivadar”-féle vegyészeti gyárban Budapesten (Sturm István)	168